

בס"ד

קובץ ספרים בעניני כשרות

חלק י"ז

בס"ד

קובץ ספרים בעניני כשרות

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס,

כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

Rabbi Sholom Yehuda Gross,

the head of the Rabbinical court of Holmin

לקבלת "קובץ ספרים בעניני כשרות" 26 כרכים בחינם: -
לרבנים, מנקרים, שוחטים, בודקים, ומנקרים, וכוללים,
נא להתקשר למנהל "חברה מזכי הרבים העולמי" הרב אברהם ווייס,

בבית המדרש "עטרת ישעיה"

רחוב נחל לכיש 24/3 - רמת בית שמש ארץ ישראל

011 972 548 436 784

קובץ ספרים בעניני כשרות

בו נקבצו מאות ספרים וקונטרסים אשר תוכנן רב גווני שלא נראה עדיין כבושם הזה.

עשרים ושש אלף

26.000

הן הענינים הנידונים בקובץ הזה ומהם:

- אטליז - אכילה - דגים - הכשרים - חלב עכו"ם - כשרות - שחיטה - בדיקה - בדיקה מתולעים - ניקור - מליחה - משגיחים - קצבים - רבנים - ועוד.

אשרי שיאחז בהם, לעולם לא ימוט עדי יבנה חרבות אריא-ל, כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל א-ל, (סוכה מה:).

יצא לאור על ידי "וועד הכשרות"

ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות, באמצעים של בירור, חקירה ודרישה, התיעצות, הודעה, והצעה

הוצאת אמונה פאבלישינג, ירושלים עיה"ק שנת תשס"ו לפ"ק

שער כללי חלק י"ז

10 ספרי מדריך לכשרות - 226 עמודים - חלק י"ז:

מדריך לכשרות דהתאחדות הקהילות דארצות הברית וקנדה

ירחון דהתאחדות הקהלות, כולל תשובות, מכתבים וביוררים בענין כשרות המאכלים, י"ל ע"י וועד הכשרות, ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות. - ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות, ע"י הגה"צ רבי משה שטערן, זצ"ל, ולהבחל"ח הגה"צ רבי שלום יהודה גראס אבדק"ק האלמין שליט"א. Rabbi Moshe Stern Zt"l, Grand Rabbi Of Debretzin And Rabbi Sholom Yehuda Gross, the head of the Rabbinical court of Holmin.	מדריך לכשרות 1
ירחון דהתאחדות הקהלות	מדריך לכשרות 2
ירחון דהתאחדות הקהלות	מדריך לכשרות 3
ירחון דהתאחדות הקהלות	מדריך לכשרות 4
ירחון דהתאחדות הקהלות	מדריך לכשרות 5
ירחון דהתאחדות הקהלות	מדריך לכשרות 6
ירחון דהתאחדות הקהלות	מדריך לכשרות 7
ירחון דהתאחדות הקהלות	מדריך לכשרות 8
ירחון דהתאחדות הקהלות	מדריך לכשרות 9
ירחון דהתאחדות הקהלות	מדריך לכשרות 10

מדריך הכשרות

— ירחון דהתאחדות הקהלות —

כולל תשובות, מכתבים ובירורים בענין כשרות המאכלים

לפסח ולכל ימות השנה

ב"ה. חודש אדר-ניסן ה'תשל"ד שנה א קונטרס א' (כרך א)

בפיקוח מוה"ר משה שטרן שליט"א

הגאב"ד דקהלתנו קהל יסודי התורה (מלפנים אב"ד דעברעצין)

יוצא לאור בחשתתפות הרבנים והקהלות ולומדי תורה

דעיר רבתי ניו יארק

וועד הכשרות

שע"י קהל יסודי התורה, ברוקלין, ניו יארק

פתח דבר

- (א) בכל שאלות כשרות המאכלים המתעוררים במשך השנה, עיין נא בחוברת זו, ובעזרה"ת תמצא פתרון לספיקותיך.
- (ב) בכל ענין שמתעורר לך, תכתוב למערכת.
- (ג) שמור נא על החוברת מפני דברי תורה שבה.
- (ד) הברורים שישנם כאן במדריך הכשרות חלים רק עד שני חדשים.
- (ה) שינויים רבים יחולו בכל כמה חדשים, מפני התקדמות בתי התרופת (הפאבריקען), ע"כ צריך לעיין בכל פעם בקונטרס היוצא מחדש אם אין שינויים.
- (ו) עוד יש לנו הרבה מכתבים וכתבים מרבנים מובהקים באריכות ובקצרה ואתם הסליחה על אי פרסומם עתה, כי המוקדם תחלה, ואיה"ש נפרסמם בחודש אייר-סיון.
- (ז) וזאת למודעי כי את הוועד לא עשינו לשם ביצועס ח"ו ולא לנתינת הכשרים, רק אדרבא — נלך לראות בכל המקומות אם יש בו חשש איסור או לאו בלי שום תשלום שכר. תשלום מחיר הספר ודמי החתימה הם רק עבור תשלומי הוצאת הדפוס. את המדריך נשלח רק לבני החבורה, וכל מי שמעוניין לקבל המדריך יכתוב למערכת.

המערכת

VAAD HAKASHRUS

1863 EAST 13th STREET
Brooklyn, N. Y. 11229

פאָר אינפאָרמיישן רופט :

הרב יעקב מושקוביץ

אין אָוונט פון 9 ביז 30:10

טלפון : 627-2378

מחיר החוברת — 1.50 דולר

אפשר לקבלו בכל בתי מסחר ספרים

דפוס אופסט "מוריה"
MORIAH OFFSET COMPANY
160 JOHN STREET
BROOKLYN, N. Y. 11201

אריסטון (פי סעודה גדולה) עתיד הקב"ה לעשות לעבדיו הצדיקים לע"ל,
וכל מי שלא אכל גוי"ט בעוה"ז זוכה לראותו. (ויקרא רבה פ"י).
לע"ל הקב"ה מוציא כרוז כל מי שלא אכל בשר חזיר מימיו, יבוא ויטול
שכרו (קהלת רבה פ"א סי כ"ח).

מדריך הכשרות

כולל תשובות ומכתבים ובירורים בענין המאכלים
לפסח ולכל ימות השנה

דמי חתימה לשנה — 4 דולר

ב"ה. חודש אדר-ניסן תשל"ד

הלכות מלוקטות לחג הפסח

ידיעות נחוצות לחג הפסח

פרטי הכשרות לכל ימות השנה

יוצא לאור על ידי

וועד הכשרות ד"קהל יסודי התורה"

— עפ"י מנהגי מרן הח"ס זכו"ע בבארא פארק —

ע"י ב"ק הגאב"ר ארמו"ר מוה"ר משה שטרן שליט"א

באתה בשלוחתה אלה אהביוע שבועת רחמי אשר
 שאלתי בשורה טובה, כי התקדמו צעמ רנה
 אגירי כרתם בקורו ^{צדק} חופי, שיקור ופוליס
 ואחרו אבק אטוק אצעות ^{למען} ק"ו ונחמת, ואמן הוטק
 בשדה הפרעות אשר נמך הרקה, כי אבי אמת
 הפערות אשר לעתים ען קלחת צו אעני ^{בשורה}
 אין עם כעם- וגם אבי הועלה הקרבן ארוחק הרעלה
 הברושה אין לדמות- ^{על} קאו ונחמת טובה אהני
 זכרו יגרו אשר נתרבו רמת פול יפסי, הרהל ור
 התרומם וכו' ^{כשה} אלה משה שסערן שלטטא אפס
 פערעצמן, הוצר רמס אבני קצונים אלו, ואורה
 שצא אהם אפס ^{שנה} חמתן אהירורים אמתים, הלא-
 כרום ארצו אפס ה' אהם ואלים הוצמונים ואוקטחים
 כרעלותם, ומה ומן של קתה זארי חסופה, יענו
 אומית בהשתתף עם הולו קמועלות ופער אלהוסטי
 על אפסי קעו פערון קרעות הפל- וקצרות
 שמה הרעלות ^{פער} אעני קופיע ואחרת על
 אעני קפער ותמן ^{אעני} אעני הרקה קפס

וי"ג (ב"ל) א"ז
 ה"ב משה א"ז
 פ"ב רבקה אמן חזית הפתח
 גם יעקב א"ז חפ"א קר"א יק"א
 רשע א"ז

ב ש ע ר

בע"ה שהחינו וקימנו והגיענו לזמן הזה שבאסיפת אברכי כוללים מפורסמים ומאוד חשובים יודעי תורה ובעלי מסנ"פ המבקשים לקחת על שכמם עול של וועד הכשרות ולילך מעיר לעיר ומכפר לכפר לערוך שבע בדיקות וחקירות — כי בנפשינו הוא — על כל מיני מאכל העולה על שולחן אחינו בני ישראל החרדים לדבר ה' ולתורתו. כי ענין הכשרות הוא כה מסובך וכה משובשת שדורשת עמל והתמדה גדולה לעקוב אחר כל חידוש הנהוג באחרונה במרכיבי המזון השונים והמשונים המעוררים חשד על מקוריהם ואין אנו יודעים כדת מה לעשות ולצאת יד"ח. לדאבונינו הרבה מסתמכים על סברות בעלמא או שמועות של מה בכך, זה אומר בכה וזה אומר בכה ואין להם באמת שום יסוד בהלכה הן להיתר הן לאיסור לא להקל ולא להחמיר ולבסוף לרוב המון העם נכשלים באין יודעים. וידוע לכל בקי קצת שיש נקודות קטנטנות בהרכבת המזון שיש בהם חששות רציניות שבלי לחפש אחריהם במאמץ ובהשקעת כח ע"י מומחים בעלי נסיון אי אפשר שיבואו בבית תבשיל של איש המהדר אחר כשרות בהשקט ובטחה.

על יסוד דברים הנאמרים באמת ובצדק, וכל המכחיש את הנ"ל מכחיש את האמת, אנו מבקשים מכל קהלה נאה כמה שהיא להצטרף עמנו לעשות חיל לה' ולתורתו בכח רבים היפה. ובטוח אני בחסדי ה' וברחמי שמים שבעזרה"ת עוד יעלה בידנו ע"י התאחדות וועד הכשרות של כל הקהלות הי"ו לפעול גדולות ונצורות על שדה הכשרות.

ועזבעה"ח ג' לסדר ולא יראו פני ריקם.

שנת תשל"ד פה ברקלין יצ"ו

בהוקרה רבה.

משה שמרון

אב"ד דעברעצין יצ"ו

הקדמה

יצאנו עכשיו במרוצת השנה למורה דרך בה"א הידועה, בשביל כל דבר ודבר העולה על שלחן אחב"י הצריכים שבע בדיקות ושבע חקירות וכו', שצריך לכך: קפדנות, דייקנות, התמצאות מצד הטכני ואפילו המידע ועקביות המתמדת.

בעמדנו על נקודה זו עלינו להביע תודה לה' אשר השגנו שלשה רבנים חשובים ומפורסמים אשר לבם כלב הארי ועיניהם כיונים על אפיקי מים צופיות על סדרי הכשרות, וכל דבר קטן וגדול עובר על ידיהם ממש. הם עומדים בתקיפות על כל תג ותג בכל ענפי ההוראה ובמיוחד בשטח הכשרות ללא כל נקיפת הלב, על כל דבר מאכל ומשקה.

בתקיפות גדולה נכנסנו לעניני וועד הכשרות לבלי להתחשב עם כל גורם אחר, ותהיינה התוצאות אשר תהיינה. הרבה מהרבנים אמרו, רק וועד הכשרות של רבנים בעלי מס"נ (ולא לשום פני' או ביוזעס) יכול לפעול כאן, ולא לתת הכשרים, רק לפקח על הכשרות וכו'.

הוועד הכשרות הזה הוא בלתי מפלגתי ומשתתפים בו רבנים ואברכים יראי ה' מכל חוגי היהדות החרדית. ופונים אנו לכל יראי ה' להשתתף בכל פעולות הוועד ולהיות חברים בו.

חבר בוועד הכשרות מקבל בכל ב' חדשים הירחון היו"ל ע"י הוועד, שבו מפורט ומפורש כל פעולות הוועד, ומה שיתוודע לנו בב' חדשים אלו. וגם יכול מאמרים ואזהרות מגדולי רבותינו שליט"א.

עלינו לעמוד על המשמר ולעזור שלא יהי' קלות בשטח הזה, וזאת תפארתנו אם כי הדבר כרוך בקשיים ואי־נעימות ולחצים וכו', אך מלאי אחריות כלפי עבודת הקודש שלנו אנו צועדים בעזרה לקראת הבאות בתקוה שגם הצבור יעריך את עבודתנו המפרכת ויעזור לביצור הכשרות ע"י דרישת המדריך שלנו, ולעזור לנו לקבל חברים בוועד וחברים בוועד הפועל". כך נוכל לבסס את היסוד של וועד הכשרות.

ואמת ה' לעולם אגיד ושומר הבטחתו אשר הבטיח ע"י דוד עבדו, רגלי חסידיו ישמור ובו בטחנו אשר ברוב חסדיו כה יעשה עמנו, והבא לטתך מסייעין אותנו.

המ ע ר כ ת

המנהג לדרוש בשנה שחל ערב פסח בשבת, בשבת הקודם (מהרי"ל באה"ט), ע"כ ראינו לנחויץ להוציא קונטרס קטן לעורך על דברים שאינם ידועים לרבים, הלכות הנוגעים בער"פ שחל בשבת ולקיים בזה לדרוש בשבת הקודם.

פרק א

א. הבכורים מתענים יום ה' מלפני השבת (כן הוא מנהגינו) ויש מתענים בער"ש, ועתה בזמנינו המנהג לאכול בסעודת סיום מסכתא שכמעט אין בכור המתענה, ע"כ יעשו הסיום ג"כ ביום שהיו מוכרחים להתענות, והעושה הסיום בערב שבת ג"כ לא הפסיד. בין בכור לאב (שלקח אשה שכבר ילדה ולא הי' לו זרע עדיין). בין בכור לאם (שלו יש בנים ולה לא הי' עד עתה) חייבים להתענות. בכור יוצא דופן אין צריך שיתענה, אבל מהיות טוב שיאכל בסעודת סיום מסכתא (כאשר מבוואר בספר באר משה ח"ד כ"י). ב. בכורי כהנים ולויים יתענו. ג. בכור אחד נפל ודאי יתענה. אבל אם בא אחד תנוק שמת בתוך ל' לא יתענה. האב מתענה תחת בנו הבכור עד שיגדל ויהיה בן י"ג. ואם גם האב בכור או תתענה האם. ועתה שסומכים על סעודת מצוה ילך הקטן ויאכל על הסעודה. כן המנהג עתה. ד. האב המתענה בשביל בנו הבכור בער"פ שחל בשבת יש לו לסמוך על הדיעה שאין מתענים כלל ואין צריך שיתענה (ראה בכה"ח סימן ת"ע). מעוברת או חי' כל ל' או מניקה אינה מתענה בשביל בנה הבכור גם כשהאב בכור ומתענה בשביל עצמו, דזכרון אחד עולה לכאן ולכאן (ע"ש). בשביל תינוק הנולד בתוך ל' דע"פ יש מקילין ויש מחמירים, ע"כ טוב שיאכל האב בסעודת מצוה. על תינוק הנולד אחד חצות לילה דע"פ ג"כ יעשו, טוב שהאב יאכל בבוקר בסעודת מצוה (עיי"ש). אבל כשהוא בכור חייב להתענות אם אפשר יעשה סעודת סיום בביתו בחדר אחד שלא במקום שהוא יושב ויאכל ממנו (בתשו' באר משה ח"ד). על סעודת ברית מילה אבי הבן, המוהל, הסנדק והקוואטער מותרים לאכול, ושאר הבכורים אם נמצאים שם יתירו להם ע"פ שאלה וחרטה אם יש עשרה בסעודה גם בלעדו. וכן בסעודת פדיון הבן הבכור אוכל אם הוא מעשרה ואין עשרה בלעדו (ראה חיי"א סי' קכ"ט סעי' כ"ב).

פרק ב

א. בודקין את החמץ בליל י"ג (אור ליום ערש"ק) בכרכה ומבטלין החמץ כבשאר השנים. ב. בשאר שנים אם שכח לברך באור ליום י"ד מברך

ביום י"ד בשעת השריפה (ט"ז ומ"א סי' תל"ב). אבל ער"פ שחל בשבת אם שכח לברך באור ליום יג לא יברך ביום יג בשעת שריפה כיון שאינו אומר כל חמירא וביום שבת ג"כ לא יברך (באר משה חלק ד). ג. נוסח אמירת כל חמירא מחוייבים להבין ואם אינו מבין מה שהוא אומר לא מהני כלום. ד. הבדיקה צריך שתהי' לאור נר יחידי, ולכתחילה בנר של שעה אבל לא באבוקה ולא בב' נרות קלועים. ולא יבדוק ע"י פלעשלייט, והנכון שיברך ברכת בדיקת חמץ דוקא בבירור לכתחילה על נר של שעה יחידי. ה. יבדוק בכל מקום שאפשר לבדוק ע"י נר יחידי ובמקומות שא"א לבדוק ע"י נר, יבדוק ע"י פלעשלייט (באר משה ח"ד). ו. עש"ק יבדוק הכל כבשאר שנים וביום ש"ב"ק יחזור ויבדוק מה שאפשר לבדוק בהיתר. שכן לבדוק באור ליום יג וביום יג אסור לבדוק לאור נר ע"י טלטול עכו"ם לבילי שבת ק' או ביום ש"ק אלא יבדוק במוש"ק בלא נר ובלא ברכה ורק במקומות שראוי לבדוק בלא שום איסור שבות. ז. בער"ש יאמר "מזמור לתודה" ולמצוה בשחרית. בערב שבת מבערין כל חמץ, ועיקר הדין שישרוף החמץ שרוצה לבער עד שעה שישית (11 אַזייגער) ולא אח"כ. וא"צ לבטל בערב שבת, היינו שלא יאמר כל חמירא בערב שבת. ואם שכח ולא ביער החמץ קודם חצות ישרפנו ויבערנו עד שקיעת החמה. ובשבת ק' יאמר כל חמירא הנדפס בסידורים לומר בער"פ. ה. מגיח ערב שבת חמץ הצריך לו לג' סעודות דשבת ק'. ו. המכירת חמץ טוב ג"כ שיהי' בערש"ק בזמן שהדין נותן למכור בשאר שנים בער"פ עד סוף שעה החמישית. אבל המיקל למכור לכתחילה עד חצות ג"כ שפיר עבד ויש לו על מי לסמוך. י. הסוחרים המוכרים חמץ ימכרו חמצם ביום השישי בשעה חמישית, מעכשיו באופן שמה שרוצים למכור מהחמץ עד קבלת שבת יהי' ברשותם למכור. והמכירה דער"ש יחול סמוך לשקיעת החמה דשבת קודש, אבל יותר טוב אם אפשר שהסוחר ימכור חמצו שבביתו בשעה חמישית כדת וכדין והחמץ שבחנותו ימכור קודם קבלת שבת וכן נכון יותר אם אפשר. ואפשר שבזמנינו שבעלי החנויות כמעט כל הקונים שלהם הם ישראל, ואין להם כמעט שום הפסד אם לא ימכרו שום חמץ ולא שום חשש חמץ משעה שישית בערב שבת, ימכרו חמצם שבחנות ג"כ בערב שבת בשעה חמישית. ואם המצא ימצא סוחר שיהי' לו הפסד ע"י מה שימכור חמצו בער"ש בשעה חמישית, לזה יתירו לו למכור שיחול המכירה סמוך לשקיעת החמה דשבת ק', או ע"י מכירה עכשיו מע"ש ויחול הקנין בעת שקיעת החמה או שבת ק'. יא. שכח למכור חמצו בערב שבת יתנו לעכו"ם במתנה ובמקום הפסד יכול למכור לנכרי בשבת (בלא מעות) בקנין דמהני עפ"י דיניהם כפי שער שבשוק, כיון שעושה כן רק להנצל מאיסור. ולא דמי למו"מ (סימן תמ"ד, ח"י סק"ח וא"ר ס"ק ה' ועי' במ"ז סק"ה).

פרק ג

א. ערש"ק מותר בעשיית מלאכה כל היום, וכן מותר לגלח ולהסיר הצרפניים כבכל ערש"ק. ב. ידקדקו מאד שבכלי האשפה המונחים בחצר שלא יהי' חמץ גמור אם איננו יודע בבירור שעד שעה חמישית בשבת יקחו מלקטי האשפה כל מה שמונח בכלי האשפה. ג. אבל אם כלי האשפה מונחים ברה"ר או שרי להריק חמצו בערש"ק בכלי האשפה מאחר שכלי האשפה אינם מונחים ברשותו (מתשו' באר משה ח"א סי' מ"א וח"ג סי' ע"ד). ד. ערש"ק אחר חצות אופין מצות מצוה כמו בכל שנה ושנה, ואין אמירת הלל או חוב מצד מנהג של ישראל כמו בשאר ערבי פסחים. ה. אם שכח להגעיל כלים שאינם בני יומם בערש"ק עד שעה חמישית או שרי לו להגעילם כל היום, ואלו שאין מגעילין כלי חמץ רק כלי כסף וכיו"ב מכה חומרא בעלמא, יכולין להגעילן לכתחילה ערש"ק עד שקיעת החמה, והמקיל להגעיל כל הכלים שאינם בני יומם עד שקיעת החמה יש לו על מי לסמוך. ו. אין מבשלין בערש"ק שום תבשיל מקמח וכיוצא"ב שדרכן לידבק להכלים, ואם לצורך תינוק הוכרח לעשות כדבר הזה או מותר להדיחו גם בשבת כדי להעביר החמץ, דצורך מצוה הוא. אבל ע"י גרידה אסור ע"י ישראל רק ע"י עכו"ם (דשבות דשבות ע"י עכו"ם שרי במקום מצוה). ז. לתינוקות שרי ליתן מצה בערש"ק, אפילו לאלו תינוקות שאין נותנים לאכול מצה בערש"ק, ולתינוקות שאינם יודעים ממצות יציאת מצרים יותר טוב ליתן להם מצה אפילו בשבת מליתן להם חמץ ויש חשש שיגררו למקום שימצאו בשבת קודש אחר זמן איסורו. ח. הדין נותן שעל שב"ק יבשלו בכלים של פסח על תנור שהוכשר לפסח מאכלים שאין עליהם שום חשש נידנדוד חימוץ, ומאחר שבזמנינו יש פלייטס מנייר וגם שאר כלי אכילה כמו כף ומזלג וסכין מניילאן (שבאמת נודע לנו שאין עליהם חשש חימוץ כלל, רק מצד החומרא נמנעין להשתמש בהם בפסח לדבר חם), החוב מוטל לאכול רק באלו הכלים שאפשר לזרקן אחר האכילה, ובזה יצאנו מכל החששות בענין מסובך הזה, ושרי לערות מכלי פסח ישר לכלים הללו בלא שום חשש, ואם אין לו כלי נייר להריק בהם הרוטב, או טוב להריק הרוטב החם שבכלי פסח לכלי שני של פסח ומשם לערות הרוטב לכלי חמץ, אם שכח והריק מכלי ראשון של כלי פסח לכלי חמץ בני יומם אסור לו להשתמש בכלי פסח כל הפסח. ט. בערש"ק קודם הכנסת שב"ק מחוייב כל איש ואיש לשאול פי אשתו אם הפרישה חלה מן החלות שנאפות לצורך שבת. י. אם שכחה מליקה חלה מהחלות ונזכרה בשבת יתנו החלה לכהן קטן שלא ראה קרי, או לכ"ג שטבל לקריו, ואם אי אפשר באחד מאלו ישיירו פחות מכזית ויכסו עליו כלי עד מוצאי יו"ט ראשון, וישרפנו בלא ברכה (והטעם שישרפנו בלא ברכה, דהלא

כר"ע אומרים כל חמירא לפני זמן האיסור ע"כ אין לברך על חמץ שנמצא בתוך הפסח). י"א. יעשה לכתחלה עירובי חצרות ממצה פשוטה, והעושה ממצה שמורה ג"כ יש לו על מי לסמוך. ועתה ראיתי (בחי' ח"ב דף ל"ז) שכבוד מחותני הגה"צ מהר"ש"ר אב"ד ראצפערד מביא שכן עשה הצה"ק מהר"ש זצוק"ל מבעלזא. א"כ העושה כן יש לו עמוד ברזל לסמוך עליו.

פרק ד

א. יהיו נוהדין להכין כל צרכי הסדר מערב שבת, היינו לצלות הזרוע הביצה, החרוט ולבדוק החסה הסאלאט (ובודאי לא יקחו הסאלאט הנמכר פה בארצה"ב בכל השנה אלא הסאלאט הנקרא ראמעץ סאלאט). כי הסאלאט צריך בדיקה מעולה מאוד מחשש תולעים. ומי שאינו בקי בבדיקת התולעים חלילה ליקח לו סאלאט למרור כי יצא שכרו בהפסדו המרובה. וגם הבקי בבדיקת התולעים חלילה לו מלסמוך על עצמו אלא יבדקו ב' אנשים זה אחר זה. ואם אין לו מי שיסייע לו או עכ"פ אחר שבדקו כולם פעם אחת יחזור ויבדוק אותם עוד הפעם. כליל יו"ט אצל אור עלעקטרי קשה מאוד לבדוק הסאלאט מהתולעים כידוע לכל מי שמבין לבדוק. ב. האוכלים מרור קריין יגררם מע"ש ויכסה אותם היטב כי אם יגררם במו"ש יהיו חריפים מאוד ולא יהי' אפשר לאכול כזית, ועוד שימשוך זמן רב והתינוקות ישנו. ג. שכת מלצלות הזרוע והביצה מע"ש, שרי לצלותן במו"ש, אבל חייבים לאכלם ביו"ט א' ביום ועל יו"ט ב' יצלה ביצה תרוע אחרת. שכת מלגרר הקריין מע"ש יגררם במו"ש ק ע"י שינוי, ליו"ט ב' יגרר במוציו"ט א' ע"י שינוי. ד. אלו המדליקין נר שבת בנר של שמן (או עכ"פ מקצת הנרות מנר שמן) יהיו מאד נוהרין שבע"ש (שחל ער"פ בשבת) ידליקו הפתילות קודם שבת ויכבו אותם קודם הדלקה לצורך שבת, כי בלאו הכי יהיה אסור להדליק במו"ש לקצור יו"ט ראשון אותן הפתילות מחמת מוקצה. ה. בשבת שחרית מתפללים בהשכמה כמה דאפשר כדי שלא יהיה נכשל ח"ו באכילת חמץ. וביותר צריך להתפלל בהשכמה ובמרוצה קצת כשיש ברית. בבוקר המפטיר קורא במלאכי, וערבה לה. ו. הדין היותר נכון יבחר ססעודת שחרית יחלקו לשתיים ואחר ברהמ"ז של הסעודה ראשונה שלא אכל כדי שביעה יתעסק קצת בענינים אחרים כמו לראות בכל הזויות אם לא נגררו חמץ להתם וכיוצא בזה, כדי שסיח דעתו מהסעודה הראשונה, אבל בודאי לא ישאר לישב על מקומו, וישוב ויטול ידיו לסעודה ג'. יזהרו מלאכול במקום שיש שטיח (קארפצטס) ו. כדי לצאת כל הדעות, אחר חצות יאכל קצת דגים פירות וכיוצא בזה, כדי לקיים מצות סעודה

שלישית. אל יסמוך עצמו לקיים סעודה שלישית ברבדי תורה, כי לא כל אדם זוכה לכך. ולנו אנשים פשוטים בודאי איננו מועיל. ה. אסור לאכול מצה כל יום ער"פ. אפילו אין לחם משנה לסעודת שבת לא יאכל מצה (ש"ת פרי השרה ח"ג סי' פ"ח). ואם אין לו דק חלה אחת שרדי לו לצרף מצה לצורך לחם משנה, ואפשר טוב יותר שלא יהי' לו לסעודה שלישית דק חלה אחת ולצרף מצה ללחם משנה משיהי' לו שתי חלות וישאר לו חמץ (תשו' פה"ש ח"ב סי' פ"ח). ולדעתי יתאמץ לעשות חלות קטנות לסעודה השלישית שלא ישאר חמץ, מלצרף מצה. ואם נדרם בע"פ שחל בשבת עד אחד זמן אכילת חמץ, אסור לו לעשות הסעודה הב' והג' בין מחמץ בין ממצה ולא יאכל כי אם בשד דגים ופירות או תבשילין שהכין לו מע"ש ממצה מעהל אם דרכו לאכול, (תשו' כתבי אש ח"ג ס"ט"ז). ז. אסור לעשות "הסדר טיש" בשבת לצורך הלילה. י. מצות מצוה אסור לטלטל בער"פ שחל בשבת, אבל מצה שאינה של מצוה אם יש בבית קטן שאינו יודע ממצוות יצי"מ (עי' דמ"א סי' תע"א סעי' ב') שרדי לטלטל המצה לכל. אבל בבית שאין למי ליתן המצה בער"פ בשבת ולעכו"ם ולעופות אינו רוצה ליתן כלל, אסור לטלטל המצה כל היום. י"א חמץ אסור לטלטל בשבת אחד שעה חמישית. י"ב. המפות והכלים היינו הפלייטס הכפות והמזלגים והסכינים ינקה אותם כמה ראפשר באופן היתר ויניחם במקום מוצנע בחצר או במרתף וכיוצ"ב, ועצתי שיאכלו על מפות נייד או מפות ניילון ישינים וגרועים והפלייטס יהיו מנייד והכפות וכו' מפלעסטיק שהם זולים ביותר ויניחם בשבת בחצר ויפקירם, דאין על שיודי מאכל דק חשש חימוץ בדרך רחוק. י"ג. חלילה מלהשתמש במצה עשירה, ולא ימצא בבתי יהודים חדרים לדבר ה' מצה עשירה (עוגות מצות). י"ד. האוכלים מאכלים כמו לעקיך חרעמזליך וקניידלעך העשוי מקמח מצה (מצה מעהל), יכולים לאכול מהם בער"פ שחל בשבת אחר הצהריים עד שעה העשירית ויברכו ברכת מזונות. והמונע עצמו מלאכול מאכל המבושל או מטוגן מקמח מצה מעהל אשרי לו דיש מהנודעים להתיר (ראה תשו' מהרי"א אסאר חיו"ד סו"ס ה'. תשו' משיב נפש להמהר"ל מפלאצק ח"א סימן ד' ובפמ"ג א"א סו"ס תע"א וחיי"א קכ"ט סעיף י"ב). ט"ז. השלחן יהי' מכוסה במפה ועליה מפה מניילאן או פלעסטיק. ואחר סעודה השלישית ינער המפה מפרורי חמץ שנפלו בשעת האכילה. והפרורים יורק לבית הכסא ויערה עליהם מים שירדו לתהום. ואם נשאר חמץ גדול שאי אפשר לערות, אם א"א ליתן לעכו"ם יפרדנו קצת לא דקים באופן שיורקנו כך לבית הכסא. ט"ז. אם אפשר לו ליתן לעכו"ם החמץ הנשאר לא יתן בידו וגם לא יאמר לו שיוציאו אלא יניח לפניו והעכו"ם יגביהנו בעצמו ויעשה בו מה שרוצה ולא יתן לו חמץ הרבה שא"א לו לאכלו וע"כ יהיה מוכרח לצאת החוצה עם החמץ. י"ז. וצריך להריח הפה אחר הסעודה שלישית.

לרחוץ הידים במים בעלמא בלא בורית [המחמיר שלא לרחוץ במי בורית תע"ב. אבל הרבה מתירין. ואני לעצמי אינני רוחץ ידי במי בורית כי כ"ק אדמו"ר הגאון צ"צ אמו"ר אוסר בהחלט]. י"ד. צריך לנער הבגדים והזקן מן החמץ. וינקה הבית במאטאטא (בעיזון) של כל השנה ולא של הפסח. וינקה המטאטא מחמץ ויצניע במקום מוצנע.

פרק ה

א. השיניים תוחבות (פאלשע צעהן) יגעלם ברותחים בערב שבת. ואם ירא שיפסידו ע"י הרותחים יניחם ג' ימים במים ובכל יום יחליף המים. ואם אי אפשר לו בזה כי צריכים לו תמיד. או עכ"פ יניחם במים על יום אחד. ואם גם זה א"א. אז עכ"פ לא יאכל ג' ימים חמץ גמור. ובשבת ידקדק שלא יאכל רק כביצה חלה בכל סעודה וידקדק ביותר שלא יטיל לפיו מים רותחים וכיוצא דבר רותח קודם שהדיח היטב השיניים אחר אכילת החמץ. ב. אל יאמר אישן בשבת כדי שאוכל להיות נעור בליל סדר. אסור לשתות יין אחר שעה עשירית. ג. אחר הצהרים אומר עבדים היינו לפרעה וכו' עד לכפר על כל עונותינו. ופוסקים לומר ברכי נפשי. ד. קהלות הנהגין מנהג הטוב לומר במוצאי שבת קודם ברכו מזמור קמ"ד לדוד ברוך ומזמור ס"ז אלקים יחננו. בער"פ שחל בשבת לא יזמרו. למעריב אמרים ותודיענו. ה. אלו המעלין עשן ביו"ט רשאים להעלות עשן אחר תפלת מעריב אם לא שחכ מלומי ותודיענו. ו. האשה המדלקת הנרות מברכת ברכת שהחיינו וצריכה להיות נוהר שלא תברך שהחיינו בקידוש. ותדליק אחר שאמרה המבדיל בין קודש לקודש.

פרק ו

א. כל מי שיש לו משקה "סקאטש" בענגלאנד און פאריז יהי' נוהר מאוד מאוד למכור התעודות ולרשום היטב מספר התעודות כי בלא"ה יש חשש שהמכירה לא נחשבת למאומה והחמץ ברשותו בפסח. ואחד הפסח הסקאטש דינו ככל חמץ שעבר עליו הפסח. ב. צריך להיות נוהר לבדוק הקאפס של המכנסים. הבעג של הוואקיום-קלינער. הבריפקייס של התינוקות. והקארס. ג. אלו שחנותם במקומות שירא להשאר שם בלילה יבדוק בנר בחנות או פאבריק או המגאזין בעוד יום ביום י"ג (ובער"פ שחל בשבת ביום י"ב) בלא ברכה. ד. הנוסע מביתו על חג הפסח לעיר אחרת. יבדוק לאור הנר החמץ באור ליום נסיעתו בלא ברכה. ה. אלו שיש להם בביתם עופות קטנות. "פאראבעט". או דגים קטנים לנוי. צריכים מאוד לדקדק ולדעת שאין במאכלים

שלהם שום חשש חימוץ, כי ידוע שפעם היה עליהם חשש גדול של חימוץ, וכמעט חמץ גמור או עכ"פ חמץ נוקשה. ו. כלי טעפליין חילבעד פייפער ומפות גיילאן, כשרים לפסח. ז. אין על פירות שום חשש משיחה, והשמיעה לחוש ע"ז טעות הוא, (אבל טוב להדיחם היטב קודם האכילה. ופירות שגוררין הקליפה בלא"ה אין שום חשש אפילו השמיעה לחוש לא היה מעולם. ח. הנוסע לא"י לא יניח למכור חמצו שבארצות הברית ע"י שליח כי כשזמן המכירה הוא בארצה"ב הרי בא"י כבר שבת או יו"ט. ע"כ מוכרח ליתן במתנה גמורה לאחד וההוא ימכור חמצו כאן בארצה"ב כשמגיע זמן המכירה כאן בארצה"ב. ט. כל אדם ימנע עצמו מלמכור חמץ גמור. קמח בארצה"ב חמץ גמור הוא, וכן החומץ (וויניגער). י. בעלי חנות וסוחרים מותרים למכור גם לכתחלה, אבל טוב שימכרו מכירה בפנ"ע אם אפשר ולא במכירה הנהוגה בערבוביא עם המון מוכרים. יא. שיעור כזית דמצה קשה לצינו בדיוק נמדי, כי אינו תלוי במשקל אלא במדה, ואין לך מצה הדומה לחברתה. ע"כ לפי שיטת קמוח"ר מרן הח"ס זכ"ע שהסכים עם הצל"ח שהביצים נתקטנו כזית מצה אינו פחות מחצי מצה שמורה של יד וכמעט מצה שלימה ממצה מאשין. והמיקל עכ"פ יקח שליש מצה של יד לכזית ולא פחות. וצריך לאכול הכזית מצה בתוך כדי אכילת פרס, וזמן תוך כדי אכילת פרס הוא היותר חמור ב' חלקים, היותר קל ט' מינוט, ויש עוד ב' זמנים, ה' או ו' חלקים. יב. שיעור רביעית לד' כוסות, השיעור היותר קטן הוא 3 ושליש אונצעס, והשיעור היותר גדול הוא 6 ו-2 חמישיות, והבנתים הוא 4 וחצי או 5 ו-5 שישיות. יג. מי ששותה פחות מרוב רביעית אינו יוצא יד"ח. ע"כ אלו שא"א להם לשתות יין רוב רביעית ובפרט הנשים ששותים רק מעט מעט ואין יוצאין יד"ח כלל, יותר טוב שישתו רוב רביעית מגרייפדושוז שבנקל אפשר לשתות מלשתות יין פחות מרביעית. יד. מי שאינו יכול לבדוק היטב הסאלאט, ומרוד (קריין) אינו יכול לאכול יקח למרור אינדייוון שאינם מתולעים כלל וכשרים למרור לכתחלה בלא שום פיקפוק. טו. בכוס קידוש צריך לכוון שהוא הכוס הא' מהד' כוסות, וצריך להיות גוהר בה.

תשובות ומכתבים

מכתב א

יום ג' שנכפל בו כי טוב לס' להעלות נר תמיד שנת תשל"ד
 שלמא רבא וספי להרבנים הגדולים והמפורסמים שליט"א עורכי וועד
 הכשרות בניו יארק.
 הנני בזה להעיד מה שראיתי בסה"ק בדברים העומדים על הפרק.
 בברכת תודה וכל טוב הרב א. ק.

א

אזהרה לפסח ולנסך

אמרתי להדפיס השני מכתבים ע"ד המכשלה שנהייתה בעשיית היינות
 אשר הדפיס כ"ק מזולליה וקרא בקול גדול מי האיש הירא לנפשו ישמור א"ע
 שלא יכשל באיסור חמץ בפסח וי"נ ובעו"ה תגדל המכשלה יום יום ואין איש
 שם על לב ע"כ אציגה נא אותם ככתבם וכלשונם למען יעמדו ימים רבים.
 אחרי הדברים והאמת אשר נתתי להתנוסס בדפוס מפני קושט להזכיר
 ולהזהיר את אחבי בדבר יין משתייהם. רבים ושלמים ראו כן תמהו ונבוכו
 בקצה דברי, וישאלוני במכתביהם. לכן ראיתי כי טוב לבאר הדברים באגרת
 הזאת והשנית במקומות אחרים אשר ישכיל עלימו עין מבינ. הן זה כמה נשמע
 צוחה על היין אשר בעלי המלאכה משביחים ומתקנים אותו במלאכת הכעמיע
 מעורב עם שפירוט. ורבים נכשלים בו באיסור חמץ בפסח. (מלבד יין
 המלאכותי הנקרא (קונסטויין) אשר המציאו הצרפתים ונעשה כן גם במדינתינו
 הזאת בצירוף השפירוט, בלי פרי הגפן. אשר לא רבים יחכמו להבריל אם הוא
 זה איזה שנים נעשה ממים בהרכבת סממני הכעמיע הידועים לבעלי המלאכה
 יין טבעי או יין שוא. אולם יען כי לא ידעתי בירור הדברים לכן שמת ידי
 למו פי מבלי להרעיש ולהרגיש תבל. אבל בהיותי בתורש מנחם העבר באחת
 המקומות במדינתנו, מקום משובח ומהלל בתוך ערי הגפן (העדיאליא), הגד
 הוגד לי מפי הרבנים בגליל ההוא ועוד משאר אנשים כשדים ונאמנים, כי
 המלאכה הזאת נתפשטה בקרב הארץ, ודבר המצוי הוא בזמן הזה שמתקנים
 ומשביחים את טעם ומראה וריח היינות בתערובות הנ"ל, הן יינות חדשים
 הן ישנים ולא לבד יין הרקח (מאשלאשען) כי גם יינות הפשוטים לא ינקו מזה.
 והידועים והבקיאים במלאכה זו מעידים ומגידיים כי ע"פ הרוב נותנים מן

השפיריט הרבה לתוך היין עד שאין ביין ששים כנגדו לבטלו. ועל זה ימס לבב אנוש כי נפשות לא מעט נוקשו ונלכדו ביין ענושים הזה באין משים. יש אשר אינם יודעים מאומה מן ההמצאה הזאת ולא הגיע לאזנם, ויש אשר שמעו ואינם נותנים לב לדרוש ולחקור מתחת ידי מי יצא הגפן הזה. שומר מצוה ולא ידע דבר רע הצפון בה, ויפלו במכשלה הזאת באיסור נודא ואיום. לכן דובץ עלי חובה העמוסה מעם עמותים, להרים כשופר קולי ולהגיד לבית יעקב כי שמה ושעדורה נהיתה בארץ ברבר היינות אלה, ומי האיש החפץ חיים להדבק במקור חיים, יפחד ויראג לנפשו (ולא מצד מדת חסידות רק מן הדין הברור להלכה) ולא יקנה יין לפסח לצרכו רק מן איש ירא ה' וחרד על איסור תורה ודרכנו, איש אשר יוכל לסמוך על אמונתו שגם הוא עיניו פקוחות בהשגחה גמרה לכל קנות יין בהארט רק מאיש נאמן וירא שמים. וכן חובה גם על הסוחרים הקונים בהארט, לדרוש ולחקור בחקירה ברורה על האיש אשר יקנו יין ממנו, וישאלו עליו מפי אנשים שאינם סוחרי יין מה טובו של האיש הזה, עד כי ידע נכון וברור כי אין חשש בדבר, ויודע בנפשו כי לא ישליל אחרים באיסור המר והנמהר.

ומצוה גוררת מצוה, נרויח בזה תועלת גדולה ונחוצה, כי הצעקה גדלה עד שמי דום, על הסוחרים מחוץ למדינה הקונים יין במדינתנו, שגם אלה ביין שגו שאינם מדקדקים על הכשרות היין מתחלת עשייתו מה היה בו, ובעיניהם די להם בראותם חותם איש יהודי מדובק בפי החביות, ובאמת לא יפה עושים כאשר נודע מעשים רבים אשר יסמרו שעדות כל בשד. כי מי מעיד על החותם ומי ערב על בעל החותם ומי יודע אם חותמו אמת ורבה המכשלה היוצאת מזה כי האדונים בעלי הכרם יקחו למו משגיחים לטהר יינם בעת הבציר, ויש מן המשגיחים האלה קלים וריקים אשר יתנו עדות חותמם על המגופה, בעד בצע כסף וזהב המטהר, אף כי לא דאו ולא השיחו כלל ומבלעדי זה מוסרים החותם והמפתח ליד בעל היין לבעבור יוכל לבקר את מעמד היין בכל עת שירצה, והוי כלא נחתם כלל, ודי למשכילים על דבר. והיה בשמעם את מכשול החדש מקרוב בא, טהור ידים יוסף אומץ לשאול ולחקור היטב אם נעשה על טהרת ההכשר, ואם אינו מכרם ישראל ידרוש אחרי הנוטרים את פריו היינו המשגיחים המכשירים את היין אם יראת ה' לנגד עינם ונזהרו בשמירה מועילה כדת ודין. ועל אמון רוח האיש שהוא קונה ממנו אם זך וישר פעלו וראוי לסמוך על דבריו בנוגע לכשרות, גם הקונה אל פיהו לא יקח מן הבא בידו עד דרוש את אחיו בעל בית היין מגפן מי גפנו לכל יתגאל ביין משתיו, וגם בבלי דעת נפש לא טוב, ואני על משמתי אעמודה ולא נסוג אחור לבי מזה אי"ה גם לימים הבאים לעורר הלבבות להיות עיניהם על דרכיהם. ולבי נשען ובטוח בשארית ישראל אשר מדי ידעו מעתה בדבר הזה, ישומו לכם

מן היום ההוא והלאה, לתת לב לדעת ועינים לראות, על הבא אל פיהם ואל קרבם, לשמור נפשם ולהזהר ממכשול בכל מאמצי כחם, ולא ימררו את חיייהם ביין המשמח מרי נפש, והמזהיר והזוהר כוזהר הרקיע יזהיר וכוכבים לעולם ועד יצהיר.

פה סיגוט מחוץ מאראמאראש בארץ הגר. בחודש שבט דהאי שתא תרל"ז לפ"ק.

יקותיאל יהודה מיימלבוים

חופ"ק סיגוט

ב

שלום להרבני' המאה"ג וכו' איש לפי מהללו האב"ד בקהל עדתו וכל היושבים על כסא הוראה יאר ה' פניו אתם סלה.
אחרי אשר ערכתי מכתבי בשנה העברה אל החרדים לדבר ה' כי יזהרו בשתיית יין כשר הניקח באונגארין אם לא כי יובא להם כתב הכשר מרבנים והקול הזה התפשט בתפוצות ישראל ואיזהו מהצנעים משכו ידיהם משתיית יין והופסד המסחר. וידעתי כי בימי הבציר הבאים לטובה ידפקו בעלי היין על דלתות הרבנים ולבקש הכשר על יינותיהם ולאשר אמרו חז"ל המתחיל במצוה כו' מצאתי א"ע מחויב להעריך שיחי להורות הדרך ילכו במ כדת מה לעשות בהשגחה בעת הבציר ובשמירתן ולמי יתנו הכשר לבל יכשלו וכדי לתקן מה שיש ביכולתם לתכלית ההכשר ולתועלת שיתרבה המסחר ממילא. הנה בענין מטהר יינו של אינו יהודי יש כמה מכשולים כי הא"י לוקחין דורכים ישראלים מן השוק לטהר יינם וכמה מהם בעלי עבירה המה וחשודין לשמות יי"ג ולחלל ש"ק ואינם נאמנים כלל להעיד שזוהרו בשעת הדריכה ממגע עכו"ם וגם אפי" אם נדרך היין בהכשר גמור רבה המכשלה ע"י שבשאר היין ביד הא"י בלי השגחת איש ידוע ל"א ונאמן ויש חשש חילוף חותמות כידוע עפ"י הדין וגם ביינות של ישראל רבה המכשלה בענין נאמנות של קצת מבעלי היין והכרמים מחמת שבעו"ה חשודים לעבור עבירות אשר עפ"י הדין יגרע נאמנותם ע"י. ע"כ זאת עשו וחיו:

א'. בענין טהרת יינם של א"י צריכין הא"י לפנות אל א' מבני העיר אשר הוא איש נאמן מחזק בכשרות וי"א והאיש הלזה צריך הסכמה מהאב"ד שראוי לסמוך עליו בזה ואיש כזה יהי' משגיח על היינות מתחילת עשייתן עד שעה שיצאו מת"י הא"י דהיינו שהוא יתן להא"י דורכים מחזקים בכשרות מאנשי העיר ההוא ואם יהי' המה מעיר אחרת יהי' בידם כתב מאב"ד שלהם שהמה כשרים ונאמנים וכתב הנ"ל צריכין להראות דוקא לאב"ד או לאיש ממונה באותו מקום לתת הכשרים אם ראוי לסמוך עליו. ואיש הנ"ל צריך להזהיר הדורכים שלא יביחו את בית היין אפי" סגור במפתח רק תמיד יהי'

א' מהם יושב ומשמר שם עד גמר עשיית היין. ואז יקראו את האיש הנאמן הנ"ל ויחתום היין בחותמו כדאוי עד שלא יוכל לבא לידי נגיעת א"י ויזהיר את הא"י שלא יפתח החותם לשום קונה אפי' ישראל עד שיקרא אותו והוא יכיר חותמו בטב"ע. ואם לא ימכרנו יחזור ויחתמו בחותמו והרב אב"ד לא יתן הכשר רק אם יעיד לפניו איש נאמן הנ"ל שעשה כנ"ל בענין הדורכים ובענין החתימה שהי' היין תחת חותמו עד שעת המכירה דהיינו שיכידנו בטב"ע אבל אם יעיד לפני הרב איש אחד אפי' נאמן שדאה היינות של א"י חתומים בחותם איש כשר הידוע לו. עכ"ז לא יתן לו הכשר עד שיעיד בעל החותם בעצמו דוקא שהיינות הנ"ל נעשו תחת השגחתו כנ"ל.

ב'. כל רב לא יתן הכשר רק היינות שנעשו בעירו עפ"י האופנים הנ"ל ואפי' אם סוחר א' נאמן מערי הגפן יקנה יינות בעיר אחרת מערי הגפן צריך להביא בירו הכשר מהאב"ד שבעיר ההוא שנעשה שם היין או מאיש הממונה שם על עשיות הכשרים וגם צריך כל רב לבאד בהכשר בפירוש כי נעשה היין עפ"י תקנת שבכתב הלזה ודאוי לפדש בכתב ההכשר אם היין הוא מכרם ישראל ואם נטהר בשל נכרי ונעשה בהכשר ויתרון ותן לחכם וכו' וגם יזהר הרב בשעה שיתן הכשר יחתום כל חביות על השוליים באותו חותם שנותן על כתב ההכשר ויוכיר בהכתב סכום החביתין ג"כ.

ג'. גם על יינו של המחלל ש"ק בפרהסיא וכן מי שחשוד לשתות או למכור יי"ג בחזקת כשרות וכן מי שחשוד לאכול בעצמו או למכור דברים האסורים בחזקת כשרות שכל אלו הפסידו חזקת כשרות שלהם (ועי' בש"ע י"ד סי' קי"ט ובש"ך שם ס"ק ג') אסור ליתן להם הכשר אפי' אם היין מכרמם ונעשה בביתם בלתי אם יהא להם איש נאמן ויר"ש שמשגיח על היינות שלהם שנעשו בהכשר ובעמדם יעמדו תחת שמירתו והשגחתו. ד'. גם בהכשר שיתן הרב על יינות של ישראל יתן החותם על שולי כל חביות דהיינו ג"כ אותו חותם שינתן על כתב ההכשר ולפעמים גם על הכדוא צריך להיות חתום בחותם הרב.

כל האמור לעיל לענין חשש יי"ג צריך הרב ג"כ לחקור ולדרוש ולדקדק לענין חשש חמץ בענין יי"ש שנותנים ביין לתקנו כידוע בחששות אשר שייכים בענין זה.

המקום ישלח עזרו מקודש ינהלם על מי מנחות יהי שלום בחילם וגו' עד מהרה ישיבו בנים לגבולם.

פה סיגוט בחדש אלול דהאי שתא ומעשה ידינו כוננהו לפ"ק.

יקותיאל יהודה מיימלבוים

חופ"ק סיגוט

(נעתק מספר רב טוב, שנדפס בשנת תרמ"ט)

ג

בהלכות על פסח מספר ייטב פנים סעי' ח' וז"ל: שלא ימכור הו"ה שום יין לישראל לפסח בלתי מה שעשו הם או שלוחים נאמנים בעצמם מחשש זיוף בשפיריטוס ומי שיש לו יין בחשש שפיריטוס אפי' נסך אסור לזכרו לגוי בפסח בלתי ע"י ש"ח לפי ענין החשש. עכ"ל.

ד

ובס' שו"ת אבני צדק למרן ייט"ב שנוכ' עם רב גדול אם רשאים ליתן כתב הכשר על יין של פסח לאיש אשר שולח בניו לשוהלעץ. ומסכים כי רק באופן אם יקבל עליו שלא לשלחו יותר.

ה

וכראי להעתיק מה שראיתי בהגדה ש"פ אמרי קודש: היה מעשה שאירע מקרה רע רח"ל לאיש אחד שהיו לו קשרי מסחר עם אדונים בעלי אחוזות, ובחזו"מ פסח היה אצל אדון אחד בעניני מסחר והלה כיברו בכוס שכר. היהודי שכח שפסח היום, ושתה השכר. אח"כ כשזכר — בא אל הגאון ר' יוסף שאול נתנוזן זצ"ל לקבל תשובה ע"י. הגאון מהר"ש ז"ל שלחו לכ"ק מרן מהר"י ז"ל, וציוה אותו שבשובו — יבא אצלו עם תשובת אדמו"ר הק' ז"ל. ויהי כאשר סיפר האיש לכ"ק מרן ז"ל מה שאירע לו, וביקש תשובה ע"י. הורה לו מרן שיסע מביתו לאה"ק. כששמע הגאון מהר"ש ז"ל את זה אמר שהיה רוצה לדעת מקור דין זה. כשספרו זאת למרן ז"ל, אמר שמקור ד"ז הוא ממדרש איכה: גלתה יהודה מעוני שאכלו חמץ בפסח. מבואר מזה דעונש אכילת חמץ בפסח הוא גלות. ואם אדם צריך כבר לגלות מביתו למקום אחר, מוטב כבר שיסע לארה"ק. אח"כ אמר הגאון מהר"ש ז"ל: ראו איך שיש לצדיקים עינים פקוחות ומאירות בתורה דהטעם שעל תיבת ונכרתה (שמות י"ב י"ט) דכ' גבי אוכל חמץ הוא גרשי י"ב, מה שאין כן בשאר מקומות דכ' נמי ונכרתה לרמוז דהתיקון של עוון חמץ בפסח הוא גלות.

ו

וכאן מקום למסור מה ששמעתי מאיש מהימן ששמע מהרב הג' הצ' מפאפא שליט"א שסיפר מאביו הגהצ"ה ק רי"י זצ"ל איך שבמלחמה העולמית הראשונה בא איש שומר תורה ומצוות ושאל ממנו עצה מה לעשות כי דרכו לשלח חוץ למדינה יין וכשהי' היין עובר הגבול פתחו החביות, ושאל הסוחר מחוץ למדינה מה לעשות עם היין, והאיש השולח אמר להג' הצ' רי"י זצ"ל

כי באמת אין היין מעגבים רק מדבר אחר ואינה בכלל נסך. ושאל הג' הנ"ל זצ"ל איך הוא עושה דבר כזה להכשיל רבים מבני לברך כמה ברכות לבטלה שאינם יוצאים בקידוש והבדלה וכו'. וענה שהוא סומך עצמו על מכתב שכתב להסחר בתחילת מסחרו שזה היין אינו טוב רק עם יערב עם יין אחר טוב, וד"ל.

וראו נא בזה עד כמה שצריך לזהר בזה שאפילו איש שומר תורה ומצות איך שיכולים לסמוך עליו וד"ל ובפרט שמוכא בחת"ס או"ח סי' קכ"ב וז"ל עלינו להוסיף גדרים וסייגים ולא איכשר דרא כי בעוה"ר הדור פרוץ במילואו ויש להוסיף אומץ להחמיר ולא להקל עכ"ל. ועי' בשטמ"ק ביצה דף ל' עיי"ש.

ז

ג. ב. בדרך אנב רציתי לעורר אתכם בדבר השאלות המצויות אצלי הרבה לפני פסח, דהיינו: שום, קפה, פלפלין, טעה, סוכר, פירות יבשים עי' ברמ"א או"ח סי' תס"ז, ח. ובשו"ע הרב שם סעי' י"ז. ובמהרי"ל סי' כה. ובשו"ת מנחת אלעזר ח"ד סי' מ', ובחת"ס או"ח סי' עט. פירות יבשים לחולה עיי"ש. סמי רפואה, טבליות, דרך איכלתו, איסור בל יראה בסמי רפואה, דבש אכילתו בפסח שהיום מחזקים בדבש שהוא מזויף, כך שמעתי בשם הבד"ץ בעיה"ק ירושלים ת"ו, ועי' בטור סי' תס"ז עיי"ש.

ח

ולא אמנע עוד מלהעתיק מה שראיתי בס' תהלים משפט צדק וז"ל: בא וראה איך נהג אדמו"ה הגאון החסיד מהר"מ בנע"ט הנ"ל זי"ע. אף שהי' פרוש מהעולם רוב ימיו לא נראה בחוץ רק ישב כל השנה בבית מדרשו ומקום תפלתו חוץ מה שלפעמים הלך מביתו לבהכ"נ בש"ק קודם קריאת התורה וביו"כ, או לסנדקאות ודומיהם כידוע לכל מפרישות שלו. ולבית האופה המצות אפילו של ב"ב הלך בעצמו עם הבני ישיבה שלו והשגיח וגם עשה מצות ומה יפה אף נעים המנהג בק"ק נ"ש שראיתי ב"ה שמדקדקין מאוד באפיית המצות שיהיה בהכשר גדול. והוא שבכל בית שאופין שם מצות הנקרא (באק הויז) אפי' בעל האופה בר אוריין אינו נאמן ע"ע, רק (הבעקער) מחוייב דוקא לשכור למדן וי"ש א', ונקרא (אויבר משגיח), משגיח זה יש לו עוד משגיח א', והם צריכין להשגיח ע"כ דבר ודבר בפרטות שלא יהיה שום חשש איסור חמץ וצריך להיות בקי בדינים בשו"ע השייכין לליבון התנור ואפיית המצות בכל דיניהם, ואם ירצה להיות א' משגיח אשר לא היה ע"ע, צריך לילך מקודם להגאון אב"ד והוא משלח אותו לדיין א' מדייני עיר שינסה

אותו בדינים כנ"ל ונותן לו רשות והתרה ע"ז, ומהם ילמד כל עיר ועיר, וכל מי שיש בידו לתקן זאת ימנע רבים מהעבירה החמורה שבחמורות, ויזכה רבים ואין חטא בא ע"י, ותמה אני מאוד על אותם החרדים לדבר ה' היראים והתמימים המשגיחים ומתקנים בעיניהם כל דבר הצריך תקון עבודת הבורא ית' וגודרים גדרים בעזה"י כמה חברות קדושות ודומיהם כמעשה ידיהם השב גמולם להם, מדוע לא ישגיחו על דבר זה שעניי עירם לא יאכלו חמץ בפסח שהוא צרכי רבים אשר אין למעלה הימנו ולמנוע אותם מל"ת החמורה ולזכות אותם במ"ע כדין וכדת, כי בחוש נראה לכל שעניים בערה אין אוכלים תערובת חמץ רק חמץ גמור ואין האשמה תלוי בהם כי ידוע לכל שאפי' העני רוצה לשלם העוורים ואינם רוצים להיות בעזרם ומה יעשה עני זה יותר, וכמה פעמים הולך בשוקים וברחובות יתן קולו הוי איך אינכם שמים על לבכם שאהיה מוכרח לאכול חמץ בפסח, ועתה יאמר נא ישראל (אתם היראים אשר בשם ישראל יכונה) אם לא הקולר תלוי בצואריכם הש"י ע"כ ראוי ונכון לעשות כמו שראיתי מאחד שרץ מבית לבית וכל מי שיש ביכולת להתגבד דבר מה (או לשלוח א' מב"ב) מזה ישכור עוורים רבים ואז נראה בחוש כאלו השיב את נפש העני, כי כמה יגיעות היה לו וכמה שבועות קודם פסח התחיל לדאוג על חטין וכ"ז לשם ה' ועתה יאכלנה באיסור ע"ז לבו דוה מאוד ומר לו מר על מצות ומרורים יאכלוהו? לכל כל מי שיש בידו לעשות זאת ואינו עושה הוא עתיד ליתן את הדין ותחלש יאמר גבור אני ולא יתבייש וגו'. עכ"ל.

* * *

מכתב ב

אל כבוד מערכת וועד הכשרות בבארא פארק. הנני שולח לכם אלו ב' העינים ואבקשכם שתכניסום בקונטרס שלכם, ובזה יהי' לכם חלק שזכות הרבים תלוי בכם.

(א) קטע ממאמר חסידות של כ"ק הריי"צ נ"ע מליובאוויטש, אשר בו מסופר עובדא מאדמה"ז בעל התניא זי"ע.

(ב) מכתב באיריש אשר כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש כתב אל אשה א' ששאלה דעתו הק' בנוגע אוכלים לילדים.

העתקתים כמו שנכתבו בשפה המדוברת, כדי להקל הקריאה בהם אפי' לאנשים פשוטים ונשים וכו'.

בברכת כל טוב ובהצלחה מופלאה בעבודתם בויכוי הרבים,

מנחם זאב גרינגלאס

ב"ה

. . . דער יצר הרע האָט אויך כלי זיין וועלכע ווירקען פון דער-
ווייטענס, דאָס הייסט אַז דער יצה"ר איז מחטיא דעם אָדם אין דברים אסורים,
וואָס דער מענש אַליין ווייסט גאַרניט פון דעם און איז ממית ר"ל דעם אָדם
במיתה רוחנית.

וכמעשה הידוע וואָס איינער איז געקומען מיט זיין איידים, אַ גרויסער
למדן, צום רבי'ן (בעל התניא) אין ליאָזנא און האָט זיך געקלאָגט אַז דער
איידים האָט זיך תמיד געפירט בהנהגה טובה, נאָר פּלוצלינג האָבען אין איהם
אַנגעהויבען אַריינפאַלען ספיקות אין אמונה און ער אַליין האָט געהאַט דערפון
גרויס צער. האָט איהם דער רבי (בעל התניא) געזאָגט אַז ער איז נכשל
געוואָרען בלא יודעים (ניט וויסענדיג) מיט חלב עכו"ם. און ער האָט איהם
געגעבען אַ תיקון דערצו, איז ער געזונט געוואָרען אין רוחניות.

וואָס חלב עכו"ם והדומה, דאָס איז די כלי זיין פון דעם יצר הרע,
וועלכע וואָרפען זייערע פיילען פון דער ווייטענס און זיינען ממית ר"ל, אָדער
מאַכען דעם מענטשען פאַר אַ בעל מום אין רוחניות (ממאמר חסידות של
כ"ק אדמו"ר הרי"צ זצוקלה"ה נ"ע ז"ע, בספר המאמרים — אידיש).

ב"ה. ברכה ושלום!

אין ענטפער אויף אייער בריף, אין וועלכען איר שרייבט וועגען געזונט
צושטאַנד פון די קינדער שי', און פאַרענדיקט מיט אַ פּראָגע ווי צו האַנדלען
בהנוגע צו אַ ניט מהודר'דיקן מאכל, און רעכענט, אַז דער מאכל קען צוגעבען
אַפעטיט פאַר די קינדער.

בכלל איז הידור אין מאכלים (ווי עס ווערט דערקלערט בכמה מקומות)
נוגע ניט נאָר אין דער מצוה אַפּהיטונג, נאָר — וויבאַלד אַז פון יעדער מאכל
ווערט דערנאָך בלוט און פלייש פון גוף, וועלכער פאַרבינט זיך מיט דער
גשמה, איז די כשרות און איידעלקייט פון מאכלים, ווירקט אויף דעם האַראָק-
טער און מדות טובות פון דעם וועלכער באַנוצט זיך מיט דעם מאכל. און
דעריבער איז יעדער צוגאַב אין דעם הידור, איידעלקייט און ריינקייט פון
דעם מאכל, דאָרף אויך באַטראַכט ווערען ווי אַ צוגעבונג אין דער אויס-
שטאלטונג און פיינקייט און איידעלקייט פון האַראָקטער און מדות. און אויב
דאָס איז אַזוי ביי ערוואַקסענע מענשען, איז דאָס אין אַ נאָך פיל גרעסערע
מאָס ביי קינדער, וואָס זייער האַראָקטער האַלט זיך אין פאַרמירונג. און
דעריבער איז גאָר וויכטיג אין וואָס פאַר אַ ריכטונג מען פירט זיי אין דעם.

לויט דאָס אויבען געזאָגטע, איז פאַרשטענדליך מיין מיינונג, אַז וויבאַלד עס האַנדעלט זיך ניט, ח"ו, אין אַ ענין וואו דער גאַנצער געזונט איז אַפּווייניג אין דעם, און עס איז מער ניט — ווי צוגעבען אין טעם און שטאַרקונג דאַרפמען ניט פאַרקלענערען דעם הירור פון די מאכלים. און זיכער קען מען געפּינען אַנדערע עצות און וועגען ווי צו שטאַרקען דעם אַפּעטיט און צו מאַכען די קינדער געזינטער, ניט אויפן חשבון פון כשרות והידור. און השם יתברך זאָל העלפען אַז איר זאָלט אויך בקרוב אַנזאָגען גוטע כשרות אין דאָס אויבן געזאָגטע.

בברכה לכשרות טובות

(ממכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאַוויטש)

* * *

מכתב ג

ב"ה, לכבוד העורך של וועד הכשרות שליט"א. הנני שולח לכם קטע מהעיתון „דער איד“ וואו איזשער ליכט — התעוררות בענין פרצת הכשרות בדרנו.

בכבוד רב, גדולי שוורץ

נתעוררתי בשבוע שעבר אודות ענין חמור מאוד אשר כתוב בתורה ושנוי בנביאים ומשולש בכתובים הוא איסור דברים זאסרים, ואיני בא לעורר איסור גו"ט בעין כי האוכלים אינם קוראים העתון הזה, רק באתי לעורר על דבר שגושפנקא „כשר למהדרין“ חתום עליו, ואלים חרדים אני קורא. רבותינו גדולי הוראה שליט"א כבר צעקו כמרוכי ע"ז. בשבוע שעבר קניתי דבר שיש עליו הכשר מרב נכבד ומפורסם תלמיד חכם מופלג ויר"ש מרבים. רק רוב המכשירים אין להם שום מושג אודות „כעמיקא“ כי יש הרבה דברים שנותנים בתוך כל מאכל והם נעשים מהרבה דברים וכמה פעמים מיוסד מחמש עשרה דברים וכמה מהם הם יכולים להיות ממש טרפות. בעובדא שלי הי' בתוכו דבר איסור שנשאלו עליו גדולי הוראה מזר שעבר ופסקו כולם לאיסור, וגם ידוע שיטת כמה ראשונים כי דבר שניתן בכונה לתן מאכל אינו נתבטל בשישים.

ע"כ אליכם אני קורא, עורו גא מתנומתכם אל תשקצו את נפשותיכם בדברים אסורים ואל תעכבו הגאולה כמבואר בספרים הק'. הביטו בעצמכם ממה כל דבר נעשה ואם אינכם יודעים שאלו גא לאחד היודע כי לאו כל דבר שנקרא כשר הוא כן. — הרב א. מ.

לכבוד מערכת אידישעך שטראל הי"ו.

אבקשכם לפרסם שנמצאים גם השנה בבצל לבן זבובונים שחודים קטנים ובמיוחד במקום הרפוי. רצוי שכל אחד יפרסם זאת לחבריו. ביחוד צריך זהירות מרובה בסעודות הגדולות כגון שמחות וכו' שקשה לנקות והמכשול גדול. צריך להפריד את כל עלי הבצל ולהסתכל שם היטב.
י. ח. קרול, ירושלים

* * *

מכתב ד

עש"ק לס' ושנת ואנשי קודש תהיון לי מרן דבשמיא לך מתחננו, תיכון לפניך עתירתינו, ויעלה ויבא דברינו היוצא מקירות לבנו, על מכבש הדפוס, אשר מצאתי בלייבערי, שחפשתי דברים שונים, והעתקתי לי לשמי להנצל מאיסורים, והנה דברתי וכתבתי לכמה רבנים, ולא מצאתי אוון קשבת למלי, וב"ה אשר ישנם כבר אוון קושבת וכו'.

מקרב לב עמוך פנימה אביע ברכתי להרב הגאון אדמו"ר שליט"א מדעבראצין אשר לקח ע"ע עול גדול כזה, אלקי יעקב יהי' בעזרו, ויתרומם קרנו מעלה ויהא דרכו צלחה.

אזהרה

נתעוררתי מאיזה רבנים גדולים בענין השמרים (געריבען) הנה עוד בשנת תרס"ב שנתחדש הלופטהעפע באיזה פאבריקען, מעשהו כשעולה השוים למעלה כדי שלא יצא לחוץ מוכרחים ליתן לתוכה בכל עת איזה כפות שומן, ומכח זה יורד השוים למטה, ומפני החשש שהשתמשו בשומן איסור, אסרו אז הגאונים שלא ליקח מהפאבריקען הללו זולת בהשגחה הראוי' אשר נודע בכידור שלא נתערב בו שום שומן של איסור, כמבואר טעמם באריכות ב"וילקט יוסף" (תרס"ב) ו"בתל תלפיות" (תרס"ג) שהסכימו בזה הרבנים הגאונים המפורסמים מברעזאן (בעהמח"ס שו"ת מהרש"ם) ומסטרי (בעהמח"ס שו"ת הרי בשמים) זל"ה לאסור איסור השמרים הללו ולהזהיר לבעלי החניות והאופים שבל יקנו אותם בלי השגחה ממונה מבי"ד המוסמך עייש"ה ובשו"ת לבושי מרדכי (להגאון ממאד זצ"ל) סימן ג', בחי"ד ובשו"ת מהרש"ג (להגאון מסעמיהאל זל"ה) חא"ח סימן כ"ג, וכן הי' עד שעת המלחמה ואז הי' עוד הדבה פאבריקען שלא עשו השמרים ע"י המצאה החדשה לופטהעפע רק כמקדם

אשר לא הי' שום חשש בהם תערובות שומן. ומשעת המלחמה ואילך כמעט כל הפאבריקען של גערבען עושים הלופטהעפעע והוא ברור שצריכים להשתמש בשומן הרבה כנ"ל! ומעת המלחמה עד עתה אין שום השגחה בהפאבריקען הללו ונשתקע הדבר ואין שום איש דורש ומבקש הכשר על השמרים, ע"כ צריך להחזיר הדבר ליושנה שכל רב ומורה בעירו יזהיר את הבעלי חנות והאופים שלא יקנו השמרים משום פאבריק עד שיקבל הכשר מרב מוסמך שהפאבריק עומד תחת השגחתו ושאינו בו שום חשש איסור כלל וכלל לא. עכ"ל.

כ"כ שמעתי מרב אחד אצל שמחת גישואין אמר לי שהקאצקא צוקר המעוטפים בנייר יפה שנותנים על שמחות הם בצד אחד חלק, ושמע ממקור נאמן שמערבין בזה שומן חזיר (לכל וואגוין צוקר 1 ק"ג) וסיפרתי לרבנים ואנשי מעשה ואמרו לי מה יכולים לעשות, עס איז דאך אַ אַלט וואַרט, אַז מען וואוינט אין אַמעריקא. מוז מען האַבען אַ חזיר'ל אין בויד, איינער אַ פעטען איינער אַ מאַגערען וכו'. ממילא אין לשער גדול המצוה שעשיתם בהתיסדות וועד הכשרות הזה, ואיני אומר ח"ו שזה אסור, אבל מן הסתם צריך בירור ולא הי' לי עד היום למי לפנות.

הק' אורי ברונשטיין

* * *

מכתב ה

לכבוד המערכת של וועד הכשרות דקהל יסודי התורה דבארא פארק. ברצוני לעוררם על הנכתב למטה ובוודאי הי' לתועלת גדול לכל המעונינים להכניס בבתייהם דברי מאכל בלא פקפוק.

הרב ש. צ. ה.

האם שמן הסרדינים הוא שמן טהור? — בעלי המודעה רבה עוררו כמו כן, על כמה מאכלות הנפוצים בין ההמונים וקרובה החששא שנכשלים יום יום בלי לדעת המאכלות שיש בהם תערובת איסור וגם ודאי אסורות וגם ספק מתרות והננו לפרסמם כאן.

הענין נשתנה בהרבה לגריעותא, כי בתי החרושת לאריזת הסרדינים אינם עושים השמן בעצמם אלא קונים מן המוכן מבתי חרושת לתעשית שמנים, וכיום לא נמצא בכל העולם, מלבד בארץ ישראל, בתי חרושת שוכבשים כל השנה שמן רק מזיתים בלבד, כי כולם מייצרים שמנים גם מדגים טמאים

והיום עושים בכליהם שמן טהור ולמחר — שמן טמא וגם מערבים זה בזה, ובפרט בזמן האחרון שנשתבש המצב בזה לגמרי במדינת איטליא, שהיא היא המדינה העיקרית לתעשית שמן זית, ובשנים האחרונות מערבים מפורש את שמן הזית עם שמן דג טמא, וכבר הזכרנו לעיל ששמן הוואלפיש הוא נפוץ מאוד ומחירו נמוך וטעמו מעובר לאופן הכי טוב. הדבר הזה ידוע ומפורסם לכל, ובכל זאת מכנים את השמן „שמן זית טהור“. העתונות הודיעה בזמן האחרון, שנתפסו ברומא 322 בעלי חנויות והוחרם אצלם 807 כיכרים כפולים (ראפעלצענטער) שמן זית מזויף. מענין שבהיות מר איזנהויאר, נשיא ארה"ב לשעבר, באיטליא, שלפי פקודת הרופאים שלו אינו אוכל שום מאכל שיש בו שמן בעלי חי, לא הי' במצואות להשפיע לו שמן זית טהור בכל ארץ איטליא, וכדבר מיוחד במינו הדפיסו העתונות את תמונתו באחוזו בידו קערה עם ידקות יבשים ללא שמן.

אמור מעתה שמה שנדרשם על קופסאות הסרדינים נכבש בשמן טהור, אין זה טהור כלל, כי מעורב בשמן דג טמא. והוה עוברא ושאלו את בעל בית החודשת „בריוזינג“ בקופנהגן, באיזה שמן כובשים הרגים, היות ורושמים על הקופסאות „שמן טהור“. והשיב, שמן רגים מעורב עם שמן מחצבים. זאת אומרת שגם שמן דג נקרא אצלם שמן טהור. ולסיבת שני דברים כדאי להם השימוש בשמן רגים: א) מחיר שמן הרגים הוא חלק משה עשר ממחיר שמן זית, ב) בשמן רגים יש ה' מאות פעם יותר תוכן ויטאמינים מאשר בשמן צמחים. ואף אם נניח שיש בסוף העולם איזה בית חרושת המייצר שמן זית טהור, מי זה יודע אם דוקא זה בית החרושת קנה משם שמן הזית. וגם אם נניח שכן הי' וקנהו משם, מי זה עמד שם ודאה שלא עשו את הסטערעליזציא ברבר טמא, כי כידוע משתמשים על פי רוב בגליצדין. מתוך כך צדיך לומר שכל בעל נפש בל יהי נחפו לאכול סרדינים, עד שיוודע לו על נכון מכל הצדדים שאין שום תערובת איסור ברגים הללו, ולא ישים לב כלל למה שנדרשם על הקופסא „שמן זית טהור“, כי לא טהור, וזה יתן טהור מטמא, אשר הוא בודאי בכל יותן.

בספר הדרת קודש נמצא מכתב דלמטה מהרה"ק בעל רבדי יחזקאל זי"ע בענין זה חל"ק:

ב"ה יום ג' ויקרא תרנ"ח לפ"ק, את חג המצות יחוג בדיעות כבוד ידידי ה' המופלג תחסיד וי"א הנגיד כש"ת מו"ה רפאל פריינד נ"י (הוא אחי

רבינו ז"ל) הגיע מכתבו וכו' ואדות הסארדינען אינני בקי בזה אך אנכי לא אכלתי ממין הזה מעולם, ושומר נפשו ירחק מהם, והנני מברך וכו' ושמעתי שגם מי שאכלם איזה זמן לסוף התחרט ולא אכלם עוד, יה"ר שלא נכשל מעתה ועד עולם.

ה"ק יחזקאל שרגא האַלבעשטאַט

(נדפס בירחון התורה המאור, המפורסם ללוחם בלא פחד בענינים הנוגעים לכשרות).

הערות וועד הכשרות:

בספר שו"ת מנחת יצחק חלק ד' סי' פ"א מהה"ג מוהר"ר יצחק יעקב ווייס, אב"ד דק"ק מנשטער והגליל שליט"א, בא"ד ח"ל: אבל כעת רבו המערערים בטענם, שבאיטליא ענשו בית תעשי' גדולה, על זיופם את שמנם, הנמכר בחזקת שמן זית טהור, עם שמן דג טמא, ולא ידעתי דבר ברור בזה, אך שכמה חרדים מחמירים שלא לאכול כעת שום סארדינען, ודבר מעניין הוא, שבתשו' לבושי מרדכי (סי' קמ"ח) כתב שם, דבעת שהי' אצל חותנו הצדיק ז"ל, היו אוכלים סארדינען, והיו אוכלים אותם מבלי שום חשש כלל, גם שמע כי אפילו בבית צדיקים גאוני ארץ ז"ל לא חששו כלל משום דבר, רק אח"כ נשמע קול במ"ע, כי מערבין בו שמן מדברים טמאים, כמ"ש ע"ד שמן זית "ממדינת איטאליען" וכי"ב כידוע, ע"כ נוהגין בו איסור כל יר"ש, וכן ראוי להיות בכל דבר שצריך השגחה, כי מי יודע מתחבולות הפאבריקאנטען, עכת"ד. ומ"מ כפי הנודע עלו על שלחן מלכים מאן מלכי רבנן, גם אחר זמן הנ"ל, ואולי משום שנתודע להם אח"כ שאין חשש, וכעת חוזר ממקום המוכן וכו' הנ"ל החשש זיוף כנ"ל.

* * *

מעשה נפלא מהצה"ק מוהר"א מבעלזא, מאיסור חמץ בפסח

כ"ק מרן מוהר"א ז"ל ספר מה שאירע אצל אביו ז"ל. איש אחד הכיר בעל אחווה שהי' לו גן ועיי' טיפול מיוחד גדלו בגן ירקות חדשים עוד לפני חג הפסח (במדינת פולין לא גדל לפני פסח, בגלל הקור, שום ירק ופרי חדש). ולקח האיש שהוא מלפפון חדש מהגן הנה והביא למרן לצורך כרפס. האיש הזה חשב שזה יהיה בחשיבות אצל מרן ז"ל, אבל מרן לא רצה לקבל הפרי שהוא ואמר טעם הדבר דהנה כל המאכלים של פסח צריכים שמירה מעולה שלא נכשל ח"ו במשהו חמץ והנה האדם צריך לשמור עצמו בכל היכולת אבל העיקר צריך לידע שהכל תלוי בסיעתא דשמיא ועל כל דבר צריכים להתפלל

להשי"ת שישמור אותנו שלא נכשל ח"ו. והנה אותם המאכלים שהיו בימי אבותינו ורבותינו הקדושים ז"ל וכבר התפללו הם עליהם ועשו דרך ומבוא לתפלה לכן גם לנו נקל להתפלל עליהם, אבל אותם המאכלים שלא היו בימי אבותינו ורבותינו והם לא התפללו עליהם ואנחנו צדיכים לחפש דרך חדשה להתפלל עליהם וזה הוא ענין קשה. ולכן לא רצה לקבל הפרי ההוא לאכילה בפסח. ומרן מהר"א ז"ל סיים דמלבד טעם זה היה גם בזה ענין רוה"ק, כי אח"כ נודע שלצורך הגידול שפכו יי"ש תחת הפירות (הגש"פ אמרי קודש).

* * *

מעשה נוראה שהי' אצל הגה"ק שר שלום מבעלזא זי"ע

מובא בספר דברי אמונה, בשם הרה"ח ר' יואל אשכנזי (שליט"א) זלה"ה, הנה איש אחד מיאס בא אל כבוד הגה"ק שר שלום מבעלזא זי"ע, ואמר למשרתיו שצריך ליכנס פנימה בדרך נחוץ מאוד. כשנכנס לקודש פנימה, אמר לו הרה"ק זי"ע: פתח פיך ותעיד. פתח פיו ואמר: אני מעיד שחברי ירא ליקח הרפואה מחמת שהי' בה חשש חמץ, אלא מכיון שהי' פיקוח נפש הכרחתי ליקח הרפואה. אמר לו הרב ז"ל: תוכל לילך לשלום.

כשיצא מהרב ז"ל, שאלו אותו מה שהי' המעשה, וסיפר שאברך חברו וידידו הי' חולה, והוצרך ליקח סם רפואה, אלא כיון שהי' בו חשש חמץ, לא רצה לקחתו, ואני הכרחתי ליקח אותו, וכשמת ועלתה נשמתו לפני ביי"ד של מעלה רצו לדון אותו על מה שלקח הרפואה שהי' בה חשש חמץ, השיב שהוא לא רצה ליקח רק חבירו הכריחו. אמרו שם שחבירו יבוא לעולם האמת להעיד שלקחת הסם שלא ברצונך רק מחמת הכרחתו, ובא בלילה בחלומו אליו וביקש ממנו היות ואנשים אחרים אנחנו, לכך במטותא מינך שתבוא להעיד עלי. ובבוקר וירא והנה חלום, והסיחו מדעתו באמרו חלומות שוא ידברון. ובלילה השני והנה עוד הפעם בא כדאמול, וכך הי' כמה לילות. והלך אל ר' משה טוביב ז"ל בעל קרני ראם, וסיפר שכבר כמה לילות הוא בא וחוזר ובא וטענתו בפיו שאבוא להעיד בעולם העליון, ע"כ תנה לי עצה נכונה, והשיב לו, שבאם יבוא עוד הפעם, תאמר לו שע"פ דין תורה התובע הולך אחר הנתבע, לכן יבוא הוא אל בעל קרני ראם, ובכאן יעיד עליו, וכך הוה. כשבא אליו אמר לו כמו שצוהו, בא לו הנפטר עוד הפעם בחזרה ואמר היות שארמ"ד מבעלזא זי"ע הוא חד מבי דינא של מעלה, לכן תוכל לילך אצלו ושם תעיד. ולכן בא לכאן אל הרב מבעלזא זי"ע ועכ"י.

יריעות נחוצות ואזהרות בענין תרופות לפסח

(א) דער אפטייקער דארף האַבען א נייעם באטעל פאר יעדען מעדעצין סיי אין טאבלעטען סיי אין ליקוויד.

(ב) אלע מעדעציינען וואָס מען מישט מיט פארשידענע אינגרידיענס למשל היסט מעדעצין, מוז מען פרעגען א רב .

(ג) די געקאווערטע מיט א קאוויטינג (קאפסיל) מעדעציינען מוז מען פרעגען א רב.

(ד) די אלע אנדערע מעדעציינען זאָל מען אַנרופען ה"ג אדמ"ר מוה"ר משה שטערן שליט"א מדעברעצין. טלפון: 494-6916, 851-5193.

(ה) די מעדעציינען זענען מבורר גאָר אויף חשש חמץ. נישט וועגען אנדערע חששים, איה"ש אין געקסטען ירחון וועלען מיר מברר זיין וועגען אנדערע חששים וכו'.

(ו) אין א וויכטיגען פאל איז דער פסק פון גאב"ד שליט"א, ארומגעמען דעם מעדעצין מיט א דינעם פאפיר.

(ז) אלע מעדעציינען און וויטאמינען וואָס איז דאָ מיט א פארלעסליכן הכשר, זאָל מען אודאי נאָהר דאָס נעמען. וויטאמינען און אנדערע וואָס איז נישט דאָ דערמאנט, זאָל מען זייער אכטונג געבען. אין א וויכטיגען פאל פרעגען א רב.

(ח) די מעדעציינען וואָס מען דארף צוזאמען שטעלען פון אסאך מינים, איז בעסער מען זאָל צוזאמען שטעלן פאר פסח.

(ט) די אלע הארץ מעדעציינען וואָס דער דאָקטער האָט אונז געזאָגט אז עס איז א חשש סכנה, האַבען מיר געשריבען בפשוטות צו ערלויבען, ווייל עס קען קומען לידי סכנה ח"ו.

(י) יעדע מעדעצין וואָס מ'קען זאָל מען נעמען מיט א נידעל, ווייל דאָס איז ע"פ הלכה בעסער ווי ליקוויד און טאבלעטען.

(יא) ווען א דאָקטער וויל פארשרייבן אין פסח מעדעציינען, זאָל מען פארלאנגען דוקא נישט פון ליקוויד, גאָר אין אן אנדערן אופן. מען זאָל מיט-נעמען דעם מדריך הכשרות צום דאָקטער. אפשר קען מען פארשרייבן פון די מעדעציינען וואָס ווערן דאָ דערמאנט.

דא איז אַ ליסטע פון אלע מעדעצינען וואָס מיר האָבען מברר געווען דורך באַוואוסטע רבנים און כעמיסטן, אז מען מעג נוצען אום פסח.

Achromycin, <i>anti-biotic</i>	Equanil, <i>nerves</i>
Adactazide, <i>pressure</i>	Fiorinal, <i>headache</i>
Adactone, <i>pressure</i>	Feosol Spanules, <i>iron</i>
AtromideS, <i>cholesterol</i>	Flagyl, <i>Vaginal infection</i>
Antivert, <i>dizziness</i>	Fergon tablets, <i>iron</i>
Artane,	Gantanol, <i>urinary infection</i>
Benadryl, capsules, <i>anti histamine</i>	Gantrisin, <i>urinary infection</i>
Benemid, <i>gout</i>	Hycomine compound, <i>cough</i>
Butazolidin Alkid, <i>pains</i>	Hydroviril, <i>water & blood pressure</i>
Carbrital, capsules, <i>sleep</i>	Ilosone capsules, <i>anti histamine</i>
Chlortrimetone 4 mg., <i>anti histamine</i>	Inderal, <i>heart</i>
Cleocin, <i>anti biotic</i>	Indocin, <i>pain</i>
Combid, <i>stomach</i>	Isordil, <i>heart circulation</i>
Coumadin, <i>blood thinner</i>	Keflex, <i>anit biotic</i>
Cyclospasmol, <i>circulation</i>	Lanoxin, <i>heart</i>
Diamox, <i>glocoma & pressure</i>	Lasix, <i>blood pressure & water</i>
Dalmane, <i>sleep</i>	Librax, <i>stomach</i>
Darvon, <i>pain</i>	Librium capsules, <i>nerves</i>
D.B.I-T.D., <i>diabetic</i>	Lomotil, <i>diarrhea</i>
Dymerol, <i>diabetic</i>	Meprobamate, <i>nerves</i>
Declomycin, capsules, <i>anti biotic</i>	Misteclinf, <i>anti biotic</i>
Demerol, <i>pain</i>	Naldecon, <i>colds & anti histamine</i>
Demulen, <i>birth control (only with special consultation of a Rav)</i>	Nembutal, <i>sleep</i>
Diabinese, <i>diabetic</i>	Nitroglycerine tablets, <i>heart</i>
Diamcul, <i>cough</i>	Noludar tablets, <i>heart</i>
Digoxin, <i>heart</i>	Oracon, <i>birth control (only with consultation of a Rav)</i>
Dilantin, <i>epilepsy</i>	Orinase, <i>diabetic</i>
Dimetane 4 mg. capsules, <i>anti histamine</i>	Ovral, <i>birth control (only with consultation of a Rav)</i>
Divril, <i>water & blood pressure</i>	Ornade, <i>colds & anti histamine</i>
Diupress, <i>pressure</i>	Ovulen, <i>birth control (only with consultation of a Rav)</i>
Donatal, tablets, <i>stomach</i>	Pentids tablets, <i>anti biotic</i>
Dramamine, <i>travel sickness</i>	PenVeek, <i>anti biotic</i>
Dyazide, <i>water & blood pressure</i>	Percodan, <i>pain</i>
Elavil, <i>depression</i>	Peritrate, <i>heart</i>
Emperin with codeine, <i>pain</i>	PhenaPhen, <i>pain</i>
Equagesic, <i>pain & headache</i>	Phenergan tablets, <i>anti histamine</i>

הכשרות

Phenobarbital tablets only, *nerves*
 Placidyl, *sleep*
 Polycillin capsules, *anti biotic*
 Principen, *anti biotic*
 Probantine tablets, *stomach*
 Provera, *for women*
 Quinidine-Quinaglute, *heart*
 Regroton, *blood pressure*
 Robaxisal, *pain*
 Seconal, *sleep*
 Stuart PreNatal
 Serapes, *blood pressure*
 Talwin, *pain*
 Tedral, *asthma*
 Terrmycin, *anti biotic*
 Tessalon Pearles, *cough*
 Tetrex, *anti biotic*
 Thorazine, *nerves (brown)*
 Tuinal, *sleep*
 Valium, *nerves*
 VaSoDilan, *blood circulation*
 Vibramycin, *anti biotic*
LAXATIVES
 Freeda Laxatives
 Mineral Oil (new bottle)
 Webers tea (new box)
 Colace
 Pericolace
 Glycerine suppositories
 Dialose

מדריך

Dulcolax suppositories (geigy)
 Epsom salt
 N.R. Natures remedy
 Laxative tablets
 Milk of Magnesia unflavored
 Dorbane
 Senokot capsules only
 Senna leaves
PAIN, HEADACHES & FEVER
 Freeda Aspirin
 Bayer's Aspirin
 Anacin
 Tylenol
 Excedrin
 Bufferin
 Emperin
 Alko seltzer
SACHARINE
 Freeda Sacharine
NOSE DROPS
 Neosynephrine
 N.T.Z.
COLDS & ANTI HISTAMINES
 Contac
 Vicks Nose Salve
 Vicks Drops (nose)
STOMACH (ANTIACIDS)
 Citra Carbonate unflavored
 Bicarbonate of Soda only new
 Milk of Magnesia unflavored

**וויכטיגע מעלדונג
פאר וויליאמסבורג**

PHYSICIAN SERVICE

*** 70 Lee Avenue ***

מיר זיינען מודיע די איינוואוינער פון וויליאמסבורג, דאס אויפן פארלאנג פון דעם חשוב'ען עולם האבען מיר באקאנטע ספעציאליסטן

פאר פרויען, סוירדזשערי, און הויט ספעציאליסט

אויפן גרויסען נאכפראגע פונעם ציבור האבען מיר אריינגעבראכט א גאר אנגעזעענעם

הארץ ספעציאליסט

וואס די גרעסטע טייל פון זייערע פאציענטן האבען געמוזט דירעקט אויפזוכען אין זייערע אפיסעס, האבען שוין יעצט דא אין הארץ פון וויליאמסבורג, 70 ליע עווע. אפיס שטונדען וואו זיי טוען אויפגעמען זייער פאציענטן, כדי איר זאלט מער נישט דארפען פארען צו זיי.

מען קען אויך רופען דעם אפיס פאר דאקטוירים וועלכע מאכען

„היים-וויזיטן“ — 24 שעה אין מעת-לעת.

24 Hr. Home Service

For appointment and office hours

פאר אפאיינטמענט און אפיס שטונדען רופט

call 963-4228

PHYSICIAN SERVICE

70 Lee Avenue Brooklyn N. Y.

Office Hours	
Sunday	10—6
Monday	10—7
Tuesday	11—9
Wednesday	11—8
Thursday	11—8
Friday	10—6
Shabos	9—3

„רפואה דראג סמאר“

ווינטשמ אן פארען גאנצען עולם א כשר'ן פסח און א פרייליכען יו"ט. עם איז דא ביי אונז צו באקומען אלע מעדעצינען מיט הכשרים אויף פסח און אויך אויף א גאנץ יאהר.

טלפון : 387-0021

MADRICH HAKASHRUS

5734

FOR PESACH AND THE ENTIRE YEAR

February-March 1974

Vol. 1, No. 1

Published by the

VAAD HAKASHRUS

וועד הכשרות ההתאחדות הקהלות

אפליקיישן לחבר בוועד הכשרות

שם

האדרעס

טלפון

שנת

פרשת

יום

אפליקיישן לחבר בוועד הפועל

שם

האדרעס

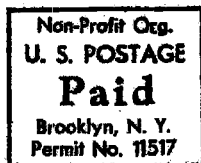
טלפון

שנת

פרשת

יום

Annual Subscription \$4.00

MADRICH HAKASHRUS

5734

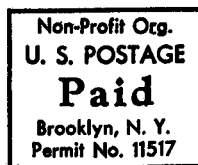
April-May, 1974

Vol. 1, No. 2

Published by the
VAAD HAKASHRUS

- ליינט און פארשפרייט דעם מדריך הכשרות
- פאר אדווערטייזמענט רופט : 627-2373 פון 9 ביז 10:30 אין אונט
- מיר נעמען נישט אן קיין אדווערטייזמענט אויף א נאך וואס דארף
- האבן א הכשר
- די שענסטע מתנה — זויקט אריין א אפליקיישן פאר נאענטע

Annual Subscription \$4.00

מדריך הכשרות

— ירחון להתאחדות הקהלות —

כולל תשובות, מכתבים וביירוים בענין כשרות המאכלים

בפיקוח מוה"ר משה שטרן שליט"א
הגאב"ד דקהלתנו קהל יסודי התורה (מלפנים אב"ד דעברעצין)

יוצא לאור בהשתתפות הרבנים והקהלות ולומדי תורה
דעיוי רבתי ניו יאָרק

וועד הכשרות

שע"י קהל יסודי התורה, ברוקלין, ניו יאָרק

הקדמה

יצאנו עכשיו במרוצת השנה למורה דרך בה"א הידיעה, בשביל כל דבר ודבר העולה על שלחן אוזב"י הצריכים שבע בדיקות ושבע חקירות וכו', שצריך לכך: קפדנות, דייקנות, התמצאות מצד הטכני ואפילו המידע ועקביות המתמדת.

בעמדתנו על נקודה זו עלינו להביע תודה לה' אשר השגנו שלשה רבנים חשובים ומפורסמים אשר לבם כלב הארי ועיניהם כיונים על אפיקי מים צופיות על סדרי הכשרות, וכל דבר קטן וגדול עובר על ידיהם ממש. הם עומדים בתקיפות על כל תג ותג בכל ענפי ההוראה ובמיוחד בשטח הכשרות ללא כל נקיפת הלב, על כל דבר מאכל ומשקה.

בתקיפות גדולה נכנסנו לעניני וועד הכשרות לבלי להתחשב עם כל גורם אחר, ותהיינה התוצאות אשר תהיינה. הרבה מהרבנים אמרו, רק וועד הכשרות של רבנים בעלי מס"ג (ולא לשום פני' או ביונעס) יכול לפעול כאן, ולא לתת הכשרים, רק לפקח על הכשרות וכו'.

הוועד הכשרות הזה הוא בלתי מפלגתי ומשתתפים בו רבנים ואברכים יראי ה' מכל חוגי היהדות הורדית, ופונים אנו לכל יראי ה' להשתתף בכל פעולות הוועד ולהיות חברים בו.

חבר בוועד הכשרות מקבל בכל ב' חדשים הירחון היו"ל ע"י הוועד, שבו מפורט ומפורש כל פעולות הוועד, ומה שיתוודע לנו בב' חדשים אלו, וגם יכלול מאמרים ואזהרות מגדולי רבותינו שליט"א.

עלינו לעמוד על המשמר ולעזור שלא יהי' קלות בשטח הזה, וזאת תפארתנו אם כי הדבר כרוך בקשיים ואי-נעימות ולחצים וכו', אך מלאי אתריות כלפי עבודת הקודש שולנו אנו צועדים בעז"ה לקראת הבאות בתקוה שגם הצבור יעריך את עבודתנו המפרכת ויעזור לביצור הכשרות ע"י דרישת המדריך שלנו, ולעזור לנו לקבל חברים בוועד וחברים בוועד הפועל". כך נוכל לבסס את היסוד של וועד הכשרות.

ואמת ה' לעולם אגיד ושומר הבטחתו אשר הבטיח ע"י דוד עבדו, רגלי חסידיו ישמור ובו בטחנו אשר ברוב חסדיו כה יעשה עמנו, והבא לטהר מסייעין אותו.

המערכת

VAAD HAKASHRUS

1863 EAST 13th STREET

Brooklyn, N. Y. 11229

פאר אינפארמישן רופט :

הרב יעקב מושקוביץ

מחיר החוברת — 1.50 דולר

אפשר לקבלו בכל בתי מסחר ספרים

אין אָוונט פון 9 ביו 30:10

טלפון : 627-2378

דפוס ו"אופסט" מוריה"

MORIAN OFFSET COMPANY
160 JOHN STREET

אריסטון (פי' טעודה גדולה) עמיד הקב"ה לעשות לעבדיו הצדיקים לע"ל,
וכל מי שלא אכל גו"ט בעוה"ז זוכה לראותו. (ויקרא רבה פ"ג).
לע"ל הקב"ה מוציא כרוז כל מי שלא אכל בשר חזיר מימיו, יבוא ויטול
שכרו (קהלת רבה פ"א סי' כ"ח).

מדריך הכשרות

דמי חתימה לשנה — 4 דולר

ב"ה. חודש אייר-סיון תשל"ד

ה ת ו כ ן

מכתבי תהלה
הקדמה
תרעא זעירא
מטרת הוועד
תשובות ובירורים
ידיעות שונות
מהמתרחש בעולם הכשרות
מכתבים למערכת
שאלות המחכות לתשובות
חינוך אין כשרות אַמאָל און היינט
מיט אַ אמתין רצון קען מען !

יוצא לאור על ידי

וועד הכשרות ד"ק קהל יסודי התורה"

— עפ"י מנהגי מרן הח"ס זכ"ע בבארא פארק —

ע"י כ"ק הנאכ"ד אוימו"ר מוה"ר משה שטרן שליט"א

Rabbi Solomon Halberstam

OF BOBOV

1501 - 48TH STREET

BROOKLYN, N. Y. 11219

שלמה הלברשטאם

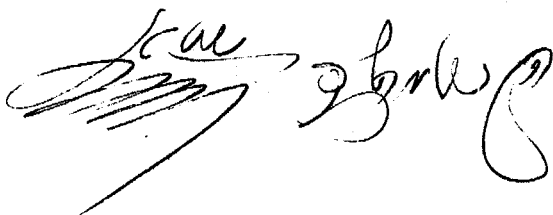
אבד"ק באבוב

יום ה' לסדר וקרצה לו השל"ד לפ"ק.

שלום רב לכבוד האי גברא רבא ויקירא חרב הגאון
המפורסם לשם ולתפארת מרכיץ תורה שלשלת היוחסין
כש"ת מהור"ר משה שטערן שליט"א האבד"ק דעברעצין יצ"ו.

אמינא לפעלא טכא יישר כוחו וחילו כהתיסוות וועד הכשרות
מקחלוה חשובות כבארא פארק תחה דגל כ"ת שמטרתם לעמוד על המשמר
משמרת הקודש לשום עין פקחא ולהציל את אחכ"י ממאכלות אסורות
שפוגמים את הנפש.

לכן שמח לבי לברך אתכם שחפץ ד' כידכם יצליח להסיר מכשול
מכרם ד' צבאות בית ישראל וינחה אתכם כמעגלי צדק למען שמו
כברכת נפש ידידושת"ה מכרכו כחג כשר ושמה

RABBI CH. Y. L. DEUTSCH

Helmetzer Rebbe
119 PENN STREET
Brooklyn, N. Y. 11211
Tel.: UL 8-5691

חנני יום טוב יומא דייטש
העלמענער רבי

נכד מחר"ל מפראג, אפי רבני, זרע יצחק, פני יהושע
ולאגה"ק מוח"ר מאיר אבד"ק ווערעצקי זי"ע
וחתן הגה"צ מו"ה יוסף אבעלעס אב"ד שאנאווי זצ"ל
119 פען סטריט, ברוקלין, נ. י.

ב"ה א' שמיני השל"ד לפ"ק ברוקלין

ועד יעלה מן הארש, לעשוה משמרת למשמרת, ועלינו
לשכחו בכבוד ותפארת, להנהו אנשי מועד קרואי עדה
"וועד חכשרוה" ככורא פארק להורה ולהעודה, העומדה
חתה נשיאה הגאון המוכחק צדיק המים חכם חידות,
בישראל גדול שמו נודע ביהודה קדוש ה' מכוכד, מרנא
משם שטערן שליט"א אב"ד ור"מ דקהל יסודי התורה
הנאהכה והחמודה, והגה"צ הנ"ל בקי בעניני כשרוה
ככל פרט ודקדוק וכל נקודה, וראשיה חכמה יראת ה'
הוא אצלו לראש לכל מדה, ופה יצא ראשונה קונטרס
"מדריך חכשרוה" מלוקט בחכמה וכינה להג הקדוש
הכע"ל הלכות מלוקטות מכל השיטות וכ"ה גם אני הצעיר
דרשתי אהמול לפני בני קהלתי היקרה מקונטרס הזת
הכהירה.

ומה נהדר הי' המראה הנעלה לראוה שמרן הגאון
הקדוש פאר הדור רבינו מקראסנא שליט"א יצא וכיקש
כקשה ושאלה, שכל קהלה וקהלה יעמוד לימין הוועד
הלזה המעולה, וגם אני הצעיר עבד לעבדי ה' משפחה
להדום רגליהם שוחה וצמא דכריהם מפיל החינה לפני
קהל עמינו אחכ"י בכל מקום מושבותיהם עוררו נא
התעוררו קומי נא השזחפו כפעולות החכרה הועד הקדוש
הנ"ל להציל ממאכלוה אסורוה נפש האוכלת מהם, התורה
הקדושה אמרה והתקדשוהם והייחם קדושים ודרשו חז"ל
(יומא ל"ט ב') אדם מוקש עצמו מעטכו', ובכך נזכה
למאמר הפייט הקדוש ואשון הוא לכם וכו' להתקדש
כתוככם ככ"א, וכימי צאתינו מארמ"צ נראה נפלאוה
כישועוה הניבאוה אכ"י"ר.

חנני יומא דייטש
שלמה יוסף דייטש

RABBI M. NEUSCHLOSS

6 TRUMAN AVENUE
NEW SQUARE

SPRING VALLEY, N.Y. 10977
354-6563

משה ניישלוס

אב"ד דק"ק שיכון סקווירא יע"א

כ"ג

דברי הגאון המפורסם יצחק האקבני בעקבותיו
 א"ש"ה הנאמרים באמת ולכן אין לזיכר טוב
 חסדו וקפדו כי בודו הוא בני מאד בלבו הכללות
 מעלה גדולה אומגן ירו הדוסיח ומצליח ומתעסקים
 בעולם רבני של אהבתאן באמצעות אסורות חו
 שטעטאיים לבו של אהב נאלו ביומא א"ש. ת"א
 תלמודי ביה ונלמדותי בה אדם טמא זלמו
 מדט, מטא טוב אית הרכי, מטמא טמאין אית
 מלמדה, בעולם הזה מטמאין אית בעולם הבא.
 והיי לך אלו גם ויתן בלתי ויתור נפוליה.
 אדם מן דג עלמו מדט. מן דגין אית הרכי, מטמא
 מן דגין אית מלמדה, בעולם הזה מן דגין אית בעולם
 הקא, טר מטמא מ למסויז קזה וחכו אלה מתידין
 אית וקכות מו עניי במהרה אצולה שמה בקא
 הכיח וק"ק יע"א

ב ש ע ר

בע"ה שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה שבאסיפת אברכי כוללים מפורסמים ומאוד חשובים יודעי תורה ובעלי מסנ"פ המבקשים לקחת על שכמם עול של וועד הכשרות ולילך מעיר לעיר ומכפר לכפר לערוך שבע בדיקות וחקירות — כי בנפשינו הוא — על כל מיני מאכל העולה על שולחן אחינו בני ישראל החרדים לדבר ה' ולתורתה. כי ענין הכשרות הוא כה מסובך וכה משובשת שדורשת עמל והתמדה גדולה לעקוב אחר כל חידוש הנהוג באחרונה במרכיבי המזון השונים והמשונים המעוררים חשד על מקוריהם ואין אנו יודעים כדת מה לעשות ולצאת יד"ה. לדאבונינו הרבה מסתמכים על סברות בעלמא או שמועותיו של מה בכך. זה אומר בכה וזה אומר בכה ואין להם באמת שום יסוד בהלכה הן להיתר הן לאיסור לא להקל ולא להחמיר ולבסוף לרוב המון העם נכשלינו באין יודעים. וידוע לכל בקי קצת שיש נקודות קטנטנות בהרכבת המזון שיש בהם חששות רציניות שבלי לחפש אחריהם במאמץ ובהשקעת כח ע"י מומחים בעלי נסיון אי אפשר שיבואו בבית תבשיל של איש המהדר אחר כשרות בהשקט ובטחה.

על יסוד דברים הנאמרים באמת ובצדק, וכל המכחיש את הנ"ל מכחיש את האמת. אנו מבקשים מכל קהלה נאה כמה שהיא להצטרף עמנו לעשות חיל לה' ולתורתו בכח רבים היפה. ובטוח אני בהסדי ה' וברחמי שמים שבעוה"ת עוד יעלה בידנו ע"י התאחדות וועד הכשרות של כל הקהלות הי"ו לפעול גדולות ונצורות על שזיה הכשרות.

ועזבעה"ח ג' לסדר ולא יראו פני ריקם.

שנת תשל"ד פזו ברקלין יצ"ו

בהוקרה רבה,

משה שמרון

אב"ד דעברעצין יצ"ו

וועד הכשרות

ב"ה

דהתאחדות הקהלות בניו יארק וסביבותיה'

VAAD HAKASHRUS

1863 East 13th Street • Brooklyn, New York 11229

Membership Card מעמבערשיפ קארטע

Name השם
 Address הכתובת
 Tel. מלפון Year השנה
 Signature..... חתימה

Yearly fee \$4.00 — Foreign country \$5.00

RABBI H. LICHTENSTEIN
1884 - 43RD STREET
BROOKLYN, N. Y. 11204
883-9893

הדלת ליכמןשטיין
הרב מקראטנא

באתי בשורותי אלה להקבוע שבועת רחמי אשר
שאלתי בשורה טובה, כי התקבדו לעמי רוח
אשרי ברחמי פקדו חסד, ושבות ופולחן
ואחרי דברי טוב אעשות לכם
השדה הפרדות אשר נתח הרבה, כי אי אמת
האשר אשר לעמים על קלות על אע"פ (ששורה)
אין עם בפיא- וגם אנכי האעשה תכנין לרוח הקדוש
הברכה אין לדעות- יצא באו ונתחן טובה ונתח
זכרו שירי אשר נתכנין רמת פול יפיהו הרהב ונתח
התורה וכו' רבה אלה משה שמעון שלמטא אצל
פעקיעתם, הנה ורסם וכן קצונים אלו, ואמר
שלא זהם דבר טוב ונתחן הדורות אמיתיים, הלא
היום ארצא לפני ה' אדם ואדם הנאמנים ואובסתיים
השקות, ואו ותן שכל קלה נאני חספה, יעוצו
אומנים בהשתתף עם ה' הוא במוצאת ופצת ולדוסיק
על אנשים קלי פלגיו קרעוהו רחל- וקצוה
שמרת השקות פלגיו ונתחן רופא האמתי על
אנשי קצוה ונתחן ונתחן ונתחן ונתחן ונתחן ונתחן

וה' נחם את ישראל
בכל משפחות
וה' נחם את ישראל
בכל משפחות
וה' נחם את ישראל
בכל משפחות

תוּעָא זַעִירָא

ברוב תודות והלל לה' אנו נגשים אל הוצאת קונטרס השני של "מדריך הכשרות". דבר זה לעצמו שיש באפשרותינו לקיים בעז"ה מוצא שפתינו להמשיך להדפיס קונטרסינו הנחוץ — מרגין הנפש ומשמח הנשמה ומרהיב הלב — אשר על אף כל הקישוים העומדים בדרך כל העוסקים בדבר שבקדושה דבר ה' יקום לעולם, ונצח ישו"א לא ישקר, ולא אלמן ישרא' מאלו השותים בצמא דברי חכמים ומבקשים זיכר אמת בכל מחיר.

ודין גרמא שקונטרס א' נתקבל ב"ה באהבה בין שוחרי תושיה, והערצתו עלתה כפל כפלים מכל הסיכויים, כי ראו בו ברכה ונותנים בו תקוה כי ימלא את החלל הנמצא אצלנו כשדה הכשרות, אשר עד עתה אף אלו העוסקים בענין זה בינינו לא עצרו חיל לארגן מרכז עם כח פעיל ומסור להבהרת האמת לאלה השוחרים לאכול מאכל מהודר כשר ובלתי מפוקפק, והרוצים לידע הערכה מדויקת מומן לזמן מהמתרחש בעולם הכשרות, והדורשים מרכז מאוחד אליו לפנות בכל מיני חששים ושאלות העולות מתוצאות התחדשות הטעכניק והתחכמות הכעמיסטען ליצירת מיני המזון והכלכלה, אשר בלי לעקוב אחר אופני הרכבתם ויצירתם אי אפשר שלא להכשל ח"ו בדבר פיגול, ובכל צעד ושעל ה' מורגש נחיצת מקום מאוחד כזאת.

וע"כ עתה כאשר העיר ה' את רוח אנשי ערך ויקרי רוח לעשות למען ה' ותורתו, ונתלכדו תחת דגל אדמו"ר הרב הגה"צ המפורסם מו"ה משה שטענן שליט"א אב"ד ור"מ דקהל יסודי התורה יצ"ו, ויכתבו ידם לה' להרבות פעלים, לכתת רגליהם לתור לחקור בשבע חקירות ובדיקות אחר כל מאכל ומשקה המיוצר בבתי הרושת, אם מותר לעלות על שולחן יהודי מדקדק בכשרות אם לא, והכל שלא על מנת לקבל פרס אך ורק למען ליכות את הציבור החרדי, שכבר הוא צו השעה לענין ושגב הוה, רחב לבבינו לקראת המראה הזאת, ואמרנו מאת ה' היתה זאת, ומאתם יתד ופנה שיצא על ידם מכח אל הפועל התייסדות וועד הכשרות בעז"ה.

וכאשר זכינו בעז"ה לזה הננו פונים אל אחב"י החרדים לדבר ה' ותורתו **עורו נא התעוררו!** החלצו חושים לחזק את המרכז של וועד הכשרות, למען יוכל עמוד לנס ולתפארת הציבור החרדי ולשמש למקור לא אחוב בכל עניני בעיית הכשרות הדורשים פתרון והנצרכים לחקר ועיון. ונפרט בקשתינו ודרישונינו בששה פנים:

(א) אם שדבר מקובל הוא שכל ארגון חדש פונה אל רחבי הציבור אחר חיזוק והתעוררות, אבל נהפוך הוא במלאכת הקודש הוה, החיזוק היותר פעיל הוא המערער המעורר (בלתי לה' לבדו) כי ממנו נקח לעבוד עבודתינו יותר בחזקה כאשר נראה שיש מי שמתעניין באמת בעבודתינו.

(ב) אל כבוד הרבנים הגאונים הצדיקים שליט"א יושבי על מדין, לעזור לברר את השאלות העולות מזד הדין אחר שנתברר צד המציאות, ובאם יש אתם ענינים מבוררים אצלם מכבר בעניני כשרות נא להמציאם לידינו, למען להדפיסם או למען היות לנו לעינים.

- (ג) אל כבוד אקרובי דקהלות הקדושות להשתדל לעשות וועד מרכזי מכל הקהלות, וממנו יבחרו וועד הפועל אשר ינצח על המלאכה, כי מטרתנו אשר הוועד הזה שייך אל כל הקהלות התרדיות.
- (ד) אל אצילי ונדיבי בני עמינו לחזק אותו בתמיכת כסף להוצאת הדרך "לבד" אשר עולה בסכומים עצומים ומה' ישאו ברכה וחיים ושלומים מרובים עד העולם.
- (ה) אשר כל איש ירא וחרד ודאגת הכשרות דאגתו ונדבה רוחו אותו לקרבה אל המלאכה לעשות אותה יתקשר אתנו למען להיות לנו לאחיעזר ולאחיסמך וינזח דעתו מדאגתו.
- (ו) כל איש יחיד או ציבור אשר עסוק פה ושם בעניני בירורי כשרות ומחוסר כח לא יכלו להוציא מכח אל הפועל מחשבותיהם, נא להודיענו למען נוכל לעזור, ומיני' ומינן תסתייע מילתא בעו"ה.
- ואנו תקותינו חזקה כי ימצאו דברינו און קשבת אצל קהל בני עמנו אשר כולנו יחד מצויים ועומדים במצות והתקדשתם והייתם קדושים.
- ובזכות התפשטות גבולי הקדושה יקרב לנו ה' את הגאולה, ביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

מטרת הוועד

- (א) לבדוק בבתי חרושת מיצרי מאכלות ומשקאות ולקבוע הבירור כדלהלן:
- אם ימצא בביח"ר אשר הכל על צד היותר טוב בלי שום פקפוק הן אופן ההרכבה כי לא בא בנוצרה שום חומר מפוקפק או לא בא מורכב עם שום חומר, והן באופני המכונות שלא נעשה בהם שום פעם דברים אסורים (ולא מושכר לקאמפאני אחרת שאפשר שמייצרת דברים אסורים כמו ששכיח), וממילא אין צריך שם שום הגעלה או משגיח — אזי נפרסם שמאכל שכזה כשר בלי פקפוק ותיקף ההודעה רק עד משך בדיקה השני'.
 - אם נמצא בביח"ר כי אופני ההרכבה מתאימים להיות כשר רק שצריך שם הגעלה מטעמים הנ"ל, אפי' אם יש שם השגחה, נפרסם את המציאות שמצאנו, ועל הקהל לרחק או לקרב את ההשגחה.
 - אם ימצא שגם על ההרכבה יש פקפוק או אם ימצא שום זיוף וכדו' מהתחכמות בעלי החרושת וכו', אזי נפרסם הפקפוק שמצאנו.
- (ב) לענות על השאלות העולות אצל כל יחיד מחמת חוסר ידיעה במין המאכל או המשקה שרוצה לשום כמו פיו.
- (ג) לעמוד בקשר עם וועדי הכשרות בעולם הגדול ומכש"כ בא"י — לידע תמיד מהמתרחש שם, וכדי להודיע לקהל קוראינו כאן, מכיון ששכיח הרבה פעמים שכבר הסירו ההשגחה מאיזה תוצרה, וטרם הגיעה הידיעה לכאן.
- (ד) להודיע הערות וידיעות חדשות בעניני כשרות, אשר נחוץ לידע למעשה.

המערכת

תשובות ובירורים

מכתב ו

יום ב' לס' לא תאפה חמץ תשל"ד לפ"ק
 תודה רבה לעוסקים בוועד הכשרות על הירחון שלכם המאירים את הנפש בכל עניני כשרות. הרבה למדתי מתוך המאמרים הדנים בעניני כשרות ואיסורים, וזכות הרבים בוודאי תלוי בהם אשר בני ישראל יפרשו מאיסורים על ידכם, ועל שני דברים שאתם מביאים במדריך הכשרות צריך ביאור גדול: (א) מאין לקחתם שרפואות בפסח יש בהם איסור של חמץ, הלא הוא גפסל מאכילת כלב ורוב חולים אם לא לוקחים הסמים הם יכולים לבוא לידי סכנה ח"ו, נגיח סתם חולי הראש וכו', אבל דברים כגון חולי שיעול (הוסיף) או מאגין, לב וכו' וכו', ל"ע, הנו ממש סכנה, ולמה אתם כותבים שהם אסורים בפסח מחשש חמץ שזה חששא יחוקה, ובפרט חולי הלב שהם סכנת נפש ממש ר"ל כידוע ומה יש לי מזה שאתם נותנים לי דבר אחר תחתיתו אם הרופא אומר לו לקחת זה איך יעזור לי דבר אחר וכו'.

- (ב) הייתם צריכים לכתוב שהם רק בדרך חסידות ליהרר מזה!
 (ג) מה הי' עד עתה שלא הי' וועד הכשרות הי' כל בני ישראל אוכלים ר"ל חמץ גמור בפסח? חס מלהזכיר דבר כזה על אחב"י.
 (ד) ואיפה היו הרבנים והקהילות שלא עוררו בזה כלום איזה מותר ואיזה אסור?

בכבוד רב, מנחם בערמאן

הערת וועד הכשרות:

א"ב) תשובה על זה נדפס כבר בהגש"פ אגודת אוזב בקו' קלח של אוזב באריכות גדול ונדפס ג"כ בשו"ת המאור דף ע"ב עיי"ש.

אזהרה בדבר סמי רפואה שיש בהם חשש תערובת חמץ מהרה"ג הצ' כ"ק אדמו"ר מוהר"ר יוסף גרינוואלד שליט"א, אב"ד פאפא אמרתי להעיר אוני מורי הוראה שליט"א במה דשכיח לדאבוננו הרבה חולים שהם בכלל חולה שאין בו סכנה המוכרחים להשתמש בפסח בסמי רפואה שאינם נקיים מחשש תערובות זומץ, והנה אם הסמים אין בהם שום הנאה לחיך סומכין להקל מטעם דהו"ל שי"א כדרך הנאתו דשרי לחולה שאב"ס כמבואר במג"א סי' תס"ו, ומטעם חשש בל יראה סומכין על מה שנפסל מאכילת כלב דכ"ה ברוב סממני רפואה, ברם דא צריך למודעי לחקור מתי נעשו סממני הרפואה, דהיתר דנפסל מאכילת כלב אינו מועיל אלא כשנפסל קודם זמן

איסורו, ובנפסל אחר זמן איסורו חייב לבערו כמבואר במגן אברהם סי' תס"ב ס"ק ג' עיי"ש. והוא מילתא דיכולין לברר ע"י הדראגיסט. אם נעשה מחדש או הוא ברשותו מכבר, אמנם אפ"ה אין ההיתר פשוט כי חמץ שנפסל מאכילת כלב לא הותר אלא בהנאה אבל באכילה אסור כמ"ש המג"א שם ס"ק י"ד, אלא די"ל כיון שהטעם הוא משום דאחשבי, ואם אוכלו רק משום רפואה לא אחשבי כמ"ש ביד אברהם שבגליון יור"ד ס"ס פ"ד עיי"ש. ועו"ל דעיקר הסממנים ע"פ רוב אינן חמץ וק' שמערבין בו מעט כדי לדבק או להטעים. א"כ אין כוונתו באכילתו על החמץ, ול"ה אחשבי ודו"ק. אלא דעיקר הדבר אם זה מקרי נפסל מאכילת כלב יש לעיין כיון שלאו מחמת עיפוש או סירחון נפסל אלא מחמת חריפות הסממנים אפשר דראוי עדיין להמתיקו ע"י שרי' במים וכיו"ב. ע"כ נראה להחמיר לקנות בפעם אחת רק פחות מזוית לצרף שיטות הפוסקים דבבל יראה ליכא איסור מה"ת בחצי שיעור כמ"ש בדג"מ שם בסי' תמ"ב, ולבלעו בתעו"בו' דבר מר, וגם זה רק למי שהוא בכלל חולה שאב"ס, והשי"ת ישמור עמו ב"י שלא יצטרכו לזה. עכ"ל התשובה מהג"ל. ועי' במדריך אדר"ניסן עמוד כ"ח סעיף ט'.

ג"ד) שמענו מכמה רבנים שעוררו בזה בכל שנה, ובפרט בא"י יוצא בכל שנה מדריך הכשרות של העדה החרדית ושם מבואר ג"כ הרבה רפואות המותרים והאסורים שנתברר להם על ידי כעמיסטען וכו' וגם הלום ראינו בעתון "דער איד", שנתפרסם שם על ידי התאחדות הרבנים יצ"ו שיש להם רשימה של מעדיצינען הכשרים לפסח, וכן נתפרסם קונטרס מיוחד עד"ז על ידי המרכז של קה"ת מליובאוויטש — ובני ישראל ב"ה היו נוהרין בזה עד עתה גם כן, והרבה שא"ו לדראגיסטין בזה, אבל באמת קשה מאד לסמוך על דראגיסט שגר כאן בסביבנו ועושה ביזנעס מזה, כי הדראגיסט יאמר לו על דבר שנוח לו לעשות שזה כשר לפסח ועל דבר שקשה לו לעשות יאמר שזה חמץ, למשל אם יכול ליתן לו ליקוויד אשר צריך להכין מחמשה מינים שונים ויש לו נ"ל זה 50 בקבוקים ליום שעולה לו כמה שעות ויכול ליתן לו טאבלעטן שהרבה יותר קל לו ולוקח לו רק קצת זמן, והרבה פעמים יכול להיות שיש נפק"ז על סכום המעות ג"כ שעושה כאן יותר כסף וג"כ יותר טרחה, וג"כ יכול להיות שיצטרך להשכיר דראגיסט אחר שיעזור לו לעבוד אם יצטרך ליתן להם ליקוויד וכו', ובאמת מה הנפק"מ בין דראגיסט לגראסערי-מאן שאומר לו ג"כ נ"ל ספק טריפה שזה כשר כמו שיתבאר במכתבים להלן, וקבלנו כמה מכתבים מהרבנים שהדראגיסטען אמרו להם על רפואה שהוא כשר לפסח, ואחר פסח נתוודע לו ע"י דראגיסט אחר שיש בזה חשש חמץ וכו'.

ב"ה שיש לנו דראגיסטען שאין להם שום נגיעה בדבר ונקוה שלא יצא מכשול מתחת ידינו כי לנו בוודאי אין שום נגיעה בדבר כי אין אנו נותנים שום הכשרים וכו'.

מכתב ו

בברכת שלמה רבה למר ולכל בני מרגן ורבנן הנמנים לדבר מצוה זו, ומאד התענגתי מבשורה זו כי נמצא גואל לקדשי בניי אשר עינינו רואים כי אוכלים ומתפטמים באיסורים בלא יודעים רח"ל כידוע, ובטחוני חזק שהנדיבים בעם יזדרו לתמוך בוועד הכשרות הזה ויפוצו מעיינותיו חוצה.

הנה באתי בזה לעורר אתכם על דבר שיש לזהר בזה בדבר פירות הנקראים "יפו אַראנו'עס" ועוד פירות הבאים מארץ ישראל אם יש ע"ז משגיח שיפרשו תרומות ומעשרות לפני שבאים לחו"ל, וג"כ כל מיני מעדנים צוקער-ליך וכו' שמחוייבים בתו"מ וכו'.

וג"כ הי' לנכון שתעוררו בדברים הבאים מארץ ישראל שהם בהכשרים של העדה החרדית, ומוסד חוג חתם סופר שרוב ההמון עם אוכלים מזה וכו', שיש הרבה דברים שהם כבר לא נותנים הכשרים וכל אחד אוכל כאן בלי פיקפוק, למשל ירושלים שוקולד וכו', איני יודע דבר ברור בזה רק זה אני יודע שבא"י אין בנמצא לקבל ירושלים שוקולד כבר כמה שנים וכו', אקוה לתשובה ברורה, הרב אהרן לעווין

הערת וועד הכשרות:

(א) בדבר "יפו אַראנו'ען", מפורש ברמב"ם פ"א מה' תרומות הל' כ"ב ובראב"ד שם דאם באו לחו"ל אחר שנתחייבו בארץ דחייבים מן התורה לשיטת הראב"ה, ואפילו שנתלשו על זמנת למכור וישנו בזה דין לקוח עכ"פ מדרבנן וודאי מחוייבים, ועיין ביו"ד סי' של"א סעי' י"ב ובצבני לצדיק שם, ועי' בחזון איש סי' ר' ובשו"ת חלקת יעקב ח"ב סי' ע"ח עיי"ש.

(ב) תודה רבה וזכות גדולה לכבודו שעוררנו בזה שהוא באמת דבר נחוץ מאוד ונתחיל להעתיק קצת ענינים בזה מה שקיבלנו עד היום ואיה"ש נכתוב לא"י בכל המקומות שישלחו לנו המודעות הנחוצות בענין הנשגב הזה.

מכתב ח

יום ג' לסדר זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא עליכם כבוד ה', למע"כ ידידי הנעלה הוי"ב הגאון המפורסם, ספרא וסייפא ויר"א מרבים, רב פעלים לתורה ולקדושה מוהר"ר משה שטרן שליט"א מפקח וועד הכשרות דבארא פארק.

שלו' רב והצלחה רבה במפעלו הטוב בהוצאת הירחון להרמת קרן יסוד קדושת ישראל ולא אמנע טונו מבעליו להודות על מפעלו הטוב, וישר כוחו וחילו לאורייתא ובעזה"ת המדריך שלכם הוא אוצר נחמד וחביב מאוד בו יביעו אומר כל בני חיל אשר חם לבם בקרבם וישוטטו לדעת דבר ה' ורעבים

וצמאים לשמוע קול אמת וברור בלי שום נגיעה והסתתרות טשטוש הגבולים אשר נקזה לראות מעל דפי גליונכם תשובות ברורות מאת הרבנים שליט"א לוקחי חבל ומפקחי הוועד לאלה השואלים הדורשים בירורים בענינים המסובכים אשר בשדה הכשרות נמצאים ועי"ז תתרבה הדעת ותוכו שיפוצו מענותיכם חוצה — כי כל העם ישמחו וירוונו בראותם אמרי נועם פרי רוחם של גאוני ישראל הי"ד והקונים ישאו כפיהם לחתום עליו במוקדם ולהביא אל תוך בתיהם וזוכה עי"ז להרחבת גבולי הקדושה ולהגבורים המחזיקים במעוזה של תורה ודואגים לקיומה ולהרמת קרנה מוטל להבין ולהשכיל להיות נמנה לחבר בוועד הכשרות הזה, ונקזה שוכל אחד יסייע להדבר הגדול והנכבד הלזה כי דבר הצריך לשעתו הוא "וועד הכשרות" הלזה ובפרט אתר שבעוה"ר הרוחות זרות נושבות מכל עבריים לכבות אור ויסוד הקדושה, ובני ישראל רח"ל נאכלים בלא יודעים בספקן וחשש נו"ט והחמת הכעמיא מתרבה חדשים לבקרים יום יום ודין גרמא שהוריבה מצעירי ישראל צאן קדשים ל"ע נתפסים ברשת המינים והאפיקורסות נתוריבה, כמבואר בספה"ק תורת משה פ' קדושים ביאור דברי חז"ל, מ"ד במדרש לעתיד לבוא הקב"ה נוטל ס"ת בזרועו ואומר מי שקיים מה שכתוב בזה יבוא ויטול שכרו, מיד באים אומה"ע ואומר הקב"ה מי שלא אכל נבילות וטריופות יקבל שכרו, והוא תמוה.

וי"ל הלא הרבה ורוב מצות, ובפרט שבין אדם לחבירו שכליות, וגם אומה"ע מקיימים אותם, ועי"ז לא יקבלו שכר, רק אם עושים המצוה למען שמו ית' כאשר צו' הקב"ה, ואיזא שרוב אפיקורסות רח"ל מתנוצץ באדם עי"ז אכילת נבילות וטריופות, ויען שאומה"ע אוכלים כזה, ממילא מובן כי מצוותיהם שמקיימים, הם רק יען ששכל זולתם מחייב אותם, ובזה אין להם שכר, ומובן המדרש הנ"ל, וזה תשובתו ית' לאומה"ע והבן עכ"ד ז"ל.

וכעת הוא עת לעשות לה' וגו', כמו שדרשו חז"ל בירושלמי (ברכות פ"ט) עי"ש.

ובברכה שימלא ה' משאלות לבכם לטובה, ובזכות זה יתרומם שכינת עוזנו וקרן משיחנו במהרה בימינו אמן.

ועתה אשאלה נא ב' שאלות והערות על מדריך שלכם מחודש אדר-

ניסן :

(א) במכתב ב' של כ"ק אדמו"ר הגה"צ מליובאוויטש שליט"א, בענין ליתן לקטן חלב עכו"ם וכדומה, וב"ה אצלי השאלה אינה נוגעת כי אני נתתי להילדים שלי חלב ישראל, ועירבתי אותם במים כמו שצויה לי הרופא — וב"ה הם בריאים ושלימים, אבל אברך בא אלי ואמר לי שהרופא אמר לו שאין על זה שום חשש כי הקטן צריך לכך ובתורתכם כתוב ושמרתם מאוד לגפשתיכם והקטן הוא חלש שנוי"ד לחמשה פונט וארבעה אונס, ומה לא לעשות. ע"כ אבקש כבודכם שתשיבו לי תשובה ברורה.

(ב) כשהייתי בקיץ שנה שעברה בקאנטרי הי' שם הרבה עכבריים, וכמובא בגמ' הוריות י"ג הני עכברי רשיעי ניהו, בא אלי בשבת בבוקר אברך

חל"ק ולפי שבזמנינו זה אין נזהרים מענינים אלו רוב הבנים יוצאין לתרבות רעה ורובם הם עזי פנים שבדור ואין יראת ה' נוגעת בלבם ואף אם יוכיחום על פניהם לאו בר קבולי מוסר גינהו וכבר נמצא לרז"ל בפ' בתרא דיומא ההוא עוברא דארהה ביוה"כ אתי לקמן דר"א א"ל לחושו לה ולא אלהישא קרי עלי' זרו רשעים מרחם נפק מיני' שבתאי אצר פירי — ומי לנו בתורה גדול מאלישע אחר שלא בא לאותו מעשה אלא מפני כשאמו היתה מעוברת ממנו עברה על בתי עכו"ם והריחה מאותו המין והי' אותו הריח מפעפע בגופה כארסה של חכינה כמבואר בירושלמי דהגיגה עיי"ש ולפיכך צריך ליוזר הרבה בדבר עכ"ל"ק וכאשר ראו עיני הכהות גודל המכשלה ודברי רבותינו מאורי ישראל אשר מפייהם אנו חיים התחלתי לעורר ע"ז את מקצת מכירי וידידי והודו ולא בושו — שלא ידעו מחומר האיסור ותיכף שמעו לקולי ב"ה למנוע מילדיהן מלהתגאל במאכלות אסורות — אמנם היות שלא בכל פעם יש להחמיר נתתי אל לבי לבאר כיד ה' הטובה עלי עד כמה יש לסמוך להקל כשהרופא אומר שיש חשש חולי שאין בו סכנה אם לא יאכילו את התינוק דבר איסור האסור מדרבנן. ע"כ (המשך יבא איה"ש במדריך הבא).

ב) דבר זה מבואר כבר בשו"ת דברי חיים חלק ב' יור"ד סימן ס' ובספר בית פנחס בסוף הספר מביאו, וזה לשונו: ומ"ש אודות מאכל שאכל ממנו עכבר, הנה לפי פשטות הטוגיא נראה דכל המאכל מביא לידי שכחה עכ"ל, וכנלפענ"ד מספר חסידים סי' חתר"ח שכ' וז"ל אחד שאל מחכם, אמר עכברים אכלו מלחמי אם אוכל לאכול מן הלחם, אמר ולמה לא תאכל, א"ל פן אשכח תלמודי כו' ועתה אני רעב כו' עכ"ל והלא הי' יכול לחתוך קצת ממקום שאכלו העכברים, ולאכול המותר להשוניע רעבונו, אלא עכצ"ל דכל הלחם מביא לידי שכחה ובזה נכון יותר מ"ש בתו"ש לענין לחם שלם דאם נחסר על ידי עכברים אף אם הסיר קצת ממנו באופן שלא ניכר ניקור העכברים לא מהני, [מובא בס' נו"י סי' נ"ד ס"ק י"ד] יעו"ש, והיינו דאף דבכה"ג יש סברא דלא הוי מיאוס [עטו"ז או"ח תרמ"ט סק"ח] עכ"ז גרע משום דקשה לשכחה, ועיי' פ"ה דתרומות מ"ו, וי"ל, עכ"ל הספר הנ"ל.

מכתב ט

כבוד ידי"נ היקר והדגול, הרב הגאון המובהק, נעים וחביב, פעיל ומפעיל לבו ער ורגיש לכל הנעשה על שדה הכשרות וכו' כש"ת מוהר"ר משה שטרן שליט"א ממייסדי וועד הכשרות באמעריקא, אני רוצה להביע בזה לכ"ג את ברכתי החמה והנלבבה על פעולותיו הנשגבות על שדה הכשרות, יהי נועם ה' עליו שיצליח בכל מאמציו ויפוצו ירחוניו חוצה מחודש לחודש ולברר בכל הדברים העומדים על הפרק.

והנה שאלתי ובקשתי שתגוררו לי אם מותר לתת לקטן שמן של דג שצוה לו הרופא, ואם אין חשש שקונים יין לשבת מהגראסעריס וערל מביא היין ובוה יש לי ב' שאלות: א) אם היין הוא כשר לקידוש ואינו נפסל בראיית עכו"ם, ב) אם הפלעסטיק קאָווער שיש על הבקבוק אם הוי בכלל חותם כיון שיכולים להוריד הפלעסטיק קאָווער ע"י מים חמים ולהחזירו אח"כ ע"י מים קרים ונתכוון מיד, מה ואיך הוי כאן חותם בתוך חותם, והרבה ואולי רוב יהודים מקבלים היין מהחנות ע"י ערל ומה עם חותם בתוך חותם?

הרב נחום ראטמאן, בני ברק
מייסד בית חינוך לבנות בקוממיות

הערת וועד הכשרות:

א) בענין שמן דג, אם מותר ע"י ביו"ד סי' קנ"ה ס"ג ובמשמרת שלום שם וז"ל: עיין בדברי חיים שהתיר למי שיש לו חולי שיעול (הוסין) לשתות פיש אייל, אף שהוא מדג טמא דהוי שלא כדרך הנאתו ומותר אף לחולי שאין בו סכנה ובפרט שיש בזה חשש סכנה ג"כ, עיי"ש בחי"ד סי' נ"ב.

ועיין בשו"ת מהרי"א הלוי ח"א סי' נ"ב שנשאל מהקדוש מסקווירא זצ"ל שהי' חולה על רגליו, והתיר לו לשתות פיש אייל דהוי שלכ"ה, ע"ש טעמו. ועיין שו"ת דבר משה תנינא סי' ח', עכ"ל (ועי' בדרכ"ת סי' קנה ס"ק ט"ז).

ב) בדבר היין אם נפסל בראיית העכו"ם לקידוש? להלכה אינו נפסל רק אם העכו"ם נוגע ביין, (וגם ע"י נגיעה אינו אסור אא"כ החבית או הצלוחית (בוטל) פתוח, אבל אם הוא סתום אינו אסור מדינא כמבואר יו"ד סי' קכ"ג סעי' כ"ה וסי' קכ"ה סעי' ח"ט). אבל מצד חסידות מובא במדרש תלפיות אות י' בשם ס' טעמי המצות וז"ל ראיתי אנשי מעשה שהיו מחמירים על עצמן שאפילו בראיית העכו"ם את היין לא היו רוצים לשתותו, אע"פ שלא נגע בו הערל כיון שנתן עיניו בו אין בו סימן ברכה, ומנהג ותיקין הוא עכ"ל.

ג) אם הפלעסטיק הוא חותם בתוך חותם — נאמנים עלינו הרה"ג גותני ההכשר שבוודאי טעמם ונימוקם עמם והיות שאנו מוטרדים בשאר דברים שקבלנו עלינו ע"כ ימחול מעכ"ת בכבודו בעצמו לפנות לרבה"ג שליט"א גותני ההכשר ואנו מצדנו לכשפנה מטרדתינו קצת נציע את הענין להרה"ג הג"ל בעוה"ת.

ואגב נזכיר כאן מה ששמענו שזה מכבר שעורר הרהגה"צ מקראסנא שליט"א בדרשה להזהר כששולחין מוכרי דגים או בשר את הסחורה ללקוחיהם ביד גוי או ע"י יהודי החשוד (המבואר דינו בסי' קי"ט) שצריך להיות שני חותמות על החבילה, ומצוה לפרסם אזהרה זאת.

מכתב י

אל כבוד מערכת וועד הכשרונות שתחת דגל הרה"ג מוהר"ר מדעברעצין שליט"א. בראשית הנני שמח מאוד אודות שראיתי הירחוק שלכם שזהו הסימן של יסוד קדושת ישראל שאנו שייכים להקב"ה וכל אחד שיש לו חלק בזה הוא כך כמובא ברש"י הק' פרשת משפטים ובמכילתא שם ואנשי קדוש תהיון לי, אם אתם קדושים ופרושים משקוצי נו"ט הרי אתם שלי ואם לאו אינכם שלי עכ"ל. ובתורת כהנים קדושים כ' וז"ל, ואציל אתכם מן העמים להיות לי, אם אתם מובדלים מהם הרי אתם שלי ואם לאו הרי אתם של נבוכדנצר וחבריו עכ"ל. ומה נוכל להבין למה מאכלות אסורות חמור כל כך שאפילו אצל אונס ג"כ צריך תשובה גדולה כמובא בס' שערי ציון וז"ל כ' בתקוני תשובה פי"ט וז"ל מי שאכל נבילה בין באונס בין ברצון וכו' עושה הנבל יתענה פ"ז צומות כמספר אלקים עם המילה וינזוין בכל יום וראשו כתם פז וברוך שאמר עכ"ל שגיאות מי יבין ויש לחוש ולמיחש מיהא בעית אולי נכשל לנבילה כמו שחיטה שאינה ראוי' חלילה, ויתן אל לבו לכוונת הלב באמרן ברוך שאמר ראשו כתם פז שהוא תיקון לזה.

והנה אני שולח לכם דברי חיזוק על דבר הכשרות מהצה"ק הרה"ג מוהר"ר חיים עוזר גראדזענסקי זצוקלה"ה זי"ע, בא"ד וז"ל:

אחים אהובים! הנה אבותינו ורבותינו מסרו נפשם מדור דור על השחיטה ועל הזהירות ממאכלות אסורות, שזהו מיסודות התורה וקדושת עם ישראל, גם אנחנו כל גזיח עניני הכשרות ונעשה כל מאמצינו לחזק את הכשרות ולעמוד בנסיון.

ואתם הרבנים מאורי ישראל, אשר תמיד עמדתם בפרץ ואשר זאת היא תעודתכם וחובתכם הקדושה, גם עתה חובה כפולה מוטלת עליכם לעמוד על המשמר, לדבר השכם ולדרוש רבנים לפני העם, וביחד עם תלמידי חכמים יחידי סגולה ועסקנים שבעיר תעשו כל אשר ביכולתכם לחזק בכל מיני חיזוק האפשריים ע"פ דת, למנוע ממאכלות אסורות ולהמשיך טהרת וקדושת ישראל.

הבה נקוה, אשר בזכונו שמירת הכשרות יעמוד לנו צור ישראל וגואלו, וגזירה עבידא דבטלה, וימהר לרוחתנו וישועתנו, ישיב שבות עמו, כמשאלות אסירי תקוה ובתוכם המצפה לישועה, הכו"ב טו"ב טבת "עזרתך" לפ"ק, ווילנא, חיים עוזר גראדזענסקי

הלואי והייתם ממשיכים לפרסם מאמרים ובירורים בענינים אלו כי תועלתם מרובה, גם רצוי ביותר לפרסם מדי פעם בפעם רשימה של משקאות יינות ומיני שימורים שונים שהם כשרים, דבר זה חיוני הרבה לציבור הרחב, ובהזדמנות זו רצוני לשאול את כבוד המערכת של וועד הכשרות: האם, ויסקי ג'וני וואלקר" כשר או לא? ומה נשמע בדבר הלחם בענין התולעים וחומר מתפח שהרעישו עולמות על זה וזה נחוץ מאוד לכל כידוע, שמעתי מכמה

אנשים שמקפידים היום על הנפוי והנקיון בבתי המאפי, האם זה אמת? ואיזה שמנים מכניסים בלחם ובשאר העוגות העשויים בבתי מאפי, מי הוא הבעל האחראי ע"ז. אקוה בעזתי"ו שאקבל התשובה במהרה, ותודה רבה.

הרב יעקב גרינוואלד

הערת וועד הכשרות:

(א) בדבר וויסקי עי' בשו"ת מנחת יצחק כ' בסוף "באם אין טעם היין נרגש בתוך הוויסקי יש לצדד להתירא", ובסוף כ' ומ"מ אין אני רוצה להחליט שום דבר עד שתתברר ותתלבן הענין בבירור יותר וכו', עכ"ל. וידוע דברי השלה"ק וזל"ק מי ששותה ממגע עכו"ם נסתאב וטמא טמא יקרא ואינו זוכה לחיי עוה"ב. וברמ"א יו"ד סימן קכ"ג סעיף כ"ו, מי ששתה יין נסך בשוגג י"א שיתענה ה' ימים נגד ה' פעמים גפן שבתורה ויתכפר לו. (מתשובת הרא"ש) ודי לנו בזה לראות עד היכן צריכין להתרחק מזה.

(ב) מצאנו לנכון להעתיק כאן מה שהמציא לנו ידידנו הנעלה הר"ר דוד כהן ג"י מה שמצא בירחון ויבני בענין לחם:

בו יבואר גודל המכשלה ר"ל בענין הלחם שנכשלים מאוד בתולעים ושרצים הנמצאים בלחם אם ח"ו אין השגחה מיוחדת ע"י רבנים יראי ה' וגם יבואר האיך שצריכים להשגיח שלא יוכשלו באיסור תולעים בכל דבר מאכל לשמביא לתוך פיו וכו'.

בעוה"ר רבים המכשולים בעניני הלחם כי אין לתאר כמה זהירות והשגחה צריכים להשגיח שלא יוכשלו בתולעים בלחם. כי באם אין השגחה מועילה במאפיות ואצל הנחתומים הגדולים אז בשום אופן לא יכולים לזוהר שלא יהיו נכשלים באיסור תולעים. כי באם אין בנפה נקבים קטנים מאוד אז התולעים יוצאים דרך הנפה של הנפה לתוך הקמח ומלא הלחם תולעים. וכן צריכים מאוד זהירות שיהי' נקי הכל ובכל יום ויום יהיו מנקים את כל כלי הלישה והדפים איפוא שנותנים את ככרות הלחם, וכן אם אין מנקים החדרים שהקמח נתון שם אז אי אפשר שלא יהי' בלחם תולעים אפילו אחר שמנפים אותו כי התולעים מרוזשים מכל הצדדים לתוך הקמח של הלחם. ובפרט בימי הקיץ. וגם יש שם צנורות גדולים ששם עובר הקמח ואם אין מנקים תוך הצנורות כדבעי אז מתאספים התולעים תוך הצנורות ואח"כ יורדים יחד עם הקמח לתוך הלחם וידוע היטב למי שבקי בזה. והנה דבר ידוע שהאוכל תולעת או נמלה חייב על כל א' חמש מלקות (פרי חדש יו"ד סימן פ"ד). ועיין בערוך השולחן סימן פ"ד שמוציא שבדור שלפנינו היו משגיחים מיוחדים מהקהל שהיו הולכים בקיץ לבדוק הקמחים בחנויות אם אין מילבען. ובפסחים דף כד' שעל כל נמלה חייב חמש מלקיות. והנה הגם שיש שמשגיחים על

פירות וירקות שלא יכשלו בתולעים, אבל בלחם — רבים המה הנכשלים, ובלחם מצויים התולעים יותר מכל דבר בפרט בימי הקיץ. על כן צריכים מאוד להשגיח על המאפיות: א) שהנפה יהי' בו נקבים קטנים מאוד מאוד, ויש במקומות 'שקורים' אותם מספר ארבעים שהם קטנים מאוד או לא יוכלו לצאת התולעים. אבל אם הם יותר גדולים או לא מהני שום נפוי שמנפים כי התולעים יוצאים דרך הנקבים. ב) שישגיחו על הצינורות הגדולים שמעבירים את הקמח לנקות אותם בכל פעם ששם מתקבצים התולעים רבים ואח"כ מועברים ללחם. ג) שינקו היטב כל החדרים בכל יום מקמחים וכן את הדפים שמונחים הלחמות. ד) שינקו היטב כלי הלישה וכל הכלים שמכניסים בהם הקמח והעיסות. ה) במקומות שמונחים השקים עם הקמח לנקות היטב שיהי' נקי שבאם אין נקיון מתקבצים התולעים ואי אפשר שלא יכנסו לתוך הלחם. ומאוד הי' טוב אם הי' אפשר להעמיד משגיח תמידי במאפיות ובנחתומים הגדולים שישגיח על כל זה להציל את אחינו בני ישראל מאיסור שרצים ר"ל, וזוכה או להקרא עם קדוש.

(זה נדפס בירחון דאָס אידישע ליכט, כסלו-טבת תשל"ד)

טאָג טעגליך עסן מיר פארישדענע שפייון און מען רעכנט נישט איבער

וואָס נעמט מען אין מויל

כשר'ע עסן, א כשר'ער טיש — דאָס איז איינע פון די גרונט שטיינער פון יעדע אידישע הויז. ארומנעמענדיג א גרויסן טייל פון די מצות וועלכע די הייליגע תורה האָט אונז אָנגעזאָגט, איז עס געוואָרן איינגעוואַרצלט אין דעם בעוואוסטזיין פון יעדן אידן, און דאָס דערווייטערן זיך פון מאכלות אסורות איז פארקערפערט געוואָרן ביי איהם אלס נאטור.

לאָמיר זעהן וואָס עס שווייבט וועגן דעם דער "מסלת ישרים": "יעדערער וואָס פארמאָגט שכל אין קאָפּ, דארף ביי איהם זיין גלייך א עסנווארג וואָס איז נישט כשר פונקט ווי עס וואָלט געווען א עסנווארג אָנגעפיהלט מיט גיפט. ווען עס וואָלט ביי א מענטשן פאָרגעקומען אזא זאך, וואָלט ער דאָך געוויס דערפון נישט געגעסן, און אפילו אויב ער וועט נאָר האָבן א פארדאכט אָדער א ספק דעריין, און טאָמער ער וועט זיין לייכטזיניג, איז ער נישט מעהר ווי א נאר, א שוטה. דאָס זעלבע ביי נישט קיין כשר'ער עסן וועלכע איז גיפט פארן לייב און האַרץ, ווער וועט זיך עס ערלויבן גרינגשעצן ביי א פאל וואו עס איז דאָ אפילו א חשש איסור — אויב ער איז נאָר א בר דעת"...

אין לעצטן דור איז דער כשר'ער טיש געשטעלט געוואָרן פאר נייע פראָבלעמען. די אלע אלטע אָנגענומענע זהירות'ן זענען אין פיהל פאלן נישט גענוג. מיר וועלן בעטראכטן איין פרט פון טאָג טעגליכן עסנווארג. די ברויט וואָס מיר עסן, וועלכע איז דער פונדאמענט פון מענטשליכן שפייון. אין גאָר ווייניג הייזער באקט מען נאָר היינט ברויט אָדער חלה אויף שבת. די ברויט וועלכע קומט אויף אונזער טיש ווערט געבאקן אין די גרויסע בעקערייען

מאסנוויז, מיר וועלן דאָ נישט באַריהרן די אלע שאלות וואָס באלאנגען צו מען האָט אַראָפּגענומען תרומות און מעשרות, צו די מעהל אָדער די הייבן זענען נישט קיין שמיטה'דיגע, אָדער צו מען האָט אַראָפּגענומען חלה פון די טייג. דאָס אלעס געהערט נישט צום עצם באקן, וועלכע ברענגען צו פאר-שידענע פּראַבלעמען.

א. א מאסנהאפט באקעריי פון ברויט איז פארבונדן מיט האלטן גרויסע קוואנטומס מיט מעל און דערצו אויך א פארפלאַנטערטע מאשינעריע. גרויסע מאגאזינען מיט מעל און א שטענדיגער דורכגאנג אין דער מאשין ברענגט צענטר'ס פון ווערים וואָס אפילו דאָס בעסטע איבערזיפונג קען זיך איבער דעם נישט באהערשן. דאָס אָנזאמלען זיך פון מעהל אין געוויסע ערטער פון די מאשינען זענען די בעסטע ערטער פאר ווערים און פון דאָרטן ביז צום ברויטל איז די וועג זייער קורץ. ווער עס איז נישט געניט קען זיך לאָזן איינרעדן און ארויסגעהן פון התפעלות פון אויסגעפוצטע מאשינען, און זיך לאָזן נארן או די ריינקייט איז אויסגעצייכנט, און אז עס איז נישטאָ וואָס צו חושש זיין פון ווערים, אָבער דער פאקט איז אז אַן א שטארקע אויפמערקזאמקייט פון א ספעציאליסט, איז כמעט זיכער אז די ווערים געפינען דעם וועג צו די טייג. נישט איינמאָל הערן מיר וועגן געריכטן וואָס קומען פאַר איבער בעקערייען ביי וועלכע מען האָט געפונען אין זייערע ברויט פרעמדע קערפערס.

ב. אלס הילף מיטל צום אויפגעהן פון די ברויט באנוצט מען זיך היינט אין די בעקערייען מיט א ספעציעלן מאטריאל. ביי א אונטערזוכונג פון דעם דאָזיגן שטאָף האָט זיך ארויסגעוויזן אז דאָס ענטהאלט א געוויסן פּראָצענט פעטס פון לעבעדיגע באשעפענישן (חזיר). מען האָט אויך געטראָפּן אין א בעקעריי וועלכע האָט זיך בענוצט מיטן מאטריאל אויף ברויט אויפגעהן וועלכע איז פאבריצירט געוואָרן פון...מענטשן'ס האָר.

ג. די ארבעטער פון די בעקערייען פונקט ווי אין אנדערע פאבריקן זענען מערסטנס נישט קיין אידן, בעזונדער ווען עס האנדלט זיך וועגן נאכט ארבעט. דאן איז דאָ א אַרט צו חושש זיין אז די ברויט וואָס מיר קויפן איז ממש פת עכ"ם.

און מיט וואָס שמירט מען די ברויט כדי זיי זאלן בעקומען א גלאנץ? פון וואָס ענטהאלט דער מאטריאל? נישט איינמאָל טרעפט או מען גרייט צו די ארבעט צו באקן מוצאי שבת אום שבת, דאן הויבט זיך אַן שאלות צו מען מעג עסן די ברויט.

לעצטנס, האָט דער געזונטהייט ביוראָ באשטימט אז א געוויסער טהייל פון ירושלימער איינוואוינער נוצט נישט גענוג קיין מילך, א זאך וואָס ברענגט צו דאָס דער קערפער זאָל באקומען ווייניג קאלציום. האָט מען באשלאָסן אז אלע מעהל וואָס קומט קיין ירושלים זאָל מען דעריין אריינמישן קאלציום. און פון וואָס איז דער קאלציום צונויפגעשטעלט, וואָס פאר א שטאָפּן געפינען זיך אין איהם.

אויסער דעם, וועגן דעם קאלציום אריינמישונג אין די ירושלימער מעהל ווייסן מיר, און וואָס איז מיט אנדערע מאטריאלן וואָס מיר ווייסן נישט. עס איז דאָ אַ גענוגער חשש אז דער געזונטהייסט ביוראָ האָט נאָך אזעלכע באשלוסן און דער מעהל ענטהאלט . . .

דאָס אלעס נאָר אין ברויט. דער פשוט'ער און טאָג-טעגליכער שפיין און וואָס איז מיט אנדערע שנייזן, וויפיל שאלות און חששות אָדער איסורים געפינען זיך אין זיי, זענען מיר גענוג וואָך צו קאָנטראָלירן יעדער עסנוואַרג וואָס פאַר אַ מאטריאלן זיי ענטהאלטן, צו זיי זענען טאקע כאַמת כשר ?!

מכתב יא

שלמא רבא וכל טוב להרבנים ולחברי עורכי הוועד שליט"א.

הנה כעת קבלתי המדריך שלכם על הבי דואר ומאוד שמחתי בקראי בזה ובפרט שיש רבנים שעומדים בזה להזהיר ולנחיצות הענין אעתיק כאן דברי הרשב"א ע"מ ב"ק דף ט' ע"ב וז"ל, מהא דאמרינן אלו מתרמי ליה תלתא מצות יהיב כולה ביתה וכו', שלא אמרו אלא בנ"ע בשוא"ת אבל במצות ל"ת אפי' כל ממונו עכ"ד והניאו מרן הב"י אור"ח סי' תרנ"ו ע"ש, והרדב"ז ז"ל בתשו' בח' הא' סימן קמ"ה נשאל ע"ז והשיב דאף באיסורא דרבנן יכלה ממונו ולא יעבור עי"ש. ולפ"ז בוודאי שיותר ליתן ממצות מעשר ע"ז להפריש ישראל מאיסורים המורים של כרת וכו'.

ועכשיו הנני ממהר לשלוח לכם המכתב כי בוודאי נחוץ לכם המצות כידוע ולפי זכרוני יש בעניני אכילה לבד בויקרא-דברים 24 לאווין 9 עשין וכמה איסורי כרת ר"ל הש"י וזהו היסוד של קדושת ישראל. ואני שולח כאן במכתבי \$ 25 מ"מ, ואיה"ש אוזניק אתכם בכל כוחי ואקוה שאחינו בני ישראל ג"כ יקבלו דבר זה בסבר פניהם יפות ויבזבזו ממונם על זה כמו שמבואר לעיל שמחויב לבא לידי עוני שלא יעבור על לאו אחד. ע"כ תחזקנה ידיכם במעשיכם והשי"ת יעזור שהדברים שאתם רוצים לברר יתברר בטוב.

ידידכם הדורש שלומכונ הטוב,

ממני הצעיר הק' שלמה אלפסי ס"ט

ידיעות שונות

לכבוד המערכת הנכבדה וכו', אני שולח לכם העתק מעתון "המודיע" של חודש חשוון תשל"ד ונחוץ מאד לפרסמו.
 כאן בא"י נהנים מאוד מהמדריך שלכם והנה אני שולח לכם עוד דולר שבקשתם בעד דמי המשלוח, ותודה רבה.
משה הערשקאוויץ, ירושלים

והנה העתק המודיע:

ביום חמישי י"א באב ישודרה ברדיו בתכנית לעקרת הבית מתכון "לעוגת השבת". אחד המצרכים הדרושים להכנת העוגה הוא "עלי זיילטין", המיוצרים מעצמות פרה או מעצמות חזיר. כמובן שרוב הציבור אינו יודע מאיזה חומר מיוצרים העלים, ועקרות בית רבות קנו את העלים ואפו את העוגה, כמו"כ העוגה היא עם קצפת חלבית ואם נאמר שהעלים הם מעצמות פרה (ולא חזיר) הרי זה בשר חזלב יחד.
 ביום השידור התקשר ארם פרטי טלפונית לשירות השידור והודיע להם על טריפת המתכון, אדם זה לא נענה עד היום לא על ידי עורכת המדור ולא ע"י האחראים על השידור.

יפה לרנר, בני ברק

הערות ל'קונטרס אדר ניסן

במכתב ה' עמוד כד, בדבר שמן הסרדינים אם הוא טהור — הנה העתק קטע מעתון, שנעתק במדריך הכשרות שע"י העה"ח"ר בירושלים:
 "עוד לפני חמש שנים נגלה בדרך מקרה תרמית הכנת שמן זית זך משומן בהמות שהובא לאיטליה בכמויות ענקיות מעבר לאוקינוס, לזיקוק ולעיבוד מיוחד כדי לייצר ממנו שמן שנמכר בפחיות או בבקבוקים נאים כשמין זית איטלקי זך. זה שנינו רבות שהשמן האיטלקי, שיצאו לו מוניטין בעולם כולו, מיוצר לא רק מזיני מוסקאנה, אומבריה ופוליה אלא מתערובת של שמנים משובחים אלה השמנים מיובאים מצפון אפריקה, מספרד, מיון ואף מטורקיה, כל עוד המדובר בשמני מאכל, אפילו זויפה, לא הדאיגה תרמית זו את האיטלקים, אך משנגלתה שערורית השמוש בשמני בהמות, בהן חמורים, והופיעו לראשונה קריקטורות נאות על חמורים נמכרים בבקבוקי שמן זית, נודעוזה דעת הקהל..."

„ושוב הועלתה בכותרות ראשיות שערורית היין העשוי מתמרים עיראקיים או מכוהל בתוספת טעם וצבעים כימיים. לא הועילו העונשים והאזהרות, שברוב המקרים לא פגעו ביצרנים הגדולים, ולפני ימים מעטים החרימו שלטונות המכס הגרמני ארבעה מיליונים ליטר יין שולחן איטלקי עשוי הפעם מלשד עצמות ודס בהמה שעברו תהליכים מיוחדים בתוספת של יין ענבים סחוטים שכבר שימשו להכנת יינות משובחים יותר. היין הזה שנמכר בגרמניה בכמויות גדולות והועשיר איטלקים וגרמנים כאחד, הרעיל מאות אלפי אנשים וגזל את כספם . . .”

„לאחרונה נתגלו בוני חרושת אחדים במרכז תעשית מוצרי חלב באיטליה, בעמק פו, שהפכו מכפוא ומיני מאכל בהמה ובמקרה אחד אף בתוספת של לכלוך ועפר לגבינה שנמכרה בעיקר למסעדות זולות וברבעים עניים של הערים הגדולות בשקיקי פלאסטיק כשהיא מרוסקת כדי שקשה יותר יהיה לעמוד על התרמית.”

(„הארץ” י"ב חשוון תשכ"ג)

מהמתרחש בעולם הכשרות

נעתק ממדריך הכשרות של העדה החרדית.
פסח תשל"ד:

אזהרה לתושבי חו"ל

היות והייצוא מהארץ דתפתח בממדים גדולים אשר גם ירקות ופירות ובטנים נשלחים בכמויות גדולות לחו"ל, נוסף למיני השימורים, מרקים, מיצים שמנים יינות ומשקאות חריפים הנשלחים מכאן.

לכן השנה אחרי שנת השמיטה על תושבי חו"ל היראים לחקור היטב שלא ייכשלו בתוצרת מיני מזון המיובאים מאר"י שעליהם דיני השביעית. מובן שהייצוא של מיני מזון הנ"ל יימשך זמן רב גם אחרי שנת השמיטה.

*

מטעם רבותינו הגבד"צ נתפרסם בחורף זה הודעה דלהלן: היות ונתגלו חששות איסור ביינות של האחים שור בירושלים, לכן הננו להודיע בזה שהוסרה ההשגחה מהיקבים: „הכורמים” (שבגבעת שאול) „אשכול” (שבמוצא). של האחים שור, ואין להביד"א אחריות על כשרות יינות ומשקאות של הנ"ל אפילו על אלו שיש עליהם חותמת הכשרות שלנו.

כמה עגומה ומועזעת פרשת יינות "האחים שור" בעלי היקבים "הכורמים" ו"אשכול". כמה צער ועגמו"נ הי' מנת חלקנו לאחר העמל והיגיעה שהושקע בדרכי בילוש ועיקוב בהצטיידות מדה מקסימלית של תבונה וסבלנות. להמשיך בעקביות לחפש הדרכים איך לגלות מה שבעלי היקבים ברוב מאמצייהם הצליחו להסתיר. מצער מאד על זהו צפה יסגי שבעקבתא דמשיחא אשר אנשים שבערמומיות רבה ויתרה הסתירו חמרים שונים שבחששות איסור וחמץ שב- תערובת יינותיהם, ולאחר שבס"ד סוף סוף הצלחנו להתגבר עליהם לגלות מסתוריהם והתחצפו בריש גלי, נורא ואיום!

מכתבים למערכת

בס"ד

"ניסן תשל"ד

לכבוד הרבנים הגאונים של הוועד שליט"א.

הנני מבקש לכבודכם שליט"א שיכניסו את שמי בוועד הכשרות ובוועד הפועל.

תודה רבה למפרע

בברכת חג כשר ושמח

מנחם מענדל פליישער

רב דקהלת תפארת צבי

איטיקא נ"י יע"א

ב"ה

בצירוף המחאה ע"ס 4.00 דולר תמורת הקונטרס "מדריך הכשרות".

תחזקנה ידיכם בשמירת קדושת וגופי ישראל, וה' יהי בעזרכם.

בברכת חג שמח וכשר.

יצחק דובער אושפאל

רב לעדת אנשי ליובאוויטש

בבארא פארק

בס"ד

נא לשלוח לי מדריך הכשרות, והנני שולח 4.00 על שנה אחת

כמבוקש.

בתודה.

יעקב יצחק ניימאן

רב דביהמד"ר חסידי בעלזא ומחזיקי הדת

מאנטרעא-ל יע"א, קנדה

לכבוד מערכת, ועד הכשרות, אחדשה"ט.

כשהייתי בארה"ב לפני חג הפסח ראיתי מדריך הכשרות שיו"ל על ידכם יישר כחם וחילכם דאורייתא שכן ועד כשרות לא לשם פניות ביוזעס הוא דבר חשוב מאד ובס"ד נזכה לראות תועלת גדולה ולגלות מכשולים בעולם הכשרות שכן עולם ההכשרים לקוי מאד שכן האינטרס היתירי במ הוא הכסף. אני רוצה להיות מנוי חתום ולקבל כל עותק שיצא, מדריך הכשרות יש לי כבר קונטרס א' אדר-ניסן תשל"ד, לכן נא לשלוח לי מיד כשיצא לאור קונטרס ב' אייר-סיון, רצוף ז'יק עם 5.50, דולר, 4 עבור דמי חתימה ועוד 1.50 עבור דמי דאר כדי שישלח אלי בדאר אויר (לופט-פאסט).

בברכת תודה, אברהם יצחק האפמאן

קרית שומרי אמונים, ירושלים

הערת המערכת: ידידינו הדגול הנ"ל כתב לנו מכתב ארוך עם הערות נחמדות וידיעות נחוצות בעניני חדש ועוד ועוד שאין ידוע לרבים, ובאשר שאין לנו די מקום ע"כ יודפס האגרת בקנט' הבעל"ט, ועמו הסליחה.

לכבוד די ארגאניזירערס פון וועד שליט"א.

אזוי ווי איך לערן מיט כלות די דינים וואס איז וויכטיג פאר פרויען צו וויסען אין שטוב און באזונדערס אין קאר, און דיא ערשטע מדריך איז מיר זייער צונאך געקומען, ע"כ בעט איך אייך אין נאמען פון א חבורה גשים הגונות דאס מען זאל אין דעם מדריך הכשרות דיא וויכטיגע ענינים שרייבען אין יודיש.

הרבנית ר. ש.

שאלות המחכות לתשובות

(א) כקבוקים של קשה או של יין איך מותר להשתמש בהן ולמה אין חייבין בטבילה?

(ב) אם קונה בפסח סמי רפואה אם נכון יותר לקנות אצל עכו"ם מלקנות באפמייק של ישראל, כיון העכו"ם אינו עובר עליו?

(ג) מה בדבר המשזות שיניים שיש בהם חשש איסור, אם מותר להשתמש בהם כיון שאין כאן בליעת רק טעימה?

היות שאנו עסוקים עכשיו לילך לראות הקאמפאנים, לברר הפראדוקמען שיש עליהם חששות ואיזה המותרים בלי חשש כלל — לכן נבקש מאת הרבנים הג' שלימ"א שיעזרו לנו ויענו על התשובות של השואלים.

המערבת

חינוך אין כשרות אמאל און היינט

פון הרב אברהם גולדמאן

דער גרעסטער פראבלעם פון כשרות איז וואָס עס האָט אויפגיהערט צו זיין איין פראבלעם, נאָר פאַר איינצעלנע קהילות אָדער גאָר איינצילנע מענטשן.

ביז צו דעם לעצטן חורבן האָבן מיר גיהאַט איין סיסטעם, איין מהלך פון מסורת האבות צו יעדער זאָך אין קהלישן און פריוואַטן לעבן, אַלץ האָט גיהאַט איין רבי'ן פון דער פּערגאַנגענהייט.

אַלע מחשבות און אַלע רייד און אַלע מעשים האָבן גיהאַט זייער פאַרעם פון קדושה אויסנווייניג, און מיט נאָך מערער קדושה אויסגיפילט פון אינווייניג. עס איז גיווען עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים אויך אין דעם זין פון אַרגאַניזירן קהלישן לעבן.

אין איין קהלה איז גיווען גיוועצט מענטשן, מיט איין שאַרפע קלאַרע שנעלע אַריענטאַציע, וואָס האָבן גיהאַט פראַקטיק און שימוש פון פּריערדיקע דורות, ווי ראשי קהלות רבנים ראשי הישיבות גאונים צדיקים און חסידישע רביים און סתם בני עלי' פון הויכע מדריגות אָן איין ספיציעלן אַמט און שטעלע, און אַמאל זענען זיי גיווען די גרעסטע טאָן געבערס אין קהלישן לעבן דירעקט און אומדירעקט.

יעדע מעשה פון מענטשן אין שטעטל, און שטאָט, האָט זיך גירעכנט וואָס וועט דער רב, דיין, גבאי פון קהלה אויף דעם רעאַגירן.

וואָס עס קאָכט זיך ביי מיר אין טאָפּ אַפילו עס איז צוגידעקט, אָבער זעה דערשמעקיך, והריחו ביראת השם. עס העלפט נישט קיין פאַרדעקן, פאַר-בעהאַלטן דעם חוש הריח פאַר קדושה און מסירת נפש צו דערהאַלטן יעדע קהלה און איהרע קדושה'דיקע ראַמען און גרעניצן האָט אַלעס אויסגעפונען און תיכף אַלעס גיוואוסט.

און ווי איין פּייער לעשער האָט תיכף אָנגעפאַנגען צו שרייען צו בלאָזן אין אַלע עקין שטעטל, אָט דער איז אַ פּורץ גדר צו אין חינוך צו אין כשרות. און מיט גרויס תחנונים און גיוויינען האָט זיך יענער גיבעטען מען זאָל איהם נישט אַרויסשטויסן און מאַכן איין יוצא דופן וואָס קען איהם שאַדן פאַר שידוכים, פרנסה וכדומה, און דער עיקר העקרים דעם כתר שם טוב פון חזקת כשרות אויף אַלע געביטן פון לעבן וואָס איז גיווען די קרוין פון יעדער אידישער משפחה האָט קיינער נישט געוואָלט פּערלירן.

אפילו איין קליינע דיימענט וואָס איז אַרויסגיפאַלן פון אָט דער קרוין גלאַנץ און חן אין דעם חוט של חסד וואָס האָט זיך גיצויגן פון אברהם אבינו איז עס גיווען איין אבידה שאינה חוורת, ווייל עס האָט גיפּעלט אין גאַנצן פון מעמד הר סיני דורך אַלע גלות'ן און אינקוויזיציעס פון דם ואש ותמרות עשן.

קיינער האָט נישט גיוואָלט זיך איין גורם דירעקט אָדער אומדירעקט ח"ו איבערזייסן אָט יענעם הייליגן פּאָדעם וואָס איז אַזויפיל דורכגיוויקט מיט בלוט און אַדורכגוברענט מיט נצחיותדיקן און קדושהדיקן פּייער, אָנפאַנגענדיג ביי דעם אור כּשדים פון אברהם אבינו, און עקידת יצחק, ביז צו דער לעצטער עקידת אירופא.

אָט דעם פּאָדעם איז גיווען ווי איין עלעקטרישער דראָט וואָס יעדע קהלה יעדער האָט געציטערט און מורא געהאַט.

מיט דער לעצטער מלחמה און חורבן איז גיוואָרן איין חורבן האומה, וואָס האָט חרוב געמאַכט אָט יענעם אויבנדערמאָנטן צוגאַנג. אָט שטייט דאָך מיין טאַטע מאַמע זיידע באַבאָע פעטערס מומעס רבי'ס רבי'ס צדיקי הדור און שרייען און מאַנען: שעהמסט זיך נישט צו זיין דער ערשטער גולן דער ערשטער רוצח פון איבערשניידן איבערזייסן מיט אונז און מער נישט האָבן קיין שייכות מיט אונזער גאַנצן עבר, אָט קומט משיח צדקנו, ווי וועסטו אויס-זעהן פאַר די אַלע דורות? ווי וועסטו קענען אויפהויבן דיין קאַפּ פאַר בושה וכלימה. האָב רחמנות אויף זיך אויף דינע דורות, טו תשובה, צי זיך צוריק צו די אַלטע גרעניצן פון לך עמי בוא בחזרך, עם זו יצאתי תהלתי יספרו, שכן חובת כל היצורים להודות ולהלל וכו', דאָס איז דיין תפקיד וואָס דו ביסט געקומען אויף דער וועלט!

(המשן יבוא איה'ש במדריך הבא)

מיט אַ אמת'ן רצון קען מען!

• הרב משה ריין

אַ סאך מענטשן פעהיגע — מיט מעלות און כשרונות — דרייען זיך אַרום אין גאַס, אַנדעם וואָס זיי זאָלען עפעס זאָרגן פאַרן ציבור, פאַרן כלל, עפעס אויף צו טאָן אין דעם וידעריגען מצב הרוחני וואָס מיר געפינען זיך דאָ אין אַמעריקא.

דער תירוץ איז גרייט אויף די צונג: „מען קען גאַרנישט טאָן“. דער מצב איז אַזוי טרויריג און ס'לאָזט זיך שוין גאַרנישט וואָס אויף צו טאָן. דער בעל דבר האָט פאַרשידענע וועגן ווי איין צו רעדען דעם מענטש זאָכען וואָס איז לאַהי ולא נברא: וואָס פעלט דיר אויס זיך צו מישען און שלאָגען מיט דעם און מיט דעם, דו קענסט סיי וויא נישט וכו' וכו'! ווער קען זיך מיט זיי שלאָגן?! ווער האָט צו דעם דיא פיזישע און מאַטעריעלע כוחות? ס'איז אַבער נאָר אן איינגערעדטע זאָך. דער גאַנצער תירוץ שטאַמט פון נאַכלעסיגקייט. אמת און דיא נסיונות זענען זייער גרויס, אַבער דאָס איז

א פשיטא מפי ספרים וסופרים אז דער אויבערשטער שיקט נישט איבערן מענטשן אָועלכע נסיונות וואָס זאָלען מבטל זיין דיא בחירה.
 אין די תורה שטייט, הנה נתתי לפניך וכו', איך האָב דיר געגעבן די געלעגנהייט צו טאָן גוטס און שלעכטס, זאָג איך דיר אַ עצה "ובחרת בחיים" — זאָלסט דיר אויסוועלן דאָס גוטע, דאָס לעבן, ווייל מיט שלעכטע מעשים איז מען אַ טויטער לעבעדיגערהייט. דער עיקר פאַרלאַנגט הקב"ה פון אַ איד אַרויס צו ווייזן זיין אמת'ן רצון צו וועלען טאָן, צו וועלן אַ ביסל פאַרגרינגערן דעם גרויסען עלבון הקדושה, דעם גרויסן צער השכינה הק' כביכול, דעם גרויסן חילול השם — אויספירן, אויסענדיגן, דאָס טוט שוין דער אויבערשטער אַליין. אור קטן דוחה הרבה חושן — אַ פינטעלע ליכטיקייט שטויסט אַוועק אַ טאָך פון די פינטעערניש, אַזוי שטייט אין די ספרים, און אַזוי האָט אַלע מאָל דער פראַקטיק געוווּן.

מען קען נישט טאָן — איז טייטש, מען האָט נישט דעם ריכטיגען איינזעעניש צו טאָן.

דאָ נישט לאַנג איז מיר אויסגיקומען אנטייל צו נעמען אין אַן אסיפה פון "וועד הכשרות", האָב איך געווען אַז אין דעם אַרבעטן בעלי בתים בעלי מסירות נפש ממש, וואָס מיינען נאָרנישט עפעס אַנדערש נאָר אויף טוהען פאַרען יודישקייט. זייער גאַנצער צוועק איז אַ נייע ווענדונג אין דעם פאַר-פלאַנטערטען עינין פון כשרות סיי אַרויס צו זאָגן דייטליך וואָס מען טאָר נישט עסן, סיי מברר צו זיין וואָס מען מעג עסען, אפילו אַן אַ הכשר. דיא ערשטע תנאי וואָס זייא האָבען מיר געגעבען ווען איך האָב אַריין געשיקט אַ אַפליקיי-שאַן פאַר אַ חבר אין וועד הפועל איז געווען דאָס ערשטע וואָרט, חברים האָבען מיר גענוג, מיר דאַרפען זאָבען טוהערס. האָבען זיי מיר געשטעלט אַ פראַגע אויב איך נעהם זיך אונטער צו מפיץ זיין 50 חוברות פון "מדריך הכשרות" מיט קעש געלט צאָלן. דאָס איז אַ סימן אַז איך מיינ עפעס צו טוהען איז דיא זאך האָב איך געטראַכט לאַמיר גראַט באַצאָלען, וויא מען זאָגט אין אַמעריקא "הערי אַפ", איך האָב נישט קיין צייט צו וואַרטן ביז איך וועל פאַרשפרייטן 50 ספרים. אין דעם אַנדערען טאָג האָב איך גיהאַט דיא זכ"י צו זיצען ביים מיטינג פון אַ שיינעם ציבור — לולא לא ראיתי לא האמנתי — ווען איך זעה דאָס נישט מיט מיינע אויגען וואָלט איך דאָס נישט געגלויבט. ב"ה היינט האָב איך שוין אויך אַביסעל דאגת הכלל פון העלפען אין אַלע ענינים וואָס איז נייטיג און אַ "וועד הכשרות".

איך אַנפאַנג האָב איך זייא אַן געקוקט ווי פאַנטאַזירערס און איך טראַכט באַ מיר, נו גאַנץ גוט, אַז אידען טראַגען זיך אַרום מיט אָועלכע גע-דאַנקען, אַבער אַ סאָך גרעסערע פון זיי זענען שוין מיעד געוואָרען. אַבער די דאָזיגע בעלי בתים האָבען נישט גערוהט, זיי האָבען דאָס געמיינט גאָר ערנסט. דעריבער האָבען זייא פאַרשטאַנען אַז ס'איז נישט מעגליך דאָס דער אויבער-

שטער זאל זיין נישט העלפען צו אַזאַ וויכטיגע זאַך, וואָס ס'איז נאָך דערוויל אין דיא גרויסע שטאַט אַמעריקא נישטאַ.

אין דיא תורה שטייט „ובחרת בחיים“, מען נעמט נישט צו אַלע מעגליכקייטן פון אַ אידישען נפש. בקיצור, איך וויל נישט מאַריר זיין, די בעלי בתים האַלטען אין איין אַרבעטן נאָך קאַנטראָלירען קאַמפּאַניס און איך פּרעג זיי פון וואָנען וועל איך באַקומען די הוצאות פון אַן איירפּליין היין און צוריק און הוצאות פון טעקסיס, מען נעמט דאָך פון קיינעם נישט קיין פּרוטה, היינט פון וואָנען קענען זיי עקזיסטירן שאַ שטיל אַן רעש און אַן טומל ?

וועט איהר כאַפען אַ שמועס מיט איינעם פון די בעלי בתים וועלכע פירען דאָס אַן, וועט ער אייך פשוט דערציילן ניסים ונפלאות, מען ווייסט אַליין נישט פון וואו און פון ווען, נאָר ס'איז דאָ, דער אייבערשטער באַשערט, פון איין וואָך האָט מען נישט קיין דעקונג אויף די צווייטע וואָך, און אַזוי האַלט זיך דער וועד אויף ניסים, אמת איז אַבער בין איך געוואהר געוואָרען אַז אין אַנפאַנג האָט מען זיך צוזאַמען געבאַרגט געלט פון גמ"ח וכו'.

באַגייסטערט ווערן פון דעם אַלעס, וואָס איהר וועט זיך אַליין אַ פּרעג טאָן, הייטכן ? איך זאל באַרנישט האַבען קיין חלק אין די זאַך ? איך בין פטור אינגאַנצען פון דעם עול ? טוען זיי דען נישט דיא אַרבעט וואָס איך וואַלט געדאַרפט טאָן ?

נאָך אַן אמת'ן חשבון ווען איך אַרויסקומען איר זאָלט אויך ווערן פאַרשריבן אין הימל צווישען די וואָס לייגן צו אַ האַנד צו אַזאַ זאַך, אַזאַ דבר שבקדושה, אַן אמת'ר כבוד שמים, און דאָ וועט איר זיך איבערצייגען אַז מען קען יא טאָן ווען מען האָט אַן אמת'ן רצון נישט געמישט מיט אַנדערע אינטערעסן, די נסיונות זענען טאַקע אומגעהייער גרויס, אַבער מיט אַביסל מסירת נפש, מיט אַביסעל אידישען ברען קען מען זיין בייקומען, „הבא לטהר מסייעין אותו“ — לטהר קען מען טייטשן אַנדערע רייניגען, אויפּטאָן פאַר אַנדערע, דער אויבערשטער העלפט אים אונטער פאַרען כלל.

רפואה דראַג סטאָר

עס איז דאָ ביי אונז צו באַקומען אַלע מעדיציניקע, קוסמעטיקע, „העלד פור“, נאַטירלעכע ווייטעמינס, און אַלע כשר'ע וויטאַמינים

טלפון: 387-0021

— פרי דעליוועריס —

בעזה"ת

מדריך הכשרות

— ירחון להתאחדות הקהלות —

כולל תשובות, מכתבים ובירורים בענין כשרות המאכלים

— — — — —
ב"ה. חודש תמוז-מנ"א ה'תשל"ד ✧ שנה א' קונטרס ג' (כרך א')
— — — — —

בפיקוח מוה"ר משה שמרן שליט"א
הגאב"ד דקהלתנו קהל יסודי התורה (מלפנים אב"ד דעברעצין)

יוצא לאור בהשתתפות הרבנים והקהלות ולומדי תורה
דעיר רבתי ניו יארק

וועד הכשרות

שע"י קהל יסודי התורה, ברוקלין, ניו יארק

הקרמה

יצאנו עכשיו במרוצת השנה למורה דרך בה"א הידיעה, בשביל כל דבר ודבר העולה על שלחן אחבי הצריכים שבע בדיקות ושבע חקירות וכו', שצריך לכך: קפדנות, דייקנות, התמצאות מצד הטכני ואפילו המידע ועקביות המתמדת.

בעמדתנו על נקודה זו עלינו להביע תודה לה' אשר השגנו שלשה רבנים חשובים ומפורסמים אשר לבם כלב הארי ועיניהם כיונים על אפיקי מים צופיות על סדרי הכשרות, וכל דבר קטן וגדול עובר על ידיהם ממש. הם עומדים בתקיפות על כל תג ותג בכל ענפי ההוראה ובמיוחד בשטח הכשרות ללא כל נקיפת הלב, על כל דבר מאכל ומשקה.

בתקיפות גדולה נכנסנו לעניני וועד הכשרות לבלי להתחשב עם כל גורם אחר, ותהינה התוצאות אשר תהיינה, הרבה מהרבנים אמרו, רק וועד הכשרות של רבנים בעלי מס"נ (ולא לשום פני' או ביוצטס) יכול לפעול כאן, ולא לתת הכשרים, רק לפקח על הכשרות וכו'.

הוועד הכשרות הזה הוא בלתי מפלגתי ומשתתפים בו רבנים ואברכים יראי ה' מכל חוגי היהדות החרדית, ופונים אנו לכל יראי ה' להשתתף בכל פעולות הוועד ולהיות חברים בו.

חבר בוועד הכשרות מקבל בכל ב' חדשים הירחון היר"ל ע"י הוועד, שבו מפורט ומפורש כל פעולות הוועד, ומה שיתודע לנו בב' חדשים אלו, וגם יכלול מאמרים ואזהרות מגדולי רבותינו שליט"א.

עלינו לעמוד על המשמר ולעזור שלא יהי' קלות בשטח הזה, זאת תפארתנו אם כי הדבר כרוך בקשיים ואי-נעימות ולחצים וכו', אך מלאי אחריות כלפי עבודת הקודש שלנו אנו צועדים בעזרת לקראת הבאות בתקוה שגם הצבור יעריך את עבודתנו המפרכת ויעזור לביצור הכשרות ע"י דרישת המדריך שלנו, ולעזור לנו לקבל חברים בוועד וחברים בוועד הפרעלי. כך נוכל לבסס את היסוד של וועד הכשרות.

ואמת ה' לעולם אניד ושומר הבטחתו אשר הבטיח ע"י דוד עבדו, רגלי חסידיו ישמור ובו בטחנו אשר ברוב חסדיו כה יעשה עמנו, והבא לטהר מסייעין אותנו.

המערכת

VAAD HAKASHRUS

P.O. BOX 56

Brooklyn, N. Y. 11228

פאר אינפארמישן רופט:

הרב יעקב מושקוביץ

מחיר החוברת — 1.50 דולר

אין אָוונט פון 9 ביז 30:10

טלפון: 627-2378

דפוס ארטפס "מוריה"
MORIAN OFFSET COMPANY
100 JOHN STREET

אריסטון (פי' סעודה גדולה) עתיד הקב"ה לעשות לעבדיו הצדיקים לע"ל,
וכל מי שלא אכל גו"ט בעוה"ז זוכה לראותו. (ויקרא רבה פי"ג).
לע"ל הקב"ה מוציא כרוז כל מי שלא אכל בשר חזיר מימיו, יבוא ויטול
שכרו (קהלת רבה פי"א סי' כ"ח).

מדריך הכשרות

ב"ה. חודש תמוז-מנ"א ה'תשל"ד שנה א' קונטרס ג' (כרך א')

התוכן

מכתבי תהלה
הקדמה
תרעא זעירא
מטרת הוועד
תשובות ובירורים
מהמתרחש בעולם הכשרות
מכתבים למערכת
חינוך אין כשרות אַמאָל און היינט
פעסטשטעלונגען
באַהאַנדלונגען

יוצא לאור על ידי

וועד הכשרות ד"ק ה"ל יסודי התורה"

— עפ"י מנהגי מרן הח"ס זכ"ע בבארא פארק —

ע"י כ"ק הגאב"ד אדמו"ר מזה"ר משה שטרן שליט"א

תרעא זעירא

ברוב תודות והלל לה' אנו נגשים אל הוצאת קונטרס השני של "מדריך הכשרות". דבר זה לעצמו שיש באפשרותינו לקיים בעז"ה מוצא שפתינו להמשיך להדפיס קונטרסינו הנחוץ — מרנין הנפש ומשמח הנשמה ומרחיב הלב — אשר על אף כל הקישויים העומדים בדרך כל העוסקים בדבר שבקדושה דבר ה' יקום לעולם, ונצח ישראל' לא ישקר, ולא אלמן ישראל' מאלו השותים בצמא דברי חכמים זמבקשים דבר אמת בכל מחיר.

ודין גרמא שקונטרס א' נתקבל ב"ה באהבה בין שותרי תושיה, והערצתו עלתה כפל כפלים מכל הסיכויים, כי ראו בו ברכה ונותנים בו תקוה כי ימלא את החלל הנמצא אצלנו בשדה הכשרות, אשר עד עתה אף אלו העוסקים בענין זה בינינו לא עצרו חיל לארגן מרכז עם כח פעיל ומסור להבהרת האמת לאלה השוחרים לאכול מאכל מהודר כשר ובלתי מפוקפק, והרוצים לידע הערכה מדויקת מזמן לזמן מהמתרחש בעולם הכשרות, והדורשים מרכז מאוחד אליו לפנות בכל מיני חששים ושאלות העולות מתוצאות התחדשות הטעכניק והתחכמות הכעמיסטען ליצירת מיני המזון והכלכלה, אשר בלי לעקוב אחר אופני הרכבתם ויצירתם אי אפשר שלא להכשל ח"ו בדבר פיגול, ובכל צעד ושעל הי' מורגש נחיצת מקום מאוחד כזאת.

וע"כ עתה כאשר העיר ה' את רוח אנשי ערך ויקרי רוח לעשות למען ה' ותורתו, ונתלכדו תחת דגל אדמו"ר הרב הגה"צ המפרסם מו"ה משה שטערן שליט"א אב"ד ור"מ דקהל יסודי התורה יצ"ו, ויכתבו ידם לה' להרבות פעלים לכתת רגליהם לתור לחקור בשבע הקירות ובדיקות אחר כל מאכל ומשקה המיוצר בבתי חרושת, אם מותר לעלות על שולחן יהודי מדקדק בכשרות אם לא, והכל שלא על מנת לקבל פרס אך ורק למען לזכות את הציבור החרדי, שכבר הוא צו השעה לענין נשגב הוזה, רחב לבבינו לקראת המראה הזאת, ואמרנו מאת ה' היתה זאת, ומאתם יתד ופנה שיצא על ידם מכח אל הפועל התייטדות וועד הכשרות בעז"ה.

וכאשר זכינו בעז"ה לזה הננו פונים אל אחב"י החרדים לדבר ה' ותורתו **עוררו נא התעוררו!** החלצו חושים לחזק את המרכז של וועד הכשרות, למען יוכל עמוד לנס ולתפארת הציבור החרדי ולשמש למקור לא אחוז בכל עינינו בעיית הכשרות הדורשים פתרון והנצרכים לחקר ועיון. ונפרט בקשתינו ודרישתינו בששה פנים:

(א) אם שדבר מקובל הוא שכל ארגון חדש פונה אל רחבי הציבור אחר חיוזק והתעוררות, אבל נהפוך הוא במלאכת הקודש הזוה, החיוזק היותר פעיל הוא המערער המעורר (בלתי לה' לבדו) כי ממנו נקח לעבוד עבודתינו יותר בחזקה באשר נראה שיש מי שמתעניין באמת בעבודתינו.

(ב) אל כבוד הרבנים הגאונים הצדיקים שליט"א יושבי על מדין, לעזור לברר את השאלות העולות מצד הדין אחר שנתברר צד המציאות, ובאם יש אתם עינינים מבוררים אצלם מכבר בעינינו כשרות נא להמציאם לידינו, למען להדפיסם או למען היות לנו לעינים.

ג) אל כבוד אקרו"ט דקהלות הקדושות להשתדל לעשות וועד מרכזי מכל הקהלות, וממנו יבחרו וועד הפועל אשר ינצח על המלאכה, כי מטרתנו אשר הוועד הזה שייך אל כל הקהלות החרדיות.

ד) אל אצילי ונדיבי בני עמינו לחזק אותו בתמיכת כסף להוצאת הדרך "לבד" אשר עולה בסכומים עצומים ומה' ישאו ברכה וחיים ושלומים מרובים עד העולם.

ה) אשר כל איש ירא וחרד ודאגת הכשרות דאגתו ונדבה רוחו אותו לקרבה אל המלאכה לעשות אותה יתקשר אתנו למען להיות לנו לאחיעזר ולאחיסמך ויגוז דעתו מדאגתו.

ו) כל איש יחיד או ציבור אשר עסוק פה ושם בעניני בירורי כשרות ומחוסר כח לא יכלו להוציא מכח אל הפועל מחשבותיהם, נא להודיענו למען נוכל לעזור, ומיני' ומינן תסתייע מילתא בעז"ה.

ואנו תקותינו חזקה כי ימצאו דברינו אוזן קשבת אצל קהל בני עמנו אשר כולנו יחד מצויים ועומדים במצות והתקדשתם והייתם קדושים. ובזכות התפשטות גבולי הקדושה יקרב לנו ה' את הגאולה, ביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

מטרת הוועד

א) לבדוק בבתי חרושת מיצרי מאכלות ומשקאות ולקבוע הבירור

כדלהלן:

1. אם ימצא בביח"ר אשר הכל על צד היותר טוב בלי שום פקפוק הן אופני ההרכבה כי לא בא בתוצרה שום חומר מפוקפק או לא בא מורכב עם שום חומר, והן באופני המכונות שלא נעשה בהם שום פעם דברים אסורים (ולא מושכר לקאמפאני אחרת שאפשר שמייצרת דברים אסורים כמו ששכיח), וממילא אין צריך שם שום הגעלה או משגיח — אזי נפרסם שמאכל שכזה כשר בלי פקפוק ותוקף ההודעה רק עד משך בדיקה השני'.

2. אם נמצא בביח"ר כי אופני ההרכבה מתאימים להיות כשר רק שצריך שם הגעלה מטעמים הנ"ל, אפי' אם יש שם השגחה, נפרסם את המציאות שמצאנו, ועל הקהל לרחק או לקרב את ההשגחה.

3. אם ימצא שגם על ההרכבה יש פקפוק או אם ימצא שום זיוף וכדו' מהתחכמות בעלי החרושת וכו', אזי נפרסם הפקפוק שמצאנו.

ב) לענות על השאלות העולות אצל כל יחיד מחמת חוסר ידיעה במין המאכל או המשקה שרוצה לשום במו פיו.

ג) לעמוד בקשר עם וועדי הכשרות בעולם הגדול ומכשי"כ בא"י — לידע תמיד מהמתרחש שם, כדי להודיע לקהל קוראינו כאן. מכיון ששכיח הרבה פעמים שכבר הסירו ההשגחה מאיזה תוצרה, וטרם הגיעה הידיעה לכאן.

ד) להודיע הערות וידיעות חדשות בעניני כשרות, אשר נחוץ לידע למעשה.

המער כת

ב ש ע ר

בע"ה שהחיינו וקימנו הגיענו לזמן הזה שבאסיפת אברכי כוללים מפורסמים ומאוד חשובים יודעי תורה ובעלי מסנ"פ המבקשים לקחת על שכמם עול של וועד הכשרות וליילך מעיר לעיר ומכפר לכפר לערוך שבע בדיקות וחקירות — כי בנפשנו הוא — על כל מיני מאכל העולה על שולחן אחינו בני ישראל החרדים לדבר ה' ולתורתו. כי ענין הכשרות הוא כה מסובך וכה משובשת שדורשת עמל והתמדה גדולה לעקוב אחר כל חידוש הנהוג באחרונה במרכיבי המזון השונים והמשונים המעוררים חשד על מקוריהם ואין אנו יודעים כדת מה לעשות ולצאת יד"ח. לדאבונינו הרבה מסתמכים על סברות בעלמא או שמועות של מה בכך, זה אומר בכה וזה אומר בכה ואין להם באמת שום יסוד בהלכה הן להיתר הן לאיסור לא להקל ולא להחמיר ולבסוף לרוב המון העם נכשלים באין יודעים. וידוע לכל בקי קצת שיש נקודות קטנטנות בהרכבת המזון שיש בהם חששות רציניות שבלי לחפש אחריהם במאמץ ובהשקעת כח ע"י מומחים בעלי נסיון אי אפשר שיבואו בבית תבשיל של איש המזהר אחר כשרות בהשקט ובטחה.

על יסוד דברים הנאמרים באמת ובצדק, וכל המבכיש את הנ"ל מבכיש את האמת, אנו מבקשים מכל קהלה נאה כמה שהיא להצטרף עמנו לעשות חיל לה' ולתורתו בכח רבים היפה. ובטוח אני בהסדי ה' וברחמי שמים שבעזרת עוז יעלה בידינו ע"י התאחדות וועד הכשרות של כל הקהלות הי"ו לפעול גדולות ונצורות על שדה הכשרות.

ועזבנו"ח ג' לסדר ולא יראו פני ריכם.

שנת תשל"ד פה ברוקלין יצ"ו

בהוקרה רבה.

משה שמרון

אב"ד דעברעצין יצ"ו

וועד הכשרות

דהתאחדות הקהלות בניו יארק ומכיבותי'

VAAD HAKASHRUS

1863 East 13th Street • Brooklyn, New York 11229

מעמבערשיפ קארטע Membership Card

Name השם
Address הכתובת
Tel. מלפון Year השנה
Signature חתימה

Yearly fee \$4.00 — Foreign country \$5.00

VAAD HAKASHRUS and the
RABBINATE (BETH DIN)
of GREATER PHILADELPHIA
7926 ALGON AVENUE
PHILADELPHIA, PA. 19111

ועד הכשרות והרבנים
בית דין צדק
דפילאדעלפיא רבתי

בס"ד א' לס' זאת חקת התורה. תשל"ד לפ"ק. פה פילאדעלפיא .
שלמא רבא לגברא רבא , יד"נ הרב הגאון הגדול המפורסם
מו"ה משה שטרן שליט"א . מלפנים הגאדק"ק דעבראצין .
שמחתי לקבל קונטרס השני של הירחון מדריך הכשרות ור"פ דמ"ח
עבודה גדולה וקדושה העמסתם על עצמכם. המקום יהי' בעזרכם
לחקן בדקי הכשרות במאכלי ישראל קדושים. והנני בשמי ובשם ח-
ברי הרבנים המובהקים ביד"צ דפה"ק יצ"ו. לברך אתכם שחפץ ה'
בידכם יצליח להרים דגל הכשרות בכל המדינה. לטהר בני ישראל
לקבל קדושת ישראל.

אפרים אליעזר הכהן באמ"ו גאון ההוראה מהר"ש
יאלעס אבד"ק פילאדעלפיא רבתי .

RABBI F. ROSENBERG
Formerly
Rabbi of Debrecen, Hungary
1368-50th St., Brooklyn, N. Y.

חזקי פייבל ראזענבערג
מלפנים אבדק"ק דעברעצין
רב דקהל אגודת אוב
ברוקלין, נ. י.

בס"ד ב' בהעלותך י"ג סיון תשל"ד לפ"ק .
שוכט"ס להמערכת קונטרסי מדריך הכשרות דעיר רבתי נ. י.

הקונטרס ב' מחדשי אייר - סיון הנשלח אלי בא לידי ובעיוני בו
עלו במצודתי ובדעתי הערות אחדות על הענינים המובאים בו - אך
אין עה האסף פה . וגם קשה עלי מלאכת הכתיבה וד' יחזקני ואי-
ה"ש אבוא בדברי בזמן היותר מוכשר . רצופה לשורות אלו הנני
שולח \$ 4 דמי חתימה לשנה . בד"ש ובכל חותמי ברכות .

חזקי פייבל ראזענבערג

RABBI JOSEF HERTZ

8, Don Josef Hanasi Str.

JERUSALEM, Israel

הרב יוסף הרץ

רחוב דון יוסף הנשיא 8

פּעיהיק ירושלים תוכביא

בעזרה . פּעיהיק ירושלים ת"ו י"ג סיון תשל"ד לפ"ק
 למע"כ האיש הדגול מרבבה . עומד בפרץ וגודר . זוכה ומזכה
 את הרבים כש"ת הרה"ג המפורסם וכו' מוהר"ר משה שטרן שליט"א .
 ואחזות ארעהו וועד הכשרות הי"ו .
 שלומים מרובים . ברגשי כבוד והערכה הנני בזה בלוחות כתובים
 לאשר קבלת קו"ב שהוצאתם לאור עולם . ואשר בשם מדרין הכשרות .
 אשר קבלתיו היום . השואות חן חן על פעליכם הגדול בזיכור הרבים
 למען אשר לא ישלחו ח"ו אפי"ב בס"ס של אכילת איסור אשר גנאי
 הוא לאוכלו כמבואר בשבת י"ב ע"ב ובגיטין דף ז' ע"א . יעו"ש
 בתוס' . ועי' בתולדות יעקב יוסף פ' נשא עה"פ למה רגשו גוים
 ד"ה ובה עיי"ש . ואשריכם ואשרי חלקיכם שמתחת ידיכם יוצאים
 דברים אלו לזכות את הרבים . וזכות הרבים הלוי בכס . וכעת רצוני
 לעורר דבר שלענ"ד דבר מכשול גדול הוא . אשר אנשים קונים עופות
 מוכשרים לגמרי אחר ההדחה והמליחה וכו' . ואין בו חסרון אלא
 בישול . וראיתי ונוכחתי אשר מכשול גדול הוא . כי לרוב הבשר . וכן
 בגלל מהירות אין מדיחים היטיב . וכן המליחה אינה ע"צ . היותר
 בטוב . ואם בקולי ישמעון . אשר לחזור לימים קדמונים להיות כל אחד
 ואחד ידיה הבשר וימלח בעצמו . ואז אפשר להזהר לעשות הכל ע"צ
 הכשרות בלי חשש ופקפוק . וכעין זה בשו"ת אבני נזר או"ח סי'
 שע"ב שכתב לגבי המנהג שלא כאו"א אופה המצות לפסח לעצמו רק
 אחד אופה למכור יעו"ש היטיב . וכ"ש הכא שמכשול גדול הוא . וידו-
 עים דברי החת"ס יצ"ל חדש אסור מן התורה . ויהא רעוא ואימר
 מילין דיתקבלון . והי' זה שכרי . ובזכות מצוה גדולה זו נזכה
 לאכול במהרה מן הזבחים בביאת גו"צ ובבנין בית מקדשנו .

ידידכם דו"ש מברככם בברכת הצלחה רבתי וכל טוב סלה

חותם בברכת המצוה מרחוק מקום ומקרב הלב

יוסף הרץ

RABBI ISAAC EICHENSTEIN
OF CONGREGATION ATERES ZVI

63-34 99th Street
Forest Hills, New York 11374

יצחק אייזיק אייכענשטיין

אב"ד ור"מ קיוויאשד
רב דקהל יראים עטרת צבי
פארעסט הילס, נ. י.

ד' שלח , התשל"ד

ב"ה

שלו רב לאוהבי תוה"ק המתעסקים בחולין על
טהרת הקודש וכו' ועד הכשרות עליהם יחי'.

הגיעני קונטרס מדריך הכשרות ועברתי עליו בשום לב. ואמרתי
יהי ד"א עמכם ובכל אשר תפנו תצליחו. הגם שהענין מקושר בנסי-
ונות אשר לא תוכלו לשער בהתחלתו וצריכים לסייעתא דשמיא לה-
חזיק מעמד ומצב. מלחמה ממש פנים ואחור. אמנם מובטחני בנושא
הדגל ה"ה הרה"ג אב"ד דעברעצין שליט"א שלא יחת ולא יסוג אחור
מכל דוחק ולוחץ וחפץ ד' בידכם יצליח. ר"פ דמי חתימה, ואחתום
בכל חותמי ברכות והוקרה רבה לכל העוסקים באמונה ,

ה"ק יצחק אדיק אייכענשטיין

RABBI NAHUM M. PERLOW
1621 - 46TH STREET
BROOKLYN, N. Y. 11204

נחום מרדכי פערלאו

באאמו"ר הנה"ק האי"ש וללה"ה

מנאָוואַ-מינסק

יום ה' פ' בהעלותך ט"ז סיון תשל"ד.

א"כ מעלת חברי ועד הכשרות ובראשם ידיד נפשי הרה"ג המפורסם
דפקיע שמי' בהוראה וי"ש הר"מ משה שטרן מדעבראצין שליט"א.
צרופה כאן המחאה תמורת חוברתכם "המדריך" לענייני כש-
רות ואמינא לפועלי אמת שתהי' פעולתכם אמת וחפץ ה' בידכם
יצליח. להיות לתלפיות שהכל יפנו אליכם לעזור להם בשאלות
וספקות במיני ההזנה החדשים המצויים בימינו. ויישר
חיליכם ברוב עוז ושלום. ידידכם נחום מרדכי פערלאו

הישיבה מנייטרא

YESHIVA FARM SETTLEMENT

MOUNT KISCO. N. Y.

RABBI SALOMON UNGAR
DEANTELEPHONE:
MOUNT KISCO 6-8746שלי משה הלוי אונגאר
ראש ישיבה

ב"ה ד' לס' מה טובו אהליך יעקב תשל"ד לפ"ק .

היום קבלתי המדריך השני והנני שולח רצוף שעק על סך \$4 ויהי נועם ה' עליכם להרבות קדושה וטהרה בישראל בפרט בדברים הנוגעים אל אכילת האדם שהוא יסוד קדושת האדם כמבואר בס"ק וכל עמל האדם לפיהו. וזכות זיכוי הרבים יעמוד לכם ולכל העוסקים בה באמונה כעתירת דו"ש באהבה .

ה"ק שלו' משה הלוי אונגאר
ברכת ד"ש ביותר הכבוד לכ' ההגה"צ מוהר"ם שטערן שליט"א
האבד"ק יסוה"ת בברוקלין שליט"א העומד בראש הוועד .

RABBI S. B. GRUNBERGER
RABBI OF CONGR. ADATH CHASAM SOFER
21 BENNETT AVENUE
NEW YORK, N. Y. 10033

שמחה בונם גרינבערגער
מ. ראב"ד קיק פרעשבורג יע"א

ב"ה שוכט"ס לכ' הרה"ג שליט"א .
מכתבו קבלתי וכאשר אמרתי לו ע"י הטלפון כי מוקף טר-
דות אנכי אין בכחי לבא להאריך במכתבים רק אקצר ואומר יה"ר
שתשרה שמינה במע"י וזכות הרבים יהי' תלוי בכס בתור מזכים
וגם אני אצרף בהסכמתי לדבר מצוה רבה מצוה דרבים וחפץ ה'
בידכם יצליח להציל את הרבים ממ"א ולזכותם בכשרות ברצ"ה
בדרכיכם .
ידידו ודוש"ת ה"ק שמחה בונם גר"ב

RABBI EFRIAM GREENBLATT

5556 BARFIELD ROAD
MEMPHIS, TENNESSEE 38117

PHONE 682-3291

הרב אפרים גרינבלט

מחסיט, טנסי

תשובות ובירורים

מכתב יג

ר"ח תמוז תשל"ד.

ב"ה שלו' רב וכט"ס למתעסקים בדבר מצוה להוציא ירחון נחוץ מאוד בשם "מדריך הכשרות". קבלתי חוברת ב' ורצוף דמי מינוי \$ 4 לשנה. תחזקנה ידיכם וידי הציבור שילמדו מהירחון "דברים נכונים".

(א) בדבר רפואה בפסח אם יש בו חשש חמץ. נא לעיין בשו"ת אגרות משה אורח חיים ח"ב סי' ע"ב.

(ב) מה שהובא ממדרש תלפיות להחמיר בדין שהסתכל עכו"ם. אין הדין אם היין מבושלי? וכ"כ לברר אצל בית חרושת לדין "קדם" אם היין שלהם מבושל דאם לא יש להזהיר שלא לשתות בבית כנסת שמי שלא נזהר בשבת נגע בזה.

(ג) בדבר בקבוקים של קפה אין מותר להשתמש בלי טבילה. נא לעיין מה שכ' בזה בשו"ת אגרות משה יו"ד ח"ב סימן מ' טעם להתיר.

(ד) ואחד אמר לי שאסור לנקות כלים בסבון שנעשה מחלב. ול- כאורה האיסור הוא באכילה ממש אף שנפסל מלאכול הכלב. ולא לרחוץ כלים. וכבר דן בזה ג"כ שם באגרות משה סימן ל'.

(ה) משחת שיניים שיש שם חשש איסור כיון שיש בהם רק טעימה ולא בליעה הבאתי בספרי שו"ת רבבות אפרים שכעת עומד בדפוס מאוד אבקש להדפיס מכתב זה ובפרט המודעה בענין ספרי ואני מודה לכם ומאחל לכם הצלחה.

הדורש שלומכם הטוב בכבוד התורה ולומדה

ובכבוד מחזיקי הכשרות.

הרב אפרים גרינבלט שו"ב.

המעוניין יפנה אל המחבר

בימים אלו עומד לצאת לאור

שו"ת רבבות אפרים על או"ח

RABBI E GREENBLATT
5556 BARFIELD ROAD
MEMPHIS, TENN.
38117

מכתב יד

וּס א' לפ' שלה בשנת לישועה קרובה לפ"ק .

שלמא רבא מן שמיא אל כבוד הרה"ג המפורסם בשערים מצוינים בהלכה כש"ת מהר"ר משה שטרן שליט"א העומד בראש וועד "המדריך הכשרות" לזכות את הרבים . אחדשוה"ט . מעשה בכל יום שאנשי שלומנו החרדים לדבר ה' ני"ו עושים מחות ונותנים קידושים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות . ומכבדים ת המסובים בכל מיני משקאות (בראנפּען) בלי הכשר ויש בהם מה ספקות ומחמת חסרון ידיעה מכשילים את הרבים . מה טוב הי' הציץ שכמו שמהדריך בכל מיני מאכלים שיהי' בתכלית הכשרות :מו כן במשקאות יין שרף . מהנכון שלא יביאו לבתי מדרשים רדים רק משקאות בהשגחת רב מובהק וידוע . ואם אפשר גם אצל תונות וסעודות בר מצוה . וכדי להסיר מכשול גם מבתי היראים . ה טוב הי' לברר ולפרסם איזה מן המשקאות (בראנפּען) כשר לי שום פקפוק . - היות שהרופאים החליטו שעשון ציגארעטן ורם לכמה חולאים ר"ל עד כל כן שהממשלה הכריחה את בתי 'חרושת לדפוס על כל חבילה של הציגארעטן בגלוי וברור . 'העשון מסכן את הבריאות בנעו-יארק . ובמקומות אחרות ציעו לעשות חק שבכל מקום ציבורי יהי' אסור לעשן או על יל פנים צריך לקבוע מקום מיוחד להמעשנים . הטעם שאפילו אם יחד אינו מעשן רק הוא נמצא בחדר שבו מעשנים . העשן מזיק 'בריאות . וגורם ג"כ חולאים ר"ל . חז"ל אמרו במס' תולין דף ו . חמירא סכנתא מאיסורי . ובודאי חובה הוא על הרבנים הג' וליט"א להזהיר שכל מי שמעשן עובר על מצות עשה של ושמרתם גאוד לנפשותיכם וגם על כל תשחית דגופא וממונה . וחוף מזה והראוי לאסור לעשן בבתי מדרשות והמלמדים בישיבות . כדי זלא לגרום נזק . וחולאים ר"ל לאחרם שאינם מעשנים . ואין וח להם ריח העישון . מי שאינו שומע לעצת והחלטת הרופאים . 'מפקיר את בריאותו ילך למקום שהוא רוצה ויעשן . שלישית . יש גבינות עם הכשרים אבל ההכשר הוא רק משעת גיבוץ ולא גשעת החליבה . ותימה על הרבנים שמכשירים אעפ"י שנעשה מחלב נכו"ם . כמה וכמה נשים וגם אנשים שאינם מבינים כל כך בלשון זק' חושבים שהם כשרים גם למהדריך לשתות רק חלב ישראל . צורך השעה לפרסם ברבים באידיש ובאנגלית שהגבינות אלו אינם כשרים ליראי ה' רק בהשגחה משעת החליבה דווקא . וידקדקו על זה . באחד הימים ראיתי את ה"מדריך הכשרות" מונח בכלי אשפה . זשבתי לעורר שאסור לכולי עלמא לבזות קונטרסים כמו ה"מדריך זכשרות" . שבו נמצאים דברי תורה והלכות וצריך לגונזם כבוד .

חפץ ה' בידכם יצליח להגדיל תורה ולהאדירה
הדורש שלומכם תמיד

יעקב קאליש

ב"ה

אל מערכת וועד הכשרות בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א.
 תהלה לא-ל שיצא מכה אל הפועל וועד בעניני כשרות בקהלתינו
 דבארא פארק מה שלא הי' עד הלום. תחת השגחת ופקוח יראים
 ושלמים העוסקים בצרכי צבור באמונה שלא ע"מ לקבל פרס ישלם
 ה' פעלם. וכל מי שיש לו איזה שאלה או נידון בעניני כשרות
 יכול לפנות אליהם וימצא מבוקשו בזמן קצר בע"ה.
 והנה אני כותב עכשיו בנדון "סימילאק" שנוחנים לשתוח לתינו
 -קות. והגם שיש עליהכשר מן ה' (U) נוחנים הכשר על מאכלים אע"פ
 שיש בחוכם חלב עכו"ם מ"מ כיון שיש פוסקים מובהקים בהוראה
 שאוסרים חלב עכו"ם באיסור גמור אפילו להדריך להגעיל כלים
 כדאיחא ביו"ד סי' קט"ו ס"א בהגה חלב של עכו"ם אוסרת כלים
 שנתבשלה בהם כשאר איסור אע"פ שאינו רק ספק שמא עירב בה
 דבר טמא. לא כל הרוצה לסמוך על המקילין יכול הוא כדאיחא
 בחולין דף מ"ג ע"ב דמאן דאזל אחר קולי ב"ש וקולי ב"ה רשע.

ושנית דאפי' המתירין חלב עכו"ם מטעם הידוע להם כתבו שראוי
 לבעל נפש להחמיר לשתוח רק חלב ישראל כידוע להמעין בדבריהם
 ולכן בעיר רבתי ניו יארק ובפרט בבארא פארק שהוא עכשיו בדו-
 רינו עיר ואם בישראל. שיש חרדים לאלפים ורבבות הרוצים לד-
 קדק בענין זה. החיוב מוטל על כל מי שיש לאל ידו לעשות או
 לסייע לעשות. ואין לך דבר שעומד בפני הרצון. לעשות סימילאק
 תחת השגחת יראים ושלמים מחלב ישראל דוקא כדי להסיר מכשול.
 וזכות הרבים תלוי בו. ולמה לא נחוש על נפש בנינו ובנותינו
 גם על עניני רוחניות ולא רק בעניני גשמיות ולא תהא כהנת
 כפונדקית. ובזכות מה שנשמור עצמינו ובנינו ובנותינו ממ"א
 נזכה לאריסטון שעתידי הקב"ה לעשות לכל מי שמר עצמו ממ"א
 בעוה"ז כדאיחא במדרש רבא.

החותם למען ואהבת לרעך כמוך

אהרן הלוי אלבוים

הצרת המערכת

אנו מעוררים ע"ז בחלק „פעסטעלונגען" ואנו מקוים שדברי מע"כ
 נ"י יעשו רושם לגרום התעוררות הראוי בענין הנשגב הזה.

מכתב טז

ג' בהעלותך תשל"ד לפ"ק פה ברוקלין יצ"ו

כבוד המערכת שליט"א.

שלו' וכל טוב,

אחדשה"ט הנני בזה להביע לכם שמחתי ותודתי על פעולתכם הנשגבה
 יישר כחכם וחלכם. צלח ורכב על דבר אמת.

אחרי הדיון עם כמה בני תורה אודות ירחונכם. באנו לסיכום לכ-

מה פרטים. לא באנו ח"ו כמפגיע בעבודתכם החשובה. אדרבא להעיר להטיב. ולחזק נאמרו הדברים. היות „המדריך“ ראה אור הדפוס רק פעמיים. עדיין לא מבורר תכניתו וסידורו הרגילי לדעת מה בד-עתכם הרמה להבא...

(א) תכליתו ידוע ומכ"ש נחיצתו ובכך הלא למותר יחשב להעתיק חלק גדול מכל מכתב שמפרסם דבר נחיצתו. המפורסם אין צריך ראי' (מלבד מכתבי תהלה מגאוני זמנינו שליט"א שכנראה באו בתור הסכמה וחיזוק). כ"ש שמכתבים למערכת בלי שום לימוד או ידיעה לרבים. אין תועלת בהדפסם. ההעתקה תהי' רק מה שנוגע להשאלה או הודעה לרבים.

(ב) מה טוב ומה נעים להרכיז כל השאלות תחת שתי או שלש כותרת מה שבידכם לפתור או שיש מדע בנוגע להשאלה יודפס בפרק או סימן מיוחד תחת שם הראוי לו. בלי שם השואל. שכמובן מאליו אין נ"מ בדבר. ומה שמונח בספק יהי' בסניף אחר תחת שם אחר, כגון „דברים הצריכים עיון“ כעין זה. כראות עינכם. דאל"כ יהי' כספר חתום מבחינת „זעיר פה זעיר שם“. סיפוק הנפש נובעות רק מדברים המסודרים. באופן כללי כל הספיקות שנדפסו עד הנה כבר ידוע. נשנו ונשלשו בלי שום פתרון. וא"כ מה הועילו חכמים בתקנתם.

(ג) הזהרותיכם (הוודאית) יש לה חשיבות רב (אף המפורסמים כבר). יהי' ג"כ מרוכז ומאורגן. לא תחת מכתב זה הערת אגב (עיון דף מ"ט תחת מכתב ט הערה נחוצה מאב"ד דקראסנא שבא רק בתור אגב) ותחת מכתב שני הערה אחר. עשירים במקום אחד וגו' ואי אפשר לרכוש ידיעות רק תוך חיפוש ועיון בכל דף ודף. (ד) בעזרת השי"ת כשיהי' לכם תוצאות החלטים וידועות ממשיות בעניני מאכל ומשתה תהי' מסודר יפה בדף אחד כמובן. איננו אומרים. קבלו דעתינו. מה אנו ומה מעשינו להתערב בת-כנית ירחונכם. ועל כולם אהבת הענין והצלחתו. אפשר שדברינו צריכים עיון קצת.

ברגשי תודה. וברכת הצלחה.
מרדכי הכהן פרידמאן

הערת המערכת

מאד הי' לנו למשיב נפש מכתבו הנעים והלואי שכמותם ירכו מעוררים אז נדע כי דרכינו צלחה בעז"ה.

ולמעשה א"כ את מכתב מע"כ נ"י הבאנו במילואו מפני תוכנו הנחוץ והמאלפת אבל להבה קבלנו עצתו לקצר בכל מה דאפשר ובענין סידור ושיפור הירחון אכן באמת נצרכים אנו עוד לכוחות מתנדבים הבקיאים היטב בענינים אלו וכן באמת נצרך עשרות בע"ב אשר יהיו מנצחים על המלאכה הכבידה אשר קבלנו עלינו. ואנו תקותינו לה' שהקהל הרחב יבין נחיצתו הענין הנשגב כמו מע"כ נ"י ויתנדבו בלב שלם לקרבה אל המלאכה לעשות אותה.

מכתב יז

יום ד' לס' בהעלותך את הנרות תשל"ד לפ"ק פה ברוקלין יצ"ו
 שלו' לחבורתא קדישתא. החשובים והרמים. העומדים על הפ-
 קודים להזהיר הגדולים על הקטנים. בענין כשרות המאכלים. ועל
 צבאם הה"ג המרביץ תורה לעדרים מפורסם בשער בת רבים כש"ת
 מוהר"ר משה שטרן שליט"א אב"ד דקהל יסודי התורה בבאר
 פארק. איש אשר כברכתו יברך אותם ממרומים.

אחדשה"ט באתי להביע שמחתי על השמועה הטובה אשר הגעני שמצאו
 אנשי חיל ידיהם וייסדו וועד הכשרות לפקח בענייני מאכל ומזון
 אשר בשדה זה לדאבונינו גדלה ההזנחה ופרוץ מרובה על העומד .
 ויקבצו את כל אוכל בערים ושמרו לידע ולהודיע כשרות וסמכות
 כל מאכל אשר יאכל וכל משקה אשר ישתה - ואמרתי אף אני אכתוב

ידי לעזרת ה' בגבורים והברכה אחת לי יהי נועם ה' עליכם
 ותשרה שכינה במעשה ידיכם חזקו ואמצו ועשו חיל בבית לחם
 ומצדיקי הרבים יזהירו ככוכבים לעולם ועד.

אגב ביאחי אמרתי להציע לפניכם מה שקשה לי ויסרוני כליותי
 על זה - דכירנא מה לפנים זאת בישראל איך החמירו בענין הה-
 שגחה יהי' מי שיהי' הבעה"ב "השענסטער יוד" שבעיר בעת שפתח
 מסעדה או יצר שום דבר מאכל לא קיבל הכשר מהרב דמתא אם לא
 הי' משגיח תמידי בבית תעשי' שלו (ובכמה מקומות היו המפתחות
 מונחות ביד המשגיח) שכיון שיצא אדם לרשות הרבים לעשות מסחר
 ממיני מאכל צריך בדיקה אחריו כי אדם בהול על ממונו ונוגע
 בדבר הוא ואינו נאמן להעיד על כשרותו וביותר צריך זירוז
 במקום שיש חסרון כיס . וכאן באמעריקא עולם חדש ראיתי אין
 משגיח ופיקוח לא במסעדות ואף לא אצל קעטערערס שעל כל שמחות
 אין שואל ואין מבקש ואין איש שם על לב לדרוש השגחה . רק

רואים שאינו הולך בגלוי ראש והוא שומר שבת די בזה להטות
דעת הקהל והרי הוא כשר שבטבחים ואין בודקים מן המטבח
ולמעלה. והאם אכשרי דרי כאן באמעריקא. ואין רצוני להאריך
 עוד והמבין יבין עד היכן הדברים מגיעים . ובכן רבותי אולי
 חוכלי לפתור הבעים שלי שמתקשה אני בה זה כמה .

הרב ח.א.ה.

הערת המערכת

באמת כמכם כמני את הכאב הזה אנו כואבים (וגם נבשר למע"כ

שליט"א כי קבלנו כמה מכתבים בעניינה) אבל הוא הנתנת אשר פליאה דעת ממנו למה יחפוץ בהעלם שמו (וכן כל אלה הכותבים כעניין הכאב הזה) אדרבה יזעקו מרה בקול חוצב להבות אש ואם דעת הקהל יתגברו אזי יכרחו בעלי המסעדה והמלונים ועוד לכוף תחת דעת הקהל ואנו מצדייננו מוכנים בלב שלם לשלוח בלי בצע כסף אנשים אשר יפקחו מפעם לפעם על המקומות הנ"ל אבל כמובן בלי לחץ הקהל לא יניחו אותנו לדרוך על מפתח ביתם ע"כ נחוץ מאוד לצאת מן ההסתר אל הגלוי.

מכתב יח

אסרו חג שבועות השל"ד

לכבוד וועד הכשרות הי"ו

הנה אחמול קבלתי המדריך שלכם ומאוד נהנתי לקראתו. שהייתי מצפה עליו כבר מהתחלת חודש אייר בכליון עינים, והראי' לזה היא שכבר הישגתי עבורכם ששה מעמבערס ועתה אני שולח לכם עוד שני מעמבערס ונא לשלוח להם במוקדם האפשרי. אבקש מכם נא להשיבנו על איזה שאלות שאשאל מכם.

א) במכתב ח מהמדריך. המדובר הוא רק מחלב עכו"ם ובשר שנו-תנים לילדים. ועתה אשאל מה הדין מהירקות שנותנים להם כמו מהפירמע "גערבער" או "ניטש נאט" ועוד. האם אינם צריכים להשגחה? ואם יש חילוק מהפירמעס ששמעתי אומרים "שביטש נאט" יותר כשר מגערבער מפני שיש עלין **U** האמת הדברים או לאו? ובכלל מה הפי' של ה **U** או **®** או **®** של שאר פראדוקטען?

ב) מעולס נסתפקתי בהבקבוקים של הגבינות כמו **sour cream** או **cottage cheese** שנמשך עליהם מבפנים דבר הנראה כמו חלב וכדומה האם זה אסור או מותר לאכול האם צריכים להשגיח שלא יגררו בהכף קצת מהן אשר זה כמעט אי אפשר או אין צריכים ליזהר?

ג) בהמדריך דף נ"ח שאלתם בקבוקים של קפה או יין וכו' מה הדין בהבלעכענע בעקעלען שעשוי מזילבער פעפער חזק האם צריכים טבילה? ולמעשה הרבה נשים אינם טובלים אותם מפני שקונים אותם מהגראסערי ושם אין מקוה. לטבילת כלים.

ד) ומה הדין בקענס מהקאמפאטען וכן בקבוקים מאפפעל סאויס? נא ונא להושיבינו שהשאלה א' והב' הוא מאוד מצוי ומצוה רבה לבררו. כה דברי המחכה להרמת קרנכם וקרן התורה וישראל במהרה.

ה"ק א.ז.ר.

הערת המערכת

השובה על רוב דבריו ימצא במדור "פעסטשטעלונגען"

הרב אברהם מאיר איזראעל
אבד"ק הוניאד
חופ"ק ברוקלין נ.י. תצ"ו

כבוד הנהלתו הנכבדה של
וועד הכשרות
ומערכת מדריך הכשרות
בברוקלין תצ"ו.

אחדשה"ט בכבוד והערצה, הנני בזה במענה על מכתבם מיום ה' פנחס ש.ז. הן אמת שנמצא
תה"י חשובה ארוכה בענין לפני עור וגב' שנכשלים בו כמעט כל בעלי המכולת /גראסערי
מען/ כמה שמוכרים ללקוחותיהם היראים, מצרכי אוכל שכשרותם מפוקפקת לכה"פ, וכמה
מהם טרפות גמורות ר"ל, ואין איש שם על לב, הרבה יגיעות יגעתי בענין זה לברר כל
מצרך ומצרך בפ"ע והרכבתו והערובתו בשיעוריהם, ובדעתי היתה לפני איזה שנים להו"ל
קונטרס שלם בענין זה, לעורר את אהבי שלא לסמוך על בעלי המכולת הללו, אף אם הוא
איש ירא וחסיד, ולהתרחק ממצרכי אוכל אלו עד מאוד, אמנם, מסיבות שונות, הופר מחשבתי
והרבה גורמים בדברי. וע"כ מאוד שמחתי בהוצאות מדריך הכשרות בפיקוחו של ידידי
הגאב"ק דעברעצין שליט"א, כשי קויתי שיהי' לתועלת גדול, ובמכתבי הקודם שכחתי לכבודם
הבעתי איזה ענינים בעצה להשיג המטרה. וגם הרשיתי להם להדפיסו/כי ב"ה איני
ירא מן הפרושים.../והנני מוכן ומזומן לשתף פעולה עם כבודם, אם באמת כוונתם רצוי'
לש"ש, ולמסור לכבודם את יגיעתי בענין זה, אחר שיחברר לפני משוניה ועד זה מהועדים
הקודמים/שכבר פשטו הרגל מהמת שנחברר בפני הקהל הרחב שכל מגמתם הוא הבעצ, וכל
מעשיהם תוהו.../וכל כוונתם לש"ש.

ומפני הטרדה מוכרח אני לקצר
והנני לברכם בברכה כוח"ט וכ"ט

הק' אברהם מאיר איזראעל
אבד"ק הוניאד

RABBI MOISHE STERNBUCH
BNEI-BRAK
DEAN OF "ROSH HAAYIN"
Rabbinical Institutions

טלפון 787282
רחוב חפץ חיים 4 בני-ברק

משה שטרנבוך

(גין ובגד לרבנו הגרי"א זצ"ל)
נשיא הכולל וישיבה בראש העין
מח"ס: מועדים חגיגתיים [ה'ת"ו] ועוד

בעזה"י יום י"א אב תשל"ד.
לכבוד מערכת וועד הכשרות הרבנים הגאונים ובראשם הגאון המפורסם לשם
ותהלה ה"ה הרב משה שטרן שליט"א יהי נועם ה' עליהם!
אחדשה"ט בכבוד רב,

מאשר אני בזה קבלת מדריך הכשרות, והסליחה אתכם שלא אישרתי עד היום שהייתי
באירופא, וכעת חזרתי ונהניתי לקרוא החוברת, וב"ה לא אלמן ישראל, ואתם משתדלים
להרים קרן הכשרות, יסוד היסודות בקדושת עם ישראל. אשריכם ואשרי חלקכם, ומגלגלין
זכות ע"י זכאי. ויהי רצון שחשרה שכונה במעשי ידיכם. ורצוני להעיר לכם על כל סוגי
שבלאות לרפואה, לכאב ראש ולמחלות. שלאחרי ביירוים נחברר לי שכולם בתערובות איסור.
ולדבריהם כאן פועלים כפי תקן באמריקאי. וא"כ באמריקא המצב בדיוק כמו כאן ...
הטבלאות מורכבים:

- לקסון - מחלב עכו"ם - ארבעים אחוז (החשש לחלב עכו"ם - ואחרי בשר)
- עמילן - תפוחי אדמה או דגן - ארבעים אחוז (החשש בפסח לחמץ בפסח)
- ג'לטיין - מעורר עצמות בע"ח - ארבעה אחוז (החשש לדברים שמאים ונבלות)
- מגנזיום סטראט - החשש משומן בע"ח או צמחי עד שני אחוז ...

ולדינא נראה שאם אין שבלאל טעם כלל, מאחר שהאיסור נפגם בתערובות. אין לחוש לאסור
דהוה נותן טעם לפגם. אבל בהוסיפו חבלין למתק, אף שדעת החו"ד (ק"ג) שאם אינו ראוי
לגרו ומיתקו לא נאסר, "בחלקת יואב" (יו"ד י"א) אוסר כה"ג, וכן דעת עוד כמה אחרונים
(ולקטיין ועמילן לא נפסלו לאכילת כלב) ולכן אם הטבלאל בטעם מר אין איסור כלל כשאוכלו
לכאב ראש ולרפואה וכדומה, אבל במיתקו הטבלאל אף דהוה שלא כדרך אכילתו, אין להתיר
אלא במקחו רופא ולחולה אף שאין בו סכנה, וראוי לפגם דבר זה. וכדאי לעמוד עוד בביורו
הדברים, ואם התקשרו עם כימיים דתיים שאינם משוחדים תמצאו כנ"ל. וגם יש תקנה בכל
אלו בחחליפיים כשרים. וכבר התחילו גם כאן להשתדל בזה שיעשו גם בהכשר ובלי חשש.
ולהעשים ומעשים בכשרות שכרם רב מאוד. שפגם מאכלות אסורות בנפש נורא מאוד. ומצוי
תחת ידי רשימה מצרכים שראוי לבדוק שבחששות לכשרות.

והנני מקוה שבית ישראל יכירו נחיצות מפעלכם, וה' יהיה בעזרתכם להרים קרן הכשרות
ונקדם עצמינו שזה"פ ראויים לקבל בקרוב פני משיח צדקינו. ומרוב טירדות אני מקצר.
וכאן החששות רבו מאוד בערלה כלאי הכרם וטבל ושביעית, וה' יציל אותנו ממכשול.

ידידכם המצפה בכליון לרחמי שמים וישועת ה' כהרף עין
משה שטרנבוך

מכתב י"ט

יום א' לסדר ואל העם תאמר התקדשו למחר ואכלתם בשר . אל כבוד רבני וחברי הוועד שיהיו .

הנבי בעברי בירחון אייר-סיון מאמאר וואס נעמט מען אין מויל . ראיחי לנכון

לעורר ג"כ הבתי מאפי' שצריכים לנקות הכלים שם ויהי' הנקיין תמידי שאם אין נמקים הכלים אז מרחה שם רהישי . וג"כ רציתי לעורר בענין הקעיקס שכפי שנתברר לי שדברתי עם האלטיעלער אודות שהבקעקעריס קונים ממנו דברים שהם ממש טרופות שמכניסים בקעקס וזה ממש אפי' החסידישע בקעקעריס איננו רוצה לפרטס שמש. וכ"כ לעורר הנה עבשיו הוא זמן נסיעת לחוץ לעיר למקום הקאנטריס . ושם יש הרבה זנובים ויתושים ועוד הרבה מיני דברים הפורחים באויר . שכמעט אם אינו נזהר בזה יש יכולת להכשל בזה הרבה פעמים . ובפרט בבתי חדר המאכל בהקעמפ'ס . או אם יש סעודה בבית המדרש וכדומה . כמו שראיתי בחוש לפני שנה שישבנו שם בסעודת מרעים ועוררתי להמסובים בענין הנ"ל . להסתכל בהמרק וכמעט שכל אחד מצא . לכן ראיתי לעורר שכל אחד יעשה כל מיני התבולות וזהירות להנצל מזה שחרוך בהרבה איסורים ועיינן באו"ח סי' תרנ"ו שבמצות ל"ח צריך לבזוז כל ממונו להנצל מזה .

עיינן קו' ב' מכתב יא מהרב שלמה אלפסי ס"ט שעורר בענין זה. וגם בעברי בסוף

הקו' ראיתי שיש שחיטה העומדת תחת השגחת הראב"ד שליט"א הביא שם בענין- אחד עומד על גבו בשחיטה כמו שציינן שם מן החסיד הגר"א ז"ל . הנה מקודם לאחרונה היו הרבה קהלות שהי' להם תקנה זו שהיו שנים במקום השחיטה ולא הי' אחד שוחט לבדו . וכמו כן יש מנהג בירושלים אצל העדה החרדית שיש שם משגיח מן הביד"צ שבדוק הסכינים אחר כל כמה מניסיון . ועיינן בשו"ת חת"ס יו"ד סי' י"ג וז"ל תחת ההשובה אודות תקנות קהילתו מימי עולם להעמיד ב' שוחטים בבית המטבחים לבדוק הסכין והראיה ע"י שניהם וכו' עיי"ש שהארין במנהגים שהיו אצל קהלות הרבה . ועי' בדרכ"ת יו"ד סי' א' ס"ק ע"ד-פ"ג ועי' ג"כ בספר טיול בפרדס ע' קלז מחזק הדבר מאוד ומביא ג"כ דברי הגר"א ז"ל הנ"ל . ואבקש מכל אחד שיעיין שם אם לא יבואו לפרט מצד האריכות . ומאוד הי' ראוי ג"כ להנהג אצל כל השחישות ג"כ כזה ואקוה שבני ישראל קדושים יחזרו העטרה ליושנה וכל הקהלות יעשו ג"כ כזה שיהי' אחד עומד על גבו ובפרט להראיה דברי הגאון החת"ס שמבואר שם באריכות בענין זה.

כה דברי ידידכם ה"ק מאיר רייך

מכתב כ

יום ה' לסדר ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם . שנת תשל"ד לפ"ק .

אל כבוד מערכת וועד הכשרות שע"י הרה"ג מדעברעצין שליט"א.

שלו' רב והצלחה רבה וכו' .

והרבה דינים למדהי מקו' הזו בעניני כשרות ואיטורן על כן אמרתי לא אמנע טוב מבעליו ואין טוב אלא תורה לכתוב איזה שאלות ותדבר נחוץ מאוד . היות שיצא קול בעיר מאחד שעובד בהאפבריק במקום שעושים סטיל וואל (steel woll) דאחר שגומרים את הסטיל וואל שושהים אותו בשמן חזיר כדי לקבל בו את הזוהרא וכאשר משתמשים בו בחמין לנקות בו. את הכלים איכא חשש בליעת שמן חזיר בהכלים ע"כ נא לכתוב לי חש-ובה אם זה הקול הוא אמת או לאו ואם אמת הדבר אבקש איזה תיקון לעשות שאפשר לה-שתמש בו לנקות את הכלים . ועוד איזה שאלה - היות אפשר הבורית להכלים הנקרא קלעזנער שנעשה ע"י איצקוביץ אינו בנמצא כ"כ אם אפשר להשתמש בהבורית הנקרה אשעקס-או קעמעט . (atax or comet) לנקות בו את הכלים והיות שבני דברים אלה הוא דבר נחוץ מאוד לכל בית ובפרט לנקות בו את הכליט וכמעט שאי אפשר לנקות בו בלי שני דברים אלה . ע"כ אבקש ממעכ"ח לשלוח לי מהרה תשובה על זה . כ"ד המתאבק בעפר רגלי חכמים ותלמידיהם . ה"ק משה שמואל גפן

הערות המערכת

באמת שאלתו נחוץ אבל לדאבונינו מכיון שהיום קצר והמלאכה מרובה והכיס ריק ואין כדי הוצאת הדרך לכל המקומות הרחוקים הצריכים דרישה וחקירה ע"כ חבי כמעט זמן קצר ואייה"ש נלך לתור ולחקור על הדברים אשר נפשו בשאלתו .

מכתב כא

בס"ד יום כ"ג ניסן תשל"ד .
 לכבוד מערכת זועד הכשרות . אחדשה"ט וש"ח כיאות ,
 אתם כותבים בחוברת מדריך הכשרות בדף י"ג פרק ו' סעיף ט' שקמה בארה"ב חמץ גמור
 הוא מסתמא הכונה היא לתיחת החטה קדם טחנה ברצוני לעורר שבררתי כאן בא"י כיום
 משום המכונות החדישות הסדר הוא שלא משרים החטה אלא רק מתיזים מים ומיד מיבישים
 במאוררים חזקים מאוד וכל העסק פחות מ 2 רגעים וכשנשחף החטה מאוד יבשה
 והאנשים בטחנות טוענים שחטה רטובה מקלקלת קמה ואני בטוח שבארה"ב זה אותו דבר או
 פחות החשש רק שמעתי מבעל תחנה גדולה ביי"ם איש ירא שמים וכדי לכם לברר המצב שמה
 שהי' לפני שנים לא כיום המצב הזה וכדי לכם מזכי הרבים לגשת לטחנות ולראות ותראו
שרחק מאוד מחמץ גמור וספק גדול אם אפשר לומר בזמן הזה חשש חמץ . וידון פה א"י
 שאין מי מחמיר על דבר זה כפי שיש פסק ממרן הגרי"ז סלוביצקי מבריסק זלה"ה . וכן
 כמדומה פסק מרן בעל החזו"א ואם יהי' לכם ברור יסודי בענין נא לכתוב לי תשובה .

(ב) עתה אני נוגע בענין ממש לאפרושי מאסורא והוא שבארה"ב שחטה הגדלה בחקופה
 האביב (ספרינג ווייט) מגיע לשוק אחר סוכות בערך הוא רובו ככולה חדש ממש ללא
 כל ספק כלל וכלל רצוף בזה טבלה בערך תאריכי זריעה (לא השרשה) תראו ש 92 אחוז
מספרינג ווייט השרשה היא אפי' לקילו של ג' ימים הוא קרוב לודאי אחר פסח ואם
 ברצונכם להשיג בדיוק רשימה זרעה רשמת שמות וכחבת מדינות שחכתבו לסטטיסטיק של
 זרעה ספרינג ווייט ואפשר לכתוב ל 4 מדינות עקריות ולבקש קורדס של כמה שבועות
 לפני ואחר פסח ב 10 שנים האחרונות איו יותר מ 5 אחוז של חטה שהושרש לפני פסח
 ממילא חטה בארה"ב כולו חדש . ועי' הלכות פסח סי' הפט סעיף י ועי' משנה ברורה
 שם ס"ק מה מה שכתוב שכל בעל נפש לא יסמוך על התרים כי רוב ראשונים סוברים שחדש
 נוהג בחו"ל ועי' ג"כ בחיי אדם בשם הגר"א שהחמיר מאוד על זה כמו אסור דאו-
 ריתא ועי' בשאגת ארי' החדשות . ואפי' קילו של רמ"א ביו"ד סי' רצג דהוי ס"ס
 אינו בענין דידן שכאן רוב ודאי בלי שום ספק . וראו מה שפסק הרה"ג ר' שנאור
 זלמן נבג"מ הרב בעל התפא"ר בשו"ע שלו בסימן תפ"ט סעיף ל וז"ל אבל כל בעל נפש
 לא יסמוך על המתירים הללו ויחמיר לעצמו בכל מה שאפשר לו בהסכמת רוב הראשונים
 והאחרונים שהחדש נוהג מן התורה אף בחו"ל ובכל מקום אף בשל גוי כי כן עיקר ודו"ק .
 ומוכח שגם הפוסק האחרון הגרש"ז פסק להחמיר . כוונתי להתעוררות לא להוכיח מקילים
 ח"ו רק לעורר יראים ושלמים חרדים על דבר השם שישתדלו לעשות לכל הפחות בסביבת
 ברוקלין מאפי' אחת שתאפה לחם לפחות קמה ישן בלבד ויהא לתועלת הרבים כמובן .
 כדי לברר הבאי - 1) כשרות שמרים (היינוען yeast) שמשמשים לאפי' שיש בו
 חמר (pepton) ונעשה מנו"ט ושאלה אם נפסל מאכילת כלב . 2) קמה מעושר עם
 ויטמינים אם בא ממקומות לא כשרים . 3) אם תוכלו לברר אם יש חשש על קמה שנשלח
 לא"י מה ג'וינט (joint) . 4) יש לברר שלאחרונה משתמשים יותר בטרפה אנטי
פומינג אננטס שמץ ארץ כמו סוכר סירופ וכו' . 5) אם במלח שלהן יש חשש משתמשים
 בחמר שלא ידבק ביחד . המחכה לתשובתכם בהקדם וכן לקבלת מדריך כשרות קו"ב והלאה .

בברכת תורה . אברהם יצחק האפמאן . קרית שומרי אמונים .
 ירושלים . מלומדי כולל מיר .

הערת המערכת
 מאוד הי' לנו לנחת רוח הערותיו הטובות ובעז"ה נשתדל לברר הדברים במקדם האפשרי
 כי העבודה העמוסה עלינו גדולה הוא . ובדבר ההערה בענין חדש הנני מציעים בזה
 א"כ הרה"ג שליט"א יושבי על מדין . (ועי' בשו"ע הרב בהוספות לסי' רצ"ג וז"ל .
 יש לו צד ליישב מנהג העולם המקילים בחדש .) שו"ת צ"צ חיו"ד סי' רי"ח . וראה ג"כ
 שו"ע הרב סי' תפ"ט סעיף כט-ל . שו"ת שלו סי' ו' בסופה .)

החמרתחש בעולם הכשרות

אזהרה לתושבי חי"ל

א) יעקב לנדה ראב"ד בני ברק
חודש סיון תשל"ד

ל י ד י ע ת ר ב י ם

הרינו להודיע, כי על תוצרת בית חרושת למצות " ר א ש ו ן ל צ י ו ן " מצות חמץ. מקלות מלוחים. בייבלעך. עוגות. אין יותר השגחה ממנו

(מקום ההתימה)

ל ה ס י ר מ כ ש ו ן ל

דיא טשיקען לעבערס פון די גרויסע קאמפאניס (טשיקען פלענטט) זענען רוב פון זייא נאך די 3 טעג אין מען טאר נישט זיי קאכען אפילו נאך דעם בראטען אזוי ווי פלייש המערכת

ב) אפרסקים של ערלה

בשוק נמצאים אפרסקים וענבים מנטיעות תשל"ב. המניבים פרי כרגיל, כבר בשנה ג'.

באפרסקים מנטיעות תשל"א הפרי ספק ערלה וספק רבעי ותשל"ב הם ערלה. בענבים תשל"א. הם כרם רבעי ותשל"ב ערלה. הרשימות הוכנו ע"י המועצה לייצור ושוק פירות ע"פ בקשת רשיונות שהוגשו לנטיעות חרשות. קיים אחוז בלתי ידוע של מגדלים שאינם מודיעים על נטיעות ואינם מבקשים רשיונות. ולפיכך אינם מופיעים ברשימות, וכן נטיעות מילואים והשלמה שאינם מופיעים ברשימות אלו. בשנתיים שעברו נעשה מאמץ רב ונסיון לקבוע את מקום הייצור עפ"י תעודת משלוח של הייצרנים והחתמת האר-יזה בסימון מקום הייצור. התברר למעלה מכל ספק שייצרנים שיש להם ערלה יכולים וישנם שעושים. לכתוב בתעודת משלוח שם יצרן אחר וכן לסמן האריזה בשם אחר ואין על כך שום פיקוח וכן אין בכך עבירה על חוק. כך שאין שום אפשרות לברר במקום השיוק את מקום הייצור. היינו באיזה משך גדל הפרי. לכן השנה הרבנות בתל אביב לא מהתימה אריות אפרסקים וענבים בחותמת בלי איטור ערלה. בצירוף תעריך. מפני שאין באפשרותנו לברר את מקום מוצאו של הפרי. ההסדר שהיה מקובל משנים עברו ע"י רשימות המשקים שאין בהם ערלה תוכה כמשולל ערך כלל בגלל אריות החוזרות הרבה פעמים לשימוש נוסף. בציון מקום הייצור הראשון בלבד. כך שהקונה לא יכול לעמוד על מקום הייצור האמיתי של הפרי. בנוסף לכך. הייצרן שיש לו ערלה ביכולתו באין מפריע לכתוב על האריזה שם שרוצה. פתרון הבעיה הוא ע"י קביעת השגחה ע"י הרבנות המקומית הקרובה למקום הייצור ע"י החתמה בחותמת הנושאת תאריכון. הרבנות הראשית ת"א-יפו התקשרה עם הרבנים המקומיים שיעשו לפתרון הבעיה ע"י השגחה וכו' כנ"ל.

אנו מקוים שהציבור המעוניין יוכל להשיג את הפירות הכשרים ללא קושי. בעיית הערלה מהפסדת הז' בכמות הפרי והן בסוגי הפירות. קיימת היום בעיית ערלה. אם כי באחוזים יותר קטנים בשקדים. אשכליות. לימונים. תפ"ע. עננה. גויאבות. שמק. תאנים. מלשיש אגסים זן קוסייה הרב חיים קרפ. חבר הרבנות תל אביב. ומנהל המחלקה לתרומ"ע.

ג) משרד החקלאות ללולנים.

זריקות חיסון לעופות רק בשריר הרגל

הרופאים הווטרנריים של משרד החקלאות הודו ללולנים המזריקים המרים שונים ברבלי העופות לשם חיסון ומניעה מחלות. להקפיד כי הזריקה תהא בשריר הרגל כלומר ב"שוק" ולא בקרבת "צומה הגידים" מקום שמטריף את העוף וגורם לנזקים כלכליים למשק.

הוראה זו נתנה עקב פנייתו של מ"מ ראש המועצה הדתית בירושלים הרב משה אדלר העומד בראש מחלקת הכשרות. את משרד החקלאות שהסב את תשומת לב המסדר על תופעה משונה

שבשוקים מצויים עופות היים ושחטים במספר רב מאוד הטעונים שאלה הלכות בגלל פסיקה המיחרים ופצעים מוגלתיים ברגליים במקום צומח הגידים. ד"ר אורי בודנהיים מנהל המעבדה למחלת עופות במשרד החקלאות אישר את הדבר. לפי דבריו זה נובע מכבוע לא נכון של הוראות הרופאים ע"י הלולנים. ובקש מהרופאים הוטרנריים שיוודאו כי הוראותיהם ללולנים בנדון מתבצעות הלכה למעשה. מחלקת הכשרות של המועצה הדתית בירושלים מפנה את תשומת לב עקרוה הבית שיעינינו בשעת קניית העופות שחלק הרגל ממח- ציה עד השוק ולמטה יהיה בריא ולא יכללו באיסור טריפות .

(המודיע י"ח תמוז תשל"ד)

חינוך אין כשרות א מאל און היינט

פינ הרב אברהם גולדמאן נ"י

(2-טע פארזעצונג)

יעצט זאלען מיר צו גיין צום ענין פון כשרות אין עס וועלן פערשטיין לויט וויא מען בויט איין הויז פאר זיין וואס מען דארף אליין מיט אלע דורות דארטן וואוינען פארשטייט זיך אז מען דארף דארטן אכט לעהגן. אויף דעם מאטעריאל וואס מען לייגט דארטן אריין אין דעם צעמענט וואס איז צווישן איין צייגעל אין צווייטן. אין דיא פלומבינג אין טישלעריי גיט מען אלעס אכטונג עס זאל זיין פיין בעסטן שטארקסטן מאטעריאל. עס איז דאך פאר זיך אין פאר זיך גיטמען שוין איינמאל אכטונג. בפרט קיין דינאמיט עס זאל אויפרייסען דאס הויז מיט דיא מענטשן לייגט מען זיכער נישט אריין נישט צו זיין ח"ו קיין מאבד עצמו לדעת ר"ל. אזוי איז אויך מיט יעדן כשרן ביסן וואס איין איד לייגט אריין אין מויל לייגט ער אריין צייגעל פיין קדושה מערער הידור אין דיוק אין כשרות מער קדושה לייגט ער אריין אין בנק פיין קדושה פיין נצח- יות פאר זיך אין זיינע דורות אין גאנצען כלל ישראל. אין דאס דארף אויך יעדער איד וויסן אז דער כלל ישראל האט איין אייביגע אינשונט פאליסי וואס גייט קיינמ- אל נישט אויס פיין דעם צוזאג אז לא ימישו מפני זרעך וזרע זרעך עד עולם.

נצחיות ממש. דאס וואס אמבעלאנגט צום כלל ישראל. אבער ליידער יעדער יחיד האט בחירה אין קען ח"ו ארויספאלען. אויב ער פאסט זיך נישט צו אין היט נישט אפ פונ- קטליך אלע גברי התורה פון תרי"ג מצות. אין וואס ויל זיך נאר איינרעדן אז אויף איהם שטייט דער כלל ישראל אין דער כלל י' דארף זיך בויגן אין אויספארמין וויא זיינע תאוות אין רצונות אין נגיעות ווילען. נליין! נליין! עס איז אגרויסער טעות אין איין מעות שלא יוכל לתקן. דער יחיד דער פרט דארף זיך בויגען צום כלל ישראל לויט דיא החייבותן וואס ער האט פיין מעמד הר סיני אהן. אין נור לויט וויא חז"ל הקדושים האבען אויסגיטישט יעדן פסוק פיין דער חורה הקדושה. אין לויט וויא דער שלחן ערוך איז ארוסגינדיגען גיווארען פיין תורה שבעל פה ושבתה. מיט אלע גדרים אין סיגים. דער שלחן ערוך איז ממש איין עלעקטערישע דראט מען טארנישט אנרירן דא- רשן בייא יענע גרעניצן. ווער עס האט פרובירט וועלן עפיש אנרירן אין משנה זיין איז ער מיט זיינע דורות אפגיוישט גיווארן אין עס איז קיין זכר נישט גיבליבן. צו דאס איז גיוועזן אויף דעם גיביט פיין חינוך צו אויף כשרות צו שבת ויום טוב עס איז נור איין תורה דא אויף אלע גיביטען. פון מענטשנס לעבן. דערנים איז שטארק נויט- יג שארף אינטער צושטרייכען אט דעם גיביט פיין כשרות וואס מען עסט עמלייך מאל א טאג אין בייא קינדער האבען ליב נאר כסדר צו גיבן איין נאש צווישן איין מאלצייט אין צווייטע אין קוקען נור אויף דעם אויסערליכן גלאנץ פון אנגישימירטן אויוון אויף מזנונה וכדומה ווי טשאקאלאד וכדומה אבי עס איז זיס אין גלאנציג. אין דער גלאנץ קען ח"ו זיין פון עכטע טריפות ר"ל. וואס דאס איז פשוט וויא דיינאמיט פאר דער נשמה ממש. ווייל דאס עסן גייט אריין אין גוף אין עס ווערט פון דעם בלוט וה- דם הוא הנפש. אין בלוט מיינט דעם מענטשענס נשמה. אין די נשמה מיינט דעם מענטשן אליין זיינע קינדער אין קינדס קינדער עד סוף כל הדורות. אין יעדער קלענצטער בא-

יל וואס כאפט זיך אריין אין מענטשנס קערפער וואס מען קען איהם קאם אנזעהן מיטן ייקראסקופ, שטעלט אריין אין סכנה דעם גאנצן קערפער. אזוי יעדער נישט כשרער ביטן וואס גייט אריין אין מענטשליכען קערפער אין נשמה שטעלט אין סכנה דעם מענטשן אין אדען שארן גאנצען כלל ישראל. ווייל איין מצווה קען מכריע זיין דעם מענטשן מיטן לל ישראל לכך זכות אזוי אויך ח"ו פערקערט. דערס דיא פארשריפטן אין וואס אייר טוט עטן רינקיין פאר זיך אין קינדער וכדומה אין אויב עס איז נישט לויט די פינקטליכע פא-רישטן פון דער תורה הקדושה. איז פונקט וויא איינער וועט וועלן האנדלן מיט זיין בומבע אין זיא דרייען אין ווארפען נישט לויט דיא פארשריפטן אין פארזיכט-גקייט וויא מען ברויך. פארשטייט זיך אז זיא וועט איהם צורייסען אין אלע ארי-יגע מענטשן אין אין דעם הויז וויא ער גיפנט זיך אלץ וועט ווערן צושטעטערט יך פערניכטעט ציווארפען אז מען וועט אפילו קיין גאנץ ביינדיל נישט קענען גיפינען. זוי מיינע טייערע ליבע אידען האבען אונזערע עלטערן גילעכט מיט אט דעם אויבנדע-מונטן גידאנק ביז דעם לעצטען חורבן אירופאי איז דער חוש פאר קדושה גיווען גע-ונט. וואס איז אבער אריינגיקומען פון דאן ביז היינט וועלכע ענדערונגען אין דיא יבנות פון דיא ענדערונגען וועלן מיר ווייסער בע"ה ערקלערן. ווייל עס איז שווער ון גיבן נור טריקניגע זאצען מיט סתם כפעסהל'ן גזירות הכתוב אהן סיבות אין שרשים יין גורמים. ווייל אהן קלארע ערקלערונגען ווייקט עס נור אויפן מאמענט אין ציט ויך ווערט עס פארגעסן ווייל עס שלאגט נישט קיין סיפע ווארצליין. אין עס ווערט וקויט בא רוח וקורחו. דערס האבען מיר דערמאנט פון דעם וואס איז גיווען ביז עצט. אין יעצט דארפן מיר דערמאנען בע"ה אין ארומרעדען וואס איז יעצט ווייל מיר יעבן אין הווה אין מיר קענען פון דעם היינט נישט ארויסטאנען אין שפרינגען אין זין אנדערי תקופות. מיר קענען אין דארפן לערנין פון דעם פערגאנגענהייט וויא צו יעבן היינט. אז דער היינט זאל זיין אין איין המשך פון נעכטיג נישט ווערן בערוויקט יך דער צייט. אין זיך לאזען איינרעדען אין פערפירען היינט אז אנדערע צייטן. ווייל אויב ביא אונז וואס דער היינט זיין אנדערש וויא דער נעכטן. וועט ביא וונזערע קינדער דער מארגן זיין שוואכער פון דעם היינט. אין אזוי לויפט מען בארג גראב ביז ח"ו ציט טיפסען אברונד פון אינטערגאנג ח"ו.

וואס איז טאקע מיט ארנזערן היינט

זה נשחנה דער היינט פון אמאל ! וויא מען גייט אין שטייט אזעלכע שיינע גרויסע הכשרים אויפגיסריבן אנדערע מיט גאלדענע ארחות מיט גרויסע זיבלען זין חתימות מיט שיינע מעטאלענע בלומבס. נור מיר קענען עס פארשטיין פון

זינעס שטאנדפונקט. אז מען וויל אז יענער זאל מיר בארגן בעלט. מיז אין ווייזען קלאר מיין פערמעגן הייזער גישעטן פעלדער ווייזען ממש קעס ווייזען פאפירן מיט אינטערשריפט פון פארשטייער פון מלכות אז דאס אין דאס הויז פערמעגן גיהער צו יענעם אין יענעם מענטשען די אזויפיל איז עס ווערט במילא קען מען יענעם בורגן אזויפיל אין אזויפיל בעלד. עס געהט נישט אזוי וועט. יענער זאל ווייזן שיינע פא-זירן מיט גאלדענע אותיות אין פלומבעס. מען רעכנט זיך דער עיקר העקרים מיטן צערזאן אליין. מיט זיין ערליכקייט. צו איז ער אליין איין מענטש וואס דער גאנצער זכליה איז ביא איהם נור מאכען בעלד. וויא אזוי צו מאכן די בעלד כשר אדער מינע ייינע יענעמט. דער עיקר איז דער מאכען דיא בעלד דאס איבריגע וועטמין שוין אויס. געטלין נא! וואו רחום יכפר עזן ! מיר האבען איין גוטן בעשעפער. אין מען גיט נאך איין קרעכען מיט איין בלאץ מיט די אויגען צו דער צו איז שוין גאר גיוואלדיג ! ווען עס איז אויפגיקימען די מצה מאשין האט איין אדם גדול גייאגט פאר וואס ער איז בעגן דעם. ווייל זאלען מיר זעהן וויא האט זיך דאס אנגיפאנגיגן. צו האבן טאקע רבנים אויסגיבנין דיא מאשין אויך מצות ווייל זעה האבן גיפיינען אין דעם טעפינרונג דעם תכלית המכונן. אז אין מאשין מצות וועט ווערן אפגיחטען די אלע הלכות פון חשש חמץ אין אלע גזירות וזריות וואס עס קען נור זיין. אבער ניין. אין טאקע ניין. דיא מאשין אויך מצות האט אויסגעפינען איין מענטש מיט דער כוונה וויל ביא דער מאשין קענען פשוט מאכען בעלד. דאס איז דיא ערשטע הויפט זאך. נור אז דיא מאשין איז שוין גיווען איין פאקט. נור האטמען שוין גיפינען רבנים זאלען גיבן איין הכשר. ליידער היינט. איין העלפט וואס שוין פערגעסן גיווארן אז דער בעל הכיה פון דער מאשין איז זיין גאנצע כוונה וואס מערער בעלד צו מאכן אין ווינציגער אויסגאבן פאר משגיחים ורבנים וכדומה. נור איין זאך איז גיבליבן הכשרים. דיא פאפירן פון הכשרים מיט שיינע פארבען וכדומה. פאפיר איז דער גרעסטער טבלן.

מכתבים למערכת

ב"ה

נא לשלוח לי כל החלקים שיצאו לאור עד עתה, והנני שולח \$5 על שנה אחת כמבוקס יי"ש"כ. בחודה.

יוסף דוד קליין
אבד"ק טאב יצ"ו
מאנטריאל קענעדע יע"א

לכבוד וועד הכשרות - שלום רב,
פירות יוזמחטס הכרוכה. בהוצאת חוברת כשרות קבועה - הגיעו לא"י. ועל זה נחונה לכם תודת מקפידי הכשרות בכל אתר ואתר. מצ"ב סך עשרים ושבע וחצי ל"ד כדמי מינוי ומשלוח בדואר אויר.
בברכה. ארי' לבקוביץ בני ברק ר"ה עקיבא 88

בס"ד

כבוד המערכת של מדריך הכשרות.
רצוף פה דמי חתימה לשנה ובבקשה לשלוח לי חוברת א' של המדריך ותודתי נחונה בזה למפרע.
בברכת הצלחה רבה

דוד קליינבארד

בס"ד

יום ה' במדבר תשל"ד לפ"ק

של' וכט"ס

הנה הגיע אלי חוברת הראשון של מדריך הכשרות ונהנתי מאוד ובפרט שהוא ענין נחוץ מאוד וב"ה שקבלו עליהם הרבנים שליט"א ואברכים לעסוק בענין הנ"ל. ומעוניין אני לקבל המדריך כל השנה. ע"כ בבקשה מכם שחורשם אח שמי ג"כ בין המקבלים. רצוף פה חמצאו טעק של סך ארבעה דולר כפי הנכתב במדריך הראשון. ותודה רבה למפרע.

ברגשי כבוד

יעקב ישראל ישרון מייזליש

בעזה"ה. יום ו' עש"ק פ' חקת. ח' תמוז תשל"ד פה מינכין.

כבוד מנהלי ועסקני ועד הכשרות דהתאחדות הקהלות החרדיות בבארא פארק יצ"ו שלומכם יסגא במאוד!

הייתי מאוד אסור תודה לכם באם תועילו בסובכס ותחברו אותי. חיבור לטהרה. להיות נמנה בין אלו המקבלים בקביעות את ה"מדריך לכשרות". אם יש לכם האפשרות לשלוח לי גם את הקונטרסים הקודמים שכבר יצאו לאור. יחד עם קונטרס ג' תמוז-אב תשל"ד הרי אשמח במאד. ושכרכם יוכפל בכפליים.

בכל הכבוד

וביקרא דאורייתא

ישראל כץ שו"ב בבני-ברק

וכעה במינכן

ב"ה

יום א' פרשה בלק, תשל"ד לפ"ק. פה אנטווערפען יצ"ו

החיים וברכה ושל' וכט"ס, לכבוד המערכת "מדריך הכשרות"!

אחדושה"ט באה"ר. וויא איהר זעהט, שיק איך איך דא בייא-עגענד \$4. פארין סובקרישן וואס איהר זאלט מיר מוחל זיין רעגעלמעסיג שיקען אללע נוממערין מיט געוועהנדליכ'ע פאסט. דעם ערשטין נוממער ברויכט איהר מיר נישט צו שיקען.

וויל איך האב שוין אליין געקויפט ווען איך בין גיוועהן אויף שבעות אין אמעליקא בתודה רבה למפרע. וברכה שבה שלום וכט"ס.

ה"ק צבי ארי' פרענקיל,

הדושה"ט באה"ר

פארזעצונג
 פון הרב יצחק גאלדשטיין

וועלעכער ברוינפען איז כשר

איז שוין אן אטער מנהג ביי היימישע אידען אז דער אייבישטער העלפט אין מ'מאכט מזה איז מען מנהג די חבירים מיט א לחיים אין דורך דעם איז מען מרבה אהבה ורעות מאמר חז"ל גדולה לגימה שקרבת הלכות. אמאל איז די בראנפען גיווען אן קיין שום ש. אבער היינט אין די פינסטערקייט פון דעם גלות אמעריקא האט דער גרויסער מאדערנע כניקייט דאס אויך כליא געמאכט ביז אז עס איז דא פיל חששות אין פקפוקים אויף די זיגע משקה בראנפען. מיר האבען באקומען פיל בריעף פון חשובע רבנים אין כע"ב אז די וועד הכשרות מיז אונטערזיכען אט די משקאות בראנפען און לאזען וויסען דעם עולם אס מען מעג נוצען אין וואס מען טאהר נישט. צו ממלא זיין דעם בקשה שרייבען מיר, אן אויבען אן איז בראנפען זייער א פשוטע זאך מען נעמט פרוכט אדער תבואה מען לייגט צו אריין אין וואסער מען קאכט עס אויף אין פון דער פארע ווערט בראנפען אין אזוי זי דאס טאקע אמאל גיווען. אבער אזא פשוטה בראנפין איז זייער שטארק אין מויל אין זי נישט בעטאמט פאר רוב פון די מבינים. ווי א מבין אויף שכרות האט אמאל געזאגט א גיסע בראנפין איז ווי א גיסער מלמד ד.ה. בשעת מעשה פיהלט מען עס נישט גאר זן פילט עס לאחר זמן. צו ממלא זיין דעם בקשה אז די בראנפען זאל אראפ גיין גרינג אס בלע"ז הייסט דאס מפודש האבען היינטיגע פאבריקען אנגעהויבען אריין צו מישען נרשידענע פלעיווערס אין מעטעיס צו מאכען די ברוינפען מפודש. אויף די זאכען קען יין גרויסע חששות. מיר וועלען באהאנדלען יעדער מין ברוינפען מיט זייערע באזונדערע זשות. ראש וראשון פון די אמעריקאנער ברוינפענס איז ריי וויסקי. דאס איז געמאכט נוארען פון דער תבואה וואס ווערט גערופען אויף ענגליש ריי. אין אויף אידיש קארן דאס איז נישט דער זאך וואס ווערט גערופען אויף ענגליש קארן אין אויף אידיש קאקארין) צו מין טיילט זיך אף צווי מינים - בלענדער אין סטרייט, על פי חוקי המדינה מוז לענדער זיין פון צווי מיני וויסקיס ד.ה. איינער אן אלטערער ברוינפען און איינער יס אזוי אלט, כדי צו מאכען אז די צווי ברוינפענס זאל האבען א גוטען טעם צוזאמען. לייגט מען אריין ספירט פון וויין און געליצערין און פארשידענע בשמים און שארפע אכען וואס ווערט אן גערופען באטאניקאליס. עס איז זעלבס פארשטענדליך אז אויף די אכען איז דא גרויסע חששות. שפעטער וועט מען רעדען פון יעדע קאמפאני באזונדער און וויסערענען פינקטליך וועבען יעדער סארט באזונדער. סטרייט וויסקי איז גאר איין וויסקי אן די מישונגען פון די אנדערע זאכען. ע"פ רוב איז כמעט נישט דא קיין חשש ויף די סארט ברוינפען אין מיר וועלען ברענגען פון יעדער קאמפאני באזונדער שפעטער. י טייערסטער בראנפען איז קאטש אין א סאך מענטשען אפילו חרדישע אידען זענען מכבד קולן חבירו. וויל ע"פ רוב איז דא גרויסע חששות אויף קאטש. די קאטש איז געמאכט עווארען פון בארלי (גערשטיין) אין אמעריקא איז דא א געזעצט אז מען טאר נישט אריין ייגען בראנפין אלט צו ווערען אין געניצעטע פעסער אין מען מיז קויפען דווקא גייע עטער. אין קאמלאנד ווי די קאטש איז געמאכט איז נישט דא אזא געזעצט און פארקערט ארט נוצט מען דווקא גענוצעט וויין פעסער (יין נסך) ווייל דאס גיט אגיסען טעם. סאך נעמען גענוצעט וויין פעסער וואס זענען נאך נאס אין מען וויין צו געבען גאר אגוטען עס. רובם ככולם לייגען אריין אסאך וויין שפירט ביי דעם בלענדען און אסאך לייגען ריין עכטע וויין (עס פארשטייט זיך אז אלע רויינען זענען יין נסך) וואס מעהר טאיערער קאטש איז. איז אלץ דא מער חשש אז עס איז דא אסאך וויין. צום סוף פון ארטיקל יועלען מיר ברענגען פון יעדער קאמפאני באזונדער און בערך וויפיל מען לייגט אריין אבער דאס קענען מיר מיט פאראנפארטליכייט זאגען אז יעדע קאטש אפילו די קאטש קומט געפאקט אין א תפילין זעקעל. אפילו מען ברענגט אין שטיבעל אריין מיט א טליח יייטיל מיט א סעריקשען טליח אין א שיינע ברייטע זילבערנע עטהה יהי" מי שיהי' ווער עס ברענג דאס איז שומר נפשו ירחק מהם. עס איז אויך דא א טערייט קאטש אבער אין) ומעריקא איז דאס כמעט נישט בנמצא. ברענען וויסקי ווערט געמאכט פון קארן (קאקארין) עמישט מיט אנדערע תבואה. ע"פ חוקי המדינה מוז דאס זיין 51% קארן. ע"פ רוב קומט זיט אריין קיין שום אנדערע זאך. עס איז פאראן א פאר קאנפעניס וואס לייגען אריין ואלשע קאליר וואס מיר וועלען רעדען דערפון ביי יעדער קאמפאני באזונדער אויך ביי ערבען איז דא א סטרייט אין אבלענדער די סטרייט איז כמעט נישט דא קיין חשש אבער זיי די בלענדער בערבען קען מען אריין לייגען אביסעל ספירט פון וויין ממילא דארף מען זייער פארזיכטיג זיין. וואדקע קען מען מאכען פון יעדע תבואה אין יעדער פיריה

אפילו פין די שאלעכטץ פון מאראנצען אין קארטאפעל. ע"פ רוב אין אמעריקא מאכט מען וואדקא פון קארן (קאקאריץ), אין די בעסטע קאמפאניס מאכען די וואדקע פון ווייטץ, אין וואדקע געט מען נישט אריין קיין שום זאך פין קאליער אדער טעם, און אין וואדקא מאכען די זאכען נאר כליא. דעריבער איז נישט דא קיין חשש אויף וואדקא. דג"ץ איז זייער ענדליך צו וואדקא אין אויסזעהן און ווערט געמאכט פון די זעלבע זאכען וויא וואדקא אבער אין דג"ץ שט מען שוין אריין זאכען בעטאמט צו מאכען. וואס קען זיין א חשש? מיר וועלען ביים סוף ארטיקעל בע"ה ארום רעדען פין יעדע קאמפאני באזונדער, ראם איז געמאכט פין ראייער צוקר אין וואסער אן קיין שום אנדערע זאך. אבער עס איז אויך פארהאנדען פארטאריקא ראם און דו'אמיקא ראם וואס האט שוין יא פאלטשע קאליער אין פלעיוואר. וויא מיר האבען שוין געזאגט וועלען מיר רעדען פין יעדער קאמפאני באזונדער צום סוף. ברענדי און קאניאק ברענדי איז פון די טייערסטע בראנפוינס אבער באמת איז דאס נישט קיין אינפארטירטע בראנפוי. ע"פ חוקי המדינה מוז ברענדי געמאכט ווערען פון וויין. קאניאק ברענדי מוז געמאכט ווערין פון א ספעציעלער וויין וואס קומט פון א געוויסער געגענט אין פראנקרייך. דעריבער פארשטייט יעדער אז דאס איז ממש סתם יינס אין עס איז א איסור גמור. דעריבער זאל מען נזהר זיין נאר צו קוימען ברענדי מיט א הכשר פון ארב מובהק. דער וואס דער דאקטער האט עס געהייסען טרינקען קאניאק ברענדי זאל פרעגען דעם דאקטער אויב מען מעג טרינקען אן אנדערען שנאפס במקומו און אויב דער דאקטער זאגט ער מוז טרינקען קאניאק ברענדי זאל ער פרעגן א שאלה ביי ארב (ווייל עס איז נישט דא קיין כשערער קאניאק). ביי יעדען שמחה קען מען אויך טרעפן ווייבערישע שנאפס וואס רופט זיך ליקער. אויף די ווייבערישע שנאפס איז דא גרויסע חששות ווייל אחוץ דעם וואס רובם ככולם האבען וויין שפירט האבען אסאך אויך קעטע וויין אריינגעלייגט. אסאך האבען אויך געליצערין אין אנדערע טרפה זאכען צו געבין א גיטען טעם. ווייל עס איז דא אזוי פיל חששות אויף די מין בראנפין קענען מיר זיך נישט פארלאזען אויף די קאמפאניס אליין אין יעדער זאל נזהר זיין קויפען ווייבערישע שנאפס פאר זיין שמחה מיט א הכשר פון א רב מובהק. א יעדער זאל וויסען ! ! דאס שערי אין נוערמנט איז נעמען פין וויין אין חאטש זיי זענען אסאך מאל שטארק כמעט ווי בראנפען אין זייער אויסזעהן איז אין אויך וויא בראנפען איז דאס נאר סמיות עינים (אויגען פארבלענדונג) דאס איז ממש וויין אין א איסור גמור. (המשך יבא איה"ש במדריך הבא)

ה ש מ ט ו ת

המשך למכתב בענין חדש בקשר למה שכתבתי במכתבי הקודמים שיש באמעריקא חשש מבווס רציני לאיסור חדש שלאחר סוכות, מופיע בשוק קמה שנחהן מחטה שנרשה לאחר פסח, ברצוני להדגיש שלית מאן דפליג שהקמה שמופיע בכל חרף הוא מאותה שנה שמופיע בכל חורף הוא מאותה שנה שמופיע בכל חורף הוא מקציר אותה השנה. ולא משום מחסנים משום שחטה רזרבה באמעריקא מיוצאת לארופה או שאר ארצות או נמכרת לארצות אחרות ומה שבא בשוק באמעריקא היא דק מחטה טרי' מהקציר האחרון, לכן ישנו חשש מבווס להדש בחדשי החורף באמריקא, עובדות אלו יכולות להתברר במשרד החקלאות של ארה"ב ובהתקשרות עם טחנות הקמה הגדילות בארה"ב, שאני בעצמי התקשרתי עם הטחנות הגדולות ביותר ואמרו לי מה שכתבתי לעיל. בברכת החורה הצלחה בזכוי הרבים אברהם יצחק האפמאן

א בקשה פון מערכת וועד הכשרות

כס"ד

כדי מיר זאלען קענען אן גיין מיט אונזער הייליגער ארבעט זענען מיר שטארק גענויטיגט אין די פאלגענדע זאכען וואס מיר וועלן דא שרייבען,

(א) מיר נויטיגען זיך אין הילף פון יונגע לייט וואס האבען קארס כדי עס זאל אונז נישט קאסטען די גרויסע אוי-סגאבען וואס איז זייער שווער נאך צו קומען,

(ב) מיר נויטיגען זיך אין עסקנים וואס זענען אינטערעסירט גיין נאך קוקען אין קאמפאניס ווייל יעדע זאך ווערט געט-אהן דורך 3 אנשים תלמידי חכמים,

(ג) מיר נויטיגען זיך אין יונגע לייט וואס ווילען צו העלפן די פיזישע ארבעט ארויס צו שיקען פאר טויזענטער יודען דעם מדריך הכשרות,

(ד) מיר דעם גרויסען ציבור וואס פארשטייען אונזער

(ד) מיר בעטען דעם גרויסען ציבור וואס פארשטייען דאס

גרויסע ענין פון אונזער ארבעט זאלען אונז צו העלפען דורך שאפען יעדער איינער האטש 5 מעמבערס ווייל מיר ווי-לען נישט בעטען קיין געלט ביים עולם,

(ה) אויך נויטיגען מיר זיך אין יונגע לייט וואס זענען וויליג צו זיין ביהילפיג אפאהר שעה אוואך און פארשי-דענע ארבעטען,

(ו) אזוי וויא אלעמען איז באקאנט דע הויכע פרייזען פון פאפיר אין דרוקען. על כן בעטען מיר בכל לשון של בקשה אז מען זאל נישט ווארטען אויף דערמאנונגען נעמט שוין

א פעדער אין די האנט אין שאעלט אויס א טשעק פון \$4 אין שיקט עס אריין, עס דארט אין גאנצען 3 מינוט - און מיט דעם וועט איהר העלפען מיר זאלען קענען אן מיט די

הייליגע ארבעט,

דעם וועט איהר העלפען מיר זאלען קענען אן גיין מיט די הייליגע ארבעט,

(ז) די פעסטעלונגען איז נאר חל ביו 2 חדשים ווייל נאך דעם איז מעגליך צו טוישען די אינגרידיענס, על כן זאל יעדער פארזיכטיג זיין און נעקסטון ירחון נאך צו קוקען אויב עס נישט דא קיין ענדערונגען,

(ח) די וואס באקומען דעם ירחון אין ענפערען נישט האלטען מיר אז ער איז נישט אונטערעסירט מעהר און עניני כשרות ע"כ וועלען מיר ווייטער נישט שיקען פאר דייע,

נאר פאר אונזערע מעמבערס, און די וואס האבען נאך קיינמאל נישט באקומען,

(ט) מיר בעטען דעם עולם מען זאל פינקטליך שרייבען דעם נאמען-אדרעס-זיפפ קאויט-מען זאל זיי קענען ליינען.

(י) אויב מען מופט זיך בעטען מיר מען זאל אונז באלט צו וויסען טאן . וחודה למפרע .

ה מ ע ר כ ת

פעסטשמעלונגען

מיר גיבען קיינע חכשרים. מיר שמעלען נור פעסט די פאקטען
עד מקום שידנו מגעת.

איינער

קימט נישט אריין קיין וועדזשטעיבל-
אוויל, און אין „בודווייזער“ איז דא גאר
א קליינער פראצענט וועדזשטעיבל
אוויל.

אינגרידיענטס

א סך מענטשען האבען א טעות און
ווערן אליין די אורטיילער, וויבאלד זיי
זעען די אינגרידיענטס אויף אן אר-
טיקעל ווערען זיי מבינים און אר-
טיילען אז דער ארטיקעל איז כשר.
דאס איז אבער נישט ריכטיג! וויל
אפילו אז דאס זאל זיין אמת אז אג-
דערע אינגרידיענטס איז נישט פאר-
האנען אין דעם דאזיגען ארטיקעל
ווערן די אינגרידיענטס — אדער דער
פראדוקט אליין — פרעפארירט אין
נישט כשר'ע כלים וכדומה נאך אג-
דערע חששים. דעריבער זאל מען זיך
קיינמאל נישט אליין סומך זיין דורך
אפלייענען די אינגרידיענטס.

בראנפענס

זע באהאנדלונגען.

בעיבי פודס

אויב וואָר מיר זענען נאָך נישט
געווען נאָכווען קיין איין קאָמפּאַני
וואָס פּראָדוצירט בעיבי פּודס, עס איז
אָבער שוין פּון לאַנג פעסטגעשטעלט
געוואָרען דאָס זיי קאָכען זייערע אַלע
פּרוכט און גרינצייג פּראָדוקטען אין

דער עולם איז נישט באקאנט דאס
ביי קויפן פארטיג אויפגעקראכטע איי-
ער פון פאבריקען וואס האבען נישט
קיין הכשר, איז דא גרויסע חששים.
דעריבער זאל מען שטארק נוהר זיין
צו קויפען נור פון א פאבריק וואס
האט א הכשר.

אייזעס

אויף אלערליי אייזעס (פאפס אדער
דיקסיס) איז דא גרויסע חששים פון
מישונגען. דעריבער זאל מען שטארק
נוהר זיין נישט צו ווערן אינגערעדט
דאס אויף אייזעס איז גארנישט דא
קיין חשש. א טייל גיבען צו דאס וואס
האבען נישט קיין הכשר ווערן אזוי
געמאכט ווי די וואס האבען יא א
הכשר. עס איז אבסאלוט נישט ריכ-
טיג און מען טאר נישט קויפען קיין
אייזעס נאר וואס איז אויפן פעקעל
ארויפגעשריבען דער הכשר.

א"י

וועגען הכשרים פון ארץ ישראל זע
אויבען במדור „מהמתרחש בעולם ה'
כשרות“.

איסט

לויט ווי מיר זענען אינפארמירט,
איז אין „רעדסטאר — פלעישמאן“

- Cardamon Seed
- Celery Salt
- Celery Seed
- Cinnamon
- Cloves
- Coriander
- Cumin Seed
- Curry Powder
- Ginger
- Mace
- Marjoram
- Mustard
- Nutmeg
- Oregano
- Pumpkin Pie Spice
- Sage
- Sausage Seasoning
- Thyme
- Turmeric
- White Pepper

אָבער די פּאָלגענדע קויפּען זיי פּאַר-
טיג געמאַלענע און מיר האָבען נישט
געזען ווי עס ווערט פּרעפּאַרירט:

- Cayenne Pepper
- Chilli Powder
- Cream of Tartar
- Garlic Powder
- Monosodium Glutamate
- Onion Powder
- Poultry Seasoning
- Red Pepper

די פּאָלגענדע ווערן געקויפּט פּאַר-
טיג און ווערן פּרעפּאַרירט מיט

Calcium Stearate

- Garlic Salt
- Onion Salt

מיטן (U)

זעלבען קעסל וואו עס ווערט געקאכט
נו"מ. א סך ווערען נכשל און קויפּען
"ביעטש נאט" אויפ'ן סמך ווייל עס
האט א (U) אָבער אין אמת'ן האט
"ביעטש נאט" אפילו דעם (U) אויך
נישט אַלץ.

געשיר (טבילת כלייה)

מען דאַרף טובל זיין אַלע אַלומי-
ניום פּאַיל בעקעלאַך אויב מען וויל
דאָס נוצען מער פון איין מאל. אויך
דוּשאַרט וואָס מען האָט זיי אויסגע-
ליידיגט פּונ'ם אינהאַלט וואָס מען האָט
געקויפּט פּאַרטיקערהייט, איז גוט צו
טובל'ען.

געשיר (כשר'ן)

אַלומיניום געשיר דאַרף מען כשר'ן.
וועגן אַלומיניום בעקלעך זענען מיר
נאָך נישט געווען נאָכזוכען, מיר האָ-
בען אָבער געהערט פון פּאַרלעסליכע
קוועלן, אַז די בעקלעך וועלכע האָ-
בען נישט קיין "דעזיין" דאַרף מען
זיכער כשר'ן.

געווירן

מיר זענען געווען ביי די פירמע
Hudson Tea & Spices co.
304 Messerole St., Brooklyn

מיר האָבען געפונען אַז די פּאָלגענדע
געווירצען רייבען זיי אַליין און זע-
נען פריי פון חששים:

- Allspice
- Anise Seed
- Arrow Root
- Black Pepper
- Caraway Seed

„פאפריקא“ ווערט נישט ערצייגט אין אמעריקע און מען קען נישט וויי-סען ווי אזוי עס ווערט פּרעפּאַרירט. אויך איז אין זומער צייט שכיח מילבען אין „פאפריקא“. ווער עס נוצט עס דאַרף עס האַלטען אין פּרידזשי-דעיר.

פון די פּאַלגענדע זאַכען זענען זיי נור דיסטריביוטאָרס:

Extracts —

Pure Vanilla

Pure Almond

Lemon (Terpenes)

האַניג האַבען זיי אונז געוויזען ווי אזוי זיי מאַכען דאָס. לפי ראות העין איז דאָס פריי פון זוששים.

וויטאַמינען

מען דאַרף שטאַרק נזהר זיין נישט צו עסען וויטאַמינען אָן אַ הכשר, ווייל אין וויטאַמינען ווערט אַרײַנגעמישט אַ סך מישוונגען וואָס קען אַפילו אַמאַל זיין אָן איסור דאורייתא.

וויפּעד קרעם

דאָ גיבען מיר אַ בריף פון הרה"ג אב"ד מדעברעצין שליט"א:

צריך להיות נזהר מאוד מאוד מל-השתמש בוהיפּ-מילך, בדידי הוי עוב-דא שקאַמפּאַני אחד רצה שאתן הכשר על ווהיפּ-מילך. נשאתי ונתתי עם מנהלי הקאַמפּאַני לערך ב' חדשים. והי' נראה בעיני שהכל בסדר ואפשר ליתן הכשר. אבל קודם שהשבתי ב' החלט לקבל ע"ע אחריות ההשגחה עשיתי תנאי קודם למעשה שרצוני לדבר עם הטשיעף קעמיסט של ה'

קאַמפּאַני. הלה בא לביתי עם בני חברותו. ואחר שדברתי עמו על כל פרט ופרט שאלתי אותו אם באפ-שרות לעשות ווהיפּ-מילך מתרבא (טי-רישע פעטטן). ועל תמיהתי הגדולה השיבני שהם בעצמם היינו הקאַמפּאַני שלו ג"כ עושה ווהיפּ-מילך מחלב בהמות בבית חרושת שלהם באותן כלי ומכונות (מאַשינען) שעושים מ' וועדשעטעיכל. עמדתי משתומם ותיכף אמרתי למי שרצה לעשות ווהיפּ-מילך בהשגחתי, שיחדל לדבר מזה, כי זה מן הנמנע. אלו האנשים בוודאי הם ג"כ מן הקוראים את מדריך הכשרות ויקיימו ויאשרו כל אלה הדברים ב' צורתם. אין ברצוני לפרסם שם ה' קאַמפּאַני א' מקום בית חרושת שלהם וגם לא שם האנשים שבאו לבקשני על ההשגחה על הוהיפּ-קרים. ומה שהפעיל אותי לכתוב כל הנ"ל הוא בבחינת ראה מעשה ונזכר הלכה. היי-תי על סעודת ברית וראיתי קופסאות של ווהיפּ-קרים מונחים על השולחן והעולם מקצתם מסתם המון העם אבל גם לרבות יראים וחרדים לדבר ה' חסידים ואנשי מעשה שותים מהם. עמדתי משתומם. לקחתי קופסא אחת בידי לראות מי הבעל מכשיר ועל תמיהתי הרבה נדהמתי לראות שהרב המכשיר הוא רב בעלמא מאן דהוא שאני לעצמי לא הייתי אוכל מהש-גחה שלו אם הי' נתון הכשר על תפוחי אדמה. אבל על ווהיפּ-קרים שומו שמים. ע"כ כל מי שיראת ה' נוגע אל לבבו חלילה וחלילה אל יכניס לביתו ווהיפּ-קרים אך ורק שיש עליו חתימה מרב שיש לסמוך עליו ראשו ורובו מכל ענינים...

הק' משה שטערן

חותם בתוך חותם

עס איז אַ מצוה לפרסם נוהר צו זיין דאָס אייב אַ גראַסערי מאַן אָדער בוטשער און פיש סטאָר שיקען דורך אַ דעליווערי באַי (וואָס איז נישט באַגלויבט כפי דיני השו"ע). וויין, אָפּגעשוּנדענע אָדער געמאַלענע פיש, אָדער פלייש, דאַרף דאָס ווערן פאַר- זיגעלט מיט אַ חותם בתוך חותם.

צו באַקען מצה ווערט געזיפט אַזוי ווי עס דאַרף צו זיין אויף אַזאַ קליינע זיפּ אַז עס איז נישט מעגליך אַז אַ ווערים זאל אַדאַרעך גיין. יעדע פאַהר וואַכען קומט אַריין פרישע מעהל — עס ווערט גימאַכט פון מעהל אין וואַ סער. מען נעמט חלה פון יעדע מיירע.

מצה מעהל

די מצה-מעהל ווערט געמאַכט פון די זעלביגע מצה אויפן פלאַץ אין מערערע סאַרטונגען.

עפענוואַרג צורעכמונג

מיר זענען געווען ביי די קאַמפאַני Gravy Master, 11-48 44th Drive, Long Island City

וועלכע פאַרביצירט פאַרשידענע פרע- פאַרירונגען בעטעמ'ס צו מאַכען מאַ- כלים, און מיר האָבען אויסגעפונען אַז עס קומט אַריינגעמישט פאַרשי- דענע זאַכען וועלכע מיר האָבען נאָך נישט געקענט נאַכוזכען.

פאַמעיסטאָ טשיפּס

ביי פאַטעיטאָ טשיפּס איז דאָ גרוי- סע חששים און מכשולים. דעריבער קען מען דאָס נישט עסען גור מיט אַ השגחה מעולה און משגיח תמיד.

פיללע פיש

מען טאָר נישט קויפען קיין פיללע פיש נאָר אויב מען ווייסט אַז אַ שומר תר"מ האָט דאָס צוגעריכט, אַזוי אַז מען האָט געזען די סימנים פאַר'ן אַפ- פּרצען.

לאַקשען פאַרפעל

מיר זענען געווען ביי דער פירמע: Benett Food Co., 12-22 30th Ave., Long Island City

און מיר האָבען געטראַפּען דאָס אויף זייערע: לאַקשען, פאַרפעל (געשני- טענע און געריבענע) און באַוטייס — איז נישטאָ קיין חשש פון מישונגען. אייער קויפען זיי נאָר פון Quality Egg Co.

וואָס האָט השגחה. די מעל ווערט נישט געזיפט.

מאַרשמאַלו

ביי מאַרשמאַלו איז דאָ גרויסע חש- שות און מכשולים. דעריבער קען מען דאָס נישט עסען גור מיט אַ השגחה מעולה פון אַ משגיח תמיד.

מצות

מיר זענען גיוועהן ביי "הורוויץ מאַרגאַרעטען מצה בעקעריי", מיר האָבן גיזעהן די מצה וואָס מען באַקט אַ גאַנץ יאָהר (נישט פסח'זיגע).

מיר האָבען געפונען אַז דאָס מעהל

צוקער

מיר זענען געווען באַזוכען די פיר-
מע

Amstar (Domino), Brooklyn

און מיר האָבען געפונען אַז עס איז
אין די פּאָלגענדע פּראָדוקטען נישטאַ
קײן שום חשש אפילו מאַרגאַרין צו
קאַנטראָלירען די שוים — וואָס בײַ
אַנדערע קאַמפּאַניס ווערט דאָס אַב-
געבליך אַרײַנגעלייגט — ווערט בײַ זײ
נישט גענוצט.

Crystal Domino Tablets

Hostess Tablets

Granulated Sugar

Confection Sugar

Brownulated

Sugar n' Cinamon

ראַק קענדי

מיר זענען געווען בײַ די קאַמפּאַני
Gravy Master, 11-48 48th Street,
Long Island City

וואָס אַנגעבליך זענען זײ די אײנציגע
וואָס מאַכען די ראַק קענדי, און ווי
מיר האָבען דאָרט געזען איז נישטאַ
קײן שום חשש אויף די קענדיס.

אגב, טוען מיר צו וויסען אַז מיר
ווייסען בידיעה ברורה ע"י אנשים
נאמנים, אַז עס איז פאַראַנען פיש-
סטאַרס שומרי תו"מ וואָס זענען לײ-
דער נישט מדקדק און קופּען פאַר-
טיגע פיללע וואָס האָבען שוין נישט
אויף זיך קײן סימנים און פאַרקײפען
דאָס פאַר אידען שומרי תו"מ. מיר
שטעלען זיך אין פאַרבינדונג מיט זײ
און אויב זײ וועלען נישט אויפהערן
ח"ו דאָס צו טאָן, וועלען מיר מפר-
סם זײן זײערע נעמען.

פלעסטיק קאַפּס

מיר זענען נאָך נישט געווען באַ-
זוכען די קאַמפּאַני וואָס מאַכט פלעס-
טיק קאַפּס און פאַרשידענע קאַנטעײ-
נערס פון פאַפיר וועלכע ווערן גע-
קאָטעד. מיר האָבען אָבער טעלע-
פאַגירט פאַר אַ גרויסע קאַמפּאַני וואָס
האָבען געזאָגט אַז עס קומט אויס-
שליסליך פון כעמיקאלען וועלכע
ווערן ערצײגט פון פעטראָלעאָם.

פרוכט פון א"י

זע באַהאַנדלונגען.

באהאנרלונגען

פּרוכט פון א"י

(ב) וועגען די שמועה פון הג"ר יעקב קאמינעצקי שליט"א. אט דרו"קען מיר איבער אַ בריעף וואָס הגר"י שליט"א האָט געשריבען איבער דעם דאָזיגען ענין:

... ע"ד מש"כ בדבר פירות א"י שיצאו לחו"ל שכ' שהן פטורין מתו"מ היינו דוקא שיצאו קודם מירות אבל אם נתחייבו כבר בא"י אסורים הן כטבל גמור ולא נפקע איסור זה מהם והי' יכול לעשר גם בברכה אלמלי היו ודאי חייבין אבל מכיון שנהגו להעמיד משגיחים על המעשרות גם אפשר שגם הבעלים בעצמן תורמין ומעשרין א"כ אינן אלא דמאי והי' מפריש דמאי אינו מברך. ומש"כ בס' ערוך השולחן היינו משום דבזמניהם לא היו פירות אלו מצויים שהיו מתקלקלים בדרך הבאתם ולפיכך כ' ש' אינו מצוי... יעקב קמנצקי."

לויט די אַלע בעווייזונגען זענען מיר נאָכאמאָל מעורר דאָס עס איז גלייך נישט צו קויפען פּרוכט פון א"י וויבאָלד מען דאַרף דערפון אָפּשיידען תרו"מ און נישט אַלע זענען בקי, אויך ברענגען מיר דאָ אַ וויכטיגען בריף וואָס איז מעורר איבער דעם ענין:

זיידא אליעד זאב רחנבוים
בן כ"ק הרה"צ שליט"א מקרעטשניץ
קרית אתא ש"כונ טיגעט, 04-728776
בס"ד. חודש סיון תשל"ד

לכ' מערכת וועד הכשרות ובראשם
הה"ג האדיר המפורסם בכל קצווי תבל

אין צוזאמענהאנג וואָס מיר האָבען מעורר געווען אַז פון פּרוכט פון א"י (צו מערסטנס איז שניח דאָ יפו אַראַנזשען) וועלכע ווערן געשיקט קיין אַמעריקע, דאַרף מען אָפּשיידען תרו"מ, און וויבאָלד נישט יעדער איז בקי איז ריכטיגער נישט צו קויפען די פירות. האָבען מיר באַקומען בריעף וועלכע זענען מעורר אויף צוויי זאָ- כען: (א) דאָס מען זאָגט אַז מען שיי- דעט יאָ אָפּ תרו"מ, (ב) דאָס הג"ר יעקב קאמינעצקי שליט"א האָלט אַז פירות א"י שיצאו לחו"ל זענען פטור מתו"מ.

מיר דריקען אויס אונזער טיפען דאַנק אונזער חשובין פאַראַינטערע- סירטען מיטהעלפער מו"ה יוסף מתת' לעהמאָן שליט"א, וואָס ער האָט אונז צוגעשטעלט אַלע אינפאָרמאַציעס א"י בער דעם דאָזיגען ענין, ווי פאַלגענד:
(א) עס איז אמת אַז דער קאָנסור לאָט פון דער מדינה דאָ אין אַמעריקע ערקלערט דאָס מען נעמט יאָ תרו"מ כדין, איז עס אָבער פאַרפירעריש, ווי עס לייענט זיך פון דעם פאַל- גענדעם בריעף:

... תרומות ומעשרות אין מפרי- שים כאן מהתוצרת היוזאת לחו"ל, ע"כ בדרך כלל צריכים להפריש תו"מ. — בשנה זו יש להפריש בלי ברכה.

אונטערגעשריבען פון הרב א. ה. סנדומירסקי, מרכז.

החרדית דעיר הקודש ירושלים ש-
סידרו בכל המקומות משגיחים שמפ-
רישים תרו"מ כראוי ובפרט בבתי ה-
חנות שמוכרים פירות וכו'. יש בכל
יום מודעה מטעם הביד"צ שהופרשו
תרו"מ באותו היום. לכן כדאי מאוד
שהוועד הכשרות יתן לב לדבר הנ"ל
לסדר משגיחים בכל חנויות שמוכרים
פירות מא"י וכו' שיפרישו תרו"מ כ-
ראוי. ותודיעו לאחב"י באיזה מקומות
יכולים לקנות בלי חשש וכ"כ באיזה
מקומות אין מכניסים כלל פירות א"י.
ולזהויר מאוד את הבעלי החנות ה-
חרידים לדבר ה' שבל יכשילו את
אחב"י באיסורים. ובזה אסיים שה'
יהי' בעזרכם ובכל אשר תפנו תשכילו
ותצליחו.

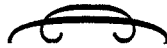
בכבוד רב,

מנאי הק' זיידא א. ז. רוזנבוים
ר"מ בישיבת קרעטשניף

הרב מ' שטרן שליט"א ראב"ד דקהל
יסודי התורה בבארא פארק.

הנה שמעתי ש"ל על ידכם ירחון
בשם מדריך הכשרות וזה תועלת גדול
לאחב"י ועדיין לא זכיתי להנות מזה
ע"כ אבקשכם לשלוח לי בהקדם האפ-
שרי ור"פ סך 10 דולר.

ואגב רציתי לעורר שהיות שנתרבו
מאוד היצוא מא"י לחו"ל ובפרט פירות
א"י נמכרו בכל השווקים בחו"ל ורבים
נכשלים באיסורי טבל כמבוי' ברמב"ם
הל' כב ובראב"ד שם ובלח"מ עיי"ש.
ועוד בהרבה פוסקים אשר לא העת
להארץ. ואנשים ונשים קונים פירות
מחמת חוסר ידיעה. ע"כ מוטל על
הרבנים שליט"א דשם לעורר ולדרוש
ברבים גודל חומר האיסורים בענין
הנ"ל, וכ"כ בבתי הספר לבנות הנקרא
(סקול) ילמדו את בנות ישראל שיהיו
נזהרים באיזה מקומות שקונים ומה
שקונים וישר חילא להביד"צ דעדה

We do not give "Hechsheim," we only ascertain the facts about each product as far as possible.

Baby Foods

As of yet no baby food factories were visited. However, it has been known for many years that fruits and vegetables are cooked in the same pots as non-kosher foods. *Not* all Beech Nut Foods have certification and one should therefore be careful before buying baby food.

Delivery

If wine, fish, or meat is sent with a delivery boy who has no trust according to the Shulchan Oruch, the must have *a seal within a seal*.

Eggs

One should be careful in buying eggs since there are many problems and only those eggs under supervision should be used.

Fillet Fish

One must be careful when purchasing fillet fish to be certain that a frum Yid saw the fillet before it was *filleted*.

Through reliable people we know that Shomer Shabbos fish

stores are purchasing fish fillets that do not have the *simonim* on them. We are contacting them and we hope they will stop this practice.

Gravy

We visited Gravy Master, 11-48 444th Drive, Long Island City, we could not check many of the ingredients that are used.

Hard Aluminum Pots

Aluminum pots need to be kashered before using. Regarding soft aluminum foil pans, we did not visit any of the plants but we have heard from reliable sources that those pans that do not have "design" need to be kashered.

Ices

On all types of ices (pops and Dixies) there are questions of unknown ingredients. One should not be fooled into thinking that ices need no supervision, and that those that have supervision are exactly the same products as those that have not. It is not so and no ices should be bought without supervision.

Ingredients

Many people mistakenly believe that by reading the ingredients on a package they can determine whether it is kosher or not. This is a total error. The article may contain unlisted ingredients. Also the article may be prepared in utensils used for non-kosher articles, etc. Therefore, no one should decide the kashrus of an item on the basis of reading the ingredients.

Jars

Jars whose contents have been emptied should preferably be immersed before being used.

Marshmallow

As is known, marshmallow needs a constant reliable supervision.

Matzos

We visited the Horowitz Margaret Matzo Bakery and we observed the baking process for the year round matzos (not for passover). The flour is being sifted properly to such an extent that there is no possibility for worms to pass through the sifting screen. Every few weeks fresh flour is delivered to the bakery. The matzos consist only

of flour and water. Chala is taken from every dough.

Matzo Mehl

The Matzo Mehl is ground from the same matzos on the premises in a variety of thicknesses.

Noodles

We visited the Bennett Food Company, 12-22 30th Avenue, Long Island City. We found that their farfel, bowties contain no other ingredients except flour, eggs, and oil. The egg supplier is the Quality Egg Co., which is supervised. The flour is not sifted before use.

Plastic Cups

We did not visit any companies. But in telephone conversations with a large company we were told that only petroleum products are used in producing plastic cups.

Potato Chips

Potatoe Chips require a constant supervision of a qualified supervisor.

Rock Candy

We visited Gravy Master, who seem to be the only makers of

rock candy, and found no questions.

Soft Aluminum Foil Pans

It is necessary to immerse aluminum tins if they are to be used more than once.

Spices

We visited the Hudson Tea & Spice co., 304 Messerole Street, Brooklyn, and found that the following spices are made by the company itself and are free of questions:

Allspice
 Anise Seed
 Arrow Root
 Black Pepper
 Caraway Seed
 Cardamon Seed
 Celery Salt
 Celery Seed
 Cinnamon
 Claves
 Coriander Seed
 Cumin Seed
 Curry Powder
 Ginger
 Mace
 Marjoram
 Mustard
 Nutmeg
 Oregano
 Pumpkin Pie
 Pumpkin Pie Spice
 Sage

Sausage Saesoning
 Thyme
 Turmeric

The following spices are bought ready prepared and we did not see their preparation:

Cavenne Pepper
 Chilli Powder
 Cream of Tartar
 Garlic Powder
 Monosodium Glutamate
 Onion Powder
 Poultry Seasoning
 Red Pepper

The Following are bought and prepared and contain calcium steriate that has supervision: Garlic Salt, Onion Salt.

Paprika is not made in America and we do not know how it is prepared. In the summer paprica developes worms and it should be refrigerated.

Hudson distributes the following extracts: Pure Vanila, Pure Almond, Lemon (Terpeneles).

We were shown the process to make honey and it seems free of questions.

Sugar

We visited Amstar, Domino, in Brooklyn, and found that the following products have no questions (anti foaming agents are not used):

Crystal Domino Tablets
 Hostess Tablets
 Granulated Sugar
 Confection Sugar
 Brownulated Sugar
 Sugar n' Cinnamon

Vitamins

One should be very careful not to use vitamins without supervision. Many tablets contain items that are forbidden.

Whipped Milk

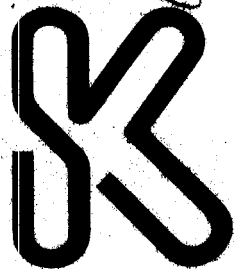
It is known that whipped milk can be made with non-kosher fats. Therefore no whipped milk without a proper hechsher should be used.

Yeast

Fleischman Redstar contains vegetable oil. Budwiser contains a minute percent of vegetable oil.

**WE MIND
 YOUR OWN
 BUSINESS
 When...minding
 our Business,
 in helping you
 to build profits
 through Advertising.
 WE MEAN BUSINESS!**

S.K. STUDIO
 1617-44str.
 Brooklyn, N.Y. 11204
 (212) 853-1526

Sam Knopfler

בני ישראל

משכן

CHASSIDIC AND ORTHODOX

JEWISH FAMILY SERVICES

MISHKON B'NAI YISROEL, INC.

Child Caring Agency

FOSTER HOMES WANTED

חסידשע און ארטאדאקסישע אידישע פאמיליען ווערען דרינגענד געזוכט.

רופט „משכן“ 756-5298, 771-8811, 851-6570
אדער שרייבט 1481 — 58 טע סטריט, ברוקלין, נ. י.

קרובים קענען האלטן די משפחה צוזאמען

אויב איר האט א קרוב מיט א קינד וואס קען ניט געהאלטן ווערן אין דער היים, קענט איר זיין א פאסטער-מוטער פארן קינד און קריגן גוט באצאלט

די מיטגלידער פון משכן טוען זענען העכסט קואליפיצירטע פראפעסיאנעלע פאמיליען. און צוזאמען מיטן בארד און דירעקטארס, זענען שומרי תורה און יראי שמים.

BUILDING FUND CAMPAIGN FOR THE GIRLS RESIDENCE

Buy a Brick Today and Build a Future for a Jewish Child

— מיר נויטיקן זיך אין פאנדען פאר דער מיידעלשער רעזידענץ געביידע.
— עפענט אייער הארץ און אייער האנט, אז מיר זאלען קענען עפענען די טירן פון משכן!
— שיקט אייער ברייטהארציגען ביישטייערונג איצט, האט א חלק אין דער גרויסער מצוה!
פאר רעפערענצען, אפליקאציעס און אינפארמאציע, ביטע רופט: 851-6570 (212) אדער שרייבט צו:

MISHKON B'NAI YISROEL, Inc.

1481 — 58th St., Brooklyn, N. Y. 11219

מרת בת שבע מאנדעל, גרינדערין

אינדאסטריט 199 :

הרב ר' משה פיינשטיין, הרב ר' משה בייק

הרב ר' משה שטערן, דעבריינינער רב

Mishkon is a non-profit tax exempt Organ.
Endorsed by the Union of Orthodox Rabbis
of the United States & Canada.

Yes, I want to buy a brick for the Building of MISHKON and I am enclosing my donation in the amount of \$18.00

Name

Address

City

ליל טע 5811-851

ב"מים הכי קרובים אפשר יהי' לראות בכל בית כפחר ספרים

הש"ס החדש של אוצר הספרים

כרך אחד לדוגמא בכריכה הכי מפוארת מן
היוצא בקרוב

בעשרים כרכים בהוצאה יותר משופרת

בית מסחר והוצאת הספרים "אוצר הספרים" אשר לפני רבות בשנים הי' מן הראשונים להוציא
ש"סים וכל ספרי קודש באו"ה"ב מתפאר להודיע שכבר נגמרו בע"ה כל ההכנות להוצאת

הש"ס "אוצר הספרים" היותר שלם ומהודר
בעשרים כרכים מפוארים

עם מעלות והוספות הכי מפתיעות ובכל זאת

יהי' המחיר בתכלית הזול, והנה כמה ממעלותיו:

- מפרשים חדשים, הגהות נכבדות, חידושים יקרים מגדולי התורה שעדיין לא ראו אור הדפוס.
- נייר חזק ואמיץ יפה ונהדר שבעל בחח"ר הבטיח קיומו למאה שנה.
- כריכה מיוחדת במינה המצאת הטכניקה החי מחודשת המבטיחה קיום לדור דורים. הש"ס בכריכתו הזו,
הוא הראשון במינו אשר לא יהתה בו גבות קרועים ודפים גופלים.

עשו ריזורבציות לש"ס אחד עוד היום לרגל ההוצאה המצומצמת

* * *

ראה זה חדש

סידור אוצר התפלות

בהוצאה חדשה מהודרת כפורמאט גדול בשני כרכים

S. GOLDMAN — OTZAR HASEFARIM, Inc.

IMPORTERS & PUBLISHERS OF HEBREW BOOKS

33 Canal Street, New York, N. Y. 10002

Tel.: ORegon 4-1707 or 260-0520

רפואה דראג סטאר

עם איז דאָ ביי אונז צו באַקומען אַלע מעדיצינען,
קאָסמאָטיקס, "העלד פּוּד", נאַטירלעכע ווייטעמינעס,
און אַלע כּשר'ע וויטאַמינים

מלפּון: 387-0021

— פּרי דעליוועריס —

כתבי יד עתיקים

המעוניין בכחב יד של
הצה"ק ר' הלל ל"ש
מקאלאמאיע על חכמת
הקבלה יפנה אל
התלפון 384-5055

הצ'לח רופס: 3871750

להתודע ולהתגלות

150 עופות לשעה.

(ד) דאס ווייטקען און אויסזאלצען ווערט געמאט מיט זאלע הידורים.

(ה) ביים עפענען די עופות איז דא א משניה א בר ממכא וואס פארשטייט אין עניני הוראה, ווייל עס איז זייער שכיח שאלות אויף בני מעים, צומת הגידון, שכירת העצמות וכו'.

(ו) די שאלות זייקע עופות ווערען ביי אונז נישט גענוצט.

(ז) די עופות ווערען אין גאנצען געעפענט צום זאלצן, און די האלדז אדערן ווערען פארשייטענע, און די דם בעין פונ'ם גארעל ווערט אויך אראפגענומען.

(ח) מיר האבען שוחמים משניהים ת"ח און יר"ש מרכיב, מוסמים פארסמים כאמנותם, הנהגת ביתם וחינוך כניהם הוא על מהרת הקודש.

(ט) די שובי"ם משניהים ווערען געזאלט נאר דורך דעם רב המכשיר.

(י) אונזער שנתחה און אחריות איז נאר אויף די בלאט בעם מיט דעם זיגעל, בחשנת אב"ד דעברעצין שלים"א.

משה פרידמאן — 384-0587

וועד השחיטה דעיר ההרידי ר'בארא פארק

לכל ידידינו ואנשי שלומינו דעיר רבתי ניו יארק שיחי!
 מיט גרויס פרייד לאזען מיר וויסען דעם גאנצען ציבור הרידי אין שמאט ניו יארק, אז עס איז אונז ב"ה געלונגען אויפצושטעלן אן אייגענע שחיטה פון עופות, דא איז ניו יארק אונזער דער שטרענגער שנתחה פון, דרהי"ג מודר"ק משה שמערן אב"ד דעברעצין שלים"א... די תקנות און הידורים פון אונזער שחיטה איז ווי פאלגענד:

(א) ביי יעדער שחיטה וועט זיין א טפעציעלער משניה אויפ'ן פלאץ און וועט בודק זיין דעם חלף נאך יעדע 10 — 8 עופות (ווי עס שפייט פארש אין שמ"ח ט"י י"ח סעיף כ' אין דרכ"ת מ"א ס"ק רט"ו וז"ל תקנה זו קדומה והובאה במהרי"ק ונתחדשה בימי הב"י וכן כדורות האחרונים, וכן כספר מעשה רב שהגד"א מוויילנא ז"ל אמר שמוטב לאכול מאכלי חלב בשבת מלאכול משחיטה שלא היה אחד עומד על גביו של שוחט וכן המנהג וכו' עכ"ל).

(ב) מיר ניבען שטונט מען זאל נישט ווארפן די קעסטל לעך מיט עופות וועגען השש ריסקו אברים.

(ג) די שחיטה איז א שחיטה מתונה מיט ישוב הדעת, מיט באשטעלונגען זיך ווענדען אויף דעם טעלעפאן צו:

בית הספרים דבארא פארק
(געווען קאראים)

4408 14th AVE. Tel. 871-2280 BROOKLYN, N. Y.

מיר וויינען שווייט דאס מיר סאכען א גרויסען ערעפענונג סעיל
GRAND OPENING SALE

אויף אלגעמיין ספרים ותשמישי קדושה
 מיר לאזען וויסען דאס מיר האבען דעם גרעסטען אויסוואל פון אלגעמיין ספרים ווי שייסין, ספרים הלכה שו"ת, ספרי דרוש, וכו' ספרי קדוש ותשמישי קדושה.

ספרי מוסחא מתקן ומגיה ומכיר ספרי תורה, תפילין וסוחות מגילות מפורסמים במחיר.

בלי קדוש, עפרות, פליתיים, שיעשעשע, פליתיים פנינים, יארמקלעס, רעקארדס, מנורות, פליתי תפילין ביזשען, מארטינע און צו פארעך לעשענע קרובי מנחה פוררים און מחזוריים, גארשען, קיפלען, שטרות, אחרונים.

זאלעט צו ביליגסטע פרייען

אונזערע פונקטליך אויסגעשלאגט

רב קאלמיש פינטער

בן הרב אב"ד ד"ק זאלצבורג

387-0654

אדער 387-3616

BUDGET CAR SERVICE

FOR ALL OCCASIONS

AIRPORTS, WEDDINGS, HOSPITALS, ETC.

קארס אויף שמחות, עירפארט, שפיטאל אא"וו

REMEMBER:

SERVICE IS OUR BUSINESS!

פליס מאכט רעזרוויישען כפאהר

מודעה נחוצה

לכל בתי כנסיות בתי מדרשות
 ת"ת, ישיבות, בתי חינוך לבנות

מבית מסחר ספרים

משה חנוך גרינפעלד

4412 — 15th Avenue

Brooklyn, N. Y. 11219

Tel.: 871-8885

o

יש לנו תמיד בשבילם מחסון גדול של כל מיני ספרים, מש"ס גדול ועד סידור קטן, מחזורים, סליחות, תיקון להו"ר, קינות לת"ב, כל מיני ספרי לימוד לבתי ספר ולת"ת, טליתים, פרוכות, מעילים, מפות, תפילין, מזוזות, ציצית וכל תשמישי קדושה, מתנות יפות לחתנים ולברי מצוה וכו' במבחר גדול.

חברה מפיצי תורה ממשפחת „סול אריה“

בנשיאות הרה"צ מהר"ר אליעזר עהרענרייך שלימ"א הרב ממאד יצ"ו

נודעה רבה לאודייטא

אך זה יצא לאור בהוצאה שלישית הספר הנפלא

שערי אפרים

על הלכות קריאת התורה והתנהגותיה משעת הוצאתה עד שובה למנוחתה

מהנאון ר' אפרים זלמן מרגליות מבראדי זצ"ל

בעהמח"ס מטה אפרים על ימים נוראים, שו"ת בית אפרים וש"ס

זגלזה אליו שלשה פירושים:

(א) פתחי שערים מהנאון המחבר זצ"ל

(ג) שערי חיים

מהנאון ר' חיים צבי עהרענרייך זצ"ל

אבדק"ק ה' מאד יצ"ו

בעהמח"ס קצה המטה על המט"א וש"ס

(ב) שערי רתמים

מהנאון ר' שבתי ליפשיץ זצ"ל

חמ"ץ דק"ק אורשווא יצ"ו

בעהמח"ס ברית אבות על הלי' מילה

קיצור של המפתח הנמצא בהספר שערי אפרים ונחלק בעשרה שערים:

שער א' — דין הקוראים לעלות לתורה	ובו ל"ו פסוקים
שער ב' — דיני חיובים לקרותה, ומי נראה מפני מי	ובו ס"ז "
שער ג' — דין הנהגת הקורא בתורה	ובו י"ט "
שער ד' — דין העולה לתורה והנהגות הצבור בעת קריאת ודיני	
הסדרות	ובו ל"ה "
שער ה' — דין טעות שנמצא בס"ת בשעת הקריאה	ובו כ"ח "
שער ו' — דין טעות חסר ויתו' והליף שנמצא בשעת הקריאה	ובו ס"ד "
שער ז' — דין כנין הקוראים ושבט יו"ט ושאר זמן קריאת	ובו ל"ט "
שער ח' — דין קריאת המוקדים ור"ח והנוכה ופורים ור' פרשיות	
וש"כ ותענית צבור	ובו קי"א "
שער ט' — דיני ההספדה וזכרותיה	ובו מ"ז "
שער י' — דין הוצאה והנחתה ונלילה וקריש ויה"ד והזכרות נשמות	
ואה"ד וזכרת החודש	ובו מ"ז "

הוצאה חדשה ומתוקנת בצירוף הקונטרסים הללו:

- (א) **ויגד משה על עניני קריאת התורה** מהנאון ר' משה יתיה ב"ץ זצ"ל מסעודאדאעלי יצ"ו, בעהמח"ס ויגד משה על הלכות פסח וש"ס
- (ב) **ויצבר יוסף כולל דיני ומנהגי וסדר חינוך ספר תורה**, מהנאון ר' יוסף הכהן שווארפיץ זצ"ל מנאמווארדיין, בעל הירחון וילקט יוסף וש"ס.
- (ג) **צפנת פענח על הלכות גזיות ס"ת**, מהג"מ יוסף הכהן שווארפיץ זצ"ל, עם הגהות והערות אוצר זצ"מ מהנאון ר' חיים יהודה עהרענרייך זצ"ל.
- אבדק"ק דעווא — הווסטה יצ"ו, בעל הירחון אוצר החיים וש"ס.
- (ד) **סדר חינוך בית הכנסת** מהנאון בעל בית נפתלי זצ"ל.

בשורת ספר חדש מאוד נעלה

הגני להודיע כי ת"ל הופיע

ספר נפש ישעי'

בשני חלקים

על מאכלות אסורות, אוצר גדול של דיונים, שו"ט ומאמרים

כולל 552 עמודים בגודל 6x9

בחלק הראשון ובו ל"ח פרקים, שלקטתי בעזר צורי וגואלי מדברי חז"ל בש"ס בבלי וירושלמי, מדרשים, זוה"ק, תיקונים וספרי הראשונים וכו', ודבריהם הק' חוצבים בלהבות אש, מלהיבים נפש האדם לשמור מאוד, לברוח ולהסתלק אפילו מן הספק. נדפסו בו גם תמונות וציורים של הדברים הצריכים בדיקה מתולעים ומילבן וכו', ותמונות של הרבה מיני דגים שאסורים לאכלם, והוספתי בו הרבה סיפורי מעשיות מצדיקים הק', אך שהזהרו בקדושת המאכלות, וגודל כח הרגשם אפי' ע"ד שהורה בה חכם וכו'. ג"כ הבאתי בו תשובה ארוכה מרבן של כל בני הגולה כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א, בענין שעכשיו אשתני הרבה לגרועותא בניופים ותחבולות, והקונים נכשלים הרבה לקנות דברים שהם בלי השגחה עד כדי כך שנעשה להם היתר וקשה להפרישם מהרגילות, ורוב ההכשרים הסומכים על המשגיחים עלולים למכשולות גדולות אשר בעלי הפאבריקען יוכלו להטעותם שלא ידעו מאומה בין ימינם לשמאלם ולא רבים יחכמו להבין תחבולות התגרים ומעשה המכונות והפאבריקען וכו'.

בחלק השני ח' פרקים, כולל החששות האפשריות בכל מיני מאכלות ומשקאות המורכבים ומעורבים בחומר איסור, ולהעיד על אמיתותם ואפשריותם, הצגנו עדותה של הממשלה (אגריקולטור דפארטמענט), כמ"כ עדותן של חברי הביד"צ דעה החרדית בירושלים, והודאות וידיעות לכל ימות השנה, ידיעות על מצרכי מזון שונים שהם בהכשר רבתינו הבד"צ שליט"א ללא שום חששות. והודעות על מיני מזון שיש עליהם חששות איסורים שונים וכו' (הרשימה לפי סדר הא"ב).

הספר כולל חמשה מפתחות:

- (א) תוכן כל ענין לפי סדר הפרקים.
- (ב) מפתח הענינים לפי סדר הא"ב, בערך חמשה עשר מאות ענינים, כדי שיהי' בנקל למצוא כל דבר ודבר על מכונו בלי חיפוש.
- (ג) מפתח לדברים הצריכים בדיקה לפי א"ב. בסדר מאה ענינים.
- (ד) מפתח סיפורי המעשיות.
- (ה) מפתח הספרים לפי א"ב, בערך מארבע מאות ספרים.

מחיר הספר הוא סך \$5.00

הספר הזה נחוצו לכל איש חרדי הרוצה לידע בירור מהמאכלים השכיחים לכל יגעיל בהם נפשו, שבעו"ר נכשלים בו הרבה מאח"כ להכניסם לבתיהם בלי יודעים שהם נו"ט ממש, או עכ"פ איסור דרבנן וחמורים דברי סופרים וכו'. וכן חיזוק ואומץ מתוך דברי הסה"ק על ענין זה.

* * *

בקשה גחוצה מכל רב ומורה הוראה

היות שבדעתי להוציא לאור בזמן קרוב חלק שלישי מספר נפש ישעי' כנ"ל, ע"כ אבקש מכל התלמידי חכמים שיזאלו בטובם לזכות את הרבים לכתוב ולהמציא לי הערותיהם על הספר נפש ישעי' ב' חלקים, או כל מין הערה ובירורו או חידוש בעניני כשרות המאכלים, ואדפיסם איה"ש בחלק השלישי בשם אומרם, וזכות הרבים יהי' תלוי בהם.

כתובת המחבר:

RABBI SHLOM JUDA GROSS

331-2507

1472-79 Street, Brooklyn, N. Y.

11228

כשורה טובה ליהדות חרדית

זה עתה יצא לאור

מדריך הכשרות

מאת התאחדות הוקהילות דעיר החרדית בארא פארק

בפיקוח הח"ג מזהר"ר

אדמו"ר משה שמרן שליט"א

אב"ד דקהל יסודי התורה (מלפנים אב"ד דעברעצין)

כולל תשובות ומכתבים וכיוריים בענין המאכלים לפסח ולכל ימות השנה
החיבור „מדריך הכשרות“ הוא חיבור יחיד במינו, כשמו כן הוא, מדריך ומורה דרך
הכשרות, לכל מיני מאכלים המותרים והאסורים לפסח ולכל ימות השנה

* * *

זאת הפעם הראשונה בתולדות היהדות החרדית בארה"ב שהופיעה לאור עולם
רשימה גדולה מהמון מאכלים המותרים והאסורים

הרשימה היא דבר נחוץ בכל בית יהודי המדקדק בכשרות המאכלים
אפשר כבר לקבל מדריך אייר-סיון תשל"ד, וכן גם המדריך מחדשי אדר-ניסן ש"ז

דמי החתימה לשנה בארה"ב \$4, בשאר מדינות \$5

VAAD HAKASHRUS

P.O.B. 56

BROOKLYN, N.Y. 11228

פאר אינפארמישן רופפ:

הרב יעקב מושקוביץ

אין אונג פון 9 ביז 10.30

מלפון: 627-2378

MADRICH HAKASHRUS

5734

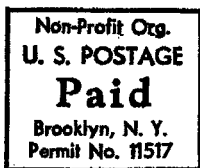
June-July, 1974

Vol. 1, No. 3

Published by the
VAAD HAKASHRUS

- ליינט און פארשפרייט דעם מדריך הכשרות
- פאר אדווערטייזמענט רופט : 627-2373 פון 9 ביז 10:30 אין אונט
- מיר נעמען נישט אן קיין אדווערטייזמענט אויף א זאך וואס דארף
- האבן א הכשר
- די שענסטע מחנה — שיקט אריין א אפליקיישן פאר נאענטע

Annual Subscription \$4.00

בעזה"ת אריסטון (פי סעודה גדולה) עתיד הקב"ה לעשות לעבדיו הצדיקים לע"ל, וכל מי שלא אכל גוי"ט בעוה"ז זוכה לראותו. (ויקרא רבה פ"י).
לע"ל הקב"ה מוציא כרוז כל מי שלא אכל בשר חזיר מימיו, יבוא ויטול שכרו (קהלת רבה פ"א סי' כ"ח).

מדריך לכשרות

— ירחון להתאחדות הקהלות —

כולל תשובות, מכתבים וכירורים בענין כשרות המאכלים

— — — — —
ב"ה. חודשו אלול-תשרי ה'תשל"ד-ל"ה שנה א' קונט' ד' (כרך א')
— — — — —

בפיקוח מוה"ר משה שטרן שליט"א
הגאב"ד דקהלתנו קהל יסודי התורה (מלפנים אב"ד דעברעצין)

יוצא לאור בהשתתפות הרבנים והקהלות ולומדי תורה
דעיר רבתי ניו יארק

Published by the
VAAD HAKASHRUS

Annual Subscription
\$4.00

וועד הכשרות
התאחדות הקהילות

MADRICH LAKASHRUS

5735

Aug.-Sept., 1974

Vol. 1, No. 4

בשורת טובה ליהדות החרדית

זה עתה יצא לאור

מדריך לבשרות

מאת התאחדות הקהילות דעיר החרדית בארא פארק

בפיקוח הת"נ מוהר"ר

אדמו"ר משה שמרן שליט"א

אב"ד דקהל יסודי התורה (מלפנים אב"ד דעברעצין)

כולל תשובות ומכתבים ובירורים בענין המאכלים לפסח ולכל ימות השנה
החיבור „מדריך הכשרות” הוא חיבור יחיד במינו, כשמו כן הוא, מדריך ומורה דרך
הכשרות, לכל מיני מאכלים המותרים והאסורים לפסח ולכל ימות השנה

* * *

זאת הפעם הראשונה בתולדות היהדות החרדית בארה"ב שהופיעה לאור עולם
רשימה גדולה מהמון מאכלים המותרים והאסורים
הרשימה היא דבר נחוצך בכל בית יהודי המדקדק בכשרות המאכלים
אפשר עוד לקבל במספר מצומצם מדריכים הקודמים

יוצא לאור בחשתתפות הרבנים והקהלות ולומדי תורה
דעיר רבתי ניו יארק

VAAD HAKASHRUS

P.O. BOX 56
BROOKLYN, N.Y. 11228
Tel: 232-3100

וועד הכשרות

התאחדות הקהילות
מכתבים ובירורים בענין
כשרות המאכלים

דפוס אוסטון „מוריה”

MORIAH OFFSET COMPANY
160 JOHN STREET

גילוי דעתנא לקרות בתשומת לב

אחרי אשר זיכנו ה' להגיש לפני קהל קוראינו שיחיה הצמאים לדבר ד' את חוברת הד' "מדריך הכשרות", מצאנו לנכון להביע ולגלות קבל עם את יסוד ואופן עבודת חבורתינו הקדושה, ובזה יתיישרו עקשי לב מיתרים המסובכים ורעיונות הנבוכים אשר כנראה ממאות המכתבים עדיין לא נתבררו אצל הרבה מקוראינו תהלוכת ושאיפת חבורתינו, על כן נקוה כי יהי' דברינו הבאים לשביעת רצון כל המשתוקקים לידע האמת.

(א) חבורתינו נתייסדה ע"י חברי בע"ב אשר יראת ה' נגע ללבם לראות את הפירצה הגדולה בתומת הכשרות אשר כל איש הישר בעיניו יעשה ואין פוצה פה, והגיע עד כדי כך שהבעלי מסחר בעצמם הם מוחזקים לנאמנים וכולם אוכלים על פיהם בלי פקפוק וכדו' וכו', ע"כ לא נחו ולא שקטו וחרו אחר רב מובהק שורה להם הדרך (כי אין לעשות בענין כשרות בלא רב ח"ו) ואחרי מאמצים וקישויים אינה ה' לידם את אדמו"ר הרהגה"צ המפורסם מו"ה משה שטערן שליט"א אבדק"ק דעברעצין יצ"ו בעהמ"ח שו"ת באר משה, אשר אומץ רוחו וישרותו הנאמנה המריצוהו לקבל על עצמו המשא הכבדה הזה. ובכל זה! באמת ידינו פרושות לקבל עצות והדרכות, ובעיקר התנדבות שיתוף פעולות מיתר מרנן ורבנן הגאונים שליט"א, ואדרבא שכרם יהי' כפול מן השמים בהטותם שכמם לסבול את משא העם הזה למנוע מלהתפטם במאכלים אשר לא יאותו - ולהבהיר את אשר נכון לאכול ואת אשר לרחק.

(ב) ומדברינו נתברר היטב - כי אמנם - יש נפ"מ בין חבורתינו ובין שאר אירגונים אשר נתייסדו עד עתה בעניני הכשרות.
 (א) כי אין עבודתינו בעד בצע כסף, ולכך נקוה כי יהי' סייעתא דשמיא במעשי ידינו שלא להכשל בחשש נגיעות ושוחד ח"ו.
 (ב) כי אין אנו נותנים הכשרים, וגם זה משום הרחקה.

ומעתה נאותה לנו הנדפס במודעותינו "זאת הפעם הראשונה" בתולדות היהדות החרדית, כי אכן כן הוא בעזה"ת, ותקותינו חזקה לה' שלא תמוט רגלינו, ונוכל לעמוד איתן מול הרוחות הסוערות למען ה' ותורתו.

(ג) אין אנו רואים שום פגיעה בכבוד מי שיהי' אם אנו מבקשים לחקור ולדרוש על אופן נתינת ההכשר של מי שהוא, כי אדרבה כן הוא המדה כי היכי דלימטי שיבא מכשורא ורשות לקהל קודש לידע את אשר לפניהם מה טיב האוכל הבא לפיהם ואין בזה משום גסות הרוח כי אין הכוונה לקנטר ח"ו אלא למען הבהרת האמת האהוב מכל.

אנרווייזונגען פאר די פעסטשטעלונגען

א) ווען מיר באשרייבען א פראדוקט וואס לויט אונזער באשרייבונג האט דאס נישט קיין חששות, מיינט נישט דאס מיר גיבען דארויף א הכשר אויף קיין שום פאל (סיי מיט געלד סיי אהן געלד) מיר זענען נאר מברר די מציאות. לויט די מציאות זאל יעדער פרעגען זיין רב ווי אזוי זיך צו פירען .

ב) ווען אויף א פראדוקט וואס מיר באשרייבען געפונט זיך א הכשר פון וועמען אימער (פון אינדיווידואלן רב אדער פון א ארגענעזאציע) מיינט נישט אז דורך דעם וואס אויף דעם ארטיקעל געפינט זיך נישט קיין חששות, זענען אוטומאטיש אלע אנדערע ארטיקלען אויף וועלכע עס געפינט זיך דער דאזיגער הכשר אויך אהן חששות! מיר האבען נאר מברר געוועהן די מציאות פונ'ם בעהאנדעלטען ארטיקעל.

פעסטשטעלונגען

מיר גיבען קיינע הכשרים. מיר שמעלען נור פעסט די פאקטען עד מקום שידנו מנעת.

א"י (ספעציאלע באריכט) , די פאלגענדע פראדוקטען; ליבער (א"י) - עליח - כרמית - האבען נישט קיין הכשר וואס איז באוויסט אלס פארלעסליך...

אינגרידיענטס

אויב וואהר מיר האבען געשרייבען דאס מען טאר זיך נישט סומך זיין דורך אפליינען די אינגרידיענטס לקולא, אבער לחומרא מוז מען יא זיין וואכזאם, מיר זענען איבערצייגט געווארען דורך פאקטען דאס מען ווערט נכשל אין קויפען פארשידינע פראדוקטען וואס אויב מען וואלט געליינט די אינגרידיענטס וואלט מען זיך דערווייטערט דערפון, דעריבער וועלען מיר דא אויסרעכענען א טייל פון די מער אלגעמיינע אינגרידיענטס וועלכע האבען אויף זיך געווענליך חששים. אויף וועלכע מען דארף זיך נאכפרעגען

Calcium Stearate

קאלציום סטיריעט

Calcium Stearoyl-2-

קאלציום סטיריאול

	קרעם אף-טארטאר
Emulsifiers	עמולספייערס
Gelatin	זשעלאטין
Glycerin	גליצערין
Glycin	גליצין
Glycerl Monostaerate	גליצעריל מאנא סטיריע
Glyceride	גליצעריד
Gum Base	גום בעיס
Lactose-	לאקטאס-לאקטיק עסיד (ווערט
Lactic Acid	ערצייגט פון מילך עס פארשטייט זיך חלב עכו"ם)
Mono and Di-	מאנא ענד דע-גליצערידס
Glycerides	פעפטין
Pepsin	פאליסארבאטע 60, 80
Polysorbate 60,80	פאלי גליצעריל
Polyglyceril	רענעט
Rennet	וועדזשעטעיבען אויל
Vegetable Oil	שארטענינג
Shortening	סטיריק עסיד
Stearic Acid	סארביטען מאנאסטיריעט
Sorbitan Monostearate-	

בראנפּענס

צוליב פיל הערות און נייע אנטוויקלונגען אין די בראנפּען אינדוסטרי, איז פארבליבען אונזער רעפארט אויף די בראנפּענס.

בוטשער סטארט

בוטשער סטארט אפי' ווי עס איז דא א הכשר פון א רב מיינט דאס נאר, דאס דער רב גיבט דעם הכשר פון דער צייט ווען די פלייש קומט אריין אין דעם בוטשער סטאר (ווי ניקור, ומליחה, וכדומה) אבער נישט אויף די שחיטה ובדיקה פון פלייש.

בוטשער סטארט

עס איז פארהאנען בוטשער סטארט וועלכע נעמען אריין פארשידינע פליישען און כדי צו ציהען קונדען אדווערטײזען זיי דאס זיי האבען גלאט פלייש פון דיע אדער יענע שחיטה וואס איז פארלעסליך ביים קונדען קרייז, אבער דאס איז פארפירעריש! דעריבער דארף זיך יעדער אליין זיין פארזיכטיג און זיך פארזיכערין אז ער ווערט נישט פארפירט און אפגענארט,

בעקעריעס

אין אלע בעקעריס ווערין באניצט פראדוקטען פאר קעיקס וואס דארפען האבען א פארלעסליכען הכשר. נישט אלע בעקעריס ווייסען דאס און געבען נישט אכט וואס עס ווערט אריינגענומען אין זייער בעקעריי דאריבער דארף יעדער אכטונג געבען דאס די בעקעריי ווי ער קויפט איין, באניצט זיך מיט די ריכטיגע כשר'ע פראדוקטען .

מיר זענען שוין געוועהן באזוכען בעקעריעס וועלכע זענען וויליג צו ניצען נאר די פראדוקטען וועלכע מיר וועלין זיי אנווייזען, אבער אזוי ווי מיר האבען נאך נישט געקענט אינטערזוכען אלע פראדוקטען קענען מיר נאך נישט ברענגען א פולען רעפארט, מיר האפען דאס אין נעקסטען מדריך וועלען מיר שוין קענען אלעס גענוי באריכטען

בעיבי פודס,

מיר האבען באזוכט די BEECH NUT פאבריק ווי מיר האבען געהאט די געלעגענהייט צו באקוקען די גאנצע פאבריק און אפילו צו עפענען זעהן די אינהאלטען פון אלע פארמאכטע קארטאנען מיט פעסער אין וועלכע עס ליגען די רוי מאטריאל וואס מען פארברויכט אין די פאבריק. אויך האבען מיר אלעס אדורך גערעדט מיטן כעמיסט פון פאבריק און האט אונז געוויזען אלע ביכער מיט די וויטאמינען וועלכע ווערין אריינגעלייגט, צו אונזער פולע צופרידינהייט, אדאנק די פולע קאאפעראציע פוני'ס דארטיגען משגיח .-

אזוי ווי מיר האבען נאך א רייע בירורים צי מאכען קענען מיר נישט שרייבען א פולען באריכט ועגען - ביטש נאט -

געשיר (טבילת כלים)

אין פיהל הארדווער סטארט געפינען זיך מקוה'ס פאר טבילת כלים, עס איז א פליכט צו פערלאנגען פון אייגענ-טומער צו לאזען וויסען ווער עס האט מכשיר געוועהן די מקוה און אויב זי ווערט צו א מאהל אונטערזוכט .

WHOLESALER

גרויס הענדלער

פיהל גרויס הענדלער אפילו וואס האבען פראדוקטען וואס זיי לאזען ערצייגען מיט א באקאנטען הכשר-פאר-קויפען זיי אויך פראדוקטען וואס האבען נישט קיין הכשר אדער א הכשר וואס איז נישט באקאנט, דעריבער דארף יעדער וואס קויפט פון א גרויס הענדלער זיך נישט פארלאזען אויף דעם וואס מען זאגט אז עס איז כשר, נאר דארף זיכער מאכען דורך נאכפרעגען וועלכע פראדוקט עס איז באמת כשר.

פיש (קארפען)

די וואס קויפען קארפען פיש דארפען גוט אכטונג געבען גוט בודק צו זיין ווייל עס איז פול מיט וועריים (זעה שימושה של תורה וויאזוי דאס בודק צו זיין)

פלענטערס אויל און פראדוקטען

מיר זענען געוועהן באזוכען די פלענטער'ס פינאט קאמפאני ווי מיר האבען אלעס געזעהן מתחילת הכתישה און מיר האבען זיך איבערצייגט דאס עס קימט נישט אריין אין די קאמפאני נאר פינאטס פון וואס מען ערצייגט די אללע פאלגענדע פראדוקטען אין וועלכע עס איז נישט פארהאנען קיין חששות;

PLANTER, S 100% pure peanut oil

DIP PEANUTS

Peanuts

Jumbo Block

Old Fashion Peanut can

Peanuts Dry Roast

Almonds

Cashews

Peanuts Chopped Roasted

Pecans

Peanuts Barse Squars

Old Fashion Peanuts Bars

Old Fashion

Peanuts Candy

אין Peanut butter קומט אריין אן עמולטיפיער וואס מיר האבען נאך נישט געקענט גיין זעהן ווי אזוי מען מאכט דאס, Peanut butter ווערט געמאכט אין אנדערע כלים ווי די אויבען דערמאנטע פראדוקטען.

די פאלגענדע פראדוקטען זענען מילכיג (פון חלב סתם) און ווערין געמאכט אין עקסטערע כליים;

Chocolate Peanuts
 Chocolate Peanuts Buffer Cup
 Chocolate Covered Jumbo Block
 Chocolate Nut Assortmant
 Chocolate Raisins

פרוכט פון א"י

מען דארף געווארענט זיין צוקוקען אויף די פרוכט קענס אוי עס שטייט נישט דאס די פרוכט קומט פון א"י, ווייל לעצטענס ווערט אימפארטיערט פרוכט פון א"י צו פארנוצען אין אמעריקאנער קעננעריעס .

קעיטערעס און רעסטוראנטען

אין די קעיטערערס און רעסטוראנטען ווערין גענוצט פיהל זאכען וועלכע דארפין השגחה, מיר האבען שוין באזוכט פיל קעיטערערס און רעסטוראנטען וועלכע האבען פארשפראכען צונוצען נאר די זאכען וועלכע מיר וועלין זיי אנווייזען אלס כשר, מיר האלטען ב"ה אין איין אונטערזוכען פראדוקטען מיר האפען בקרוב ארויס צוקומען מיט א פולע באריכט און אויך מיט די נעמען פון די קעיטערערס און רעסטוראנטען וועלכע נוצען נאר די פראדוקטען וועלכע מיר וועלען זיי אנווייזען.

קארן פלעקס - רייז קריספיס

מיר זענען געוועהן באזוכען די קאמפאני Van Brode, Clinton Mass. און מיר האבען געזעהן אלע אינגרידיענטס און די גאנצע פראצעדורע ווי פאלגענד, מען צעמאלט די קארן און די רייז אויף מעהל דערנאך מישט מען אריין צוקער, זאלץ, און מאלט, (קייין שום וויטאמינען אדער כעמיקאלען) און מען קאכט דאס, נאכדעם ווערט דאס אויסגעטריקענט און עס געהט דורך וועלגער מאשינען, דערנאך ווערט דאס געבלאזען און צום סוף ווערט דאס געבאקען (נישט אין פעטענס), דאס עס איז נישט דא קייין שום חששים.

Correction of errors

We regret that in the last issue there were a few errors as follows:

EGGS: *In the article about eggs we were referring to canned or frozen eggs.*

NOODLES: *We mentioned in the article that oil is put into the noodles of Bennet Food Co. In reality No oil is added.*

YEAST: *Fleishman's Red Star yeast does not contain vegetable oil.*

WHIPPED MILK: *Whipped Milk should be read whipped cream.*

Due to technical difficulties , we were unable to publish our English edition at the present time. We hope to continue our English edition in the future .

שימו לב

מפאת אהבת הקיצור תירגמנו כמה מכתבים מאידיש ואנגלית ללשון נקי' וקצרה ה"ה לשון הקודש.

...צריכיין להודיע ולפרסם שרוב מוכרי בשר שמציגיין שלט על הכשרות מרבנים שיחיו, כוונתם רק מה שנוגע על החנות והיינו ניקור ומליחה, ולא על השחיטה כמובן שאינו תחת ידם...היי' צריך להיות בלשון שיובן לכל ולא יכשלו, שרוב העולם סומכים על סמך השלט גם על השחיטה...
זלמן משה לעוויטיין

...לפני שנה קניתי שוקולד בשם "הדר" שנראה ונדמה להיות פארווע. במקרה קראתי את ההרכב (INGREDIENTS) הנדפס בגרמני וראיתי שנרכב עם אבק חלב ובכך פניתי לוועדכם לפעול בדבר...ולפרסם שהשוקולאד (CRIQUEVETTE) הוא -מילכיג-

דר. בערנארד פרישמאן

הערת העורך

גם הננו מעוררים כי גם השוקולאדע RAGUSO המובא משווייץ הוא מילכיג אף שלא כתוב עליו כן

...מי הוא המכשיר על מקוה של טבילה כלים הנמצא בחנות כלים (HARDWARE) ואף אם נבנה בהשגחת רב לפני עשר שנים, מי יאמר דגם היום כשר, ולמה גרע ממקוה כשרה של נשים. על כן נכון שכל בעל חנות שיש לו מקוה יהי' לו שלט על חלונו שיכתוב בו שם מכשיר המקוה.

הרב ח.ד.נ.

...נתעוררתי בעניין כלים הנקנים בחנות של עכו"ם האם יש לחוש שכבר נשתמשו בו פעם אחת.דידוע מנהג המדינה זו שקונים אף מה שאין בדעתו להחזיקו, ואף בדעתו להחזיקו, הלא אפשר לשנות דעתו ומחזירו אף אחר שהשתמש בו, דלא ניכר השתמשו, ובעל החרושת או בעל החנות נותן בחבילה חדשה, ומוכרו, א"כ יש לחשוש שנעשה טריפה או נשתמשו בו בחלב או בבשר. אף בחנות יהודי יש לחוש לזה אבל אפשר שידקדק לא למוכרו ליהודי...כל זה נתעוררתי משום מעשה שהי'...אף שאמרו חכמים "אין לדבר סוף" מ"מ בודאי יש לחשוש שלא לקנות כלי שלא בא בחבילה, יטיבה, או קופסא מקורי, אצל עכו"ם.

שמחה זהבי

א בקשה פון מערכת וועד הכשרות

בס"ד

כדי מיר זאלען קענען אן גיין מיט אונזער הייליגער ארבעט זענען מיר שטארק גענויטיגט אין די פאלגענדע זאכען וואס מיר וועלן דא שרייבען,

(א) מיר נויטיגען זיך אין הילף פון יונגע לייט וואס האבען קארס כדי עס זאל אונז נישט קאסטען די גרויסע אוי-סגאבען וואָס איז זייער שווער נאך צו קומען,

(ב) מיר נויטיגען זיך אין עסקנים וואס זענען אינטערעסירט גיין נאך קוקען אין קאמפאניס ווייל יעדע זאך ווערט געט-אהן דורך 3 אנשים תלמידי חכמים,

(ג) מיר נויטיגען זיך אין יונגע לייט וואס ווילען צו העלפן די פיזישע ארבעט ארויס צו שיקען פאר טויזענטער יודען דעם מדריך הכשרות,

(ד) מיר בעטען דעם גרויסען ציבור וואס פארשטייען דאס גרויסע ענין פון אונזער ארבעט זאלען אונז צו העלפען דורך שאפען יעדער איינער חאטש 5 מעמבערס ווייל מיר ווי-לען נישט בעטען קיין געלט ביים עולם,

(ה) אויך נויטיגען מיר זיך אין יונגע לייט וואס זענען וויליג צו זיין ביי הילפיג אפאהר שעה אוואך און פארשי-דענע ארבעטען,

(ו) אזוי וויא אלעמען איז באקאנט דע הויכע פרייזען פון פאפיר אין דרוקען. על כן בעטען מיר בכל לשון של בקשה אז מען זאל נישט ווארטען אויף דערמאנונגען נעמט שוין א פעדער אין די האנט אין שטעלט אויס א טשעק פון \$4 אין שיקט עס אריין, עס דארט אין גאנצען 3 מינוט - און מיט

דעם וועט איהר-העלפען מיר זאלען קענען אן גיין מיט די הייליגע ארבעט,

(ז) די פעסטעלונגען איז נאר חל ביו 2 חדשים ווייל נאך דעם איז מעגליך צו טוישען די אינגרידיענס, על כן זאל יעדער פארזיכטיג זיין און נעקסטון ירחון נאך צו קוקען אויב עס נישט דא קיין ענדערונגען,

(ח) די וואס באקומען דעם ירחון אין ענפערען נישט האלטען מיר אז ער איז נישט אונטערעסירט מעהר און עניני כשרות ע"כ וועלען מיר ווייטער נישט שיקען פאר די נאר פאר אונזערע מעמבערס, און די וואס האבען נאך קיינמאל נישט באקומען,

(ט) מיר בעטען דעם עולם מען זאל פינקטליך שרייבען דעם נאמען-אדרעס-זיפפ קאויט-מען זאל זיי קענען ליינען.

(י) אויב מען מופט זיך בעטען מיר מען זאל אונז באלד צו וויסען טאן . ותודה למפרע .

ה מ ע ר כ ת

מדריך לכשרות

— ירחון דהתאחדות הקהלות —

ערשיינט יעדע צוויי חדשים - פרייז \$4 א יאהר
 פאר יעדע 4 סובסקרייבערס וואס איהר פערשאפט
 בעקומט איהר צוגעשיקט - אומזינסט - די ערשטע
 באנד פון יאהר תשל"ד-ל"ה פון אונזער ירחון

א נייע געבענשטע איניציאטיוו „ועד הכשרות“

שטילערהייט, און אן גרויסע פאנסארען, האבען א צאל בני-תורה אויפגעשטעלט געבען דעם „קהל יסודי התורה“ אן אינסטיטוציע, העמענס אויפטוען גרייכען ווייט אַרויס פון די ראמען פון זייער קהילה און וואָס פאַרדינט אונזער באַגריסונג.

געבען דעם „קהל יסודי התורה“, העמענס גייסט-גער מנהיג איז דער דעברעצינער רב הרב ר' משה שטערן שליט"א, איז אויפגעשטעלט געוואָרען אַ „ועד הכשרות“. וואָס האָט זיך געשטעלט פאַר אַן אויפגאַבע צו אונטערזוכען אַ באַזע ריי פון פאַפולערע מאַסען פראָדוקטען און מיט וויסענשאַפֿטליכע מעטאָדען פעסט-שטעלען זייער כשרות. די אַרבעט ווערט געטאָן פון קאָאָליציאָנירע העלונגסדיגען פאַרעמענטליכען זיי אין אַ ספעציעלען זשורנאַל וואָס טראַגט דעם נאָמען מדריך הכשרות.

דער אויפטו איז אַ געוואָלדיגער הן לחומרא והן לקולא. ערשטענס אונטערזוכען זיי פראָדוקטען, וואָס זיינען אָנגענומען אַלס אויסער יעדען ספק פון כשרות און צווייטענס שטעלען זיי אויך פעסט, אָן פיל פראַג-דוקטען פון העלכע מענשען האַלטען זיך אַפּ צוליב ספיקות, זיינען פאַקטיש פריי פון יעדער חשש איסור. אַזוי למשל האָט דער „ועד הכשרות“ לעצטען יאָר פאַר פסח פעסטגעשטעלט, אַז אַ באַזע ריי מעדיקאַ-מענטען, פון העלכע פיל אידען מהדרין האָבען זיך יאָרען אָפּגעהאַלטען פון נוצען פסח, זיינען פאַקטיש מותר צו נוצען אין פסח אָן העלכען ס'איז חשש. זיי האָבען דערמיט אַ גרויסע טובה געטאָן פיל קראַנקע, וואָס האָבען געליטען פאַר לאַנגע יאָרען אָן באַרעכ-טיגטער סיבה.

מיר רעקאָמענדירען פאַראינטערעסירטע ליינער זיך צו באַקענען מיט דער חיכטיגער אַרבעט פון „ועד הכשרות“ דורך אָבאָנירען זייער צייטשריפט „מדריך הכשרות“ דורך פאַרשטענדיגען זיך מיט דעם „ועד הכשרות“, פאַסט באַקס 56, ברוקלין 11228. אָדער רופען הרב יעקב מאַסקאוויץ אין אָנענט פון 9 ביז 10:30 אויפן טעלעפאָן 232-3100
 דער מדריך הכשרות איז פון גרויס באַדייט ס'פאַר רבנים און ס'פאַר יעדען באַוואוסטזיניגען אָר-טאָדאָקסישען איד.

NAME

STREET

CITY ZONE.....

TEL. Sign of Subs.....

NAME

STREET

CITY ZONE.....

TEL. Sign of Subs.....

NAME

STREET

CITY ZONE.....

TEL. Sign of Subs.....

NAME

STREET

CITY ZONE.....

TEL. Sign of Subs.....

השולח
 SENDER

STREET

CITY ZONE.....

TEL.

VAAD HAKASHRUS
 P. O. BOX 56
 BROOKLYN, N. Y. 11228

ו ר י כ ט י ג ע מ ו ד ע ה פ א ר
מאנרא -- מאנסי - סקווערער - איינווינער א.ד.ג.

וואס פארען אויף לאנגע וועגען יעדען טאג
וואס קען מען טוהען שעהן לאנג יעדען טאג פארענדיג אויף דיא
וועגען? איהר האט יעצט די בעסטע געלעגענהייט זיך אייך צו
קויפען דעם בארומטען סעט

ח ק ל י ש ר א ל

אין 54 בענדער יעדע פרשה א באזונדערער באנד

מיט אלע ספרשים אויף עברי מיימש, תנ"ך, משניות, גמרא, מוסר, הלכה, אלעס
איבערזעצט אויף א לייכטע אידישע שפראך, מיט שיינע, ליכטיגע
און קלארע אותיות

כדי צו קענען טראַגען מיט זיך און משלים זיין יעדען טאָג דעם חק לישראל

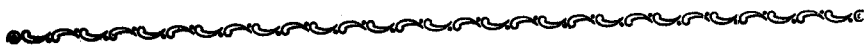
כל הזמנות המוטטטות והכלות ברחות, וכן כל השיכושים מוטטטים הקדומים, תוקם.
מיט כעת על הנייר הכי משובח

הקריאה בו קלה לעינים

ספעשיל הנחה פאר בחורים און כולל יונגעלייט
אויך א ספעשיל הנחה פאר בתי מדרשים

* * *

יוסעל...!!! מיט וואס ברענגסטו אן עטליכע שעה יעדען טאג
פארענדיג אין אהיים קומענדיג פון די ארבעט?
יאנקעל...!!! ב"ה איך ברענג נישט אן קיין ליידיגע מינוט,
איך לערען א דורך יעדען טאג דעם חק לישראל וואס
איז געדריקט אין א פאקעט סייז...עס איז ממש א
פארגעניגען שיינע לייכטיגע אותיות אין מיט ע"ס .
יוסעל...!!! וויא קען מען דאס באקומען עס איז דאך אפלאן...
יאנקעל...!!! עס איז פשוט זייער לייכט !!! מאכט אייך טלפון
קאהל 384-5055 געדענקט 384-5055 באקומט איהר דאס
דערליווערט אהיים אין דעם זעלבען טאג אן קיין שום
דאגות אין עס קאסט אייך גארנישט מעהר ...

רפואה דראג סטאר

עס איז דא ביי אונז צו באקומען אלע מעדיצינען,
קוסמעטיקס, "העלד מוד", נאטורלעכע ווייטעמינס,
און אלע כשר'ע ווייטעמינים
טלפון: 387-0021
— פרי דעליוועריס —

כתבי יד עתיקים
המעוניין בכתיב יד של
הצה"ק ר' הלל ל"ש
מקאלאמאיע על חכמת
הקבלה יפנה אל
התלפון 384-5055

הצלה רומם: 3871750

אפשר כבר לראות בכל בתי מסחר ספרים

הש"ס החדש של אוצר הספרים

כרך אחד לדוגמא בכריכה הכי מפוארת
שיצא איה"ש בחודש אדר הבעל"ס

בעשרים כרכים בהוצאה יותר משופרת

בית מסחר ההוצאת הספרים "אוצר הספרים" אשר לפני רבות בשנים הי' מן הראשונים להוציא
ש"סים וכל ספרי קודש בארה"ב מתפאר להודיע שכבר נגמרו בע"ה כל ההכנות להוצאת

הש"ס "אוצר הספרים" היותר שלם ומהודר
בעשרים כרכים מפוארים

עם מעלות והוספות הכי מפתיעות ובכל זאת

יהי' המחיר בתכלית הזול, והנה כמה ממועלותיו:

- מפרשים חדשים, הגהות נכבדות, חידושים יקרים מגדולי התורה שעדיין לא ראו אור הדפוס.
- נייר חזק ואמיץ יפה ונהדר שבעל בהח"ר הבטיח קיומו למאה שנה.
- כריכה מיוחדת במינה המצאת הטכניקה החדשה המבטיחה קיום לדור דורים. הש"ס בכריכתו הנה
- הוא הראשון במינו אשר לא יתנה בו גבות קרועים ודפים נופלים.

עשו ריזרביציות לש"ס אחד עוד היום לרגל ההוצאה המצומצמת

כי עכשיו המחיר יותר בזול עם 25 אחוז
וכשיצא לאור יעלה עם 25 אחוז יותר

S. GOLDMAN - OTZAR HASEFARIM, Inc.
IMPORTERS & PUBLISHERS OF HEBREW BOOKS

33 Canal Street, New York, N. Y. 10002

Tel.: ORegon 4-1707 or 260-0520

Non-Profit Org.
U. S. POSTAGE
Paid
Brooklyn, N. Y.
Permit No. 1157

בעוה"ת אריסטון (פי' סעודה גדולה) עתיד הקב"ה לעשות לעבדיו הצדיקים לע"ל, וכל מי שלא אכל גו"ט בעוה"ז זוכה לראותו. (ויקרא רבה פי"ג).
לע"ל הקב"ה מוציא כרוז כל מי שלא אכל בשר חזיר מימיו, יבוא ויטול שכרו (קהלת רבה פי"א סי' כ"ח).

מדריך לכשרות

— ירחון להתאחדות הקהלות —

כולל תשובות, מכתבים ובירורים בענין כשרות המאכלים

— — — — —
ב"ה. חודש מרחשון-כסלו ה'תשל"ה שנה ב' קונטרס א' (כרך א')
— — — — —

בפיקוח מוה"ר משה שטרן שליט"א
הגאב"ד דקהלתנו קהל יסודי התורה (מלפנים אב"ד דעברעצין)

יוצא לאור בהשתתפות הרבנים והקהלות ולומרי תורה
דעיר רבתי ניו יאָרק

Published by the
VAAD HAKASHRUS

Annual Subscription
\$4.00

וועד הכשרות
ההתאחדות הקהילות

MADRICH LAKASHRUS

5735

Oct.-Nov., 1974

Vol. 1, No. 5

בשורת ספר חדש מאוד נעלה

הנני להודיע כי ת"ל הופיע

ספר נפש ישעי' בשני חלקים

על מאכלות אפורות, אוצר גדול של דינים, שו"ם ומאמרים
כולל 552 עמודים בגודל 6x9

בחלק הראשון ובו ל"ח פרקים, שלקטתי בעזר צורי וגואלי מדברי חז"ל בשים בבלי וירושלמי, מדרשים, זוה"ק, תיקונים וספרי הראשונים וכו', ודבריהם הקי תוצבים בלהבות אש, מלהיבים נפש האדם לשמור מאוד, לברוח ולהסתלק אטילו מן הספק, נדפסו בו גם תמונות וציורים של הדברים הצריכים בדיקה מתולעים ומילבן וכו', ותמונות של הרבה מיני דגים שאסורים לאכלם, והוספתי בו הרבה סיפורי מעשיות מצדיקים זק, איך שהתהו בקדושת המאכלות, וגדול כח הרגשתם אפי' ע"ד שהותה כה חכם וכו'. ג"כ הבאתי בו תשובה ארוכה מרבני של כל בני הגולה כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א, בענין שעכשיו אשתני הרבה לגרעיותא בזיופים ותחבולות, והקונים נכשלים הרבה לקנות דברים שהם בלי השגחה עד כדי כך שנעשה להם היתר וקשה להפרישם מהרגילות, הרוב ההכשרים הסומכים על המשגיחים עלולים למכשולות גדולות אשר בעלי הפאבריקען יוכלו להטעותם שלא ידעו מאומה בין ימינם לשמאלם ולא רבים יחכמו להבין תחבולות התגרים ומעשה המכונות והפאבריקען וכו'.

בחלק השני ח' פרקים, כולל החששות האפשריות בכל מיני מאכלות ומשקאות המורכבים ומעורבים בחומר איסור, ולהעיד על אמיתותם ואפשריותם, הצגנו עדותה של הממשלה (אגריקולטור דפארטמענט), כמו"כ עדותן של חברי הביד"צ דעדה התרדית בירושלים, והודאות וידעות לכל ימות השנה, ידיעות על מצרכי מזון שונים שהם בהכשר רבותינו הבד"צ שליט"א ללא שום חששות. והודעות על מיני מזון שיש עליהם חששות איסורים שונים וכו' (הרשימה לפי סדר הא"ב).

הספר כולל חמשה מפתחות:

- (א) תוכן כל ענין לפי סדר הפרקים.
- (ב) מפתח הענינים לפי סדר הא"ב, בערך חמשה עשר מאות ענינים, כדי שיהי' בנקל למצוא כל דבר ודבר על מכונו בלי חיפוש.
- (ג) מפתח לדברים הצריכים בדיקה לפי א"ב. בסדר מאה ענינים.
- (ד) מפתח סיפורי המעשיות.
- (ה) מפתח הספרים לפי א"ב, בערך מארבע מאות ספרים.

מחיר הספר הוא סך \$5.00

הספר הזה נחוצ לכול איש חרדי הרוצה לידע בידור מהמאכלים השכיחים לכל יגעיל בהם נפשו, שבעוה"ר נכשלים בו הרבה מאת"י להכניסם לבתיהם בלי יודעים שהם גו"ט ממש, או ע"פ איסור דרבנן ותמורים דברי סופרים וכו'. וכן חיזוק ואומץ מתוך דברי הסה"ק על ענין זה.

בקשה נחוצה מכל רב ומורה תוראה

היות שבדעתי להוציא לאור בזמן קרוב חלק שלישי מספר נפש ישעי' כנ"ל, ע"כ אבקש מכל התלמידי חכמים שיואילו בטובם לזכות את הרבים לכתוב ולהמציא לי הערותיהם על הספר נפש ישעי' ב' חלקים, או כל מין הערה ובידור או חידוש בעניני כשרות המאכלים, ואדפיסם איה"ש בחלק השלישי בשם אומרם, וזכות הרבים יהי' תלוי בהם.

כתובת המחבר:

RABBI SHLOM JUDA GROSS

331-2507

1472-79 Street, Brooklyn, N. Y.

11228

בעזה"י

דבר המערכת

קוראים נכבדים:

מדי פעם בפעם ראינו לנכון להודיע כבוד המשתתפים על כמה ענינים המתחדשים בעריכת ירחוננו.

בעזרת השם יתברך שמו, נשלם חוברת חמישי ביתר שאת וביתר פאר, (ולא יפלא בעיניכם הלא כנראה מיעטנו בעבודתינו ופחתנו בירחוננו, דעו נא רבותי אדרבא) הוספנו כח ואומץ לשפר ולהוציא דבר מתוקן בצורה נכונה.

ראשית כל, סדרנו ירחוננו בסעיפים שונים, וכל דבר ומכתב שיין למדור הראו ומתאים לו. הדפסנו רק מכתבים שיש בהם משום ידיעה ולימוד, ואף מאלו באו תוכנן בלבד. הדפסנו קטעים בלבד, ויש שהוספנו, חלפנו מיעטנו, הכל אך ורק לטובה, לתועלת הדבר.

מכתבים שתכניתן הן רק שאלות בעלמא בעד מזון מיוחד לא הדפסנו, היות שעדיין לא ביררנו הדבר רק אלו שיש בהם שאלות כללית או איזה ידיעה וערעור, צד היתר, צד איסור, צד טוב, צד לא טוב אלו נדפסו.

כל זאת נבנה על מאמר חכמינו ז"ל " לעולם ישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה". בפרט בזמנינו שהכל נעשה בחפזון וכל אחד נבהל לעסקיו אין פנאי לעיין באריכות. ואם יש לו פנאי הלא יותר טוב לעסוק בדברי חכמינו ז"ל. ירחוננו נצמח מתוך נחיצת הענין ולא מפאת חוסר ירחונים וממלא מקום חדשות.

בעזה"י

דבר המערכת

מפאת חוסר זמן וביחוד בעד נחוצתנו ביותר משתתפים בתוספות כח וחיל להקל גודל משאת עולינו במפעלינו הנשגבה והרחבה, בלתי האפשרות לנו לעמוד ולחקור בכל שאלה וערעור בזמן קצר שבין ירחון לירחון. בהזדמנות הראשון שיהי לנו שעת הכושר נבקש לפתור כל משאלות בקשתיכם, דרישתכם, ותביעותיכם, נא ונא לסבול אתנו ביחד.

אמרנו נגלה אזני משתתפי ירחוננו, ביחוד רבנים ורמ"ם ובני תורה שיתנו אוזן למדור "המזון בהלכה" וישתתפו לשלוח ישוב, תירוץ, או בירור, על בקשת משתתפינו. דמובן מאליו שטרודים אנחנו בבירור שטח הכשרות ואין לנו הפנאי הנחוץ לבירור הלכה.

סרם נכלה לדבר באנו להפיל תחינתנו לפני נדיבי עמנו הי"ו וכל קוראינו המשתתפים, נא לעמוד לימיננו במשלוח דמי חתימה ותמיכה כדי שנוכל להמשיך מלאכת הקודש כי אין אנו עושים מפעלנו וירחוננו קרדום לחפור בה "דבר תורה מעות קונות" ועכ"ז חזקו ידיים רפות ותזכו להתברך בברכת שמים ממעל, ברכה והצלחה.

כבוד רב

המערכת

—מיר נעמען נישט קיין אחריות אויף די אינהאלט
—פון די בריווען וואס ווערען געדרוקט.....

המזון בהלכה

מכבר תמהתי אמאי אין חוששין להא בנדה י"ז ע"א שום בצל וביצה קלופים, האוכלן דמו בראשו ומחחיב בנפשו (וחשיב לה ביחד עם מים מזוגין שעבר עליהן הלילה ושאר דברים שחוששין להם) ולמה יגרע ביצה? א"כ האיך קונים ביצים טרופים?

ואף דבשו"ע סי' קט"ז ביו"ד אינה מובא (וזה עצמה פליאה) כמדומה שבפר"ח מובא ובס' חיים וברכה ומשמרת שלום שם מחמיר בד"ז. ומ"מ אי תימא דהעולם אין חוששין לזה, הא ברוב בתי ישראל חוששין לא לאכול בצל ושום שנקצץ עיקרן ולנו הלילה, והאי ביצה בחדא מחתא מחתינהו עם הנך.

גם בענין זה לא ידעתי מאין נצמח המנהג שגם בשאר ירקות נזהרין לא לאכול אי לן בלילה ועיקרן קצוצה-דלא נזכר אלא שום ובצל.

מהגמרא משמע דרק אם הוי תרתי לריעותא "ולא אמרן (דקלופין הוי סכנה) אלא דלא שייר עיקצן" הרי בפירוש אם נקלף בלא קציצה או נקצץ בלא קלופה אין חשש בדבר ואמאי נזהרין מלאכול בנקצץ עיקרן אף באינה קלופה? סוף דבר יש כאן ג' שאלות (א) מה הדין בביצים - טרופות שעבר עליהם הלילה? (ב) מה דין שאר ירקות קלופות? (ג) מה דין שום ובצל שנקצץ ועיקרן ואינן קלופות? .

יקוחיאל טענענבוים

חלה

לעקער שקורין "ספאנזש קעיק" חייב בחלה כמבואר בשו"ע סי' שכ"ט סעיף ב', עכ"פ בלא ברכה. עי' בש"ך ס"ק ט'. רוב אחרונים הסכימו לזה, עי' בדרך החיים ה' חלה. בבית אינו מצוי שיהי' שיעור קמה להצריך הפרשה (השיעור הוא 4 פונט מעהל, קצש"ע הרב פעלדמאן). אבל בבתי אופה בודאי יש שיעור, וגם בבית כשעושים שמחה ויש הרבה עוגות, ושמים אותם במקרר, שמא יש בזה דין של צירוף סל? ומצאנו באבני נזר הל' חלה ובבית הלל סי' שכ"ט ס' ט' שהעולם נוהגים שלא להפריש חלה, וכתבו שצריך להפריש... שאלנו כמה בתי אופה כאן בניו יארן ואמרו שאין מפרישין....

לומדי כולל בית מדרש עליון מאנסי

חיים זאב ווייס, משה גבורץ

המזון בהלכהכלי פלעסטיק

• האם צריך כלי פלעסטיק טבילה?
משה מנדל , וויזניץ, מאנסי

טבילת כלים

•• מה שכתבתם בקונטרס ג' אודות געשיר-טבילת כלים----
התרת שימוש בכלים אם כוונתו רק להשתמש בו פעם אחת
הודיעני מקורו... ושמעתי דבת רביס דאף אם משתמשים
בו הרבה פעמים מ"מ אין צריך טבילה בתשמישו הראשון
...האם אמת הדבר?...

נחום מאיר גערמאן

כתבתם שבקבוקים שהוריקו ורצונו למלאותו "איז
גלייך" להטביל, הלא הי' צריך להיות חיוב בדבר ולא
רק טוב...
גם נחוץ לעורר בעד פכים שיש הרבה שאתר שהוריקו
תוכנם מבשלים בו ביצים וכדומה, לכאורה צריך טבילה
מדאורייתא...
הרב ח.ב.נ.

•• לא הבנתי למה צריך להגעיל כלי אלומיניום, משום
איסור או בלא"ה, מחוסר ביאור... אליעזר פאפיער

הערת המערכת !

• בדבר טבילת כלי פלעסטיק עיי' חשו' באר משה ח"ב סי' נ"ג
•• בדבר טבילת כלי שאינו עשוי להשתמש בו אלא פעם א'
עיי' חשו' מנחת יצחק ח"ה סי' ל"ב

••• כלי אלומיניום צריכים הגעלה משום שממרהים אותם כשהם
חמין בחומר המיוצר משמנים הבאים מן החי לצורך הברקה.

המזון בהלכה

בס"ד ג' תשרי תשל"ה בני ברק.

רק שלומים לכבוד הוועד הכשרות דהתאחדות הקהילות
בטאונס קונ' ג' הגיעני ומאוד נהניתי וביחוד בראותי כי
עליהם בקודש, וקונ' זה מכיל בירורים וידועות נחוצות יותר
מקודמיו, ברכתי, יעזור ה' שתעלו מעלה מעלה ותזכו להרחיב
גבולי הכשרות.

והנני להעיר בכמה ענינים לתועלת ונא לפרסם אותם.
בקונט' זה מכתב כ' מסתפק השואל בדבר מריחת כלים לפני
גמר מלאכתן בשומן מן החי. הנה על כלי נירוסטה ואלומיניום
נפסק כבר ע"י הבד"צ ועוד רבנים, שצריכים להגעילן לפני
השימוש, שהם מרוחים בשומן מן החי לפני גמר מלאכתן בכדי
לקבל ברק. ולפני זמן מה עסקתי בבירור מריחת שומן מן החי
על כוסות כסף, לפני גמר מלאכתן כשהם רותחין ובולעים מן
השומן, והעלתי שאמת הדבר.

- דיברתי עם כמה רבנים-וצדדן להקל בזה מטעמים דלהלן:
- (א) כי בדרך כלל משתמשים בכוסות כסף רק לצונן
 - (ב) גם אם משתמשים ברותח הרי זה כלי שני
 - (ג) החלב הנמרח על הכוסות נותן טעם לפגם

במכתב כ"א מסתפק אם במלח יש חשש שמשתמשים בחומר שלא ידבק:
כהיום משתמשים בכל האבקות כגון פאפריקא, שום, בצל וכדו'
עם שומן מן החי שלא יתיבש ויתגבש. והנה בקשר לשומן במלח
נכתב כבר במדריך הכשרות של בד"ץ משנת תשכ"ב בעמוד 25
ראה שם.

דברתי עם מומחים בעניני כשרות ושמעתי מהם שיש לחשוש לנ"ל
על המלח שמערבים בו שומן מן החי לשמור עליו.
אבקשכם מאוד לברר לי אם נמצא בארה"ב אבקת ביצים
עם איזה הכשר ומי הרב המכשיר.

בתודה למפרע ובברכת הצלחה רבה
מ. יעקבזון בני ברק

אל כבוד מערכת "וועד הכשרות" שליט"א
 מודה אני לכם מאוד על שהואלתם בטובכם לתת מקום
 לדברי ב"מדריך הכשרות" של חדשי תמוז-מנ"א, ולהעיר
 את לב הציבור בדבר הסימילעק, אבל כשעברתי על השורות
 ראיתי שהעורך הביא שליט, ומן המכתב שכתבתי אליכם
 מצאתי שליט מלגאו ושני שליטים מלבר, וכששאלתי אתכם
 על הדבר הזה אמרתם כי בחפזון יצאתם ידי חובתכם בהשאירכם
 את הכתב ביד שליט, ע"כ אבקש מכם שתואילו ברצונכם
 להשיב את האבידה הזאת בחודש הזה, ולצרף את שני השליטים
 על כולו, והקב"ה ישלם פעלכם ותהי משכורתכם שלימה.
 הנה כתבתי אודות "הסימילעק" שנותנים לתינוקות והוא
 מחלב עכו"ם כידוע. ורציתי להעיר שמבואר ביו"ד סי' פ"א
 פ"א ס"ז אע"פ דקטן האוכל דברים האסורים מדרבנן אין
 אביו מצווה להפרישו וכמו שנחבאר באו"ח סי' שמ"ג,
 מ"מ לא יניקו תינוק מן המצרית (אע"פ שאין שום איסור
 על חלב אדם שפירש ובתינוק מותר אפי' כשלא פירש
 כמבואר במחבר סעיף זה) אם אפשר בישראלית דחלב עובדת
 כוכבים מטמטם הלב ומוליד לו טבע רע וכך לא תאכל
 המינקת דברים אסורים וכך התינוק כי כל זה מזיק לו
 בזקנותו. ועיין בפמ"ג שם בש"ד סקכ"ו שכתב ואף שאין
 מצווין להפרישו מ"מ ראוי להפרישו שיהא צדיק בזקנותו.
 ואיתא בהג"ה מובא בד"מ כאן דמה שיצא אחר לתרבות רע
 לעת זקנותו, זאת גרמה לו אמו במה שלא זהרה בזה ההלכה.
 מכל זה יכולין לראות עד היכן הדברים מגיעין.
 וכל זה לא כתבתי אלא לרווחא דמילתא משום שיטת או"ח
 המובא במג"א סי' שמ"ג ס"ק ב' דמתיר ליספי בידים לקטן
 דלית לי' הבנה כלל. אבל האחרונים לא פסקו כן, המ"א
 והגר"ז והח"א והמ"ב סוברים דאסור מדינא, מדין לא תאכלום
 למיספי בידים אפי' לקטן דלית לי' הבנה כלל, אפילו לומר
 לעכו"ם אסור משום שבות, אם לא כשהוא חולה.
 ואכפל עוד הפעם שתצליחו בעבודתכם למען הרבים
 אהרן הלוי אלבוים

בס"ד

שונות

לכבוד רבנים מנהיגי וועד הכשרות דעיר רבתי ניו יארק
 אברך אתכם מקודם על גמר הקונטרס ג' שיצא לאור
 בהצלחה רבה ותעלו מעלה מעלה על במתי ארץ. באמת
 התעוררות גדול יש מן המכתבים ג"כ ולכך דעתי שצריכיך
 להכניס כל מכתבים ואקוה שגם מכתבי יעלה על מזבח
 הדפוס. כי המכתבים מביאים התעוררות גדול.

רציתי לעורר בענין "הסימעלעק"ס" שנותנין היום
 לילדים בעו"ה. הנה כבר נתבאר מתוך קונטרסים הקודמים
 שע"פ הלכה אסור ליתנו להתינוק. וב"ה ראיתי הרבה
 שנתעוררו בזה, אבל היום בסליחות כשבאתי לומר"עשה
 למען יונקי שדים שלא חטאו", "ועשה למען גמולי חלב
 שלא פשעו", נתעוררתי עוד יותר האיך הייתי יכול לומר
 עד היום כשבני הקטנים מפוטמים עם מאכלות אסורות ולא
 היו יונקי שדים! איזה זכות יהי' לי מהם, ולכאורה יש
 להביך שינוי הלשון שאמר "עשה למען יונקי שדים שלא
 חטאו", ועשה למען גמולי חלב שלא פשעו", צריך להביך
 שינוי הלשון, מקודם אמר שלא חטאו ואח"כ אמר שלא
 פשעו. ונראה לי לפרש, עשה למען יונקי שדים שלא חטאו
 פי' שלא טעמו טעם חטא של חלב עכו"ם, מבקשים בזכותם
 שלא טעמו טעם חלב עכו"ם, ועשה למען גמולי חלב שלא
 פשעו, פי' הם כבר חטאו, אבל לא עשו שום פשיעה, ויש
 לומר שאביהם נתן להם מאכלות אסורות אבל הם לא פשעו.

עוד רציתי לכתוב כשהייתי אתמול בבית המדרש ודברתי
 מענין "הקעיק"ס" של "בעקערי" שאין להם שום השגחה
 כידוע. ודברתי עוד מכמה ענינים. וכמה בעלי בתים אמרו
 שאם הרבנים אינם אוסרים הקעיקס ש"מ שכשר הוא, ויש
 אומרים שיש לסמוך על סתם ישראל בחזקת כשרות. והיה שם
 אחד שפילפל עמו קצת בענין זה, ואמר, שאין שייך היום.
 ואחד אמר שיכולים למצוא שהרבה דברים שמוכרים ולא
 יהי' כשרים. ואמר שחבירו סיפר שעובד בבית מאפי'
 ואמר שמכניסין שם הרבה "פלעיווערס" שאינן כשרים ומי
 יאמר לו מה תעשה ומה תפעל. ולכך ראיתי כאן לברר
 הענין להלכה מהחזקת כשרות. בקיצור נמרץ אלך לבאר
 קצת המראה מקומות מהיכן ההלכה נתיסדה, המקור הוא

אלו טרפות ס"ג, ובפרק אין מעמידין דף מ. והרמב"ם פ"ג מהל' מ"א הלכה י"ח וז"ל לפיכך שואל לצייד ישראל שמכרה אם אמר של עוף פלוני הוא, ועוף טהור הוא, סומך עליו, ואם אמר עוף טהור הוא ולא אמר שמו אינו סומך עליו. וז"ל השגות הראב"ד, אינם אלא בישראל שאינו מוחזק בכשרות אבל מוחזק בכשרות שאינו מכניס עצמו על הספק, לוקחין ממנו בסתם, עכ"ל ובפ"י"א הלכה כ"ה, ובזמן הזה אין לוקחין יין בכל מקום אלא מאדם שהוחזק בכשרות וכן הבשר והגבינה וחתוכת דג שאין בה סימן כו שביארנו. השגות הראב"ד, זה אינו משנה שאין עמי הארץ חשודים להחליף ולא למכור דבר האסור, אא"כ נחשד. עכ"ל ועיי"ש בכסף משנה וברדב"ז נוטין לדברי הרמב"ם. ועיין בספר הקדוש "ויואל משה" מאמר לשון הקודש סימן ל"ח שמברר שלדעת הרמב"ם אין שייך היום חזקת כשרות רק על מי שהוחזק בו שיש בו חזקת כשרות. ועיין ג"כ בס' נפש ישעיה' שמביא תשובה מן מרן אדמו"ר מסאטמר שליט"א בענין השגחות עיי"ש שמברר ג"כ הענין הנ"ל. ומה הוא חזקת כשרות? נראה מלשון הראב"ד שהבאתי לעיל, פי' שאינו מכניס עצמו לספק. ובעוה"ר זעירין אינון היום שיפרשו מן ספק איסור ועיין ביו"ד סימן פ"ג סעיף ח' באמצע הסעיף, וא"ל טהורים אינו נאמן אא"כ היה אדם שהוחזק בכשרות. נראה ג"כ שפסק כהרמב"ם. ועיין ג"כ סי' ס"ו סעי' א' ובש"ך ס"ק ב' ועיין ג"כ בבאר הגולה אות ג' היוצא לנו מכל זה שאנו פוסקין כהרמב"ם וממילא אין נאמן כאן שום אדם אא"כ הוא מוחזק ובפרט היום בעוה"ר שהכל יודעים שאין המוכרים נאמנים על כלום, ועל בצע כסף עושיין הכל, או שמשוחד מן הכסף ואינו רואה בכלל, ומורי התירא. והנה כ"ק רבינו הגאון הקדוש מסאטמר שליט"א אמר פעם באסיפה של התאחדות הרבנים וז"ל באמצע"ווען איך וואלט געוועהן א מאניופעקסטער וואלט איך נישט געוועהן באגלייבט נאר מיט א שטרענגען משגיח און מיט א גיטער רב. ומינה תדין שמי לנו גדול ממנו שאמר דברים כאלו עליו, וכ"ש אנן שפלים שבשפלים שאנו משוחדין על כל בצע כסף מה נענה אנן בתרי' ... ע"כ כל אדם יעשה בדעת וימנע עצמו מצ"ט שערי היתר ובפרט היום בימינו שאומרים העולם"אפילו די שטיינער פון אמעריקא זענען טריפה", ונקיים מצות "והתקדשתם

והייתם קדושים כי קדוש אני. סיימתי לסדר ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה אל ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך. וטמטום הלב בא ע"י מאכלות אסורות עיין בדברי חז"ל ביומא דף ל"ט ע"א. כי האטימות והטומאה נמשכין זה לזה. והשי"ת יעזור שמעכשיו בימי האלול שמרומז התיקון בזה הפסוק, שהשי"ת ימול לבבינו הנטמטם במ"א שמרומז בראשי תיבות את לבבך ואת לבב זרעך.

ואברך אתכם עוד פעם בהצלחה רבה ובשנת כתיבה וחתימה טובה לכם ולכל חברי הוועד ולכל ישראל ה"ק ישראל שווארץ

נ"ב אני שולח לכם ה"י דולאר ובבקשה שידפיסו את מכתבי, הרבה כח עלה עלי לעשות את המכתב הזה, ואני שולח לכם דמי דפוס על המכתב הזה.

... הנני מרשה לי להפנות תשומת לבכם אל השערורי' השוררת בהפקעת שערים במאכלים כשרים, בלי להתחשב בעניינים ודלים, שעול הפרנסה עומס עליהם. המחירים הגבוהים שלוקחים בעד המאכלים עם הכשר אין להם שום יסוד ביחס למאכלים בלי הכשר, ההבדל מאה אחוז, והאנשים האלו רוצים להתעשר על חשבון העניים האלו, העול מוטל על הרבנים המכשירים ועליהם לדאוג גם בשביל הכלל וללחוץ על התעשיינים, כי ע"י הפקעת השערים הם גורמים להרבה משפחות להתעגל במאכלים אסורים, והחטא הוא שלהם

הרב יחזקאל פרידמאן

... מה שכתבתם בעד "פעייפער ופלעסטיק קאפס", התבוננתי בדבר מעניין, כששופכים שכר לתוך כוס של נייר א"א למלאות רק רביעי כוס לפי שמתמלא עם שוי"ם משא"כ בכוס של פלעסטיק. כדאי לברר טעם הדבר.

הרב ח.ב.נ.

... מה שכתוב בדף האחרון "עיר החרדית בארא פארק", יכול לגרום טעות בכתיבת כתובה, גט וכו' כי באמת אין בארא פארק עיר... יש עוד שגיאות... מ"מ תקותי שתמשיכו בעבודתכם הקדושה ותצליחו, כי כל ההתחלות קשות...

רב מאיר לובין, בראנקס

בס"ד יום ד' פ"לך שנת תשל"ה פה פּיטצבורג יצ"ו
 הנה באתי לעורר בדבר הפירצה הנוראה שנפרץ
 במלואו כאן בעיר פּיטצבורג שיש כאן בוטשער שיש לו
 השגחה מרב מובהק, וחוף מזה שהבוטשער הוא קל שבקלים
 שרוחץ בבריכת שחי' בתערובות רח"ל ג"כ מכניס בשר
 משוחט קל שמגלח זקנו בימי הספירה וכו' וכו'.

ומה שנעשה בענין הניקור חס מלהזכיר שאחד סומך על
 השני ועוד ועוד שאיני יכול לכתוב על הגליון. ואנשים
 לומדי תורה ויראי השם אינם נותנים על לבם מה שנעשה
 כאן. וכדאי לפרסם הענין שראיתי מובא בשו"ת אבני צדק
 להרב י.י. טייטלבוים יור"ד א"רואה אני דכריך טובים
 שאפילו בעסקי העולם כל משכיל בוחר לנפשו הדרך היותר
 משומר מכל גזק ומכשול ואפילו באפשר רחוק, על אחת
 כמה וכמה שיש לנו לעשות כן בדרכי התורה והמצות וכו'
 ואיך נכנס עצמינו במקום צר ומשעול הכרמים ע"כ.

ובנוגע לענין שאחד מן הרבנים המפורסמים הוא

הרב המכשיר, צר לי מאוד להשיב על זה שתי תשובות.
 באמת פלא בעיני מאוד למה הרבנים בארצינו אוחזים מידת
 השתיקה, והא לך דברים נעימים מרב מפורסם שכתב על זה
 בדרך כלל, הלא הוא הרב יהודה סג"ל ראזנער בספר "כתב

יושר דברי אמת" וז"ל הלא או ראה או ידע כתיב ואיך

מעידים על פי ידיעה מפי איש ולרוב הוי ע"י השתלשלות

הידועה, כי הרב מאמין לאיש מכירו שהוא נאמן לו לפי השערתו
 והאיש הנאמן הזה מאמין לאיש אחר פחות ממנו וכך הולך הנאמנות

עד שהשלישי והרביעי הוא עבריין ממש. ובעיני ראיתי עדות

רב כזה שהי' נותן הכשר לאיש נאמן אולם הנאמן נתן נאמנות

לשני והשני לשלישי, עד שבן השלישי שהי' מחלל שבת בפרהסיא

בא ג"כ בכלל הנאמנים. ולפי דעתי עדות הכשר כזה אשר הרב

איננו עד הרואה הוא בטל ומבוטל על פי דין, ואם כי הרב

מעיד על המשגיח גם בזה אינו רק עדות של ידועה קמייתא ומי יודע אם לא שבק הימנותא. כבר כתב הגאון בדברי חיים ה"ר יו"ד ס"ס ו' בזה"ל "ועיני ראו כמה יראי השם לומדי תורה שהיו אצל צדיקים ולאחר שנתחנכו באומנות זה של שו"ב נהפכו לאיש אחר אשר אם לא ראיתי בעיני לא האמנתי" ממילא אין לת"ח ליכנס בפרצות דחוקות מאוד וצריך להיות בהשכל ודעת איך ליתן הכשר ועל מי לסמוך ולהיות עינו פקוחה כ.ק. בכל המתרחש תחת הכשרו.

תאבו נא בטובכם להשיביני מפני מה נזנח כל כך שדה ההשגחה וכל מי שרוצה ליטול את כל רובא דרובא בעלי איטליז (בוטסערס) אין להם משגיח כלל וכלל וזה שיש לו אינו רק מראית עין ובפרט הקעטערערס שיש להם אינטערעס שיתנו ליהנות מכל מיני מגדניות וזה גורם שיעלימו עין מהרבה מיני חששות (ואמת שהיום יש חסידים ויראי השם שאין אוכלים רק - טועמים מיני פירות וכדו') ואוכלים שם הרבה יראים בעבור שאומרים שהקעטערער הוא בר סמכא. ודכירנא כד הוינא טליא ולמדתי אצל מו"ר הה"ק מו"ה ש"י קליין ז"ל בעל המחבר ספר דרך הטובה והישרה וקול סופרים והוא הי חסיד מפואר וי"ש גדול וסיפר לנו שכאשר דר בניר באטור ושם הי' המנהג להשכיר בכל שנה האפי" של מצות - ושנה אחת השכיר הה"צ הנ"ל את בית האפי" ובאשר שהגה"ק אב"ד נירבאטור הי' אוהבו וידידו שמת מאוד שהבית אפי" של מצות יהי' ביד ת"ח וי"ש גדול אבל הה"צ הנ"ל לא רצה שיסמכו עליו לכן הלך להגה"ק מניר באטור זצ"ל ואמר לו, להוי ידוע לכם שאני אראה רק להרויח ממון ואשגיח רק על זה ולא על הכשרות בכך אני מבקש ממעלתו שיעמיד משגיח הגון ואיש קשה אשר לא ישא פני איש, וכל זה מפני שהי' י"ש באמת ולא רצה שיסמכו עליו בדבר שיש לו נגיעות, וכאן הכל כשרים במקום שעל כל צעד צריכים להביט בעינים פקוחות כי בקל יכולים להיות נכשל במאכלות אסורות. אהרן קליין שו"ב

מכתבי עידוד

הרב אברהם מאיר איזראעיל אבד"ק הוניאד
חופ"ק ברוקלין נ"י.

שוכט"ס לכ' המערכת הנכבדה של
מדריך הכשרות ברוקלין יצ"ו.

מערכת מאד נכבדה.

הנני בזה לאשר קבלת ה"מדריך", ואני תפילה שחפץ ה' בידם יצלית, ויגדלו ויצליחו וגם יעשו פרי בעבודת הקדושה לחזק בדק הכשרות בעירינו, ולגדור גדלים וסייגים בעד הפורצים בשדה הכשרות, אמנם, לטובת הענין אמרתי להציע איזה הצעות נחוצות לפני מעכ"ת נ"י ואקוה שגם ידידי הגאון המובהק וכו' הגאבד"ק דעברעצין יצ"ו, העומד בראש המפעל יסכים עמי בהצעות אלו, והן, א) בין חברי הועד לא ישתתף שום רב העוסק בנתינת הכשרים על תוצרי מזון שונות ואך ורק רבנים כאלו יהי' מחברי הועד שאין להם שום נגיעה בעניני הכנסה וכדומה מנתינת הכשרים, שלא יהי' חשודים בעיני הקהל הרחב החרדי במשפטיהם בעיני כשרות, שלטובת עצמם הם דורשים, כי השותף יעור עיני חכמים, כידוע מקרים כאלו המדאיבים את הלב, ויפה השתיקה, וד"ל פוק חזי מה הי' גורלו של ארגון רבני אחד שנתיסד ע"י רבנים מובהקים וצדיקים מפורסמים לפני כעשרים שנה, כדי לגדור גדר בפני הפורצים בכרם ה' צבאות, וכל כוונתם היתה לש"ש וזה כמה שנים שלא נשאר ממנו, רק איזה כסאות למשפט של איזה רבנים העוסקים בשיפוט בין אדם לחבירו בשכר בטילה של כדרך "הבטלנים" ואיזה הכשרים "שמנים" שבטענת "השגת גבול" יצאו לאסור תחת חסותו של ארגון הרבני הנזכר הכשרם של רבנים מובהקים גדולי התורה, וכמו שקרה בשנה העברה לפני הפסח ואוי לעינים שכך רואות... הכל בשם חבר הרבנים הנזכר שכבר איננו... ומשום והייתם נקיים וגו' ימנעו רבנים נותני הכשרים מלהמנות בין חברי הועד, שלא יאמרו הבריות לכבוד עצמם הם דורשים, ולא יתנו אימון לדבריהם ואז כל עבודתם כעשן תכלה, וכל יגיעתם תהי' לריק ח"ו

ב) ישתדלו לצרף בצרופא דרבנן בין חברי הועד רבנים כאלו שיש להם יד ושם בעיני כימיא, אני הקטן עסקתי בזה בשנות תש"ו-תש"י בעת היותי רב בווינה, ונתמנתי מטעם אגוה"ר דשם לו"ר של ועד הכשרות, וכל התוצרות של מצרפי מזון שהגיעו למחנות הפליטים במדינת עסטרייך ע"י

ה"אונדר"א ששאינט, ושאר ארגונים שהספיקו מצרכי מזון לצורך רבבות הפלטים, תושבי המחנות, עברו תחת השגחתי בחקירה ודרישה עזה, בעזרת של מעבדות - כימיות שונות שהי' בוניה בעת ההוא, והרבה שעות עסקתי עם מהנדסים לעניני כימי"א לברר כשרותם של מאות מצרכי מזון שהגיעו לשם להספקת אחב"י יושבי המחנות, והנני מוכן ומזומן לשתף פעולה עם מעכ"ת שליט"א, אף שהנני טרוד מאד בענינים שונים.

ג) אחד מתפקידי הועד צריך להיות להשגיח בעינא פקחא על מצרכי מזון השונים בהכשרים מפוקפקים מאד, כמו א. יו. וכדומה כמו גבינות, קרעקערס, צעצועים מתוקים, קענדיס, ושוקולאדה, ועוד, שנמכרים במכולות של יהודים יראי' ה' חסידים ואנשי מעשה, בעלי צורה שהקהל הרחב החרדי לדבר ה' סומכים עליהם ועל סחורותיהם שהם כשרים למהדריך ומכשילים בזה את הרבים ובעיני ראייתי מצרכי מזון כאלו שנמכרו לנשים צדקניות, ונערים בעלי פאות ארוכות, בויליאמסבורג מבעלי חניות חסידים מובהקים ויראי ה'.

ד) הועד, עליו להשגיח גם על מחירי מצרכי מזון הנ"ל, ובפרט קודם הפסח שמחיריהם עולים עד לב השמים.... ומפסידים בזה את העניים, והרבה מאחב"י נכשלים עי"ז כי מכריחים אותם לקנות את המצרכים והתוצרת היותר זולים, שאין עליהם הכשר כראוי, ויוצאים במה בכך... אם את הדברים האלו יעשו וכהדר"ג ידידי הגאבד"ק דעברעצין שליט"א יסכים עמדי, ויכלו עמוד לשם ולתפארת וגם כל העם הזה על מקומו יבא בשלום אמן.

כעתירת ידידם המברכס בהצלחה רבה והמצפה לרחמי ה'

ה' לסדר בכל ביתי נאמן הוא תשל"ד לפ"ק

הק' אברהם מאיר איזראעיל

אבד"ק הוניאד

... זכות גדול הי' לי אם תוכלו לזכות אותי להיות
לי חלק גדול בעבודתכם הכי חשובה....

הרב צבי הירש הורוויץ
בן האדמו"ר מסטריזוב זצ"ל

... בכל לב ונפש אני שולח דמי חתימה... תחזקנה

ידיכם בעזר מקודש... הרב ליבוש לייזר

פעטשטעלונגען

מיר גיבען קיינע הכשרים. מיר שטעלען נור פעסט די פאקטען
עד מקום שידנו מנעת.

ריינינגון מאטריאל פאר געשיר און זילבערווארג

(פאר האטעלן-קעטערערס-רעסטאראנטען א.ד.ג.)

מיר זענען געווען באזוכען די קאמפאניס

SANOLITE CHEMICAL CO. CAVALIER CHEMICAL CO.

3623 FT. HAMILTON PKWY. 3901 8th. AVE.

BROOKLYN ,N.Y. 11218 BROOKLYN,N.Y. 11232

און מיר האבען אדורך געקוקט אלע רוי מאטריאל פון וואס
די פראדוקטען ווערען צוזאמען געשטעלט, און עס קומט נישט
אריין אין די פראדוקטען וואס מען ניצט צו וואשען געשיר
קיינ פעטענס אדער ענדליכע שטאף מן החי. זיי ערצייגען די
פאלגענדע פראדוקטען:

Crystal Liquid Detergent

Magic Liquid Detergent Preen Plastic Clean

Silver Dip China Dip

Silver Kleen Rinse It

Preem Rapid - Dri

Jester Liquid Machine Washing Concentrate

Glasswashing Compound

Hand Dishwashing Compound

Chlorinated Machine Dishwashing Compound

Dishwashing Compound (Machine)

Pot And Pan Cleaner

G-R Germicidal Rinse

מהמתרחש בעולם הכשרות

אגודת ישראל באמיט זיך א סוף צו מאכען צום כשרות-
שווינדעל מיט "חלה" .

א ווענדונג צו באשיצען די יודישע באפעלקערונג געגען
פארפירט ווערען מיט דעם שווינדלערישען נאמען פון
" חלה" מיט וועלכען עס ווערין באצייכענט ברויט -
פראדוקטען געמישט מיט אייער, טראץ דעם וואס זיי
זענען טריפה, איז געמאכט געווארען דורך א פורשטייער
פון אגודת ישראל ביי א פארהער אין אלבאני, פון ניו-
יארק סטעיט דעפארטמענט פון "אגריקולטאר און מארקעטונג"
די דערמאנטע אגענטור האט לעצטען חודש באהאנדעלט
א נייע רעגולאציע, וואס זאל פארפליכטען, אז ברויטען
וואס ווערין באצייכענט אלס "חלה" זאלען מוזען זיין
כשר .

ד"ר ברוך פרישמאן, וויצע פארזיצער פון דער לעגיסלא-
טיווער קאמיטע פון אגודת ישראל, האט געבעטען דעם
אגריקולטור-דעפארטמענט אויס צו ברייטערען די פאר-
געשלאגענע רעגולאציע וועגען כשרות פון חלות, אז זי
זאל קלאהר פעסטשטעלען אז ניט נאר דארפען די אנט-
האלטענע פראדוקטען פון דער חלה זיין כשר, נאר אז
אויך אלע כלים זאלען זיין כשר. דער אגודה פארשטייער
האט אנגעוויזען אז בכדי די רעגולאציע זאל זיין
עפעקטיוו און עלימינירען דעם שווינדעל מיט "חלה"
דארף דאס געזען אויך פארבאטען דאס באקען חלות אין
כלים, וואס ווערען גענוצט פאר ניט כשר'ע ברויטען,
ווייל דערמיט ווערט די חלה אויך טריפה. ביי דעם
פארהער אין אלבאני האט א רעגירונגס-פארשטייער
באוויזען פאר דער קאמיסיע אן א.ג. "חלה" וואס איז
געבאקען געווארען מיט חזיר-פעטס. די נייע רעגולאציע
וועט עס פון איצט אהן פארמיידען .
די אגודת ישראל האט ווארים געלויבט דעם אגרי-קולטור
דעפארטמענט פון סטעיט ניו-יארק פאר זיינע באמייאונגען
צו באשיצען די אומוויסענדע קאסטימער פון שווינדעל
באזונדערס ווען דאס באריערט זיינע רעליגיעזע פרינ-
ציפען, און דערקלערט אז דאס אנערקענען פון דער ניו-
יארק סטעיט רעגירונג, אז די באצייכענונג "חלה" מיינט
א כשר'ע פראדוקט, ווען אפילו דער לעיבעל אויפן
פראדוקט זאגט ניט אז ס'איז כשר, איז א וויכטיגער
שריט אין באשיצען די רעליגיעזע אידישע קאסטימער פון
שווינדעל (דאס אידישע ווארט-תשרי תשל"ה)

עייך אנווייזונגען צו פעסטשטעלונג אות ו'

א מעשה גיב א הכשר

איהר מעגט הערן אזא מעשה וואס האט פא-
סירט דא לעצטנס. דערצעהלט האט עס מיר דער
וואס איז געוועהן פארמישט אין די מעשה.
הבן, דער איד, מיין פריינד, וואס באמערקט
ווי א איד געהט אפט אריין אין א געוויסן רעס-
טוראנט און עסט דארטן א פוישטיק אדער
א מיטאג. בעצם האט געהאט דער רעסטוראנט
א „הכשר“, אבער ווי באוואוסט איז א „הכשר“
נאך נישט דאס לעצטע ווארט, עס איז נאר
א טייל. דאס ערשטע איז די פערזענליכע באקא-
נטשאפט, ווען דו קענסט דעם בעל-הבית וואס
פירט דעם רעסטוראנט און דו ביזט איבערצייגט
אז ער איז א ירא-שמים, און איז גענוג קלוג
נישט פארנארט צו ווערן צו די גאס און די
מציאות פון גאס — ערשט דאן קענסטו זיך
פארלאזן אויף דעם „הכשר“ וואס יענער
פארמאגט.

אלזא, דער איד געהט פון צייט צו צייט אין
דעם רעסטוראנט צום וואונדער פון מיין פריינד.
אין א טאג מערקט ער ווי נאך א איד געהט
דארטן, איז עס אויך געוועהן א וואונדער ביי
מיין דערצעהלער. ביידע ירא-שמים און ווי
קומט עס זיי זאלן עסן אין אזא ארט ?
און פאר וואס האט ער זיי עס טאקע נישט
געזאגט ? — איז דער ערצעהלער ווייזט אויס
א שוואכער אין כאראקטער, צוויי אנשטענדיגע
אידן, איז איהם שווער געוועהן זיי צו זאגן ...
אבער ענדליך האט זיך געמאכט א געלע-
גנהייט און איינער פון די צוויי וואס געמאכט
עפעס א שמועס מיט מיין פריינד מכת כשרות,
האט ער שוין ארויפגעצויגן דעם שמועס וועגן
דעם רעסטוראנט און אריינגעווארפן פאקטן
וואס צייגן אז עס איז נישט אזוי אין ארדענונג...
וואס רעדט איהר ? — האט זיך יענער גאר
אנגעכאפט דערויף — איך בין דארטן א אפט-
רער גאסט.

ווי קומט עס טאקע צו אייך ? פאר וואס האט
איהר זיך נישט מתבונן געוועהן פריער און זיך

נישט נאכגעפרעגט ווען איהר קויפט
ביים סוחר, אינטרעסירט איהר זיך צו מען קען
איהם גלייבן און צו ער נארט נישט אפ, און דאן
פאסירט אז נאך אלע פרגענישן פאלט מען אריין
מיט א „מציאה“ וואס איהר ווילט פטור ווערן
פון דעם דערנאך — איז דאך א ודאי ביי א ענין
פון כשרות; וויפיל דארף מען חוקר-חזרש זיין
בעפאר מען געהט אריין נעמען אין מויל אויב
עס איז וואונדערט פראצענט אין ארדענונג ?
אויף די אלע פראגן האט ער גענומען שטאמלען
און געזאגט ענדליך: איך וועל דיר זאגן דעם
אמת אז איך האב געוועהן ווי איינער א וואוילער
איד קומט דארטן אפטער, בין איך זיכער געוועהן
אז יענער האט זיך מסתמא אינטרעסירט און
איבערצייגט געווארן אז, דער רעסטוראנט איז
אין בעסטן ארדענונג ...

— איהר ווייסט נישט פון דעם כלל אז נישט
אלע „וואוילע“ אידן זענען אויך „קלוגע“ און
אז צו זיין א ירא-שמים בתכלית דארף מען
זיין אויך קלוג, ווי די חז"ל זאגן „ערים
ביראה“, קלוג אין יראת-שמים, מען דארף אליין
פארשטיין, און זיך נישט פארלאזן אויף יענעם,
וועמען איהר האט אפילו נישט געפרעגט אויב
ער האט זיך יא אינטרעסירט...
ביי מיר איז עס אבער יא גענוג אויב יענער
געהט דארטן, און לאזט מיר אפ — האט זיך דער

דער ארויסגעדערהט געוועזן...
דאס האט איהם, מיין פריינד, שוין אביסל
אויפגערעגט, און ער האט שוין געפרעגט דרייט
ביים צווייטען איד מכת דאס עסן אין דעם רעס-
טוראנט.

און דאס האט זיך ארויסגעוויזן א אינטראסא-
נטע בילד: איין איד פארלאזט זיך אויפן אנדערן...
דער זאגט אז יענער עסט דארטן, און יענער זאגט
אז דער עסט דארטן...

ענדליך האט מיין פריינד זיי ביידן צוזאמעג-
שטעלט און דער בשותפותדיגער טעות האט זיך
ארויסגעוויזן צווישן ביידן און זיי האבן אויפג-
עהערט צו באזוכן אין יענעם ארט.

ווי ווייט מען דארף פארויכטיג זיין אין דעם
פרט פון כשרות !

זהירות אין כשרות

י. מנחם

עס דוכט זיך א קלייניקייט. אבער דאס ריהרט אן אין איסורי תורה. דא רעדט זיך פון לאווין וואס זענען נישט גרינגער פון אנדערע עבירות ווי חילול שבת און עסן חזיר. לעצטנס געפינט מען אין די ציבאלעס (דווקא די טרוקענע) אזעלכע קלייניקע שווארצע פליגאלאך, וועלכע געפינען זיך צווישן די שיכטן פון די ציבאלאך, און מען דארף עס צונעמען יעדן איינע בעזונדער און גרונדליך באטראכטן.

דוכט מיר אז עס איז א געוואלדיגע מעשה און דאך איז דער עולם קאלט דערצו. בעזונדער האב איך עס באמערקט ביי די סעודות פון די שמחות.

איז פריער געוועהן א גערודער (און ס'איז נאך היינט אויך) מיט די לונגען פון די עופות און עד היום הזה קען מען טרעפן יעדן דאנער-שטיג ביי די מורה-הוראות גרויסע און קליינע מיט די הינערשע לונגען אין די הענד און ווארטן אויף זייער פסק. אנדערע, "מבינים" פרעגן בלויז אויף די וואס ווערט ערוועקט א שאלה, אנדערע פרעגן אויף אלע לונגען, ווייל זיי קענען נישט באשטימען צו איז דאס א געזונטע צו א קראנקע. על כל פנים, עס איז אזא פראגע וואס האט שוין אריינגעדרינגען אין וויסן פון די מענער און די עקיות-הבית און מען טהוט אכטונג מער-ווייניגער.

האט עס שוין געברענגט א ערוועקונג ביי פיהל מענטשן נישט צו עסן ביי די גרויסע שמחות און סעודות ביז זיי איז נישט קלאר צו עס איז "על טהרת הכשרות למהדרין", נישט נאר דורכן סטעמפל פון די רבנים, נאר טאקע אויב עס איז געוויזן געווארן די לונגען און אנדערע פראגן צום מורה-הוראה, און ווער איז יענער און ווער איז בכלל דער אחראי אויף די סעודה, און ווער זיינע צוהעלפער.

ביי אנדערע איז שוין געווארן אזוי שטרענג דער ענין אז זיי ווילן נישט חוקר-ודורש זיין, זיי ווילן נישט פארשעמען קיינעם, און פארמיידן זיך צו עסן ביי די גרויסע סעודות ווען זיי זענען נישט פארזיכערט אויב עס קלאפט אלעס אזוי גוט ווי ביי זיי אין שטוב וואס די בעלת-הבית פרעגט גענוי וועגן זאלצן פלייש, וועגן אפגיסן, און באטראכט רוהיג אלעס וואס קומט פאר. עסן זיי פיש און פארשפארן אלע פראגן. דערצעהלט מיר אבער א איד פון א סעודה וואו מען האט געגעסן פיש. האט ער געפרעגט דעם קעכער: ווי אזוי האסטו זיך א עצה גע-געבן מיט די ציבאלע וואס דו האסט אריינגע-טהון אין די פיש וואס איבער צוויי הונדערט מענטשן עסן דא?—רופט זיך אן יענער קעכער: זארג נישט פאר מיר, עס איז אלעס אראבישע, איך ווייס אויך פון שמיטה! זאגט איהם יענער: איך מיינ וועגן די פליגאלאך וואס געפינען זיך אין די ציבאלע.

שטעלט אן יענער א פאר אויגן און זאגט: פראווע נישט קיין צדקות אין א זאך וואס דו ווייסט נישט, טראכט נישט אויס קיין נייע חומרות און פארדריי נישט קיין קאפ... יענער געהט נישט אריין אין וויכוחים מיט איהם, נאר כאפט א ציבאלע פון קיך עפנט עס און ווייזט עס דעם קעכער ווי עס ליגן דארטן פליגאלאך. נאכער כאפט ער נאך א פאר ציבאל-לאך און ביי 80 פראצענט אין געוועהן פליגאל-לאך, וואס מען וואלט געקענט ריין מאכן, נאר עס וואלט געקאסט נאך א צוויי-דריי שעה, נו, איז עס נישט כדאי אז 200 אידן זאל זיך נישט אנעסן מיט א איסור?

דער קעכער נעמט שטאמלען ביז ער זאגט ארויס: וואס קען עס שאדן, עס ווערט בטל ברוב...?

כשרות...

על כל פנים, איך וייל נישט מער ווי מעורר זיין דעם קהל גאר שטרענג אכטונג געבן אויף דעם פרט. עס קען זיין אז די פליגאלאך איז א צייטווייליגע צרה צוליבן וועטער אדער פאר- זיאוונג-באדינגונגען. אבער מען דארף שטעהן אויפן וואך, אזוי ווי מען גיט אכטונג אויף די "חסה" און אנדערע אידן עסן עס נישט א גאנץ יאהר ווייל זיי האבן נישט קיין געדולד צו קלייבן יעדן שטיקל פון א חשש ווערימל, קוים וואס זיי גיבן זיך אפ דערמיט ערב פסח מיט א כוית — אזוי דארף מען שוין אכטונג געבן אויף די טרוקענע ציבאלעס. ביי לונגען לפחות לויפט מען פרעגן דעם רב, און ווען איינער האט מורא פרעגט ער שטענדיג דעם רב, אנדערש עסט ער נישט. אבער ביי די ציבאלעס איז נישט שייך צו פרעגן. דא דארף מען אכטונג געבן און רייניגן יעדן שיכט בעוונדער.

דא זאגט איהם דער איד: עט רעדט נישט אין דיר דער פרומער איד, נאר דער געשעפטס- מאן! האסטו דען שוין דורכגעטון דעם דין, און געפרעגט א רב און יענער האט דיר געזאגט אז עס ווערט בטל ברוב כאטש עס רעדט זיך פון גאנצע פליגאלאך? אדער דו זאגט עס כדי זיך צו פארענטפערן? אויב דו פארמאגסט אין דיר יראת שמים, און דו ווילסט נישט פאר- שעמט ווערן אויף יענער וועלט — נעם אן די בושא אויף דער וועלט און רוף אויס אז מען טאר נישט עסן די פיש ווייל מען האט נישט אכטונג געגעבן אויף די ציבאלאך! וועט דיר פעהלן 100 פונט פאר די ארבעט — איז עס נישט כדאי, אידן זאלן נישט עובר זיין א איסור דאורייתא צוליב דיין נישט-וויסן?

למעשה, האט מען שוין אויפגעגעסן די פיש, און מסתמא האבן א סך געטראכט ביי זיך: א דאי עסט מען פיש און נישט קיין עוף צוליב

(דאס אידישע ליכט ז' אדר תשל"ד)

דם בעין שנמצא אחר המליחה

אם מצא על הבשר דם בעין אחר המליחה, צריך לקלף באותו מקום מעט מן הבשר
(ח"א כלל ל"א אות ג' ו"ע כלל כ"ט סעיף י"ט)

ביי אסאך טשיקענס בלייבט איבער ביים שפיץ פון גארגעל פארגליווערט בלוט (נצרך הדם) דארף יעדער געווארענט זיין אויסצושניידען דעם פלאץ (צרירות הדם) פארען קאכען.
(יו"ד ח"א סי' ס"ז סעיף ד')

להסיר מכשרל

לצערנו נמצא אהמול קמח מהשנה השביעית במאפית"כתר" והוטרנה ההשגחה.

הועדה לעניני שמיטה בתל אביב
(המודיע יום ג' פ' לך תשל"ה)

לכבוד עורכי אידישער שטראל ירושלים
אבקשכם לעורר את מרנן ורבנן לדבר נחוץ. כי המלח הנמכר בחניות הוא או גס או דק, אלה כאלה אינם ראויים להכשיר בהם את הבשר כמבואר בפוסקים וכנהוג, לכן יש להעיר ליצרני המלח בעתלית או במקום אחר ולהראות מידת המלח הממוצע שראוי להכשיר בו הבשר. כל הזמן הי' המלח בדיוק ורק בזמן האחרון יוצא גס ביותר, ותמיהני מדוע שתקי רבנן.
(אידישע ליכט-פ' נח תשל"ה)

בס"ד

באהאנדלונגעןויטאמינים

הנה רציתי לעורר כאן אודות ויטאמינים שרבים נוהגים בו
 היתר על לא דבר, ומתירין לעצמן לאכול אותם באיזה
 אופן שיהי' ובאיזה אופן שיהי', יש אומרים שאוכלים רק
 נאסור, ואומרים שאין בזה שום חשש, ויש שאוכלים רק מכמיא
 ואומרים שע"ז אין שום חשש שהם רק תמצית מן אבנים או עפר
 וברזל וכדומה, וביין נמצא שהכל מותר, שיש מתירים זה, ויש
 מתירים זה, ויש דתפסו הקילות של שני המתירים, והכל כשר
 וישר. והנה רציתי להעמידך על הדבר, דאפשר שהיסודות הם
 יהיו לפעמים כשר, אבל עוד יש דבר ששכחו לגמרי והוא דבר
 המעמיד את הכל, וזה שיין ממש בכל הוויטאמינים, שמשימים
 שומן של אנימל אויל שידביק כל הכדור, דהיינו שהוויטאמינים
 נעשו מהרבה חלקים והשומן מדבקו וזה הוא בכל הוויטאמינים
 באין יוצא מן הכלל, והשומן הוא מן איימאל אויל, (נו"ט)
 ע"כ כל מי שיראת ה'נוגע בלבבו ירחק עצמו מזה, ובפרט
 שכבר מצוי היום ב"ה ויטאמינים בהכשר, בודאי שצריך להרחיק
 עצמו מאכילת איסור, ובאלו שאין מהם כשר צריך לעשות שאלת
 חכם איזה יקח ובאיזה אופן יהי' אופן בליעתן וזה רק
 למי שצוה לו הרופא, או שהוא הלש ביותר,
 והנה לדעתי השפל עוד צריך זה הלוקחו משום בריאות
 לשום לפניו דברי הרמב"ם בספר המדע פ"ד וז"ל הואיל והיות
 הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא, לפיכך צריך להרחיק עצמו
 מדברים המאבדים את הגוף עכ"ל ע"כ מאוד צריכים להיות בקי
 בפרקים אלו שלא יבוא לידי חולת הגוף ובפרט שע"ז צריך
 לבוא לידי אכילת איסור שכלת הרפואות חש בהם תערובות
 איסור ע"כ מה מאוד יש לעיין הרבה בהרמב"ם בהלכות(רפואת
 הנפש והגוף) ולהתנהג כדרכו שע"ז ינצל מחולאים בהטחת
 הרמב"ם, וב"ה יש הרבה שהלכו בעקבותיו והם דשנים ורעננים
 ואינם צריכים לשום רפואה וויטאמינים, ע"כ אחי בדרך אתם
 תלך וטוב לך

מאח משה פעלדמאן
 מחברי וועד הפועל

נא לברר!!!

... יש בית חרושת ידוע שהבעה"ב בעצמו (איש חרדי)

הודיע שמכשירו רב מפורסם שליט"א אף פעם לא בא לראות האיך מייצרים המאכלים...

זלמן משה לעוויטין

העורך _____ נברר! ובאם לא יתוקן נפרסם שמם בל"נ.

...שמענו שיש בית חרושת חרדי שבאם אין להם די צורך מהתוצרת, לוקחים מבית חרושת שני ומענה בפיהם שבררו שגם ביח"ר השני אין עליה שום חשש ובכך אם אין נפק"מ למה לנו לשלם שני דאלער יותר? עי' אהבת חסד להתפץ הייט פרק ה' סי' ז' ועי' בנתיב החסד ס"ק י"ב שכתבו שכוונת השו"ה הרמ"א סי' יו"ד הוא דוקא אם הדבר נוגע לדבר מיעוט... וא"כ בבקשה לברר תוצרת השני'....

...מה מהני גיעול באלומיניום, הלא צריך ליבון מחשש סיכת טריפה?

הרב משה מנדל וויזניץ-מאנסי

...שמעתי שיש חשש על כמה "בעיקינג פאדער".

הרב יוסף יהושע העשיל בלום

בן הרב מקאשוי שליט"א

...יש הרבה מאכלים שנכתבים (ⓐ) עליהם האם כוונתו על הכשר?...?

הרב מיכל הערץ פראנק

העורך _____ (ⓑ) זהו רק תיו מסחרי, אות סמל שתעשיית מאכל או משקה זו וגם שם המזון, נרשם אצל הממשלה ויש בו משום איסור השגת גבול הן בשמו והן בעשייתו מסעם המדינה. אין כוונתו על שום הכשר וח"ו לטעות בו..

...בקונטרס ג' מצריך "כשר"ן אלומיניום, האיך נבלע האיסור ע"י עירווי או לא, נ"מ אי צריכים הגעלה ממש או סגי בעירווי מכלי ראשון... הרב יוסף יצחק ראזענפעלד

...שמענו שמגדלי הדבורים מושחים את חלות השעווה, (הבתים שהדבורים אוספים לתוכו הדבש) בשפיריטוס, וא"כ יש בו חשש חמץ... כוונתם, שהדבורים יעשו יותר דבש.

הרב משה דוב בעק

...ובהפעסטטעלונגען ירחון ג', משמע"דביעטש נאט" שיש עליהם ה(ⓐ) אפשר לסמוך עליהם.

הרב משה באום

העורך _____ במדור "פעסטטעלונגען נדפס רק המציאות הן מציאות חיבי, הן מציאות שלילית או תלוי, כוונתנו היה לפרסם שיש "בביעטש נאט" הרבה מאכלים שאין להם ה(ⓐ) זהו דבר ברור, אבל אין לדייק בדבר שלא ביררנו עדיק, אם אפשר לסמוך או אם יש עליו חשש ודאי היינו כותבים בבירור ולא בחידות.

א בקשה פון מערכת וועד הכשרות

- כדי מיר זאלען קענען אן גיין מיט אונזער הייליגער ארבעט זענען מיר שטארק גענויטיגט אין די פאלגענדע זאכען וואס מיר וועלן דא שרייבען,
- (א) מיר נויטיגען זיך אין הילף פון יונגע לייט וואס האבען קארס כדי עס זאל אונז נישט קאסטען די גרויסע אוי-סגאבען וואס איז זייער שווער נאך צו קומען,
- (ב) מיר נויטיגען זיך אין עסקנים וואס זענען אינטערעסירט גיין נאך קוקען אין קאמפאניס ווייל יעדע זאך ווערט געט-אהן דורך 3 אנשים תלמידי חכמים,
- (ג) מיר נויטיגען זיך אין יונגע לייט וואס ווילען צו העלפן די פיזישע ארבעט ארויס צו שיקען פאר טויזענטער יודען דעם מדריך הכשרות,
- (ד) מיר בעטען דעם גרויסען ציבור וואס פארשטייען דאס גרויסע ענין פון אונזער ארבעט זאלען אונז צו העלפען דורך שאפען יעדער איינער חאטש 5 מעמבערס ווייל מיר ווי-לען נישט בעטען קיין געלט ביים עולם,
- (ה) אויך נויטיגען מיר זיך אין יונגע לייט וואס זענען וויליג צו זיין בייהילפיג אפאהר שעה אוואך און פארשי-דענע ארבעטען,
- (ו) אזוי וויא אלעמען איז באקאנט דע הויכע פרייזען פון פאפיר אין דרוקען. על כן בעטען מיר בכל לשון של בקשה אז מען זאל נישט ווארטען אויף דערמאנונגען נעמט שוין א פעדער אין די האנט אין שטעלט אויס א טשעק פון \$4 אין שיקט עס אריין, עס דארט אין גאנצען 3 מינוט - און מיט דעם וועט איהר העלפען מיר זאלען קענען אן גיין מיט די הייליגע ארבעט,
- (ז) די פעסטשעלונגען איז נאר חל ביז 2 חדשים ווייל נאך דעם איז מעגליך צו טוישען די אינגרידיענס, על כן זאל יעדער פארזיכטיג זיין און נעקסטון ירחון נאך צו קוקען אויב עס נישט דא קיין ענדערונגען,
- (ח) די וואס באקומען דעם ירחון אין ענפערען נישט האלטען מיר אז ער איז נישט אונטערעסירט מעהר און עניני כשרות ע"כ וועלען מיר ווייטער נישט שיקען פאר די נאר פאר אונזערע מעמבערס, און די וואס האבען נאך קיינמאל נישט באקומען,
- (ט) מיר בעטען דעם עולם מען זאל פינקטליך שרייבען דעם נאמען-אדרעס-זיפפ קאויט-מען זאל זיי קענען ליינען.
- (י) אויב מען מופט זיך בעטען מיר מען זאל אונז באלד צו וויסען טאן . ותודה למפרע .

ו ו י כ ט י ג ע מ ו ד ע ה פ א ר
מאנרא - מאנסי - סקווערער - איינווינער א.ד.ג.

דאס פארען אויף לאנגע וועגען יעדען טאג
וואס קען מען טוהען שעהן לאנג יעדען טאג פארענדיג אויף דיא
וועגען? איהר האט יעצט די בעסטע געלעגענהייט זיך אייך צו
קויפען דעם בארומטען סעס

חם לישראל

אין 54 בענדער יעדע פרשה א באזונדערער באנד

מיט אלע ספרשים אויף נברי טייטש, תנ"ך, משניות, גמרא, מוסר, הלכה, אלעס
איבערזעצט אויף א לייכטע אידישע שפראך, מיט שיינע, ליכטיגע
און קלארע אותיות

ברי גו קענען פראגען מיט זיך און משלים זיין יעדען פאג דעם חם לישראל

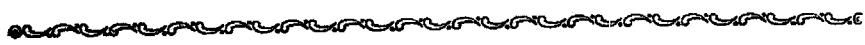
כל תורתנו הממששתה ונבלתי ברחוקה, וכן כל השיבושים שהיוסיים הקדומים, תוקפ.
מיט בעת על הגיר הכי משוכח

חקריאה בו קלה לעינים

ספעשיל הנוזה פאר בחורים און כולל יונגעליים
אויך א ספעשיל הנוזה פאר בתי מדרשים

* * *

יוסעל...!!! מיט וואס ברענגסטו אן עטליכע שעה יעדען טאג
פארענדיג אין אהיים קומענדיג פון די ארבעט?
יאנקעל...!!! ב"ה איך ברענג נישט אן קיין ליידיגע מינוט,
איך לערען א דורך יעדען טאג דעם חם לישראל וואס
איז געדריקט אין א פאקעט סייד...עס איז ממש א
פארגעניגען שיינע ליכטיגע אוחיות אין מיט ע"ס.
יוסעל...!!! וויא קען מען דאס באקומען עס איז דאך אפלאך...
יאנקעל...!!! עס איז פשוט זייער לייכט!!! מאכט אייך טלפון
קאהל 384-5055 געדענקט 384-5055 באקומט איהר דאס
דערליווערט אהיים אין דעם זעלבען טאג אן קיין שום
דאגות אין עס קאסט אייך גארנישט מעהר ...

רפואה דראג סטאר

כתבי יד עתיקים

המעונין בכחב יד של
הצה"ק ר' הלל ל"ש
מקאלאמאיע על חכמת
הקבלה יפנה אל
התלפון 384-5055

עס איז דא ביי אונז צו נאקומען אלע מעדיצינען,
קוסמעטיקס, "העלד פוד", נאטירלעכע ווייטעמינס,
און אלע כשר'ע חייטאמינים
טלפון: 387-0021
— פרי דעליוועריס —

תצלח רופם: 3871750

בני ישראל

משכן

CHASSIDIC AND ORTHODOX

JEWISH FAMILY SERVICES

MISHKON B'NAI YISROEL, INC.

Child Caring Agency

FOSTER HOMES WANTED

חסידישע און ארטאדאקסישע אידישע פאסטער דיימע ווערען דריינגענד געזוכט.

רופט „משכן“ 6570-851, 8811-771, 5298-756
אדער שרייבט 1481 — 58 טע סטריט, ברוקלין, נ. י.

מייסטער בת שבע מנדל

קרובים קענען האלפן די משפחה צוזאמען

אויב איר האט א קרוב מיט א קינד וואס קען ניט געהאלטן ווערן אין דער היים, קענט איר זיין א פאסטער-מוטער פארן קינד און קריגן גוט באצאלט

די מיטגלידער פון משכן נטעף זענען העכסט קואליפיצירטע פראפעסיאנעלע פאמילייס. און צוזאמען מיטן בארד און דירעקטארס, זענען שומרי תורה און יראי שמים.

BUILDING FUND CAMPAIGN FOR THE GIRLS RESIDENCE

Buy a Brick Today and Build a Future for a Jewish Child

— מיר נויטיקן זיך אין פאנדען פאר דער מיידעלשער רעזידענץ געביידע.
— עפענט אייער הארץ און אייער האנט, אז מיר זאלען קענען עפענען די טירן פון משכן!
— שיקט אייער ברייטהארציגע ביישמייערונג איצט, האט א חלק אין דער גרויסער מצוה!
פאר רעפערענצען, אפליקאציעס און אינפארמאציע, ביטע רופט: 851-6570 (212) אדער שרייבט צו:

MISHKON B'NAI YISROEL, Inc.
1481 — 58th St., Brooklyn, N. Y. 11219
מרת בת שבע מאנדעל, גרינדערין
אינדארטירט פון:

הרב ר' משה מיינשטיין הרב ר' משה ביק
הרב ר' משה שטערן, דעברייניער רב

Mishkon is a non-profit tax exempt Organ.
Endorsed by the Union of Orthodox Rabbis
of the United States & Canada.

Yes, I want to buy a brick for the Building of MISHKON and I am enclosing my donation in the amount of \$18.00

Name

Address

City

רפואה דראג סטאר

כתבי יד עתיקים

המעוניין בכחב יד של
הצה"ק ר' הלל ל"ש
מקאלאמאיע על חכמת
הקבלה יפנה אל
התלפון 384-5055

עם איז דאָ ביי אונז צו באַקומען אַלע מעדיצינען,
קוסמעטיקס, "העלד פּוּד", נאַטירלעכע ווייטעמינס,
און אַלע כּשר'ע וויטאַמינים
טלפּון: 387-0021
— פּרי דעליוועריס —

הצ'לה רופמ: 387-1750

מודעה חשובה

עס איז נאך דא צו באקומען דאס ספר
דת משה ויהודית אויף עניני צניעות
פאה נכרית. במספר מצומצם.

מחיר הספר \$2

P. O. BOX 306
BROOKLYN, N. Y. 11211

Published by the
VAAD HAKASHRUS

קרעט און קבורה
אין ארץ ישראל

ארץ החיים
"הר היותים"
"הר מנוחות"
אן אנדערע בתי עלמין
הברה קדישא חסידים
המאזרחות בירושלים
MAALIN BAKODESH
SOCIETY
26 CANAL STREET
NEW YORK, N. Y. 10002
DAY AND NITE
212 233-7878
IN CANADA:
MONTREAL 273-3211
אליעזר יודא גיבס, מנהל

- ליינט און פארשפרייט דעם מדריך הכשרות
- פאר אדווערטייזמענט רופט: 232-3100 פון 9 ביז 10:30 אין אונט
- מיר נעמען גישט אן קיין אדווערטייזמענט אויף א זאך וואס דארף
- האבן א הכשר
- די שענסטע מתנה — שיקט אריין א אפליקיישן פאר נאענטע

SATISFACTION GUARANTEED — FAST, DEPENDABLE SERVICE

אליעזר יודא גיבס

COMPLETE **RUBBER STAMP** SERVICE

זיגלעך צי ביליגע פרייזען

יודיש אדער ענגליש

די פסט

387-1720

סטאפ!

STOP!

צו באקומען דיא נייע אויסגאבע 20 בענדער אין ליכט פון תורה געשריבען אין א לייכט אידישע שפראך, ענטהאלט 1900 זייטען לייען מאטריאל, וואונדערליכע עהרצעהלונגען, מעשיות פון צדיקים, משלים, וויסענשאפטליכע ידיעות, פון מאמרי חז"ל אין ש"ס מדרשים וכו', בהסכמת הגה"צ משארמאש שליט"א ועוד.

אן אוצר פון טייערע ספרי מוסר מעשיות און משלים אויף אידיש. — יעצט איז די צייט פארשאפט אייך דעם אוצר אין אייער שמוכ. גיט דאס פאר דעם בני בית און קינדערלעך אין וועלען זיך דערמיט דערקוויקען און אנזאפען מיט וראת שמים און אמונה, און דורכדעם וועט איר פארמידען זיי פון צו לייענען אנדערע נישט כשר'ע מאטעריאל הי"ו. — די אלע ספרים זענען טייער געדרוקט און געבונדען און דערצו ווערען זיי פארקויפט פאר בייזע פרייען, אז אייערער זאל קענען צוקויפען דערצו.

1. ספר נפלאות הוזהר, מעשיות ארויסגענומען פון זוהר הקדוש, אין לשון הקודש אויך אין אידיש, 144 עמודים.
2. ספר קיצור מנורת המאור, וקיצור ראשית הכמה, אין א לייכטע אידישע שפראך, דברי מוסר און פיל משלים און מעשיות פון מדרשים, ש"ס, ירושלמי, וזהר הקדוש, 208 עמודים.
3. ספר עין היים, קיצור של"ה הקדוש אין אידיש, מוסר און משלים און מעשיות פון מאמרי חז"ל, הלכות און דינים, וואס דער הייליגער של"ה הקדוש האט מסדר געווען, 168 עמודים.
4. ספר ארחות צדיקים אין אידיש, התעוררות מוסר, איבער געוועזען פון הייליגן ספר ארחות צדיקים, אויך פיל משלים און מעשיות בדרך מוסר, 64 עמודים.
5. ספר אור עולם, וואונדערליכע מעשיות פון הייליגן צדיק ר' אורי סטרעליסקער זל"ה זי"ע, 48 עמודים.
6. ספר שיה, א פירוש אויף אבינו מלכנו אין אידיש, יעדער הרז מיט א באזונדער משל בדרך מוסר. דאס ספר איז אויסגעגעווענליך מערר דעם לייענער, 100 עמודים.
7. עשרת זקנים, מעשיות נפלאים פון הייליגע צדיקים, תלמודי בעש"ט הק' און אידיש.
8. אוהל נפתלי, מעשיות אין אידיש פון הייליגען ראפשיצער צדיק זי"ע.
9. מעשה אבות אויף פרקי אבות אין אידיש, טייגע פשטים און פיל מעשיות און משלים פון מדרשים און גמרא, 124 עמודים.
10. ספר הברית אין אידיש, איבערגעזעצט פון אריגינעלען ספר הברית, ערקלערט די נאמער פון ערד און ימים, לענדער און לעבעדיגע באטעפענישען, מיט פיל התעוררות מוסר, 160 עמודים.
11. שיה יצחק פון רבי יצחק האמבורגער ז"ל, מוסר און מעשיות, ארויסגענומען פון פלא יועין און אנדערע ספרי מוסר, 110 עמודים.
12. ספר יצחק א פירוש אויף פיל תפלות מיט משלים און מוסר פון מדרשים און סאמרי חז"ל, 40 עמודים.
13. תם וישר, איבערגעזעצט פון ספר הישר, אלע געשעענישען פון בריאת העולם ביו ספר יהושע, 84 עמודים.
14. נפלאות הצדיקים, מעשיות פון צדיקים.
15. נפלאות הכעל שם טוב, מעשיות פון הייליגען כעל שם טוב און זיינע תלמידים.
16. עשרת הצדיקים, מעשיות פון פיל צדיקים.
17. עשרת מנחם, פון הייליגען צדיק ר' סטענעלי מרימינוב זי"ע.
18. צדקת הצדיקים, זייער טייגע מעשיות פון צדיקים.
19. שיחות היים, 64 עמודים.
20. נפלאות השם, וואונדערליכע מעשיות פון השגחה פרטית.

• מיר האבען נור א באגרעניצטע צאלל סעט'ס נאך צו פארקויפען. זייט פון דיא ערשטע, שיקט באלד אייער באשטעלונג, ווי לאנג עס

איז נאך צו באקומען. קאלט אן דעם נומער 384-5055

מיר דעליווערן אהיים

סטאפ!

STOP!

צו באקומען דיא נייג אויסגאבע 20 בענדער "אין ליכט פון תורה" געשריבען אין א ליכט אידישע שפראך, ענטהאלט 1900 זייטען ליינען מאטריאל, וואונדערליכע עהרצהלונגען, מעשיות פון צדיקים, משלים, וויסענשאפטליכע ידיעות, פון מאמרי חז"ל אין ש"ס מדרשים וכו', בהסכמת הגה"צ משארמאש שליט"א ועוד.

אן אוצר פון טייערע ספרי מוסר מעשיות און משלים אויף אידיש. — יעצט איז די צייט פארשאפט אייך דעם אוצר אין אייער שמוע. גיט דאס פאר דעם בני בית און קינדערלעך אין וועלען זיך דערמיט דערקויקען און אנזאפען מיט וראת שמים און אמונה, און דורכדעם וועט איר פארמיידען זיין פון צו ליינען אנדערע נישט כשר'ע מאטריאל ה"ל. — די אלע ספרים זענען שוין געדרוקט און געבונדען און דרייצן ווערען זיי פארקויפט פאר בייזע פרייען, אז אייערער זאל קענען צוקויפן דערצו.

1. ספר נפלאות הזוהר, מעשיות ארויסגענומען פון זוהר הקדוש, אין לשון הקודש אויך אין אידיש, 144 עמודים. 2. ספר קיצור מנורת המאור, וקיצור ראשית חכמה, אין א ליכטע אידישע שפראך, דברי מוסר און פיל משלים און מעשיות פון מדרשים, ש"ס, ירושלמי, וזהר הקדוש, 208 עמודים. 3. ספר עץ היים, קיצור של"ה הקדוש אין אידיש, מוסר און משלים און מעשיות פון מאמרי חז"ל, הלכות און דינים, וואס דער הייליגער של"ה הקדוש האט מסדר געווען, 168 עמודים. 4. ספר ארחות צדיקים אין אידיש, התעוררות מוסר, איבער געזעצט פון הייליגן ספר ארחות צדיקים, אויך פיל משלים און מעשיות בדרך מוסר, 64 עמודים. 5. ספר אור עולם, וואונדערליכע מעשיות פון הייליגן צדיק ר' אורי סטרעליסקער זל"ה זי"ע, 48 עמודים. 6. שפך שיה, א פירוש אויף אבינו מלכנו אין אידיש, יעדער הרז מיט א באזונדער משל בדרך מוסר, דאס ספר איז אויסערגעווענליך סקור דעם ליינער, 100 עמודים. 7. עשרת זקנים, מעשיות נפלאים פון הייליגע צדיקים, תלמידי בעש"ט הק' און אידיש. 8. אוהל נפתלי, מעשיות אין אידיש פון הייליגען ראפשיצער צדיק זי"ע.	9. בעשה אבות אויף פרקי אבות אין אידיש, שיינע פשטים און פיל מעשיות און משלים פון מדרשים און גמרא, 124 עמודים. 10. ספר הברית אין אידיש, איבערגעזעצט פון אריגינעלען ספר הברית, ערקלערט די נאפטר פון ערד און ימים, לענדער און לעכעדיגע באשעפענישען, מיט פיל התעוררות מוסר, 160 עמודים. 11. שיה יצחק פון רבי יצחק האסבורגער ז"ל, מוסר און מעשיות, ארויסגענומען פון פלא יועין און אנדערע ספרי מוסר, 110 עמודים. 12. פחד יצחק א פירוש אויף פיל תפלות מיט משלים און מוסר פון מדרשים און מאמרי חז"ל, 40 עמודים. 13. תם וישר, איבערגעזעצט פון ספר הישר, אלע געשעענישען פון בריאת העולם ביז ספר יהושע, 84 עמודים. 14. נפלאות הצדיקים, מעשיות פון צדיקים. 15. נפלאות הכעל שם טוב, מעשיות פון הייליגען כעל שם טוב און זיינע תלמידים. 16. עשרת הצדיקים, מעשיות פון פיל צדיקים. 17. עשרת מנחם, פון הייליגען צדיק ר' סנדעלי מרימינוב זי"ע. 18. צדקת הצדיקים, זייער שיינע מעשיות פון צדיקים. 19. שיחות היים, 64 עמודים. 20. נפלאות השם, וואונדערליכע מעשיות פון השגחה פרטית.

• מיר האבען נור א באגרעניצטע צאלל סעט'ס נאך צו פארקויפן. זייט פון דיא ערשטע, שיקט באלד אייער באשטעלונג, ווי לאנג עס

איז נאך צו באקומען. קאלט אן דעם נומער 384-5055

מיר דעליווערן אהיים

בשורת ספר חדש מאוד נעלה

הגני להודיע כי ת"ל הופיע

ספר נפש ישעי'

בשני חלקים

על מאכלות אסורות, אוצר גדול של דיונים, שו"ט ומאמרים

כולל 552 עמודים בגודל 6x9

בחלק הראשון ובו ל"ח פרקים, שלקטתי בעזר צורי וגואלי מדברי חז"ל בש"ס בבלי וירושלמי, מדרשים, זוה"ק, תיקונים וספרי הראשונים וכו', ודבריהם הקי חוצבים בלהבות אש, מלהיבים נפש האדם לשמור מאוד, לברוח ולהסתלק אפילו מן הספק. נדפסו בו גם תמונות וציורים של הדברים הצריכים בדיקה מתולעים ומילכן וכו', ותמונות של הרבה מיני דגים שאסורים לאכלם, והוספתי בו הרבה סיפורי מעשיות מצדיקים הקי, איך שהתירו בקדושת המאכלות, והחל כח הרגשתם אצ"י ע"ד שהוזהו כה חכם וכו'. ג"כ הבאתי בו תשובה ארוכה מרבן של כל בני הגולה כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א. בענין שעכשיו אשתני הרבה לגריעותא בזיופים ותחבולות, והקונים נכשלים הרבה לקנות דברים שהם בלי השגחה עד כדי כך שנעשה להם היתר וקשה להפרישם מהרגילות, ורוב ההכשרים הסומכים על המשגיחים עלולים למכשולות גדולות אשר בעלי הפאבריקצן יוכלו להטעותם שלא ידעו מאומה בין ימינם לשמאלם ולא רבים יחכמו להבין תחבולות התגרים ומעשה המכונות והפאבריקצן וכו'.

בחלק השני ח' פרקים, כולל החששות האפשריות בכל מיני מאכלות ומשקאות המורכבים ומעורבים בחומר איסור, ולהעיד על אמיתותם ואפשרותם, הצגנו עדותה של הממשלה (אגריקולטור דפארטמנט), כמ"כ עדותן של חברי הבי"צ דעה ההרדית בירושלים, והודאות וידיעות לכל ימות השנה, ידיעות על מצרכי מזון שונים שהם בהכשר רבותינו הברי"צ שליט"א ללא שום חששות. והודעות על מיני מזון שיש עליהם חששות איסורים שונים וכו' (הרשימה לפי סדר הא"ב).

הספר כולל חמשה מפתחות:

(א) תוכן כל ענין לפי סדר הפרקים.

(ב) מפתח הענינים לפי סדר הא"ב, בערך חמשה עשר מאות ענינים, כדי שיהי בנקל למצוא כל דבר ודבר על מכונו בלי חיפוש.

(ג) מפתח לדברים הצריכים בדיקה לפי א"ב. בסדר מאה ענינים.

(ד) מפתח סיפורי המעשיות.

(ה) מפתח הספרים לפי א"ב, בערך מארבע מאות ספרים.

מחיר הספר הוא פ"ך \$5.00

הספר הזה נחנך לכל איש חרדי הרוצה לידע בירור מהמאכלים השכיחים לבל יגעיל בהם נפשו, שבעה"ר נכשלים בו הרבה מאחז"י להכניסם לבתיהם בלי יודעים שהם גו"ט ממש, או עכ"פ איסור ורבגן והמורים דברי סופרים וכו'. וכן חיזוק ואומץ מתוך דברי הסה"ק על ענין זה.

בקשה נתוצה מכל רב ומורה הוראה

היות שבדעתי להוציא לאור בזמן קרוב חלק שלישי מספר נפש ישעי' כנ"ל, ע"כ אבקש מכל התלמידי חכמים שיזאלו בטובם לזכות את הרבים לכתוב ולהמציא לי הערותיהם על הספר נפש ישעי' ב' חלקים, או כל מין הערה ובירור או חידוש בעניני כשרות המאכלים, ואדפיסם איה"ש בחלק השלישי בשם אומרם, וזכות הרבים יהי הלוי בהם.

כתובת המחבר:

RABBI SHLOM JUDA GROSS

1472-79 Street, Brooklyn, N. Y.

11228

331-2507

אפשר כבר לראות בכל בתי מסחר ספרים

הש"ס החדש של אוצר הספרים

כרך אחד לדוגמא בכריכה הכי מפוארת

שיצא איה"ש בחודש אדר הבעל"ט

בעשרים כרכים בהוצאה יותר משופרת

בית מסחר והוצאת הספרים "אוצר הספרים" אשר לפני רבות בשנים הי' מן הראשונים להוציא

ש"סים וכל ספרי קודש בארה"ב מתפאר להודיע שכבר נגמרו בע"ה כל ההכנות להוצאת

הש"ס "אוצר הספרים" היותר שלם ומהודר

בעשרים כרכים מפוארים

עם מעלות והוספות הכי מפתיעות ובכל זאת

יהי' המחיר בתכלית חזול, והנה כמה ממועלותיו:

- מפרשים חדשים, הבהות נכבדות, חידושים יקרים מגדולי התורה שעדיין לא ראו אור הדפוס.
- מיר חוק ואמיץ יפה ונהדר שבעל בהח"ר הבטיח קיומו למאה שנה.
- כריכה מיוחדת במינה המצאת הטכניקה החי מחודשת המבטיחה קיום לרור דורים. הש"ס בכריכתו הוה, הוא הראשון במינו אשר לא יהוה בו גבות קרועים ודפים גופלים.

עשו ריזור בציות לש"ס אחד עוד היום לרגל ההוצאה המצומצמת

כי עכשיו המחיר יותר בזול עם 25 אחוז

וכשיצא לאור יעלה עם 25 אחוז יותר

S. GOLDMAN - OTZAR HASEFARIM, Inc.

IMPORTERS & PUBLISHERS OF HEBREW BOOKS

33 Canal Street, New York, N. Y. 10002

Tel.: ORegon 4-1707 or 260-0520

Non-Profit Org.
U. S. POSTAGE
Paid
Brooklyn, N. Y.
Permit No. 11517

בעוה"ת

אריסטון (פי סעודה גדולה) עתיד הקב"ה לעשות לעבדיו הצדיקים לע"ל,
וכל מי שלא אכל גו"ט בעוה"ז זוכה לראותו. (ויקרא רבה סי').
לע"ל הקב"ה מוציא כרוז כל מי שלא אכל בשר חזיר מימיו, יבוא ויטול
שכרו (קהלת רבה פ"א סי כ"ח).

מדריך לכשרות

— ירחון דהתאחדות הקהלות —

כולל תשובות, מכתבים ובידורים בענין כשרות המאכלים

ב"ה. חודש טבת-שבט ה'תשל"ה שנה ב' קונטרס ו' (כרך א')

בפיקוח מוה"ר משה שמרן שליט"א
הגאב"ד דקהלתנו קהל יסודי התורה (מלפנים אב"ד דעברעצין)

יוצא לאור בהשתתפות הרבנים והקהלות ולומדי תורה
דעיר רבתי ניו יארק

VAAD HAKASHRUS

P.O. Box 56,

BROOKLYN, N.Y. 11228

מודעה בחוצה

מיט דעם מדריך ווערט גע-ענדיגט דער יאהרגאנג פון דעם ירחון. מיר זענען מודיע די חשובע ליינער, מיטגלידער, און מיטארבייטער, ווי פאלגענד:

(א) אלע מעמבערס ווערען געבעטען אריין צושיקען די געלט צו פארלענגערען אייער סובסקריפשען. מיר קענען נישט שיקען פערזענליכער בקשות ווייל מיר זענען פארנומען מיטן שטח הזכרות אויפן גרויסען פארנעם, און מיר האבען נישט גענוג הילף פאר אפיס ארבעט. ווער עס וועט נישט אריין שיקען די \$4.00 וועט נישט באקומען די ווייטערדיגע ירחונים. (ב) ווער עס ווערט א מעמבער און מיטן יאהרגאנג (צ.ב.ש. אייר-סיון תשל"ה)) ווערט זיין מעמבערשיפ גע-ענדיגט ביי די זעקסטער ירחון וואס ער באקומט (אדר-ניסן תשל"ו). מיר שיקען נישט די פריערדיגע ירחונים, ווייל עס טוהט קאמפליצירען אונזער ארבייט.

(ג) ווער עט איז אינטערעסירט צו באקומען די פריערדיגע ירחונים זאל אריין שיקען \$1.00 צו דעם מערכת און שרייבען די נומער פון די פערלאנגטע ירחונים.

(ד) מיר האבען איבער געדרוקט א באגרעניצטער צאהל פון ירחון א' וב'. ווער עס איז אינטערעסירט דאס צו באקומען זאל אריינשיקען \$1.00 פאר יעדעם ירחון. וכל הקודם זוכה!

המערכת

דפוס אופסט "מוריה"

MORIAH OFFSET CO.

160 JOHN STREET

Brooklyn, N. Y. 11201

(212) 852-4141

גילוי דעת

אזוי ווי מיר האבען זוכה געווען מיט דער הילף פון השי"ת, ארויס צו געבען דער זעקסטער "מדריך הכשרות" פאר דער ברייטער עולם וואס קוקט ארויס מיט האפענונג און שטרעבונג אויף די ארבייט, די עבודת הקודש פון אונזער וועד, געפונען מיר פאר נויטיג אויף צו קלערען גענוי און קלאהר פאר דער ברייטער עולם אונזער ציהל און שטרעבונג, ווייל לויט די ממש הונדערטער בריעף וואס מיר באקומען הערשט א בלבול המוהות ביי אסאך פון אונזערע ליינער וועגען וואס מיר ווילען אויפטאן אויף דער געביט פון כשרות. דעריבער ווילען מיר דא דייטלעך ארויסזאגען אונזער טרוים און ציהל צו דער צופרידענשטעלונג פון אונזערע ליינער

(א) דער וועד איז געשאפען געווארען דורך חשובע בעלי בתים יראי השם וואס עס ווייטאגט זיי אויף די פרצות וואס געפינען זיך היינט אויף דער פעלד פון כשרות. יעדער איינער ווער עס וויל נאר טוט וואס עהם געפעלט איהם. אזוי ווייט איז עס געגאנגען אז יעדער ביזנעסמאן איז געווארען דער "באגלייבטער", דער רב גלייבט איהם, די קנניט גלויבען איהם און אלעס ווערט געגעטן אויף דער צוזאג פון א מענטש וואס און בעסטען פאל איז ער א נוגע בדבר, וואס אין דער מדינה ווייסען מיר ליידער וואס א פנים דאס האט. אין אסאך פעלער ווייסט דער סוחר גארנישט וועגען דעם פרודוקט וואס ער פארקויפט אין וועגען די חששות וואס זענען דא.

דעריבער האבען מיר געזוכט א רב מובהק וואס זאל אונז ווייזען דעם ריכטיגען וועג ווי צו קענען פארבעסערען דער מצב פון כשרות. נאך גרויסע און שווערע באמאונגען האט השי"ת געהאלפען און מיר האבען געקראגען דער הילף פון דעם באוואוסטען גאון און מחבר פון די שו"ת באר משה הרה"ג ר' משה שטערן שליט"א אבד"ק דעברעצין יצ"ו זיין שטארקייט און פעסטע שטעלונג אויף דער געביט פון

איז גוט באקאנט ביי אלע שיכטען פון יהדות החרדות,
א חוץ זיינע גרויסע ידועות וועגען כשרות וואס איז
נויטיג פאר אזא ענין. ער האט אויף זיך גענומען דעם
שווערע עול צו זיין דער וועג ווייזער פון אונזער וועד
דער אמת איז אבער אז מיר זוכען דעם הילף פון אלע רבנים
שליט"א זיי זאלען זיין ביהילפיג מיט עצות און מיט
מעשים, און זיכער וועט דער באשעפער משלם זיין פעלם הטוב
בזה ובבא. ווייל אויף יעדען ליגט דער חוב קלאהר מאכען
און צריקצוהאלטען אידישע קינדער זאלען נישט נכשל ווערען
מיט מאכלות אסורות ח"ו.

(ב) נישט דער רב וואס פירט אונז און נישט די מיטארבייטער
פון דער "וועד" באקומען באצאהלט, פארקערט, עט קאסט
אונז נאך געלט און צייט, ווייל מיר צאלען אליין
די שפעזען און קאסטען וואס אזא ארגעניזאציע דארף.
טאקע! אין דעם זכות האפען מיר אז מיר וועלען האבען
סיעתא דשמיא און אונזער ארבייט.

(ג) מיר געבען נישט קיין הכשרים, נישט פאר קיין געלט
און נישט אומזיסט. מיר באזוכען די פעקטאריס, בעקעריס,
קעיטערערס א.א.וו., און אויב מיר זעהן אז זיי נוצען
פראדוקטען וואס עז איז אויף זיי א חשש איסור מאכען
מיר זיי אויפמערקזאם אז זיי זאלען דאס אויסטאשען אויף
כשר"ע. טאמער מיר זעהן אז אלעס איז און בעסטען ארדענונג
לגבי כשרות טוען מיר דאס צו וויסען טוהן דארך אונזער
"מדריך".

צוליב די אויבען דערמאנטע פונקטען קען יעדער זעהן
אז אונזער "וועד" איז אנדערש פון אלע ארגעניזאציעס
וואס זענען ביז היינט געווען פארנומען מיט כשרות, און
מיר בעטען און האפען צו השי"ת אז מיר זאלען זיך קענען
האלטען פסטם מעגלעך וועלכע עס זאל נישט זיין. מיר זענען

חלילה נישט גרינג זיניג און מיר טוען נישט גרינגשעצען
 די ארבייט פון קיין שום רב אדער ארגעניזאציע, אבער
 שגיאות מי יבין, מען איז דאך נישט מער פון א מענטש.
 מיר גלייבען אז מיר פרעגען איבער א רב א בעל מכשיר
 וועגען זייין הכשר דארף ער זיך נישט באליידיגען נאר
 פארקערט זיין צופרידען אז עס זענען דא מענטשען וועלכע
 ווילען עהם מיטהעלפען אין זיין השגחה אהן
 באלוינונג, ווייל מיר מיינען נאר למען השם ולמען ישראל
 עם קדושו.

מיר בעטען אנטשולדיגונג פון די אלע מעמבערס וועלכע האבען
 געבעטען מיר זאלען מברר זיין פארשידינע פראדוקטען. מיר
 האבען אסאך ארבייט און מיר קענען נישט ענטפערען באלד אויף
 יעדע אנפראגע. מיר ווילען טאקע בעטען פון די אלע, זיי
 זאלען צו העלפען ביי שרייבען א בריעף צו די באטרעפענדע
 קאמפאני און איבער שיקען צו אונז די אלע ידיעות וואס זיי
 זענען געווארען געוואהר, וועלען מיר בעסער קענען אנגיין
 מיט אונזער ארבייט (שאלה חכט חצי השובה).
 וועד הפועל

ווען איר מופט ...

בימע לאזט באלד וויסען אייער נייע אדרעס!

האט איר שוין באצאלט אייער מוכסמדיפשאן ?

אויב איר האט נאך ניט באצאלט —
 שיקט אריין נאך היינט!

המזון כהלכה

אל כבוד מנהלי וועד הכשרות:

נא למסור שאלות אלו ליד הגאב"ד דעברעצין שליט"א
שישב תשובה מאהבה בקצירת האומר.

(א) אם שרי או אסור לשלוח משלוח מנות לחבירו דברים
שחבירו חושש ומחמיר בהן?

(ב) אם בעלי החנויות מחויבים להודיע להקונים שעל סחורה
זו יש חשש ועל זו אין חשש או סחורה זו לגמרי אין לו
היתר או לא, אלא כל קונה וקונה יקבל האחריות על עצמו
מה שהוא קונה ואוכל?

שרגא בירענבוים

תשובת הגאב"ד דעברעצין שליט"א:

(א) דבר זה א"צ לפנים שהוא איסור גמור. והוא גמרא מפו'
(חולין קי"א:) חס ליה לזרעי' דאבא בר אבא דליספי לי
מידי דלא סבירא לי. ונפסק להלכה ברמ"א (טי' קי"ט ס"ס ז')
ובביאור הגר"א הראה מקורו למס' חולין הנ"ל ולגמרא יבמות
י"ד דמודעי להו עיי"ש ועיי'ן בש"ך (סק"כ) וכבר הארכת
בתשובה כת"י.

(ב) שאלה זו פשוטה וברורה. לדוגמא, מי שיש לו בחנותו
ג' מיני גבינות, (א) השגחה משעת חליבה. (ב) השגחה משעת
עשי'. (ג) גבינה בלי השגחה כלל. מחויב בעל החנות להודיע
את הקונה גבינה כשירה, מאיזה מין גבינה הוא לוקח. וכל
בעל חנות שאינו מעורר להקונה זאת מכשיל את הרבים ע"פ
המקורות שהזכרתי (באות א'). וכ"ש מה ששואל אם שרי לבעל
החנות לומר להקונה אין חילוק בין גבינה זו לזו, חלילה
וחלילה! לא תהי' זאת בישראל הרי הוא מחטיא את הרבים.
וכן הוא בכל מאכל ולא דוק בגבינה.

המזון בהלכה

... האם יש לחוש לה"באצילען" שאין נראים לעיין רק ע"י כלי מגדל? ראיתי מחמירים שמקנחים אותם ויש שמקלפים נקודות שחורות שנמצאים באשכליות (גרעפ פרוכט), ואחרי כל זאת עוד רוחצים ידיהם קודם האכילה שאם נדבק משהו בידיהם לא יבא לתוך הפרי.

ראובן זילבערמאן

יש רבים שקונים קמח הרבה ביחד על כל החורף בשביל איסור חדש. תבררו אם יש חשש איסור חדש. ואם זה נכון תודיעו מאיזה זמן מתחיל החשש.

משה מנדל

יש לעיין אם יש שאלת בישול עכו"ם בסיריעלס כמו קארן פלעיקס וכו'. ועי' בס' טהרת המים מאת הרב ניסן טעלושקין זצ"ל מהד"ש סי' ס' וסי' ס"א
אם יש דין בישול עכו"ם גם ע"י אידים (סטיעם),
ועיין באחרונים בדרכי תשובה סי' קי"ג, וגם עיין בס' פאר הדור חיי החזון איש. יש ג"כ לעיין בשאלה זו כלפי כל מאכלי תינוקות שיש שאלת בישול עכו"ם.
אברהם יצחק האפמאן

ירושלים

....א) בעל מסעדה שפותח בט' ימים מר"ח אב מה יעשה לאלו שמבקשים בשר?

(ב) בעל הבית שאל שיש לו תנור מגעז והפייליט לייט בוער חמיד ואם עכו"ם באה ומבשלת דאין בזה משום בישול עכו"ם היות שהדליקה מהפייליט לייט שהוא הידליק פעם. ומזה חוות דעתכם בזה?

הרב אפרים גרינבלט
מעפיס, טענעסי

התשובות הם מהרה"ג מדעברעצין שליט"א

(א) חיות קטנות שאינם נראות אלא ע"י כלי מגדל אין לחוש, ועיין בחפארת ישראל פ"ב דמס' ע"ז אות ג' בבועז.

(ב) הקונה קמח הרבה בשביל איסור חדש יצא שכרו בהפסדו, כי קמח העומד במטבח ב' וג' חדשים הוא מלא "מילביך" ואם באפשרותו להחזיקו בפרידזידער אז החושש לחדש שפיר עושה. ואנן יוצאי ארץ הגר לא שמענו מצדיקים שיחושו על חדש. אבל הנגררים אחר הגר"א וצוקל"ה חוששים על חדש וכך יפה להם.

(ג) בתשו' ביארתי (יופיע אי"ה בספרי באר משה ח"ד) דליכא חשש בישול עכו"ם בסיריעלס.

בזמנינו דמבשלים בתוך הקענס בכה"ג כבר איתא בדרכ"ת סי' קי"ג דליכא משום בישולי עכו"ם.

(ד) מר"ח אב עד ט' באב חלילה לבעל מסעדה למכור בשר, ועיין באורחות חיים ספינקא שאם יש אחד שאם לא יקבל בשר כשר יאכל בשר נוסף דאז יש מקום להקל, אלא מאחר שלא כל השאלות דומות זו לזו ולא כל אורחי המסעדה שוין זה לזה אין להורות בשאלה זו אלא לפי השואל ולפי הנשאל עליו.

(ה) הפייליט לייט PILOT LIGHT אינו מתיר הבישול עכו"ם בבית עכו"ם או בפעקטארי, ובבית ישראל המיקל יש לו על מה לסמוך (עיין ברמ"א סי' קי"ג סעי' ז' ובדרכי תשובה שם אות נ"ו).

הנה נשלח לנו מראה מקומות על הענין של ביצים מקילפות
שעברו עליהם הלילה. ואנו מצפים לשמוע חוות דעתם של הרבנים
הגאונים שליט"א.

מסכת נדה דף י"ז ע"א, וברשב"ץ שם, במהר"ל שם ובליקוטי הלכות
שם. מסכת דרך ארץ רבה פי"א ובהגהות הגר"א שם. במס' שבת דף
קמ"א ע"א תד"ה הני. ביצה דף י"ד ע"א תוד"ה איכא וברא"ש שם.
בחידושי אנטי שם למרדכי שבת אות שס"ט, והגהות המרדכי ר"פ
המוציא, ובשו"ת מהר"ח ב"ב מהד"ש סי' מ', ובאגודה על מס' שבת
אות ק"ב. בסמ"ק אות קע"א והביאו השבט מוסר פ"ג. בס' שמירת
הנפש ערך אכילה אות כ"ב. ביו"ד סי' קט"ז בפר"ח, בלחם הפנים,
זבחי צדק, דרכי תשובה, מנחת פתים, חיים וברכה, ערוך השלחן,
כף החיים. בשו"ע הרב הל' שמירת הנפש. בלקט יושר יו"ד עמוד ו'
בס' מאירת עינים על בדיקת הריאה בהוספות המו"ל. בבן איש חי
שנה ב' פ' פנחס אות י"ד. בשדי חמד ח"ב עמוד שע"א. בדעת תורה
או"ח סי' תקי"ג. בכף החיים או"ח תק"ד סק"א. בדרכי תשובה סי'
ק"ב סקי"ג. בקונט' עובר אורח סו"ס אורחות חיים החדש סי' ד'
ש"ב. בספיקת מלכים קל"ג. באוריין תליתאי בהוספות המו"ל.
בטעמי מנהגים לקוטים כלל ט"ז ובקונט' אחרון שם. בשערי תורה
ח"ג קונט' י' סי' נ"ט אות י'. בשו"ת באר משה ח"ב סי' קט"ו.
בית שלמה סי' קפ"ט. בנין עולם סי' ל"ג. דגל אפרים ועוללות
משה סי' כ"ח. וישב משה סי' כ"ז. זכר יהוסף סי' ר"ט. חינא
דחיי סי' נ"ט. חלקת יעקב ח"א סי' קי"א. יביע אומר ח"ב יו"ד
סי' ז'. יד מאיר סי' י"ט. לבושי יו"ט סי' ל"א. מהרש"ם ח"ב
סי' קמ"ח ובה"ב מפתחות יו"ד סי' ח'. מחשבות בעצה יו"ד סי' ה'.
מטה ראובן סי' רל"ג. פרי השדה ח"ג סי' ס"א אות ב'. קב זהב
סי' י"ד. קרן לדוד סי' א'. רב פעלים ח"ב יו"ד סי' י"ג.
שדה הארץ ח"ב סי' י"ח. לב ארי' סי' נ"ו, ויגד משה עמו' כ"ז.

החפץ בעילום שמו

הברכה כהלכה

נלקטו מתוך שו"ת באר משה להרה"ג מדעברעצין שליט"א
בארשט מברך שהכל נהי' בדברו ובנתבשל אם בירך בפה"א יצא
 בדיעבד (ח"ב סי' י"ב)

טאמעיסא דזשוס לכתחילה יברך שהכל ואם נתבשל ובירך
 בפה"א יצא בדיעבד (שם)

עפעל דזשוס מברך שהכל ובנתבשל ובירך בפה"ע יצא בדיעבד
פאטעיטא טשיפס מברך בורא פרי האדמה (שם)

פאטעיטא קוגעל ופאטעיטא לאטקעס המברך בפה"א יפה עושה
 ואם מברך שהכל ג"כ טוב עושה (שם)

פאמפקין סידס מברך בורא פרי האדמה (שם)

פאפקארן (וויסי תוגרמא הנבקעים ע"י אש) בורא פרי האדמה
פרון דזשוס לכתחילה יברך שהכל ואם נתבשל ובירך בורא פרי
 העץ יצא בדיעבד (שם)

קארן פלעיקס ברכתו כשאוכלין אותו יבש בלא משקה בפה"א,
 והמברך שהכל ג"כ יפה עושה. ואם אוכלם עם חלב יברך שהכל,
 והרוצה לאכול מתחלה קצת קארן פלעיקס יבש ולברך בפה"א
 ושוב לברך על החלב שהכל ג"כ יפה וטוב עושה.

שאקאלאד

שקדים, אגוזים, בטנים או צמוקים (ראזינקעס) שמחופה
 בשאקאלאד מברך שהכל כל העיקר הוא השאקאלאד והפרי שבפנים
 ניתן ליתן מעם טוב בהשאקאלאד (שם ח"א סי' ז')

שימו לב

צריכים לדעת ש"וועי", *WHEY* הוא מי חלב (מיים שנפרד מהחלב כשנעשה גבינה) ויש לזה דיין חלב. הנני להודיע ב*BURRY'S OATMEAL COOKIES* הוא מאכל חלב, כי כתוב בהרכב *WHEY*. ובכך צריכין לדעת שאע"פ שיש עליו סמל של (U) ולא נכתב *DAIRY* (מילכיג) אינו מבטיח שהדבר הוא בלי חלב.

הרב מאיר לובין

ברונקס, נ.י.

העורך: גם ב*FOXES U-BET CHOCOLATE SYRUP* יש בהרכב *WHEY* כמובן מסתם חלב.

... מצוה להודיע ש *SWEET-N-LOW* (סוכר מלאכתי) הוא מאכל חלב, כמדומני שכבר ידוע לכל.

מרדכי פאם

נשתוממתי לראות על בקבוק הערינג שנאכל בבית המדרש בסעודה שלישית מדי שבת בשבתו, כתוב על ההרכב שיש בתוכו "ווייץ וויניגער". לא יאומן שקהל רב כזה יהי נכשל בדבר גדול כזה... ונצמח רק מתוך מניעת קריאת ההרכב. חוץ מזה יש עוד חששות ממה נעשה החלב של הערינג. משה קליין

באתי לעורר אודות הסיריעל שהרבה פעמים הם מלאים תולעים. וכן מצאתי בהשעורים ופולין (בונדליך) שמרחשין רחושי שרצים, ע"כ צריכין לתת עין בקורת עליהם קודם שמתקנים המאכלים מהם.

אזי"ר

באתי לעורר אודות הבתי אפי' של מצות... הפועלות שמה אינם מהיראים המופלגים וצריכים שמירה גדולה לראות אם רוחצים ידיהם היטב בכל פעם כדבעי, וגם שיחליפו המקלות גם, הנותן המצות לתוך התנור הוא אומן גדול שאין בכבודו ליתן לתוך התנור פחות מארבע או ששה מצות ביחד, והמצות מונחים על השלחן בלי עסק. טוב אם יתקן שהמנקה (רעדלער) יעביר עוד הפעם על המצות בשעה שמונחים על השלחן, ולא יתנם על המקלות עד שיחבצו כמה מצות. ומה דאיתא בש"ע או"ח סי' תנ"ט במ"א ס"ק ד' וז"ל אבל בניקור שמנקרין המצות שהיות מצטרפות ואע"פ שמנקה במקום זה שוהה במקום אחר עכ"ל, זה הי' בזמנם שהיו מנקרים בחתיכות עץ הנקרא "שטיפעל העלצער", ובשעה שהיו מנקרים במקום זה הי' שאר המצה מונחת בלי עסק, אבל בזמנינו שמכונת הניקור הוא גדול כמעט ככל המצה ובכל פעם שמעביר על המצה כל המצה נתעסקת או בודאי נקרא עסק. פנחס ראפ

... מה שהעיר ר' שמחה זהבי לחשוש כשקונים כלים אולי העכו"ם השתמש בהם, הנה כשקונים כלים חדשים נדבק נייר על הכלי ובקל אפשר להכיר בין חדש לישן שהשתמשו בו כבר, ורוב המוכרים אינם משתמשים בכלים כי יהי' קשה להם למכור ואין לחשוש לזה. ומה שהעיר ר' יעקב קאליש אודות בראנפען ג"כ יש ליזהר שלא לקנות מאלו יהודים שאינם מוכרים חמצם לגוי קודם פסח דהו"ל חמץ שעבר עליו הפסח ואולי יש ללכת בתר רוב שמוכרים חמצם.

הרב אפרים גרינבלט

מעפיס טענעסי

תמהתי על אחד שכתב בענין מקוה לטבילת כלים שדימה אותה למקוה דאורייתא, וחס מלהזכיר לדמות דין כרת לענין של רק ספק! והא ראי' דנהגו שלא לברך משום ספק.

ש.ק.

... יש להזהיר לבעלי מכולת לבלתי למכור ללקוחותיהם דברים שאינן היתירם ברור, משום ולפני עור וגו' דלשיטת כמה פוסקים שייך גם באיסורי דרבנן, ובפרט שיטתם כמה מצרכי מזון שיש עליהם חששות איסורי דאורייתא, ונמכרים לכל קונה יהודי במה שסומכים עצמם על הבעל המכולת (גראסערימאן) שהוא יהודי שומר תורה ומצוות ומתנהג בחסידות בחיצוניותו, ואינן איש שם על לב להשגיח על זה והמכשלה עולה עד לב השמים, רחמנא לשיזבן. וכך אינן משגיחים על ממתקים (נאשערייען) שקונים לילדים אם הם כשרים בודאי בלי שום פקפוק, ובאופן כזה מפטמים אותם בדברים אסורים המטמטמים את הלב, כמו שדרשו עה"פ ונטמטם במ.

הרב אברהם מאיר איזראעל

אבד"ק הוניאד

אנו פונים לקבל הרחב לשום לב על המכשלה הנמצאת בהרבה בתי חנויות הנקראים "גראסעריס" שמוכרים שם גבינות הנעשות מחלב ישראל וגם גבינות הנעשות מחלב עכו"ם, וחותכים שניהם בסכין אחד, ונשארים בעין חתיכות גבינת עכו"ם על הסכין דא"א לנקות הסכין בכל פעם כדבעי. ודעת הרבנים הגאונים שליט"א הוא דכל אלו שאינם אוכלים אלא מחלב ישראל דוקא, איסור הוא להם לקנות גבינות בחנויות אלו, עד שיראו לתקן את המעוות בסכין

וועד הכשרות

ברצוני להעיר על דבר נחוץ במצות משלוח מנות שאין העולם יודעים להזהר בו והנה בענין שהזניחו כעת את הדרך הישן שהי' נהוג לאפות ולבשל לפני פורים כדי להכין בעצם לקיטת מצות משלוח מנות, אין כעת ישנם הרבה אנשים שהולכים לחנות וקונים מן הבא לידט מיני מאפי' ומיני מתוקה ושאר דברים. ויש לעוררם שידעו שחוץ ממה שכמה צעמים נכשלים באיסור לפ"ע כי החבר שמקבל את המשלוח מנוח מדמה בנפשו שבוודאי כשר הוא ואוכלו על סמך זה ונמצא שמכשילו באיסור דמאכלות אסורות (ומובא בזה"ק סוף פ' שמיני עה"פ "כל עמל האדם לפיהו", דכל העמל והעונשים שהאדם מקבל אחר מותו בגיהנם רח"ל הוא בשביל פיהו ששימא בחייו במאכלות אסורות נו"ס, וגם הנפש לא תמלא לא חשלים עונשה לעולם רח"ל ועוד חקוק בזכרוני מה שנדפס כבר בקו"א אייר סיון תשל"ב במכתב ח' עמוד מ"ו מספה"ק תורת משה פ' קדושים שרוב אפיקורסות רח"ל מהנוצץ באדם ע"י אכילת נו"ס עיי"ש) אך חוץ מזה גם מצות משלוח מנות שרצה לקיים ג"כ לא עלתה בידו כמו שפסק בתשו' חרומה הדשן סי' קי"א מובא בדרכי משה סוף סי' תרצ"ה שאין יוצאים במצות משלוח מנות רק בדבר שיכולים לאכול (וכן מובא בשד"ח מערכת פורים ובכף החיים סי' תרצ"ה אות מ"ו בשם ברכ"י בהגה"ט והכס"א אות ד' עיי"ש) ע"כ צריך לעורר את דעת הקהל בענין זה שידעו ליתור היטב. וראיתי בשו"ה בית הלל בסי' ט' עה"פ הנ"ל בא"ד וז"ל מעתה אם אינכם נזהרים ח"ו מאיסור נו"ס איך אתם א מרים בכל שני וחמישי בתפילת והוא רחום, אבינו מלכנו חננו ועננו שמך הגדול נקרא עלינו כרחם אב על בנים כן תרחם עלינו וכו', איך מורא לא יעלה על ראשכם שיאמר ה' איני מכיר אתכם ואינכם שלי עבור שנפשכם מגואל מאכילת שריפות מכ"ש וק"ו בעת ובעונה כזאת אשר אחב"י וכו' הרבה כהם נתונים למשסה ובוזזים ה' ירחם עליהם על מי לנו להשען רק על אבינו שבשמים וגדול הרואה רשוכרן א"כ בעת ובעונה כזאת מהצורך ביותר וביוור שנעשה כל מה שבכוחינו להיות שם ה' נקרא עלינו וכו' ואמרו חז"ל עונש אסברה לתינוקות ר"ל בא עבור שאוכלים דברים טמאים, מעתה חוסו וחמלו על בניכם ובנותיכם הקטנים שלא תשכלו אותם וכו' עיי"ש שהאריך הרבה בדברי קודש את להבה מלהבת נפש השומעת.

שימו לב

שמעתי שיש חשש בכשרות הממחקים המפורסמים....

ט. דזעיקאב

... נראים בחוש שכל הפירות והירקות נמשחים בשמן, ואפי'

אחר שמדיחים הירקות נראים בחוש ששמן מאוד. אבקש מכם

לברר אם זה נכון, וגם מה שצריכים לעשות, אם די בהדחה

או צריך גרירה או קליפה? ומה לעשות בפירות שאין יכולים

לקלוף כמו ענבים וכדו' ? וגם אם אפשר שיש חשש כבוש?

משה מנדל

ויזניץ, מאנסי

(א) האם יש חשש בבליטשד קמח? כנראה הבתי אפי' כאן

משתמשים רק בזה.

(ב) האם יש חשש בארטיפישעל פלעיווער?

אזי"ר

העורך:

(א) כפי ששמענו אין חשש בבליטשד קמח.

(ב) יש כמה חששות בארטיפישעל פלעיווערס כמו

יין נסך וחלב.

.... אחרי קוראי במדריך שלכם הלכתי להגראסערי לקנות

Van Brode קארן פלעיקס ולא מצאתי וא"כ מה

ש.ב.

הואילו חכמים בתקנתם?

העורך: נא לצלצל למשרדנו ולבקש ליתן המספר טלפון של

הסוחר אצל מי שאפשר לקבלו

פעסטשמעלונגען

מיר גיבען קיינע הכשרים. מיר שמעלען נור פעסט די פאקמען
עד מקום שידנו מגעת.

ארץ ישראל פראדוקטעןמצות (חמץ)

די פאלגענדע ארץ ישראל מצות האבען א הכשר:
מצות יהודא (בהכשר הבד"ץ ירושלים).

מצות ישראל און מצות אביב (בהכשר הרב לאנדוי בני ברק)
פון מצות ראשון לציון האט הרב לאנדוי אראפגענומען זיין
הכשר.

קענדיס - כרמית

אויף א טייל פון זייערע קענדיס געפונט זיך דער הכשר
פון הרב דייטש פון פתח תקוה (אויף יעדען קענדי איז
ארויף געדרוקט באזונדער דער הכשר). פיעל ווערען דורך
דעם פארפירט און קויפען אויך די וועלכע עס געפונט זיך
נישט דער אויבען דערמאנטען הכשר. (די סוחרים זאגען אז
עס איז דער זעלבער אבער עס איז נישט ריכטיג).

געקענדע פראדוקטען

מיר האבען מעורר געווען אין דעם פריערדיקער "מדריך"
וועגען געקענדע פראדוקטען וועלכע ווערען געמאכט פון
ארץ ישראל פרוכט אהן אן השגחה וועגען טבל וכדומה.
דעריבער זאל מען אכטונג געבען צו זעהן אויב עס ווערט
נישט פארנוצט ארץ ישראל פרוכטען. דער וואס טרעפט א
קאמפאני וואס נוצט ארץ ישראל פרוכט זאל אונז מודיע
זיין. גלייכצייטונג טוען מיר צעוויסען אז די קאמפאני
SHARON נוצט ארץ ישראל פירות, ממילא זאל מען נוהר
זיין.

בעקעריס

אסאך בעקעריס פארקויפען מילכיגע דענישים און אנדערע מיני מזונות, און מען וויסט נישט אז עס איז מילכיג, דעריבער דארף מען נזהר זיין.

פעטס און פינאט בוטער (פאר בעקעריס)

מיר האבען באזוכט די פעקטארי פון American Almond און מיר האבען געזעהן אלע רויע מאטריאל פון וואס עס ווערען ערצייגט אלע זייערע פראדוקטען און מיר האבען געזעהן אז עס איז נישט דא קיין שום חששים. זיי ערצייגען די פאלגענדע פראדוקטען:

AA Bake,s Paste

Poppy Butter

Newmac Paste

Amco Mac-Paste

Peanut Products

Peanut Butter

Crunch Toppings

Piping Gel

Almond Products

Praline Paste

Filbert Butter

Cashews Products

Filberts Products

Brazils Products

Kernel Paste

Almond Paste

Macaroon Paste

בוטשער סטארס

מיר ווילען נאכאמאל מעורר זיין שטארק נזהר צו זיין פון אזעלכע בוטשערס וואס צוליב פראפאגאנדע, אדווערטייזען זיי אז זיי פארקויפען גלאס כשר, אבער אין אמת פארקויפען זיי פארשידענע פליישען אפ'ן פון שוחטים וואס זענען נישט יראים ושלימים, דעריבער דארף מען שטארק נזהר זיין.

געפיקעלטע גערקון און טאמעיסטאס

מיר האבען באזוכט די קאמפאני Batampte און מיר האבען געזען אלע רויע מאטריאל וואס קומט אריין, אין די פראד-וקטען. אויך זענען מיר געווען ביי די פלעצער פון וואנען זיי נעמען די רויע מאטריאל. מיר האבען פעסטגעשטעלט אז עס איז נישט דא דערביי קיינע חששים.

געענדע פראדוקטען

מיר האבען באזוכט די פאבריק פון די Marion Food Co. וועלכע קאנזערווירען פרוכט און גרינצייג אין קענס. מיר האבען געזען די גאנצע פאבריק און אלע רויע מאטריאל וואס ווערט גענוצט. מיר האבען אויף די אלע אינגרידיענטס נישט געטראפען קיין חששים. די קאמפאני ארבעט אגאנץ יאהר נאר אויף פרוכט און גרינצייג און נישט קיין אנדערע פראדוקטען. מערסטענס ווערען די פראדוקטען פארקויפט האלסעיל פאר האטעלען, קעטערערס, רעסטעראנטען א.א.וו. זיי פראדעצירען די פאלגענדע פראדוקטען אונטערען נאמען...

HARVEST MOON

APPLE SAUCE
BLUE CAKE GREEN BEANS
CUT GREEN BEANS
CUT WAX BEANS
CARROTS
ONIONS
RHUBARBS

SPICED APPLE RINGS
SLICED BEETS
SLICED APPLES
WHOLE SPICED CRAB APPLES
WHOLE PURPLE PLUMS

נאשערייען (קענדיס, קאקיס, ליקאריש, פאטעיטא טשיפס א.א. אויף אלע נאשערייען פארלאנגט זיך אן שטרענגע השגחה. מיר וועלען דא אויסרעכענען א טייל חששות וואס זענען פארהאן.

קענדיס

אין רוב קענדי פאבריקען ווערט גענוצט גליסערין און וועטשטעביל פעטענס און פיעל אנדערע פראדוקטען וועלכע דארפען האבען א הכשר. אמת עס זענען פארהאנען אסאך כשר'ע אוילען און גליצערינען, אבער! דער רב המכשיר דארף וויסען וועלכע עס קומען אריין אין זיין פראדוקט און דארף כסדר אכטונג געבען עס זאל נישט אריינקומען אנדערע פראדוקטען.

שאקאלאדען

ביי שאקאלאדען איז דא אויסער די אויבען דערמאנטער חששים, אויך דער חשש אז מען מאכט דארט מילכיגע שאקאלאד.

קאקיס

ביי קאקיס איז דערצו אויך דער חשש פון פת פלטר.

מיט דעם באוואוסטזיין - אין מיט דער הונדערט

פראצענטגיגער איבערצייגונג אז די אלע וועלכע ערצייגען נאשערייען מיט הכשרים וואס דער עולם פארלאנגט זיי, מאכען דאס נישט אליין נאר לאזען דאס מאכען אין פאבריקען וואו עס זענען די אלע אויבען דערמאנטע חששים. האבען מיר גענומען אויף זיך די שווערע לאסט אדורך צושמועסען מיט די רבנים שליט"א וועלכע געבען די הכשרים אויף די אלע נאשערייען כדי באקאנט צו ווערען מיט'ן גרונד פון זייערע הכשרים. מיר ברענגען דא א רעפארט פון אונזערע נאכפארשונגען.

ליעבער (פון אמעריקא)

זיר האבען זיך אדורכ-געשמועסט מיט הרה"ג ר' משה שטערן שליט"א מדעברעצין וועלכע גיט די השגחה אויף די ליעבער שאקאלאד קאמפאני.

זיר האבען אים געפרעגט דעם גרונד פון זיין הכשר, וויבאלד אין די קאמפאניס ווי די ליעבער פראדוקטען ווערען ערצייגט קומען אריין חששות דיגע מאטריאל ווי אויבען דערמאנט. ער האט אונז גע-ענטפערט:

ליהוי ידוע און ער לאדענט אויך איין דעם וועד הכשרות צו איבערצייגען דאס! אין יעדע פאבריק וזי די פראדוקטען ווערען ערצייגט ווערט אונטערגעזוכט אלע אינגרידיענטס. אויב די אינגרידיענטס זענען נישט צופרידענשטעליג דאן ווערט געבראכט אייגענע כשר'ע אינגרידיענטס, אויסער דעם ווערען אלע מאשינען געכשר'ט און א משגיח חמידי איז דארט און צייט פון מאכען ביז צום פארפאקען.

דזשעמס

זיר זענען געווען אין די פאבריק וואו עס ווערט ערצייגט די דזשעמס פאר די ליעבער שאקאלאד קאמפאני און מיר האבען געטראפען דארט א משגיח חמידי וואס איז דארט פון אנפאנג כשר'ן ביז'ן פערפאקען. ער האט אונז געוויזען, ווי אזוי מען כשר'ט און אז עס ווערט צונומען די פייפס (רערען). אויך האבען מיר געזען אלע רויע מאטריאל פון וואס די פראדוקטען ווערען ערצייגט. מיר האבען זיך נאך געפרעגט אויף אלעס און מיר האבען אלעס געטראפען אין ארדענונג.

פאשקעס

מיר האבען זיך געטראפען מיט הרה"ג ר' מרדכי צבי שטיינער שליט"א וועלכע גיט די השגחה אויף פאשקעס פראדוקטען, מיר האבען אים געפרעגט אז היות אז רובא דרובא פון זיינע פראדוקטען ווערט געמאכט אין פרעמדע פאבריקען וויא עס איז דא די אויבען דערמאנטע חששות פון פארשידענע פעטענס און גליצערין און לחלב עכו"ם. אין עפ"י רוב איז דער רב שליט"א נישט דארט ביים מאכען. האבען מיר עס געפרעגט דעם גרונט פון זיין הכשר? . מיר ברענגען דא א באריכט פון וואס ער האט אונז איבערגעגעבען .

א) ראשית כל דארף מען וויסען אז נישט אויף אלע פראדוקטען וואס ווערען פארקויפט דורך די פאשקעס פירמע גיט דער רב הנ"ל אן השגחה, פאשקעס פארקויפט האלסעיל און ריטעיל אויך פראדוקטען וואס האבען חששות אין דער רב שליט"א וויסט נישט זייער פארלעסליכקייט.

ב) בנוגע די פראדוקטען וואס דער קאשויער רב גיט א הכשר, וואס מען פארקויפט אונטער די פירמע נאמען "פאשקעס"

אמת- אז דער רב שליט"א איז נישט אלץ דארט ביים מאכען אין ער ווייסט נישט פינקטליך אלע פרטים פון דעם מאכען און זיין גאנצער גרונט פון הכשר איז אזוי ווי מען ליגט נישט אריין א איסור בעין אין עס איז נור דא א חשש חערובת איסור איז נישט דא וואס חושש צו זיין, לאזט ער איינמאהל אנאלעזירען די אויל אדער די קענדי אדער קאקי וכדו' ביי א לאברעטארי, און דאס איז גענוג סמך צו געבען א הכשר.

ג) די איינצוגע פלאץ וואו דער רב שליט"א איז געווען ביים כשר'ען און מאכען זענען ביי די גראהאם קרעקארס.

ד) מארשמאלו און וואפעל מאנדלען (Swiss Almonds) מאכט פאשקעס ביי זיך אין פלאץ (מיר האבען נאך נישט געקענט גיין באזוכען).

כדי זיך איבערצייגען און די נוצליכקייט פון אנאליזע האבען מיר געמאכט די פאלגענדע פראבע:

מיר האבען גענומען איין טייל קענדיס און מיר האבען דאס געקאכט אין עופות שמאלץ. - א צווייטע טייל האבען מיר גע-קאכט אין דעם זעלבען טאפ וואו עס איז געקאכט געווארען די שמאלץ נאר מען האט דאס אויסגעווישט און דערנאך האט מען דעריין אויפגעקאכט וואסען אין אין דעם די קענדיס.

מיר האבען געשיקט די סעמפעלס צו פיטעלזאנה'ס לאבאראטארי (ווי פאשקעס לאזט אונטער זוכען זיינע קענדיס) און אט איז זייער ענטפער.

FITELSON LABORATORIES, INC.

350 WEST 31st STREET NEW YORK, N. Y. 10001

CONSULTING AND
ANALYTICAL CHEMISTS

(212) OX 5-0765

REPORT #: 31,121

DATE: Feb. 4, 1975

REPORT OF ANALYSIS:

FOR: Vaad Hakashrus
P.O.Box 56
Brooklyn, N.Y. 11228

PRODUCT: hard candies

SAMPLE:
two samples consisting of 4 small hard candies each,
not labeled, identified as #1 and #2

ANALYSIS: each sample extracted with petroleum ether, then the
extract tested for cholesterol.

RESULTS:

Total weight of each sample about 3 grams.

Petroleum ether extracted some fat from the candies,
which was solid, but soft, at room temperatures. Fats were saponified
and tested for cholesterol by gas chromatography, but none was
detected.

COMMENT: After we completed this test, we were informed that the
candies had been dipped in boiling chicken fat, then
carefully wiped clean. They were not greasy to the touch when
received.

All animal fats contain cholesterol, about 90 milligrams per 100 grams of fat. These candies had only a small percentage of fat, so that we recovered only about 100 to 150 milligrams of fat from each sample. The cholesterol content of this sample of fat would have only about one-tenth of one milligram of cholesterol in it, and our methods are not delicate enough to detect this amount. To make a positive determination in a case like this, we would need about 100 grams of candy (4 ounces), and from this we could extract enough fat to give us enough cholesterol to give a positive result.

It is also possible, that even if the candies had been dipped in animal fat, if they were completely wiped off, there would not be enough animal fat remaining to give us a test for cholesterol.

Sidney Kahane
SIDNEY KAHAN
Chief Chemist

ליקאריש

מיר זענען געבעטען געווארען פון עטליכע קענדי קאמפניעס צו באזוכען די פירמע Y&S Candy co. 106 John st. וועלכע מאכט "ליקאריש" קענדיס פאר דער גאנצער ניו יארקער געגענד. מיר האבען פעסטגעשטעלט אז עס דארף דארט זיין א שטרענגע השגחה, ווייל עס ווערט דארט גענוצט אויל וואס דארף האבען אן השגחה, אין אויך פארשידענע קאלארס און פלעיווערס וואס דארפען ווערען פעסטגעשטעלט. אויך די אויל וואס מען שמירט די בעקלעך אז דער קענדי זאל זיך נישט צוקלעבען (release agent) דארף האבען א הכשר.

פאפ קארן

מיר האבען באזוכט די פירמע KATZ POPCORN CO. זיי מאכען ביי זיך און זייער אייגענעם פלאץ די פאפ קארן, עס קומט נישט אריין אין די פראדוקט נאר קארן, זאלץ און אויל (נוט-אלע).

שאקאלאדען

מיר האבען באזוכט די CANDY PARADISE CO. kingson ave. brooklyn. וועלכע ערצייגען נוסען, און פרוכטען באדעקט מיט שאקאלאד און אויך פלעיווערד שאקאלאד. מיר האבען געזען די אלע רויע מאטריאל און זיך אויך פארבינדען און באזוכט די פאבריקען פון וואנען זיי נעמען די רויע מאטריאל. זייערע פראדוקטען זענען פריי פון חששים.

ד ב ר י ה ו ו ע ד

א ווענדונג צום פובליקום!

איין "מדריך" זעט איר מיט וויפיל מי און אנש-
 לאסענהייט אונזער ארבייט ווערט געטון בס"ד. איר וועט
 גביסעל באגרייפען ווי ווייט מען דארף זיין אן עומד על
 זמשמר מען זאל האבען הונדערט פראצענטיגע כשרות. נישט
 אלעס וואס דערויף געשריבען "כשר" אדער אנדערע סימנים
 וואס מיינט כשר זענען באמת ראוי אריינצונעמען און א
 הויז פון א מדקדק בכשרות. דאס איז טאקע אונזער ציל
 נאכצופארשען די פראדוקטען וועלכע ווערען גענוצט טאקע
 צו וויסען אויב זיי זענען הונדערט פראצענטיג כשר.
 עס זענען פארהאנען פיל שוועריקייטען.

מיר מוזען האבען אייער שטיצע אדורכצוברעכען די

שוועריקייטען.

- 1) די פראדוקטען וואס לויט זייער מציאות דארף מען זיי
 נישט עסען ווי געמאלדען אינם מדריך דארף זיך יעדער
 לויט דעם אריענטירען. ווייל מיט א דרוק פונעם עולם קען
 מען מתקן זיין די תיקונים וואס פארלאנגט זיך.
- 2) אויב מיר מעלדען דאס מען האט אונז נישט אריינגעלאזט
 אין א געוויסען פאבריק דאן דארף יעדער רעאגירען דערויף
 ווי עס פארלאנגט זיך.
- 3) אוודאי האלטין מיר דאס מען דארף בעפורציגען א זאך וואס
 האט א פארלעסליכען הכשר פאר די פראדוקטען וועלכע ווערען
 געמאלדין און "מדריך" דאס זיי האבען נישט קיינע חששים,
 אבער! ווען אירקענט אויסוועלען-צווישען א פראדוקט וועל-
 כער האט נישט קיין הכשר אדער א נישט פארלעסליכען הכשר
 און מען קען דארט נישט אריינקומען צוזען וואס אין די
 פאבריק גייט פאר-און א פראדוקט וואס מיר האבען יא געקענט

זען אדעס איז נישט פארהאנען קיינע חששים-ליגט אויף
 יעדען א חוב צו פארלאנגען דעם ארטיקעל וועלכען מיר
 האבען געקענט זעהן! אזוי ארום וועלען קאמפאניעס (אין
 בעלי מכשירים) מוזען זיך רעכענען מוט אונזער ארבייט
 און איר וועט האבען א טייל און אונזער הייליגער ארבייט.
 4) צוליב סיבות וואס זענען נישט מעגליך צי פארמיידען און
 פאראויס צוזען קען די ארבייט נישט גיין מיט אזא שנעלען
 טעמפא ווי דער עולם שטעלט זיך פאר. ע"כ בעטען מיר אייך
 צו האבען געדולד און צוביסלעך וועט איר זעהן פרוכט פון
 אייער שטיצע.

5) עס פארלאנגט זיך אויך מען זאל זיך מעלדען צו העלפען
 פיזיש, פעאיגע בני חורה צו באזוכען קאמפאניעס, אזעלכע
 וואס קענען ארוסהעלפען מיט קארט, וואס קענען פארשאפען
 מעמבערס, כעמיסטען וואס קענען צוהעלפען, טייפיסטען וכדו'
 בכבוד רב,

ועד הפועל

עפענטליכער בקשה צו

די פירער פון דער כשרות אפטיילונג פון

יוניאן אוו ארטעדאקס קאנגרעגעישאנס (U)

ווי עס איז באקאנט פאר די ברייטע אידישע מאסען אין

אמעריקא, איז דער כשרות ארגאניזאציע פון די (U) געגרינדעט

געווארען אלס רעזולטאט פון הפקרות אויפ'ן פעלד פון

כשרות אין יענע צייטען. ליידער מוזען מיר איצט דערקלערן,

נאך לאנגע געדולדיגע ווארטען און פארהאנדלונגען וואס

זענען אנגעפירט געווארען מיט די אנפירער פון די (U)

דורך די פארמיטלונג פון הרה"צ אדמו"ר מנובומינסק והרה"ג

אבד"ק דעברעצין שליט"א וואס האט זיך געענדיגט מיט אנא-

נגענעמליכע ערפארונג נאכדעם ווי מיר האבען פארלאנגט

א תיקון ביי א השגחה און מיר האבען אויפגעוויזען אז

אונזער אינטערעס איז נור תיקון הכשרות נישט קיין אנדערע

זייטיגע כוונות ח"ו, דאך זענען מיר נישט צוגעלאזט געו-

ארען צו זען אויב דער תיקון איז געשען. מיר זענען נישט

צופרידען פון אזא נעגאטיווע שטעלונג וואס דאס מיינט א

אפנויג פון די אריגינעלע גרינדונג פרינציפ פון די (U)

נישט צו האבען קיין הפקרות ביי כשרות ווי פריער דערמאנט.

דעריבער פאדערען מיר פון די א פאזיטיווע און קלארע

קא-אפעראציע כדי צו קענען ענטפערען די פילע טויזענטער

אנפרעגערס וואס דער אמת איז מיט די .

אויב מיר וועלען נישט קענען קומען צו א פארשטענדעניש,

דאן וועלען מיר מוזען אפען פרעגען די פילע פראגען און

ספיקות וואס מיר האבען און וואס ווערען געפרעגט אויף

די

וועד הפועל

ב"ה

להתודע ולהגלות

(א) מיר בעטען אנטשולדיג פון אלע רבנים שליט"א וועמענס פראדוקטען מיר האבען אדער מיר פארלאנגען צו אונטערזוכען די באגרינדונג פון זייער כשרות. עס איז ב"ה קלאר ווי דער טאג אז מיר האבען דעם גרעסטען כבוד פאר אלע רבנים ווי עס וועלען מעיד זיין די רבנים ביי וועמען מיר האבען שוין באזוכט. אונזער כוונה איז ח"ו נישט לקנטר נאר מיר זענען איבערצייגט געווארען אז אסאך הכשרים זענען געבויט אויף פארפירעשער אדער נישט גרינדליכע אינפארמאציע אין דעם אינדוסטרי פון עסענווארג.

(ב) מיר זענען גרייט "פריי" צוהעלפען אלע פאבריקאנטען און רבנים המכשירים וועלכע ווילען ארויס געבען הונדערט פראצענט כשר'ע עסענווארג. מיר וועלען שטעלען צו דינסט אונזערע קוואליפיקאציעס, עקספיריענס און גרונדליכע ידיעות און דעם עסענווארג אונדוסטריע, אויך אונזערע קענטענישען אין די פארשידענע פארוויקעלטע פראצידורען. (ג) דער וועד הכשרות איז נאר פאראנטפורטליך פאר דאס וואס ווערט געדרוקט אונ'ס מדור "פעסטשטעלונגען" אדער "באהאנדלונגען" (אהן א נאמען) אדער אויף וואס עס איז אונטער געשריבען "וועד הפועל", אדער אויף א מודעה וואס ווערט פארשפרייט דוקא מיט דער "לעטערהעד" פונ'ס וועד. וועד הפועל

מי לה' אליכם

ביטע נישט צו פארקורצערין מיין בריף ווייל עס וועט
 ארלירען איר אריגינילסאט.
 איך וויל פריער אויסדרוקען מיין דאנק פאר געבען מיר
 י מעגליכקייט זיך צו באטיילוגען ביי אן אסיפה פון
 ייער וועד הפועל. אבער איך בין פון דארט ארויס מיט
 ומישטע געפילען. פון איין זייט האב איך געהערט פון די
 רויסע וויכטיגקייט פונ'ם וועד הכשרות און וועגען אירע
 רויסע דערגרייכונגען ביז יעצט, - און פון די צווייטע
 ייט בין איך אינפארמירט געווארען פון די גרויסע געלט
 וועריקייטען וואס האלטען צוריק די הייליגע ארבייט.
 יר האט וויי געטאהן אז דער גורם דערצו איז דער פאסיוו-
 ויקייט און נאכלעסיקייט פון די ברייטע אידישע מאסען
 ועמען דער וועד איז מזכה מיט זייער הייליגער ארבייט.
 זיך בין דערשטוינט געווארען צו הערען אז נישט אלע
 עקערס און רעסעראונטען האבען זיך אנגעטראגען אז
 יי וועלען נור נוצען פראדוקטען וואס דער וועד וועט זיי
 גנווייזען. דאס האט מזר געשאפען דעם איינדרוק אז די
 ברייטע מאסען פארלאנגען דאס נישט ביי זיי.
 איך בין אויפגעשטורעמט געווארען! מיינע געפילען
 גרויזען אין מיר. געוואלד ווי זענען מיר! ווי אזוי קען
 זא גרויסע ציבור פרומע אידען זיין גלייכגילטיג צו דאס
 יואס שפילט זיך אפ אין זייער אייגענעם געגענט? ווי קען
 זען צוזעהן צ.ב.ש. ווי פיצא סטאהרס וואס ווערען אנגעפירט
 זון מחללי שבת וועלכע טוען זיך אן א קאפעלע אויסצוזעהן
 זרום, בוטשער סטארס וועלכע פארקויפען בפומבי פלייש
 וואס איז געשאכטען נישט דורך יראים ושלימים אלס גלאס
 זשר, בוטשער סטארס וועלכע פארקויפען שאלה'דיגע פלייש

ווייל זיי זענען הפקר און עס איז נישט דא ווער זאל
אכטונג געבען אויף זיי!

ווי שעמט מען זיך נישט אנטקעגען אזא קהילה ווי

פאר ראקאוועי, וואס דארט איז פארהאן אן ארגענעוירטער

וועד הכשרות, (איך דערמאן זיי פאר א ביישפיעל נישט

וועגען זייער פארלעסליכקייט וואס זיי האבען, און אויף

וועלכע השגחות זיי פארלאזען זיך) זיי האבען איינס אדער

צוויי משגיחים וועלכע וויזיטען יעדען טאג די אלע בוטשער

סטארס, בעקעריס א.ד.ג. פון געגענד. פארוואס זאל אזוינס

נישט קענען זיין און אלע אידישע געגענטען, אויך א ווארט

זאגער וועגען וועלכע פראדוקטען מען קען נוצען. דער אופן

פון השגחה דארף ווערען אדורכגעשמועסט מיט אייער וועד

הכשרות, דעמאלסט וועט אייער כח זיין א שטארקער און עס

וועט נישט קענען זיין אז בעלי מכשירים זאלען אייך נישט

וועלען אריין לאזען זען וואס גייט פאהר, ווי איך האב

געהערט ביי אייער מיטינג.

דעריבער איז מיין פארשלאג אז איר דארפט ביי אייך

אפשטימען אז אויב ביז א געוויסע צייט וועט אריינקומען

גענוג מעמבערס און שטיצערס אז אייער כח זאל זיין גענוג

א שטארקער איז דאן לך בכחך זה והושעת את ישראל. און

אויב ח"ו נישט איז געדרונגען אז דער עולם בהפקירא ניחא

לי', דאן האלט איך לענ"ד אז "איך חבין" מען דארף זיך

נישט אריינלאזען אין חובות ווי איך האב געהאט געהערט

ביי מיטינג, "שלא בפניו" פאר אזא עולם וואס ווייזט נישט

דעם "פנים" און ווייל נישט מען זאל אים מזכה זיין.

איך בעט אייך צודריקען דעם בריעף חאטש עס איז לאנג

ווייל עס איז לטובת הענין.

ידידכם המצפה להרחבת פעולתכם הקדושה

משה חיים פרינץ

חינוך אין דער היים

פיל חינוך קען מען מחנך זיין דאס קינד ביים באקען חלות אין מזונות. דאס קינד אין דער היים קוקט צו וויא מען קוקט איבער די אייער וועגען איין בליץ טראף, מען זעהט אז דיא אינגרידיענטס זאלין זיין כשר'ע אין מען זיפט איבער די מעהל וועגען ווערים. מען טוט זיך טאקע בעזאנדערס אהן בצניעות, מען וואשט די הענט איידער מען מאכט די ברכה פון נעמען חלה.

דאס קינד קומט אין חדר אריין דערציילט ער זיינע חברים, איך האב אליין געזעהן וויא מיין מאמע האט דאס גיבאקין, איבערגעקוקט די אייער וועגען בליצטראפין אין געפרעגט דעם טאטין צו עס איז טאקע בלוט אדער סום איין פלעק, א פליישעל אין איי, מיין מאמע האט זיך ציגעדעקט דעם קאפ פאר דער ברכה. אין טאקע אלעס אליין געטון מיט דער גרעסטיר פארזיכטונג וועגען כשרות אין אריינגעטון גוטע זאכין וויא עס פאסט פאר אן אייגען קינד. אבער וואס די עסט קען ער זאגין מיט שטולץ צום חבר האסטו דען דאס אלעס אליין גיזעהן.

אזא פיהרונג אין שטוב ווערט פארקריצט ביים קינד אין זיין יונגען טוח צי האבען א ריכטיגע זהירות אין כשרות אין אכטונג צי געבען וואס עס קימט אריין אין מויל, וגם כי יזקין לא יסיר ממנו.

שמע בני!

אל תשקצו את נפשותיכם ולא תטמאו בהם ונטמתם במ.
 לערנען אונז די חז"ל (יומא ל"ט ע"א) עס שטייט נישט
 ונטמתם במ (מיט א אלף) וואס מיינט אומריין, נאר עס שטייט
 ונטמתם במ (אהן א אלף) וואס מיינט פארשטאפט ווערען, אונז
 צו לערנען אז דער וואס עסט טריפות ווערט זיין הארץ פאר-
 שטאפט.

דער חפץ חיים זצ"ל איז דאס מסביר מיט א משל. א
 סוחר וואס האט זיך שטענדיג געדרייט אין די מסחרישע
 וועלט האט זיך געטראפן אז ער איז אריין אין א פאבריק
 ווי מען ארבייט אויס לעדער. דער סוחר האט נישט געקענט
 פארטראגען דעם שלעכטין ריח, אין איז געצווינגען געווען
 ארויס צו לויפען. מיט די צייט האט זיך געמאכט אז דער
 סוחר איז ל"ע געווארין א יורד, אין האט נישט געטראפן
 קיין שום ארבייט נאר אין א לעדער פאבריק. פארשטענדליך
 אז אנפאנג איז עס זייער שווער אנגעקומען פאר איהם, אזוי
 וויא ער איז נישט געוואוינט געווען מיט דעם ריח. נאך א
 צייט האט ער זיך צוגעוואוינט צי דעם ריח אין ער איז
 דארט פארבליבען צי ארבעטיג טאג אין נאכט. מען האט גע-
 קענט מיינען אז ער איז א לעדער הענדלער פון געבורט.
 דאס מיינט די תוה"ק "ולא תטמאו" זאלסט נישט אומ-
 ריינוגען דיין זעהל אפילו איין מאל, ווייל "ונטמתם במ"
 דאס הארץ ווערט פארשטאפט מיט נו"ט אין עס איז זייער
 שווער זיך אפצושיידען דערפון.

כשרות איז שטענדיג געווען דאס הויפט פונקט אין יעדע אידישע הויז, וואס איז דער פליכט פון דער אידישער פרוי ביים א. פרידנזון

פארהיטונדאסכשרות

כדי צו זיין א איד אין פולן זין פון דעם ריכטיקן מיין איד, האט זיך תמיד געפארטערט לייבן גבורה, אן פשרהדיקע גראניט-שטארקייט און פעלזיקער עקשנות, בלייבן געטרוי דער תורה, אריינפירן און פארפאנגערן אירע מצוות אינם מאגטענליכן לעבן פונם איד, דאס קיין שום מצב און קיין שום סבת זאל נישט אפרייסן פון זיי, דערצו איז שטענדיק נויטיק געווען א סאך קאנצענטרירטע כוחות, טיף-איי-בערצינמער אמת'ער גלויבן, און פאר אלעס א געזונטע צובעגרייטע דערציאונג.

פון אלע דורות שיינען ארויס ליכטיקע געשטאלטן פון אזעלכע בעלי גבורה, העלדישע קנאים פארן יהדות אין זיין לויטערער מהרה. אין בלוט און פייער זענען אפגעגאנגען טויזנטער קדושים, ועלכע האבן זיך מוכר נפש געווען פאר דער קדושה פונם פאלק, פאר דער הייליקייט פונם אידישן לעבן. פרעמדע טובאחדיקע געצן, וואס זענען אויס-געשפרייט געווארן אין פארשידענע תקופות, כדי אין זיי צו פאנגען אידישע נשמות, זענען שטענדיק דארט נאר פארוועקען געווארן די אויסשפרייטער פון די געצן אליין.

מיט שווערע נסיונות, לויט אגודערע היינטיגע השגות, כמעט נישט צו קענען אפילו זיך אריסמאלן אין דער פאנאמאזע, ענליכע לייזן און יפורים איז געווען פארבנדן דאס נישט מותר זיין אפילו אויף א גדר אז מיין פון אידישקייט. א פשיטא, ווען עס האט אנגעקריט א טיקר פון דער תורה אליין, דעמאלסט איז דאך נישט פייער געווען דער שווערסטער קרבן, דאס גאנצע לעבן כמש.

א גאר באזונדערער פרק פון פארטיראלאגיע אין דער אידישער געשיכטע פארנעמט דער געראנגל און מסירת-נפש-דיקע קאנפעקווענץ ביים אפזימן דעם „וואנשי קדש תהיון לי, דורכן זיין נזהר אין מא-כלות אמורות ביה דער ווייטסטער פארזיכפיקייט. פרומע אידן האבן אין אלע צייטן זיך קעגנגעשטעלט יעדן פרום זיך חלילה נישט לאזן מטמא זיין מיט טריפהנע מאכלים. זיי האבן אויף זיך גערן גענומען כל-ערליי גדרים און סינים, איפן טויזנטער פאל, חלילה נישט נכשל צו ווערן אין קלענסטן ספק פון כשרות און איסור. עס איז נישט געווען קיין שום נסיון שווער אריסצוהאלטן ביי כשרות. מיט פרייד און קרבנות-פולער גרייטקייט זעהען מיר אין אלע צייטן זיך שיצן און פארפאנגערן פון געסארן, וואס באדראהען דאס כשרות-וועזן.

נישט נאר הידישע אפסאמען זענען זיי געווען. דער הסו, דאס גאנצע פאלק, אפילו די פשוטסטע פון די פשוטסטע, האבן תמיד אי-רויסגעוויזן א געזונטע באווארעניש ביים אפזימן צווישן כשר און טריפה.

די שטארקסטע, דעצידירנדיקסטע השפעה ביים פארהיטן דאס כשרות פון דער אידישער שטוב, איז אבער אייביק געלעגן אין דער האנט פון דער פרוי. די אידישע פרוי אלס עקרת-הבית, די פאקטישע אויפ-זעהערן איבער דער שטוב-ווירטשאפט און קיר, האט געוואוסט פונם גרויסן אחריות וואס זי האט אויף זיך, צו פארהיטן איר גאנצע משפחה פון מכשולים אין דעם פאל. א, כשרע שטוב, בתם א, אידישע שטוב" האט פארדינט דעם נאמען נאר די היום, וואו די פרוי האט געוואכט איבערן כשרות, און פון דור צו דור זענען איבערגעגאנגען אין בלוט און פלייש פון דער אידישער פרוי אלע דינים, דקדוקים און פארזיכט-מיטלען, וואס דארפן שטרענג אנעהיטן ווערן.

ווער פון אנדער גערענקט נישט בשעת די קינדער יארן, ווען מ'האט חלילה אמאל זיך מועה געווען צו פארטוישן א כלי פון מילכיק אויף פליישיק, ווי א ציטערדיקע אימה עס פלעגט באפאלן פון דער מאמעס אויסגעשריי. איר צער האט דעמאלט די גאנצע משפחה מיטגעפילט, עס האט אלע וויי געטון, באלד איז מען געגאנגען פרעגן א שאלה און ווען דער רב האט געפסקנט כשר, אדער ווען עס איז נויטיק געווען א לייכטער תיקון, ווי גרינג איז געווארן אויפן געמיט, עפעס א שווערער שטיין איז אראפ פון הארצן.

די אמת'ע פרומע אידישע פרוי מוז זיך דערויבער פארטראכטן איר בער איר אחריות און וויסן פון איר שליחות, וואס זי האט אויסצופירן. ביי איהר אין האנד ליגט די מעגלעכקייט צו קענען אויפמון פאר אידישקייט און צו שטארקן דאס כשרות אין אידישן לעבן, בעזונדער אין צייטן פון שווערע נסיונות דארף זי זיך ארויסווייזן פעהיג און ראוי צו דעם דאזיקן היסטארישן שליחות.

„הו זהירים ברשות“ — דו זאלסט פארזיכטיג זיין מיט די זאכן וואס זענען דערלויבט, בעזונדער מיטן עסן און טרינקען. „נראים כאוהבים בשעת הנאתם“, אפט זענען די נישט כשר'ע מאכלים רייצענד, אפעטיטענע, צוציהענדע, געשמאקע און דו וועסט וועלן זוכן א הכשר צו קענען זיי עסן, אמאל מיטן תירוץ, אז עס איז לשם שמים, אמאל אז דו ווייסט, אז עס איז נישט קיין טריפה, „הו זהירים“ זאלסטו זיין פארזיכטיג, ווייל וויסן זאלסטו, אז די אלע תירוצים זענען נאר „מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמם“, דאס איז פשוטע תאוה, צו זעטיגן און נאכגעבן דעם גוף און די אלע תירוצים און הכשרים וואס דו וועסט געפינען, זענען די רייד פון דעם יצר הרע. (היהודי הקדוש מפשיסכע)

האומר

פרק ששי

גימין

פירוש

קבה

מי שאחזו פרק שביעי

(פ"ג) א רב עמרם הטירא כי הווי מציעי ליה בי ריש גלותא הווי כננו ליה אתלגא לבחר אמרו ליה מאי ניחא ליה למר דלייתו ליה אמר הני כל דאמינא להו טיפך אפכי אמר להו בישראל סומקא אגומרי וחמרא מרקא אייתו ליה אינהו בישראל שמינא אגומרי וחמרא הייא עמעה ילתא ומעיילא ליה לבי ססותא ומוקמא ליה במיא דבי ססותא עד דמהפכי כיא דבי ססותא והווי דמא וקאי בישריה פשיטי פשיטי . רב יוסף איעסק בריהיא רב ששת איעסק בכשורי אמר גדולה אמר מלאכה שבחממת את בעליה . א"ל ריש גלותא לרב ששת מ"ט לא סעיד מר נבן א"ל דלא מעלו עבדי דחשידי אאבר מן התי אמר ליה מי ייטר אמר ליה השתא סחוינא לך אמר ליה לשבעיה זיל גנוב אייתי לי הרא כרעא מחותא אייתי ליה אמר לחצ אחרמו

פרק שביעי

א רב עמרם דער פרוקט פלעגט האבין צער פון דיא קנעקט פון ריש גלותא . דיא קנעקט האבין אים אמאדור גלייבט זשאפין אוף דעם זשני . אוף מאיגין האבין דיא קנעקט גואנט צו אים . וואס וויל דער רבי מען זאל אים פריינגען . האט רב עמרם גיבראקט וואס איך וועל זיין זאגן וועלן . זיין מאהן פאר קערט . וועל איך זיין זאגן פאר קערט . וועל איך האבן וואס איך וויל . האט ער גואנט ער וויל רויפע פלייש מאנערע . גיבראקט אוף קויקען . און ווין געקויפט מיט פיל וואסער : האבין דיא קנעקט אים גיבראקט פעמע פלייש גיבראקט אוף קוילין . און גייעט ווין אן וואסער : האט זיך דיא ווייב פון רב גתון דאס גיהערט וואס מען האט גיטארן צו רב עמרם . האט זי גייהייסן מען זאל אים פריינגען אין אבאר . און מען זאל אים זאגן זשאין אין דיא גייסע וואסער פון באד . ביי עס איז גינארין רויט וויא פלוצ דיא וואסער פון באד : וויל עס איז ארויס גינאנגען פון אים ארוימע שווייס פון די פעמע פלייש מיט דיא גייגע ווין : ווס ער האט גינעקסן און גיטרונקען . און דיא זייב ווייגע איז גינארין ווייסע פלעקן קייגעריגע . רב יוסף אז אים פלעגט קאלט ווערן : פלעגט ער מאהן דיא מילשטיינער ביי ער האט זיך דער שוויצט . רב ששת אז אים פלעגט קאלט ווערן : פלעגט ער מאהן פלעקעם שווערע ביי ער האט זיך דער שוויצט . רב ששת האט גואנט וויא גרויס און גוט איז אפגעט אז דיא דער וואקעט דעם ארבעטער . דער ריש גלותא האט אמאדור גואנט צום רב ששת וויא וואס עקט נישט אמאדור דער רבי בייא אינו . האט רב ששת גואנט צום ריש גלותא וויל איד האט גיט קיין נאשע קנעקט . וויא זענן אין חשד וויא זאגן אפ זשניידען אשטיק פלייש פון אקעפערדיגע גתקה און קאכין און איך געבין צום עסין . האט דער ריש גלותא גואנט צום רב ששת ווער זאגט דאס אז מינע קנעקט וועלן אזו סארן . האט רב ששת גואנט צום ריש גלותא איך וועל דיר ווייזן אז עס איז וויא איך זאגן זאגן : האט רב ששת גואנט צום זיין פערינער זיין גנבא און פריינד מיר אפוס פון אפגהקה . וואס עס ליגט צום שניטען בייא דעם ריש גלותא האט דער בעדינטער

פירוש

מי שאחזו

פרק שביעי

ניטין

אחרת לי הדמי דחיותא אייתו תלת כרעי אותיבו קמיה אמר הא בעלת ג' רגלים הוא פסיק אייתו חדא מעלמא אותיבו קמיה אמר לשמעיה אותיביה נמי לחך דירך אותיבה אמר להו האי בת חמש רגלים הואי אמר אי הכי ליעברו קמיה דמר וליכול אמר לחיי קריבו תבא קמיה ואייתו קמיה בישראל ואותיבו קמיה וריסתנא דחנקא חמתא נששיה ושקלה כרפה בסודריה לבתר דאכיל אמרי ליה (דף סח) אינגיב לן כסא דכספא בהדי דקא מעייני ואתי אשבחיה דכרוכה בסודריה (אמר) [אמר] ליה חוי מר דלא מיכל קא בעי אלא לצעורן אמר להו אנא מיכל אכלי ומעמי ביה טעמא דחיורא אמרי ליה חיורא לא עביד לן האידנא אמר להו ברקא ברכתיה דאמר רב חסדא אוכמא בחיורא וחיורא באוכמתא

למא קרוב ומתאח: אהמו לי הדמי דחיותא: סדרו לפני נחתי כסמסו לנחתיס אהמו כתיב: כלומר ערכו הכתובים: א"ל. ריש גלותא: א"ל ס"י. מבוס דחשדו סוף: ליעברו קמיה דמר. כלומר קמי שמעיה דמר יסדרו סתכל כתיב: סכא. שנתן: יוסתא דחנקא חמתא. אמרסקיישיין עלט קטן עטל קפ סיך שאלס בילטו וזאקן משוס דלמך קמי שמעיה דמר יסדרו סתכל כתיב: גשס. משסה וסרניו בלוחו עלט שקל כל החתיכה ופסק בסודריס: אינגיב לן כסא דכספא. שדיו דחויס לחו סוך כסודריס וחויס לבדוק מה: א"ל. לריש גלותא: דחיוורא. בשר בעלת שתיין: פירל אכלי: וטעמו טעמתי: חיוורא לא עביד לן סחידת. לא שסמסו סיוס כסמא בעלת שתיין: כדוספא. כעור (כ"ו בורקין) כתיבוס ריסיפא ו' כקפ סיך ותמלולו כעור כסוף לן: דלמר רכ סתכל חיוורא בלוחמתא לקוסא. טללי לן כעור עמר

באוכמתא

דיקער גיבראכט. דער גאד האט רב ששית גואגט צו דיא קנעכט פון ריש גלותא צוא שניידט דיא ברהקה אינג בריינגט אהער אלע שטיקער און שפעלט צו זאמען אלע שטיקער אזו וויא עס איז גיווען פריער פאר דעם צוא שניידן. האבען דיא קנעכט גיבראכט דריי פיס און האבן גיבויגט פאר רב ששית. האט רב ששית צוא זיין גואגט האט דען דיא ברהקה גאר גיהאט דריי פיס. זענען דיא קנעכט גיבאנגען און האבען אפ געשניטען אפס פון אלעפערדיגע ברהקה. און האבען גיבראכט פאר רב ששית. האט רב ששית גואגט צוא זיין געדריגער זיג אנדער דיא פיס וואס דוא האסט גינומען אויף. האט ער זיא אנדער גיבויגט. האט רב ששית גואגט צוא דיא קנעכט האט דיא ברהקה גיהאט פינף פיס. האט מען אויס געוויזען אז זיין גיבען עסקין קרפלות. האט דער ריש גלותא גואגט צוא רב ששית אויב דער רבי וויל גיט עסקין ביא אונז דווקא דיא קנעכט. וועלן דיא קנעכט מאכען דאס עסקין פאר דעם רביס געדריגער. דער געדריגער וועט זעהן אז עס איז פשר גימאכט גיווארין. וועט דער רבי מעזן עסקין. האט רב ששית גואגט רעכט אויף וועל עסקין. האט מען פאר אים גישפעלט אפיש. און מען האט גיבראכט פאר אים פלייש. און מען האט גיבויגט פאר אים אהלך פלייש מיט אפיירדיל. און רב ששית איז גיווען גלייב. האבען זיין גיבראכט ער וועט געוויס אראפ שליינגען דעם גיינדיל וועט ער דער ווארנין ווערין. רב ששית האט ארום גיטאפט דיא שטיקיל פלייש. האט ער גיפונען אינווייניג דעם גיינדיל. האט ער גינומען דיא גאנצע שטיקיל פלייש און האט איר איינגעוויקלט אין זיין פאטשילע: דער גאד וויא מען האט אפ גיגעסין האט מען גואגט צוא רב ששית ביא אונז איז גיבנה גיווארין אויפגעדריגער פוס. ווייל זיין האבען גזעהן ער וויקלט אין דיא פאטשילע. און זיין האבען גיט געוואוסט וואס ער וויקלט. דרייפער האבען זיי גואגט עס איז גיבנה גיווארין אויפגעדריגער פוס. מען זאל ביא אים זוכען וועט מען געשיקען ווס ער האט געדאקטין. וויא זיין האבען ביי אים געזוכט האבען זיין גיפונען דיא איינגעוויקלטע שטיקיל פלייש. האבען זיין גואגט צום ריש גלותא איצט זעהן מיר אז דער רבי האט גאר גיט גינאלט עסקין. ער האט גאר גינאלט מיר זאלן האבען צער. האט רב ששית צו זיי גואגט אויף האב יא גיגעסין גאר אויף האב פאר זוכט דיא פלייש איז דיא ברהקה גיווען אקראנקע מיט פארך פון הויבין. האבען דיא קנעכט גואגט צוא רב ששית מיר האבען תיניג גיט גישאכטען קיין פארקענאטע ברהקה. האט רב ששית גואגט צוא דיא קנעכט זוכט אויף דעם ארט וואו אויף ווייז אויף. פון וואנען איר האט אויס געשנימען דיא שטיקיל פלייש וואס איר האט מיר גיגעבין. ווארום רב חסדא האט גואגט אז מען געשיגט אשנארצין פלעק אויף אווייסע

מהמתרחש בעולם הכשרות

Reprinted from "The Jewish HOMEMAKER" Nov.-Dec./ 74
With the permission of the Editor

In previous articles, I have written about Glycerol Resin or Ester Gum used in chewing gum and in beverages such as soda. This information had been relayed to me by Hercules Company by phone. Recently I had an opportunity to look in on the plant and see the process for myself.

The resin is removed from the wood with a solvent derived from petroleum. The resin is cooked with glycerin. There are two tanks of glycerin in the factory—one kosher purchased from Procter & Gamble and Colgate, and one tank of

non-kosher glycerin. There are two methods of manufacture—one a continuous unit; the other a batch unit. The continuous unit produces only kosher glycerine; the batch units use one cooking tank for kosher only. There are five cooking tanks in the batch units and three flaking lines. The product flows on the flaking line while it is steaming. The same flaking lines are used for both kosher and non-kosher.

3 פלייש-סוחרים ארעסמירט אין כשרות-שווינדל

<p>דיסטריקט אטוירני יודושין גאלד האט געלויבט הרב שבת (שעפארד) באום, סופערזייער פון דער כשר-בירא פון ניו יארק סטעיט, און דזשיימס דעפראג- זיסקא פון אגריקאלטשור דע- פארטמענט, פאר זייער וואכזאמ- קייט לטובת די אינטערעסען פון די כשרות-קאנסומערס.</p>	<p>טאר פון דער פירמע, און בארנעט סקאלעט, דער טרעזשורער. אגענטען פון דער כשר-בירא ביים ניו יארק סטעיט דעפארט- מענט און אגריקאלטשור און פון דער פעדעראלער רעגירונג האבן אנטדעקט ווי "פלאמבעס" זענען ארויפגעלייגט געווארען אויף פלייש וואס איז געבראכט געווא- רען צו דער "סקאלעט-פירמע" פון א טריפה'ער שלאכט-הויז.</p>	<p>דער דיסטריקט אטוירני פון ברוקלין, יודושין גאלד, האט גע- מאלדען דעם ארעסט פון די בא- לעבאטים פון א פלייש-פירמע אין ברוקלין, אויף דער באשולדיקונג פון אפגארען די קאסטאמערס דורך פארקויפן זיי טריפה פלייש אלס כשר'ע. די באשולדיגטע זע- נען אוירווונג סקאלעט, פרעזי- דענט פון דער "סקאלעט באונלעס ביעף קא.", 13 סאמפטער סט., ברוקלין, אלען סקאלעט, סעקרע-</p>
<p>אלגעמיינער עש"ק משפטים תשל"ה</p>		

מהמתרחש בעולם הכשרות

נעתק מעיתון המודיע חודש שבט תשל"ה

אזהרה

סלקנו ההשגחה מהמפעל

לעבוד מעיים דוד סנדרוביץ

12, ברח' 289 מס' 6

הוא בחוקת טריפה

המעיים המשוקים על ידו נושאים פלומבות מזויפות

יזהר הצבור שלא יכשל בנבלות וטרפות

הרבנות הראשית לת"א יפו

אזהרה מתערובות חלב במוצרי מגדניות בירושלים

מחלקת הכשרות של המועצה ה' דתית בירושלים, מודיעה לצבור כי במספר מגדניות בעיר משתמשים ב' תערובות חלב, גבינה ושמנת וכו', בעוגות חלות וכל מיני מאפה שהן מיצרות ויש להתייחס אליהן כמאכלי חלב. פרט לאלה המסומנים באותיות בולטות שהן פרוה (חמץ).

על הציבור להקפיד לקנות במג' דניות העומדות תחת השגחת הר' בנות בכדי לא להכשל באיסורים.

קנסות על מכירת מזון קלוקל

1000 לירות קנס גזר שופט השלום חיים נחמני על אלוו פרלמן ברחוב עסק יזרעאל בתל-אביב שנמצא אשם במכירת לחם שהכיל חיידקים ופולי-פיטיום בכמות העולה על המותר. בגלל עווגה שהכילה עובש הוטל קנס של 1200 לירות על מפעלי אפייה „אבי" בחיפה וחברת בת של „פור" מין" בבני-ברק. בגלל חילעים שנמצאו בנקניק, נק' וסה מעוגיות סוג ברחוב בוגרשוב בת"א 7500 לירות. התובע במש' פטים אלה היה מגדל רבין. (ע.)

הודעה נחוצה

חיות וחשנה זקקו כהל ממוילן (דגנים) לכך, הנני להודיע, כי כל הכהל והחמץן של ביהח"ר, „פאקא" בנת ים אינו כשר לפסח

הרב פסח קוקיס רב העיר בת"ס

בעקבות גילוי מדהים, שהכהל ביין הוא חמץ גמור:

חשש שהיקבים לא יוכלו לספק יין „כשר לפסח"

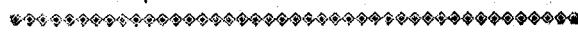
התיעצויות דחופות בין הרבנים כדי להתגבר על הקושי שנוצר ולהבטיח אספקה סדירה של יינות שאין עליהם חשש חמץ

בימים האחרונים נערכו התיעצויות דחופות בין הרבנים העוסקים בעניני כשרות בכל הארץ כדי לשכס עצה כי צד להתגבר על קושי זה ולהבטיח אספקה סדירה של יינות שאין עליהם שום חשש של חמץ. נמסר כי בידי כמה יצרנים מצוי מלאי משנים קודם מותר שבהן לא נעשה שימוש עמילן לצורך ייצורן של הכהל. כהוגים רבניים נשמעה אמש תרע"ז מת רבה על יצרני הכהל אשר לא טרחו להביא לידיעתם את השינוי ש' הל בהליכי הייצור. נדונו גם דרכים להבטיח בעתיד הימנעותם של מכשירי לים כאלה בשטח הכשרות ואבטחת פיקוח הדוק יותר על הליכי ייצור של חמרי גלם למזון.

היה מיוצר עד לפני שנה מפרי העץ ואילו מאז שנה, כפי שהתברר רק ע' תה, עברו אותם בתי הרושת לייצור הכהל מעמילן. עובדה זו אושרה על ידי משרדי הממשלה העוסקים בפיר קוח על הייצור של כהל. לאור גילוי זה יוצא שהיינות אשר בחלקם הגדול כבר הוכנו לקראת חג הפסח אינם כשרים. עובדה זו הטילה תדהמה גם בהוגי היצרנים של יינות אשר בחלקם אף כבר העבירו את מ' שלוחי היין שלהם לשווקי חוץ וקיים ספק אם יוכלו להביא לידיעתם של הלקוחות את העובדה שהיין אסור ל' שימש בפסח. נמסר שיש מספר קטן של יצרני יינות אשר טרם השלימו את הייצור של היינות, או שהם מש' תמשים בכהל מתוצרת עצמית בלבד.

השש ראינו שהיקבים בארץ לא יוכלו לספק השנה יין „כשר לפסח" התקורה אהמל פקרב הרבנים העוס' קרב בעניני כשרות היין בטקבות גיר לוי מרורים שמוה ימן ניכר החלו לייצר את הכהל המעורב ביין מעמילן ש' הוא חמץ גמור. אהמל מרסמה הודעה מטעם רבה

של בת ים הרב פסח קוקיס המודיע כי הכהל שמיצר בית הרושת, פא" קא" הוא חמץ היים עמדה להתפרסם גם הודעה דומה חתומה על ידי רבה של רמת גן הרב צבי מרקוביץ בדבר הכהל המיוצר על ידי בית הרושת „עסיס", חומר זה המיועד למפעלי מ' זון, משקאות משכרים, בושם ותרופות

המודיע עש"ק יתרו תשל"ה

ב"ה

הודעה והוראה

בענין כשרות הכהל (ספירט) לפסח

מטעם רבותינו הגאונים הביד"צ שליט"א
של העדה החרדית ירושלים ת"י

היות ונתברר שתעשיות הגדולות להכל (ספירט) ייצרו במשך השנה האחרונה כמה וכמה פעמים כהל (ספירט) מעמילן דגנים שהם חמץ ממש וגם ייצרו כוכמ"פ כהל (ספירט) מחו"ל שבחוקת חמץ. לכן הננו להודיע שעפ"י דתה"ק כל מיני הכהל (ספירט) של התעשיות הנ"ל וכן כל מה שהתערב בו כל מיני הכהל (ספירט) הנ"ל, אינו כשר לפסח. וע"ד הכלים יש לעשות שאלת חכם.

בקבוק חדש

ובנוגע לתעשיות היינות ומשקאות חריפים שבהשגחתנו, קבענו סדר השגחה מיוחדת שכל אלו היינות ומשקאות הנקיים מכל תערובת הכהל (ספירט) הנ"ל יוחתמו בחור תמנת חדשה כזה:

ולזה הפסח יש לדייק מעתה רק על חותמת החדשה.

ואלו היינות ומשקאות שנקנו עד היום עם החותמת הישנה שלנו, יש לברר הפרטים של כל אחד אצל ועד הכשרות דעדהינו.

וח"ש הביד"צ לכל מקהלות האשכנזים העדה החרדית ירושלים ת"י שבט תשל"ה.

נאם יצחק יעקב ווייס ראב"ד פעיה"ק ת"י

נאם

משה אר"י פריינד

נאם

ישראל משה בלאאמור"ר הגה"ק מהר"צ זצוק"ל

דושינסקיא

נאם אל"י זלאטניק

(מקום חותם הביד"צ)

(נמסר לפרסום ע"י היקבים שבשגחת הביד"צ)

חמץ אין פסח דיגע וויינען וועלכע האבען הבשר פון רבנות הראשית

א גרויסער שטורעם איז אויס געבראכן אין ארץ ישראל, די לעצטע טע וואך, וואו מען האט אויסגעפונען אז אין די שארפע געטראגן קען און וויינען וואס ווערן גענוצט אין פסח מיט א הכשר פון "רבנות הראשית" אין א"י, ווערן אריינגעטאן שפיריטוס פון תבואה וואס עס איז חמץ ממש ר"ל. לעצטע וואך האט דאס ראב"י נאט אין "בת ים" און אין "רמת גן" מפרסם געווען אז די פאג" בריקו "פאקא" און "עסיס" האבן דאס יאר געמאכט שפיריטוס פון קארן, און נישט פון פירות, וואס דאס איז חמץ ממש און גורם נע" ווען אז די וויינען וואס ווערן גענוצט אויף פסח זענען נישט כשר לפסח, און עס איז דא א חשש פאר א מאנגעל אין וויינען אויף פסח. די אויפדעקונג אז אין די פסח" דיקע וויינען, וואס זענען בהכשר פון רבנות הראשית, איז געווען אריינגעמישט חומצ'דיגער שפיריטוס, וואס האט אויפגעשטורעמט דאס לאנד. דער איד עש"ק משפטים

FORWARD TO VERIFICATION:

1. When a product in our publication is declared "clear of doubts", it does not mean that we are giving a "hechsher" on it. We are only revealing our findings to the public. Therefore each individual should consult his Rabbi for the final approval on the usage of the product.
2. When one of the products which we declare as "clear of doubts", already has a "hechsher", it applies only to the stated product and to no other products under the same supervision.
3. The Verifications are valid for two months only. Therefore, each reader should follow us up for changes. We are including a summary of the "verifications" of the last two "Madrachs", which we had omitted.

VERIFICATIONSBABY FOODS:

We visited the Beech Nut Baby Food Company, but since we are still in the middle of our investigation, we are unable to bring a report at the present.

BAKERIES:

Most ingredients used by bakeries need a reliable hechsher. Unfortunately, many bakeries do not take this seriously. Therefore, care should be taken to buy only in bakeries that use only products with a reliable hechsher.

We have contacted many bakeries who have agreed to use only the products we shall advise them. We are still in the middle of completing a list of products which can be used; therefore, we can not presently furnish a full report. Please watch for the report in the coming issues.

BUTCHER STORES:

The hechsher given to butcher stores applies only to the meat after it has entered the store. It does not pertain to the Shchita (slaughtering), and Bedika (inspection of insides) of the meat.

Many butcher stores carry many brands of meat, but in order to lure in customers, they will advertise one brand which is sought after. Therefore, the consumer must be careful to check that he is purchasing the brand of meat he prefers.

CANNED PRODUCTS:

We have visited the plant of Marion Food Products, which cans fruit and vegetables. We saw all the raw materials and have found them to be free of doubts.

The company cans only fruit and vegetables and no other products. Their products are canned under the name "Harvest Moon" and are sold mainly to wholesalers, caterers, restaurants, etc. Following is a list of their products.

CATERERS AND RESTAURANTS:

Many products used by caterers and restaurants need a hechsher. We have contacted many caterers and restaurants who have agreed to use only the products that we shall advise them. In the near future we hope to have a complete list of products for them. Likewise, we shall publish the names of the caterers and restaurants abiding to our advised list.

CEREAL:

We visited the Van Brode Mills of Clinton, Mass. and we saw all the ingredients and manufacturing process as follows; the corn and rice is ground and mixed with sugar, salt and malt (no vitamins or chemicals). Then, it is cooked and dried and it then passes through a rolling and blowing machine, after which, it is baked (not in fats). Their Crisp Rice and Corn Flakes are "free of doubts".

CHOCOLATES:

The chocolates "Criquette", and "Raguso" are Milichig though it is not stated on the wrapper

CLEANING MATERIAL: (dishes & silverware for hotels, caterers, and restaurants, etc.)

We visited the:

Samolite Chemical Co. Cavalier Chem Co.
3623 Ft. Hamilton Pkwy. 3901-8th Ave.
B'klyn, New York B'klyn, New York

and have found that the raw materials being used are free of question. They produce assorted cleansers.

DISHES:

Some hardware stores have "Mikvahs" for dishes. It is the obligation of the customer to find out who gave the hechsher on the Mikvah, and if it is checked regularly.

FISH:

Carp fish must be thoroughly checked for worms. The Sefer שמושה של חוריה explains the procedure.

INGREDIENTS:

Although no positive conclusions can be drawn solely from reading the ingredients, nevertheless, a careful reading of the ingredients is very important.

The following is a partial list of common ingredients which if found in a product must be checked into:

Calcium Stearate	Calcium Stearoyl -2-
Emulsifiers	Gelatin
Glycerin	Glycin
Glycerl Monostraerate	Glyceride
Gum Base	Pepsin
Lactose	Creme of tartar
Lactic Acid	Casin
Mono and Di-Glycerides	
Polysorbate 60, 80	Polyglyceril
Rennet	Shortening
Stearic Acid	Sorbitan Monostearate
Vegetable Oil	Whey

ISRAELI FRUITS:

Canned fruit should be checked to see if they contain any Israeli fruit, as there are many Halacha questions involved. Many American canneries do import Israeli fruit making this possibility a reality. We would like to state that the company "Sharon" does use Israeli Fruit.

ISRAELI PRODUCTS:

The products of the following companies do not have a Hechsher which is known to us as reliable:

1. Elite
2. Lieber of Tel Aviv (not to be mistaken with Lieber of the U.S.A.)
3. Carmit Candies: Rav Deutsch gives a "Hechsher on some carmit candies only. The hechsher is printed on the wrapper of each candy. Candies not bearing his hechsher are not under his supervision.

Matzo: (Chumetz)

The following matzohs from Eretz Yisroel have a reliable hechsher.

Yehuda Matzos - Hechsher of Bes Din Tzed of Yerushalayim.

Israel Matzos - Hechsher of Rav Landau
Aviv Matzos of Bnei Barak

Rabbi Landau has removed his hechsher from Rishon Letzion Matzohs.

PLANTERS PRODUCTS:

We visited the plant of Planters Peanut Co., and saw the entire production process. In the following products only peanuts are used and therefore they have no doubts.

Planters 100% pure peanut oil	Almonds
Dip Peanuts	Cashews
Peanuts	Peanuts, Chopped Roasted
Peanut Blocks	Pecans
Old Fashioned Peanut Can	Barse Squars
Peanuts Dry Roast	
Old Fashioned Peanut Bars	
Old Fashioned Peanuts Candy	

The following products are made from plain milk, (סחם חלב) but here again seperate utencils are used.

Chocolate Peanuts
 Chocolate Peanuts Buffer Cups
 Chocolate covered Jumbo Block
 Chocolate Nut Assortment
 Chocolate Raisins

WHISKEYS:

Due to technical changes which have arisen in the Whiskey Industry, our report is as yet inconclusive. We hope to have a comprehensive report in the near future

WHOLESALEERS:

Many wholesalers carry products which have a reliable hechsher and also products which do not have a reliable hechsher. It is therefore your duty to inquire as to which products really have a reliable hechsher.

מערכת הספרים

ס פ ר

ל י ק ו ט י פ " ה

ליקוטי יפ"ה על הלכות אנינות ...
 ליקוטי הלכות מפוסקים ראשונים ואחרונים מסודר עפ"י הד' חלקי
 שו"ע על הלכות אנינות משעת הפטירה עד הקבורה עם מראה מקומות ומה
 נאסף ונלקט ע"י הרבני החסיד מו"ה ישראל פנחס פעלדמאן שליט"א...
 תיתי לו לכבוד הרה"ח מו"ה ר' ישראל פנחס פעלדמאן שליט"א שזכה
 וזיכה את הרבים בהוצאת ספרו היקר והחשוב בהלכות ענינות שנהוץ
 מאד על כל צרה שלא תבא ח"ו, ורבים שאינם יודעים איך להתנהג בהל
 -כות שונות שנוהגות אז ואיך הזמן גורם לחפש בספרים וגם אינם יוד
 -עים מה לשאול, מחברנו הראה כאן נפלאות בעבוד שלמה ומדויקת במק
 -צוע של הליקוט הנפלא הנ"ל לבררם ולסדרם בסדר נעלה,
 עשירות מחשבתו של מחברנו הרב שליט"א בבירור וסידור הדינים הוא
 עד להפליא, וכל המכניס חיבורו הזה ימצא בו עונג רוחני,
 ובזכות זה נזכה שיאמר ד' לצרותינו די ונזכה לראות במהרה בנחמת
 ציון וירושלים ...

ל ה ש י ג ה ס פ ר ה נ " ל

ישראל פעלדמאן

93 Broadway • Brooklyn, N.Y. 11211-384-6784

מודעה חשובה

עם איז נאך דא צו באקומען דאס ספר
 דח משה ויהודית אויף עניני צניעות
 פאה נכריח. במספר מצומצם.

מחיר הספר \$2

P. O. BOX 306
 BROOKLYN, N. Y. 11211

כתבי יד עתיקים

המעונין בכתב יד של
 הצה"ק ר' הלל ל"ש
 מקאלאמאיע על חכמת
 הקבלה יפנה אל
 התלפון 384-5055

633-2952

633-2952

גנרל אוטו סאלס

גנרל אוטו סאלס פון בארימטען מאורות-שיס וואס איז דערשינען מיט 12 יאר צוריק

לאזט וויסן דעם עולם התורה, אז מיר האבען בעיה ווכה געווען ארויסצוגעבען איצט

א נייע אויפלאגע פון מאורות ש"ס

גומער סויף!

איר האבען מיר אן איינפאחל זייער טאפע USED CARS

כלינע פרייען, צומיידענדיגס נארמאלס יעקב צעדנווירט

באצאלט אייער סובסקריפציע

כתבי יד עתיקים המעוניין בכתב יד של הצה"ק ר' הלל ל"ש מקאלאמאי על חכמה הקבלה יפנה אל התלפון 384-5055

תזלח רופט: 367-1750

בקשה בחוצה

חזק עס קען מנד זיין פארט פרייט שטור און פארט פארטייטן פאר היימישן חיסטיגן מוסד זאל מוהל זיין רופטן: מיטער פרייט - 7612-435-למנוח גדלה יחשב

קרקע אין קבורה

אין ארץ ישראל

ארץ החיים

תר. היותים

תר. מנוחות

און אנדערע בתי עלמין

חברה קדישא חסידים

המאוחדות בירושלים

MAALIN BAKODESH SOCIETY

26 CANAL STREET

NEW YORK, N. Y. 10002

DAY AND NITE

212 233-7878

IN CANADA:

MONTREAL 273-3211

אליעזר ייטא גיפט, מנהל

אזא ש"ס איז נאך ביי היינט ניס דערשינען!

גורארי איראעלי טרייד

די ארויסגעבער פון בארימטען מאורות-שיס וואס איז דערשינען מיט 12 יאר צוריק

לאזט וויסן דעם עולם התורה, אז מיר האבען בעיה ווכה געווען ארויסצוגעבען איצט

א נייע אויפלאגע פון

מאורות ש"ס

מיט פילע נייע הוספות און אויסגעשערונגען, אין צוגאב צו אלע מעלות פון פריערדיגען מאורות-שיס, ווי:

איבער 8 מויענט הנהות על הדף

איבער 150 הוספות יקרי המציאות

וכתבי יד מגדולי הראשונים ואחרונים ביים סוף פון יעדער מס' צווישן די פעלות פון איצט דערשינענעם נייעם שיס.

פארגעסענער פארמאט, דער זעלבער סייז ווי דער ארי גינעלער ווילנער ש"ס, 10 1/2 X 16 1/2 (אן קיינע פארקלענערונג גען ווי אנדערע ש"ס)

א טאנצען שטאב גראפישע פאכלייט האט געארבעט 3 יאר אויף אויסצוגעבען די אותיות און אלע אפגעריבענע הער-טער וואס זיינען דורך דער צייט אריין אין די ביז איצט אפסטע איבערגעדרוקטע ש"ס.

מיר האבן איר צוגעגעבן די פאלגענדע מפרשים ביים סוף פון יעדער מסכתא:

(א) מילואים לחידושי הצמח צדק מביק אדמו"ר זרמ"ם נבג"מ מליובאוויטש.

(ב) עינים למשפט מהרב ר' יצחק אריאלי ז"ל.

(1) עין משפט השלם למקומות שהשמיט העין משפט, הוספות מילואים וזתיקונים בכל המקומות שצ"ן.

(2) עין משפט על רשי"י והוספות

(3) צינים מכל ספרי הרמב"ם

בהלכה, באגדה, בפירושו ובהקדמותיו.

דער נייער שיס איז געדרוקט אויף די פיינסטע אנהויב הייט העגד מועיד אימבאנד סטאק פאפיר

רעקאמענדירט פון בארימטע אויגן-ספעציאליסטען.

20 בענדער — געבונדען דורך בארימטע פאכלייט

(1) לעדערעם לוקסוס \$325⁰⁰

(2) ספעשל פערעם פראכט כאנד \$375⁰⁰

א ספעציעלע הנהח פון 50 דאלאר

פאר די וואס זעלן באשטעלן זייער שיס ביי איר תשל"ה (מער 3)

עקסטרא מנהח פאר קיינער פון ש"ס פאר חתנים

אזוי ווי מיר האבן געדרוקט א באגרעניצטע צאל ש"ס. איז כל הקודם זכת.

דער נייער מאורות ש"ס איז צו באקומען אין אלע ספרים-געשעפטן.

הויפט פארקויף ביים ארויסגעבער:

GURARY ISRAELI TRADE, INC.

3 ALLEN ST., NEW YORK, N. Y. 10002

Tel.: 226-0820

MADRICH LAKASHRUS

5735

Dec., 1974-Jan., 1975

Vol. 1, No. 6

נכנס יין יצא סוד

פורים איז א זמן וואָס דער אמת קומט אַרויס. ווילט איר וויסען דעם אמת וועגען כשרות? ווילט איהר וויסען די סודות וועגען כשרות! דאן!! ווערט אַ חבר אין וועד הכשרות. שטעלט אויס אַ טשעק פון 4.00 דאָל. און שיקט דאָס צו דעם וועד הכשרות

משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים

די שענסטע משלוח מנות וואָס איר קענט שיקען פאַר אייערע גוטע פריינד איז אַ סובסקריפשאַן פאַרן מדריך לכשרות פאַר א יאהר צייט. פון פורים ביז פורים. זעהט צו פאַרשפרייטען די הייליגע אַרבעט פון

וועד הכשרות

ווילט איהר אייער נאָמען זאָל דערמאָנט ווערען אין אייער משלוח מנות
○ יין ○ אַ

און אין דעם זכות וועלען מיר זוכה זיין ניצל צו ווערען מכל צרה ח"ו און במהרה געהאָלפּען ווערען מיט א גאולה שלמה אמן

משלוח מנות

Name _____ איש

Address, City., State Zip _____ לרעהו

Name _____ איש

Address, City., State Zip _____ לרעהו

Non-Profit Org.
U. S. POSTAGE
Paid
Brooklyn, N. Y.
Permit No. 11517

בעזרת

אריסטון (פי' סעודה גדולה) עתיד הקב"ה לעשות לעבדיו הצדיקים לעיל,
וכל מי שלא אכל גוי"ט בעוה"ז זוכה לראותו. (ויקרא רבה פי').
לעיל הקב"ה מוציא כרוז כל מי שלא אכל בשר חזיר מימיו, יבוא ויטול
שכרו (קהלת רבה פי' סי' כ"ח).

מדריך לבשרות

— ירחון דהתאחדות הקהלות —

כולל תשובות, מכתבים ובידורים בענין בשרות המאכלים

— — — — —
ב"ה. חודש אדר-ניסן ה'תשל"ה שנה ב' קונטרס ו' (כרך ב')

בפיקוח מוה"ר משה שמרין שליט"א
הגאב"ד דקהלתנו קהל יסודי התורה (מלפנים אב"ד דעברעצין)

יצא לאור בהשתתפות הרבנים והקהלות ולומדי תורה
דעיר רבתי ניו יארק

VAAD HAKASHRUS

P.O. Box 56,

BROOKLYN, N.Y. 11228

מדריך לכשרות

— ירחון דהתאחדות הקהלות —

ערשיינט יעדע צוויי חדשים - פרייז \$4 א יאהר
פאר יעדע 4 סובסקרייבערס וואס איהר פערשאפט
בעקומט איהר צוגעשיקט - אומזינסט - די ערשטע
כאנד פון יאהר תשל"ד-ל"ה פון אונזער ירחון

ברוך מרדכי היהודי

אין זיין זכות זענען יודען ניצול געוואָרען
פון די גזירה פון המן ווייל ער האָט אכטונג
געגעבען אַז יודען זאָלען נישט עסען
מאכלות אסורות.

(פדר"א פרק ג)

והי' יושב בשער המלך לראות שלא תטמא
אסתר ונערותי' בכל מאכל אסור ובזכות
זה שנשמרו ע"י אסתר ונערותי' ממאכל
איסור נתגלגל אתחלתא דגאולה

(שם)

למה נקרא יהודי לפי שבפיו לא הי' נכנס
מאכל אסור לפיכך נקרא איש יהודי וכמ"ש
במגילה שהאכילה מאכל יהודי (שם)

ארור המן אשר ביקש לאבד

ווייל ער האָט מאכיל געווען די יודען מיט
מאכלות אסורות דורך דעם האָט ער גע-
האַט א כוח גוזר צו זיין אויף די יודען
שלעכטע גזירות.

(מאמר חז"ל)

בפורים היתה עיקר הגזירה לפי שנהנו
מסעודתו. ע"כ נגזר עליהם להרוג ולאבד
את הגופים שנהנו מאכילה ושת"י של
איסור ושמחה ומשתה של איסור
וכשעשו תשובה עיננו נפשותם כמ"ע
אסתר לך כנוס את כל היהודים ואל
תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לפיכ
קבעום למשתה ויו"ט לזכור עיקר הנס.
(ב"ח או"ח סי' תר"ע)

NAME
STREET
CITY ZONE.....
TEL. Sign of Subs.....

NAME
STREET
CITY ZONE.....
TEL. Sign of Subs.....

NAME
STREET
CITY ZONE.....
TEL. Sign of Subs.....

NAME
STREET
CITY ZONE.....
TEL. Sign of Subs.....

השולח
SENDER
STREET
CITY ZONE.....
TEL.

VAAD HAKASHRUS

P.O. Box 56,

BROOKLYN

דבר המערכת

קוראים נכבדים!

נפתח שפתינו, בתהלה ליוצרינו, שהגיענו עד הלום, שתלנו אילן, והשריש שרשים, ונגמל, ופרי עמלינו הבשיל ומתנוצץ כפרי חשוב. כל זאת באה בעזרת השם, ע"י דאגה, זהירות וטיפול בגן, ובכך אם יש התרשלות אף רק במדה גרועה, נענוע ע"י רוח זמנינו החזק, ויזיק למפעלינו.

תהלה לק' שרעיונינו נחמך מהמוך העם, ושביעת רצון נובעת ממעשינו, אך דעו נא רבותי! רצוף עם זה נצרך עזר וסעד מעשיות, היינו, כספיות, די לנו בקשיות עורף, מבתי חרושת של מזון, בתי תעשי' מזונות, מוכרים, מכשירים, ועכ"ז לא נסוגנו אחור, כמדומה שאין לנו לסבול אף דאגה זו, עול של "כסף מנא לך".

בקול של ביישנות אנו מתודים שבלי מקור חיותינו היחידי ה"ה "דמי חתימה" א"א להתקיים, נא! ונא! להשתדל שכל אחד ימשוך לכל הפחות "חמש חברים", וגם אפשר ליתן דמי חתימה לשנה בתור מתנה לבני משפחתו וידידיו, סכום דכרינו! הכל תלוי בכס קוראינו, וידידיו הנכבדים, הצלחתינו או ח"ו להיפך אך ורק בידיכם.

בזכות ההחזקה תתברכו ממקור הברכה בברכת התורה.

המערכת

מיר האבען בעזהי"ת געשטעלט אונזער טובסקריפשאן אפטיילונג אויף א קאמפיוטער, וואס מיר האפען וועט אונז פארגרינגערען אונזער ארבייט. אויף יעדעס אדרעס לעיביל וועט איר טרעפען א נומער אין דעם רעכטען ווינקעל. דער נומער מיינט אז דער נומער איז דער לעצטער נומער פון "מדריך" וואס איר וועט באקומען. למשל 009 מיינט אז דער מדריך נומער ניין איז דער לעצטער מדריך וואס איהר וועט באקומען, איז ממילא נאך מדריך נומער 9 זאלט איר נאך אמאהל אריינשווקען געלט. דער וואס קען מנדב זיין אן אפיס אין בארא פארק און אין וויליאמסבורג זאל אונז מודיע זיין. אויך דער וואס קען מנדב זיין אפיס מעבעל זאל אונז ריפען אויף אונזער טעלעפאון 232-3100.

מכתבי תהלה

בס"ד .

RABBI ELIESER ZISHU PORTUGAL
420 CROWN ST., BROOKLYN 25, N. Y.
Tel. PR 3-3636

אליעזר זוסיא בתרהנח"ח
ישראל אכרחם ויל פרסיגול
מ פ ק ו ל ע ן
בנת כבוקלין יצ"ו

יום א' וזק"פ י"ט אדר שנה חשל"ה לפ"ק .

שלמא רבא חינא זחסדא וחייל אריכא וסייעתא זשמיא למע"כ הרבנים הגאונים הבדולים והמפורסמים שליט"א העומדים על משמרת הכשרות והטהרה בעיר ואם בישראל ברוקלין נוא יארק יצ"ו .

לאסהודתא קאתינא על הנל גברי חשיבי ויקירי דקא עסקין לאכשורי דרא במאכלות כשרות ולאפרושא מאיסורא המסמסמין את הפח מקדושתא ואבדלתא .
תחזקנא ידי העוסקים החשובים הרבנים הגאונים והבעלי פחים החשובים שליט"א הזוכין ומזכין את הרבים .
ויזכו להפיץ רוח הכשרות והטהרה בכל בתי ישראל , בזכות זה נזכה להרמת קרן ישראל והתורה בביאת משיח צדקנו ובנין בית מקדשנו ותפארתנו במהרה דידן אמן .
בברכת התורה הנצחית והגאולה השלמה והאמיחית בב"א .

הרב אליעזר זוסיא פרסיגול

יאלעו ע"פ היין צ"ל ואל סתפף אלשעטין ואלוה עלה ענה זכתה אשך חזנהוין מילתיון
תקנה ענה פנים מילתו ואלוה אל שכתה פניו כלולתו ואלוה אלשעטין
חלפה שמה ענה אלוה אל סתפף אלשעטין חזא אל חזבה סתפף אל ואלוהין
22 ענה אל סתפף חזבה זכנה ואלוהין חזא ואלוהין חזא ואלוהין חזא ואלוהין חזא
23 יא ואלוהין חזא ואלוהין חזא ואלוהין חזא ואלוהין חזא ואלוהין חזא
דאלוהין חזא ואלוהין חזא ואלוהין חזא ואלוהין חזא ואלוהין חזא
אלוהין חזא ואלוהין חזא ואלוהין חזא ואלוהין חזא ואלוהין חזא

מכתבי הכרה

ב"ה

לכבוד וועד הכשרות:

שמחתי מאוד ביסוד וועד הכשרות שהי' נחוץ מאוד מקדמת דנא, ולבטח יוסיף הדבר בהרמת קרן הכשרות בארה"ב. ברצוני להודות לכם על בקורכם בכמה מפעלים העומדים תחת השגחתי, ואני מקווה שתמשיכו לבקר בעוד ועוד מפעלים. מתוך בקורכם הכרתי שמטרתכם הוא לשפר מצב הכשרות לא מתוך פניות אשיות וכספיות, אלא אך ורק למען כשרות וטהרת המזון שבני ישראל זקוקים לזה. אני מקווה שהרבה רבנים ומוסדות המכשירים יפצאון ברכה במפעלכם הגדול וישתתפו פעולה עם וועד הכשרות.

בברכת התורה

דובער ליווי

מנהל הכשרות של האו. קעי.

לאבראטארי

האמת ניתן לכתוב כי באו לפני אברכים חשובים בשם הוועד הכשרות דבארא פארק, ואחרי שדיברנו יחד ראיתי כי המה בקיאים בהם ובשמותיהם בכל פרטיהם, ונוכחתי לדעת כי הוועד הכשרות עומד על המשמר, ולדעתי הוא עושה נפלאות ויש"כ וחילם. דיתן ה' שיזכו גם להלאה לעשות פעלים לכשרות. וגם החרושת מעדנים אשר עומד תחת השגחתי הבטיח להם שיעמוד עמהם בעניני כשרות בעת שהמה יעשו תוצרת שלהם, ושוב הי' שכל בעלי החרושת של תוצרת כשרים יתקשרו עם המוסד הזה, ואז בעזרהי' יהי' בטוח שלא יבא ח"ו שום מכשול על ידם.

וע"ז באעה"ח פה ברוקלין

יום ה' לס' שמן זית זך תשל"ה לפ"ק

שלמה זלמן פריעדמאן

(אבד"ק טענקע)

ועוד מכתבי הכרה מלכשרות בארה"ב

המזון בהלכה

בבקשה לענות על בקשתי, אם מותר ליתן לתינוק איסומיל (ISOMIL) בפסח. לתינוק שלי יש גריות (allergy) לחלב.

מרת לענוזקי

מאנסי נ.י.

תשובה מהרה"ג מדעברעצין שליט"א:

בנוגע השאלה אם שרי ליתן להילדים הרכים בני חדש וחדשים ויותר מאכל קטניות הנקרא "פארמילוא", כי ע"פ פקודת הרופא אין ליתן להם חלב בשום אופן. הדבר פשוט שאין להחמיר כלל, ואין לך שעת הדחק יותר גדול מזה שמחיר החיי"א (כלל קכ"ו אות א') בכה"ג אפילו לגדול, וכן התירו בשנת רעבון עיין בשד"ח (מערכת חו"מ סי' ו'). ומה ששרי לחמם המאכל הזה ביו"ט לצורך הילד, הגם שהגדול המחמם אסור לו לאכול מה מהמאכל הזה, עיין בכה"ת (סי' תנ"ג אות ט"ז), ויזהרו שיחממו המאכל בכלי מיוחד ולא יחמו על הבלעך שמשמשים הבני בית אלא תחת כלי מאכל הילד יניחו בלעך קטן ע"ג הבלעך של הבני בית...

... כדאי לעיין בשו"ת מנחת יצחק חלק ד' סי' נ"ו ובתשובת משנה הלכות ח"ד סי' נ"ו שכתבו על המנהג שנוהגים הסותרים שמדיחים הביצים במים חמים ונותנים בהמים איזה סם למהר להסיר הפסולת הנדבקת על הביצים. שניהם מצדדים להקל.

משה ווייס

המערכת:

עיין מה שכתב כאן הרב מדעברעצין שליט"א בענין הנ"ל (הל' פסח ענף זהירות בפסח).

ואיך... איך... איך... איך... איך... איך... איך... איך... איך... איך...

... היות א טייל עולם נוצען דוקא חריין אויף מרור צום סדר און
 נישט שאלאטען וועגען חשש ווערים, וכידוע פון הייליגען חתם סופר
 זי"ע (או"ח סי' קל"ב) אז עס איז נישט כדאי וועגען איין דרבנן
 עובר צו זיין אויף 5 לאוין דאורייתא ביי יעדעס ווארעם ודפח"ח.
 ע"כ וויל איך מעורר זיין אז די אינעווייניגסטע פון די שאלאטען
 ז"ה דער ווייסע שטעקעל וויא אויך דער שטאם איז אינם בחזקת
 מתולעים, וואס דארט איז כמעט נישט שכיח קיין ווערעם. בודק זיין
 איז מען בכל אופן אודאי מחויב וויא יעדע זאך הצריך בדיקה.
 מיט דעם וועט מען מרויח זיין: א) שמירת הגוף ווייל חריין שאדט
 פאר אסאך מענטשען. ב) עפ"י הלכה איז שאלאטען מער מצוה מן המובחר
 וויא חריין (עי' באר היטב סי' תע"ג סקי"א ובכף החיים שם אות ע"ב
 וצ"צ"ב, ובח"ס הנ"ל). ג) עס איז גרינגער צו עסען א כזית וואס
 ביי חריין זענען אטייל נישט יוצא דעם שיעור כזית. ד) לכתחילה איז
 מען מחויב אראפצושלינגען דעם כזית אויף איינמאל (מג"א סי' תע"ה
 טוסק"ד) וואס איז זייער שווער ביי חריין. ה) עס איז ידוע שיטת
 החות דעת אז מען איז נישט יוצא אכילת מרור מיט צוריענעם חריין
 נאר עס מוז זיין שטיקער.

דרך אגב וויל איך מעורר זיין אז מען זאל נישט פארגעסען אויס-
 צוליידעגען פון דעם וועקיום קלינער דעם מיסע ערב פסח פאר סוף זמן
 גיעור חמץ. אויך דעם טעלעפאון הענטעל וויא מען רעדט, אויפשרויפען
 און רייניגען פון חמץ.

החותם פה אירווינגטון

אשר יעקב בלום

בן הרה"ג מקאשוי שליט"א

נ.ב. רצוף פה \$10 להדפסת המכתב ולחיזוק המדריך.

אויסגאבע פון דעם מדריך

הלכות פסח נחוצות שאינם ידועים לכל

מהרה"ג אבד"ק דעברעצין שליט"א

(א) בדיקת חמץ

- (א) הנוסע מביתו עם כל בני משפחתו קודם אור לי"ד, אם יוצא לאחר פורים, הגם שאינו חוזר עד לאחר פסח, יבדוק בנר אור ליום היציאה בלא ברכה.
- (ב) מי שבודק חנותו ואח"כ ביתו יכול לבדוק בברכה אחת אם אינו מסיח דעת מהבדיקה. אם הוא מנהיג מכונה שבע"כ יסיח דעתו מהבדיקה בשעת הנהגת המכונה, וכן אם הוא בא ממקום רחוק בבאס או בסאבוועי יברך שנית בביתו.
- (ג) אם חנותו או בית החרושת הוא במקום שא"א להתעכב עד הלילה, אז יבדוק חנותו לעת ערב בעוד יום ולא יברך, וכשיבדוק בביתו יברך.
- (ד) יבדוק הישב הכיס של הוועקיום קלינער. הקאפס של המכנסיים, התיק של הילדים, השטריימעל, הטלית בייטעל, הפנים של השעלע-פאון, והראדיעטער ששם נמצאת כמה פעמים חמץ.
- (ה) כיוור (סינק), תנור (געז רענדשו, ברולער, אויווען) וכוסות של ייץ שרף, קשה מאוד להכשיר ונכון למנוע ממנו. מי שמזכרח להכשירם ישאל שאלה.
- (ו) מי שיש לו געביס (פאלשע צייגן) ישאל שאלה.
- (ז) המוציא חמץ בפסח ה"ו, ביו"ט יכפה עליו כלי, ובחזה"מ ישרפנו בלא ברכה, היות כי בזה"ז כל אחד אומר כל המירא.

(ב) זהירות בפסח

- (א) פירות שאפשר לקלוף טוב לקלוף, ושא"א יש להדיח וסגי.
- (ב) מפות ניילאן אין בהם שום חשש.
- (ג) ביצים נקיים שהודחו (געוואשען), לפי דעת הבקיאים אין עליהם עתה בזמנינו שום חשש.
- (ד) לפי דעת הבקיאים אין חשש בבליטשד אגוזים.
- (ה) בכלי נייר לא ישחמשו לשום דבר חם, לצונן שרי.
- (ו) אלו שמגדלים עופות ודגים וכדו' בביתם לשחוק, צריכים להיות מאוד נזהר במאכלם, כי רובם חמץ גמור הוא

(ג) עריכת השלחן

- (א) הצעת השלחן יהי' ע"י בעל הבית או ע"י בעלת הבית והבנות ולא ע"י אחרים אם אפשר.
- (ב) השלחן שעליו מסדרין הסדר יהי' של ד' רגלים דוקא. (באר היטב הל' שבת סי' רס"ב וה"ה השלחן של הסדר).
- (ג) יש לדקדק להדליק עכ"פ ב' נרות גדולות שידליקו משך כל הסדר.
- (ד) ישים ב' מפות על השלחן (משה אפרים סי' תרכ"ה סעיף ס').
- (ה) מפה של השלחן וכן המפה שבה מכסה המצה תהי' לבנה דוקא ולא ישנה למפה צבוע כמבקשי חדשות.
- (ו) הג' מצות לא יניחו זה ע"ג זה בלא הפסק אלא יהי' הפסק מפה ביניהם. חדשים מקרוב באו ועשו כלי של כסף, ויש לכל מצה ומצה חלל בפני עצמה, אין לעורר נגד כלי זה הגם שיותר טוב מפה לבנה כפולה ג"פ. לפענ"ד צריך להטביל כלי הנ"ל, ומי שלא הטבילה עד עתה יטבלנו בלי שום ספק (באר משה כת"י על הגדה).
- (ז) כל המצות יהיו שלימות ואם נשבר אחת מהן אז המצה הנשברה תהי' המצה השני' (רמ"א סו"ס תע"ה ובחק יעקב שם).
- (ח) בנים שכבר נשאו או חתנים היושבים אצל השלחן לכולם יהי' ג' מצות אם אפיקומן, אבל בהשאר דברים יסמכו על הבעה"ב (בא"מ שם).
- (ט) הלוקח צנונות (רעטיך) הקטנים בשביל כרפס, יהי' נזהר לחתוך קצת מהראש או מהשורש כדי שלא יהיו שלימים ויהי' ספק אם לברך ברכה אחרונה אפילו על פחות מכזית משום ברי' (בא"מ שם).

(ד) ארבע כוסות

- (א) יש לשחות עכ"פ רוב רביעית בבת אחת, וטוב מאוד לשחות כל הכוס. לא ישהה בשתיית רוב רביעית יותר מעשרה (10) סקונדען, ובדיעבד יוצא אם לא שהה יותר משתי מינוטיין.
- (ב) שיעור הכוס היותר קטן הוא $3 \frac{1}{3}$ אונס (שלוש ושליש). שיעור היותר גדול הוא $6 \frac{2}{3}$ אונס והוא חומרא.
- יש עוד ב' שיעורים של $4 \frac{1}{2}$ (ארבע וחצי) ושיעור $5 \frac{5}{6}$ אונס (חמש וחמשה שיסיות).
- (ג) מי שבכחו לשחות עכ"פ רוב רביעית מהשיעור $3 \frac{1}{3}$ אונס בבת אחת ישחה יין גמור ולא מיץ ענבים (גרעיפ דזוס).
- (ד) וכל שכן שטוב יותר לשחות שיעור רוב רביעית יין גמור $4 \frac{1}{2}$ מלשחות ממיץ ענבים $5 \frac{5}{6}$ או $6 \frac{2}{3}$ אונס.

(ה) איש חלוש או אשה חלושה שאינם יכולים לשתות דוב רביעית יין מהשיעור $3 \frac{1}{3}$, יותר טוב שישתו מיץ ענבים כדי לצאת ידי חובתם.

(ו) צריכים לדקדק מאוד שלא להניח התינוקות לשתות היין ע"י קש נייר (שטראוי) כמנהג אמעריקא.

(ז) בין כוס ראשון לכוס שני שרי לשתות קאפי חזק כדי שלא ישן. ומי שקשה לו להיות ער בשעת הסדר מצוה לשתות כדי שיהי' ער.

(ח) כוס של אליהו ימוזג הבעה"ב בעצמו כי זה כבודו.

(ט) יש ששופכין קצה יין מכוס של אליהו לכל כוס וכוס מהמסובין.

(י) יש שממלאין כוס של אליהו בשעת הקידוש, ורוב העולם נהגו למלאו אחר ברהמ"ו.

(ה) קדש

(א) נכון להרהר בתשובה לפני קידוש בליל המקודש, כי בקידוש אנו

מעדיין על מעשה בראשית ולהיות עדים כשרים צריכים מקודם

לעשות תשובה (אלי' רבה סי' רס"ח סקי"ב הובא במשב"ר ש"ח).

(ב) כל אחד בין איש ואשה מקדשין בעצמן על הכוס, כן המנהג ונכון.

(ג) אשה המברכת שהחיינו על הנרות לא תברך שהחיינו בשעת קידוש,

ומותר לה לענות אמן על ברכת שהחיינו של בעלה.

(ד) כשמברכין ברכת שהחיינו בקידוש, וכן האשה בהדלקת הנרות,

יכוזנו על כל מצוה ומצוה של הלילה.

(ו) מצות הגדה

(א) יש מנהג שרק אחד מהבנים שואל המה נשתנה, ויש מנהג שכל

הבנים ואפילו הנכדים שואלים, ויש מנהג שגם הבעה"ב חוזר

על המה נשתנה, וכל אחד יחזיק מנהג אבותיו.

(ב) מחויב לתרגם ההגדה לנשים שהם גם כן חייבת בה, ואינם יוצאות

במצות סיפור אם אינם מבינים.

(ג) מצוה לפרש העשרה ניטים שנעשו לאבותינו על הים המפורשים

היטב ברע"ב פ"ה ממס' אבות משנה ד' ועיי"ש בתפ"א.

(ד) מצוה שיספר אדם חסדי ד' שנעשו אם אביו, זקנו ומשפחתו.

אלו שהיו במחנות ההשמדה (קאנצענטראציע לאגערס) וניצלו משם

יספרו חסדי ד' שעשה ד' עמהם.

ה) כמו שחייב אדם לראות את עצמו כאילו יצא ממצרים כמו כן חייב לראות עצמו כאילו הי' מעובדי עבודה זרה, ועכשיו קרבו המקום לעבודתו, והלילה התחיל לעבוד השם במצות הנוהגות בזה הלילה. (דרשות חת"ס ח"ב דף רס"ח טור ד' ד"ה מה).

מצה

א) קודם נטילת ידים יאמר "רחצה מוציא מצה", כדי שלא יפסיק בין נט"י לברכת המוציא באמירת "מוציא מצה". אם לא אמר קודם נט"י יאמר קודם ברכת המוציא ואינו הפסק.

ב) טוב להרהר הלשם יחוד של אכילת מצה בלבנו, אבל מי שאמרו בפה ג"כ יפה עושה. (בא"מ על הגדה)

ג) יזמין עוד מצה שמורה כדי שיהי' מזומנים להשלים לב' זיתים לכל אחד.

ד) הבעה"ב יאחז הג' מצות בידו ממש ולא ע"י הקערה, ויברך המוציא לחם ויוציא את כל המסובין. ויבצע מהשלימה ומהפרוסה ויחלק לכל המסובין, וישלים להב' זיתים מהמצה המזומנת לפניו.

אחר שגמר לחלק יברך הבעה"ב עם המסובין ביחד בכוונה עצומה ובשמחה וחדות הנפש ברכת על אכילת מצה ויאכלו תיכף ומיד

ה) העיקר הוא להכניס הב' זיתים לתוך פיו ביחד וילעוסם עד שיתפכו לחומר רך, ומה שלעס יניחנו על צד אחד בפיו וכשגמר ללעוס כל הב' זיתים יבלע הב' זיתים ביחד. אם אי אפשר לו לעשות כן אז יבלע עכ"פ כזית בבח אחת ואח"כ הזית השני, ואם זה אי אפשר, אז יראה שעכ"פ לא ישהה יותר מב' מינוטי' כדלקמן.

ו) עכ"פ יאכל בתוך ב' מינוטי' ואם אי אפשר עכ"פ יבלע הב' כזיתים בתוך חמשה או ששה מינוטי' ולא יותר. (כך ביארתי שיטת קמוח"ז מרן הח"ס זי"ע עפ"י מנהגינו שהמצות הן דקות ואין מחזיקות יותר מב' זיתים ובדוחק ג' זיתים. ושיעור ט' מינוטי' שבתשו" ח"ס ח"ו סי' ט"ז קצת זמן ארוך וטוב להחמיר).

ז) שיעורי כזית מצה לפי מצה שלנו הוא בערך (קשה מאוד להודיע בצימצום): סתם מצה שמורה (של יד) מחזיק ג' כזיתים קטנים או ב' גדולים ולא יותר. סתם מצה (של מאשי'ן) אינו מחזיק יותר מב' כזיתים קטנים וכזית ושליש כזית גדולים. ולפי זה צריך להזמין עוד מצה שמורה כדי שיהי' לכל אחד ב' כזיתים בריוח.

שיעורים הללו נתתי עפ"י יסוד שקילאגראם אחד מחזיק
 ל"ג זיתים ופונד מחזיק לערך ט"ז כזיתים גדולים.
 אף מי שאינו יכול לאכול מצה או מרור יאמר בברכה אשר גאלנו
 " לאכול בו מצה ומרור (ביארתי בכאר משה שם דלא כהחיי אדם
 כלל ק"ל אות י"ז האומר שלא יאמר).

מרור (ו)

א) למרור מצוה מן המובחר סאלאט (שאלאטען), וצריך לבדוק ב'
 וג' פעמים ועכ"פ פעם אחת ע"י איש. ואם אפשר ליקח סאלאט
 הרבה, יאכל רק הלבן הקשה שבאמצע שהם נקיים מתולעים לבמרי
 ויוציא אליבא דכו"ע.

ב) מי שאינו יכול לבדוק הסאלאט, חלילה לו ליטלו, ויטול מרור
 (חריין), ואם אי אפשר לו לאכול מרור אז יקח אינדייוו
 (endives) שהוא נקי מתולעים. ובשנים שהסאלאט מתולעת מאוד
 אז כמעט אי אפשר לבדוק וחלילה מליטול אפילו לבקי, ויטול
 אינדייוו.

שלחן עורר (ט)

א) רבים נוהגים שלא לאכול דגים כל ימי הפסח, ומי שנוהג לאכול
 דגים יראה שיקנה דג חי.
 ב) נכון לדמר שושנת יעקב בליל ב' בסדר זכר לתלדיית המן שהיא אז.

אפיקומן (י)

א) לכתחילה יש לאכול ב' זיתים מצה ויצטרף מהמצה המוכן לזה.
 ב) אם אי אפשר בשום אופן לאכול ב' כזיתים עכ"פ לא יפתוח מכוזית.
 ג) ידקדק לאכול בהסיבה.
 ד) נשים הייבות באפיקומן כאנשים.

נא לברר

... יואילו בטובכט לברר אצל הכעמיקער בענין "הסירופ" שנותנים

בחורף לכל מאן דמשחל (הוסט) ומצטנן קצת בחולה שאין בו סכנה (כלומר בלי חום) ורבים מקבלים זה בחורף. ויש לברר אם לא מעורב בדבר איסור של נבילות וטמאות כמו שיש בכמה תרופות. והנה לשאר תרופות אין שאלה כיון שהם מרים ורעים יש לנו ההיתר של הרמ"א ז"ל (יו"ד סי' קנ"ו) כיון שהם שלא כדרך הנאתן (באיסור דרבנן), אבל הסירופ הוא מתוך לחיך ויש לו טעם טוב ואם הי' מעורב עם דבר איסור בוודאי אסור לחולה שאין בו סכנה. לכן יואילו בטובכט לברר דבר זה ואם יהי' מותר אז צריכים גם לעשות ברכה על הסירופ כי על יתר תרופות אין עושים ברכה הנהנין משום שהם בטעם רע ומר, אבל הסירופ יש לו הרב חיים אלי' שטערנבערג טעם טוב.

רב דמחזיקי תורה-חיפה

... אבקש מהועד לחקור אצל הרבנים המכשירים, האם מדקדקים שיהי' השגחה על: ארטיפישעל פלעיווערס (2 Artificial Flavor) קרים אף סארטאר (3 Cream of Tartar) וועי און קאסעיין whey@casein לגבי מאכלים שנמכרים בשם חלב ישראל.

גם אם מצריכים הגעלה במים רוחחים דוקא או משתמשים בסטיעם (steam) או בדבר הפוגם, האם מצריכים שהכלים יהיו אינם בני יומם? מי הם המשגיחים, ואם הם רגילים בבקורת תמידי בבתי חרושת שנותנים עליהם הכשרתם?

שוב יהי' אם תוכלו לפרסם מעמדו של כל רב המכשיר בדיננים אלו ובכן יהי' האפשריות לכל אחד לברור הטוב בעיניו.
הרב ישראל היזיגער

הנה באתי לשאול חוות דעתכם בענין הנחוץ מאוד לרבים. היות ששאלתי את הרב הגאון מהר"מ ביק שליט"א אם מותר לאכול בפסח domino צוקער. והושיבני שאין שום חשש, ושאלתי אותו ג"כ בענין הקאצקע צוקער (חתיכות) וענה לי ג"כ כנ"ל, ושמעתי שהוא לבד הי' שם, והוסיף לומר "הלואי יהי' המצות כשר לפסח כמו הצוקער. ע"כ היות ואתם מזכים את הרבים בעניני המאכלים, נא ליתן חוות דעתכם בזה. ידידכם חיים מ. פיש

המערכת: ביקדנו בבית החרושת העושים דאמינא domino צוקער והדפסנו במדריכנו (תמוז-מג"א תשל"ד) שאין שם שום חשש איסור, לפי ראות עינינו אז, הי' נראה שגם חשש חמץ אין שם. אבל היות שלא היינו שם בשעת עשיית הצוקער בשביל פסח, לא נדפסו במדור "פעסטשטעלונגען".

שימו לב

א. הנה באתי בשורות אלו לעורר בענין הקענס שקונים אצל החנוני ממולאים באוכליין, מצוי מאוד שכאשר נחרוקן ממה שבתוכו משתמשין בו לבשל (ע"פ רוב ביצים), ואין נוהרים להטבילן אף שהבעלי בתי חרושת עושי האוכל המה ישראליים, אבל גוף הכלי לא נעשה על ידיהם כלל כידוע להעוסקים בענינים אלו. ואפילו אם ננקוט דרוב בעלי בתים הם ישראל, עי' שו"ת תשורת שי (ח"ב סי' ע"ד) דמ"מ חייב בטבילה. וצ"ע מהיכן סמכו להקל בטבילת כלי מתכות שהוא דאורייתא לרוב פוסקים. ולנע"ד מצוה רבה לעורר בע"ז.

ב. הנה מענה כפי הרבה בני תורה, בשעה שקונים כלים ואין הזמן גורם למבלו תיכף, אומרים שפעם ראשון מותר בלי טבילה, ולא מצאתי שום מקור לזה, אלא מ"ש הפר"ח סי' ק"כ סקכ"ב לחלוק על האו"ה, וש"ז וש"ך, בשואל כלי מחנוני ישראל (שלקחו מעכו"ם) לצורך סעודה, דדעת ש"ז וש"ך מ"מ יטבילם בלי ברכה. וכ' בערוה"ש שכן נוהגין לשאול כלים לצורך סעודה (פע"א) ואין טובלים, ועכשין אפילו לפר"ח וערוה"ש לא התירו רק בשאלה לצורך סעודה, אבל בקנין גמור מאן דכר שמי', ואפילו בשאלה הלא ש"ז וש"ך מחמירין, וע"כ צ"ע בטעם ההיתר.

ג. גם נכון לעורר שהבקבוקים שקונים עם משקה אסור לשחות ממנו, שלא נטבלו, דאף לדעת בית יהודא וברכ"י המתירין בקבוק בלי טבילה, המעיין שם יראה דהיינו רק אם מוזגין ממנו לכוס וכך שותין ולא כששותין מהבקבוק. גם אינו מנימוסי דרך ארץ לשחות באופן זה.

שמחה ישראל בלום

בן הרה"ג מקאשוי

שליט"א

הנה ברצוני להעיר על דבר נחוץ, מובא ברמ"א סי' רמ"ב בסי' הראשון של הלכות שבת וז"ל הנה נוהגין ללוש כדי שיעור חלה בבית לעשות מהם לחמים לבצוע עליהם בשבת ויו"ט (ממרדכי ריש מסכת ר"ה) והוא מכבוד שבת וי"ט ואין לשנות וכו' עכ"ל, ועכשיו חדשים מקרוב באו ומשנים המנהג המובא ברמ"א ואינם אופיין לבד וקונים חלות בחנות ועוברים בזה ג"כ משום אל תשוש תורת אמך שכן נהגו אמותינו בכל הדורות עד כעת. ולא עוד שעי"ז נכשלין בכמה חששים המצויין בדברים הנאפים אצל נחתום לצורך רבים כגון תערובת כמה דברים שכשרותן מפוקפקת וג"כ שמערבין בה ביצים שלנו בלילה בלי קליפתן. ובפרט שאחר הפסח נוסף על הנ"ל יש ג"כ חשש אצל האופים אם חמץ והקמח שעבר עליו הפסח ובפרט על השאור "הגערביין" כמובא בשו"ע או"ה סי' תמ"ח סעיף ד וש"ז ומג"א ובאה"ס שם ושו"ת חת"ס או"ה סי' קי"ג וקי"ט ותשו' תשורת ש"י מהד"ק סי' ס"ו ע"ש, ע"כ צריכים ליהזהר בזה מאוד.

הס' שלמה זעליג גרינבערגער

הנני לעורר אתכם בדבר שאינו ידוע לרבים ועי"ז יזהרו יותר בכשרות שיראו עד היכן הדברים מגיעים.

ראיתי בספר שערים המצויינים בהלכה. המשמר את השבת: עיין בראש יוסף (שבת דף ע"ב) במי שאונסין אותו שיבחר לו דבר אחד או לחלל שבת או לאכול מאכל איסור יבחר לו חילול שבת שהוא באונס והוא מלאכה שאינה צריכה לגופה והוא רק מדרבנן משא"כ נבילה דמ"מ נהנה ועובר עבירה מדאורייתא ועיין בהגהות מהרש"ם (סי' רע"ח) דמכאן יש למצוא זכות להיהודים אנשי הצבא דמלאכתם הוא מדרבנן כיון שהוא מחמת אונס ע"כ. ועיין בשלחן מלכים (סי' י' בהלכה למשה אות ב') באיש צבא שניתן לו הבחירה או להיות בהלשכה ומוכרח שם לחלל שבת בכתיבה אבל יהי' לו אפשרות לאכול מאכלים כשרות או להיות בהמחנה ולא יכרח לחלל שבת אבל לא יהא לו אפשרות למאכלים כשרים דיותר טוב שיבחר לו להיות בהלשכה שהוא חילול שבת באונס והוא רק מדרבנן מלבחור במחנה ולאכול מאכלות אסורות וכמש"כ הראש יוסף הנ"ל ועי' במהרי"ק (סי' קצ"ג) ומהרש"א ב"ב (קי"ט) ופנ"י (שבת דף ע"ד) ופמ"ג (שכ"ח) סק"ד מ"ז) ושו"ת חות יאיר (סי' קפ"ג) וכפת תמרים (סוכה דף ל"ג) שמבואר מכולם דמחלל שבת באונס שהוא מלאכה שאינה צריכה לגופה ומדרבנן הוא עי"ש.

וראיתי בספר מחנה ישראל להגה"ק החפץ חיים ז"ל שנשאל מחיל יהודי מה לבחור כי יכול להיות במחנה אחד שממפקד שם הוא איש טוב ומרשה להם לשחוט ולבשל בכשרות, אבל מוכרחים לעבוד בשבת, ובמחנה השני אינם מניחים להנהיג כשרות אבל ממפקד נותן רשות לשבות בשבת ובכך כדת מה לעשות. והשיב הח"ח ז"ל שהגם ששבת הוא איסור סקילה אבל כשיחזור לביתו ישמור כל השבתות בכל הזהירות ויהי' הכל בסדר אבל אם יאכל טריפות ונבלות, ישאר הפגם בנשמתו לעולמי עד, וראו עד היכן הדברים מגיעים.

וגדולה מזו מצינו בר"ן (רפ"ב דע"ז) בשם הרשב"א הובא להלכה בהג"ה (יו"ד סי' פ"ג ס"ז) ולא יניק תינוק מן הנכרית אם אפשר בישראלית דחלב נכרית מטמא הלב ומוליד לו טבע רע מחמת הנבילות וטריפות שאכלה, וכך אם הישראלית חולה ומותר לה לאכול דברים אסורים לא לינק התינוק ממנה שמזיק לו להתינוק וכך לא יניח האב שהתינוק יאכל דברים אסורים מפני שמזיק לו שמטמא הלב וגורם לו טבע רע (עיי"ש בט"ז סקי"ב וש"ן סקכ"ה) ובביאורי הגר"א שם. הרב ישי גאלדבערגער

"פסח מישט מען זיך נישט" פון פנחס ראפ

מיט דיא ווערטער האט א פראסטער בעל הבית זיך געקענט ארויס דרייען פון נישט עסען פסח און שטוב פון א גאהר ערליכען בעל הבית, אפילו פון דער רב פון שטעטעל אליין. יעדער האט געוואוסט אז פסח איז א יום טוב פון גרויס זהירות אין יעדער האט זיין באזונדערע מנהג, איז מעגליך אז יענער איז זיך נישט נוהג דער חומרא וואס איז ביי מיר מקובל פון מינע עלטערען און רבי"ס. מען איז יענעם חלילה נישט חושד אין קיין שאלות אבער, פארט האט ער אנדערע מנהגים.

א צווייטער טעם פון נישט מישען זיך איז געווען. עס האט אפט פאסירט אז די עופות וועלכע פלעגען עסען ווייסן אין טאמער האט מען נישט גוט בודק געווען דעם עוף און מען האט עס אנגעקאכט אין א טאפ וואס מען האט געבארגט ביים שכן, דערנאך האט מען עס צוריק געגעבען. צוויי טעג שפעטער האט מען געפונען דער ווייצעל אין דער עוף, וחמץ בפסח אסור במשהו, האט מען געמוזט כשר'ען אלע טעפ אין געשיר און אויך ביים שכן און אין דער גאנצער שטעטעל ווייל חברא חברא אית לי'. ממילא וועגען דעם האט מען זיך געפירט זיך נישט צו מישען ביי קיינעם ביי וועמען עס זאל נישט זיין. א שיינער הייליגער מנהג שיסודתו בהררי קודש וואס האט אפגעשפיגעלט דעם ערנסקייט מיט וואס מען איז צוגעגאנגען צום יום טוב פסח.

ליידער האט זיך אין אמעריקא דער מצב גע-ענדערט. פאר פסח גייט די באלעבאסטע איינקויפען, זי גייט אריין אין געשעפט אין טרעפט א גאנצער אויסווייל פון "כשר לפסח" פראדוקטען, פון געבראטענע פלייש בי כשר לפסח פיקעלס אין קניידלעך און אפילו כשר לפסח קעיקס מיט קוקיס. איך בין חלילה נישט מפקפק אויף מאכלים וואס ווירען געמאכט אונטער פארלעסליכע השגחה און האבען נישט קיין חשש חמץ. אבער, פארט, ווי איז דער זהירות פון פסח אזוי ווי עס איז געווען אין דער היים, דער עבודת הקודש וואס מען האט אוועק געלייגט ביים רוימען אין וואשען אין שפעטער ביים קאכען ווי מען האט געוואוסט פונקטלעך יעדען מאכל וואס קומט אריין צו עס איז טאקע אין בעסטען ארדענונג. עס פארשטייט זיך אז עס זענען דא זאכען וואס מען מוז קויפען און מען קען נישט אליין מאכען, אבער דאס וואס מען קען אליין מאכען דארף מען טאטע זעהן אליין צו מאכען, ממילא ווען אלי' הנביא וועט אריין קומען וועט מען קעגען זאגען מיט אן אמת'קייט, "צו מיר קען מען א אריין קומען- ביי מיר איז אלס און ארדענונג פאר פסח אזוי ווי עס דארף צו זיין".

שמע בני!

קדושים תהיו כ" הרמב"ן ז"ל (בפ' קדושים) לקדש עצמו במותר לו, ולא להיות נבל ברשות התורה, ולשום מעצור לכל דברי הרשות, וא" מהם המבואר בכתוב, כל עמל אדם לפיהו, האכילה ושתי; יתירה, אשר מכלה הגוף כמו שכתב הרמב"ם ז"ל (הלכות דיעות פרק ד' הלכה ב'), ומכלה הנשמה, ובודאי הדור חלש ואיך בנו כח לסיגופים ותעניתים, אולם לא להיות מזוללי בשר וסובאי יין בלא הגבול הראוי, ודבר זה הגורם להיות נכשל במאכלות ושתיית האסורות, נעשה כחוק חיוב שצריך לאכול כל מין מאכל שישנו בעולם, וממעלא אפילו אין הכשרות ברור, פקוח נפש דוחה כל איסורין שבתורה, אין אנו עושין הרבה חקירות, רק אם יש איזה פיתקא באותיות של קודש כבר הוא בחזקת כשר לפש היפה, וכך אם יש איזה סוחר או עד כבר הותר הכל, והאמת שבלתי ידיעה ברורה על כל הנכנס לפה שהוא כשר, או ע"פ רוב א"א להמלט מלהכשל במאכלות אסורות ר"ל, והחיוב לשאול למורה הוראה תרדי, ותלמיד חכם אמיתי, בכל מאכל האם אפשר לסמוך על כשרות דבר זה או לא, וכך אצל שמחות וחתונות לידע בבירור גמור מהו זה ועל מה זה, ואפילו אם באמת כשר לא צריך להרגיל עצמו וזרעו לאכול מכל מין ומין המתרגש ובא לעולם להתענג בתענוגים, שבוה בעצמו מחליש הנשמה ומחליש הגוף, ומדחי אל דחי ח"ו אנו יוצאים לבקש לימודנו, בכל מיני מאכל, ומן ההיתר אנו באים ח"ו לאיסור, ושמת סכין בלועך אם בעל נפש אתה אמר החכם מכל אדם (משלי כג).

קו"ח בן בנו של קו"ח במשקאות, אשר רוב רובם אסור לשתותם, והלא ישנם משקאות בהכשר ברור ולמה לשתות ממי שיחור אשר כמעט כולם אינם כשרות, גם בלעדי זה תסמר שערות אנוש לראות איך ירדנו לשתות יין שרף כמו בני עשיו אשר נבראו לצורך זה, לשתות ולהשתכר, ומעולם לא ראינו בר ישראל לשתות רק כטיפה מן היס, ועתה הצלוחיות עומדות הכן לרוב, לרוות הצמאים, וכל בית שאין יין שרף נשפך כמים אינו בית, אוי לעינים שכך רואות, כזאת וכזאת גברה יד הס"א בעוה"ר, ורגילים אנו לפרש (יואל ב' כו) "ואכלתם אכול" אך בכשרות ברור, דעל מאכלות אסורות אסור לברך ע"כ יהי' האי ושבוע באופן "והלחם את שם ה"א", אשר מותר לברך עלי', שנית "אשר עשה עמכם להפליא" דמבואר בשו"ע מפליא לעשות שקושר ה' רוחני בגשמי וזה פלא, ע"כ לכ צורך אכילה לא לתאוה תהא רק "להפליא" לקשור הרוחני בגשמי לקיים הגוף עם הנשמה. (ברכות שמים מאת הרה"ג ר' רפאל בלום שליט"א מקאשוי)

מכתב מרבי עקיבא איגר זצוקלה"ה

הרי ישראל ואדיריהם, שרי תורה נטורי קרתא ורכניהם, חכמיהם ונבונניהם, ראשיהם ונכבדיהם וכל בית ישראל כלו, שלומכן ישבא לחדא. חנוני חנוני אתם רעי, שמוע מלתי ואחותי אשר באזניכם, היום אדברה את אשר חזיתי אספרה, הנה אנכי זקנתי ושבתי, וכוחותי הגופניים אשר כל הימים אשר אני חי מעט ורעים היו, הנה עתה יום יום יצערו ויחסרו, ע"כ יהיו דברי מעטים, והנני משמיע דברי אתכם אשר כנסל החול וכנסל הכבד יכבדו על לבבי עצורים זה זמן מה כאש בעצמותי ולא אוכל כלכל אותם עוד. הנה זה שנים לא כבירים חדשות נעשה בארץ לא שערום אבותינו, כי הוציאו אמנים (בראנטוויינברענער) להוציא (שפיריטוס) למסוך ממנו משקה יין שרף על חג הפסח מתפוחי אדמה הנקרא ערדעפפעל והעד עליהם מבתי דינים אשר במקומות מושבותם שנעשה בהכשר בדקדוק החיובי ליומא דפסחא, יש אשר סמכו ונשענו על הדברים שהוגד להם מפי מגידי אמת, ויש המדקדקים אשר לחומר איסור חמץ לא הי' נכון לבס בסוח על עדות אחרים, כי עיץ בעיץ ראו מעשי ידי האמן מהחל מעשיהו עד אם כלה לעשות, אפס בכל זאת אחר עבור שנה או שנתיים נודע ונגלה תרמית וערמת האמנים החטאים האלו בנפשותם, והם בעצמם נתנו תודע כי בשאט נפש וערמת לבם הסתירו עצה להמשיך אליהם דבר המחמיץ בלתי יודע גם להעומדים עליהם מהחל ועד כלה, והוא כי הסילו חמץ תוך בארות ואגמים אשר מתוכם שאבו המים אל השפיריטוס, ומאז נודע הדבר כי קשה מאד וכמעט אין ביכולת ידי אמן גם היותר מהיר במלאכתו להוציא שפיריטוס מתפוחי אדמה אלו אשר יהי' ראוי למסוך יין שרף בלתי אם נתחמץ.

ואם כי המצא ימצא עוד אחד או שניים במדינה המתברכים בלבבם לאמר להם לבדם נתנה הידיעה הזאת, ורו זה לא אנס להו לעשות בלתי תערובת חמץ, גם אם לא יפג לבינו מהאמין להם, הנה עכ"פ מעוטא דמעוטא דלא שכיח, ונוסף עכ"ז אי גם יהיבנא להו כי כן הוא שנעשה משקה זה באמת בלי שום תערובת חמץ, עוד רחוק בעיני ורוחי זרה למשתי אותו בימי דפסחא מטעם הכמוס עמדי וצפון בקרבי, העת לא עת לגלותו כיום, ולבי יהמה כחלילים, בזכרי זאת יאחזוני צירים וחבלים על עם ה' כי יפלו במהורות, ינקשו וילכדו בחבלי עון ובמכשולים גדולים.

על כן קמתי והתעוררתי, ואת חצני גערתי לבלתי התמהמה עוד לעשות לד' להודיע צערי ויגוני לרבים ולאסור באיסור גמור לשותת ביומא דפסחא יין שרף העשוי משפיריטוס היוצא מתפוחי אדמה, ועון העובר כעון המסייע יהי' כבד מאד כשותה וכמשקה לישראל חמץ דגן גמור, אף רם יהי' כתב הכשר, שעשוי בלי תערובת חמץ כלל, ואני גוזר על כל הסרים למשמעתי, להזהר ממנו ומתערובותו,

ואליכם אישים החרדים אל דבר ה' קולי אקרא, כל מי שלמד זמן מה בישיבתי מנעורי עד היום הזה, אף להגדיים שנעשו תישישים, והמה גדולים וטובים ממני, אני מבקש ופוקד בפקודה חזקה להחזיק במעוז הדבר הזה ולפרסם איסור במקומות ממשלת' לבל יהי' לאבן נגף ולצור מכשול לבית ישראל, ולחכמי הדור כולם הקרובים והרחוקים, ישרים וצדיקים אשר הוקמו והורמו לרעות את עם ה' על נהרי נחלי התורה והיראה אליכם אחי ורבותי אישים דברתי ומפיל אנכי שאלתי ובקשתי לשום לב על הדבר הזה ולהסכים דעתכם הגדולה לדעתי הנמוכה והשפלה להרים המכשלה, ולהסיר התקלה, ולאסור איסור על נפש השוטה משקה זו ביומא דפסחא, ולפשט איסורו בכל גלילות, ולגל בני ישראל יהי' אור במושבותם, כאשר לא יטמאו נפשם רוחם ונשמתם.

דברי הכותב וחותם לכבוד השם, ולכבוד תורתו הקדושה אשר נתנה לנו ע"י אביר הרועים למורשה, פה פאזען בירח כסלו בעשרים יום בו שנת תקצ"ו לפ"ק. עקיבא במוהר"ם גינז מא"ש

מהמתרחש בעולם הכשרות

מיר ערקלערען דייטליך אז ווען מיר שרייבען וועגען ארץ ישראל הכשרים, שרייבען מיר נישט ווייל מיר האבען די פראדוקט פעסטגעשטעלט ווייל מיר זענען נישט געווען ביים מאכען. מיר באציען זיך צו די הכשרים וועלכע זענען אנגענומען ביים רוב פון דעם חרדישע יודענטום אין ארץ ישראל אלס פארלעסליך. ממילא וועלען מיר פון היינט אהן און ווייטער דאס באהאנדלען אין דעם אפטיילונג פון "המתרחש בעולם הכשרות". צ.ב.ש. אז מיר שרייבען אז א טייל "כרמית" קענדיס האבען א השגחה פון א רב אין ארץ ישראל, איז אונזער כוונה אז ווער עס וויל זיך פארלאזען אויפ'ן רב וואס איז אנגענומען אלס פארלעסליך,, זאל נוהר זיין אז אויף יעדער קענדי זאל זיך געפונען דעם רב המכשיר'ס נאמען ווייל רוב כרמית קענדיס האבען נישט א השגחה וואס איז אונז באקאנט אלס פארלעסליך.

אזוי ווי עס איז אונזער אויפגאבע צו פארשטארקערען כשרות ווי עס איז נאר מעגליך, האלטען מיר פאר א חוב צו זעהן אז עס זאל גרינגער אנקומען פאר די קונים צו באקומען כשר'ע פראדוקטען מיט נידעריגע פרייזען. מיר ווילען מודיע זיין אז די כשר'ע מילכיגע פראדוקטען דארפען נישט צו קאסטען מער ווי א גאנץ יאהר, היות די קאמפאניס וואס פראדיצירען די פראדוקטען העכערען נישט די פרייזען פאר די גראסערי לייט.

ועד הכשרות

שע"י העדה החרדית

ת"י שמואל 24 א' בנימינ

פניה"ק ירושלים תונביא

ת.ד. 5004 - טלפון 231084/221651

יש... ב' לחש... אגב... הש"ל

הו ר ד ע ה ל ר ב י מ
בדבר יינות כשם "ירושלים" המיוצרים ע"י חברת "אטס"
וכן בדבר המשקאות החריפים של הנ"ל ש נ ש ל ח ו ל ח ו ל
= X = X = X = X = X =

בהמשך להודעה רבותינו הגאונים הבד"צ של העדה החרדית פניה"ק ירושלים ת"ו
מודוש שבם תשל"ה, בעניין כשרות הבהל (ספירט) לפסח וכן כל מה שנחשב בו מהנ"ל.

הננו להודיע כי כל היינות ומיץ ענבים בשם "ל ר ו ש ל י מ" המיוצרים
ע"י חברת "אטס" אשר נשלחו להו"ל בהכשר הביד"צ ומודפס
"כשר לפסח" אשר על כל בקבוק טמל חותמת הבד"צ
אין בהם שום מערובת של כהל (ספירט) שכתש המץ וגם אין בהם חשש של הכלים.

והם כשרים לתג הפסח למהדרין.

אבל המשקאות חריפים בשם "ירושלים" המיוצרים ע"י חברת "אטס" כמו:

ברנדי (פנביאק) שליבוויץ ונדקה ווישניאק וכו' גם אם הם כחוחמה
שלנו הנ"ל ומודפס "כשר לפסח" וכן כל מיני הליקרים בשמותיהם השונים,
יש בהם חשש המץ ו א י נ מ כ ש ר י מ ל פ ס ח .

אמנם כל המשקאות חריפים מהנ"ל שנקנו עד פסח תשל"ד בחותמת הביד"צ והמודפס
"כשר לפסח", אין בהם שום חשש מערובת של כהל (ספירט) שכתשות המץ ולא חשש של הכלים.
וכשרים לפסח כלי פקפוק.

ועד הכשרות
שע"י העדה החרדית
פניה"ק ירושלים תונביא

ג.כ.
מבקשים מכל אחד
שיפרסם תוכן הודעה זו.

להסיר מכשור

אזוי ווי איך בין איבערצייגט און אינפארמירט געווארן
פון א סאך מענטשען וואס גיבן די פאשקעס-פראדוקמען נאר
ווייל זיי מיינען אז דער בעל המכשיר איז דער קאזשוי רב,
הרה"צ המפורסם מחבר"ד רפאל בלום שליט"א, דער נשיא
פון ישיבת אהל שמהל דקאשוי אין אירווינגטאן, נ.י.

ע"כ להסיר מכשור זיינען מיר דא מפרסם, אז דאס איז
א מענות מחלפ, ווייל כ"ק מרן אדמו"ר מקאשוי שליט"א גיט
נישם קיין הכשר אויף קיין שום פאשקעס-פראדוקמען, און ער
האט קיינמאל נישם געגעבען.

דער ריכטיקער בעל המכשיר פון פאשקעס איז: הרה"צ
מרדכי צבי שפיינער שליט"א פון בארא פארק (וועלכער
רופט זיך אויך אן קאשוי רב).

כמוי הקפן

יוחנן גאלדברענער

פעסטשטעלונגען

די אלע פראדוקטען וואס מיר האבען באריכטעט אין די ירחונים זענען נאר פאר אגאנץ יאהר נישט פאר פסח אהוץ דארט ווי מיר שרייבען אז עס איז פאר פסח.

קענדי

בנוגע צו פסח, דארף מען נוהר זיין אויף די קענדיס און שאקאלאדען וועלכע האבען אין זיך לעציטיין (Lechitin), (אפילו עס האט א הכשר). עס איז געמאכט פון קסניות.

טאפי קענדי (Taffy Candy)

די טאפי קענדי וואס איז ביז יעצט פארקויפט געווארען אלס "כשר", ווייסען מיר בבירור אז עס דא דעריין א הערובת איסור. מיר באציען זיך נישט צו דעם וואס איז יעצט ניי געמאכט געווארען.

לאקשען, מאקאראני, פערפעל, ספאגעטי

מיר האבען באזוכט די סקווערער לאקשען קאמפאני Imperial Noodle Co. ווי מיר האבען געזען די גאנצע פראצעדורע ווי פאלגענד:

- (1) די מעהל ווערט געטוישט כמעט יעדע 4 וואכען.
 - (2) פון יעדע באסטעלונג מעהל ווערט גענומען א סעמפעל, וועגען ווערים באצילען א.א.וו.
 - (3) די מעהל ווערט געזופט.
 - (4) די אייער ווערען גע-עפענט און אדורכ-געקוקט אויפען פלאץ.
 - (5) יעדען טאג ווערען די מאשינען גערייניגט, אויסער דעם ווערען אלע מאשינען געוואשען איינמאהל א וואך.
 - (6) דער פלאץ ווערט געהאלטען זייער ריין זיכער צו מאכען אז עס זאל זיך נישט קענען מאכען קיין ווערים.
- דארט ווערט געמאכט לאקשען און פערפעל אופ'ן בעסטען אופן.
- מיר האבען באזוכט די קאמפאני ווי זיי מאכען מאקאראני און ספעגעטי Macaroni & Spaghetti מיר האבען אלעס געזעהן ווי פאלגענד:
- (1) אין ספאגעטי קומט נישט אריין נאר Somalina מעהל מיט וואסער. דאס האט אן עקסטער מאשין.

(2) אין מאקאראני קומט נישט אריין נאר somalina מעהל מיט וואסער , עם ווערט געמאכט אויף דעם זעלבען מאשין ווי מען מאכט לאקשען, וואס אין זיי קומט אריין אייער פאודער וועלכע מיר האבען נאך נישט געזעהן ווי מען מאכט דאס. דער מאשין ווערט אבער פריער אויס געוואשען מיט קלור וואסער chlorine , אזוי אז עם איז נישט דא דערויף קיין חששים.

לעקוואר און קעיק פילינג

מיר האבען באזוכט די קאמפאני ווי עם ווערט געמאכט די לעקוואר און "פילינג" פאר די "דעיוויד און בעדפארד" בראנד David and Bedford Brands מיר האבען געזעהן ווי מען כשר'ט די מאשינען. אויך האבען מיר געזען אלע רויע מאטריאל און זיך נאך געפרעגט אויף אלע אינגרידיענטס, און מיר האבען פעסטגעשטעלט אז אלעס איז אין ארדענונג.

קרויט און ענליכע פראדוקטען

מיר האבען באזוכט די קאמפאני Ungar Pickle Co. און מיר האבען געזעהן ווי אזוי זיי מאכען זייערע פראדוקטען. (1) יעדעס בלעטעל קרויט איז מען עקסטער בודק וועגען וועריס. (2) עסיג ווערט גענומען פון א קאמפאני ווי עם איז נישט דא דארט קיין וויין עסיג. (3) מאיאנעז mayonnaise מאכען זיי אליין פון אייער וואס מען עפענט אויפ'ן פלאץ, און נום-אלע אויל. זייערע פראדוקטען זענען ווי פאלגענד: זייער קרויט, וועדזשעבעל סאלאד, פייטעיטע סאלאד, גערקון סאלאד.

קאווע

מיר האבען באזוכט די פאבריק ווי די ליטבער קאמפאני פון ברוקלין מאכט די געמאלענע קאווע פאר פסח (נישט די אינסטענט). מיר האבען געזעהן אלע רויע מאטריאל און דער גאנצע פאבריקאציע פון אנפאנג ביז דעם פאקען. אלעס איז אויפ'ן בעסטען ארדענונג.

וויכטיגע ידיעות וועגען מעדיצינען אויף פסח

- (א) דער אפטייקער דארף יעדער מעדיצין, סיי טאבלעטען סיי פליסיג, אריינלייגען אין א נייע פלעשעל.
- (ב) אלע מעדיצינען וועלכע מען מישט מיט פארשידענע אינגרידיענטס למשל היס מעדיצין, מוז מען פרעגען א רב.
- (ג) די מעדיצינען וואס מען דארף צוזאמען שטעלען פון אסאך מינים, איז בעסער מען זאל עס צוזאמען שטעלען פאר פסח.
- (ד) אודאי זאל מען נעמען נאר מעדיצינען אין ווייטאמינים וואס איז דא מיט א פארלעסליכער הכשר, אויב מעגליך. וויטאמינים און אנדערע מעדיצינען וועלכע זענען נישט דא דערמאנט, דארף מען זייער פאר-זיכטיג זיין און פרעגען א רב.
- (ה) אנדערע מעדיצינען איז ע"פ הלכה בעסער צו נעמען מיט א נידעל, ווי פליסיג אדער טאבלעטען.
- (ו) מיר ברענגען דא א ליסטע פון מעדיצינען וואס איז מבורר אז עס איז נישט דא ביי זיי קיין חשש חמץ. אבער, מיר בארירען נישט וועגען חששות איסור פון א גאנץ יאהר, נעמליך, קאפסאלס וועלכע זענען געמאכט פון גליצערין. וועגען דעם חשש זאל יעדער פרעגען ביי זיין רב ווייל דאס ווערט באטראכט לויט די געזונדהייט שטאנד פון יעדעס באזונדער.

Sacharine

Freedas

Nose Drops

Neosynephrine

N.T.Z.

Colds

Contac

Stomach (antiacids)

Bicarbonate of soda (new box only)

Citra Carbonate-unflavored

Milk of Magnesia-unflavored

Childrens Anti-Biotic Liquids

Keflex

Liquipren

Mysteclin-F

Ilosone Liquid

V-Cillin-K

Pen-Vee-K

Laxatives

Dialose

Dorbane

Dulcolax suppositories

Epsom salt

Freedas Laxative

Glycerine suppositories

Laxative tablets

Milk of Magnesia-unflavored

Mineral oil (new bottle)

N.R. Nature's Remedy

Senna Leaves

Webers tea (new box)

Pain, Headaches & Fever

Alka Seltzer

Anacin

Bayers Aspirin

Bufferin

Emperin

Excedrin

Freedas Aspirin

Tylenol

Nembutal, sleep
 Nitrospan, heart
 Noludar tablets, sleep
 Novahistine, anti histanine
 Orinase, diabetic
 Ornade, colds & anti histanine
 Otrivin drops, colds
 Ovrall (only with consultation of a Rav)
 Papavid, heart pain
 Pentids tablets, anti-biotic
 Percodan, pain
 Phena phen, pain
 Phenobarbital tablets only; nerves, convulsion
 Povana, worms
 Provera, for women
 Pyribenzamine, allergy
 Quadrinal, asthma
 Quinaglute, heart
 Robaxial, pain
 Salutension, pressure
 Seconal, sleep
 Sinequin, nerves & depression
 Stelazine, nerves
 Stuart, Pre Natal
 Tapazol, thyroid condition
 Teldrin, anti histamine
 Terramycin, anti-biotic
 Thorazine (Brown), nerves
 Tigan suppository, nausea
 Tranxene, nerves
 Tuinal, sleep
 Urispaz, urinary condition
 Vasodilan, blood circulation
 Vistaril, nerves
 Zycloprim, gout
 Nitroglycerin tablets, heart
 Noctec capsules, sleep
 Norgesic, pain
 Oracene, (only with consultation of a Rav)
 Ortho-Novum, (only with consultation of a Rav)
 Ovulen, (only with consultation of a Rav)
 Pavatrol, heart pain
 Pen-Vee-K, anti-biotic
 Peritrate, heart
 Phenergan tablets, anti-histamin
 Placedyl, sleep
 Polycillin capsules, anti-biotic
 ProBantnine tablets, stomach
 Prolloid, thyroid
 Quaalude, sleep
 Quinidine, heart
 Regroton, blood pressure
 Reserpine, use Serpasil instead, pressure
 Ser-Ap-Es blood pressure
 Sorbitrate, heart
 Sterazolidin, anti-inflammatory
 Talwin, pain
 Tedral white tablets only, asthma
 Tenuate-Dospan, diet
 Tetrex, anti-biotic
 Tigan capsules, nausea
 Tofranil, depression
 Triavil, nerves & depression
 Titralac, antacid
 Valium, nerves
 Vibramycin, anti-biotic
 Zactrin, pain

achromycin, anti-biotic
aldactone, pressure
antivert, dizziness
artane
azulfidine, colitis
bactrium, urinary condition
bendectin, nausea in pregnancy
butazolidin alka, pains
cardilate, heart
cleocin, anti biotic
clomid, fertility
combid, stomach
coumadin, blood thinner
cyclospasmol, circulation
darvocet-n, pain
D.B.I.-T.D., diabetic
Declomycin capsules, anti-
biotic
Diabinese, diabetic
Diamcol, cough
Dicume tablets only
Deprol, nerves & depressions
Dilantin epilepsy
Diodquin, diarrhea
Disophrol, colds & anti-
histamine
Donnatal tablets, stomach
Dramamine, travel sickness
Dyazide, water & blood pres-
sure
Dyrenium, water pressure
Emetrol liquid, nausea
Enduron, pressure & water
Eguagesic, pain & headache
Erythrocin, anti-biotic
Esimil, pressure
Fecsol Spansules, iron
Ferro Sequels, iron
Flagyl, vaginal infection
Gantanol, urinary infection
Gaviscon, antacid
Hiprex, urinary condition
Hycomine tablets, cough
Hydropres, pressure
Ilosone capsules, anti-biotic
Indocin, pain
Isordil, heart
Kaon tablets, potassium
Macrodantine, urinary condition
Mephyton, vitamin K
Mysteclin-F, anti-biotic
Minocin capsules, anti-biotic
Mylanta tablets, antacid
Mysteclin, anti-biotic

aldactazide, pressure
afrin, nasal condition
apresoline, pressure
atromid-s, cholestrol
armour thyroide, thyroid
benadryl capsules, anti histamine
benemid, gout
carbrital capsules, sleep
chlortrimeton 4 mg. only-
anti histamine
cogentin, tremor
copyronil, anti histamine
cytomel, thyroid
dalmane, sleep
darvon, pain
Decadron, anti inflamatory &
allergy
Demulen, (only
with special consultation of a Rav)
Diamox tablets only, pressure-eye
Dicumerol, heart
Digoxin, heart
Dimetane 4 mg tablets only-
anti-histamine
Diuril, water & blood pressure
Diupres. pressure
Dorbane, laxitive
Dulcolax, laxative
Dymelor, diabetes
Ecotrin, pain
Elavil, depression
Emperin with codeine, pain
Enduronyl, pressure & water
Equanil, nerves
Eldrox, pressure & water
Etrafon, depression & nerves
Fergon tablets, iron
Florinal, headache
Fulvicin, fungi
Gantrisin, urinary infection
Haldol, nerves
Hycomine compound, cough
Hydrodiuril, water & blood pressure
Hygroton, pressure
Inderal, heart
Ismelin, pressure
Isuprel Mistometer, asthma
Kaopactate, diarrhea
Marax tablets, asthma
Meprobamate or use miltown-
Equanil, nerves
Motin, arthritis
Mylanta Liquids, antacid
Naldecon, colds & anti histamine

One should swallow the two K'zaysim at once. At any rate the 2 K'zaysim should be eaten within 2 minutes.

2. A hand matzoh contains 3 small K'zaysim or 2 large ones. One machine Matzoh contains 2 small K'zaysim and no more.

Morror

1. The best morror to use is Romaine lettuce. It should be inspected at least 2 or 3 times for worms. If possible, it is best to eat only the white stalks in the middle, rather than the leaves.
2. People who are inexperienced in the inspection of lettuce should use horseradishes to fulfill their requirements. Endives may also be used.

Afikomen

1. Two K'zaysim should preferably be eaten. Extra matzoh may be used in addition to the afikomen piece. At least one k'zayis must be eaten, but it is preferable to eat two k'zaysim.
2. Women are also required to fulfill this mitzvah.
3. The Afikomen should be eaten while reclining.

IMPORTANT INFORMATION REGARDING MEDICINE ON PESACH

1. The druggist must place all medicines, whether tablets or liquids, in new bottles.
2. An Orthodox Rabbi should be consulted concerning all medicines which must be mixed with other ingredients (e.g. cough medicine).
3. Medicines which must be prepared from many different types of medicines or ingredients, should be prepared before Pesach if possible.
4. If possible, only medicines and vitamins with a reliable hechsher should be taken. It is necessary to be extremely cautious, and to consult an orthodox rabbi concerning vitamins and other medicines which are not mentioned here.
5. According to Jewish Law, it is better to take other medicines with a needle, rather than orally, if this is possible.
6. This list is a list of medicines which we are certain are entirely free of doubts concerning chometz. However, we are not certain concerning doubts in kashrus for the entire year. Specifically referred to are capsules which are made from glycerine. Every individual should consult his rabbi concerning this doubt, since the permissibility of such medicines varies according to individual medical circumstances.

6. People with pets should not use or buy pet foods during Pesach since most of them are Chometz.

Preparing For The Seder

1. All 3 Matzos of the Seder should be whole. If one breaks it should be placed in the middle of the other two.
2. Silver seder plates for the Matzos must be toveled (immersed) in a kosher Mikvah before use.
3. If using small radishes for Karpas, one should be sure to cut off a small piece from the top or from the root so that there will not be a question as to whether an after b'rocho is needed. (Even if it is less than a Kezayis the size of an olive).

The "Arba Kosyos"-Four Cups of Wine at the Seder

1. One should drink more than half of the cup at one time. It is even better to drink the entire cup. The entire cup should be drunk in less than ten seconds. If this is not possible, one's obligation is fulfilled if he drinks it within 2 minutes.
2. The seder cup must not be less than 3 1/3 ounces. A stricter shiur (amount) is that it should be 6 2/3 oz. 4 1/2 oz. and 5 5/6 oz. are also established amounts.
3. One who can drink most of the cup of 3 1/3 oz. of wine (not grape juice). A larger amount is preferable, BUT, it is better to drink a smaller shiur of wine than a larger one of grape juice.
4. A person who for reasons of health cannot drink wine may fulfill his obligation with grape juice.
5. It is permissible to drink coffee between the first and second cups of wine, in order to stay awake for the entire Seder.
6. The Hagadah should be translated to those who do not understand Hebrew in order to fulfill their obligation.

Matzoh

1. The person conducting the seder should pick up all 3 Matzohs in his hands (without the seder plate) and make the B'rocho Ha-Motzi. He then passes to each person, "2 K'zaysim" of Matzoh. (A K'zayis is the size of an olive.) They all make the b'rocho "Al Achilos Matzoh" and put the 2 K'zaysim of Matzoh into the mouth at once.

Searching for Chometz (Bedika)

1. An entire household who leaves their home before the night of the 14th of Nissan (Erev Pesach) must make a Bedika, without a B'rocho the night before he leaves, (if he leaves after Purim).
2. A person, who makes a Bedika, both in his store and in his home, may do so with one B'rocho, if his train of thought is not interrupted between them. If he must drive or if must come from far away by bus or train, he must make a second B'rocho.
3. If his store or factory is in a place where he can not stay until night, then he should make a Bedika in his store or factory towards evening when it is still day without a B'rocho. When making the Bedika in his home at night he should make the B'rocho.
4. One should remember to search briefcases, shtreimels, cuffs and pockets of clothing, etc. Also, one should unscrew the mouth and ear pieces of telephone receivers as Chometz often falls in them. Also, the bags of vacuum cleaners must be emptied before Pesach.
5. Sinks, gas ranges, ovens, broilers, and whiskey glasses are extremely difficult to kasher, and it is better not to attempt kashering them. If it is absolutely necessary to kasher them for use in Pesach, a competent orthodox rabbi should be consulted as to the procedure.
6. A person with dentures should consult a competent Orthodox Rabbi concerning kashering and use for Pesach.
7. If chometz is found on Pesach (G-d forbid), it should be covered in the place where it is found. If found on Yom-Tov, it should be burned without a B'rocho on Hol-Hamoed.

General Laws Concerning Pesach

by Rabbi Moshe Stern, Debrecin

1. Fruits that can be peeled should be peeled. Those that cannot must be thoroughly washed.
2. Plastic tablecloths may be used.
3. Commercially washed eggs can be used.
4. Bleached nuts may be used.
5. Paper plates can be used for cold foods but not for warm foods.

1. Spaghetti contains only Semolina (flour and water) there is a separate machine for this.
2. Macaroni contains only Semolina flour and water and is made on the same machine as noodles, where egg powder for which we have not yet investigated the production, is also used. The machine is cleaned out, however, with a chlorine solution; therefore, there are no doubts in this macaroni product.

Lekvar and Cake Filling

We investigated the company which produces lekvar (prune butter) and filling for the David and Bedford Brands. We saw how the machines are kashered, checked all raw materials, and inquired about all other ingredients. Everything is in order.

Cabbage

We visited the Ungar Pickle Co. and saw how they prepare cabbage. Every leaf is checked for worms. Mayonnaise is made from eggs which are checked and kosher oil. They make potato salad, cole slaw, pickle salad, and vegetable salad.

Coffee

We checked Lieber's of Brooklyn, which makes ground coffee for Passover (not instant). Everything is satisfactory.

Just as it is our purpose to strengthen kashrus when possible, we consider it our obligation to see that consumers should be able to find kosher products at lower prices. We wish to announce that during Pesach, kosher dairy products DO NOT have to cost more than the whole year, since the companies which produce the products are not raising their prices to the storekeeper.

Verifications

All the products which we have stated in our monthly bulletins are checked for the year around -NOT for Pesach unless we have written that the product is checked for Pesach.

Candy

Concerning Pesach, one must be careful with candies and chocolates containing Lecithin, even when they have a hechsher. Lecithin is made from beans.

Taffy Candy

Regarding taffy candy, which has been sold as "kosher" until now, we know for certain that it contains UNKOSHER ingredients. (We are not referring to that which has been newly manufactured.)

Noodles, Macaroni, Farfel, Spaghetti

We have investigated (the Squerer Noodle) The Imperial Noodle Co., where we have seen the entire procedure, which follows:

1. The flour is changed approximately every 4 weeks.
2. From every batch of flour a sample is taken to be checked for worms, insects, etc.
3. The flour is sifted.
4. The eggs are opened and checked for blood spots.
5. The machines are cleaned out daily; in addition they are thoroughly washed once a week.
6. The factory is kept very clean to assure that there are no worms.

In this factory noodles and farfel are produced. In addition, we investigated the Plant of the Co. where their macaroni and spaghetti are made. We saw the complete process. A report follows:

633-2952 633-2952

... גרויסע מציאות

GENERAL AUTO SALES

קויפט די מערסטע מאדעל'ס שפאנקעל נייע

אמעריקאנער סארס

פאנאפאסישע איינשפארונגען אין פרייד
דורך אן איינפרייערשען וועלטער.

פולע גאראנטיעס פון דער פאבריק.

CHEVROLET * OLDSMOBILE * FORD *
CHRYSLER * DODGE * BUICK *

* PLYMOUTH

גומער סויף!

אייד חשבון מיר אן איינזאחל זייער נאכע

USED CARS

בליגע פרייען. צופרידענעזייט גאראנטירט

יעקב צעדנווירטה

באצאלט אייער סוכסערישען

כתבי יד עתיקים

המעונין בכתב יד של
הצה"ק ר' הלל ל"ש
מקאלאמאיץ על חכמה
הקבלה יפנה אל
התלפון 384-5055

הצלה רופם: 387-1760

בקשה בחוצה

דער עס קען מנד זיין עמיט פריינד
שטור און עמיט משטיגן פאר היימישן
זייכטיגן מוסד זאל מוחל זיין רופען:
מיסטער פריד - 7612-435
למטרה גדולה יחשב.

קרקע' און קבורה

אין ארץ ישראל

ארץ החיים

הר הזיתים

הר מנוחות

און אנדערע בתי עלמין

חברה קדישא חסידים

המאגרות בירושלים

MAALIN BAKODESH

SOCIETY

25 CANAL STREET

NEW YORK, N. Y. 10002

DAY AND NITE

212 233-7878

IN CANADA:

MONTREAL 273-3211

אליעזר יודא גיבס, מנהל

GREENSTEIN'S TOY - STATIONARY CENTER

4811-16th Avenue

TEL: 633-4762

Large Selection Of:

TOYS GAMES HOBBIES

FULL LINE OF SCHOOL SUPPLIES

AT DISCOUNT PRICES !

Wondershop

438-1179

4405 - 13TH AVENUE

BROOKLYN, N. Y. 11219

SUPPLIERS TO
SCHOOLS • CAMPS • HOSPITALS

OFFICE SUPPLIES • TOYS • GAMES
SPORTS • ARTS AND CRAFTS

DECORATIVE & CREATIVE

CRAFT KITS

באצאלט אייער סוכסערישען!

VAAD HAKASHRUS

P.O. Box 56,

BROOKLYN, N.Y. 11228

Tel: 232-3100

„רפואה דראג סטאר“

ווינטשט אן פארען גאנצען עולם א כשר'ן פסח און א פרייליכען יו"ט.
עס איז דא ביי אונז צו באקומען אלע מעדעצינען מיט
הכשרים אויף פסח און אויך אויף א גאנץ יאהר.

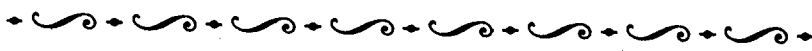
מלפון : 387-0021

אריסטון (פי סעודה גדולה) עתיד הקב"ה לעשות לעבדיו הצדיקים לע"ל,
וכל מי שלא אכל גו"ט בעוה"ז זוכה לראותו. (ויקרא רבה פ"י).
לע"ל הקב"ה מוציא כרוז כל מי שלא אכל בשר חזיר מימיו, יבוא ויטול
שכרו (קהלת רבה פ"א סי כ"ח).

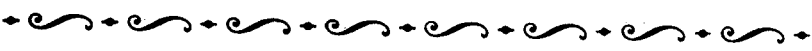
מדריך לכשרות

— ירחון דהתאחדות הקהלות —

כולל תשובות, מכתבים ובידורים בענין כשרות המאכלים

ב"ה. חודש אייר-סיון ה'תשל"ה

שנה ב' קונטרס ח' (כרך ב')

בפיקוח מוה"ר משה שמואל שליט"א
הגאב"ד דקהל יסודי התורה (מלפנים אב"ד דעברעצין)

יוצא לאור בהשתתפות הרבנים והקהלות ולומדי תורה
דעיר רבתי ניו יארק

VAAD HAKASHRUS

P.O. Box 56,
BROOKLYN, N.Y. 11228

אייסטון (מי סעודה גדולה) עתה הקביה לעשות לעבודי הרוחניים לעיל,
 וכל מי שלא אכל ג'יט בעתהיו ונתה לרחותו. (ויקרא רבה פ"ג).
 לעיל הקביה מוציא כרוז כל מי שלא אכל בשר חזיר משהו יפא ויטול
 שכרו (קולת רבה פ"א סי כ"ח).

קטעים ממכתבים של רבנים הגאונים שליט"א לוועד הכשרות

הרב הגאון מוהר"ר אליעזר זוסיא פורטיגאל שליט"א
 אדמו"ר מסקולען — כותב

לאסידרא קאתינא על הני גברי חשיבי וקירי קא עסקין לאכשורא דרא במאכלות
 כשרות.. תחוקנה ידי העוסקים החשובים הזוכין ומזכין את הרבים וזכו להפיץ רוח הכשרות
 בכל בתי ישראל..

הרב הגאון מוהר"ר שלמה הלברשטאם שליט"א
 אבד"ק באבוב — כותב

אמינא לפעלא טבא יישר כחו חילוי בהתיסדות ועד הכשרות לעמוד על המשמר לשום
 עין פקיעא ולהציל את אחב"י ממאכלות אסורות.. לכן שמח לבי לברך אתכם

הרב הגאון מוהר"ר נחום מרדכי פערלאוו שליט"א
 אדמו"ר מנאוואמינסק — כותב

אמינא לפרעלי אמת שתה"י פעולתכם אמת.. להיות תלפיות שהכל יפנו אליכם לעזור
 להם בשאלות וספיקות במיני הונה החדשים המצויים בימינו. ויישר חיליכם ברוב עוז ושלום.

הרב הגאון מוהר"ר הלל ליכטענשטיין שליט"א
 אב"ד קראסנא — כותב

אביע שביעת רצוני כי התנדבו עצמם כמה מיקירי קרנא דבורו פארק לעיין היטב
 כשדה הכשרות אשר נזנח הרבה.. בואו ונחזיק טובה להני גברי יקירי.. מי יתן שכל קהלה
 נאה יעמוד לימינם.

הרב הגאון מוהר"ר משה גיישלאס שליט"א
 אב"ד דשיכון סקוירא — כותב

ומצוה גדולה להחזיק ידי העושים ומעשים מתעסקים במצוה רב זו שלא להתטמא
 במאכלות אסורות ח"ו.. ואשרי מי שמטייע בזה..

הרב הגאון מוהר"ר חייל דייטש שליט"א
 אדמו"ר מהעלמען — כותב

ועלינו לשכחו בכבוד ותפארת.. אני משתחוה להיום ורגליהם שותה בצמא ובריהם מפיל
 תחנה לפני קהל עמינו, עורי נא התעוררו קומי נא השתתפו בפעילת החברה הוועד הקדוש..

הרב הגאון מוהר"ר משה שטרנבוך שליט"א
 מח"ס מועדים חמנים ר"מ המוסדות ראש העין — כותב

..וב"ה לא אלמן ישראל ואתם משתדלים להרים קרן הכשרות, אשריכם ואשרי חלקכם
 ומגלגלין זכות ע"י וכא"י.. הנני מקה שביית ישראל יכירו נתיצות מפעלכם..

הרב הגאון מוהר"ר שלח משה הלוי אונגאר שליט"א
 אב"ד נייטרא — כותב

יהי נועם ה' עליכם להרכות קדושה וטהרה בישראל.. הכות וזכו הרבים יעמוד לכל
 העוסקים בה באמונה.

וועד הכשרות דהתאחדות הקהילות

ה ת ו כ ן

דבר המערכת

המזון בהלכה

ברכה כהלכה

שימו לב

מהמתרחש בעולם הכשרות

שמע בני

פעסטשטעלונגען

דבר המערכת

קוראים נלכדים!

- (א) ברוך יוצרינו, שמעשי ידינו הצית אש בשדה הכשרות. ההמון מעוררים, דורשים, וחפצים בירור בשטח הכשרות. יהירים אנתנו שניצוץ אש שניפת ע"י מלאכתינו השפיע שכמה רבנים ומגשרות עצמאים התחילו להתעניין ולברר שטח זה. ב"ה שניכר לעין כל שעבודתינו עשתה פרי ובכך שינוי לטובה מוכרח להתבסס.
- (ב) רצוננו לפביע הכרת תודה ותשואות חן לכל מוסד או קבוצה שיהי', שמשתתפים בבירור וליבון הכשרות, בכוונה רצוי', בהקפדה יתירה, ובקורת תמידית, באופן נכון כיאה למפעל קשה כזה. (הרכב הנ"ל הוא בסיס ויסוד בעבודתינו).
- (ג) ידיעות ושמועות מסתובבים ברחוב העיר בעניני הכשרות. הודעות רשמיות נפוצות ברבים בלי שום חתימה אמיתית, משפילים כבודם של רבנים, מוסדות, בעלי-תרושת, בתי-מוצרים, בלי להתחשב באמיתות הדבר. כבר מפורסם לכל שאין זו מסרתינו, אדרבא כל זאת מפריע לעבודתינו.
- כמאז וגם עתה אנו חוזרים ושונים מעמדינו, אין אנו אחראים רק למה שנדפס במדריכנו או מודעה שנפנץ בבי דואר עם אות המובהק של מכתבינו, שיהי' ברור לכל שמאתנו באה זאת.
- (ד) כל מה שאנו מעידים במדור "פעסטשטעלונג" הם רק מה-שראץ עינינו ונתברר בעין פקוחה שהכל הוא על צד היותר טוב. זאת סבת הדבר שמלאכתינו אינה מתקדמת בתנופה הראו', כתקוות קוראינו.
- כדי להבין עד כמה הדבר מסבך, נחאר תהלוכת ואופן פעולתינו בתור דוגמא. אחר ביקור בבית-חרושת נודע בדיוק משפט המאכל. -מה נכנס בו. -האם צריכין להכשיר כלים. -וא"כ האיך הכשירו. -האם צריכין משגיח תמיד וכו'.
- היות שחלקים ממה שנכנס בההרכב, נעשים במקום אחר צריכין ג"כ לבקר מקום שני. וגם במקום שני מכניסים דברים שבאים ממקום אחר, וצריכין לברר מקור כל הדברים, פעמים נדמה כמים שאין להם סוף, אם יש חשש באיזה מקום שיהי', מציעין תיקון, כדי שיעשו כהוגן. רק אחרי ריבוי עבודה אפשר להודיע בעט ברור שדבר זה נראה לעינינו שהוא בלי חשש, ולכן אף שכבר בקרנו ביותר ממאה בתי חרושת ובתי אפי', אי אפשר להדפיס, רק אחרי סבלנות ועבודה רבה.
- (ה) ידיעות שנרכשו לנו ע"י חילוף מכתבים או ידיעה מרקח (כעמיסט) ולא נראה לעינינו תעשיית המזון חוץ ממיני רפואה או לאפרושי מאיסורא, נכתבו תחת כותרת "המתרחש בעולם הכשרות".
- (ו) מובן מאליו שמה שמובא במדור "המזון בהלכה" אינו הלכה פסוקה בלי שום חולק או עירור. אנו פונים ללומדי וחובשי ביהמ"ד להעיר או לתרץ, ובכך תצא הלכה ברורה. בכבוד רב,

המערכת

המזון בהלכה

המערכת - כוונתינו בהבאת מכתב קודש ממרן הגה"ק ש"ק אגודו"ר מסאטמאר שליט"א, להכניס אור בהיר, ומושג מחדד במסילות הכשרים. מעמדו של כל הכשר מוצרך להיות בהיר בעיני ההמוץ. ואם אמנם סומכים על היתר או קולא אין בה בושה, אדרכא צריך לפרסם שיהי' ברור לכל. אך ורק באופן זה אפשר לבוא לזיכוך והתלבנות בעניני כשרות העדינים מאוד.

תשובה ממרן הגה"ק ר"י טייטלבוים שליט"א

יואל טייטלבוים

אבדק"ק

סאטמאר והגלילות

בעיה"ק ירושלים תובב"א

ת. ד. 5105

כעת בברוקלין נ. י.

ב"ה

שלו' וכמ"ם אל כבוד ידידי האברך היקר מו"מ בתו"י החסיד המפואר יו"ש מו"ה יצחק שיינברגר נ"י.

מכתבו הגיעני ולא השבתי על אחר כי בעת בוא מכתבו לא הייתי בביתי כי הייתי במרחץ שהוצרכתי לעסוק ברפואה וכבואי לביתי בחדש אלול הגיעו מרדת הימים הקדושים ושאר מירדות ונתאחרתי ובאתי כעת להשיב לו עכ"פ בקצרה כי התכוננתי בהציור שעשה למדות המקו' והיטב אשר דיבר שהוא מילתא דמיסתברא שכזה האופן אין החשש קרוב כ"כ שיהי' נתן סאה ונטל סאה אכל אעפ"כ לא אוכל לידע אם היא רפואה מוחלטת שיהי' ברור שלא יהי' נתן סאה ונטל סאה, אמנם עכ"פ מהיות טוב בודאי עדיף לעשות באופן זה מהדרך שהיו נוהגין לעשות באופן שהוא קרוב יותר שבודאי נעשה אח"כ נתן סאה ונטל סאה אמנם לפיענ"ד מה שדחה כשתי ידיים האופן לעשות מקו' אחת גדולה בתקון כראוי והמקואות קטנות להכשירן ע"י השקה שראה זה לדבר מוזר שכאותו בית המרחץ ימצאו מקואות שהכשירן אינו שוה בעיני איני רואה זה לדבר זר כ"כ ובהרבה ענינים כבר רגילין בכאלה ובכל ערי ישראל כמדינתנו הי' בבית מטבחים אחת כשר גלאט כשר וסתם כשר שאינו גלאט והכל הי' בהשגחת הבי"ד בהשגחה יתירה במקום א' רק שכזה הכשר שאינו גלאט היו סומכין על הקולא של קליפת הסירכות שהקילו כמה אחרונים ז"ל והנזהרים כמה שהחמירו הרבה ראשונים ואחרונים ז"ל בזה לא אכלו אלא בשר גלאט ופשיטא שהמקלין הי' שניה להם יותר בשר טוב ושמן מהחמירין כי רוב בהמות מהכשירות אינם גלאט וכן בבית מטבחים של עופות הי' השגחה יתירה על האוונות שמלעיטין

כבדיקת הוושמין ושאר עיניים ובאותו מקום היו שוחמין גם העופות הפשוטין
עבור אותן שלא סמכו כלל על הקולא לאכול מאווזות המלעיטין וחכל הי' בהשגחה
כי עבור שא"א להחמיר כ"כ עבור ההמון אין להפסיד את המהדרים ונוהרים
שלא לבקש קולות ולא נתקנאו המהדרין כמה שאותן שאכלו מהאווזות המלעיטין
הי' להם שומן ובשר יותר מוב ובהרחבה וכולל וחכל יודעין שמה שהוא מדריגה
ראשונה בעיני העוה"ז איננו מדריגה ראשונה בזחירות התוה"ק כי המה שני
עיניים ובבואי לסאקמיר שהיתה עיר ואם בישראל מצאתי שם שני מקואות
במקום א' על אופן הנ"ל שהמהדרין לא הלכו אלא במקוה אחת שהיתה מוכשרת
יותר אך לא היתה נקי' כ"כ עבור ההמון והי' שם באותו חבית גם מקוה אחרת
שהיתה נקי' יותר בתכלית הנקיון אך הוצרכו לסמוך שם על איזה קולא שלא רצו
המהדרין לסמוך ע"ז (ואין נ"מ פה לבאר הענין שהי' שם) והי' כן המנהג כמה
שנים אך אח"כ בבואי לשם מרחתי הרבה ע"י הוצאות יתירות ומצאתי בעוהי"ת
תקנה שתחיה בהכשר על צד היותר מוב לכל הדעות וגם נקי בתכלית הנקיון
ושוב לא הוצרכו לשני מקואות אבל במקום שא"א להמציא זה במקו' אחת אין
החסרון כ"כ אם עושין שני מקואות באופן הנ"ל כאשר ביארתי שנהגו כן כמה
שנים אבל זה וודאי שגם המקו' שעושין ע"י השקה מוב לעשות הציור שכתב כ"מ
נ"י שהוא עכ"פ עדיף משאר אופני ההשקה שראיתי עד עכשיו. יותר לא אוכל
להאריך כעת והנני מברכו בגמח"פ ובשנה טובה ומבורכת יעזריהו השי"ת
בישועה שלימה בכל עיניו בגו"ר ויזכה לשבוע רוב תענוג ונחת מכל צאצאיו
ויהח"ל ע"ד התורה והיראה כהפץ לבבו וכש"ת ידידו דו"ש באח"ר.

חק' יואל מייזלבוים

...הנני בא בזה להחזיק טובה לכם על עבודתכם היקרה למען חיוון

בשרות המאכלים אשר עד עכשיו הי' הענין מוטל בקרן זוית...

ומה שאומרים שבמדינת אמריקה א"צ לבדוק כרוב עיין בשו"ת אגרוני

משה יו"ד חלק ראשון סי' ל"ה וביו"ד חלק שני סי' כ"ה שצריך לבדוק

כרוב לתולעים אפילו במדינת אמריקה. שמעתי ג"כ שמו"ר רכבה"ג הרה"ר

ר' אהרון קוטלער זצוק"ל הי' בודק שאלאטיין שקוראים "אייזבערג" ו

לעטוט" ופעם אחת בפליישמאן נ"י בימי הקיץ מצא תולעת בעלה אע"פ

שבמין זה בדרך כלל אין תולעים מצויים...

חזקו ידיכם בעבודתכם הנשגבה שבעז"ה הצלחתם עד כה.

הרב ישראל היזיגער

ברוקלין נ. י.

...אמרתי לבל אמנע טוב מבעליו ולכתוב הלכה אחת אשר לדעתי נחוץ

לידע והוא כי הביאור הלכה בסי' קס"ז ס"י באו"ח מביא בשם א"ר בשם

הדרישה מ"א דברכת בורא מיני מזונות היא ברכה כוללת כמו שהכל

ויוצא על כל דבר דכל מילי מיזן זיין חוץ ממים ומלח, ושכיה מאוד

לטעות, לעשות במ"מ על מזונות הטעונים ברכת ב"ה או שהכל, ולפי

הנ"ל יצא, או אם יש ספק גמור במזונות אם הקמח שם לדבק או ליתן

שעם וכדו', לפי הנ"ל הי' העצה לעשות במ"מ.

אשר אנשיל ניישטאדט

שיכון סקווער

הערת הרה"ג מדעברעצין שליט"א:

לגבי ספק ברכה, יותר טוב לעשות שהכל שהוא מדברי הגמרא, א,

מלעשות במ"מ שהוא מובא רק באחרונים.

.... רצוני להוסיף עוד מראה מקומות לביצה קלופה: מהר"ם ב"ב

מה"דכ, שבט מוטר ה"מ, שדי חמד ח"ג, עובר אורח סי' ד' סק"ב,

שם אר"י סי' נ"י, תקנת עזרא עמ"ס מעילה מהד"ת אות כ"ה, מנחת

יצחק ח"ב סי' ס"ח אות י"ג.

י.י.מ.

ברכה כהלכה

האי מאן דבעי למיהוי חסידי יקיים מילי דברכות (ב"ק ל"א א') מהרה"ג אב"ד דעברעצין שליט"א:

(א) שקדים, אגוזים וצמוקים מחופין בשוקולאד מברכין שהכל, שהעיקר הוא השוקולאד, והפנים (שקדים וכיוצ"ב) נתנו רק כדי ליתן טעם טוב בהשוקולאד.

(ב) אבל אם השקדים, אגוזים וצמוקים מחופין בצוקער או דבש אז מברכין בפה"ע, כי הפרי עיקר והצוקער אינו אלא להמתיק הפרי (כ"ז מבואר בבאר משה ח"א סי' ז')

(ג) מזונות של גבינה: אם הגבינה הפנימית מחופה בבצק מכל צד, מברכין מזונות.

(ד) אם הבצק אינו מתפה על הגבינה מלמעלה רק כפולים על הצדדים קצת, ונמצא שהגבינה עומדת על הרקיק, והגבינה לרוב עבה כפליים כהרקיק, אז יברך על הרקיק בפנ"ע: מזונות, ועל הגבינה שהכל. (כך הוא במג"א ובמחצ"ה סי' רי"ב סק"ה).

(ה) אולם המ"ב (סי' קס"ח ס"ק מ"ה) כתב שאם נאפה המרקחת עם הרקיק ביחד אז בכל אופן בטל המרקחת ומברכין רק מזונות. א"כ ה"ה בנידון דידן מאחר שהגבינה נאפה ביחד גם אם אינו מתפה לגמרי מברך רק מזונות. ובאופן זה גם המ"א ומחצ"ה ש"מ מודים.

(ו) אולם אצל הרבה בני אדם הגבינה הוא החביב והעיקר וע"כ באמת כשהגבינה הוא עבה כפליים מהעיסה, לכאורא אינו נכון שיפטור הגבינה ע"י מזונות דעיסה (עיין בהג"ה סי' רי"ב ס"א), וכודאי הי' נכון שיברך שהכל על דבר אחר ויכוון לפטור הגבינה. אבל מלשון שו"ע הרב (סי' קס"ח ס"ע ט') משמע דגם בכה"ג א"צ לברך רק מזונות. ועיין עוד בשו"ע הרב סי' רי"ב ס"ע ט'.

(ז) האוכל רקיק מתוך ומניח עליו גבינה מחויב לברך על הרקיק מזונות ועל הגבינה שהכל.

(ז) פירות החדשים הגדלים משנה לשנה, אע"פ שנמדינתנו מתקיימין כל השנה, ברור שיש לברך ברכת שהחיינו על פרי חדש הגדל בשנה זו, כי אין טעמו ומראיתו של פרי חדש כטעמן ומראיתן של פרות המונחים בכל השנה במקרה. לרוב ביטל טעם העיקרי ואין אדם יכול לאכול מהם רק כדי טעימה, משא"כ פרי חדש טעמו משונה לגמרי, ועונג לאוכלו, ושמחים לקחתו, ע"כ ברור שיש לברך עליהן ברכת שהחיינו.

(ח) בצלים קטנים חדשים מברכין בפה"א ועל הגדולים וישנים שאין אדם אכלו רק עם פת, האוכלו בלא פת מברך שהכל.

(ט) על צדו לעולם מברכין בפה"א וכן על טאמאיטאס בלע"ז מברכין בפה"א, היות שנמדינה זו אוכלין אותו כמות שהדע ולא רק בחבשיל.

(י) צנון בין קטנים ובין גדולים מברכין בפה"א היות שכאן במדינה זו גם צנון גדול וישן אינו חריף כ"כ ואפשר לאכלו בלי פת.

(יא) הלוקקים גלידה (בלע"ז אייסעס, אייזקרים) לאט לאט ושוהין יותר מכדא"פ שהוא לעוף ששה (מינוטין) חלקים, לא יברך ברכה אחרונה. אבל באמת יש לגלידה דין משקה (כן מבואר בבאר משה ח"ה כת"י) ובכן גם אם אוכלין אותו בפחות מכדא"פ אין לברך ברכה אחרונה. שאין מברכין ברכה אחרונה על משקה רק אם שתה רביעית בבת אחת. ע"כ טוב שישתה או יאכל דבר שברכה אחרונה שלו ברנ"פ ויכוון לפטור גם הגלידה ואם אין לו, לא יברך

שימו לב

אזהרות מהוועדאייסעס

מען דארף נזהר זיין צי קויפען אייסעס נאר מיט א פארלעסליך הכשר מען זאל זיך נישט לאזען איינרעדען אז די אן א הכשר ווערען די זעלבע געמאכט ווי די מיט א הכשר.

גראטעריעס

די גראטעריילייט דארפען זיין פארזוכטיג איבער טוישען אלע פראדוקטען וועלעכע ווערען ווערעמדיג צ.ב.ש. סיריאלס, מעהל, אין איבער הויפט לאקשען אין פארפעל.

פאפריקא

זימער צייט דארף מען אכטונג געבען וועגען מילביך אין די פאפריקא

קענטינס

די איינקויפערס פאר די קענטינס canteens אין די קעמפס, וואס זעלבספארשטענדליך פארקויפען נאר כשר'ע מאכלים, זאלען זיך פארב-ונדען מיט אונזער אפיס, מיר זענען וויליג צו צוהעלפען און אנווייזען וואס מען קען קויפען אן קיין חששים.

.... הנה הואלתי להזכיר אודות דגים מעושנים שעשנו ביחד עם הדגים טמאים אסורים באכילה משום שבלעו מטעם הטמאים. ולא תקנה אותם אלא מאיש נאמן וכשר. גם לא תקנה "פילעט" דגים משום שאיך להכירם מאיזו מין דגים הם ואיך לדעת מאיזו מין דגים הם....
ה"גיעפענטע" או "אפענע" פיש שמוכאים ממקומות אחרים נמצאים בהם תולעים הרבה והבדיקה קשה בהם. ע"כ לא יקנה אותם אלא דגים שלמים "פערמאכטע".

הרב שמואל סינגר רב דאנשי טשעכנאו

.... איך וויל מעורר זיין, היות ווען איך בין געפארען מיט אן עראפלאן, האב איך באשטעלט כשר עסען מיט א פארלעסליכע הכשר. ווען איך האב באקומען דעם טאץ מיט עסען, האב איך באמערקט אז:
(א) דער פלאסטיק ארום דער טאץ איז געווען אראפגעריסען.

(: דאס עסען האט מען געווארעמט אין דעם זעלבען אויווען ווי זריפה פלייש. ג) דאס פעקעל עסען איז געווען אדורך געשניטען מיט ז מעסער, לכאורה כדי צו דערקענען צו דער פלייש איז ווייך, מובן נישט מיט א כשר'ע מעסער. ע"כ וויל איך מעורר זיין מען יאל אכטונג געבען אז די פעקלעך עסען וואס מען באקומט זאלען זיין פארמאכט מיט דעם חותם. אין מען זאל עס אליין עפענען און עבען אנצווארעמען אין נאכען ווארמען זאל מען נאך אמאהל וכטונג געבען אז דאס פעקעל זאל זיין פארמאכט.
בכבוד רב,

הרב מיכאל ראזענפעלד, אירווינגטון

מהמתרחש בעולם הכשרות

שלמי חודה לכל המסייעים במצוה

זיר דרוקען אויס אונזער דאנק פאר די אלע גראסערי לייט וואס האבען אאפערירט מיט אונזער פארלאנג (מדריך ז') נישט צו העכערן די רייזען פאר פסח. דאס איז איינע פון די גרעסטע חיזוקים פארן וועק פון כשרות, עס איז גרינגער פאר די קונים צו קויפען ארלעסליכע פראדוקטען.

ויך אויף אגאנץ יאהר בעטן מיר ביי די גראסערי לייט אז זיי אלען אויך נאר העכערען לויט די פראצענטען וואס זיי ווערען עהעכערט אויף זייער סחורה, און נישט צו פופציג, און אסאך מאל ונדערט פראצענט ווי געווענטליך. מיר בעטען די קונים אויס ונוצען זייער דרוק ווי. עס איז נאר מעליך לטובת הכשרות, וחפץ בידכם תצליחו.

וס סיראפ

זיר האבען ערהאלטען אינפארמאציע פון עטליכע כעמיסטען וועגען

י קאף סיראפ **Colitussin & Robittusin** לויט זייער

ינפארמעציע זענען די פראדוקטען בלי השש איסור. האטש עס

ההאלט. **glyceryl Guaiacolate.**

גב, זענען מיר מעורר אז מען דארף מאכען א שהכל ווען מען

רינקט סיראפ, האטש עס איז פאר א רפואה.

ווייטעמין

א) מיר האבען ערהאלטען אסאך אנפראגען וועגען די ווייטעמין

Stuart Pre Natel

וואס מיר האבען געמאלדען אין דערין ז' אז עס איז בלי חשש חמץ, היות א טייל פון די אינגרידיענס ווערען ערצייגט פון הייווען

Yeast איז דאך פארהאנען א חשש חמץ.

1) זענען מיר מודיע "אז רוב הייווען אין אמעריקע זענען נישט פון חמץ". (מיר באמערקען אייער וואונדער אויף דעם גרויסען

חידוש, וואונדערט זיך נישט, אויפ'ן געביט פון עסענווארק

אנטוויקעלט זיך תמיד גרויסע וואונדער אין ענדערונג).

2) חוץ מזה ברענגען מיר אראפ א בריעף פון דעם פאבריק וואס באשטעטוגט אז די ווייטעמין ווערט נישט ערצייגט פון נאטירליכע

קוועלען (פ.ב.ש. ווייץ א.ז.ו.) נאר פון כעמישע מאטריאל.

STUART PHARMACEUTICALS

Division of ICI America Inc.
3411 Silverside Rd., P.O. Box 751 | Wilmington, Del. 19899

All of the vitamins and minerals in Stuart's line of prenatal products are chemical compounds and not from natural sources.

Sincerely yours,

L. E. Weber, M.D.

Director of Professional Services

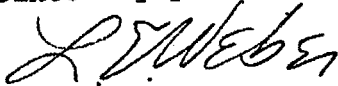
(3) לגבי דעם חשש איסור וואס גייט אן אגאנץ יאהר, זענען מיר מודיע אז יעדער זאל זיך פאבונדען מיט זיין רב וועגען די שאלה. מיר ברענגען דא א בריעף וואס באשטעטיגט אז עס איז דא א חשש איסור אגאנץ יאהר:

STUART PHARMACEUTICALS

Division of ICI America Inc.
3411 Silverside Rd., P.O. Box 751 | Wilmington, Del. 19899

Enclosed is a listing of the active ingredients of all the Stuart prenatal products. Each of these products does contain gelatin as an inactive ingredient, but its presence is necessary in the manufacturing process. This gelatin may be from an animal source thus making these medications not Kosher.

Sincerely yours,

L. E. Weber, M.D.
Director of Professional Services

וועקס פאפיער

מיר באהאנדלען די פראגעס וועגען וועקס פעיפער, וואס ווערט באשמירט מיט אויל, פעטענס א.ז.וו. מיר ברענגען די אינפארמאציע וואס מיר האבען דערווייל ערהאלטען.

I was assured by Mr. Sandoski of the Scott Paper Company that in the whole process of production only wax made from pure naphta of oil wells is used. He also told me that they would not use any other oil being that quality would be poor grade.

פרי-טעים פראדוקטען (א"י)

די פראדוקטען פון פרי-טעים וועלעכע האבען אויף זיך צו
בוכשטאבען B.D.Z. אויף ענגליש. זענען אונטער די השגחה פון
ביד"צ פון ירושלים עיה"ק, האטש עס האט נישט די חתימה פון
ביד"צ. די וואס טראגען נישט די אותיות זענען נישט אונטער
זייער השגחה.

מיר ברענגען דא א וויכטיגען בריעף וועגן די ווייטאמינען

Tri-vi-flor
Fer-in-sol

Mead Johnson LABORATORIES

/ EVANSVILLE, INDIANA 47721 TELEPHONE (812) 426-8000

March 18, 1975

Thank you for your recent letter concerning the Kosher certification of Tri-Vi-Flor and Fer-In-Sol. Unfortunately, and with a great deal of reluctance, Mead Johnson was forced to remove the from our vitamin drop products. Our chewable tablets, however, still carry the .

Glycerin is the major vehicle we use in which to dissolve the vitamins. Glycerin comes from three sources: synthetic vegetable and animal. Up until June of 1974, we used synthetic glycerin which was certified Kosher. However, synthetic glycerin comes from petrochemicals which come from oil. With the oil shortage came a shortage of Kosher or synthetic glycerin. Vegetable glycerin can be Kosher but it is extremely scarce and very expensive.

In order to continue making our products we had no choice but to use animal source glycerin. Of course, animal glycerin cannot be certified Kosher

I can assure you that once the supply situation returns to normal, we will once again manufacture Kosher vitamin drops.

Sincerely,

John A. Nordberg
Market Manager
Pediatric Vitamins

שמע בני

דער דאזיגער ארטיקעל איז געווען געדרוקט אין א פאפולערע א"י צייטונג צוליב איר אקטועליטעט אויך דא אין אמעריקע דרוקען מיר דאס דא איבער

על בעיות השגחה וכשרות במפעלי המזון

מאת יוסף דרוק

המפידים לאפות לחמם בביתם, אינם מחמירים בהקפדה על הכשרות. הגדרה זו אותה שמעתה לאחרונה בשמו של אליהו המצוי בבעיות ההשגחה וההכשרים בארץ, המחישה בפני יותר מכל את הבעיות ונקודות התורפה של בעיית הכשרות במפעלי הייצור בארץ. הקביעה האמורה יש בה כדי לעורר למחשבה והתעוררות מעמיקים על נושא הכשרות בארץ הדרוש תיקון ואשר ככל שתעשיית המזון מתפתחת מתרבים הסיבוכים והקשיים עד שהמסקנה האמורה לעיל הפכה להיות נחלתם של רבים, אם כי מעטים עדיין מקיימים זאת ולרבים בודאי תהיה זו הפתעה לשמוע שאכן קיימים אנשים כאלו, מי שמצוי מעט בנעשה בין חוגים חרדיים, בין חסידיים ואנשי מעשה ובין תלמידי-חכמים ויראי ה' יודע כי תופעה זו בוואריציות שונות קיימת עדיין ועוד לא פסו אמונים מקרב הארץ.

לעתים רבות מזדמן לנו, בעיקר בשמחות ובאירועים להיווכח בקיומם של אנשים מכל החוגים בישוב החרדי, הנמנעים באופן מוחלט מלטעום אפילו טעימה כלשהי של מצרכי מזון במקום זר. לא אחת נדמית לנו התנהגות זו כתמוהה, לעתים אפילו כיוהרא. אולם, ככל שעוברים הימים וכל כמה שאתה מטה אוזן לשמוע הרינו מגיעים למסקנה: "ולואי שהיה דבר זה בכוחנו". מאידך אנו לעתים גם תמהים כיצד זה מרשים אנשים לעצמם להקל בכגון אלו ומסתמכים הסתמכות מלאה על... החותמת. ולא משנה שמו של מי רשום עליה. פרשת הכהל ביינות ובמשקאות החריפים שהכתה גלים לאחר שנחשפה על ידי עתוננו, חפשה גם בפני הציבור עד כמה פגוע הוא מוסר השגחה על הכשרות בייצור היינות. וממנו אנו למדים על תעשיית המזון כולה. כמה וכמה מוסכמות בעניני הכשרות התמוטטו, ומאידך אפשר גם לומר שכמה מוסכמות אחרות התחזקו ולא נרחיב את הדיבור בנושא זה.

אולם, המסקנה היחידה שנתחזקה ללא עוררין היא: שייצור עצמי של מצרכי מזון שוב אינו בגדר תומרה יתירה, וכל מי שבכוחו תבוא עליו ברכה.

לדאבונינו יש גם רבים אחרים מהם יפים וטובים ש'תעודת ההכשר' התלויה על הקיר מספקת אותם בהחלט. וספק אם הם יכולים לומר שתלו את קלקלתם בהכשרו של הרב... כבר נאמר שאחד המרכיבים בעניני הכשרות הוא הנאמנות האישית של בעלי המפעל, אפשר גם בהחלט לקבוע כי גם לנאמנות האישית של נותני ההכשרים משקל רב ביותר וקשה לומר שאפשר במקרה זה לסמוך על מוסכמות, בעייה זו היא גם כן מורכבת ותלויה בה קלקלות רבות הנובעות הן מן האפקטים האישיים והן ממבנה הרבנות ומערכת הכשרות בארץ.

לדוגמא: בעיית התלות של נותני ההכשרים ושליחיהם - המשגיחים וכד', בבעלי המפעל המוכשר. ידוע כי רבים מביין המשגיחים מקבלים משכורתם ישירות מן המפעל עליו הם מפקחים. יש מקרים שבהם אין לרבנות המקומית כלל מה לומר בכל הנוגע לענייני שכרו של המשגיח אותו היא מנתה. במקרה מסוג זה, נשאלת השאלה מה ערכה של ההשגחה כאשר אותה משגיח צופה בבעל המפעל, עליו הוא חייב לפקח ולעקוב - את נותן לחמו. כאשר הוא ימצא איזשהוא חשש האם אנו יכולים להיות בטוחים שהוא יאזור עוזו בנפשו ללכת עד סוף הבירור, הרי מדובר כאן רק בבשר ודם, האם נוכל תמיד להיות בטוחים שיש לו הכוחות הנפשיים להסתכן באבדן פרנסתו?.

ומכאן לנקודה אחרת, והיא בעיית התשלום עבור ההכשר, חלק מתקציבי המועצות הדתיות ממגמן מהכנסות שיש להן ממפעלים מקבלי ההכשרים, כמובן, עיקר התשלום מיועד למימון החוצאות של ההשגחה, אולם, הוא גם בדרך כלל גם גבוה מכך.

לא מכבר פירסם מחבר אלמוני חוברת בשם "הכשרות במבחן המעשה" העובדה שהחברת היא אנונימית מעוררת באופן טבעי הסתייגות מסו-ימת אולם גם עם זאת, לאחר עיון בדברים הנאמרים קשה להתעלם מן הדברים הנאמרים בה.

המחבר המתייחס בעיקר לבעיות המתעוררות כתוצאה מתיעוש המזון, מונה אחת לאחת את התקלות הרבות הקיימות כיום בייצור ההמוני של מזון והמסקנות המתבקשות הן עגומות ביותר, מי מאתנו, למשל, העלה על דעתו כי "צבע מאכל" מיוצר מ"מקקים".

גם כאשר אנו רוצים להחמיר לגבי האוכל מקובל שלגבי פירות וירקות - פרט לבעיית המעשרות ושביעית וערלה - הרי אפשר לאכול בכל מקום. מזה שנים נהוג למכור פירות מיובשים מחו"ל והנה מגלה החוברת הנז' כי נתגלה שיש צימוקים מצופים בשומן ובדיקות העלו שזה שומן של בעלי חיים.

שומן מן החי נמצא, לאחר בדיקות במוצרי מאכל רבים, או בחו-מרים השונים המשמשים ליצור מזון, זכך בתרופות. מי יכול לחשוד כי "אבקת שום" אינה כלל מיוצרת משום והיא מעורבת בשומן בעלי-חיים.

בחוברת המוזכרת מובאים כמה וכמה סיפורים על נושא זה של הסתמכותם על נאמנות שאחר כך התגלתה בטעות מיסודה, מן הדברים אנו למדים כי נאמנות גרידא גם היא עלולה לגרום תקלות לא מועטות. בחוברת מובאים ספורים מזעזעים של זלזול או רשלנות מצד נותני ההכשרים שהיו צריכים לזעזע את מוסד הרבנות בארץ.

שורות אלו נכתבות שעות ספורות לאחר סיום חג הפסח שעל"ט. אחד המרכיבים העיקריים של החג וההכנות אליו הוא ענין הכשרות, כמה שורחות בנות ישראל על כל גרגיר של חשש חמץ לנקותו מן הבית, כמה טורח ויגיעה משקיעים בהכנת המאכלים כדי שיהיו על צד ההידור הרב ביותר. האם יודעים כל אותם האנשים מן התקלות המרובות הרו-בצות לפתח ביתם כאשר הם נזקקים למוצרי מזון מתועשים, האם נתנו לבם על כך כאשר שלחו לרכוש מצרים בעל "הכשר", האם הגישה להכנת המאכלים בבית החרושת יש לה דמיון כלשהו לזו הקיימת בבית? האם תבוא החותמת כתחליף למאמצים ולעבודות והטרחות אותן טרחו אמות-ינו וסבותינו בעבר?

אלו שאלות שעליהם אנו חייבים לתת את הדעת ויפה שעה אחת קודם. כדי שבשנה הבאה כאשר נכריז בליל הסדר "כל דכפיין ייתי ויכול" לא יתגנב חשש ללבנו האם נכשיל גם אחרים

פעטשטעלונגען

ארטיפישעל קאלערס

מיר האבען באזוכט די פירמא **Allied Chemical Co. Buffalo, N.Y.**, זיי מאכען ארטיפישעל קאלארס וואס ווערען גענוצט ביי די ערצייג-ערס פון מאכלים, מיר האבען געזעהן אללע רויע מאטריאל אין די גאנצע פראצעדורע, מיר זענען איבערצייגט אז עס איז פריי פון חששים.

מיר האבען זיך פארבונדען מיט אנדערע קאמפעניס וואס מאכען קאלארס. היות די ליסטע איז גרויס און עפ"י רוב איז דאס נאר נוגע פאר פאבריקאנטען דרוקען מיר נישט די פולע באריכט אין מדרין, די אינטרעסירטע וועגן קאלארס, ווערען געבעטן אריינשרייבן צו אונזער אפיס.

געווירץ

מיר האבען באזוכט די פירמא **Shiff Food Products**, וואס ערצייגען געווירצען. אויף קיין שום געווירץ איז נישט דא קיין חששים, אפילו אויף די פאלגענדע (וואס אלגעמיין האבען א חשש גיסור), **Garlic salt, Garlic powder, onion salt, onion powder**, זענען אויך ריין פון חשש, זיי ערהאלטען נישט קיין **calcium stearate**, ייף און פליסיג זייף

מיר האבען באזוכט די פירמא **triton laboratory**, **Rosenfeld Soap Co., Brooklyn, N.Y.**, וועלכע ערצייגען

Rosenfeld Kosher Soap, Aviv Liquid Soap, Detergents for Commercial use,

וועלכע ערצייגען

יר האבען געזעהן אללע רויע מאטריאלען. אלעס ווערט ערצייגט דורך יי אליין אין נישט געמאכט אין אנדערע פאבריקען, די פראדוקטען ענען בלי חששים.

עדנים

אליפאפס

יר זענען געווען אין פאבריק וואו עס ווערט ערצייגט א פרישע ראנספארט פון לאליפאפס פאר די "מעדנים" קאמפעני, מיר האבען עטראפען א משגיה וועלכע איז דארט די גאנצע צייט פון מאכען ביזן יאקען. מיר האבען געזעהן די גאנצע פראצעדורע.

מיר האבען אויך געזעהן אלע רויע מאטריאל וואס ווערען גענוצט ביים ערצייגען די לאליפאפס. מיר האבען זיך איבערצייגט אז עס איז בלי חשש איסור.

די פעסטשטעלונג גייט נאר ארויף אויפ'ן נייעם טראנספארט פון לאליפאפס. די נייע ווארע ווערט דערקענט דורך דעם וואס אויף דעם באקס פון לאליפאפס איז דא א סימבאל **(K)**.

ליקאריש - "מעדנים"

מיר האבען באזוכט די פאבריק ווי עס ווערט ערצייגט א פרישע טראנספארט ליקאריש פאר די פירמא "מעדנים". מיר האבען באזוכט

די פאבריק ווי מען מאכט זייער ריילים עדזשענט **Release Agent** (וואס אויף דעם איז געווען א חשש ביז'ן היינטיגען טאג). אויך

האט מען געוויזען ווי אלעס איז געכשר'ט געווארען אין אלע

מאטריאל וואס ווערט גענוצט. די פרישע ליקאריש זענען בלי חשש.

די נייע טראנספארט ווערט דערקענט דורך די סימבאל **(K)**. וואס איז געדרוקט אויף יעדען פעקעל ליקאריש.

פאפ קארן

אין מדריך נומ. 6 האבען מיר געמאלדען אז קאץ פאפ קארן איז בלי חשש. זענען מיר מודיע אז זיי פארקויפען אויך פאפ קארן אונטער דעם נאמען "מוזן", **Mozon** וואס איז אויך בלי חשש.

צושפייז

מיר האבען באזוכט די פאבריקען ווי די פירמא **Ungar Food Co., New Square N.Y.** נעמען און מאכען די פאלגענדע:

(1) פיקעלס (5 מינים).

(2) עסיג

(3) מוסטארד. (מיר האבען שוין באריכטעט וועגען די איבעריגע

פראדוקטען אין מדריך נומ. 7).

(4) מייאנעז מאכען זיי אליין, פון אויל וואס ווערט געמאכט

אונטער פארלעסליכע אויפזיכט, און פרישע אויפגעקלאפטע אייער.

די אלע פראדוקטען זענען בלי חשש.

קאווע

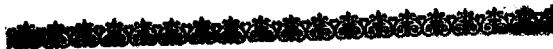
מיר האבען באזוכט די פירמא **General Foods, Hoboken, N.J.**, וועלעכע ערצייגען די פאלגענדע קאווע פראדוקטען
Yuban Maxwell House, Sanka, Freeze Dried Brim, Freeze Dried Sanka, Freeze Dried Yuban, Maxim, Brim,
 מיר האבען געזעהן די גאנצע פראדוקציע. מיר זענען איבערצייגט אז עז איז בכלל נישט פארהאנען קיין שום חששים.

קענס

מיר האבען געמאלדען אין מדריך נומ. 6, אז מיר האבען באזוכט די קאמפעני **Marion Food Co** (זיי "קענען" פרוכט אין גרינצייג). מיר ווילען מודיע זיין אז די פאלגענדע פראדוקטען ווערן אויך

"געקענד" דורך זיי.
Perfection Clover Orchard
Cut Green Beans Beets
Cut Waxed Beans Carrots

זייערע פראדוקטען זענען בלי חשש.

Soap and Liquid Soap

We investigated the firms Triton Lab. Inc., and Rosenfeld Co. which make Rosenfeld Kosher soap and Aviv Liquid Soap, and detergent for commercial use. We saw all raw materials. Everything is prepared by the companies themselves and not made in other factories. These products are free of doubts.

KASHRUTH INFORMATION

The storekeepers from the canteens in the camps, should contact our office. We are happy to help and show what products can be obtained without any doubts concerning kashrus.

Cough Syrup

We have received information from several chemists concerning Colitussin and Robitussin cough syrup. According to their information, these products are without doubts in kashrus although they contain glyceryl guaiacolate

Also we remind the public that one must recite a 'brocho Shehakol when he drinks cough syrup although it is medicine.

Pri Ta'im Products (Eretz Yisroel)

The products from Pri Ta'im, which bear the initials B.D.Z. in English, are under the supervision of the Beth Din Tzedek of Jerusalem, although they do not have the seal of the Beth Din Tzedek. Those products which do not bear the letters B.D.Z. are not under their supervision.

Wax Paper

We are still investigating the questions concerning wax paper which is smeared with oil, fats, etc. The information which we have received in the meantime is printed on p. 17.

This verification applies only to the new lollipops. The new ones can be identified by the symbol (K) printed on the box.

Spices

We inspected the Shiff Food Products Co. which prepares spices. There are no doubts on any of their spices, including the following (which generally have doubts concerning Kashrus:)

garlic salt , garlic powder, onion salt, onion powder
They do not contain calcium stearate.

CANNED PRODUCTS:

We reported in Madrich No. 6 about the Marion Food Co. We would like to add the following to the list of foods, not containing any doubts concerning Kashrus, which they can:

PERFECTION

Cut Green Beans
Cut Wax Beans

CLOVE ORCHARD

Beets and Carrots

LICORICE

We were at the factory while a new batch of licorice was being made for the Madanim Co. We were at the plant where Kosher release agent was made, which till the prese had many doubts concerning Kashrus. We saw the whole preparation of the machinery and were pleased to see this product finaly free of doubts. This refers only to the new shipment of licorice which can be identified by the symbol (K) on each package of licorice.

VERIFICATIONS

Artificial Colors

We inspected the Allied Chemical Co., Buffalo New York which manufactures artificial colors which are used in food preparation. We saw all the raw materials and the entire manufacturing procedure. We are sure it is free of doubts.

We contacted other companies which make food coloring. The list is very large and basically applies to manufacturers. We do not have spare for it in the madrich. Whoever is interested in further information on food coloring is requested to write to our office.

Condiments

We inspected the factories from which the Unger Food Company of New Square takes the following: Pickles (5 Kinds), Vinegar, Mustard. (We have already discussed their other products in Madrich Number 7). They make their own mayonnaise from oil which is made under reliable supervision, and fresh eggs which are inspected for blood-spots. All these products are free of doubts.

Coffee

We investigated General Foods, Hoboken, New Jersey, which makes the fall.coffee products. Freeze-dried Brim, Yuban, Freeze Dried Sanka, Maxwell House, Freeze-Dried Yuban, Sanka and Maxim. We are sure that there are no doubts in these products.

Lollipops

We were in the factory where a fresh shipment of lollipops for the Madanim Company was prepared. We found a Mashgiach who is there from the beginning until after the packing. We were shown the procedures and preparations for production. We also saw the raw materials used in the lollipops. We are sure they are free of doubts.

קטעים ממכתבים של רבנים הגאונים שליט"א לוועד הכשרות

הרב הגאון מוהר"ר אברהם מאיר איראעל שליט"א
אב"ד הוויאד — כותב

מאוד שמחתי בהוצאת מדרך הכשרות. הגני מוכן ומוזמן לשתף פעולה עם כבודכם..
שמשונה וועד זו מוועדים הקדומים..

הרב הגאון מוהר"ר שמחה בונם גרינבערגער שליט"א
ראב"ד פרעשבורג — כותב

וגם אני אצורף בהסכמתי לדבר מצוה רבה. מצוה דרבים וחפץ ה' בידכם יצליח..

הרב הגאון מוהר"ר יצחק אייזיק אייכענשטיין שליט"א
אב"ד קיוויאשד — כותב

צריכים לסייעתא דשמיא להחזיק מעמד ומצב. מלחמה ממש פנים ואחור, אמנם
מובטחני בנושא הדגל שלא יחת ולא יסוג אחור מכל דחוק ולחץ

באר יעדע 5 נייע מעמבערס וואס איר שאפט באקומט איר פריי. איין יאהר גאנג

For every 5 new members which you obtain, we will send you a
free one year's subscription.

Name _____

Address, City., State Zip _____

Name _____

Address, City., State Zip _____

Name _____

Address, City., State Zip _____

Name _____

Address, City., State Zip _____

Name _____

Address, City., State Zip _____

VAAD HAKASHRUS

P.O. BOX 56

BROOKLYN, N.Y. 11228

Tel: 232-3100

633-2952

633-2952

גרוסע מציאות
GENERAL AUTO SALES

קיימט די בעסטע פארעם פאר עסן זייער
אמעריקאנער קארס
פאנעפטייע אינשעפארונגען אין פריז
דורך 18 אינשעפארונגען דיקלעט.
פולע גאראנטיעס פון דער פאבריק.
CHEVROLET * OLDSMOBILE * FORD *
CHRYSLER * DODGE * BUICK *
PLYMOUTH

גוטער סויף!

אייך האבען סוף 18 אייבונדל זייער גוטע
USED CARS
בליענע פרייען צופרידענעיים גאראנטיעס
יעמב צעדענדיגריטה

מרכז תשמיעי סתם

4810-16th AVE., B'KLYN., N.Y. 11219 Tel: 436-0543

- מבוחר צאה של סת, תפילין, מזוזות, מוגלכות
- מספרים יודעים מארה"ק ומוגלים היטב כאן
- בתים מהודרים (כלי טייז ודלפק) דקות וגסות
- גיבור וזיידע בתים יעלים לריבוע מאיבונדלם
- בריקה והגהת סת"ם, ותיקונים במובוליות
- מוכן להוראת סת"ם, כתיבה תמה והלכותיה
- ספרי הלכות סת"ם, תיקוני-ספרים מוגלים
- קלף, די, קולמוסים וכל צרכי ספרים

Learn to Drive Safely

with

SHALOM

Auto Driving School

469-0062

FREE Pick Up

FREE 3- Hour Lecture

with Course

License Renewals

and Plates Secured

אח באפע אייבונדל קאמאד

דעדין אידיש

אנזערע אייבונדל קאמאד

דעדין צא אידיש

באצאלט אייער סובסקריפציע

כתבי יד עתיקים
המפוגין בכחב יד של
הצה"ק ר' הלל ל"ש
מקאלאמאיע על חכמה
הקבלה יסנה אל
החלפון 384-5055

הצלה רחום: 387-1768

בקשה נחוצה
הערע קען ענדן זיין ענין פרייע
שטור און ענין משיגן פון היימישן
היינטיגען מוסד זאל מוהל זיין דופען!
מיטטער פרייז - 7612-436
ילמנה גדולה יושב.

קרעק און קבורח
אין ארץ ישראל
ארץ החיים

חר חיותים
חר מנחות
אח צורעע בני עלמן
הברה קרישא חפדיים
המאחורות בירושלים
MAALIN BAKODESH SOCIETY
26 CANAL STREET
NEW YORK, N. Y. 10008
DAY AND NITE
212 233-7878
IN CANADA:
MONTREAL 272-2211
אליעזר יודא ג'טס, מנהל

435-5644

HEYMANS PHARMACY

SHOMER SHABBOS

5101 - 13TH AVENUE
BROOKLYN, N.Y. 11219

FREE DELIVERY

MADRICH LAKASHRUS

5735

Vol. 2, No. 8

April- May, 1975

ווילט איר אז אויפריכטיגע כשרות זאל דאמינירען
 ווילט איר אז ערליכען רעפארט וועגען כשרות האבען
 ווילט איר אויף אן עראפלאן (אדער ח"ו א שפיטאל) האבען א כשרין ביסען
 ווילט איר פון אייערע געשמאקע סעודה מיט א רואיג געוויסען געניסען

דאן

מיד מיינען אידן

ווערט א חבר אין די איינציגע אומפארטייאישע אויפריכטיגע און שלא על מנת
 לקבל פרס ארבייטענדע ארגאניזאציע פון כשרות

ועד הכשרות שע"י התאחדות הקהלות

פארלאנגט אז אלעס וואס איר עסט און וואו איר עסט זאל ווערען אונטערזוכט
 דורך דעם וועד הכשרות.
 שטארקט די הענט פון עושי מלאכת הקודש באמונה.
 שטעלט אויף דעם אונטערשטען צעטעל און שיקט דאס אריין שוין היינט !
 יעדער וואס וויל העלפן פארשפרייטען אין בתי מדרשים, ישיבות און קהילות אדער
 ארויסשיקען פאר זייערע קהילות זאל זיך מעלדען.
 הוועד הכשרות

Non-Profit Org.
 U. S. POSTAGE
Paid
 Brooklyn, N. Y.
 Permit No. 11517

דהתאחדות הקהילות

בהשתתפות הרבנים וחקהילות
ולומדי תורה דניו יארק

מדריך לכשרות

— ירחון דהתאחדות הקהילות —

כולל תשובות, מכתבים ובירורים בענין כשרות המאכלים

ב"ה. חודש תמוז-אב ה'תשל"ה שנה ב' קונטרס ט' (כרך ב')

בפיקוח הרב הגאון מוה"ר משה שטרן שליט"א
הגאב"ד דקהל יסודי התורה (מלפנים אב"ד דעברעצין)

יוצא לאור ע"י

וועד הכשרות

ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות

באמצעים של בירור, חקירה ודרישה,
התיעצות, הודעה, והצעה

מפתח

פ"ב	מודעה מארגון צרכנים דתיים	ס'	המערכת
פ"ב	זיופים בהכשר הרב לאנדא		זון כהלכה
פ"ג	הארמו"ר פליובאוויטש נותן	ס"ב	בדבר בישול עכו"ם בדג מטוגן
פ"ד	עזרה לתקן כשרות הבית	ס"ב	בדבר להפריש תרו"מ כחז"ל
פ"ד	מכתב מרבנות הראשית	ס"ג, ס"ה	נוסח הפרשת תרו"מ
פ"ה	הסרת השגחה למלון בא"י	ס"ג	משהת שיניים מעורב בנו"ס
פ"ה	חלב ישראל בבאלטימאר	ס"ד	בדבר אכילת תרנגול הודו
פ"ו-פ"ח	מכתבים אודות וויטאמינים		יכה כהלכה
פ"ט	מכתב אודות משחת שיניים	ס"ז	דברים הבאים בתוך הסעודה
צ"א-צ"ב	מכתב מהפירמא "קעלאג"		ימו לב
צ"ב-צ"ג	מכתבים אודות שמרים		זהרות מהוועד
צ"ד	מכתבים אודות נייר לאפי'	ס"ח	פירות ארץ ישראל
	פעסטשעלונגען	ס"ט	חותם בתוך חותם
צ"ה	נאשערייען	ס"ט	חששות בדגים
צ"ז	פאשקעס	ע"ב	חששות בביצים
צ"ח-ק	פעסטשעלונגען	ע"ד	צייכענובען פון כשרות
			ימע בני
From The Desk Of The Editor	קז		אומפארלעסליכקייט פון
Background Information	קו	ע"ו	שפיז אינהאלט
Unreliability Of Ingredients	קה	ע"ה	נחקוי ירקות משרצים
Kashrus Information			מהמחרש בעולם הכשרות
Fish	קג		מכתב מהרה"ג מדעברעצין
Eggs	קא	פ'	שליט"א
Israeli Fruit	קא	פ"א	מודעה מהרב יעקב לאנדא
Verifications	ק	פ"א	מודעה מהרב מענדל שימל
Assorted Letters Concerning		פ"א	מודעה מארגון צרכנים דתיים פ"א
Kashrus	פה-צה	פ"ב	מודעה מהתאחדות הרבנים

 מיר זוכען פלאסץ פאר סטוריטש
 ווער עס האט זאל זיך מעלדען.

וועד הכשרות

ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות

דהתאחדות הקהילות

בחשתתפות הרבנים והקהילות
ולומדי תורה דניו יארק

בפיקוח מוה"ר משה שטרן שליט"א
גאב"ד דקהל יסודי התורה
(מלפנים אב"ד דעבראצין)

ה ת ו כ ן

דבר המערכת

המזון בהלכה

ברכה כהלכה

שימו לב

מהמתרחש בעולם הכשרות

שמע בני

פעסטשטעלונגען

Vaad Hakashrus, P.O.B. 56, Brooklyn, N.Y. 11228 (212) 232-3100
A Public Service Organization Dedicated to Strengthening of Kashrus
Through Research and Development

דבר המערכת

מעמבערס באקלאגען זיך אז זיי באקומען נישט קיין מדריך. מיר אנטשולדיגען זיך און מיר בעטען אייער קאאפעראציע מיר זאלען אייך קענען ערפאלגען על צד היוחר טוב.

עס טרעפט אפט אז מיר באקומען טשעקס אדער קעש אן קיין שום אדרעס. מיר בעטען אייך שרייבט אייער אדרעס אויף די טשעק אדער אויף א צעטל. ביטע שרייבט אויסדריקלעך צי דאס געלט איז פאר דמי חבר אדער א באשטייערונג.

איהר מוזט אונז לאזען וויסען ווען איהר ענדערט אייער אדרעס. מדריכים צייטונגען א.ד.ג. ווערן נישט איבערגעשיקט אויף א נייעם אדרעס דורך די פאסט.

ווען איר לאזט אונז וויסען וועגן אן אדרעס ענדערונג, ביטע שרייבט אייער אלטען אדרעס, אויב מעגליך שיקט אריין אייער קאמפיוטער לעבעל. אונזער פאסט ווערט געשיקט **third class**, אפט מאל נעמט וואכען ביז עס דערגרייכט אייך. אפט מאל דער-גרייכט דער מדריך צו איין מעמבער אפאר וואכען בעפאר עס דערגרייכט דעם צווייטען, כאטש עס איז ארויסגעשיקט געווארען אויף איין מאל. ביטע האט געדולט.

די נעמען פון אונזערע מיטגלידערס זענען אויף א קאמפיוטער סיסטעם. יעדער זאל באטראכטען די נומער אויף די רעכטע זייט פון זיין לעבעל. דאס באווייזט ביי וועלכע מדריך עס וועט זיך ענדיגען זיין אבענאנט. צ.ב.ש. אז איהר שיקט אריין געלט ווען מיר האלטען

ביים זעקסטען מדריך ענדיגט זיך אייער אבאנאנט ביי
מדריך נומ. צוועלף. (מיר שיקען זעקס מדריכים א יאר)
און דאס איז די נומער אויפן לעבעל.

מיר שיקן נישט קיין שום מדריכים נאך אייער
לעצטער נאמער. ביטע שיקט אריין אייער אבאנאנט
בעפאר עס ווערט געענדיגט.

ועל כולם זענען מיר מענטשען, און פעלערס
טרעפען זיך. ביטע שרייבט אונז אויב איהר באקומט
נישט קיין מדריך. אויב עס איז א טעות אין נאמען,
אדרעס, חשבון, קאמפיוטער נומער. מיר שטרעבען איין
צו ערפאלגען מיט צופרידענהייט.

מיר האבען נישט גענוג מענטשען אנצופירען
מיט א ריכטיגע טעלעפאן באדיענונג. מיר בעטען ווער
עס האט א פראגע, בקשה, אינפארמאציע, ביטע שרייבט
אין קורצען צום וועד.

כדי צובאקומען פריערדיגע מדריכים, ביטע
שיקט אריין א דאללער פאר יעדען מדריך און ווייזט
אן וועלכע מדריכים איהר זענט אינטערעסירט צו
באקומען. מדריך נומ. דריי איז איבערגעדרוקט גע-
ווארען במספר מצומצם. מדריך נומ. פיהר קען מען
מעהר נישט באקומען.

בכבוד רב,

ה מ ע ר כ ת

המזון בהלכה

...האם צריך לחשוש לבישול עכו"ם בדגים

מטוגנים בשמן?

אליעזר ראנד

תשובה מגאב"ד דעברעצין שליט"א

בדגים מטוגנים בשמן ליכא איסור בישול עכו"ם
כמפורש ברמ"א (סי' קי"ג סי"ג) בשם הטור דכבוש אינו
כמבושל לענין בישול עכו"ם.

...האם צריך להפריש תרומת ומעשרות כאן

בארה"ב וא"כ האין צריך להפרישו... נא לברר.
משה כהן

תשובה מגאב"ד דעברעצין שליט"א

לענין הפרשת תו"מ בחו"ל מפירות א"י הנה אל
תטעה אותך מש"כ בשו"ע (סי' של"א סי' ב') פירות
של א"י שיצאו לתו"ל פטורים מתו"מ, דזה דוקא שנת-
מרחו בחו"ל אבל אחר מרוח בא"י לא מיפסרי בחו"ל
וחייבים בתרו"מ. ושוב מצאתי כן בערוך השלחן הל'
תרומות סי' נ"ז ס"ג ובהגהות צבי לצדיק על גליון
שו"ע יו"ד סי' של"א סי"ב).

שנת תשל"ה חייב במעשר שני ושנת תשל"ו -

במעשר עני, כי שנת תשל"ג היתה שנת שמיטה ושנה

א' ב' ד' ה' חייבות במעשר שני, ושנה ג' ו' חייבות

במעשר עני.

נוסח ההפרשה יש לכוון בדרך זה: נוטל מן

הפירות יותר מאחד ממאה, ופבדילו מן השאר ויאמר

בזה"ל: יותר מאחד ממאה מהפירות שבידי, הרי היא

תרומה גדולה בצד צפוני, אותו אחד ממאה ועוד תשעה חלקים כמותו בצד צפוני של הפירות הרי הוא מעשר ראשון, אותו אחד ממאה שעשיתי מעשר עשוי תרומת מעשר ומעשר שני בדרומו ומחולל הוא וחומשו בשה פרוטה שיחדתיה לחילול מעשר שני, ואותו מטבע יזרקו לים הגדול או יזרה לרוח, או יאבדו באופן המועיל. בשנת מעשר עני יאמר חילול מעשר עני, ובמסופק אם הפירות הם משנת מע"ש או משנת מעש"ע יאמר מתחילה הנוסח של מעשר שני כדלעיל. ויוסיף עליו: ואם צריך מעשר עני, הא מעשר עני בדרומו, אין מברכין בחו"ל על ההפרשה, (עיי' בקשו"ע בדינים התלויות בארץ ע"פ הגאון החסיד בעל חזון איש זצוק"ל).

מאת המערכת:

העחקנו נוסח ההפרשה באריכות, שנדפס במדריך הכשרות של בד"ץ שבירושלים עיה"ק (בחו"ל אין מברכים). עיי' במדור שימו לב בדיון זה, והיות שבני חו"ל אינם רגילים בהפרשה ובכך מהיות טוב שלא לקנות פירות הבאים מא"י ובכך לא יכשלו. במיוחד נאמרו הדברים לבעלי תעשית המזון שמערבין פירות א"י במזונותיהם ואין להקונה שום ידיעה שכך הוא ואינו מפריש.

האם יש לחשוש לאיסור של משחת שינים, היות שאין בולעים אותו והוי רק טעימה. יעקב פעלדמאן

חשובת הגאב"ד מדעברעצין שליט"א

מה ששואל אם יש חשש במשחת שינים מאחר שהיום היא מעורבת מחלב ושומן נו"ט, אין דרכי להתיר שום דבר כשאותו דבר אין היתרו פשוט לגמרי אם נמצא מאותו

דבר עם השגחה מעולה. מאחר שנמצא משחת שיניים כשר
 ישתמשו בו. אולם אם הרופא שיניים (דענטיסט) מצוה
 לאדם שישתמש דוקא במשחת שיניים המעורב משומן נו"ט,
 אז יש מקום בראש להתיר עפ"י הלכה, מאחר שהמשחת
 שיניים נו"ט לפ"ג, ואדם נזהר מאוד שלא לבלעה, ועיין
 בפ"ת סי' צ"ח סק"א, ובפ"ת סי' מ"ב סק"ד, ובשפ"ד על
 הש"ך סי' מ"ב סק"ד ומשב"ז סי' צ"ח על הט"ז ס"ק ב',
 עכ"ז יותר טוב להשתדל לכתחילה ליקח משחת שיניים כשרה.

...התעוררתי שיש חשש פקפוק אם מותר לאכול עוף
 הנקרא תרנגול הודו "הינדיג" (טורקי), משום שעוף זה
 לא נמצא בקבלה שהוא טהור וכמדומה מבואר בפירוש
 הרמב"ן על התורה שרק אותם עופות הידועים ומקובלים
 מותרים באכילה ולא אחרים... שמעתי שכמה רבנים
 מתמירים שלא לאכול טורקי משום זה.. עיין חולין שעוף
 נאכל במסורת, ע' בראשונים אם סימני טהרה מספיק או
 צריכים להסתמך על מסורת קבלה פרטית. עי' בשדי חמד
 מערכת עוף באריכות גדול.

אברהם יצחק הופמן,
 ירושלים

הערת הגאב"ד מדעברעצין שליט"א

מעולם לא שמענו בזמנינו שיהי' מי שיפקפק

על אכילת אינדיק.

סדר ונוסח הפרשת תרומות ומעשרות

יש לייחד מטבע מתכת כגון לירה, וכדו' ולהניחו במקום משומר במיוחד לפדיון מעשר שני.

לפי מחיר כסף-צרוף כהיום (אדר תשל"ה) אפשר לחלל על מטבע של לירה אחת, כ־33 פעם, ויש לעקוב מפעם לפעם על שינוי במחיר הכסף-צרוף, הנמצא עפ"ר בתהליך התיקרות ובמיוחד באחרונה, ולהזהר שיהי' שוה פרוטה כדין.

נוטלים מהפירות חלק שהוא מעט יותר מאחד ממאה, (כגון מקילו אחד נוטלים במשוער מעט יותר מן 10 גרם: מן 50 תפוזי"ם מעט יותר מן חצי תפוז"ז בינוני. אך יש להזהר להיות בטוח כי הופרש יותר מאחד ממאה). — מבדיל את החלק ההוא מיתר פירות ואומר:

יותר מאחד ממאה שיש כאן, הרי הוא תרומה גדולה בצד צפרנו (*).
 אותו אחד ממאה שיש כאן ועוד תשעה חלקים כמותו בצד צפון של הפירות, הרי מעשר ראשון (*).
 אותו אחד ממאה שעשיתיו מעשר ראשון, עשוי תרומת מעשר (*), ומעשר שני בצד דרום הפירות (*).
 המעשר שני יהא מחולל הוא וחומשו, על פרוטה במטבע המיוחד אצלי לחלול מעשר שני ורבעי.
 ואם צריך מעשר עני, יהא מעשר עני בצד דרום הפירות (*).
 אם יש כאן רבעי יהא מחולל הוא וחומשו על פרוטה במטבע המיוחד אצלי לחלול מעשר שני ורבעי.

לפני שמפריש תרומות ומעשרות מטבל ודאי מברך:
 (מספק טבל יפריש בלי ברכה)

ברוך אתה ד' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו להפריש

תרומות ומעשרות:

לפני פדיון מעשר שני

(במעשר שני ודאי) מברך:

ברוך אתה ד' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על

פדיון מעשר שני:

(* אם מעשרים מינים הרבה צריך להוסיף כאן: כל מין על מינו'.

לפני פדיון רבעי (ברבעי דדאי) מברך :

ברוך אתה ד' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על פדיון רבעי :

כשנתמלא המטבע שהיללו עליו המעשר שני יקח מטבע שוה פרוטה, וכתיום 5 אגורות ויאמר :

פרוטה החמורה של מעשר שני שבהמטבע המיוחדת ישאר מעשר שני והמותר של מעשר שני וכן הרבעי שיש בו יהא מחולל היא וחומשו על מטבע זה.

את המטבע צריך לאבד וישחוק ויזרה לרוח או יטיל לים.

כאשר בכמה מינים יש ספקות אם זקוקים למעשר שני או למעשר עני, דהיינו שאין יודע בדיוק מתי נלקטו, או המינים המובאים מבתי הקירור, — מוטב לעשר את שניהם מספק כפי הנוסחא דלעיל.

הפודה מעשר שני של אחרים (אחרי שהלזו יעשנו לשלוחו או יקח ממנו רשות) על מטבע של השליח א"צ חומש, ולכן יאמר : יהא מחולל על פרוטה ולא יזכיר „וחומשו“.

מעוררים בזה כי למען להנצל משכחת חילול המטבע, מהראוי לקבוע יום מיוחד (כגון ערש"ק או ער"ה וכדו') לחילול המטבע של מעשר שני.

הרבה חרדים מדקדקים ליתן המעשר עני ממש לעניים.

התרומה אין לאבדה דרך בזיון.

אין להפריש תרו"מ מפטור על החיוב, ומשנה לתברתה.

אף אם מעשרים פירות שהם ממין אחד אבל אם גרכשו בזמנים שונים או ממקורות שונים, יש להפריש חלק מכל כמות של פירות שנרכשה לחוד.

הערה נחוצה : בתקופה אשר פרוטה כסף צרוף מחירו יותר מ־1 אגורה, אין חל חילול מע"ש אפילו על כמה מטבעות של 1 אגורה, אלא צריכים לדייק ולהזהר לחלל על מטבע אחת שודאי יש בה שוה פרוטה כדון, וכחיום כגון מטבע של 5 אגורות (שילינג) ויותר.

פרוטה : אחד מארבעים של גרם אחד כסף צרוף.

שנות המעשר : תשל"ה — מעשר שני, תשל"ו — מעשר עני.

ברכה כהלכה

דברים הבאים תוך הסעודה

(א) פת הוא עיקר הסעודה, וכל הסעודה נקראת על הלחם, שהכל טפל לפת וברכת העיקר פוטר הטפל.

(ב) בשר, דגים, ביצים, ירקות, גבינה, דייסא, ומיני מלוחים וכך כל דבר שדרך ללפת בהם הפת, אין צריכים ברכה לא לפנייהם ולא לאחריהם אפילו אוכלם בלא פת, דברכת המוציא וברכת המזון פטרותן (קע"ז ס"א).

(ג) דברים הבאים להמשיך תאות האכילה אף שאין באים ללפת הפת, היות ועיקר האכילה הוא הפת א"כ טפל הוא לפת ונפטר בברכתו, ע"כ אלו האוכלים "גרעיפרוט" קודם הסעודה אין לברך עליו (מ"א סי' קע"ו, וקע"ד ס"ק י"א).

(ד) דברים הבאים למזון אף שאין באים ללפת הפת, הם בכלל הסעודה ונפטר בברכת הפת (מ"א סי' קע"ו).

(ה) דברים שאין באים ללפת הפת או להמשיך תאות האכילה וגם לא בא לשבוע ולמזון רק בא לקנוח ולתענוג או להקל מכובד האכילה, צריך לברך לפנייהם אם אוכלם בלא פת אבל אין צריך ברכה לאחריהם (קע"ז ס"א, קס"ח ס"ח, מ"א ס"ק כ"א) ובכך אלו האוכלים גלידה (איז קרים) לאחר הסעודה צריך לברך.

(ו) דברים שהם רק לקנוח ולתענוג אין ברכת המוציא פוטרותן אפילו היו מונחים על השלחן בשעת ברכת המוציא, כיון שאין טפלים לפת מה מהני להם ברכת המוציא (מ"א סק"ב).

(ז) כל מיני פירות האילן אינם מדברים הבאים מחמת הסעודה, ואם אוכלם בלא פת צריך לברך לפנייהם אבל לא לאחריהם (קע"ז ס"א).

(ח) ירקות מבושלים תוך הסעודה אין צריכים ברכה, אבל ירקות חיים שאין באים ללפת הפת וגם לא להמשיך תאות האכילה צריכים ברכה.

(ט) שאלאטען ואיגערקעס כשהן חיים צריכים ברכה אא"כ באים ללפת הפת. אם אכלם תחילה עם הפת אף שאח"כ אכלם בלא פת אין צריך לברך. וכך אם אכלם עם בשר וטפל לבשר אין צריך לברך.

(המשך בעמוד ע"ה)

שימו לב

א ז ה ר ו ת מ ה ו ו ע ד

ארץ ישראל פירות

עס איז באקאנט אז עס ווערט עקספארטירט פרוכט פון ארץ ישראל אויף דער גאנצער וועלט. עס ווערט פארקויפט "יפו" מאראנצען און אנדערע פרוכט. לעצטנס איז דער מארק פארפלייצט מיט פרוכט פון א"י פאר געברויך פון קענס.

על פי הלכה מוז מען אראפ נעמען תרומות ומעשרות פון פרוכט וואס וואקסען אין ארץ ישראל, כאטש מען נוצט דאס אין חוץ לארץ. זיי רבנות הראשית לישראל באשטעטיגט אז מען נעמט נישט קיין תרומות ומעשרות פון פרוכט וואס זענען באשטימט פאר עקספארט, ווייל רוב פון די פירות קומען נישט אהן צו אידען. מיר ברענגען א בריעף וואס באשטעטיגט אז מען איז נישט מפריש קיין תרומות ומעשרות. (לקמן ע' פד) די פרוכט זענען טבל און עס פאדערט זיך איין הפרשה איידער מען עסט זיי. דער המון איז אמעריקא איז נישט באקאנט אין דעם סדר פון הפרשת תרו"מ, ווי אזוי מחלל צו זיין די פרוכט? וואס פאר א מטבע? די נוסח הפרשה, וכדומה? דעריבער איז ריכטיג מען זאל זיין פארזיכטיג נישט צו קויפען קיין פרוכט פון א"י. מען דארף קוקען אויף יעדען קען פון פרוכט צו עס שטייט "פראדוקט פון ישראל" (Product of Israel). די רעגירונג פארלאנגט צו מעלדען פון וואנעט עס קומט די פרוכט. איבערהויפט איז דאס וויכטיג פאר בעקערס, קעטערעס און קאמוירשיל געברויכערס.

זעהט אין מדור "המזון בהלכה" די באהאנדלונג

חותם בתוך חותם

מען דארף זיין נזהר אויב מען שיקט וויין, פלייש
 אדער אבגעשינדען און געמאלענע פיש דורך א שיק-אינגל,
 דעליווערי בוי, וואס איז נישט באגלויבט על פי שלחן ערוך,
 דארף דאס עסענווארג זיין פארזיגעלט מיט א חותם בתוך חותם.

פיש

מען דארף זיין פארזיכטיג נור צו קויפען פיש פון
 א געשעפט וואס פארקויפט אויסדריקליך נור כשר'ע פיש.
 דורך דעם פארשפארט מען די צווייפעל צו האט מען גענוצט
 די זעלבע מעסערס, אדער די זעלבע האק ברעט, מאהל מאשין
 וויא מען נוצט צו נישט כשר'ע פיש.

פיללעי פיש

על פי שולחן ערוך דארף יעדער פיש וואס קומט אהן
 די הויט האבען א הכשר אדער ריכטיגע צייכען אז ער איז
 א כשר'ע פיש. אהן דעם צייכען איז פארבאטען צו עסען
 דעם פיש.

פיללעי איז נישט קיין מין פיש נור א פארמאט
 פון צוגרייטען פיש. פארשידענע פיש ווערן פארקויפט אין
 פארמאט פון פיללעי. אזוי וויא מען קען נישט פעסטשטעלן
 דעם מין פיש ווען עס האט נישט קיין הויט אדער ביינער,
 דעריבער דארף מען אויף אלע פיללעי פיש א הכשר.
 מיר ווילן אויסדריקלעך ווארענען די פיש הענדלערס
 צו זיין פארזיכטיג נישט צו קויפען פיללע נאר מיט א הכשר.

גערייכערטע פיש

אסאך פארבריקען וועלכע פראדיציערען גערייכערטע
 כשר'ע פיש ווי סעמאן, ווייטפיש, סעיבעל א.ד.ג., נוצען

די זעלבע כלים און די זעלבע רויך צימערען ווי מען נוצט פאר נישט כשר'ע פיש. אפט מאהל ווערט די גע-רייכערטע פיש געפארט אין אויל וועלכע פאדערט זיך א הכשר. דעריבער דארפ'ן גערייכערטע פיש א הכשר.

קענד פיש (געפילטע פיש, סארדינען

אזוי וויא מען קען נישט דערקענען דעם מין פיש, דארף צו זיין אן השגחה. אויסער דעם השגחה וואס איז פארהאנען ביים מקור פון פיש דארף אויך זיין אן השגחה ביים פאבריקאנט וועלכע גרייט צו דעם פיש. אין געקענט פיש קומט אריין אויל, יוהן און פאר-שידענע פלעיווערס. אן השגחה וואס איז נור ביים מקור פון פיש אדער נור ביים פרעפארירען די פיש איז נישט גענוג. עס פאדערט זיך א צוויי-פאכיגע השגחה. די זעלבע רייד זענען געזאגט געווארען אויך אויף לאקס און סארדינען וועלכע קומען אפט אהן הויט און ווערען געפאקט אין אויל.

טונא פיש

די רעגירונג (F.D.A.) באשטעטיגט אז עס איז פארהאן איבער צעהן מינים פון טונא פיש וועלכע מעגען טראגען דעם נאמען טונא. עס זענען פארהאנען מיינונג פארשידענהייטען צווישען פאך לייט וועגען די באזונדערע סארטען טונא לגבי כשרות. עס זענען דא וואס האלטען אז נור פיהר מינים פון טונא זענען על פי הלכה כשר. דעריבער איז וויכטיג צו זעהן אז דער טונא וואס מען קויפט זאל זיין אונטער השגחה.

געפרעגעלטע פיש

עס איז דא צו באקומען פארטיג צוגעגרייט
 געפרעגעלטע פיש אין פארשידענע פארמאטען. עס איז
 זעלבסט פארשטענדליך אז עס מוז האבען אן השגחה.
 ערשטענס דעם מקור פון פיש. צווייטענס: וואס פאר
 אן אויל ווערט גענוצט ביים פרעגלען. דריטענס:
 צו מאכט דער פאבריק אויך נישט כשר'ע פיש.
 פערטענס: צו עס איז נישט דא א שאלה פון בישול
 עכו"ם.

הערינג

אויסער די אלע אויבען דערמאנטע חששות איז
 ביי הערינג דא נאך אריין מישונגען וועלכע פאר-
 לאנגען א הכשר. עס ווערט אריין געמישט אפטמאל
 אדער שטענדיק די פאלגענדע:

(1) עסיג	(2) וויין
(3) זויער-קעז	(4) ברויט
(5) געווירצען	(6) דרעסינגס

די אלע זאכען דארפן האבען אן השגחה.

אייער

אין זומער פון תשל"ד (מדריך ג') האבען מיר געמאלדען אז עס זענען פארהאנען גרויסע חששות ביי קויפען אויפגעקראכטע אייער, סיי געקענט געפרוירן און געטריקענט. מיר האבען מזהיר געווען אז נור פון א פאבריק מיט א הכשר מעג מען קויפען קאמורשל אייער.

אזוי וויא די פראגעס און חששות זענען נישט קלאר ביים עולם און עס הערשט א מיספארשטענדעניש ביים ציבור, וועלן מיר פארברייטערען דעם שמועס וועגען די חששות.

עס איז פאר אלעמען באקאנט אז די הויפט אינגרידיענט אין רוב עסענווארג איז אייער. צ.ב.ש. אלע בעקעריי פראדוקטען, לאקשען, צוקערלעך, שאקא-לאד, אייז קרים, מייאנעיז א.א.וו. ערהאלטען אייער. די שטעלונג און איינריכטונג פון אמעריקאנער פראדוקציע ערלויבט נישט פאר קיין צייט און ארביי-טער מען זאל זיך שטעלען קלאפען אייער ביי זיך אויפן פלאץ. דעריבער איז פארהאן פארבריקען וועלכע גרייטען צו פארטיגע אויפגעקראכטע אייער אין פאר-שידענע פארמאטען: אין קענס, געפרוירען און אין פאודער. מען קען באקומען באזונדער די געלע חלק פון די אייער און באזונדער די ווייסע טייל.

(א) דער המון איז נישט באקאנט אז די אייער קענען קומען פון געהארגעטע הינער, וואס מען טרעפט אינעווייניג און קען זיין מעורב בגדיין! די אייער ווערען גערופען או'ווע (ova) אויף ענגליש. די רעגירונג באטראכט די אייער געזונט

צום עסען און ערלויבט מען זאל עס נוצען אין עסען-
ווארג. אזוי וויא די אייער זענען זייער ביליג
ווערט דאס גענוצט פאר קאמערשיאלער געברויך.

(ב) עס זענען פארהאנען אייער פון עופות טמאות,
נישט פון הינער. גאנצער הייט דערקענט מען דעם
חילוק מיט די סימנים.

(ג) אפילו מען ווייסט אז די אייער קומען פון
לעבעדיגע הינער איז אויך די פראגע צו עס איז נישט
פראדוצירט געווארען אויף די זעלבע כלים און מאשי-
נעריי וויא מען מאכט טריפה'נע הינער.

לויט דעם באריכט איז פארשטענדליך אז עס
האנדעלט זיך נישט וועגען חששות, ספיקות, אדער
תערובות, עס האנדעלט זיך וועגען טריפה בעין
וואס איז אסור מן התורה. מען מוז זיין פאר-
זיכטיג צו קויפען נור פון א פאבריק וואס האט א
פארלעסלעכע הכשר.

מיט קויפען פון א פאבריק וואס האט א פאר-
לעסליכע הכשר, און דער רב גיט אכטונג מען זאל
בודק זיין די אייער, קען מען פארשפארען די שאלה
פון בלוץ-טראפען. די רעגירונג פארבאט צו נוצען
אייער מיט א בלוץ-טראפען, אבער פארלאנגט נור
מען זאל ארויס נעמען נור די בלוט און נישט די
גאנצע איי.

צייכענונגען פון כשרות

יעדעס מאהל וואס מען גייט קויפען א פראדוקט דארף מען זיין זייער פארזיכטיג און זעהן צו עס האט דעם צייכען אדער זיגעל פון כשרות, ווייל:

עס זענען דא פירמעס וועלכע פראדוצירען מאכלים מיט א הכשר און אויך פראדוקטען אהן א הכשר, נור עס ווערט געמאכט אין אן אנדער פאבריק.

אפט מאהל איז פארהאן אז אין די זעלבע פלענט פראדוצירט מען נור א פאר מאהל אין יאהר מיט השגחה, און די איבעריגע פראדוקציע איז נישט כשר, האטש עס האט דעם זעלבען לעיבעל (אהן דעם זיגעל פון כשרות). עס טרעפט זיך אז מען האט אראפגענומען דעם הכשר פון א פראדוקט וואס האט יאהרען לאנג געהאט א הכשר.

וועגען די טעמים פאדערט זיך אז יעדעס מאהל וואס מען גייט קויפען א פראדוקט, האטש מען איז געוואוינט אז עס האט א הכשר, דארף מען אכטונג געבען און קוקען צו אויף דעם לעיבעל איז דא א הכשר.

מיר האבען שוין עטליכע מאהל געמאלדען אז די צייכען (C) אדער (R) האבען קיין שום באציאונג צו כשרות. עס טוט נור באשטעטיגען אז דער פראדוקט און נאמען זענען רעגיסטרירט ביי די רעגירונג און עס איז פארבאטען נאך צו מאכען.

דער צייכען K וואס געפינט זיך אויף פארשי-דענע פראדוקטען איז "געוויינליך" אן אנווייזונג פון פאבריקאנט אז די פראדוקט איז כשר. אזוי וויא דער צייכען איז נישט אנערקענט ביי די רעגירונג, קען זיך יעדער נוצען מיט דעם צייכען פרייוויליג אהן קיין שום פאראנטפורטליכקייט צו קיינעם. אפילו

עס ווייזט אהן אויף אן הכשר דארף מען פעסטשטעלעך
 ווער עס איז דער רב המכשיר . און חלילה אויף א
 צייכען זיך סומך זיין.
 נור די פראדוקטען מיט א כשרות צייכען וואס
 שטייט דערויף "פארווע , איז נישט מילכיג. אויף די
 וואס שטייט נישט אז עס איז פארווע, קען זיין אז עס
 איז מילכיג אדער צוגעגרייט אין די זעלבע כלים ווי
 מען מאכט מילכיגע פראדוקטען. מילכיגע פראדוקטען
 זענען נישט פון חלב ישראל נור פון חלב סתם ועכו"ם
 (חוץ דארט וויא עס שטייט חלב ישראל) .

א פראדוקט וואס האט א צייכען פון כשרות און
 אויף די אינגרידיענטס איז געדרוקט אס עס ערהאלט
 אן אויסדריקליכע טריפה'נע מישונג, מוז מען פעסט-
 שטעלעך צו עס האט באמת אן השגחה, צו עס האט פאסירט
 א טעות אין דרוק פון די אינגרידיענטס, אדער א
 טעות אין דרוק פון כשרות צייכען.

 (המשך מעמוד ס"ז מדור ברכה כהלכה)

י) אם אוכל כזית פת כדי לפטור המאכלים מברכה אבל אינו
 חפץ בהפת עצמו, מסתפק המ"א אם דוקא כשהפת עיקר אז שאר
 המאכלים טפלים, ובכך אם אינו חפץ בו במה יפטור שאר
 המאכלים, או כיון דעל פי רוב הפת הוא העיקר בטלה דעתו.
 לכן יותר טוב בכהאי גוונא שלא יאכל פת כלל ויברך על
 שאר הדברים.

יא) צריך לעשות שאלת חכם אודות גביעות הגלידה
 (איז קרים קאונס) שרובם הם פת עכו"ם. ואודות ברכה
 אם יש שם גלידה אז יוצא בשהכל על הגלידה כי הוא טפל
 להגלידה, ואם כבר נתרוקן מהגלידה אז צריך לעשות בורא
 מיני מזונות. (חשו' בצל החכמה ח"ג קי"ד אות ד')

שמע בני

אומפארלעסליכקייט פון שפייז אינהאלט

קיינ שום מאכל קען מען נישט אורטיילען אז עס איז כשר לויט די אינגרידיענטס וואס ווערען געדרוקט אויפן מאכל, ווייל:

(א) עס זענען פארהאנען אינגרידיענטס וואס דער פאבריקאנט דארף נישט מעלדען, צ.ב.ש. אויף ברויט פאדערט זיך נישט צו שרייבען אז עס ערהאלט מילך אדער מאנא- און די-גליצעריידס. דאס זעלבער איז ביי וועדזשטעביל שארטנינג, עס ווערט נישט געמאלדען דער אימולסיפייער.

(ב) עס ווערט נישט געמאלדען דעם מקור פון די אינגרידיענטס, צ.ב.ש. א מישונג פון מעהל, מילך, פעטענס ווערט נור געמאלדען דעם עיקר "מעהל", די איבעריגע מישונג איז נור א טפל. אזוי וויא דער פאבריקאנט קויפט דער "בלענדעד" מעהל פערטיגעיהייט און ער לייגט גארנישט אריין, דארף ער נישט מעלדן. (ג) א סך אימולסיפייערס זענען פון טריפה'נע פעטען, אין אלגעמיין שטייט נור אימולסיפייער, און עס שטייט נישט דער אינהאלט.

(ד) ביי אלע געבאקענע פראדוקטען, צוקערלעך, א.ד.ג. שמירט מען די בעקענס מיט אויל אדער פעטענס כדי דער מאכל זאל זיך נישט צוקלעבען צום פאן. דאס ווערט גערופען ריליס עדזענט. אזוי וויא דאס ווערט נישט אריינגעלייגט אין מאכל, ווערט דאס נישט גע-מאלדען אין דער ליסטע פון אינגרידיענטס.

(ה) די מאכלים אין וואס עס ווערען געמאלדען פלעיווערס אין די אינגרידיענטס, ווערט נישט דער-מאנט וואס א פלעיווער עס ווערט אריינגעלייגט. עס

איז מעגליך אז עס באשטייט פון טריפה'נע פעטען אדער פון יין נסך, וואס ווערט גענוצט זייער אפט. (ו) אפילו עס זאל זיין א מציאות אז עס זאל נישט זיין קיין שום פראגע וועגען דעם שטאם אדער ווארהייט פון די אינגרידיענטס, הערשט נאך אלץ דער חשש אז א טייל פון די אינגרידיענטס זענען צוגע-גרייט געווארן אין די זעלבע מאשינעריי אדער בליים וויא עס ווערט געמאכט טריפה'נע עסענווארג. עס איז אויך מעגליך אז דער גאנצער מאכל איז געמאכט אין די זעלבע בליים וויא נישט כשר'ע עסענווארג. פאב-ריקאנטען מאכן פארשידענע פראדוקטען סיי כשר'ע און נישט כשר'ע אין דעם זעלבען פלענט.

(ז) עס איז פארהאנען איבער צוויי הונדערט באשטימטע עסענווארג (Standard Foods) וויא צום ביישפיעל אייז קרים, קעטשאפ, מייאנעיוז, וואס פאדערט זיך ניט צו מעלדען קיין אינגרידיענט-א'נהאלט. דער פאבריקאנט טוהט נאך פאלגען די באש-טימטע רעצעפטען וואס איז אנגענומען ביי די רעגירונג. דער פאבריקאנט קען זיך אויסוועלען צווישען ביי-טענדיגע רעצעפטען פארגעשריבען ביי די רעגירונג און דארף נור מעלדען דעם נאמען פון פראדוקט און נישט די אינגרידיענטס. אויב א פארבריקאנט טוישט אדער לייגט אריין נישט פון די באשטימטע אינגרידיענטס, מוז דאס ווערען געמאלדען אויפן צעטעל. דעריבער אז מען ליינט דעם לעיבעל און מען זעהט אלע אינגרידיענטס איז דאס אפט מאהל נור די ליסטע פון דעם קליינעם טייל וואס איז נישט פון די באשטימטע אינגרידיענטס

פון רעגירונג, אבער עס איז נישט דעם פולע באריכט
פון דעם שפייז אינהאלט.

דאס זיינען א טייל פון די טעמים פארוואס מען
קען זיך נישט פארלאזען אויף קיין שום מאכל אז עס
איז כשר אויף דעם סמך פון ליינען די אינגרידיענטס.
עס פאדערט זיך א פארלעסליכע הפשר אדער אן אונטער-
זוכונג פון פאבלייט וועלכע האבען זיך באקאנט מיט
די פאקטען און זענען איבערצייגט געווארען אז עס
איז נישט פארהאנען קיין שום חששים, נוצ דעמאלסט
קען מען זיין געזיכערט אז דער מאכל איז כשר.

הרב רפאל טלר

ניקוי ירקות משרצים

כיצד איפוא כתוב בהלכה שבחוקים
ירקות ומותר לאוכלם על פי הבדיקה?
חכמינו דברו על ירקות שלא רוססו
ולא קבלו שום טיפול כימי אחר כנהוג
בהקלאות החדשה.

כימיקלים אינם משמידים

פעולת הטיפולים הכימיים היא הגבלת
גידול השרצים אחרי יציאתם מביציהם,
ולא השמדתם כליל.

הוכחה ברורה שירק מטוים עבר טיפול
כימי היא אי-הימצאות נקבים בירק.
אי-אפשר, בדרך הטבע, שירק יהיה
שלם ממש ללא כל נקב אם לא שרוסס,
כי הזמן שקבע הקב"ה לצמיחת הירק
הוא בדיוק הזמן שקבע לגידולם של
השרצים שבו. כאשר הירק הבלתי-
מרוסס מוכן להיקטף כבר הגיעו שרציו
לפרקם וניתן לראותם בבדיקת העין.

ירקות שלא עברו טיפול כימי מותרים
באכילה אחרי בדיקת העין מכיון ששרי-

מדין התורה אסור לאכול ירק המוחזק
בשרצים בלי בדיקה. אסור זה הוא
יותר חמור מאכילת נבילה או טריפה.
כי נבילה יש אסור על כל כזית
שאוכלים; אבל בשרצים ישנם חמשה
איסורים נפרדים על כל שרץ ושרץ.

כשהשרצים קטנים מדי אין תועלת
בבדיקת העין ואסור לאכול הירק. המא-
כיל ירק כזה לאחר גרוע ממאכיל נבילה
או טריפה, ויענש על חברו כעל
עצמו.

אין לסמוך על העין

טיב הבדיקה תלוי בטיב ראיית הבודק.
הרבה תלמידי חכמים גדולי תורה עמלו
בנקיון חסה ועוד ירקות המוחזקים
בשרצים בבדיקת העין נגד אור השמש
ונגד אור נורה תזקה בחדר אפל. לא
הצליחו להוריד את השרצים, כי ישנם
שרצים הדומים לעלה בצבעם והם גם
נדבקים לעלה, כך שאינם נראים לעין
לא בצבעם ולא בעובי.

ציהם נראים בבדיקה. מה שאין כן בירקות שעברו טיפול כימי, ששרציהם הקטגוניים אינם נראים לעין.

ישנה עצה אחת

אם מטבילים את הירק לרגע בחומץ לכן מאבדים השרצים את כח דיבוקם לירק והם ניסרים בקלות מהירק בשטי-

פה בורם מים קרים. אחרי כן עושים בדיקת עין הגונה לאור נורה בחדר מואפל או לאור השמש כדי לנקות את הירק לגמרי.

אפשר להשתמש באותו החומץ הרבה פעמים. מסננים את החומץ אחרי השימוש בו דרך פקק צמר גפן ששמים במשפך. על הצמר-גפן ייראו השרצים שהוסרו בהטבלה בחומץ לבד, עוד לפני השטיפה בורם המים הקרים.

בעונת חג הפסח נמצאים שרצים בירקות לרוב. הבדיקה הנ"ל מועילה לעלי חסה (ואינה פוסלת אותם למצוות מרור מפני איסור כבוש כי ההטבלה לרגע בחומץ אינה נקראת כבישה). בחוץ לארץ ההחומץ מיוצר בדרך כלל מחומר גלם שהוא חמץ יש להיזהר שהחומץ שבנדקים בו ירקות לפסח יהיה כשר לפסח.

לסכם

בחסה: מסירים כל העלים מן הקלח ומטבילים כל עלה בנפרד בכלי המכיל מספיק חומץ לבן (לא חומץ יין) לכסות

מכתב הכרה

אחרי וויכוחים וטענות ביני ובין חברי הוועד הכשרות ואחרי עמלם רב שהשקיעו חברי הוועד ודרישות וביקורים בבתי חרושת שונות, נוכחתי לדעת שמטרת הוועד הכשרות הוא אך ורק למען חיקון מצב הכשרות ואין כוונתם לשום פני, ושכרם יהי כפול מן השמים.

הנני להודיע שנענעתי לבקשת רבים וכדי לצאת כל הדעות צרפתי גם את הרה"ג ר' דובער ליווי שליט"א, מנהל הכשרות של האו-קעי לאבארטארי, המפורסם כמומחה בשטח הכשרות, לפקח על תוצרתי.

תקותי שבעזה"ל אצליח ולא יצא תקלה מתחת ידי. וע"ז באתי על החתום

אליעזר פאשקעס

מהמתרחש בעולם הכשרות

להעיר דעת הציבור בכמה דברים חשובים ומוכרחים

(א) הנה נתפרסמו שמועות משמי שאסרתי איזה פראדוקטען. נני להודיע שלא הי' דברים מעולם ולא אסרתי שום פראדוקט איזה פירמא שיהי'.

(ב) אודות " וועד הכשרות " - הנה: הוועד הכשרות" מעולם לא אסר שום מזון, והם רק כעדים מעידים על אופן תעשית המזון של בתי תעשי', יהי' מי ויהי', לפי ראות עיניהם ממש ולא רק מידיעות. וכל מי ויש לו לב להבין יבין איך להתנהג. אין תפקידו של הוועד התיר או לאסור בתור פסק. מי שאין לו לב להבין ישאל ומורה הוראה שלו.

(ג) כבר הגיע הזמן שמחויבים לגלות לפני הקהל, ואין לשתוק עוד, כי השתיקה חטא ועון הוא. אחינו בני יוצאי אירופא אין לנו לסמוך על השגחת איגוד קהילות החרדיות דאמעריקא הנקראת אוי-יו (U), במקום שיש מיני תערובות שונות במזון. אין אני אוסר שום תעשי' או תוצרת, אבל דעתי שכל מי שיראת השם נוגע ללבבו ימנע מלבטוח ולתלות על השגחה הנ"ל. שורות אלו אני כותב בכל חומר האחריות. וכל זה נתברר לי בבירור גמור.

ד) השגחה הנ"ל נבנה על ביטול ברוב , נותן טעם לפגם , זה וזה גורם , ספק ספיקא , יוצא ונכנס טעת הדחק , הפסד מרובה וכיוצ"ב , ואחר כל אלה על היחיד המיקל ביותר בכל שאלה והלכה , וגם מצוי מאוד שסומכים על משגיחים שאיך לסמוך עליהם לפי דעתינו . איך כל ספק אצלי שכל מי שאוכל ושותה מזון כזה , לאחר זמן נעשה כבר אכל איסורים מכל סוג .

ה) אנו רואים עילויים כבן ט"ו וט"ז שנה שכנראה שלגדולי עולם יתגדלו , וכבן כ" שנה אזל הלך הכל כפורח באויר , ולפלא יחשב , איך ספק אצלי שהאיסורים שאכלו ע"י ביטול ברוב וכיוצ"ב עד שאכלו יותר ממאה זיתים דאיסור , הי' מטמטם את לבם ואבדו מעלתם . ראוי ברורה לזו כי בלימודי החול עלו מעלה מעלה ורק לגבי דבר שבקדושה נתעפש מוחם ולא עלה בידם להמשיך לימודם , ע"כ נא ונא אבות ואמהות היקרים שיחי' , חוסו נא על צאצאיכם , מתנה טובה שזכיתם מן השמים , לשמרם בכל כח ועוז שאל יכנסו למעיהם דבר שיש עליהם חשש פחות שבפחות .

ו) מי התיר לנו להכניס לבתינו כל מיני מאכל היותר חדשים ומעוקשים ביותר , מורכבים עם חששים גדולים , מעולם לא נהגו אבותינו להאכיל לבניהם מאה ויותר מיני מאכל , ורק דבר שהי' נקי מכל חשש ונידנוד איסור בא לביתם . ידוע ומפורסם שהרבה מיני מחלות מקורן ממאכלים שנרכבו ע"י אופנים שונים , גם אם עדיין אינם יודעים שמזיקים ומשחיתים גופו של אדם , אחר עשרת שנים יתגלו להם .

(ז) נא ונא, חוסו על נפשותיכם, אל תחריבו את בתיכם תלילה וחלילה, אין ספק שדברים היוצאים מלב יכנסו ללב קוראי המדריך לכשרות ויפרשו כולם מכל דבר שאין כשרותו מבורר.

ובצפי' לרחמי ולחסדי ה' אחתום
א' לסדר ואתחנן שנת תשל"ה לפ"ק
פה ברוקלין יצ"ו
משה שטערן
אב"ד דעברעצין

ארגון הצרכנים הדתיים

ת"ד 69 בני ברק

הודעה לציבור (מס' 1)

מ"המרכז למחקר ולקידום הכשרות" גודע לבו — שאמריקים פוהיב, אנשים ושוזיפים אלו שיש בהם כתמים אדומים בקומר ול 2 מ"מ בערך — יש לקלפם. במרכזי הכתמים מצויים שרצים מונגים ללא תנועה "פרלטוריה" בגודל של צי מ"מ בערך), הגרמים צ"י מציצתם להיווצרות הכתמים, אין בטחון מלא שהן געלמו צ"י הריסוס. ל להבחין בין "כתמי תן" אלו, לבין תגון הטבעי האדומי רצוף של הפירות.

המעוניינים בחמונות צכעוניות או בשיקופיות של האפרסק ושל תפוח הנגועים — להבחנה ביתית, או להוראת הכשרות — יוכלו הזמין בארגון במחיר הקרן 6 ל"י לכל תמונה ר-3 ל"י לכל שיקופיות ג. אבקת סכרין — תחליף סוכר לציפוי עוגות קינוחים — מכילה לקטוז ו"קום טרטרי", לפי הציון על תיבת. הלקטוז מיוצרת, לפי הידוע, ממי גבינה, ואילו "הקום טרטרי" (מלח ת. יין) — מאבן היין, או משאריות יין ושמרים פי הידוע.

ג. טבליות סכרין — חלק גדול המצוי בשוק — כול חומצת יין.
ג. יש לשאול רב לגבי השימוש באמבקה ובטבליות הנ"ל.
ג. יש לדרוש תעודת הכשר למצרים הנ"ל.

יעקב לנדא

רב אב"ד בבני-ברק א"י
ב"ה סיון תשל"ה

לידיעת רבים

לאחר שחב' "אספ" מייצרת גם מחוץ לבני-ברק מוצרים שאינם בהשגחתו, הריני להודיע לקהל, כי מוצרי "אספ" אשר בהשגחתי הם

אך ורק עם חותמת שלי על כל חבילה

ללא אחריות

במצאים בשוק תוצרת גלידה של אדגיר שרשום על הקרטונים בהשגחת הרב מנדל שימל והגבי להודיע שאין זה נכון ואין לי שום השגחה או אחריות על תוצרת של אדגיר. בכל הכבוד

הרב מנדל שימל
ר"ח תל חי פתח תקוה

ארגון הצרכנים הדתיים

ת"ד 69 בני ברק

בולעטין פון

תאחדות הרבנים דארצות הברית וקאנאדא

הודעה לציבור מס' 2

זיתים כבושים

יש בהם כתמים — חשודים בגניעות רימות וגלמים של זבוב הית. התקן הישראלי "מתיר..." גניעות עד עשרים וחמישה אחוז, ואילו התקן האמריקאי — עד המשה עשר אחוז. עדיף להשתמש בזיתים מהוגים הגדולים ביותר הגנועים פחות. לעיתים מצויה גם "כנימת הפרלטוריה" (ראוה מדעתנו מיום כ"ה בתמוז תשל"ח). יש הפותחים ובודקים כל זית בעל כתם. זיתים שחורים גנועים יותר, וקשה להבחין בכתמים בגלל השחרתם (לפעמים בסיוע כימיקלים...). הומצת חלב כשמושמט בזיתים, מקורה, רובת כנולה, מתסיסת סוכרים ועמילנים, יתכן בשוק מיעוט ממקור חלבי. יש המשמשים בתעשיית הזיתים בחומץ יין. יש לדרוש זיהים בהכשר.

חומרי המתקה מלאכותיים

מוצאן מתעשיית הנפט, הטבליות מכילות סודה לשתייה, וכן חומצת יין עד המישה עשר אחוז להמסת הטבליות ולחיקון הטעם המתכתי של הסכרין. יש לדרוש טבליות בהכשר. על כל המשתמשים שמסרנו, יש להוועץ ברבנים ובנותני הכשרים, האינפורמציה נמסרה לפי בקשתנו, "בהמרכז למחקר ולמידע הכשרות" ת"ד 33 בני ברק

הודעה

אחרי שנתבררו יזופים בהדבקות תעודות ההכשר של הרב יעקב לנדא, מבני ברק על מוצרי "ארטיק",

הננו מודיעים בזה כי רק המוצרים אשר על הארצות הקטנה מודפס "פרווה בהשגחת הרב לנדא" הם בהשגחת הרב לנדא.

מוצרים האכזזים בקרטונים גדולים (סנקור, זגביעים וקרטוני גלידה פרווה). יהיו מוחתמים ברעותמת "בהשגחת הרב לנדא רב אבי"ד דבני ברק" על הקרטון.

"מונר-גיל" תעשיית מזון בע"מ "ארטיק" נמצויה

א) מיר זענען מזהיר, אז עפ"י תח"ק סאר מען נישט רענמען א באנגאלאו אויף א פלאץ וואו ס'איז נישט געזיכערט אז דער סווימינג פול איז געמאכט געווארען מיט געהעריגע מחיצות, אויך סאר מען נישט איינשטיין אין א האטעל וואו עס איז נישטא קיין מחיצות, אויך זאל מען נישט רענמען א באנגאלאו דארט וואו ס'איז נישטא א סביבת פון שומרי תורה ומצוות וואס גייען בצניעות.

ב) מיר ווארענען די פיש סוחרים זיי זאלען נישט אריין נעמען אין זייערע געשעפטן דעם דג סמא וואס הייסט "סארבאוס" און איז זייער עגליך צו די כשר'ע פיש, ספעציעל צו דעם פיש וואס הייסט "האליבאוס", ווייל מען קען זיך גרינג פארטוישען און קומען ח"ו צו אן איסור דאורייתא.

ג) אויך ווארענען מיר מיט א הארבע אזהרה, אז מען זאל נישט קויפען קיין פילצע פיש — דאס הייסט פיש וואס האבען נישט אויף זיך די הויס מיט די שיפמען (קשקשת) סיידען א איד א נאמן אויף כשרות וואס איז זיך נישט מורה חיתר, האט דאס אליין געמאכט פון די נאנצע פיש.

ד) אויב מען קויפט פיש אויף א פלאץ וואס פארקויפט דארט אויך מריפה פיש (זיי למשל אין די קאנטרי געשעפטן וכדומה) זאל מען נישט נוצען די מעסערס וואס מען שניידט דערמיט די מריפה'ע פיש.

ה) גלייכצייטיג ווילען מיר מודיע זיין אז אויף די ניסלעך וועלכע מען רופט מיט'ן נאמען, "קעשיוס" איז פארען אן ערנסטער השש ווייל זיי ווערן געפרעגלט אין פעטן, על כן זאל מען נישט עסן די ניסלעך נאר ווען זיי האבען א הכשר. ו) מערערע סיריעלס זענען יעצט נאך אינמיטן אונסערזוכונג און ביז איצט איז נישט פעסטגעשטעלט געווארען נאך, היי פראמיט" וואס עס קומט נישט אריין דערין קיין דבר איסור. בכרכת הנ שמה

תאחדות הרבנים דארצות הברית ומקנדה

יעדע אידישע פרוי וואס וויל איינפירען א כשר'ע היים קען באקומען האלב פון אירע אויסגאבעס פון דעם ליובאוויטשער רבי'ן

ליובאוויטשער רבי קומט ארויס מיט נייער קאמפאניע צו באווירקען אידישע פרויען
איינפירען כשרות און אפהיטען טהרת המשפחה.

און דאן וועט זי באקומען א העלפט פון דעם, וואס דאס האט געקאסט.
דערביי האט דער ליובאוויטשער רבי אויף אן אויספירליכען אופן געשילדערט ווי וויכטיק עס איז אין אידישען לעבען צו אפהיטען כשרות און טהרת המשפחה. ער האט געבויט זיין רייד אויף מדרשים, מאמרי חז"ל אין דברי חסידות אנווייזונדיק, און די איידעלקייט פון דעם אידישען קערפער איז געווענדעט אין די מאכלים, וואס ער עסט און אין דער אפהיטונג פון כשרות. דאס זעלבס איז אויך מיט טהרת המשפחה, וואס הייליקט און איידעלט אויס אידישע פרויען, און קינדער און גיט זיי דעם זכות און די מעגליכקייט צו זיין אן אייגענארטיקער הייליגער אידישער פאָלק.

אומדערווארטעטען פארברענגען לעצטען מיטוואך אָווענט האָט דער ליובאוויטשער רבי פראַקלאַמירט צוויי נייע אַקציעס: כשרות און טהרת המשפחה. דער באַרימטער חסידישער מנהיג האָט דערקלערט סיי דאָס פירען פון אַ כשר'ע היים און אַפֿ' היטען טהרת המשפחה איז אַ פריוילעגיע און אַ זכות, וואָס איז אַפהענגיק גאָר פון דער אידישער פרוי. ער האָט גערופען זיינע חסידים צו באַווירקען אידישע פרויען און זיי איבערצייגען אין דער וויכטיגקייט פון אָנהאַלטען כשרות און דערקלערט, אַז יעדע אידישע פרוי, וואָס וועט באַשליסן סען כשר'ן איר הויז וועט פאַר-גיטיגט ווערען 50 פראַצענט פון די הוצאות, וואָס זענען פאַרבונדן דען מיט קויפּען נייע געשיר און אַנדערע אויסגאַבעס פון אַפּהיטן כשרות.

אין דעם ליובאוויטשער רבי האָט געזאָגט, אַז אַלץ וואָס אַ אידישע פרוי דאַרף טאָן צו דעקען די אויסגאַבעס פון איינפירען אַ כשר'ע היים, איז ברענגען אַ זעל פון דעם רב פון איר געגענט, וואָס וועט באַשטעטיקען, אַז זי האָט ווירקליך געקויפּט נייע כלים און איינגעפירט אַ כשר'ע קיך, זיגע מצות.

ביז איצט האָט דער ליובאוויטשער רבי פראַקלאַמירט די מבצעים פון לייגען תפילין, לערנען תורה, אַנקלאַפען מונוות, אַרייַן ברענגען אין הויז ספרים, האָבן אַ צדקה פּושקע און צינדען ליכט אויך מיט קליינע מיידעלעך. די ליובאוויטשער חסידים אין דער גאַנצער וועלט האָבען דורכגעפירט פאַרצווייגטע אַקציעס צו באַווירקען אידען אַפּהיטן די דאָ-זיגע מצות.

ה ר ב נ ו ת ה ר א ש י ת ל י ש ר א ל
 המ' למצוות התלויות בארץ
 ועדת השמיטה
 ת.ד. 7525 ירושלים סל. 35212

ב"ה ירושלים, ב' חשוון תשל"ג.

שס/10/12

תרומות ומעשרות אין מפרישים כאן מהתוצרת היוצאת לחו"ל,
 ע"כ בדרך כלל צריכים להפריש תרו"מ,

בכבוד רב,

א.ת. סגן ואיכיל

הרב א.ח. סנדורסרסקי
 מ ר כ ז

העתק: הגר"ש ישראלי, יו"ר ועדת השמיטה.

אחס/אפ

הודעה דחופה
 הסרת מכשול

לשאלת רבים, הננו להודיע בזה כי
 מלון "פאן אמריקן", אולם האירועים והקפיטריה
 אינם עומדים תחת השגחתנו.
 לשכת הרבנות בת ים

AGUDATH ISRAEL OF BALTIMORE

אגודת ישראל דבאלטימאר

Nisson, 5735

CHOLOV YISROEL OF BALTIMORE

The enigmatic initials F.P.P.T.L.C. that appear on every container of Baltimore's cholov Yisroel tell nothing about who puts the milk out and how they do it.

The cholov Yisroel organization began about five years ago on the principles of providing good quality milk at a price approximating ordinary milk. These goals are being realized today. The quality is so high that some out of town purchasers report that the milk commonly lasts for more than two weeks without spoilage problems. The price is so low that ours is the cheapest cholov Yisroel in the country, selling for less than the local name brands of milk and for somewhat more than the private labels. And the price for Pesach is no higher than at any other time.

The volunteer administration of the cholov Yisroel operation has seen weekly production rise from two hundred gallons five years ago to 2500 gallons now, and output is still growing.

Deliveries are made to Lakewood, Scranton, and Philadelphia in addition to sales to groups in Richmond, Virginia, and Silver Spring on a pick-up basis. Occasional inquiries are received from other cities about serving them with either delivered or picked up milk.

It is no coincidence that the cities that are the main customers are also the homes of major yeshivos and large day schools. These institutions can guarantee a regular demand at minimal distribution costs. Built on this economic base the cholov Yisroel company can service the public, as well, as a mass production operation.

The organization is a non-profit foundation whose sole purpose is to make it possible for people to keep cholov Yisroel. The easy availability of good quality cholov Yisroel has encouraged many to use it exclusively. Some people, however, had expressed a reluctance to switch to cholov Yisroel because of the difficulty in obtaining other milk products, particularly cheese and ice cream. The organization has responded with both. A high quality ice cream, also at a common price, was recently introduced to a market that has proven much more enthusiastic than had been expected. Mason-Dixon Farms, the producer of both the milk and the ice cream, has been unable to meet the ice cream demand with its existing capacity and is in the process of expanding. The ice cream is now also being packaged in portion size cups, to provide even more variety for the potential cholov Yisroel user.

LEDERLE LABORATORIES

A Division of AMERICAN CYANAMID COMPANY
PEARL RIVER, NEW YORK 10985

May 20, 1975

Thank you for your letter of inquiry concerning our products FILIBON® F.A. CAPSULES prenatal capsules and INCREMIN® W/IRON SYRUP vitamins B1, B6, B12-lysine-iron.

According to a Kosher classification of our products, both FILIBON F.A. CAPSULES and INCREMIN W/IRON SYRUP contain prohibited substances. The former contains calfskin gelatin and the latter grain alcohol. ●●●

Incidentally, according to our Pharmaceutical Manufacturing Department, aerosol preparations used to clean production equipment contains only inorganic chemicals.

Sincerely,

Lloyd S. Carr
Lloyd S. Carr
Product Service Manager

RJG:lju

... לגבי חמץ בפסח.

STUART PHARMACEUTICALS
Division of ICI United States Inc.
3411 Silverside Rd., P.O. Box 751 | Wilmington, DE 19897

May 5, 1975

Recently I received your inquiry concerning substances of animal origin or glycerin used in manufacturing our product TUARNATAL 1+1.

Small amounts of gelatin are present in Vitamin B12, and E. Also the coating of this particular tablet contains gelatin.

There is no glycerin used in preparation of this tablet.

Sincerely,

Ken Gamble
K. A. Gamble
Sales Service Supervisor

KAG:md

Parke, Davis & Company

Joseph Campau at the River
Box 118—General Post Office
Detroit, Michigan 48232
Telephone (313) 567-5300

PARKE-DAVIS

May 15, 1975

Ref. No. 2053-75-8030

This is in reply to your letter dated May 5, 1975.

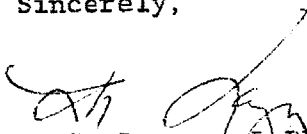
I have carefully checked the components in Abdec with Flouride, there are none indicated of animal origin.

There is a small amount of gelatin in Tabron which is derived from mixed animal sources. This would be less than 1% of the total weight.

You could also consider Paladac Liquid for your treatment. This, as indicated, does not contain any animal materials.

I hope you will find this helpful.

Sincerely,

H. R. Layson, R.Ph.
Marketing Communications Dept.

HRL:md

ROSS LABORATORIES COLUMBUS, OHIO
43216

June 13, 1975

Thank you for your recent request for kosher and pareve Vi-Daylin vitamins. We are sorry to inform you that our vitamin products cannot qualify as kosher or pareve because the facilities are not used exclusively for the production of these products.

As I mentioned, Vi-Daylin products do not qualify for certification because:

1. Many of our approximately seventy (70) raw ingredient suppliers were unwilling to cooperate in providing certified kosher ingredients.
2. Presently, because of the current economic situation, we do not use synthetic glycerin exclusively in producing Vi-Daylin products.
3. The facilities are not used exclusively for the production of Vi-Daylin products. The equipment however is cleaned (including steam cleaning) thoroughly between products.

We are sorry that we are unable to provide kosher vitamins for you at this time or suggest an alternative source. We appreciate this opportunity to correspond with you and are grateful for your interest in Ross products.

Very truly yours,

ROSS LABORATORIES

Al Jablonski

AJ:csr

COLGATE-PALMOLIVE COMPANY

300 Park Avenue
New York, N. Y. 10022
PL 1-1200

KATHLEEN M. FITZSIMMONS
Manager
Consumer Relations

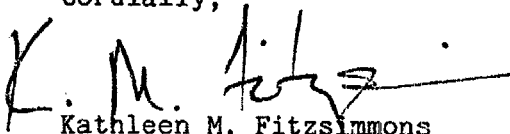
July 7, 1975

Thank you for your recent letter concerning the manufacture of our toothpaste. The reason for the delay was that I had been checking with our various manufacturing plants to gather the answers for your questions.

Apparently, due to the shortage of some items, we do occasionally have to use glycerine made from high grade animal tallow. There is really no way for us to tell which tubes of toothpaste are made from synthetic glycerine and which ones are made from animal. Our machinery is thoroughly washed down once a week, but we do not wash it with the change in ingredients.

I hope this answers your questions. If you have any more, please feel free to contact me.

Cordially,

Kathleen M. Fitzsimmons
Manager, Consumer Relations

KMF:eg (עיינן בהמזון בהלכה דף ס"ג)

KELLOGG COMPANY
BATTLE CREEK, MICHIGAN 49016

July 25, 1975

Thank you for your recent inquiry concerning the Kosher status of Kellogg products.

No animal products or their derivatives are used in the production of any of our cereals, except KELLOGG'S SPECIAL K, COCOA KRISPIES, CONCENTRATE and FROSTED MINI-WHEATS. One of the ingredients in SPECIAL K and COCOA KRISPIES is non-fat dry milk which is a dairy product. No other animal products are used in either cereal. KELLOGG'S CONCENTRATE contains casein which is also a milk derivative. Gelatin and glycerine, which are also animal products, are used in KELLOGG'S FROSTED MINI-WHEATS biscuits. None of the equipment which comes in contact with the gelatin and glycerine on FROSTED MINI-WHEATS is used in the production of our other cereals.

These are the only instances where animal products are used as ingredients in Kellogg cereals. All other cereals are free from any animal ingredients.

No lard or other animal fat is used either as an ingredient or in the preparation of equipment for the processing of cereal. All vitamins are synthesized and are free of any animal products.

All of our suppliers of vegetable oil have assured us that the oil supplied to us for our cereals is free of animal fat and is prepared on equipment on which no animal products are processed.

No animal products or their derivatives are used either as ingredients or on the equipment used in the processing of KELLOGG'S CROUTETTES, KELLOGG'S STUF for Meat or the crouton portion of KELLOGG'S STUF for Chicken.

The only animal product used in the manufacture of STUF is Chicken fat, an ingredient used in the seasoning packet of STUF for Chicken. Our supplier has informed us that this ingredient does not come in contact with any equipment on which other animal-based products are prepared.

KELLOGG'S FROSTED POP-TARTS pastries and DANISH GO-ROUNDS pastries contain Type B gelatin in the frosting. Type B gelatin is derived from veal or beef sources. Regular (unfrosted) KELLOGG'S POP-TARTS pastries do not contain gelatin. None of the equipment which comes in contact with the gelatin on FROSTED POP-TARTS and DANISH GO-ROUNDS is used in the production of regular POP-TARTS.

Dried whey solids, a dairy product, is used in regular POP-TARTS and FROSTED POP-TARTS. In addition, Brown Sugar-Cinnamon POP-TARTS and Brown Sugar-Cinnamon FROSTED POP-TARTS contain dried egg white.

No other animal products are used in either regular POP-TARTS, FROSTED POP-TARTS, or DANISH GO-ROUNDS. No animal shortening is used, only vegetable shortening.

In the baking process for POP-TARTS, FROSTED POP-TARTS, and DANISH GO-ROUNDS, there are no surfaces that are greased to keep the product from sticking. There is sufficient shortening in the dough to allow the product to release from all conveying and baking surfaces.

KELLOGG'S POP-TARTS pastries, FROSTED POP-TARTS pastries, and DANISH GO-ROUNDS pastries are produced on entirely different equipment at entirely separate plants from Kellogg cereals and other Kellogg products.

At the present time, Kellogg Company does not have rabbinical supervision at our manufacturing facilities. We do however, have a committee which is reevaluating our position in this matter.

We certainly hope this information is useful to you - and want you to know your interest in Kellogg Company and its products is most appreciated.

Sincerely,

KELLOGG COMPANY

Muriel Cleary
Assistant Manager, Consumer Service

MNC/sv

UNIVERSAL *Foods* CORPORATIONDR. GERALD REED
VICE PRESIDENT, RESEARCH

April 24, 1975

Thank you very much for your recent letter which we received on April 21. I will answer your questions frankly and to the best of my ability. I have some problem since you do not tell me which of our yeast products is of concern to you. I will assume that we are talking about consumer active dry yeast or compressed yeast, as it is sold in grocery stores for home use.

All of our yeast is grown on a medium consisting of molasses (beet or cane) with additions of mineral salts (ammonium salts, phosphate salts and others), trace minerals and vitamins. None of the materials used are derived from animal sources and we do not produce animal derived products in our yeast plants. Detergents and cleaning solutions for our equipment is inorganic or synthetic.

The active dry yeast contains no additives. The consumer compressed yeast contains approximately 10% corn starch, and an emulsifier which is used to help in extruding the product when the yeast cakes are formed. The emulsifier does not contain animal products, specifically it does not contain mono-glycerides with animal derived fatty acids.

I want you to know that we are selling baker's compressed yeast to a number of bakeries producing kosher baked goods, and wine yeast to companies producing kosher wine. However, our plants are not under continuing rabbinical supervision. Occasionally, we have had inspections by Rabbis when we had a request for kosher certification from one of our larger industrial customers and at such occasions there were no problem areas.

Please let me know if you require any additional information; and in case you do, I hope you will indicate the specific product you are using.

Cordially yours,

GR:ab

433 EAST MICHIGAN STREET MILWAUKEE, WISCONSIN 53201

UNIVERSAL *Foods* CORPORATION

DR. GERALD REED
VICE PRESIDENT, RESEARCH

May 5, 1975

Thank you for your letter which arrived at our office on May 1.

I will try to answer the four questions which you have specifically with regard to 1-lb. compressed yeast cakes and the 2 oz. consumer packs of compressed yeast.

- (1) No grains or grain derived products are used in the production of the compressed yeast. The consumer yeast (2 oz. pack) does contain corn starch. I assume that this is not considered a grain, but whether my assumption is correct or not, it does contain the corn starch. Both packages may contain very small percentages of potato starch, which is used in the filtration of the yeast.
- (2) The vitamins present in the yeast are those produced by the yeast itself during its growth. We do add sometimes vitamin B₁ (thiamine) to the growth medium. This vitamin is a synthetic product. Fish oils are generally sources of vitamins A and D which are not used in our industry. As a matter of fact, almost all vitamin A used in the food industry is now the synthetic product.
- (3) No vegetable oil, or fish oil, or animal shortening is used in the production of yeast.
- (4) The emulsifiers which are used as an aid in the extrusion of the yeast cake are either synthetic or of vegetable origin. I do not know whether companies producing these emulsifiers also process animal shortening and, if so, whether the same equipment is used. Frankly, I am not willing to inquire into this since we may buy from several suppliers, and we have no way of knowing whether their practices or their equipment usage changes. That is, there is no way of assuring that now, or some time in the future, animal shortening is not used by them for some other product, or whether it is used on the same equipment.

I believe I can give you some definite assurance with regard to the first three questions, but not with regard to the fourth. You will have to decide for yourself whether this satisfies your requirements. I hope I have supplied you at least with a basis for this decision.

Cordially yours,

Gerald Reed
Gerald Reed

GR:ab

433 EAST MICHIGAN STREET MILWAUKEE, WISCONSIN 5320

BROWN COMPANY

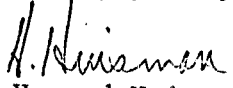
Kalamazoo, Michigan 49007 616-383-5000

July 3, 1975

This is in response to your inquiry concerning the chemical treatment of our 27 lb. No. 622 Bak-O-Matic Pan Liners (Mfg. No. 01276).

The Quilon compound we use has both organic and inorganic (mineral) components, being a complex of chromium and stearic acid. The paper itself is of course of vegetable origin. The application of the Quilon involves the use of an organic solvent which does not become a component of the finished product.

Very truly yours,

Dr. Howard Huisman
Technical Department

BROWN COMPANY

Kalamazoo, Michigan 49007 616-383-5000

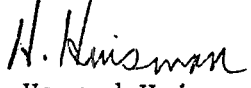
July 24, 1975

This is in response to your inquiry concerning the Quilon used on our Bak-O-Matic pan liners.

The stearic acid component of the Quilon we currently employ is an animal derivative. It constitutes one percent by weight of the finished paper product.

We trust that this satisfies the conditions of your inquiry.

Very truly yours,

Dr. Howard Huisman
Technical Department

פעסטשטעלונגען

נאשער ייען

אזוי וויא עס איז צווישען די מאסען ב"ה שטארק
 זנגענומען געווארען אונזערע רעפארטען אין דעם מדרין
 לכשרות בכלל, ובפרט וועגען "נאשערייען" און עס ווערט
 גיט אינטערעס נאכגעפאלגט און אויך אויסגעפאלגט דיא
 פעסטשטעלונגען וועגען די פראדוקטען וועלכע זענען שוין
 זונטערגעזוכט געווארען, דעריבער שטרענגען מיר זיך אהן
 זיבער די כותות ווייטער צו אונטערזוכען די ערצייגערס
 זון כשר'ע נאשערייען. איבער הויפט איז אונז שווערער
 געווארען די ארבייט נאכדעם וואס אויך די פירמא פאשקעס
 האט זיך געוואנדען צו אונז אונטער צו זוכען זייערע
 פראדוקטען וואס זיי ערצייגען פון יעצט אהן ווייטער
 גיט'ן צוגאב סימן **K**. מיר בעטען אונזערע ליינער
 צו זיין געדולדיג ווייל עס נעמט פיהל צייט און גרויסע
 נשטרענגונג אונטערצוזוכען אללע פראדוקטען.

מיר ווענדען זיך צו אייך מיט זעהר א וויכטיגע
 וזהרה אז די אללע פראדוקטען פון "מעדנים" און "פאשקעס"
 וואס ווערען יעצט ערצייגט מיט'ן צוגאב סימן **K** און
 גיט אונזער אונטערזיכונג ווערען ערצייגט מיט א שטרענגע
 זשגחה סיסטעם גאנץ אנדערש וויא די ביז איצטיגע פראדוקטען,
 עריבער דארף מען שטארק געווארענט זיין נאכצופאלגען
 זונזערע מודעות. אויך ווילען מיר מודיע זיין אז מיר
 יבען נאר אכטונג אויף די נייע פראדוקציע און וועלכע
 וועלען ווערען געפאקט אין נייע באקסעס מיט דעם סימן **K**
 וויף צוריקגענגליך קען נישט געמאלט זיין קיין אונטער-
 יכונג.

עס איז שווער אראפ צו ברענגען אונ'ס מדריך פונקטלעך די פראצידורע פון יעדען פראדוקט און וועלכע רוי מאטריאל עס ווערט גענוצט. דער עיקר ברענגען מיר נור, אז מיר האבע בייגעוואוינט די פראצעדורע און אונטערגעזוכט די רויע מאטריאלען און געזעהן צו עס איז דא א משגיח תמידי. מיר זענען גרייט אויפ'ן פארלאנג פונקטליך איבערצוגעבען פון אלעס אויב מען וועט זיך ווענדען צו אונז דורך א רב וואס וויל לויט אונזערע ידיעות פסק'נען הלכה למעשה. (זעלבסט-פארשטענדליך אז מיר קענען נישט שרייבען פאר יעדען יחיד). מיר זענען ב"ה צופרידען אז די אלע פראדוקטען וואס מיר האבען אונטערגעזוכט איז אלעס קלאהר און אפען, נישט מיסטעריע און צווייפילהאפטטיג.

מיר זענען נאך אמאהל מודיע אז רוב ערצייגערס פון נאשערייען און בכלל גרויס הענדלערס פון עסענווארג פארקויפען פארשידענע פראדוקטען מיט פארשידענע הכשרים וואס זייער פארלעסליכקייט מוז אויסגעפארשט ווערען. דער געווענטליכער בעל המכשיר פון דער פארקויפער ווייסט ניט זייער פארלעסליכקייט און נעמט נישט קיין אחריות אויף די פראדוקטען.

גלייכצייטוג ווילעך מיר מודיע זיין אז מיר האבען נישט קיין שום שייכות צו די פלוג צעטלעך און אנאנימע פלא-קארטען וואס זענען לעצטענס פארשפרייט געווארען דורך אנאמינע מענטשען כלומר'יש פאר דעם צוועק פון כשרות. עס טוהט אונז שטערען אין אונזער ארבייט און ברענגען אריין א בלבול המוחות ביי דעם אידישען ציבור.

פאשקעס

מיר זענען געווען אין די קאמפאני וויא די פאשקעס פירמא פראדאצירט פרעצעלס, עס איז דארט געווען א משגיה פון אנהייב פראצידורען, אנצינדען דעם אויווען ביז'ן פארפאקען. די פרעצעלס ווערען געבאקען אהן פעטענס, זיי מאכען צוויי מינים פרעצעלס : געזאלצענע און נישט געזאלצענע.

מיר זענען געווען אין די פאבריקען וויא די פאשקעס פירמא פראדצירען די פאלגענדע פראדוקטען:

FLAVORING:

Almond Cherry
Pear Rum
Vanilla

COLORING:

Red and Yellow

Licorices

Taffy Candies:

Taffy Candy Lipstic Taffy
Cherry Taffy Salt Water Taffy
Chocolate Taffy

מיר זענען געווען אין די פאשקעס פאבריק אויף קינגסטאן עוועניו, נור אזוי וויא מיר האבען נאך נישט אונטערזוכט די פלעיווערס, וועלען מיר ברענגען דעם באריכט אין דעם נעקסטען מדריך.

אונזער פעסטשטעלונגען זענען נור אויף דעם נייעם פראדוקציע וועלכע ווערט דערקענט מיט דעם צוגאב פון דעם סימן (K) וועלכע טרעפט זיך אויף דעם קארטאן און מיט די צייט אויף דעזען פעקעל.

...ראה לעיל עמוד עם מכתב הכרה.

Benned Food Co.

L.I.C. N.Y.

Noodles, Ferfel (Presifted flour, Canned eggs with Hechsher from Quality Egg Co.)

OIL

Planters 100% pure peanut oil

PEANUT AND OTHER NUT PRODUCTS

Planters Peanut Co.

Suffolk, Va.

Almonds Cashews Jumbo Block Old Fashion Peanut Bar

Dip Peanuts Peanuts (chopped, roasted & salted) Peanuts (dry roasted)

Pecans Pecans (dry roasted) Old Fashion Peanut Candy

All Planters products containing chocolate are Milchig (not Cholov Yisroel) and made on seperate machinery.

SOAPS AND DETERGENTS

Cavalier Chemical Co.

All Detergent Products

Rosenfeld Kosher Soap Co.Sanolite Chemical Co.Triton Chemical Co.

All Products

SPICES

Schiff Food Products

Brooklyn, N.Y.

All Products

Hudson Tea & Spice Co.

Brooklyn, N.Y.

Allspice Anise Seed Arrow Root Black Pepper Caraway Seed

Cardamom Seed Celery Salt Celery Seed Cinnamon Coriander Cloves

Curry Powder Ginger Mace Marjoram Mustard Nutmeg Oregano

Pumpkin pie spice Thyme White Pepper

SUGAR

Amstar Co. (Domino)

Brooklyn, N.Y.

Crystal Domino Tablets Hostess Tablets Granulated Sugar

Confection Sugar Brownulated Sugar Sugar N' Cinnamon

CEREALS

Van Brode Milling Co. Clinton Mass.

Corn Flakes Crisp Rice

COFFEE (Instant)

General Foods Co. Hoboken N.J.

Maxwell House Maxim Brim - regular and freeze dried

Sanka - regular and freeze dried Yuban - regular and freeze dried

Lieber Chocolate Co. Brooklyn N.Y.

Leiber's Coffee

CONDIMENTS AND PICKLES

Batampte Pickle Co. Brooklyn N.Y.

Pickles and pickled tomatoes

Ungar Food Co. New Square N.Y.

Mayonaise Mustard Pickles (5 kinds) Potatoe Salad

Sauerkraut (every leaf checked for insects) Vegetable Salad

HONEY

Hudson Tea and Spice Co. Brooklyn N.Y.

JAMS

Lieber Chocolate Co. Brooklyn N.Y.

LEKVAR

David and Bedford Brands

MATZOH (Chometz)

Horowitz Margareten

Matzoh Matzoh Meal (flour sifted)

NOODLES

Imperial Noodle Co. (Skverer)

Noodles Macaroni Spaghetti Ferfel

(Flour sifted and rotated, Eggs cracked in factory, Plant kept clean)

פעסטשטעלונגען

VERIFICATIONS

We are listing below the companies and products which the Vaad has investigated and found satisfactory. We are responsible only for those products listed and not for any other products made by the same companies.

ARTIFICIAL COLORS

Allied Chemical Co. Buffalo N.Y.

BAKING PRODUCTS

American Almond Co.

AA Bakers Paste	Almond Products	Almond Paste	Amco-Mac Paste
Brazil Nut Products	Cashew Products	Crunch Topping	Filbert Butter
Filbert Products	Kernel Paste	NewMac Paste	Peanut Butter
Peanut Products	Piping Gel	Poppy Butter	Praline Butter

David & Bedford Brands

Cake Fillings Lekvar

CANDY

Madanim Chocolate Co. Only those with on the carton or individual package

Paskesz Chocolate Co. Only those with on the carton or individual package

Gravy Master Rock Candy

CANNED FRUITS AND VEGETABLES (Institutional & Commercial)

Harvest Moon Brand

Apple Sauce	Blue Lake Green Beans	Cut Green Beans	Cut Wax Beans
Onions	Rhubarb	Sliced Apples	Spiced Apple Rings
Sliced Beets	Whole Spiced Crab Apples	Whole Purple Plums	

Clover Orchard Brand

Beets Carrots

Eggs from non-Kosher fowl can be differentiated from Kosher eggs only when they are whole. Therefore, even such cases in which we are certain no ova has been used, processed eggs require a Hechsher. Supervision is also necessary to make sure that the machinery was used only to process Kosher eggs.

Please note that all this is apart from the problem of bloodspots which should make it quite evident that in this matter we are dealing with actual "Trefa" forbidden by Torah Law, not just vague doubts or "Issur D'rabanan".

Be sure to use only those commercial eggs that bear a reliable Hechsher.

Commercial users please note.

ISRAELI FRUITS:

Lately, the market has been flooded with several brands of canned Israeli fruits. Also, Yaffo oranges are readily available around the world.

According to Halacha, "Truma" and "Ma'aser" (offerings and tithes) must be taken from all fruit grown in Israel even if it is consumed outside of the country. The chief Rabbinate of Israel confirms that no "Truma" or "Ma'aser" is taken from fruits that are exported, as most of it is not eaten by Jews.

(See letter from Rabbinate in "Hamisraches B'olam Hakashrus")

Most people living outside of Israel are not aware of the proper method (according to Halacha) of making these fruits consumable through taking "Truma" and "Ma'aser". Therefore, these products should be avoided. The U.S. government requires labels of canned goods to clearly state the country of origin of any fruits used. Check labels for "Product of Israel" and refrain from buying them unless they carry a reliable Hechsher certifying that all necessary procedures have been followed. BAKERIES, CATERERS, AND COMMERCIAL USERS OF FRUITS PLEASE TAKE NOTE.

(For further discussion of this subject consult the section

"Hamazon B'Halacha")

- D) Flavorings and spices used in all commercially prepared products may be non-Kosher and need supervision.
- E) Jellifying agents especially in Gefilte Fish may be non-Kosher
- F) Vinegar, Wine, Sour Cream and Dressings used in herring and spreads and salads may be non-Kosher.
- G) Bread crumbs such as in herring products, fried fish, gefilte fish, spreads and salads may be non-Kosher.
- H) Plants, machinery and smoke rooms may be used to pack or smoke non-Kosher fish and other foods.

It is therefore quite self evident that a reliable Hechsher is of utmost importance for all processed fish.

EGGS:

In the summer of 1974 (Madrach #3) we alerted the public about the grave Halachic doubts connected with using canned, frozen, or dried eggs. At that time we stated that all commercial eggs must bear a reliable Hechsher.

Since then we have been asked many questions about this matter and we feel that it is misunderstood by many people. We will attempt to further clarify this topic.

Many food products contain eggs. To name just a few: baked goods, noodles, candies, chocolate, ice cream, mayonnaise.

Modern food processing plants and factories could not operate efficiently if the eggs used were to be cracked open at the time of production. Therefore, commercially prepared canned, frozen, or dried eggs are used. Some items call for whole eggs while in others just the yolks or whites are utilized.

The government allows ova (eggs) found in slaughtered hens to be sold for commercial purposes since they are deemed safe for human consumption. Due to the low cost of these eggs, commercial plants prepare mostly this type for cans, frozen, and dried process. The Halachic questions pertaining to this practice are quite evident!

KASHRUS INFORMATION

When sending wine, meat, fillet or ground fish with a delivery boy who is not trusted in matters of Kashrus (i.e. a gentile or Mechalel Shabbos), care should be taken to double wrap the products--a seal within a seal--as required by Halacha.

FISH STORES

It is recommended that you shop in a store that sells Kosher fish exclusively. This way you will avoid any doubts as to whether the knives, grinding machines, cutting boards, etc. were used for non-Kosher fish.

FILLET FISH (COMMERCIAL)

"Fillet" is not a species of fish but rather a method of preparation which poses grave problems regarding Kashrus. The origins of the fish cannot be ascertained because the skin and bones have been removed. Therefore, all fillet fish must have a reliable Hechsher.

PROCESSED FISH

When buying fish that has been canned, cooked, steamed, baked, smoked, fried, pickled or prepared in any other way, i.e. Gefilte Fish, Herring, Lox, Mackerel, Salmon, Sardines, Smoked Fish, Spreads and Salads, Tuna, insist on a reliable Hechsher. The problems that can arise are manifold, such as:

- A) Difficulty in identifying the fish especially when the skin and bones have been removed as in skinless and boneless sardines and mackerel, gefilte fish, spreads and salads.
- B) Tuna fish present an even greater problem since the Food and Drug Administration (F.D.A.) lists more than TEN species of fish that may be labeled "TUNA". There is a difference of opinion among experts as to which types may be considered Kosher tuna. One opinion is that only FOUR types of fish labeled "TUNA" are Kosher. Therefore, a reliable Hechsher is necessary.
- C) OIL. All canned and fried fish as well as lox, salads and spreads have to be evaluated as to the type of oil being used.

sidered part of the finished product by the government and therefore do not show up on the list of ingredients. But beware--they are there and need Rabbinical supervision.

- 5) The ingredient "flavorings" has to be checked since flavors made of non-Kosher fats (stearates) or "yayin Nesech" (wine handled by a Gentile) are often used.
- 6) Even if all ingredients are listed and are acceptable--Beware: some of those "acceptable" ingredients may be manufactured on machinery used also for non-Kosher products or the complete product, including all of the acceptable ingredients, may be manufactured on machinery also used for non-Kosher products. Remember, many plants process both Kosher and non-Kosher food.
- 7) The government has a list of over 200 standard foods that, when manufactured according to the standard recipe, need no listing of ingredients. Included in this vast list are ice cream, catsup, mayonnaise. Only when a manufacturer deviates from the standard recipe must he list those ingredients that he has added. Therefore, many times when you read a label, you see only the list of added ingredients not a complete list of every single item used to produce the food.

If all of this information seems intricate and sometimes confusing--you are right. Laymen are not equipped to evaluate the reliability of any food product. You must depend on the experts--the professionals who are trained to detect the slightest doubts and "Shaylos." Look for and demand a reliable "Hechsher" by an organization or individual known to be familiar with both the Halachic and technical intricacies of food processing and production.

Incidentally, there are some professionals in the field who as a rule rely on minority opinions. It is common practice among Halachic authorities to rely on such an opinion only in case of an emergency or extreme necessity, and even in such cases, it is the duty of the Rabbi to inform the inquirer that he is relying on minority opinion. It is your right to know when a Kashruth supervisor relies on an opinion which is applicable only in exceptional cases.

We are bringing pressure upon those responsible parties to be more forthright.

Products that have a Hechsher symbol are parve only if the word "parve" follows the symbol. Otherwise they may contain milk or be manufactured on "milchig" machinery. Milk products used in these foods are "Cholov Yisroel" only if specifically stated.

If you find a product that carries a Hechsher symbol yet the list of ingredients contains a truly Trefa (non-Kosher) item, please check with the individual or organization responsible for the Hechsher on that product. It is possible that is an error in the listing of ingredients or it may be that there is actually no Hechsher on the product. If you have difficulty contacting the responsible party, please write us. We will do our utmost to clarify the situation.

UNRELIABILITY OF INGREDIENTS LISTINGS

Do not depend on mere reading of ingredient listings to ascertain the Kashrus of any product.

- 1) Manufacturers are not required by law to list all ingredients. For example, bakers need not state that their breads contain milk or mono and di-glycerides; producers of vegetable shortenings need not list emulsifiers.
- 2) Many ingredients used to manufacture food products are bought from outside suppliers. As long as the manufacturer does not alter those ingredients he need not state their origin or actual content. For example, a mixture of flour, milk and fats that is bought by the manufacturer and used as "flour" shows up on the label only as flour. You the consumer cannot possibly know the true content by reading the label.
- 3) Many emulsifiers are produced from non-Kosher fats. Labels only state "Emulsifier".
- 4) Most baked goods and candies are manufactured with the help of release agents--Fats (usually non-Kosher) coating the pans and other utensils used in production to avoid sticking. These release agents are not con-

- 9) We regret that due to a lack of qualified volunteers our telephone service is not geared to answering all inquiries. If you have a question concerning Kashrus or about our organization, please drop us a short note.
- 10) Back copies of the "Madrach" are available at \$1.00 per copy. Please indicate the issue you need. A limited edition of "Madrach" #3 has been printed. "Madrach" #4 is not available.

SOME BACKGROUND INFORMATION

Whenever you go shopping take time to make sure that the product you are about to buy has a "Hechsher" printed on the label. Many firms manufacture both Kosher and non-Kosher products, using separate plants for each type. Just buying a "name brand" will not assure you of a Kosher product.

In many cases, Kosher foods are processed several times a year at certain plants. When this is done, all machinery and ingredients are under Rabbinical supervision. These specially supervised products carry a "Hechsher" on the label while other foods going under the same brand name do not. Look for the Hechsher to be sure.

Another good reason to become a "Hechsher Hunter" is to make sure that a Hechsher has not be revoked from a product you've been relying on for years.

We restate that the symbols (C) and (R) are not signs of Kashrus. They merely mean that the products and brand names are registered and copyrighted.

The symbol "K" has been adopted by the Food Industry to denote Kashrus. This symbol is used completely at the discretion of the company involved and is not regulated by the government. The "K" may be used for other reasons besides Kashrus. The symbol "K" as well as any Hechsher by an unknown Rabbi should be suspect until proven reliable.

FROM THE DESK OF THE EDITOR

We have received complaints from some of our members that they haven't received their "Madrich" regularly. We request your kind cooperation on the following points so that we may serve you more efficiently:

- 1) Please write your address on all checks; or when mailing cash, attach a note with your name and address.
- 2) Please specify if the money is in payment of membership or a donation.
- 3) Please notify us of any change of address. The post office does not forward our publication.
- 4) When notifying us of a change of address, please include your former address or, if possible, an old computer label.
- 5) We send out our mail third class. In many instances it may take weeks for the "Madrich" to reach you, while another member receives his "Madrich" much sooner than you do, although all the mail goes out at once. Please be patient.
- 6) If you will kindly look at the computer label on this "Madrich", in the right hand corner you will notice a number. This number tells you the last issue you will receive for your subscription. For example "012" indicates that your subscription is paid through issue #12. A year's membership entitles you to six issues of the "Madrich".
- 7) Please renew your subscription before it expires so that you will receive the "Madrich" without delay.
- 8) Above all please remember that we are only human and errors do occur. If you will kindly notify us of any complaint, be it a misspelled name incorrect address, wrong computer number, or that you haven't received your "Madrich", we will rectify the error and try to satisfy you in the future.

Application for Volunteer ווענדונג פאר מיטארבייטער

Name _____ נאָמען

Address _____ אַדרעס

City/State/Zip _____ שטאָדט

Phone No. _____ היים טעלעפאָן

Occupation _____ באשעפטיגונג

Bus. Address _____ אַדרעס און געשעפט

City/State/Zip _____ שטאָדט

Bus. Phone No. _____ ביזנעס טעלעפאָן

Age _____ עלטער

Do you drive Yes/ No/ קענט איהר דרייווען

Do you own a vehicle האָט איהר א קאר

Would you like to volunteer ווילט איהר העלפען:

Daily Weekly Monthly Bi Monthly
טעגליך וואכענטליך מאנטאליך יעדע צוויי חדשים

How Many Hours Can You Spend Each Time וויא פיהל שעה קענט איהר העלפען יעדעס מאָהל

Do you type Yiddish English קענט איהר טייפען
אידיש ענגליש

Of which organization(s) are you a member צו וועלכע ארגענאזאציע באלאנגט איהר

..... וואָס פאר אן ארבייט ווילט איהר טוהן

Signature _____ אונטערשריפט

Date _____ דאַטום

**אבאָנענטען בלאַנק און פרייזען
וועד הכשרות דהתאחדות הקהלות**

בייגעלייגט איז די סומע פון \$
 1 יאָר 2 יאָר 3 יאָר 1 יאָר לופט פּאַסט

נאָמען

אַדרעס

שטאָט לאַנד זיפ נומער (פּאַסט געגענט).....

צייכענט אָן אויב דאָס איז א באנייאונג
אָדער א נייע סובסקריפשאַן.

אלטער מעמבער

נייער מעמבער

אבאָנענטען פרייזען (מוז איינגעצאָלט ווערען אין פּאָראויס) :

אין אַמעריקע

\$ 4.00 1 יאָר
 \$ 2.50 לופט פּאַסט 1 יאָר
 \$ 7.00 2 יאָר
 \$10.00 3 יאָר

אין קאַנאַדע, אייראָפּע, א.ד.ג.

\$ 5.00 1 יאָר
 \$ 8.00 לופט פּאַסט 1 יאָר
 \$ 9.00 2 יאָר
 \$12.00 3 יאָר

פּאַר מער אינפּאָרמאַציע שרייבט אָדער טעלעפּאָנירט צו :

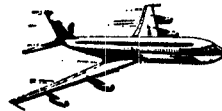
2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030

א כתיבה וחתימה טובה.

REICHBERG TRAVEL AGENCY

1281 - 49th Street
Brooklyn, N. Y. 11219

SPECIALIZING IN LOWEST GROUP & YOUTH FARES
TO ISRAEL & EUROPE
Also Excursion Fares

to Miami, Los Angeles, Chicago, San Francisco, Montreal, Toronto

מיר אראנזשירן רייזעס קיין פוילן יעדע פאר וואַכען,
סיי דירעקט און סיי מיט אַ באַזוך אין ארץ ישראל
און אַנדערע אייראָפּעאישע לענדער.

פאַרשטענדיגט זיך פאַר אַלע אייערע רייזעס מיט

רייכבערג טראַוועל

און איר וועט אונז דאַנקבאַר זיין!

Day Calls 436-1001

Night Calls 851-8539 - 851-5052

אוצרות ירושלים

מאסף וקובץ רבני

כולל ביאורים הערות, וחידושים בכל מקצועות התלמוד בס"ד.
גם לרבות שאלות ותשובות להלכה ולמעשה, ובקורת ספרים
מהרבנים הגדולים גדולי דורינו ובני הישיבות מא"י ומחול"ל שליט"א.
ושפתי ישנים מכת"ק מהרבנים הגאון"צ המפורסמים וצוקללה"ה.

ה"אוצרות ירושלים" הוא היחידי בעיה"ק והמקדש
שמטרתה להרים קרן התורה ולומדיה, להגדיל תורה
ולהאדירה. המעוניינים להדפיס חיד"ת בהלכה ואגד
-ה וכך הרוצים לרכוש כל חלקי ה"אוצרות ירושלים"
יפנו בהקדם להמערכת. וכל הקודם זכה.

יוצא לאור בעריכת ה"צעיר" באלפי ישראל

צבי מאשקאוויטש פניה"ק ירושלים תובב"א ת. ד. 5126

אדווערטייזמענט
רופט:
232-3100

ווען איר גייט איינקויפן, מעלדעט
אז איר האָט געזען דעם „עד“
אין „מדריך לכשרות“

דארפט איר האָבען א
BOOKKEEPER
אויף עטליכע שעה א וואָך: חודש:
פערטל יאָר:
מיר נעמען אָן אלע סאָרטען ארבעט פון
Factories, Retail Stores and
Other Businesses
צו אייער גרעסטע צופרידענהייט ביי
איין אויפן פלאַץ אָדער ביי אונז אין
אָפּיס — היימישע ערפארענע יונגעלייט
Payroll, Payroll Taxes, All Book-
keeping Including General Ledger,
All Tax Returns.

רופט 851-7066 בן ציון בלום ושותפיו
B. BLUM & ASSOCIATES
1617 55th St. Brooklyn, N.Y. 11204

ווען איר מופט . . .
ביטע לאָזט באלד אונז וויסען אייער
נייע אדרעס!

האָט איר שוין באצאלט
אייער סובסקריפשאַן?
אויב איר האָט נאָך ניט באצאלט
שיקט אריין נאָך היינט

באצאלט אייער
סובסקריפשאַן
בלויז \$4 א יאָהר

פאטראָניזירט און שטיצט
אדוועטייזערס פון
„מדריך לכשרות“

אויב איר שיקט אריין דאָס
געלט פאר 5 נייע מעמבערס
באקומט איהר פריי איין יאָהר
סובסקריפשאַן

לייענט, פארשפרייט
דעם „מדריך לכשרות“

ב ש ו ר ה ס ר כ ה
מחברים ומוציאים לאור

מ ע י י ן ס י י פ

סידור ועריכה של ספרים וחוברות
בשיטה אלקטרונית

* עבודה מהירה ומדוייקת

* מבחר עשיר של אותיות

* מחירים נוחים

* נסיון רב בהכנת ספרים לדפוס

יעקב ש. גולדברג 771-7196

מרכו אתרונני יאָנעווע

דער באַזאָנאָמער אתרונ מחר

יצחק פּלאַהר

וויל מדיע זיין דעם חשוב'ען עולם, אז איך זיי יאָהר פאַר
איך קיין קאלאָבריע אַכטונג צו געבען אויף דעם שניידען פון
די יאָנעווער אתרונים, בכדי מען זאל זיין ויכער אז זיי זענען
דזוי בלתי מורכבים.

האַלסעיל יעצט אָנגענומען. — צופרידענהייט גאַראַנטירט.
די סוחרים וועלעך באַשמעלען פאַר ראש חודש אלול וועלען
האַכען אַ ספּעציעלע הנהגה.

יצחק פּלאַהר

4603 13th Avenue, Brooklyn, N. Y. Tel. 354-0861

EVERGREEN 7-3190-1

KEEP ME HANDY
REMEMBER DANDY

DANDY Zipper Mfg. Co.

QUALITY ZIPPERS FOR ALL INDUSTRIES
NYLON · SEPERATORS · HEAT SEAL

ROBERT BUCHINGER

434 SOUTH 5TH STREET
BROOKLYN, N. Y. 11211

רהגית בר יומם ולילה
"כשלומד למשל דף אחד מקיים כמה מאות מצורת"
הגר"א פאה פ"א מ"א

איר קענט לערנען תורה אומעטום און אלעמאל - צו איר זענט אין סטוב
צו אונטערזעגט צו ביי דער ארבייט אין אפיס אדער פעקטארי צו איר
רוהט זיך אפ ערבעץ אויף וואקייסאן.

איר קענט עס לייכט בענדיגען ווען איר טאפט זיך איין תורה-טייפס
וועלכע ענטהאלטען צוגעגרייטע טיעורים אויף גמרא, מסניות און
עניני יראה והתעוררות.

צוזאמענגעשטעלט און גוט צוגעגרייט פון תלמידי חכמים יראי הסם
וועלכע זיינען סבעציעל אויסגעקליבען געווארען אויפ'ן סמך פון
זייער לומדות, ידיעות, קלארקייט פון שפראך און הסברה

מיט די תורה טייפס קענט איר הזר'ן די אלטע - לערנען נייע - הערן
א תיכוס פון א ראסון אדער אהרון.

יעדער טייפ ענטהאלט א סטונדע פון תורה לערנען.

דער פרייז פון יעדער טייפ איז \$1.69. עס ווערט זאמארט ארויסגעטיקט
גלייך ווי מיר באקומען פון איין דעם פאראויס באצאלטען אדער.

מסכת טבה (ערסטער און צווייטער פרק) 1-39 ביז -

מסכת בבא קמא (ערסטער און צווייטער פרק) 1-39 ביז -

מסכת ראש השנה (דריטער פרק) 1-7

מסכת ברכות (ערסטע פינף פרקים) 1-55

מסכת קדושין (פרק א') 1-57

מסכת עירובין 1-3

מסכת גיטין (פרק א') 1-10

מסכת כתובות (פרק ג') 1-10

קריאת התורה איין טייפ
אויף יעצע סדרה

מסכת חלה 1

קריאת המגילה 1

ההלים 1

ירמא 1-10

מגילה 1-7

ראש השנה 1-6

הענית 1-4

(המשך בעמוד הבא)

מסניות

ברכות (אלע פרקים) 1-6

פאה 1-8

דמאי 1-9

כלאים 1-17

שביעות 1-19

סוכה 1-10

(המשך מעמוד העבר)

From:

1-4
1-10

דברי יראה והתעוררות:

הרב אברהם פאם
הרב א. מיללער
הגה"צ ר"י לעווענסטיין זצ"ל
הגה"צ ר"א לאפיאן זצוק"ל

TORAH TAPES
787 E.3rd St.

1-15
1-2

Brooklyn, N.Y. 11218 1-20

דברי יראה והתעוררות

To: _____

IMMEDIATE PROTECTION!

WILL PROVIDE TEMPORARY COVERAGE THE SAME DAY YOU CALL,
UNTIL WE INSTALL YOUR PERMANENT SYSTEM.

SYSTEMS OF ALL TYPES

Residential - Institutional - Commercial - Apartments - Private Homes

BURGLAR * FIRE * SMOKE * HOLD-UP

CENTRAL OFFICE • POLICE BELL • INSURANCE CO. APPROVED
CONCEALED WIRE SPECIALISTS • LOCAL BELL • FREE ESTIMATES

PAN-AMERICAN
ALARM & SIGNAL CORP.
1501 44TH ST., BKLYN.

ישוע פישער **633-6292**

24 HOUR PHONE SERVICE

יראים
ארטהאדאקס טשאפּעל

Yereim Orthodox Chapel

93 Broadway • Brooklyn, N.Y. 11211-384-6784

וואו יעדער לוי' ווערט דורכגעפירט אויף א בכבודיגע
אופן מיט די גרעסטע כבוד המת. און אלעס
ווערט געטוהן על טהרת הקודש מיט די קלענסטע קאסטען.
אויך פארקויפן מיר קרקע.
אויב איהר ווילט געאפערט זיין מיט פארלעסליכע סערוויס
מוזט איהר נישט נוצן דיא חברה'ס סטעדי
אנדערטייקער זאנדערן איהר האט א ברירה איך
צו וועהלן די איינציגע ארטהאדאקסעשע חברה קדישא:
וואו איהר זיט פארזיכערט מיט כבוד הנפטר אויפן העכסטען אופן
לוי"ס ווערען אראנזשירט פון אלע ערטער אין ניו יארק

מודעה

הננו להודיע שבקרוב אוציא לאור בעזרת חסות מחדש
בכרך אחד השלשה ספרים

מנחם ציון, דברי מנחם, בארות המים

הוצאה זו השלישית באותיות גדולות יותר מתקופים 10 ביי 7, וכל מי שרצה שיהי לו חלק בהוצאה זו יוכל שמו בסוף הספר לשלוח ולכרזה בשם פרענסקוראנא, יחול לשלוח \$3 בעות קדימה עד פ"ו באב ועד כבלל. גם מי שרצה ליתן מזכרת נצח עבור משפחתו, נא לזלמן 4318-876.

בהסכמות של הצדיקים מדורות הקודם יש ברבות של השפעות טובות ברכה והצלחה בני חי' ומוני על כל מי שיקנה הספר תוך ונלמוד מה קל וחומר אשר יפה כחו של מי שיש לו חלק בזה שיצא לאור.

גם הנני להודיע שבקרוב תוצאתי לאור שלשה ספרים בכרך אחד 490 עמודים, שנים שמו, שפתי צדיקים והשלישי שמו "תפארת הדיינים" - ליקומים סתוקים מדבש ונופת צופים בערך סכום גדולי תלמידי הבעש"ט זי"ע ועכ"א.

הסכמות על הספרים: מהבצאיף והראשון: רימאנב. אבס. איהל. קאלוב. קאטוב. ראשיטץ. זי"ד שטוב. שינאווא ועוד זי"ע ועכ"א. הסכמות על השני: מבני ריושין. מאדמירא. שטיינבעט מאשיק זי"ע ועכ"א.

הסכמות על השלישי: מאריטאב גראדיסק זי"ע ועכ"א.

מחיר הספר \$5.00

הגדה של פסח ברכת השיר מהמנון מפלוצק זי"ע ועכ"א בהוצאה זו הוספתי פרשים וענינים בתוצים על חג הפסח: מנחם ציון, דברי מנחם, דרך פקודין, טעמי המגותים, ספורי נגלות ועוד ס"ו חוספות בערך 384 עמודים מחיר הגדה כעת \$4.

חלק מהם שלחתי על חג הפסח ע"י הובי דואר ממעם הכמוס עמוד לא היה מחיר על זה אלא שלוח בני יכלתם. אין לי טענות. גם מי ששולח מחיר נגור, אבל רק ממעם השגתי מחירים ובעת צורך אני באחד למעות ובקשתי שסתוה מי שיש לו באפשרות ישלח מחירי כמה שירצה.

מי שרצה שאשלח לו הספרים הנ"ל על הובי דואר, נא לשלח משעק או טקני לודער ועוד 50 סענעם בעד פארמאט ווענדלינג, אין חילוק אם רוצה גם כל הספרים הנ"ל, די בעד השיפוט 2050.

ידידכם **משה מאיר**

RABBI M. TORIM

115 PENN STREET, BROOKLYN, N.Y. 11211

Tel.: 875-4313

היות כי הקרה ה' לפני איש אשר נדבה לבו לעשות מפתח על ספרי זה, ע"כ יכולים לשלוח סובס- קריפשאן עד שיגמר המפתח בר"ח חשוון הבעל"ס.

הג"ל

מרכז תלמידינו סתם

4810-18th AVE., B'KLYN., N.Y. 11219 Tel: 436-0543

- מבואר צאת עיל ס"ז, תפילין, מלוות, מליכות
- מספרים יחידים מאגרי"ק ומגותים היטב כאן
- ספרים מהודרים (כלי ליוזן הדב) דקות לסות
- עיבוד וחיזוי סתם יעלים לריבוע מצימצב
- בריקה והולדת סתם, תיקולבם במחוללות

מכון לאוראת סתם, בוועלה תמה והלכותיה ספרי ולכות סתם, תיקולבם ספרים מהולבם קב"ל, י"ו, קולמוסיים וכל צרכי ספרים

435-8644

HEYMANS PHARMACY

SHOMER SHABBOS

FREE DELIVERY

5101 - 15TH AVENUE
BROOKLYN, N.Y. 11219

הצלה
HATZOLAH
387-1750
CERES

**IBM Xerox Copies
& Photo Offset
& Bus. Printing
LOW LOW PRICES**
151 WEST 57th STREET
NEW YORK, N. Y. 10019
581-8046

פאר אדווערטייזמענט רופט:

232-3100

באצאלט אייער
סובס קריפשאן
בלויז \$4 יאהר

בשורה טובה פאר די לומדי דף היומי

אזוי ווי די גאנצע תורה-וועלט האט איצט מסיים געווען דעם זיבעטן מחזור פון ש"ס מיט דעם דף היומי און אנגעהויבען דעם אכטען מחזור, מעלדעט מיט פרייד דער ועד העולמי להפצת דף היומי, אז מיר האבען שוין ב"ה ארויסגעגעבען די דף היומי מעיפס אויף מסכת ברכות מיר האבען שוין ב"ה 50 טעיפס אויף דער מסכת און מיר האפען בע"ה גאר בקרוב צו האבען אלעס פון דער מסכת אויף טעיפ. דף היומי מעיפס ווינען די איינציגע מעיפס וואס זיינען געלערנט גורא מיט רש"י

אויף אידיש בהסכרה ברורה און קאנטראלירט דורך גדולי ישראל.

דער דרך פון לערנען די טעיפס איז דער זעלבער ווי פון אונזער עקספערימענטאלען וועג פון די טעיפס אויף גאנץ מסכת תמרה און מעילה וואס האט ארויסגעווען גרויס אנערקענונג דורך אלע וועלכע האבען זיי געקראגען און פון וועלכע מיר קריגען סכסדידגע ענטוואקסטישע אפרופען און זירות, אנצוגיין מיט דער ארבעט אויף דעם זעלבען וועג. די טעיפס פאר דער גאנצער מסכתא איז געספאנסארט דורך חשוב'ע תלמידי יח"ל, דמהר"ם שפירא זצ"ל און דאס דערמעגליכט אונז: צו פארקויפען די טעיפס אין דער צייט ווען די מס' ווערט געלערנט מיטן דף היומי — פאר \$1 א טעיפ — פיל ביליגער ווי עס קאסט צו קויפען אז קוואליטעט לידיגען טעיפ, אדער ארויסצובארגען די טעיפס פאר א מינימאלען אפצאל.

וועגען אלע ענינים בנוגע דף היומי, זיך ווענדען צו אדער טעלעפאנירען:

DAF YOMI INC. 1711 - 47th Street, Brooklyn, N. Y. 11204 - Tel.: 633-3921

**כארא פארמס
גרעסטער
הערצענטער**

חבש כובע ישועה בראשו

"KOVA" Hatters

4707 — 13th Ave., Brooklyn, N. Y. TR 1-2944

וואו איר האט א גרויסען אויסוואל פון "KNOX"

און אנדערע אימפארטירטע העטס

אלע מאדערנע און סטרישע סטיילס

פוטערס, האמבורגס א. א.

רעדזירטע פרייען פאר בני ישיבות.

בברכת מתיבה ותימה טובה הי"ל עהרמאן

מיר האבען איצט אריינבאקומען פון איטאליע די וועלט-בארימטע
BORSALINO and PANIZZA HATS

**קרעק" און קבורה
אין ארץ ישראל
אין החיים
הר חיות"ם
הר מנחות"**

און אנדערע בני עלמין
הברה קדישא הסידים
המאחדות בירושלים
**MAALIN BAKODESH
SOCIETY**

26 CANAL STREET
NEW YORK, N. Y. 10002
DAY AND NITE
212 233-7878

IN CANADA:
MONTREAL 273-3211
אליעזר יודא גיפס. מנהל

633-2952 633-2952

**גרויסע מצאיות...
GENERAL AUTO SALES**

קייפט די סקעפט פארעלס שטענדיג זינט
אמטעריאנער קארס
סענסאטיווע אינשורענצען אין פרייז
דורך 16 אינסורענצער זיקער
פולע גאראנטיעס פון דער פאבריק.
CHEVROLET • OLDSMOBILE • FORD •
CHRYSLER • DODGE • BUICK •
PLYMOUTH

גוטער קויף!
איר שטענדיג מיר פון איינזעלן זיקער נאנט
USED CARS
ביליגע פרייען צוטרייבליכע גארעמטע
יעקב צענדלינרטה

**הצלה
EV 7-1750**

**פארטראניזירט און שטיצט
אדוועטייזערס פון
"מדריך לכשרות"**

אויב איר שיקט אריין דאס
געלט פאר 5 נייע מעמבערס
באקומט איהר פריי איין יאהר
סובסקיפשאן

**לייענט, פארשפרייט
דעם "מדריך לכשרות"**

פאר אדווערטייזמענט רופט:
232-3100

**דא קענט איהר באקומען
טעיפס אויף**

מדות והנהגות טובות
טעיפס לכל פרשה — ופרקי אבות
און אויך אויף די פאלגענדע מדות
קינדער ערציהונג — ביקור חולים —
לשון הרע — כעס — סבלנות — אמונה
— תפילה — יסורים — עוסק בצרכי
— ציבור — זריות — ועצלות — צדקה
וחסד — והבאת של' וכו' — גן עדן של
המתמיד — שמחה

HERTSMAN
61 Harrison Avenue, Apt. 5-D
Brooklyn, N.Y. 11211 Tel. 388-9145

כתבי יד עתיקים
המעונין בכתיב יד של הצח"ק ר' הלל
ל"ש מקאלמאיע על הכמת הקבלה
יפנה אל התלפון 384-5055

בקשה נחוצה
ווער עס קען מנדב זיין אפיס פוינג-
טשור און אפיס מאשינען פאר היימישן
וויכטיגען מוסד זאל מוחל זיין רופען:
מיסטער פריד — 435-7612
ולמצוה גדולה יחשב.

**באצאלט אייער
סובסקריפשאן**
ווען איר מופט...

ביטע לאזט באלד אונז וויסען אייער
נייע אדרעס!
**האט איר שוין באצאלט
אייער סובסקריפשאן!**
אויב איר האט נאך ניט באצאלט
שיקט אריין נאך היינט

מאָנראַ - מאַנסי - סקווערער איינוואוינער א.ד.ג.

וואָס פאַרען אויף לאנגע וועגען יעדען טאָג
וואָס קען מען טוהען שעהן לאנג יעדען טאָג פאַרענדיג אויף דיא
וועגען? איהר האָט יעצט דע בעסטע געלעגענהייט זיך איין צו
קויפען דעם בארימטען סעט
ח ק ל י ש ר א ל

אין 54 בענדער יעדע פרשה א באזונדערער באנד
מיט אלע מפרשים אויף עברי טייטש, תנ"ך, משניות, גמרא, מוסר, הלכה,
אלעס איבערזעצט אויף א לייכטע אידישע שפראך, מיט שיינע, ליכטיגע
און קלאַרע אותיות
כדי צו קענען טראָגען מיט זיך און משלים זיין יעדען טאָג דעם חק לישראל
כל האותיות המטושטשות והבלתי ברורות, וכן כל השיבושים מהדפוסים
הקודמים, תוקנו.

נדפס כעת על הנייר הכי משובח

הקריאה בו קלה לעינים

ספעשיל הנחה פאר בחורים און כולל יונגעלייט

אויך א ספעשיל הנחה פאר בתי מדרשים

יוסעל !!! מיט וואָס ברענגסטו אָן עטליכע שעה יעדען טאָג פאַרענדיג
און אהיים קומענדיג פון די ארבעט?
יאנקעל !!! ב"ה איך ברענג נישט אָן קיין ליידיגע מינוט, איך לערען א
דורך יעדען טאָג דעם חק לישראל וואָס איז געדרוקט אין א
פאקעט סייו עס איז ממש א פארגעניגען שיינע ליכטיגע
אותיות און מיט ע"ט.

יוסעל !!! וויא קען מען דאָס באקומען עס איז דאָך א פלאן
יאנקעל !!! עס איז פשוט זייער לייכט ! ! ! מאכט איין טלפון קאָחל
384-5055 געדענקט באקומט איהר דאָס דעליווערט
אהיים אין דעם זעלבען טאָג אָן קיין שום דאגות און עס קאָסט
גארנישט מעהר

לכו נא ונוכחה האם ראיתם בית דפוס פאָטאָ אָפּסעט

כבית דפוס „המלך“

הפירמא המפורסמת שהצליחה באופן יוצא מן הכלל
היא עריבה בטוחה עבור

- שורות מצויין
- עבודה נקי
- מחירים זולים
- תשלומים נוחים

התקשרו נא אתנו ותווכחו

פאר אלע אייערע ביזנעס און סטעשענערי פרינטינג ווענט
אייד גראד צו אונז זענט איר פארזיכערט מיט אלעם גוטס,

דפוס „המלך“

THE KING PRESS

153 WEST 27th STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Tel. 924-2131

MADRICH LAKASHRUS

5735

June-July, 1975

Vol. 2, No. 9

Enclosed please find \$

I would like to subscribe to the VAAD HAKASHRUS

1 Year 2 Years 3 Years Air Mail

Name _____

Address _____

City _____ State _____ Zip _____

Subscription Rates (PAID IN ADVANCE)

IN U.S.A.

1 Year.	\$ 4.00
Air Mail 1 Year.	\$ 2.50
2 Years.	\$ 7.00
3 Years.	\$10.00

IN CANADA, EUROPE ETC.

1 Year.	\$ 5.00
Air Mail 1 Year.	\$ 8.00
2 Years	\$ 9.00
3 Years	\$12.00

For Further information please feel free to write or call the:

VAAD HAKASHRUS

Non-Profit Org.
U. S. POSTAGE
Paid
Brooklyn, N. Y.
Permit No. 11517

דחתאחדות הקהילות

בחשתתפות הרבנים וחקהילות
ולומדי תורה דניו יארק

מדריך לכשרות

— ירחון דהתאחדות הקהלות —

כולל תשובות, מכתבים ובירורים בענין כשרות המאכלים

ב"ה. חודש אלול-תשרי ה'תשל"ה-ל"ו שנה ב' קונטרס י' (כרך ב')

בפיקוח הרב הגאון מוה"ר משה שטרן שליט"א
הגאב"ד דקהל יסודי התורה (מלפנים אב"ד דעברעצין)

יוצא לאור ע"י

וועד הכשרות

ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות

באמצעים של בירור, חקירה ודרישה.
התיעצות, הודעה, והצעה

דבר המערכת

רצונינו לגלות את אזני חברינו וקוראינו היקרים מקצת המתרחש מאחורי הפרגוד אצל גרן הפנימי המתאספים בישיבות חברי וועד הפועל ומסדרים שיטת ופעולות הוועד.

הא לכם חלק בשיחותינו, רעיונינו וחווות דעתנו :

(א) ישנו מאמר המפורסם בפי כל, ונדפס בכל מקום „כשר למהדרין“ ויש שלא די להם בזה, דאפשר שהקונים לא יהיו שביעי רצון, מוסיפין „למהדרין מן המהדרין“ כדי ליתן תוקף ועוז.

נסינו למצוא פתרון לשאלות דלהלן : מהו הגדר של מהדר? ומי ישפוט ויאמר שמאכל זה כשר למהדר? איזהו מהדר? מהדר שלא לאכול טריפות? מהדר שלא לשתות חלב שאין ישראל רואה? מהדר שלא לאכול מאכל בתערובות איסור? מהדר שלא לאכול שחוטי חוץ? מהדר שלא לאכול מדבר שהורה בו חכם? שם מהדר ה"ה כינוי שם בלי שום התיחסות לדבר מבורר, ותלוי בחלל האויר.

(ב) האמת ניתנת להאמר שאחרי ביקורים שונים בבתי תעשיית המזון, נוכחנו שכל מה שנעשה בכמות גדולה — לא רק שאינו מתאים למהדר, רק, גם זה שאינו מהדר פעמים שצריך למנוע מלאכלם, מפני פקפוקים שונים שאין לסמוך בדבר להקל (מובן מאליו שאין למדין מן הכללות ויש מזונות היוצאים מן הכלל).

ובכן הונחה בעי' זו בפנינו. ישנם מאכלים שאנו מודיעים שהם בלי שום תערובות איסור, ופעמים נמצא שהי' בהם חשש. בידרנו הדבר במעמד רבנים שליט"א שמזון זה על פי הלכה הוא בלי שום פקפוק ויש לבעל המכשיר לומר בפה מלא שדבר זה הוא כשר. אבל היות שאין אנחנו המכשירים ולא אחראים לכשרות המאכל (מטרתנו רק להודיע מה שמצאנו), אפשר שאנחנו מחויבים להודיע למי שמהדר באיזה דבר שישנו מקום להחמיר, כדי שלא יצא תקלה מתחת ידינו.

הוחלט ליוזם שיטה חדשה, לדייק בלשון ולהבהיר את דברינו, שלא להשאיר פירצה בחוות דעתנו.

(ג) בראשונה הננו מודיעים שמכאן ולהבא כל מה שנודיע, מיוסד על ההנחה שמה שנעשה בבתי חרושת אין לרמות ולהשוות לבית תבשיל יחידי. ובאם ישנו מזון שאין מקום להחמיר באיזה אופן שיהי', נודיע שכן הוא.

(ד) היות שמלאכתנו הסתעף עד למאור ונתוספו עסקנים רבים, וא"א לעקוב אחר כל איש שמבקר או מפקד בשם הוועד, הוחלט ע"כ שכל איש שבא בשם הוועד צריך להראות כרטיס חבר — אות השתתפות בוועד הפועל.

(ה) מלאכתנו ומוצאינו הם רק לשרת לקוראינו ולכל המעונינים בכשרות, וכמו כן שאיפתנו לתקן ולעזור לכל בעלי תעשיית המזון לייצר מזונותיהם בתכלית הכשרות, אבל אין כוונתנו שבעלי המזון יכריזו במודעה וכדומה שהם עומדים תחת השגחתנו או תחת פיקוחינו. אמת הרבר שישנם מאכלים שתמיד הם תחת בקרתנו וישנם חנויות הרבה שהכל נסדר על ידינו, אבל אין זאת בתור השגחה רק מתוך עזר רוחני לצורך תיקון.

הננו מודיעים שזכות הבחירה מה שיש להודיע ולפרסם נשאר תחת ידינו.

בכבוד רב,

ה מערכת

וועד הכשרות

ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות

דהתאחדות הקהילות

בחשתתפות חרבנים וחקחילות
ולומדי תורה דניו יארק

בפיקוח מוה"ר משה שטרן שליט"א
גאב"ד דקחל יסודי חתורה
(מלפנים אב"ד דעבראצין)

ה ת ו כ ן

דבר המערכת
המזון בהלכה

שימו לב

מהמתרחש בעולם הכשרות

פעסטשטעלונגען

Vaad Hakashrus, P.O.B. 56, Brooklyn, N.Y. 11228 (212)339-4325
A Public Service Organization Dedicated to Strengthening of Kashrus
Through Research and Development

מרריך לכשרות

המזון בהלכה

... בתחונה כמה פעמים אוכלין קודם התופה והולכין לחדר אחר ואח"כ חוזר למקומו הראשון. האם שינוי מקומו מחייבו ברכה ראשונה או אפשר דאם הוי תחת גג אחד אין צריך לברך עוה"פ.

תשובת הגאב"ד מדעברעצין שליט"א

האוכלים קודם החופה לרוב אוכלים גם מזונות, וגם אם אין אוכלים מזונות לרובא דרובא נשארים שם בנ"א שאוכלים שם והוי כהניח מקצת חברים בסעודה ואז אין צריך לברך לא ברכה ראשונה על מה שרוצה לאכול ולא ברכה אחרונה על מה שכבר אכל. ברכה אחרונה לעולם א"צ לברך על מה שאכל כי ברכה אחרונה שיברך על אכילה אחרונה יפטור אכילה ראשונה (עי' ברמ"א סי' קע"ח ס"ב ומ"ב שם).

* * *

... הדין הוא דייק מגולה פסול לקידוש ולהבדלה אפילו במדינות שאין נחשים מצויים. ואף שאין נזהרים בגילוי, לדבר מצוה צריך ליהדר (עי' ערוך השלחן סי' ער"ב ס"ק ה'). ישנם אנשים שאין מכסין הבקבוק של יין בשבת, וראיתי בספר אז נדברו דשיעור גילוי הוא עשרים דקות, וצריך ליהדר בזה.

דוד ניימאן

הערת הגאב"ד מדעברעצין שליט"א

כשאינו מכוסה בזמן שבנ"א יושבים סביב להשלחן, לית בי' מידי, ולאחר שקמו מהשלחן בודאי הכל נזהרים.

* * *

... האוכל מזונות עם חלב והלך לחדר אחר, אם בא בחזרה אין צריך לברך ברכה ראשונה על המזונות משום שמוזנות צריך ברכה במקומו. שאלה: האם מחויב לברך על החלב?

שמואל שעהן

תשובת הגאב"ד מדעברעצין שליט"א

על החלב מחויב לברך מאחר שהמוזנות לא פטרו, כי שניהם עיקר, ורק בפת הדין כן דהלא הכל נפטר ע"י הפת חוץ מיין.

* * *

כבוד חברי ועד הכשרות שליט"א

במדריך קו' ט' נשאלה שאלה אם מותר לאכול טורקי (אינדיק). התשובה: ,,מעולם לא שמענו בזמננו שיהי' מי שיפקפק על אכילת אינדיק" עכ"ל הרב מדברצין שליט"א.

הנה בעיר מושבי בליטא שמעתי אומרים שמשפחת שלי"ה הקרוש נמנעים מלאכול אינדיק מפני שיש בו ספק עוף הרודס, אינני אחראי לאמיתת שמועה זו אבל זה מה שמעתי.

הרב אליעזר תרשיש

שימו לב

אוייל און פעטענס (שארטנינג)

מיר באהאנדלען די פארוויקלונגען און קאמפליקאציעס פון די אוילען אין אמעריקא.

עס איז באוואוסט אז אויל ווערט ערצייגט פון :

(1) פעטענס פון א בהמה און ח'.

(2) פון פארשירענע גרינצייגען און זאמען ווי צ.ב.ש. סאיע ביענס, קארן, די זאמען פון קאטען (קאטענסיער) זאמען פון די זינען-בלום (סאנפלאיער סיער), איילבירטען, ניס, א.ד.ג.

די צוויי עלעמענטען פון אויל ווערען נישט ערצייגט דורך די זעלבע פראצירורע. די איינריכטונג פון די מאשינען זענען נישט די זעלבע. גרינצייג אויל ווערט אויסגעפרעסט, און בהמה פעטענס ווערט נישט געפרעסט. מיר וועלען נאר באהאנדלען די פראגעס פון גרינצייג אויל, ווייל עס ווערט נישט ערצייגט קיין שום כשר אויל פון בהמה פעטענס אין אמעריקע.

אין די פרעס

די אויל וואס קומט ארויס פון פרעס ווערט גערופען קרוד אויל. די אויל דארף נאך ווערען גערייניגט, געלייטערט, און פארפיינערט. ביי די פרעס איז נישט דא קיין שום חשש אז עס קומט ראט אריין פעטענס פון בהמות, אזוי ווי אויבען דערמאנט, עס איז בכלל אן אנדערע פראצעדורע.

פון די פרעס ווערט די אויל געשיקט אין ראפינידונגס פאבריקען, וועלעכע ווערען אנגערופען ריפיינעריעס. עס זענען דא א טייל פאבריקאנטען וואס פרעסען אליין א געוויסע פראצענט אויל פון זייער געברויך, און זיי טוהען דאס אויך רעפיינירען. מערסטע דיפיינעריעס קויפען פארטיגע קרוד אויל און טוען דאס אויסארבעטען.

אין די ריפיינעריעס

ביי די ריפיינעריעס איז יא מעגליך רעפיינירען כשר'ע און טריפה'נע פעטענס, אין די זעלבע כלים. די אינפארמאציע וואס מיר האבען באקומען פון פאך לייט וועלעכע זענען באקאנט אין די אויל אינדוסטריע איז פאלגענד :

אין די כשר'ע פראדוקציע (ווערזטעבעל אויל) וואס ווערט ריפענירט נאך די טריפה'נע קען ווערען אריינגעמישט פון 2 ביז 5 פראצענט פון די ריפיערדיגע טריפה'נע אויל אין די צוויי-רדיי ערשטע טראנספארטען. מיר רעדען וועגען אן איסור בעין און עס ווערט נישט בטל. אין די שפעטערדיגע טראנספארטען איז דא א בליעת איסור וואס איז נותן טעם. די אוילען פון די סארט פאבריקען זענען אנגענומען פאר נישט כשר.

לויט רעם איז זעלבסט פארשטענדליך אז אפילו ריינער ווערזטעבעל אויל איז נישט כשר אן קיין השגחה. די רעגירונג ערלויבט צו שרייבען „פיוור ווערזטעבעל אויל“, אבער דאס איז קיין גאראנטי אויף כשרות.

(2) עס זענען פאראנען פאבריקען וועלעכע רעפיינען כשר'ע אין טריפה'נע אוילען און אויף די ווערזטעבעל אויל איז דא אן השגחה. אין די פאבריקען זענען דא באזונדערע ליינס און כלים פאר די צוויי פראצעדורעס. עס איז נישט דא קיין שום פאבריק וועלעכע האט 24 שעה אן השגחה. וואס רען? מען גייט שטענדיג אונטערזוכען אויב די ליינס זענען נישט געביטען געווארען. עס זענען פאראנען משגיחים וואס קאנטראלירען יעדען טאג און עס זענען פאראנען שוואכערע השגחות וואס טוהן נאר אונטערזוכען איין מאל א וואך.

מדרין לכשרות

אלע פאבריקען וועלכע ארבעטען אויף טירישע שטאפען זענען אונטער די אויפזיכט פון די רעגירונג. זיי געבען ארויס א יערליכע באריכט פון אלע אויל פאבריקען וועלעכע זענען אונטער זייער אויפזיכט. די פאבריקען וועלעכע ווערען נישט געמאלדען אין זייער באריכט, פאבריצירען נאר כשר'ע אויל.

3) אין די פאבריקען וואו מען רעפינירט נאר וועדוטעיבעל אויל איז נישט פאראן קיין חששות. די איינציגע פראגע פון כשרות קען נאר זיין ביי די כעמישע ריינונגס שטאף וואס ווערט געניצט אין די פראצעדורע. עס ווערט גערופען א קעטעליסט, די קעטעליסט באשטייט פון נאטירליכע ניקעל, עס איז מעגליך אז עס ווערט אויסגעארבעט מיט גליצערין. אבער אין אמת'ן איז דאס נפסל מאכילת כלב און עס איז א סם.

עס ווערט אויך געניצט א אינהיביטער וועלכער לויטערט די קאליר פון די אויל. די אינהיביטער באשטייט פון גליצערין. עס פארערט זיך אן השגחה פעטשוסטעלען צי די גליצערין זיינען פון כשר'ע מאטריאלן.
שארטנינג-פעטענס

אפילו אין א פאבריק וואו מען רעפינירט נאר וועדוטעיבעל אויל זענען ביי א טייל שארטנינג פאראן מישונגען מיט אימאלסיפייערס וואס קען זיין פון טריפה'נע מאטריאלן.

דאס אלעס איז בנוגע אין פאבריק אליין, אבער עס איז אויך מעגליך אז ווען עס איז דא א באקורצונג פון רויע מאטריאל, קויפען די פאבריקען פונעם פרייען מארקעט, און עס קען קומען פון א רעפיינערי וואס פאבריצירט אויך טריפה. דעריבער איז אויך די גרויסע פאבריקען וואס פראדוצירען נאר כשר אויל אויך פאראן פארשידענע השגחות. דורך די השגחות ווערען די פאבריקאנטען צוגעבונדען צו די פארארדענונג פון בעל המכשיר צו ניצען נאר כשר'ע כעטעליסט אין אימאלסיפייערס און זיכער זיין אז עס זאל נישט אריינקומען אויל פון א פאבריק וועלעכע ריפיינט אויך טריפות.

פעקערס און דיסטריביוטארס

ערצייגערס וועלעכע פאבריצירען נישט אליין, זיי קויפען פערטיגע עסענווארג און פארקויפען עס אונטער זייער נאמען, ווערען אנגעדופען פעקערס אדער דיסטריביוטארס. אין די אויל אינדוסטריע איז אויך פאראן ערצייגערס וועלעכע קויפען אויל פון ריפיינעריעס, און עס ווערט געפאקט אונטער זייער לעבעל.

די פארוויקלונג ביי די פעקערס זענען ווי פאלגענד:

1) קיין שום פעקער, אפילו מיט די שטרענגסטע השגחה, האט נישט קיין קאנטראל אויף די ריפיינעריס. און ער מוז זיין אנגעוויזען אויף דעם בעל המכשיר אבער בעל הבית פון ריפיינערי.

2) עס דארף זיין א השגחה צו קאנטראלירען פון וואו די אוילען ווערען געקויפט. אלגעמינע פעקערס קויפען פון פערשידענע ריפיינעריס לויט די פרייזען און לויט די באקורצנינג פון רוי מאטריאל. געווענטליך ווערט דאס קאנטראלירט דורך איבערקוקען די בילס דורך איינעם וואס איז א מומחה אין דעם געביט. דאס ווערט אנגענומען גענוג פארלעסליך צו קאנטראלירען פון וואו דער פאקער קויפט.

3) די אויל ווערט געליפערט אין טענק-קארס פון ריפיינערי. די טענקס ווערען אויך גענוצט פאר טריפה'נע אויל. עס טרעפט פיהל מאל אז א טענק וואס פירט היינט טריפה'נע אויל, פירט דעם אנדערען טאג כשר'ע אויל אום אויסגערייניגט צווישען. פיהל האלטען אז אוילען וועלעכע ווערען געפאקט דורך דעם ריפיינער אליין האבען א דין קדימה אין כשרות.

לידיעת רבים

א. משקאות „שוופס“ שאין על התווית חותמת עגולה בדבר כשרות אינם בהשגחתי.

ב. בחבילות סוכר ארוזות המצויות בחנויות נתגלה תערובת של סולת בכמות מסויימת ואין להשתמש בהם להכנת יין לפסח.

יעקב לנדא

רב ואב"ד דבני-ברק

מצוה לפרסם

מפעם לפעם מתעוררות שאלות של תערובות בשר וחלב בכיורים שבמטבחים, שהחליפו ביניהם ושמנו בשר ומרק רותח לתוך כיור החלבי, או שעירו חלב רותח לתוך הכיור הבשרי. ויש כאלו שמקילים בטעות ומתירים להכשירם או להגעילם על ידי עירוי ג' פעמים בהסתמכם על דעות הסוברים שאפשר להכשיר כלי פורצליין. אי לזאת מצוה לפרסם כי הכיורים הללו אין להם דין כלי פורצליין ודינם ככלי חרס שלא מועיל להם הכשרה ולא הגעלה.

נוסף לזה ברוב הכיורים מתהווים במרוצת הזמן סדקים שמונעים את הכשרתם מצד הדין.

כמו כן הצלחות המצויות בשוק, המעורבות בחומר אחר אין דינם כפורצליין לענין הכשרה והגעלה.

הרב ישראל פלדמן ירושלים

הצעה למעשה בקשר לקערות מטבח

ע"ד מכתבו של הר"י פלדמן בה „מודיע“ מיום ה' תשרי בענין הקערות של בשר וחלב, הנה בעצם הדבר שאי אפשר להגעילן ולהכשירן זהו פשוט וידוע לכל בר בי רב, שקערות אלו דינם ככלי חרס שאין להגעילן, אולם העיקר חסר במכתבו של הנ"ל, והוא: שיש להיזהר לא לרחוץ בחמין את הכלים של הבשר או של החלב בקערות עצמן. אלא להעמיד קערה אחרת או חפץ אחר בתוך קערת המטבח, ובאופן זה דוקא לרחוץ תמיד את הכלים.

חיים זאב אהרונסון

חשש לכשרות המאפיות בירושלים

הרבנות הראשית של ירושלים פירסמה הודעה לציבור כי במספר מאפיות ומגדניות בעיר, לצורך כל מיני אפיה, משתמשים בביצים שהוצאו מחממה (אינקובטור) המיועדות להפריה, המסומנת בכתוב: (קובה 8 ישראל). ביצים אלה הן בחזקת איסור נבלה אסורות באכילה ובאפיה.

בעלי המגדניות מתבקשים שלא למכור ביצים כאלה למאכל אדם ולצורך אפיה כמו כן מזהירים בעלי המאפיות והמגדניות שלא להשתמש בביצים שהוצאו מאינקובטור. הצבור נקרא לקנות רק במאפיות ובמגדניות הנאמנות על הכשרות.

מדריך לכשרות

BROWN COMPANY

Kalamazoo, Michigan 49007 616-383-5000

October 23, 1975

Vaad Hakashrus
P.O. Box 56
Brooklyn, NY 11228

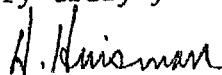
Dear Sir:

I am writing in response to your inquiry concerning the composition of the Quilon compound on our Bak-O-Matic pan liners.

Enclosed please find information sheet illustrating the application of Quilon to paper. As may be seen from Figure 1 fatty acid and chromium are the only Quilon components which become part of the finished product. From Table I it may be seen that chromium and fatty acid stand in the ratio of 5.7-5.8 to 12-15 (or roughly 1 to 2.3) Thus, considering only chromium and fatty acid, the fatty acid constitutes approximately 70% of the Quilon on the paper.

I trust that this satisfies the conditions of your inquiry. If you require any additional information or clarification, please do not hesitate to contact me.

Very truly yours,

Dr. Howard Huisman
Technical Department

mb

Enclosure

— קב —

TREATMENT OF PAPER PRODUCTS WITH DU PONT QUILON® CHROME COMPLEX

Du Pont QUILON® chrome complex is a dark blue-green solution made from a C₁₄-C₁₈ fatty acid coordinated with chromium. The unique structure of QUILON makes it an excellent water-repellent sizing material for paper products. In addition to water repellency, QUILON imparts release characteristics, grease resistance, and lubricity to papers. Typical end uses of paper and paperboard treated with QUILON include—

- Grocery sacks and bags
- Ice bags
- Meat wraps and other food packagings
- Liners for cartons
- Separators for frozen foods, meats, pastries, candy
- Paper plates
- Package liners and wraps for greasy foods
- Protective wraps for fruits, for polished metals
- Mold liners for laminated and foamed plastics
- Backings for pressure-sensitive labels and tapes
- Scrim-laminates for surgical drapes and gowns, dresses

Treating a paper with QUILON has little effect on the dry properties of the paper. Moisture-vapor transmission, stiffness, stretch, and such physical characteristics as tensile strength, wet strength, and scuff resistance remain unchanged. Even the appearance and "feel" of the treated paper rests essentially the same.

The application of only 1-3 lb QUILON chrome complex (as shipped) to 10,000 sq ft of smooth, low-porosity paper gives a product with lasting water repellency. On a tight paper, such as glassine or parchment, the treatment imparts excellent release characteristics. The QUILON bonds so tightly to the treated surface that migration of the chrome complex from the interface between the release paper and an adhesive film is unlikely—even during prolonged storage.

When cured on the paper surface, QUILON forms a layer of polymerized complex that is chemically bonded through the chromium (Cr) to polar groups at the surface of the paper. The fatty acid chains are oriented away from the surface, imparting the water-repellent and release properties to the paper.¹

Linerboard for corrugated sheet is normally treated with 3-5 lb QUILON chrome complex (as shipped) to 10,000 sq ft of substrate. Corrugated boxes having liners treated with QUILON are ideal for packing foods (see F.D.A. Status, page 8) for refrigerated storage or shipping. The release properties imparted by QUILON permit easy separation of the individual packages inside the boxes; the water repellency of the liners prevents the absorption of condensate by the boxes.

¹Reg. U.S. Pat. Off.

²Other than starch-sized paper. QUILON tends to exhaust on starch, with the result that the fatty acid groups do not orient properly and performance is impaired.

PROPERTIES OF "QUILON"

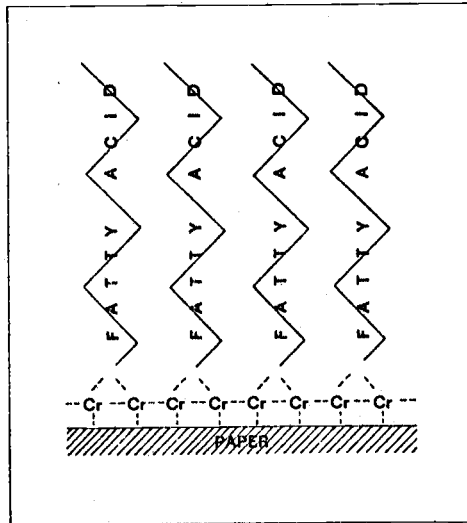
Three grades of QUILON are available as solutions in isopropanol—QUILON S, made with stearic acid; QUILON M, made with myristic acid; and QUILON C, the product of a special processing technique (see Table I). Applying QUILON is simply a matter of diluting the grade selected, adjusting the pH, then applying the solution to the paper substrate, using conventional techniques.

TABLE I

"Quilon" Chrome Complex, Technical			
Average Analysis	% "QUILON"		
Chromium as Cr	5.7-5.8		
Chloride as Cl	7.9-8.0		
Fatty acid (C ₁₄₋₁₈)	12-15		
Isopropanol (solvent)	71	71	71
Properties	C	M	S
Density (68°F; 20°C), g/cc	0.995	0.935	0.947
lb/gal	8.3	7.8	7.9
pH	2	2	2
Flash point (Tag O.C.), °F	42	24	24
Color	Blue-green	Green	Green

FIGURE 1

Bonding of "Quilon" Chrome Complex to Paper

פעסטשטעלונגען

כשר בתכלית — מזון שכשרותו מבורר בעליל

דוגמא : אינסטנט קאפי [קפה נמס], שאין בו שום תערובות כפי שביררנו ונעשה בבית חרושת ובכלים שאין צדיכים הגעלה.

כשר בתכלית — שכשרותו צריך השגחה ועומדת תחת השגחה מעולה

דוגמא : מזון שנעשה מתחילה ועד סוף בבית חרושת של שומרי תומ"צ בעלי אחריות, שמייצרים רק דברים כשרים, ומרקקים על כל דבר הנכנס ויוצא מביה"ח, כגון מה שביררנו בלאקשען של אימפעריעל נודעל.

כשר —

מזון שכשר בלי פיקפוק ולא הי' בו שום שאלת חכם, אבל נעשה בבית חרושת שהוצרכה הכשר כלים וכיוצא, מזון זה כשר בלי ספק אבל אינו דומה למה שנעשה בבית תבשיל יחידי. בסוג זה ישנם כמה ררגות וחילוקים, ואי אפשר לפרוט כל הבעיות והסיבוכים הקשורים בייצור כל מזון ומזון. במקרה שנראה שיש מקום לביירוטים, נדיע את הדברים לחברינו וכל א' ישפוט לעצמו. וכל דב הרוצה לידע פרטים על תוצרת שחקרנו עליו, יפנה אלינו ויקבל רו"ח מפורט כדי שיוכל לפסוק הלכה ברורה.

מותר —

מזון שהי' בו שאלה והורה בו חכם להיתר בבירור בלי להסתמך על סברות דחוקות וצירופי שיטות מסובכים. במקרה שנראה שהדבר הותר רק בדיעבד, נדיע את הדברים לפני קוראינו ושפטו העדה כל א' לפי הדרגתו או הודאת רבו.

אין להשתמש —

מזון שאי אפשר לומר עליו בהחלט אסור או מותר. דוגמא לזה, מיני סיריא' מתוצרת קעלאג. הדבה מתוצרת חברה זו יש בהם תערובת אסור, ויתכן שאסורים מראורייתא. יש מיני סיריא' שאין בהם תערובת אסור ונעשים במכונות אחרות מובדלות מהמכונות האסורות [זהו לפי עדותם במכתבם הנרפס במדריך מס' 9].

וזהו רק : (1) אם נאמין לערותם שאין מערבין שום דבר בהמכונות. (2) אם נניח שהוויטאמינים שמערבים בסיריא' הם כשרים [לא הוזכר כלל במכתבם], ואפשר שישנו שם חשש רציני. (3) אם נניח שלעולם לא ישנו את הרכבתם של תוצרות אלו. אבל מכיון שאינם עומדים תחת השגחה וגם אינם מפרסמים על כשרות תוצרתם, אינם אחראים למישהו ואין מי שיחייב אותם להודיע אם ישנו את ההרכבה.

אם אוכלים דברים שאין בהם השגחה במקום שישנו אותו מזון עצמו עם השגחה, מעולה וודאית — הרי תותרים יסודות הכשרות שמקטינים חשיבות תוצרת בית חרושת שמשתדל להודיע דבר מתוקן, שמלבר חשבוננו של כל יחיד ויחיד יש כאן ענין של רבים, לחזק את הסתרים שחפצים כשרות במזונותם ולסייע לתיקון הכללי של מצב הכשרות.

מדריך לכשרות

אויל

מיר האבען באזוכט די פירמע „קעפיטאל סיטי אויל“. די פאבריק רעפינירט אויל און פאבריצירט פעטענס. זיי ריפיינען נאר אויל פון זאמען שטאף (וועטזטעיבעל אויל). עס ווערט דארט בכלל נישט ריפיינט קיין אויל פון טירישע פעטענס. (זעה באהאנדלונג וועגען אויל אין מדור „שימו לב“). די קאאטאליסט וואס ווערט געניצט איז אויך כשר [לויט אונזערע נאכפראגען]. עס איז געמאכט מיט אן השגחה.

די פאבריק שטייט אונטער אן השגחה, דער משגיח באזוכט די פאבריק אפט. מיר זענען איבערצייגט אז די אוילען און פעטענס פון די פאבריק זענען כשר — בהשגחה בלתי תמידית.

אויל (פאר ערצייגערס)

מיר האבען באזוכט די פירמע „סי.עף. סימאנינס“. די פאבריק ריפיינט אויל פאר אינדוסטרישע געברויך. די פאבריק ריפיינט נאר אויל פון זאמען שטאף. עס ווערט בכלל נישט ריפיינט קיין אויל פון טירישע פעטענס. די פאבריק האט אן השגחה. די פראדוקטען

אוילען

אלע אוילען אין אמעריקע, אָן קיין שום אויסנאם, וועלעכע זענען געמאכט אונטער אן השגחה זענען בלי השגחה תמידית (זעה אויספירליך וועגען דעם אין די באהאנדלונג וועגען אויל).

אייו קרים

מיר האבען באזוכט די פאבריק וואו עס ווערט ערצייגט אייו קרים פאר די פירמא „ריעל כשר אייו קרים“ און מיר האבען געזעהן ווי אזוי מען כשר'ט די מאשינען. מיר האבען אונטערזוכט אלע פלייווערס, און מיר האבען אויסגעפארשט און זיך אינפארמירט וועגען די מאכל שטאנדהאפטער (וועדזשטעיבעל סטייביליזער). מיר האבען געזעהן די גאנצע פראצעדורע. אלץ איז כשר.

די מילך שטייב (מילק פאודער) ווערט ערצייגט פון די פירמא „מהדרין“ (מיר האבען די פירמא נאך נישט אונטערזוכט).

מיר זענען דא מעורר אז „ריעל כשר אייו קרים“ איז די איינציגע אייו קרים געמאכט פון חלב ישראל, אין די ניריארקער געגענט. אלע אנדערע אייו קרים אפילו מיט א הכשר סימבאל פון   וכדומה זענען נישט פון חלב ישראל.

פיש

מיר האבען באזוכט דעם אייגענעם פלענט פון טאיבערס פיש. זיי רייכערען ווייט פיש, קארפ, לאקס און סעלמאן ביי זיך אין פלאץ. אלץ ווערט ערצייגט דורך אידען שומרי תו"מ. עס ווערט דארט אויך ערצייגט הערינג. די אלע פראדוקטען זענען בתכלית הכשרות.

מדריך לכשרות

ADDITIONAL VERIFICATIONS

for more details read the future Madrichim.

Oil - Capitol City Oil, Columbus, Ohio
C.F. Simonins (Commercial), Philadelphia, Pa.

Shortening - Capitol City, Columbus, Ohio

Ice Cream - Real Kosher Ice Cream, Brooklyn, N.Y.

Fish - Tauber's Smoked Fish & Appetizing, Brooklyn, N.Y.
Mayer's Mehadrin, Brooklyn, N.Y. - Herring

Condiments - Mayer's Mehadrin, Brooklyn, N.Y. - Pickles,
Horseradish, Borscht

Candy - Lieber Chocolate Co., Brooklyn, N.Y.

Potato Chips - Paskesz, Brooklyn, N.Y.
Madanim, Brooklyn, N.Y.

Chocolate - A.B.C. Foods, Brooklyn, N.Y.

Canned Apples - White House, Winchester, Va.

Apple Cider - White House, Winchester, Va.

אדווערטייזמענט
רופט:
232-3100

ווען איר גייט איינקויפן, מעלדעס
אז איר האט געזען דעם „עד“
אין „מדריך לכשרות“

באצאלט אייער
סובסקריפשאן
בלויז \$4 א יאהר

פארטראגנירט און שטיצט
אדווערטייזערס פון
„מדריך לכשרות“

מדריך לכשרות

OIL

Planters 100% pure peanut oil

PEANUT AND OTHER NUT PRODUCTS

Planters Peanut Co.

Suffolk, Va.

Almonds	Cashews	Jumbo Block	Old Fashion Peanut Bar
Dip Peanuts	Peanuts (chopped, roasted & salted)		Peanuts (dry roasted)
Pecans	Pecans (dry roasted)		Old Fashion Peanut Candy

All Planters products containing chocolate are Milchig (not Cholov Yisroel) and made on separate machinery.

SOAPS AND DETERGENTS

Cavalier Chemical Co.

All Detergent Products

Rosenfeld Kosher Soap Co.

Sanolite Chemical Co.

Triton Chemical Co.

All Products

SPICES

Schiff Food Products

Brooklyn, N.Y.

All Products

Hudson Tea & Spice Co.

Brooklyn, N.Y.

Allspice	Anise Seed	Arrow Root	Black Pepper	Caraway Seed		
Cardamom Seed	Celery Salt	Celery Seed	Cinnamon	Coriander	Cloves	
Curry Powder	Ginger	Mace	Marjoram	Mustard	Nutmeg	Oregano
Pumpkin pie spice	Thyme	White Pepper				

SUGAR

Amstar Co. (Domino)

Brooklyn, N.Y.

Crystal Domino Tablets	Hostess Tablets	Granulated Sugar
Confection Sugar	Brownulated Sugar	Sugar N' Cinnamon

מדריך לכשרות

CEREALS

Van Brode Milling Co. Clinton Mass.

Corn Flakes Crisp Rice

COFFEE (Instant)

General Foods Co. Hoboken N.J.

Maxwell House Maxim Brim - regular and freeze dried

Sanka - regular and freeze dried Yuban - regular and freeze dried

Lieber Chocolate Co. Brooklyn N.Y.

Lieber's Coffee

CONDIMENTS AND PICKLES

Batampte Pickle Co. Brooklyn N.Y.

Pickles and pickled tomatoes

Ungar Food Co. New Square N.Y.

Mayonaise Mustard Pickles (5 kinds) Potatoe Salad

Sauerkraut (every leaf checked for insects) Vegetable Salad

HONEY

Hudson Tea and Spice Co. Brooklyn N.Y.

JAMS

Lieber Chocolate Co. Brooklyn N.Y.

LEKVAR

David and Bedford Brands

MATZOH (Chometz)

Horowitz Margareten

Matzoh Matzoh Meal (flour sifted)

NOODLES

Imperial Noodle Co. (Skverer)

Noodles Macaroni Spaghetti Ferfel

(Flour sifted and rotated, Eggs cracked in factory, Plant kept clean)

מדריך לכשרות
פעסטשטעלונגען

VERIFICATIONS

We are listing below the companies and products which the Vaad has investigated and found satisfactory. We are responsible only for those products listed and not for any other products made by the same companies.

ARTIFICIAL COLORS

Allied Chemical Co. Buffalo N.Y.

BAKING PRODUCTS

American Almond Co.

AA Bakers Paste	Almond Products	Almond Paste	Amco-Mac Paste
Brazil Nut Products	Cashew Products	Crunch Topping	Filbert Butter
Filbert Products	Kernel Paste	NewMac Paste	Peanut Butter
Peanut Products	Piping Gel	Poppy Butter	Praline Butter

David & Bedford Brands

Cake Fillings Lekvar

CANDY

Madanim Chocolate Co. Only those with on the carton or individual package

Paskesz Chocolate Co. Only those with on the carton or individual package

Gravy Master Rock Candy

CANNED FRUITS AND VEGETABLES
(Institutional & Commercial)

Harvest Moon Brand

Apple Sauce	Blue Lake Green Beans	Cut Green Beans	Cut Wax Beans
Onions	Rhubarb	Sliced Apples	Spiced Apple Rings
Sliced Beets	Whole Spiced Crab Apples	Whole Purple Plums	

Clover Orchard Brand

Beets Carrots

מדריך לבשרות

It is therefore imperative that even those firms which manufacture shortening from vegetable oil only have Hashgachas to ensure the source of the oil, the Kashrus of the catalyst (some use only Kosher catalysts) and the Kashrus of the emulsifiers.

All this applies to the plant itself. There still exists one major problem.

PACKERS AND DISTRIBUTORS

As in all segments of the food business, there are firms who are packers and/or distributors of edible oils and shortening. That is they buy finished products from the refineries and either pack it or have it packed with their own labels. The facts which pertain to packers and distributors are as follows:

No packer, even under the strictest supervision, has control over the refineries. They rely on the Mashgichim at the refinery.

In general, packers buy from various refiners, depending on market conditions. The Mashgichim check the source of the products, by going through the shipping papers. This usually is adequate if it is done by someone well versed with the business.

The oil is shipped from the refineries in tank cars. The same tanks are used sometimes for the transport of non-Kosher oils as well. It happens quite frequently that a tank car used for non-Kosher oil one day is used for Kosher oil the next day without being cleaned.

Therefore it is the opinion of some experts that it is better to buy oil packed directly by the refineries, rather than private label packers and distributors.

מדריך לכשרות

percent of non-Kosher oil. Please note that this is איסור which does not become בטל. The latter runs contain בליעת איסור which are נוחן טעם. Oil from such plants should be considered non-Kosher.

From the above it is self evident that even "pure vegetable oil" without adequate Hashgacha may not be used in the Kosher kitchen or plant. The label may read "Pure Vegetable Oil", and legally so, but it is of no consequence to the Kosher consumer.

There are firms which refine both animal and vegetable oils, in the same plant, with Hashgacha on the vegetable oil. The machinery and equipment used for the two oils are completely separate. To our knowledge there is no plant under 24 hour surveillance. The conscientious Mashgiach inspects the plant daily to ensure that parts and equipment have not been exchanged. The less stringent Mashgiach inspects the plant weekly.

All plants which process animal fat are under U.S. Dept. of Agriculture inspection. The U.S.D.A. issues annual reports on all plants and products under their inspection. All those plants that are not under their inspection refine vegetable oil only.

In those plants where only vegetable oil is refined, there are no problems or in the plant itself. The only thing that may arouse some concern is the catalyst used in clarification. This catalyst usually consists of natural nickel but it may have a glycern base. However this poses no kashrus problem since the nickel is toxic and renders the glycerin unfit for consumption.

SHORTENING

The manufacture of some shortening can require the addition of an emulsifier to prevent the separation of the oil from the solids. Many emulsifiers are non-Kosher.

In times of shortage many firms buy vegetable oil in the open market. This may come from a plant that processes animal oils too.

OIL AND SHORTENING

A REPORT ON THE COMPLICATED PROCESS INVOLVED IN THE PRODUCTION OF EDIBLE OIL AND SHORTENING AND THE RAMIFICATIONS TO THE CONSUMER

Edible oil can be made from either:

- 1) Fats of animals, fish or fowl
- 2) Vegetables and seeds; i.e. cottonseed, safflower and sunflower seeds, soybeans, olives and nuts etc.

The production of these two types of oil is totally unlike and dissimilar. The processes and machinery are completely different. Vegetable oils are derived through pressing of the raw materials, while animal derived oils require a different process. In this report we will concentrate on vegetable oils only, since there are no Kosher animal derived oils (made in America).

At the pressing plant

The oil that comes out of the press is crude and requires further processing i.e. filtration, clarification, and refining. At this stage there can be no conceivable problem (as previously mentioned).

From the press the oil is transferred to a refinery. Many refineries press some of their own oil. Most do not have their own press and are completely dependent upon other crude oil manufacturers.

At the refinery

Unlike the pressing stage, it is likely that Kosher and non-Kosher oils are refined in the same plant and on the same machinery. Therefore the first two or three runs of vegetable oil refined after the processing of non-Kosher (animal derived) oil may contain between two and five

There is no mention in their letter of the vitamins they add, which may be derivatives of Issur. Since Kellogs is not under any supervision, and they do not claim any Kashrus, they are responsible to nobody and can change the composition of their products without reporting to anybody.

In instances where there are available products that are produced under Supervision or auspices, these should be used. Support of manufacturers that make an effort to produce Kosher products is very important.

אכטונג

אויף עמוד קל"ח האבען מיר געמאלדען א ליסטע פין בעקעריעס וועלעכע האבען זיך אונטערגענומען צו ניצען נאר פראדוקטען וועלעכע זייער כשרות איז פעסטגעשטעלט געווארען דורך די וועד הכשרות.

צילוב טעכנישע שוועריקייטען האבען רוב פין די בעקעריעס נאך נישט געטוישט אלע פראדוקטען לויט אונזער פארלאנג . ביטע ליינט די קומענדיגע מדריכים פאר מעהר איינצעלהייטען . אין דעם לעצטען בולעטין פין חשרי האבען מיר באריכטעט די פארצווייגטע באמאונגען אונטערצוזוכען די פירמא --- "ווילמארק", כרוקליז. וועלעכע ערצייגט פראדוקטען פאר די בעקערי אינדוסטרי .

מיר נעמען דעם פולען פאראנטפארטליכקייט פאר דעם וואס מיר האבען באריכטעט אין בולעטין אז מיר זענען איבערצייגט אז עס הערשט נישט קיין ריכטיגע, פארלעסליכע ארדענונג אין אין כשרות בני די פירמא "ווילמארק" .

...די פירמא פאבריצירט אין פארקויפט טריפה'נע פראדוקטען . צילוב די אומארדענונג אין ריכטיגע כשרות ווערט א טייל מאל געליפערט די פראדוקטען אלס כשר .

(1) טריפה'נע מארגארין איז געשיקט געווארען אלס כשר .
(2) נישט כשר'ע פאדונג איז געווען איבערגעפאקט מיט דעם רב המכשיר'ס הכשר .

... יאהרען לאנג איז גענוצט געווארען ארץ ישראל'דיגע פרוכט אהן קיין הפרשה פון חרומות ומעשרות .

...די פירמא פארקויפט נאטיליכע זשעלעטין פין הויט אין ביינער . די פראבלעמען דערפון זענען אלעמען באקנט .

... אין א טייל פין די פראדוקטען זענען אריינגעמישט --- אייער שטויב (פוידער) , אהן קיין השגחה בשעת עס ווערט געמאכט . (זעה מדריך נומ. 9 וועגען די חששות) .

...די פירמא קויפט אין פארקויפט פארשידענע פראדוקטען און רויע מאטריאל וועלעכע זענען, זעלבספארשדענטליך, נישט ערצייגט ביי זיי און פלאץ . אסאך פון די פארוויקעלטע פראדוקטען זענען געמאכט געווארען אהן דעם אויפזיכט פין א משגיח . די פלעי- ווארט וועלעכע ווערען גענוצט זענען נישט אונטער די אויפזיכט פון א משגיח בייס מאכען . (פלעיווארט דארפען און מוזען האבען א ריכטיגע השגחה) .

...די פירמא נוצט אויל אין פעטענס וועלעכע זענען נאך נישט אונטערזיכט געווארען דורך די משגיחים .

...די פירמא פארקויפט פראדוקטען וועלעכע זענען נישט פין חלב ישראל .

...ריכטיגע ארדענונג אין כשרות איז נאך נישט איינגעפירט געווארען ביז צום היינטיגען טאג .

מיר פאדערען פין די איינקויפערס אין די אלע וועלעכע
זענען אינסערעסירט אין ריכטיגע כשרות צי נוצען א דרוק
אויף די בעקעריעס נאך-ציפאלגען אונזער פארלאנג, און
פאדערן א חיקון, כדי מען זאלל קענען קויפען א הונדרעט
פראצענטיג מאכל .

תיקון טעות. עמוד ק"ל די אויל פין סי.עף. סימאניס
זענען כשר- בהשגחה בלתי חמידית.

CORRECTION ON PAGE פלא

THE NEW PRODUCTION OF POTATO CHIPS MADE BY
MADANIM, BROOKLYN, N.Y. OR BY PASKESZ, BROOKLYN, N.Y.,
THAT WERE VERIFIED BY THE VAAD HAKASHRUS, ARE
MARKED WITH (K) ON EACH PACKAGE.

ADDITION TO PAGE פלי

Although there exists no serious kashrus
problem in the catalyst, there are many kashrus
supervisors who are scrupulous and prefer the
exclusive use of catalyst made from kosher
products, only.

The refineries use inhibitors to purify the
color of the oil. The inhibitor consists of
glycerides. Supervision is required to verify the
origin of the glycerides.

NOTICE

On page פלי we have listed the bakeries who
have agreed to use only those products that were
found to be acceptable by the Vaad Hakeshrus.

PLEASE NOTE, THAT AT THE TIME WE ARE GOING TO
THE PRESS, MOST OF THE BAKERIES HAVE NOT YET IMPLEMENTED
THE NECESSARY CHANGES, DUE TO TECHNICAL DIFFICULTIES.
Please follow our future issues for detailed reports.

מדריך לכשרות

די פאלגענדע בעקעריעס האָבען זיך אונטערגענומען צו נוצען נאָר די פראָדוקטען וועלכע זייער כשרות איז פעסטגעשטעלט געוואָרען דורך די וועד הכשרות.

די בעקעריעס לאַזען אַריין אַ פאַרשטייער פּונ'ם וועד הכשרות צו יעדער צייט.

The following bakeries have agreed to use only products that were thoroughly checked and found to be acceptable by the Vaad Hakashrus.

These bakeries have given the representatives of the Vaad the privilege to inspect their premises at all times.

ISRAEL BEIGEL
372 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

DELIGHT KOSHER BAKERY
Monsey, N. Y.

ELITE BAKERY
Spring Valley, N. Y.
FRANKEL'S 18th AVE.

BAKE SHOP
4616 - 18th Ave.
Brooklyn, N. Y.

FRANK'S BAKERY
Monsey, N. Y.

GROSS BAKERY
5406 - 16th Ave.
Brooklyn, N. Y.

HERME'S BAKERY LTD.
3541 Bathurst St.
Toronto, Canada

KASTNER'S KOSHER BAKERY
5025 - 18th Ave.
Brooklyn, N. Y.

KOHN'S BAKERY
(Lechem Bake Shop)
4814 - 13th Ave.
Brooklyn, N. Y.

KORN'S BAKERIES
4322 - 15th Ave.
Brooklyn, N. Y.

LOWEN'S BAKERY
311 Rogers Ave.
Brooklyn, N. Y.

LEE AVE. KOSHER BAKERY
73 Lee Ave.
Brooklyn, N. Y.

MANDELBAUM'S BAKERY
4422 - 14th Ave.
Brooklyn, N. Y.

PINKY'S PASTRIES
41 Kennedy Drive
Monsey, N. Y.

REISMAN BROS.
110 Ave. "O"
Brooklyn, N. Y.

STRAUSS BAKERY
5209 - 13th Ave.
Brooklyn, N. Y.

SPITZER BAKERY
657 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

WEISS & FRANCOZ
256 Broadway
Brooklyn, N. Y.

WEISS & GOLDSTEIN
5011 - 13th Ave.
Brooklyn, N. Y.

מדריך לכשרות

The following are the terms and terminology that the Vaad has adopted.

ABSOLUTELY KOSHER: Products whose Kashrus is self-evident.

For Example: Instant coffee, which we found to contain no additives, and is made in plants and on machinery which required no kashering. (See Madrich #8 for specific brands.)

Another example would be a product made in a factory operated by scrupulous Shomrei Torah, is under constant Hashgacha, and where only Kosher products are made. Caution is exercised as to what comes into and leaves the plant. Such a product would be the noodles made by Imperial Noodle. (For specifics see Madrich #7.)

KOSHER: Food which is Kosher beyond doubt, but was produced on machinery that needed kashering. In short, not as good as home made from scratch. Under this heading come many different types and categories of products. It is impossible to describe everything in detail. However in cases where we find basis for restraint by the scrupulous we shall report the facts to our readers. Also any Moreh Horoeh who wishes to know the facts will receive a detailed report upon request so that he can render a well informed Psak Halocha.

PERMITTED: A product in which a Sheala was involved and was permitted according to accepted Psak Halocha. In cases where the Heter was based on principles used only in times of dire need, we shall report the facts to our readers.

NOT TO BE USED: Foods which cannot be called definitely Kosher or Non-Kosher. For Example: Kellogs makes numerous products, many of which contain mixtures of Issur and may be . There are others, such as some cereals that contain no Trefa ingredients and are produced on separate machinery. (See Kellog's letter in Madrich issue #9.)

BUT: We have just assumed that their claim as to the ingredients and separate machinery is accurate, which we cannot verify.

— קלט —

המלך ביחוד שלי

מדריך לכשרות

with the knowledge of the problems which were involved with certain products rather than a simple Kosher or non-Kosher verdict.

An example of one such problem is the basic premise with which we work that applies to all processed products. A mass produced product, in most cases, cannot in any way compare to anything prepared in total in an individual kitchen. There are exceptions, however, and we shall identify them as such.

III. Volunteers

As our work and influence increases so does the number of people who volunteer their services. It has become impossible to control all those who claim to represent the Vaad. There have been a number of people who purporting to represent the Vaad have attempted to visit plants and other establishments. Some of these had noble intentions but had insufficient training and no sense of direction. This is an unnecessary harrassment of business men and hinders our work. There are some who for reasons of their own wish to discredit the Vaad. It was therefore decided that anyone claiming to represent the Vaad Hakashrus must identify his membership in the Vaad Hapoel by showing his I.D. card.

IV. Advertising

The role of the Vaad is to act as an information clearing house for the general public and merchants as well. We publicize our findings but reserve to ourselves the right to do so. In no way is a merchant to use our findings in his advertisement.

We have already assisted many merchants in ensuring the Kashrus of their products. Some establishments have been completely reorganized under our guidance, and we shall continue this service. This is done in keeping with our nature as a public service organization, and in no way is it to be construed to mean that any product or product line is under our supervision or auspices.

Again, we reserve the right to publicise our findings. The right to decide what is and is not published remains with the Vaad. Whatever is deemed necessary for publication will be published in the Madrich. No credence should be given to any rumors.

מדריך לבשרות

In other words we were presented with a term that is non-definitive and, therefore, subject to misuse.

Experience has taught us that the majority of mass-produced foods, with a few exceptions, are not without problems. Many are unfit not only for the Mehader (whoever that may be) but also for the person who wishes to observe basic Kashrus.

II. Kosher

As a public service organization whose credentials are regarded with highest regard, we realized at the outset the grave responsibility of what is published for the public's knowledge.

One of our earliest problems was to what extent to differentiate into different standards of Kashrus.

Let us explain. There are several categories of Kosher food products.

1. Foods Kosher beyond any doubt even for those not wishing to rely on Mashgechem and Hechsharum.

2. Foods that are Kosher only through a proper Hashgocho.

3. Foods that originally seemed to present problems, but were found to be Kosher after consultation with a prominent "Moreh Horoeh".

4. Foods containing questionable substances in such quantities and forms that may be considered Kosher by some but not all Poskim.

The issue which arose before "The Vaad Hapoel" was to determine to what extent reasonable question of Kashrus lies and what constitutes satisfactory findings.

This is surely a grave responsibility, for our reports influence what is or is not eaten in our reader's households.

It, therefore, became clear to our Rabbinic advisors and staff that a precise terminology be implemented to give the public as clear a picture as possible where a product stands with respect to Kashrus. In addition, and perhaps more important, it was the feeling of our Rabbinic advisors, that as an educational organization, it was precisely our obligation to provide the public

We feel that our members and readers should be aware of the policy and decision making process of the Vaad Hakashrus.

We are embarking on a program of providing our readers with some insights into the action group of the Vaad "The Vaad Hapoel." It is this group that sets policy and is responsible for the day to day operations of the Vaad Hakashrus.

In future issues, this column will B'H be devoted to providing our readers with a picture of the working process of the Vaad. It will detail the problems encountered, both the anticipatory and the actual, and will describe the steps taken by the Vaad in overcoming the problem areas and determining policy.

Below is our first of this series, which is devoted to problems of nomenclature.

I. Mehadrin L'Mehadrin

Many manufacturers and distributors use the very ambiguous term "Kosher L'Mehadrin" on their labels and in their advertisements. Some use the even more confusing "Mehadrin Min Hamehadrin" to entice the consumer even more.

Our organization decided that it be worthwhile to investigate these descriptions of Kashrus quality and sought to answer the following questions:

1. To whom does the term "Mehadrin" refer?
2. Who is rendering the decision that the product is fit for a Mehader.
3. The word "Mehader" means someone who is scrupulous. What is he scrupulous about? Is he scrupulous-
 - not to eat "trefah" ?
 - not to eat anything containing a mixture of "Issur" ?
 - only to eat items prepared in his own kitchen from non processed materials ?
 - to eat only meat slaughtered under the supervision of his own Kehila ?
 - not to eat anything requiring a decision from a "Moreh Horoeh" ?
 - about using only "Cholov Yisroel" ?

ברכו תשמיישי סתם

4810-16th AVE., B'KLYN., N.Y. 11219 Tel: (212) 436-0543

מבואר נאה של פרשיות, מזוזות ומגילות מהודרים, מסופרים ידועים מארה"ק ומזוהים היטב כאן בתים מהודרים מעור אווד רקות, גסות (כלי טיח והבן) לשבת הגדה ובדיקת תפילין ומזוזות בדקדוק רב תיקוני ספרי תורה במזמזומיות עיבוד וזיודוי בתים יעלים ותיקונם לריבוע מצומצם בתכלית היופי וההידור מכון להוראת סתם-כתובה תמה והלכותיה קלף, דיו משופז וכו וכל צרכי סופרים

„נתר“ שטריימל סטאר

- הערליך שעהנע נייע, פון בעסטע קוואליטעט
- אין סטאק און צום באשטעלן
- איבערצומאכן שטריימלאך, מיר האָבן א ספעציעלע מעטאָד אז זאָל אויסזעהן ווי ניי פאר ביליג
- אונזער שטריימלאך זענען קאמפליט וואסער פרוף

יעדען: זונטאָג-דינסטאָג
און דאָנערשטאָג
פון 7:00-1:30 אָווענט
165 HEWES ST., B'KLYN
(אין „תרגם“ אָפיס)
MA 5-0267

אלע אנדערע צייט
קענט איהר רופן קולקט
(914) 354-6439
מ. י. הרצל

יראים ארטהאדאקס טשאפּעל

Yereim Orthodox Chapel

93 Broadway • Brooklyn, N.Y. 11211-384-6784

וואו יעדער לוי' ווערט דורכגעפירט אויף א בכבודיגע אופן מיט די גרעסטע כבוד המת. און אלעס ווערט געטוהן על טהרת הקודש מיט די קלענסטע קאסטען. אויך פארקויפען מיר קרקע. אויב איהר ווילט געדאָנערט זיין מיט פארלעסליכע סערוויס מוזט איהר נישט נוצען דיא חברה'ס סטעדי אנדערטויקער זאנדערן איהר האט אַ ברירה זיך צו וועהלין די איינציגע ארטהאדאקסעש חברה קדישא: וואו איהר זיט פארויכערט מיט כבוד הנפטר אויפן העכסטען אופן לוי"ס ווערען אראנזשירט פון אלע ערטער אין ניו יארק

קבורה אין ארץ ישראל

אויף דעם שנעלסטען אופן — מיט אלע הידורים ווי עס ווערט געטאן

נאר ביי שומרי תורה ומצוות

פינחס מאנדעל

דער איינציגער, אמעריקאנער-געבוירענער איד, מיט העכער

24 יאר דערפארונג — וואס ווייסט ווי אפצושאצען

כבוד הנפטר אויף יעדען פרט

קרקע צו באקומען אויף אלע בתי-חיים

PINCUS MANDEL

175 Lee Avenue, Brooklyn, New York 11211

Day and Night Phone: 212 855-5121

פולע אחריות — בקי אין אלע נויטיגע פרטים

חסד של אמת — נישט קיין פשוט'ער עס-הארצות'דיגער ענין

היות שכזמן האחרון נפרץ גם בין אנ"ש המדקדים במצוות, שקונים תפילין ומצוות מן הבא בידים, ומחמת חסרון ידיעה נכשלים לפעמים במצוות עשה דאורייתא, משום שאינם מדקדים להזהר ממי נכתב. וביותר נפרץ הדבר בהבתים של תפילין הן בהבתים שנעשו בא"י והן בהבתים שנעשו בחו"ל, כי נמצא כמה שנעבדו ע"י אנשים יר"ש שנעשה בתחלה באופן שיש חשש בכשרותם. ע"כ ראינו לנכון להודיע לאנ"ש המדקדים במצוות שיהי' בלי שום פקפק ובפרט במצוות עשה דאורייתא שנוהג בכל יום ויום, שיהיו עכ"פ בכל הדברים שאזכור להלן. והגם שא"א להעמיד הדת על תלה, מ"ם כמה דאפשר צריכים להזהר.

(א) שלא לקנות תו"מ רק מסופר מובהק שהוא יר"ש וכן לא יקנה בתים רק מאומן מומחה שהוא יר"ש ועושה הכל ע"פ הוראת מו"צ ודלא כהחמון שדי להם שיהי' היימישער אין חסידישער איד אבל באמת צריך שיהי' נעשה הכל ע"פ הוראת מו"צ.

(ב) שלא לדקדק במחירם רק ישלם כפי אשר יושת עלין כדי שיהי' כשרים ומהודרים אפי' למהדרין מן המהדרין.

(ג) כשקונה בתים יזהר לראותן כשהם עדיין לבנים כדי שלא יהי' מזה או דבק במקום שמעכב לריבוע ולשלימות הבתים, וכדי שיהי' נראה חריץ בין בית לבית במקומם ממש, ודלא כמו שהרבה עושין שאחר שמשחירין את הבתים עושים חריץ שלא במקומם כדי שיהי' נאה ומהודר יותר.

(ד) שכל הדברים שצריך להעשות יהא נעשה רק ע"י עבודת יד בלא שום מאשין.

(ה) הש"ץ של הבתים יהי' נעשה בידים ע"י צבת ולא ע"י דפוס כדי לצאת דעת המחמירין שסוברים שזהו נקרא חק תותכות.

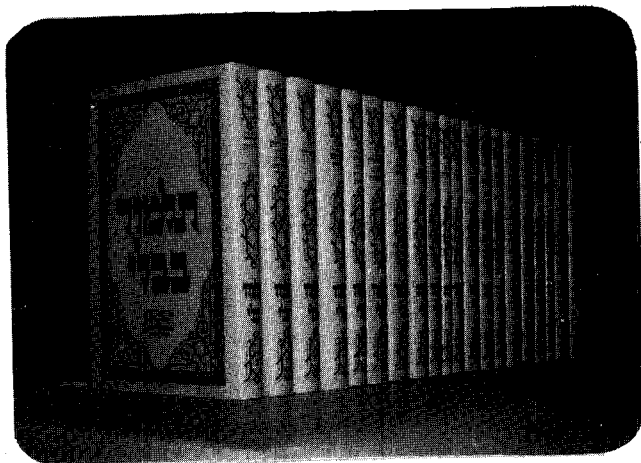
וז"ל הקול סופרים (באגרת שכ' לאחיו באות מ') וכאשר תסדר תפילין תמדוד מקודם רבוע הבתים כי אין לסמוך על חזקת אומן כי עינינו רואות עד היכן מגיע חזקתו, כי בתחלה היו עושין הסופרים גם הכתים משא"כ עתה. גם ישלחו לך הבתים לבנים למען תוכל לראות מה נשעה בהן אם אין בהם נקבים וכ"ש שלא יהי' מומחים בטיחה עבה שיש בהם ממש עכ"ל. וכ"ז כתב בדור הקדום וכ"ש עכשיו שבודאי צריכים להזהר עכ"פ בכל הנ"ל.

דער גרינוואלד ש"ס

ב"ה

וועלכען די פאכלייט אנערקענען
אלס דעם שענסטען ש"ס אויף דער וועלט

אין פרישן
פרייז:

עכט לעדער באנד
זי באקומען אויף אין

20 כרכים - דרוק און גרעס
אוריגינאל ש"ס ווילנא

געדרוקט אין א"י אויף אמעריקאנער
(שענסטען עמבאסד) פאפיר

געבונדען מיט אמעריקאנער און אויסלענדישען
מאטעריאל

13 קאקומען
7" א"ס
נוכני ספרים

M.S. SPIEGEL
N.Y. C N.Y.

90 ELDRIDGE ST.
226 - 4331

MADRICH LAKASHRUS

5735

Vol. 2, No. 10

Aug.-Sept., 1975

Enclosed please find \$

I would like to subscribe to the VAAD HAKASHRUS

1 Year 2 Years 3 Years Air Mail

Name _____

Address _____

City _____ State _____ Zip _____

אלטער מעמבער
נייער מעמבער

צייכענט אָן אויב דאָס איז א באנייאונג
אָדער א נייע סובסקריפשאַן.

Subscription Rates (PAID IN ADVANCE)

IN U.S.A.

1 Year.	\$ 4.00
Air Mail 1 Year.	\$ 2.50
2 Years.	\$ 7.00
3 Years.	\$10.00

IN CANADA, EUROPE ETC.

1 Year.	\$ 5.00
Air Mail 1 Year.	\$ 8.00
2 Years	\$ 9.00
3 Years	\$12.00

For Further information please feel free to write or call the:

VAAD HAKASHRUS

Non-Profit Org.
U. S. POSTAGE
Paid
Brooklyn, N. Y.
Permit No. 11517